

Stadsfullmäktiges
i
Karlstad
Handlingar
år
1920

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige var från 1863 till och med 1970 det högsta beslutande valda organet i en stad i Sverige. Vid kommunreformen 1971 ersattes stadsfullmäktige i likhet med motsvarande organ i tidigare landskommuner och köpingar, kommunalfullmäktige, av kommunfullmäktige.

Stadsfullmäktige huvudsakliga uppgift är att fatta beslut och fatta politiska beslut för kommunen. Stadsfullmäktige representerar medborgarna och väljs genom allmänna val vart fjärde år.

De viktigaste funktionerna och uppgifterna för stadsfullmäktige inkluderar:

1. Budget och ekonomi: Stadsfullmäktige ansvarar för att fastställa kommunens budget och besluta om kommunens ekonomi, inklusive skatter och avgifter.
2. Politiska beslut: Stadsfullmäktige fattar beslut om viktiga politiska frågor som påverkar kommunen och dess invånare. Det kan handla om allt från skolpolitik och hälso- och sjukvård till stadsplanering och miljöfrågor.
3. Tillsättning av nämnder och styrelser: Stadsfullmäktige tillsätter vanligtvis olika nämnder och styrelser som ansvarar för specifika områden som utbildning, socialtjänst, kultur och teknik. Dessa nämnder är ansvariga för att genomföra beslut och arbeta med att förvalta kommunens verksamheter inom deras respektive områden.
4. Kontroll och granskning: Stadsfullmäktige har en övervakande funktion och ska se till att kommunens förvaltning agerar i enlighet med de politiska beslut som har fattats och att kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt.
5. Representation av medborgarna: Stadsfullmäktige fungerar som en plattform där medborgarna kan få sina röster hörda genom sina valda representanter. Fullmäktigeledamöterna är förtroendevalda som ska företräda medborgarnas intressen och agera på deras vägnar.

Det är viktigt att notera att exakta befogenheter och ansvarsområden för stadsfullmäktige kan variera något beroende på kommunens storlek och lokala regleringar. Men i allmänhet har stadsfullmäktige en central roll som den högsta beslutande församlingen i en kommun.

Publicering

Karlstads Kommunarkiv har beslutat (2023) att digitalisera och publicera en del av stadens fullmäktige- protokoll/handlingar. Publiceringen sker som sökbara pdf-filer.

Dessa görs tillgängliga i kommunarkivets album hos **wermlandsbilder.se**. Filerna är fritt tillgängliga och går att ladda ner.

Protokollen är en utmärkt lokalhistorisk källa. Långt in på 1900-talet beslutade fullmäktige i så pass "små" ärenden att dess protokoll är en ren guldgruva för lokalhistoriker.

(dis)

33115

Ref.

REGISTER

till

Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
A.				
Alfelt, A., förvaltare, ang. revision av hans skötsel av Kohlsäters Bruk	203	21/10	—	—
Allmänna intressekontoret, Karlstad, ang. anslag till....	213	21/10	15	22
Allmänna lyshållningen, beslut ang.....	140	17/6	9	29
Allmänna läroverket:				
ang. tjänstebostad åt rektor.....	25	29/1	1	47
val av delegerad i byggnadsfonden	125	17/6	9	1
ang. inredande av nya klassrum.....	148	17/6	9	51
ang. reparation av rektorsbostaden	227	18/11	17	23
Amorteringslån, Kungl. Maj:ts tillstånd att upptaga:				
för transformatorer	15	29/1	—	—
för bostadssubvention	103	20/5	—	—
Annonsering av stadsfullmäktiges sammanträden m. m..	277	30/12	—	—
Antwerpenkörens mottagande, ang. anslag till	190	16/9	12	17
Apoteken, Kungl. Maj:ts brev ang. växelvis stängning nattetid	19	29 1	—	—
Arbetsförmidlingsanstalten, revisionsberättelse för 1919..	178	2/9	—	—
Arbetsstugan, Karlstads, ang. anslag till	210	21/10	15	13
Avloppsledningar:				
ang. framdragande av i Storgatan.....	136	17/6	9	17
se ock: Vatten- och avloppsledningar.				

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
B.				
Barnavårdsman, ang. ersättning åt	128	17/6	9	4
Barnhem för av fattigvården omhändertagna barn, kommitté för utredning ang.	162	9/7	10	13
Barnhemmet, Karlstads, ang. anslag till	49	19/2	2	15
	217	21/10	15	34
Barnkrubborna, Karlstads, ang. anslag till	208	21/10	15	9
Bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet, ang. anläggning av	115	20/5	8	44
Belysningsstyrelsen:				
ang. anslag till å extra stat.	24	29/1	1	41
anmälan ang. val av ordförande m. m.	31	29/1	—	—
ang. tilläggsanslag till	248	16/12	18	7
Beredningsutskottet:				
utseende av sekreterare i	6	2/1	—	—
val av ledamöter i	7	2/1	—	—
val av suppleanter i	8	2/1	—	—
Anmälan ang. val av ordförande m. m.	34	29/1	—	—
Bergerska fonden, ang. utdelning av räntan å	45	19/2	2	2
Borgen, ang. tecknande av för Kohlsäters Kraftaktiebolag	274	30/12	19	117
Bostadsproduktionens befrämjande:				
ang. upptagande av lån för	77	29/3	—	—
ang. statsanslag till	259	16/12	18	29
	182	2/9	11	4
Bostadsräkning, se Folkräkning.				
Brandpersonalen, ang. förlängd semesterledighet åt	160	9/7	10	9
Brandredskapen, ang. vidtagande av åtgärder med	107	20/5	8	24
Brandstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	31	29/1	—	—
val av ledamot i	202	21/10	—	—
	104	20/5	8	1
Brandväsendet:				
berättelse ang. för år 1919	62	29/3	7	1
ang. täckande extra kostnader för	144	17/6	9	38
Bron, västra, ang. reparation å	142	17/6	9	34
	253	16/12	18	19
Byggnadsnämnden, val av ledamot och suppleant	125	17/6	9	1

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Byggnadsordningen för staden, ang. tillägg till § 23....	53	10/2	2	36
Böter för utevaro från stadsfullmäktiges sammanträde ..	14	29/1	—	—
C.				
Centralförrådet, ang. anslag till å extra stat.....	257	16/12	18	27
D.				
Delegationernas instruktioner, kommitté för revidering av	44	19/2	2	1
Donation till staden, meddelande ang. testamentarisk så-				
dan av fabrikören H. Narum.....	275	30/12	19	119
Donationsjord, val av ledamot i värderingsnämnd för...	28	29/1	1	54
Drätselkammaren, anmälan ang. val av ordförande m. m	10	2/1	—	—
Dyrktidsverksamheten för 1:a halvåret 1920:				
val av personer att handhava	74	29/3	3	27
val av revisorer för	74	29/3	3	27
E.				
Egnahemskommittén, val av ledamot och suppleant i...	125	17/6	9	1
Elektricitetsverkens Ekonomiska Förening u. p. a., ang.				
stadens anslutning till	189	16/9	12	14
Elektricitetsverket:				
årsberättelse för år 1919	153	9/7	12	1
ang. anslag till å extra stat	269	30/12	19	107
Elektrisk kraft:				
ang. distribuering av inom Nor och Segerstad ..	117	20/5	8	49
ang. utredning rörande anskaffande av för stadens				
behov	143	17/6	9	36
Elektriska ledningen från Kohlsäter, ang. framdragande				
av genom staden	165	9/7	10	24
Epidemisjukhus, ang. inrättande av provisoriskt.....	65	29/3	3	2
Epidemisjukhuset:				
ang. ersättning åt vaktmästaren för telefonvakt m. m.	159	9/7	10	6
ang. sjukhusets överlåtande till landstinget	181	2/9	11	1
Explosiva varor, yttrande över ansökan om rätt att sälja	206	21/10	15	5

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
F.				
Fastställelse & lånebeslut, ang. sökande av	272	³⁰ / ₁₂	19	111
Flickskolan:				
ang. arvode åt läkaren	67	²⁹ / ₃	3	10
ang. höjning av terminsavgifterna	215	²¹ / ₁₀	15	30
ang. inköp av nya pulpeter	216	²¹ / ₁₀	15	32
Folkräkning och bostadsräkning, ang. granskning av avlämnade uppgifter till	237	¹⁸ / ₁₁	17	49
	252	¹⁶ / ₁₂	18	18
Folkskolestyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	31	²⁹ / ₁	—	—
val av ledamot och suppleant	43	¹⁹ / ₃	2	1
Folkskolorna, ang. ökat stöduingsanslag för	127	¹⁷ / ₆	9	3
Färjhållningen mellan staden och Hammarön, K. Befhdes utslag ang. skyldighet för staden att deltaga i	180	² / ₉	—	—
Föreläsningsanstalten — se stadsbibliteket.				
Förhandlingsorganisation, svenska städernas, ang. stadens anslutning till	168	⁹ / ₇	10	30
G.				
Gasledning, ang. utsträckande av:				
till Mariebergsområdet	113	²⁰ / ₅	8	41
i Muraregatan	234	¹⁸ / ₁₁	17	41
Gasverket:				
årsberättelse för år 1919	153	⁹ / ₇	12	1
ang. anslag till å extra stat.	268	³⁰ / ₁₂	19	106
Gatuarbeten, ang. anslag till	231	¹⁸ / ₁₁	17	32
Gatemark, ang. befrielse från inlösen av	228	¹⁸ / ₁₁	17	26
Gosslöjd vid folkskolorna:				
ang. arvode för undervisning i	66	²⁹ / ₃	3	7
ang. anställande av särskild lärare i	68	²⁹ / ₃	3	15
H.				
Hamnarbetsförmannens tjänsteboställe, ang. påbyggnad av	270	³⁰ / ₁₂	19	109
Hamnordningen, stadens, ang. ändring av	135	¹⁷ / ₆	9	15

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Hamnspåret, ang. förbud för upplag invid.....	135	17/6	9	15
Hamnstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	31	29/1	—	—
förvaltningsberättelse för år 1919	61	29/3	5	1
ang. anslag till å extra extra stat	273	30/12	19	114
Hamntaxan:				
ang. förhöjning av för år 1920.....	30	29/1	—	—
ang. förslag till för åren 1921—1925	116	20/5	8	46
Hyresnämnden, ang. anslag till.....	249	16/12	18	13
Hälsovårdsnämnden:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	33	29/1	—	—
val av ledamot i.....	64	29/3	3	2
ang. ansvarsfrihet för år 1918.....	163	9/7	10	15
I.				
Inkorporering av landsförsamlingen med staden, kommitté tillsatt för utredning ang.....	95	15/4	4	26
J.				
Jordvärde- och jordrättestegringskatt, nämnd tillsatt för uppskattning av mark i och för framdeles skedande taxering till	219	21/10	15	38
K.				
Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag:				
ang. försäljning av stadens aktier i	21	29/1	1	1
meddelande att Uddeholms Aktiebolag antagit stadens anbud	38	19/2	—	—
Kommunalhus, ang. plats för	204	21/10	15	1
Kommunalskatt:				
ang. restitution av Hanna Söderberg påförd	88	15/4	4	12
ang. avkortning av O. W. Myréns stärbhus påförd ..	89	15/4	4	15
ang. avdrag å Emma Karolina Lindeberg påförd ..	110	20/5	8	33
Komministersgården, ang. reparation å	94	15/4	4	24
Kommittéer, redogörelser från:				
kommunikationskommittén.....	32	29/1	—	—

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

[illegible]

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
för stadsfiskalen	146	17/6	4	9
för extra poliskonstaplarna	147	17/6	9	47
för stadssjuksköterskorna	167	9/7	10	27
för brandkårens reserv	169	9/7	10	33
för epidemisjukhusets personal (tillfällig löneförbättring).....	171	9/7	10	38
M.				
Mantalspenningar, ang. befrielse från erläggande av ...	114	20/5	8	43
Mantalskrivning:				
yttrande ang. C. H. Palmgrens	85	15/4	4	1
» » Alfr. Ericssons	131	17/6	9	8
uppdrag åt fattigvårdsstyrelsens att föra stadens talan i vissa mantalskrivningsmål	149	17/6	9	55
Mariebergsskogen, ang. rätt för Värmlands kulturhistoriska och Fornminnesförening att där uppsätta byggnader	174	9/7	10	52
Markinlösen, ang. anslag till inom kvarteret Uttern	69	29/3	3	17
Mellqvistska slöjdstipendiet:				
ang. uppskov att lyfta	26	29/1	1	52
ang. ändring i villkoren	126	17/6	9	2
ang. utdelning av	55	19/2	2	56
ang. utdelning av	156	9/7	10	1
Mellqvistska studiestipendiet, ang. utdelning av	84	15/4	4	1
N.				
Nykterhetsnämnden:				
redogörelse för 1919 års verksamhet	39	19/2	—	—
anmälan ang. val av ordförande m. m.	41	19/2	—	—
Nymätning, stadens, ang. fortsatt anslag till	247	16/12	18	4
Nöjesskatt, ang. befrielse från att erlägga	233	18/11	17	40
O.				
Olycksfall i tjänsten, ang. polismans rätt till ersättning för	51	19/2	2	20
Ordningsstadgan för Karlstad, ang. tillägg till § 1	132	17/6	9	10
Orkesterförening, Karlstads, ang. anslag till	188	16/9	12	9

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
P.				
Pension, ang. beviljande av:				
åt folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren	108	20/5	8	27
åt fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Johnsons änka	109	20/5	8	29
åt lärarinnan Mathilda Rosendahl	111	20/5	8	35
åt lärarinnan Ebba von Wachenfeldt	112	20/5	8	38
åt översångsläraren N. Fr. Lindh	195	16/9	12	27
åt rådhusstäderskan Anna Skróder	207	21/10	15	7
åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin	212	21/10	15	18
Pensionskassa, Sveriges kommunalanställdas, ang. stadens anslutning till	164	9/7	10	20
Pensionsnämnderna, ang. ökat anslag till	251	16/12	18	16
	22	29/1	1	34
	29	29/1	1	56
Pilsnerdricka, yttrande över ansökningar att försälja ...	196	16/9	—	—
	276	30/12	19	124
Porter, yttrande över ansökan att försälja	75	29/3	3	28
Praktiska ungdomsskolorna, ang. lokal för	120	20/5	8	59
R.				
Registerkarta för staden, ang. fortsatt anslag för upprät-				
tande av	245	16/13	18	1
Reparationsarbeten å stadens byggnader, ang. anslag till	236	18/11	17	44
Rottnerosfallen, ang. förvärfvande av för stadens räkning	96	15/4	6	1
Rusdrycker:				
K. Befhdes utslag ang. inskränkningar i försälj-				
ningen av	16	29/1	—	—
ang. flyttning av spritbolagets utskänkningslokal ..	118	20/5	8	52
Rådhuset, ang. ändringsarbeten å	158	9/7	10	3
S.				
Saluhallen:				
ang. omläggning av elektriska ledningsnätet i	50	19/2	2	19
ang. tiden för öppethållandet av	119	20/5	8	57
	218	21/10	15	36

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
ang. tillägg till ordningsföreskrifterna för	130	17/6	9	7
ang. anslag till målningsarbeten i.....	191	16/9	12	20
Saluballsstyrelsen, anmälan ang. val av ordförande m. m.	31	29/1	—	—
Sjuktransportbil för länet, ang. bidrag till	137	17/6	9	19
Skollovskolonierna, Karlstads ang. anslag till	209	21/10	15	12
Spritförsäljningsaktiebolaget, revisionsberättelse ang.	134	17/6	9	14
Spårvägskommittén, val av ledamot och suppleant i	125	17/6	9	1
Stadsbiblioteket och föreläsningssanstalten:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	31	29/1	—	—
ang. anslag till	214	21/10	15	24
Stadsfullmäktige:				
val av ordförande	4	2/1	—	—
val av vice ordförande	5	2/1	—	—
tillsättande av sekreterare	6	2/1	—	—
Stadsplaneutredningar. ang. anslag till.....	250	16/12	18	14
Stadsplaneärenden:				
förnyat förslag rörande viss del av Herrhagen	52	19/2	2	26
ändring för Sjötullsägora	54	19/2	2	38
förklaring i anledning av besvär över sistangivna beslut	93	15/4	4	23
Stadsrevisionen:				
ang. höjning av expensanslaget till	70	29/3	3	18
anmälan ang. tiden för revisionsberättelsens avgi- vande	263	30/12	—	—
Sulfatfabriken vid Skoghall:				
K. Befhdes utslag ang. vidtagande av åtgärder till förhindrande av luftförorening från.....	102	20/5	—	—
hälsovårdsnämndens utlåtande i anledning av sam- ma utslag	155	9/7	—	—
Sundstavägen, ang. istandsättande av	90	15/4	4	17
Sveriges studerande Ungdoms Helnkyterhetsförbund, ang. anslag till årsmöte	138	17/6	9	23
Sångföreningar inom staden, ang. anslag till	188	16/9	12	9
T.				
Tobaksaffärernas öppethållande, ang utsträckt tid för ..	27	29 1	1	52

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Tomtförsäljningar, beslut ang.:				
inom kvarteret Oxen	91	15/4	4	18
„ „ Uttern	194	16/9	12	25
„ „ Baggen	129	17/6	9	6
bemyndigande för drätselkammaren att sälja tomter inom kvarteret Löjtnanten ..	175	9/7	—	—
Tomtinköp, beslut ang.:				
inom kvarteret Hyttan	192	16/9	12	22
„ kvarteren Järven och Heimdal	141	17/6	9	32
Trafiknämnden, redogörelse för år 1919	193	16/9	12	23
Transformatorer, ang. utbyte av	40	19/3	—	—
Tullhuset, ang. insättande av kassavalv dörr i	235	18/11	17	43
	258	16/12	18	28
U.				
Utgifts- och inkomststat för staden, beslut ang.	278	30/12	19	1
Utskänkning, se Rusdrycker.				
V.				
Val, allmänna	243	16/12	—	—
Vattenledning, ang. framdragande av:				
till Västerstrand och Romstad, i Rudsvägen och Svinbäcksvägen, till Sommarro och Ströms-holm samt i kyrkogårdsvägen och i Muraregatan	105	20/5	8	2
i Svinbäcksvägen	229	18/11	17	27
Vatten- och avloppsledningar, ang. framdragande av:				
till nya seminariet & Marieberg	92	15/4	4	20
i kvarteret Lansen	230	18/11	17	30
till Ulleberg	238	18/11	17	50
Vatten- och avloppsverket:				
årsberättelse för år 1919	152	9/7	11	1
ang. anslag & vattenverkets extra stat	255	16/12	18	25
ang. anslag & avloppsverkets extra stat	256	16/12	18	26
Ved, ang. inköp av:				
för drätselkammarens behov	139	17/6	9	27

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1920.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
för fattigvårdsstyrelsens behov	226	18/11	17	22
Vikarie för stadsbarnmorskan A. H. Lundgren, ang. anslag till	71	29/3	3	20
Vägbelysning till Sundsta, ang. ordnande av	246	16/13	18	2
Vägporten vid Hamntorget, ang. färdigställande av	161	9/7	10	10
Vägärenden:				
ang. byggande av vägar å Tyggårdsviken och inre hamnplanet	170	9/7	10	36
ang. iståndsättande av Sundstavägen	90	15/4	4	17
ang. iståndsättande av vägen till Karlsholm och Romstad	238	18/11	17	50
Växlingsmaskin, ang. inköp av för drätselkammarens räkning	76	29/3	3	30

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	Den 2 Januari.	N:o 1.
-------	----------------	--------

Föredragningslista:

<p>1:o) Val av justeringsmän;
2:o) Remiss av inkomna ärenden;
3:o) Val av ordförande för år 1920;
4:o) Val av vice ordförande för år 1920;
5:o) Tillsättning av sekreterare för år 1920;</p> | <p>6:o) Val av tre ledamöter i berednings-
skottet för tiden till den 1 janu-
ari 1922 (efter Herrar Vendel,
Severin och Norsell);
7:o) Val av två suppleanter i bered-
ningsutskottet för tiden till den 1
januari 1922 (efter Herrar Ågren
och Emil Svensson).</p> |
|--|--|

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 2 Januari 1920.

§ 1.

Till protokollet skulle antecknas, att enligt behörigen förrättade val hade att under år 1920 såsom stadsfullmäktige tjänstgöra följande personer, nämligen: Lasaretsöverläkaren Per Clarholm, lektorn V. Vendel, landsfiskalen J. Noréus, handlanden W. Welin, speditören J. A. Håkansson, stadsläkaren H. Severin, handlanden Alfr. Nyberg, fabrikören Axel Svensson, plåtslagaren O. W. Karlsson, boktryckaren Emil Ankers, översångsläraren N. Fr. Lindh, grosshandlaren Josef Lufberg, plåtslagaren Olof Eriksson, byggmästaren Olof Wästlund, fru Gerda Hellberg, sekreteraren A. Norsell, bankombudsmannen Otto Ågren, tandläkaren H. Hultman, folkskolläraren Ernst Strandman, handelsföreståndaren Alb. Svensson, sömmerskan Sofia Elofsson, ingenjören Simon Wennberg, garvaren K. Eliasson, filaren Gust. E. Johansson, järnsvarvaren Nils Hult, lagerchefen Oscar Starck, lokreparatören Emil Svensson, stensättaren Reinhold Ohlsson, bankkamreraren Viktor Andersson, fru Hulda Andersson-Flood, fru Gertrud Wikström, fru Alma Norsell, ingenjören Anton Huse, järnsvarvaren Robert Dahlén och länsjägmästaren Gunnar Fries.

§ 2.

Sammanträdet öppnades av stadsfullmäktiges till tjänsteåren äldste ledamot, Herr Clarholm, vilken jämväl tillsvidare ledde förhandlingarna.

§ 3.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av dels Herrar Hultman och Fries med uppgivet förfall, som av fullmäktige godkändes, dels Herr Ågren utan uppgivet förfall; och beslöto stadsfullmäktige att till nästa sammanträde uppskjuta frågan angående påföljd för Herr Ågren för uteblivandet.

§ 4.

Härefter företogs val av ordförande för stadsfullmäktige för innevarande år; och utsågs därtill med acklamation lasaretsöverläkaren P. Clarholm.

§ 5.

Till stadsfullmäktiges vice ordförande för innevarande år utsågs med acklamation sekreteraren A. Norsell.

§ 6.

Uppdrogs åt Herrar ordföranden, vice ordföranden och ordföranden i beredningutskottet att utse sekreterare hos stadsfullmäktige och beredningsutskottet för innuvarande år.

§ 7.

Till ledamöter i beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1922 omvaldes med acklamation Herrar V. Vendel, H. Severin och A. Norsell.

§ 8.

Till suppleanter i beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1922 omvaldes med acklamation Herrar Otto Ågren och Emil Svensson.

§ 9.

Beständes att justering av detta protokoll skulle ske i samband med justeringen av stadsfullmäktiges protokoll för den 30 december 1919.

§ 10.

Föredrogs från drätselkammaren inkommet protokollsutdrag, utvisande att kammaren för innevarande år utsett till ordförande landsfiskalen J Noréus och till vice ordförande bankdirektören R. Tjerneld.

§ 11.

Till drätselkammaren remitterades för yttrandes avgivande en av byggnadsnämnden till stadsfullmäktige ingiven framställning angående ändring i 23 § 2 mom. av stadens byggnadsordning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 7 jan. 1920.

PER CLARHOLM.

GERTRUD WIKSTRÖM. NILS HULT.

Offentligen uppläst den 7 januari 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 29 Januari.

N:o 2.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av särskilda kommitterades utredning och förslag i ärende rörande av drätselkammaren gjord framställning om försäljning av stadens aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag m. m.; 4:o) D:o d:o i anledning av magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över särskilda av Axelina Andersson m. fl. gjorda ansökningar om rätt till försäljning av pilsnerdricka till avhämtning; 5:o) D:o d:o över magistratens framställning om personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad; 6:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag dels för utbetalningar år 1919 utöver ordinarie stat, dels ock för å extra stat år 1920 upplagna utgifter;	7:o) D:o d:o över hr Vendels motion om upplåtande av tjänstebostad åt rektor vid högre allmänna läroverket m. m.; 8:o) D:o d:o över folkskolläraren S. Florells ansökan om uppskov med lyftande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium; 9:o) D:o d:o över Herman Sandqvists m. fl:s av hr Norsell som motion upptagna framställning angående utsträckt tid för öppethållande av tobaksaffärerna här i staden; 10:o) D:o d:o över drätselkammarens förslag till val av ledamot för staden i värderingsnämnden för avyttring av donationsjord inom Mariebergsområdet; 11:o) D:o d:o i anledning av magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över särskilda av Karlstads Bryggeri Aktiebolag och Färjestads Bryggeri Aktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökningar angående rätt till försäljning av pilsnerdricka.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 29 Januari 1920.

§ 12.

Vid förrättat upprop befunnos samtliga stadsfullmäktiges ledamöter vid sammanträdet närvarande.

§ 13.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 3 februari 1920 justera dagens protokoll utsågos Herrar Huse och Dahlén.

§ 14.

Sedan stadsfullmäktige vid sitt föregående sammanträde beslutat att till denna dag uppskjuta prövningen av frågan om påföljd för Herr Ågren för utevaro från nämnda sammanträde, anmälde Herr Ordföranden, att Herr Ågren enligt företett reversal den 3 januari 1920 till stads-kassan inbetalt det för förfallolös utevaro stadgade vitet, 2 kronor; och påkallades följaktigen icke någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd i saken.

§ 15.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommen avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 28 november 1919 angående rätt för staden att för inköp av en omformare för elektricitetsverket m. m. få upptaga ett amorteringslån å 108,000 kronor; och beslöts att avskriften skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom.

§ 16.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 20 december 1919 i fråga om särskilda inskränkningar beträffande detaljhandel med rusdrycker i staden Karlstad samt tillägg till de angående sådan handel meddelade särskilda föreskrifter.

§ 17.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommet utdrag av magistratens protokoll den 13 januari 1920, utvisande att vid då företagen rötsammanräkning gods-

ägaren G. Wennerström blivit utsedd till ledamot av fullmäktige efter Fröken Anna Danielsson; och blev i samband härmed Herr Wennerström av Herr Ordföranden hälsad välkommen i fullmäktige.

§ 18.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. Till beredningsutskottet:

G. H. Gustafssons i Ulvsby framställning angående ändrade bestämmelser för åtnjtande av ett honom tilldelat Mellqvists flöjdstipendium;

B. Till pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet:

1. Folkskolestyrelsens framställning angående kommunal tilläggspension åt avgångna folkskollärarna E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren;

2. Samma styrelses framställning om kommunal tilläggspension åt övergångsläraren N. Fr. Lindh;

C. Till drätselkammaren och beredningsutskottet:

1. Stadsrevisionens framställning angående höjning av revisionens anslag till utskrift m. m.;

2. Hälsovårdsnämndens framställning angående bidrag till kostnaderna för sjukbehandling åt epidemisjuksköterskan Emmy Magnusson;

D. Till hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Aug. Sjögrens m. fl:s av Herr Norsell som motion upptagna framställning angående framdragande av ledningar i Muraregatan, m. m.;

E. Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Skorstensfejaren A. Sundelius' framställning angående förbättrade löneförhållanden.

§ 19.

Föredrogs av Kungl. Medicinalstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnad avskrift av Kungl. Maj:ts brev till styrelsen den 19 december 1919 angående tillstånd att hålla apoteken Beckasinen och Örnén i Karlstad växelvis stängda nattetid; och beslöts att avskriften skulle för kännedom överlämnas till hälsovårdsnämnden.

§ 20.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommen skrivelse från Konungens Befallningshavande i länet i fråga om anordnandet av den kommunala understödsverksamheten för arbetslösa; och beslöts att skrivelsen skulle för kännedom överlämnas till stadens arbetslöshets- och hjälpkommitté.

§ 21.

Till stadsfullmäktige hade särskilda kommitterade inkommit med en så lydande utredning jämte förslag i ärendet angående av drätselkammaren gjord framställning rörande Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolags ekonomi och i samband därmed uppkommen fråga om försäljning av stadens aktier i nämnda bolag:

Se Ser. A. N:o 1; sid. 1.

I ärendet hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Ser. A. N:o 1; sid. 26.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Vendel bifall till beredningsutskottets förslag med den ändringen, att 7 mom. i utskottets kontraktsförslag skulle erhålla följande ändrade lydelse:

«Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil och Forshaga Sultfitaktiebolag skola ega att för allt sitt gods, som i full vagnslast fraktas å Karlstad—Munkfors järnväg och som ej befordras å järnvägen enligt allmänna samtrafiktaxans tariffer, åtnjuta en rabatt av 30 % under tio år och därefter en rabatt av 20 % på den för järnvägen vid varje tid gällande taxa, varvid den lokala fraktavgiften minskad med rabatten i intet fall får bli lägre än motsvarande fraktavgift enligt statens järnvägars tariffer vid samma tidpunkt, dock endast sådana år, då de båda bolagen sålunda frakta å järnvägen från bolagens fabriker minst 10,000 ton papper och cellulosa.

Likaså böra godsvagnar i enlighet med järnvägstrafikstadgans bestämmelser tillhandahållas de båda bolagen utan onödigt dröjsmål i mån av behov.

Bestämmelserna i denna punkt träda i kraft så snart järnvägen blivit elektrifierad, dock senast den 1 januari 1921.

Uddeholms Aktiebolag förkinder sig att med de båda nämnda bolagen direkt upprätta kontrakt i enlighet med dessa bestämmelser»,

dels och av Herr Norsell, att stadsfullmäktige måtte i enlighet med de av honom mot kommitténs och beredningsutskottets utlåtanden avgivna reservationerna besluta att icke försälja ifrågavarande aktier, varjämte Herr Norsell hemställde att, för den händelse försäljningen komme till stånd, mom. 10 i det före-

slagna kontraktet måtte, efter ordet »skiljenämud» kompletteras med orden »i enlighet med bestämmelserna i lagen den 28 oktober 1887» ävensom i kontraktet jämväl intagas bestämmelse därom, att Uddeholms Aktiebolag skulle till staden utbetala ett belopp av 40,000 kronor, utgörande dels av stadsfullmäktige i beslut den 16 april 1904 betingad gottgörelse för den genom samma beslut järnvägsbolaget tillerkända förmån att få med aktier i bolaget likvidera staden tillhörig mark, som för järnvägen tagits i anspråk, dels ock ersättning för stadens kostnader i samband med rättegång för utfående av berörda gottgörelse.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* efter omröstning med 29 röster mot 7, avgivna för Herr Norsells avslagsyrkande, att till Uddeholms Aktiebolag försälja ifrågasvarande aktier, *dels* att antaga den av Herr Vendel föreslagna ändrade lydelse av mom. 7 i kontraktet, *dels* efter omröstning med 24 röster mot 11, avgivna för bifall till Herr Norsells yrkande om tillägg till mom. 11 i kontraktet, att antaga beredningsutskottets förslag angående samma mom. oförändrat, *dels*, efter omröstning med 24 röster mot 12, att avslå Herr Norsells yrkande om intagande i kontraktet av bestämmelse om skyldighet för Uddeholms Aktiebolag att till staden utbetala det föreslagna beloppet av 40,000 kronor, *dels ock* att godkänna av beredningsutskottet i övrigt föreslagna villkor för försäljningen ävensom vad utskottet härutöver i ärendet hemställt; och hade stadsfullmäktige sålunda beslutat att bifalla beredningsutskottets förslag med den av Herr Vendel påyrkade ändringen av 7 mom. i kontraktet.

§ 22.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande infordrat stadsfullmäktiges yttrande över särskilda av fru Axelina Andersson, fru Matilda Larsson samt handlandena A. G. Wennsten, E. Norrbom och Otto Hansson hos Konungens Befallningshavande gjorda framställningar angående rätt att från och med innevarande år försälja pilsnerdricka.

I ärendet hade infordrade utlåtanden avgivits dels av nykterhetsnämnden så lydande:

Se Serien A. N:o 1; sid. 34,
dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 1; sid. 36.

Till stadsfullmäktige hade, efter ärendets behandling hos utskottet, inkommit en så lydande, nu föredragen skrivelse:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Då det kommit till min kännedom, att vid diskussioner inom nämnder och delegationer angående min ansökan om rättighet att försälja pilsnerdricka framhållits farhågor för att sagda maltdryck skulle på ett från ordningssynpunkt olämpligt sätt tillhandahållas en del löst folk, så önskar jag härmed framhålla, att min hustru och jag själf helst såge, att den slags publiken ginge vår affär förbi, varför vi förbinda oss att så långt det är oss möjligt, vägra försälja pilsnerdricka till för oss okända eller av oss icke väl kända personer, utan blott tillhandahålla denna vara för avhämtning till hemmen. Då emellertid ifrågavarande försäljning innebär en för oss icke betydelselös inkomst och för våra kunder fyller berättigade bekvämlighetsanspåk, vågar jag hemställa att min ansökan beviljas.

Karlstad den 17 januari 1920.

Vördsammast
E. NORRBOM.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Severin att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med beredningsutskottets hemställan. Med avslag härå beslöto stadsfullmäktige, jämlikt ett av Herr Strandman därom gjort yrkande, att, under åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anført, tillstyrka de av Axelina Andersson och Otto Hansson gjorda ansökningarna, men däremot avstyrka bifall till Matilda Larssons, A. G. Wennstens och E. Norrboms framställningar.

§ 23.

Hos stadsfullmäktige hade magistraten gjort en så lydande framställning angående personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad:

Se Serien A. N:o 1; sid. 37.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 1; sid. 40.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Severin att, enär det vore fråga om ett lönetillägg, stadsfullmäktige måtte berättiga rådmannen Lundblad att å detta tillägg åtnjuta dyrtidstillägg i enlighet med vad som för lönebelopp i allmänhet vore gällande.

Med avslag härå beslöto stadsfullmäktige bifalla vad beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

§ 24.

Hos stadsfullmäktige hade belysningsstyrelsen gjort en så lydande framställning om anslag dels för utbetalning för år 1919 utöver ordinarie stat, dels ock för å extra stat år 1920 upptagna utgifter:

Se Serien A. N:o 1; sid. 41.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 1; sid. 46.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 25.

Hos stadsfullmäktige hade Herr Vendel väckt en så lydande motion angående upplåtande av tjänstebostad åt rektor vid högre allmänna läroverket m. m.:

Se Serien A. N:o 1; sid. 47.

I ärendet hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 1; sid. 51.

Under överläggningen yrkades av Herr Vendel, att stadsfullmäktige måtte tillerkänna läroverkets rektor flyttningsbidrag och hyresersättning på sätt utskottet föreslagit samt därjämte bestämma, att nuvarande rektorsbostaden skall från och med den 1 oktober 1920 tills vidare med sex månaders uppsägning å endera sidan utnyttas till läroverkets rektor mot ett årligt hyresbelopp av 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med vad Herr Vendel sålunda yrkat.

§ 26.

Med bifall till en av folkskolläraren Sven Florell i Karlstad därom gjord ansökning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige medgiva Florell rätt att under innevarande år få uppbära ett honom 1919 tilldelat Mellqvists slöjdstipendium.

Se Serien A. N:o 1; sid. 52.

§ 27.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande beslöto stadsfullmäktige, att en av Herman Sandqvist m. fl. hos stadsfullmäktige gjord och av Herr Norsell som motion upptagen framställning angående utsträckt tid för öppet-hållande av tobaksaffärerna här i staden icke skulle till någon fullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Se Serien A. N:o 1; sid. 52.

§ 28.

På därom av drätselkammaren avgivet förslag, som av beredningsutskottet tillstyrkts, utsågo stadsfullmäktige översångläraren N. Fr. Lindh att enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 10 oktober 1919 angående tillstånd för staden Karlstad att avyttra viss donationsjord inom landeriet Marieberg tillsvidare för stadens räkning vara ledamot i den nämnd, som i varje särskilt fall skall verkställa värdering av ifrågavarande område.

Se Serien A. N:o 1; sid. 54.

§ 29.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infortrat stadsfullmäktiges yttrande över till Konungens Befallningshavande ingivna framställningar dels från Färjestads Bryggeri Aktiebolag om rätt att från och med den 1 januari 1920 få i bolagets fastighet V. Torggatan n:o 19 till avhämtning försälja pilsnerdricka, dels ock från Karlstads Bryggeri Aktiebolag om rätt att från och med samma dag få i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan till avhämtning försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka ävensom att få genom kringföring utom staden planlagda område försälja maltdrycker samt att likaledes genom kringföring få försälja jämväl av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med av nykterhetsnämnden och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att tillstyrka bifall till samtliga ifrågavarande framställningar.

Se Serien A. N:o 1; sid. 56.

§ 30.

Till stadsfullmäktige hade hamnstyrelsen med bifogande av erforderlig utredning i ärendet, inkommit med en så lydande framställning.

Till Stadsfullmäktige.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning beslöto stadsfullmäktige den 20 februari 1919 att hos Kungl. Maj:t göra ansökan om att gällande hamntaxa måtte för åren 1919 och 1920 få höjas med 50 %. I skrivelse den 9 därpå följande maj lämnade Kungl. Maj:t sitt bifall till framställningen i så måtto, att den begärda förhöjningen skulle få utgå intill utgången av år 1919.

Taxeförhöjningen, som började tillämpas den 1 juni, har inbrakt i runt tal 22,500 kronor. Det oaktat har, såsom av härvid fogade räkenskapssammandrag framgår, till fyllande av bristen i hamnens stat av uttaxeringsmedel använts till-

hopa kr. 172,431:02. Motsvarande belopp är i innevarande års stat beräknad till 95,300 kronor

Hamnen är alltså fortfarande i stort behov av ökade inkomster, och då de skäl för en taxeförhöjning med 50 %, som hamnstyrelsen anförde i sin förberörda framställning, fortfarande förefinnas, så får styrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige måtte hos Kungl. Maj:t göra underdånig ansökan att 50 % förhöjning å gällande hamntaxa måtte få tillämpas även för år 1920.

Karlstad den 27 januari 1920.

På Hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ivar Olsson.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med av beredningsutskottet förut denna dag avgivet tillstyrkande utlåtande, att hos Kungl. Maj:t göra underdånig ansökan, att 50 % förhöjning å gällande hamntaxa måtte få tillämpas även för år 1920.

§ 31.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna meddelanden angående val av ordförande m. m. inom visa av stadens delegationer:

*Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads
Belysningsstyrelse den 3 januari 1920.*

§ 1.

Sammanträdet öppnades av herr Falk, varefter skreds till val med slutna sedlar till ordförande och vice ordförande.

Till ordförande valdes herr Läroverksadjunkten A. Zachrisson och till vice ordf. herr Fabrikören K. A. Falk.

Ur protokollet:

J. THALÉN.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och före-
läsningsanstalt den 3 januari 1920.*

§ 1.

Till styrelsens ordförande samt föreståndare och kassör för föreläsningsanstalten valdes för innevarande år läroverksadjunkten Aug. Bergh. Till v. ord-

förande utsågs fru Nancy Enwall-Gardell, till kassör för stadsbiblioteket järnhandlaren G. Edman samt till materialförvaltare och sekreterare G. A. Gustafson.

In fidem:
G. A. GUSTAFSON.

*Utdrag av protokoll hållet hos hamnstyrelsen
i Karlstad den 12 januari 1920.*

§ 2.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade val utsågos för innevarande år: till ordförande, översten m. m. C. O. Ahlmark och till v. ordförande, grosshandlaren Josef Löfberg.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag av protokoll vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 2 januari 1920.*

§ 1.

Till folkskolestyrelsens ordförande för år 1920 utsågs genom omröstning med slutna sedlar herr läroverksadjunkten A. Bergh.

§ 2.

Till folkskolestyrelsens vice ordförande för år 1920 utsågs genom omröstning med slutna sedlar herr seminariektorn A. Olsson.

In fidem:
BROR A. LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Saluhallsstyrelsen
i Karlstad den 23 januari 1920.*

§ 3.

Härefter företogs val av ordförande för innevarande år, och utsågs därtill med acklamation Stadsveterinären Hugo Berg.

Denna § justerades genast.

§ 4.

Till vice ordförande för innevarande år utsågs med acklamation Byggmästaren E. Forsgren.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Till Stadsfullmäktige.

Brandstyrelsen får härmed anmäla, att styrelsen utsett till ordförande under-
tecknad och till vice ordförande kassör A. Alstermark.

Karlstad den 17 januari 1920.

EMIL ANKERS.

Ordförande.

Per Ågren.

§ 32.

Föredrogos och lades till handlingarna följande från av stadsfullmäktige till-
satta kommittéer inkomna redogörelser för år 1919.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Kommunikationskommittén har under 1919 haft ett sammanträde.

Vid sammanträde inför landshöfdingen i Syssleback för inhämtande av ytt-
rande rörande en smalspårig järnväg Slättne—Båtstad har stadens talan förts
genom av kommittén utsett ombud.

Trafikberäkning för den planerade järnvägen Karlstad—Högsäter har till
kommittén inkommit och överlämnats till överstelöjtnanten Th. Helleberg för
granskaing.

På kommitténs vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Egnahemskommittén har under 1919 icke haft anledning hålla något sam-
manträde.

Karlstad den 26 januari 1920.

På kommitténs vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Den av stadsfullmäktige tillsatta kommittén för uppgörande av förslag till pensionering av Karlstads stads tjänstemän, betjänte och arbetare har under år 1919 haft ett flertal sammanträden till fullföljande av sitt uppdrag.

Kommitténs slutbetänkande har blivit fördröjt i avvaktan på utredning från »Städernas Pensionskommitté 1918», vilken kommittés utlåtande jämte förslag till bildandet av en städernas pensionskassa, förslagsvis benämnd »Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa», först i november kommit Pensioneringskommittén tillhanda. Ifrågavarande förslag har sedan dess varit föremål för kommitténs vidare utredning i och för fastslående av vissa principer, kostnadsberäkningar o. dyl., vilka utredningar troligen kuuna slutföras inom den allra närmaste framtiden, varefter slutligt förslag kommer att föreläggas stadsfullmäktige till avgörande.

Kommittén har härjämte avgivit yttrande i ett flertal från stadsfullmäktige remitterade kommunala pensionsärenden.

Karlstad den 21 januari 1920.

För Pensioneringskommittén:

AXEL DAHLMAN.

H. Westlin.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Kommittén för utredning rörande anskaffande av en större allmän samlings-sal här i staden har under år 1919 haft ett sammanträde, därvid föredragits tre olika alternativ för lösande av den kommittén förelagda uppgiften. Då kommittén, som särskilt fäst sig vid ett av de sålunda föreliggande förslagen, funnit ytterligare utredning i vissa hänseenden av nöden beträffande detta förslag, har uppdrag i sådant avseende lämnats stadsarkitekten, vilken utredning kommittén av-vaktar.

Karlstad den 29 januari 1920.

För Kommunalhuskommittén:

Efter uppdrag:

GUSTAF E. BERG.

Kommitténs sekreterare.

§ 33.

Antecknades att enligt inkommet meddelande hälsovårdsnämnden utsett för innevarande år till ordförande Herr borgmästaren K. J. Lindholm oah till vice ordförande Herr lasaretsöverläkaren P. Clarholm.

§ 34.

Antecknades att enligt inkommet meddelande beredningsutskottet utsett för innevarande år till ordförande Herr lektorn V. Vendel och till vice ordförande Herr boktryckaren Emil Ankers.

§ 35.

Det antecknades att Herr t. f. borgmästaren E. Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 3 februari 1920.

PER CLARHOLM.

ROB. DAHLÉN. ANTON HUSE.

Offentligen uppläst den 3 febr. 1920; betygar:

På tjänstens vägnar:

ELIAS STENIUS.

Karlstad, Karlstads-Tidn:s A.-B. 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 19 Februari.

N:o 3.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i folkskolestyrelsen efter överstelöjtnant Klas Rhodin; 4:o) Beredningsutskottets förslag angående sammansättningen av den av stadsfullmäktige beslutade kommittén för revidering av delegationernas instruktioner; 5:o) Beredningsutskottets utlåtande över fattigvårdsstyrelsens förslag angående utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1919; 6:o) D:o d:o över lönenämndens förslag angående kristidsförmåner för stadens befattningshavare och pensionärer år 1920; 7:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning rörande löneförmåner för stadens folkskollärarekår för år 1920;	8:o) D:o d:o över drätselkammarens förslag om uppförande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet; 9:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads barnhem framställning om anslag till barnhemmet för år 1920; 10:o) Do: d:o över saluhallsstyrelsens framställning angående omläggning av saluhallens elektriska ledningsnät; 11:o) D:o d:o över magistratens framställning angående polismans rätt till ersättning vid olycksfall i tjänsten; 12:o) D:o d:o över byggnadsnämndens yttrande i anledning av från Kungl. Byggnadsstyrelsen framställda erinringar mot av stadsfullmäktige den 18 oktober 1917 godkänt förslag rörande ändring av stadsplanen för viss del av Herrhagen m. m.; 13:o) D:o d:o över byggnadsnämndens framställning angående

ändring i § 23 mom. 2 av stadens byggnadsordning;

- 14:o) D:o d:o över Karlstads Spinneri- & Väveri-Aktiebolags av Herr Axel Svensson som motion upptagna framställning angående ändring av stadsplanen för Sjötullsägorna m. m.;

- 15:o) D:o d:o över skolläraren Gustaf Harry Gustafssons framställning angående ändring i villkoren för åtnjutande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium.

PROTOKOLL, hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 Februari 1920.

§ 36.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herr Löfberg och Fru Flood, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 37.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 23 innevarande februari klockan 6 eftermiddagen å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herr Vendel och Fru Norsell.

§ 38.

Föredrogs och lades till handlingarna från Uddeholms Aktiebolag inkommen skrivelse enligt vilken bolaget antagit stadsfullmäktiges den 29 januari 1920 beslutade anbud angående försäljning av stadens aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag.

§ 39.

Föredrogs och lades till handlingarna följande från nykterhetsnämnden ingivna redogörelse angående nämndens verksamhet under år 1919:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Jämlikt bestämmelserna i § 4 mom. 4 i instruktionen för Karlstads stads nykterhetsnämnd överlämnas härmed berättelse över dess verksamhet under år 1919 och det allmänna nykterhetstillståndet i staden.

Till nämnden har under året ingått anmälan mot sju personer för missbruk av rusdrycker i den utsträckning att nämnden borde ingripa. Så skedde ock i samtliga fall. Av de anmälda hava tre stycken själva eller genom anhöriga begärt medverkan av nämnden för erhållande av vård å alkoholistanstalt. Endast en har dock före årets slut intagits och synes efter utskrivningen från vårdanstalten komma att föra ett nyktert levnadssätt. Åt två personer har tidvis måst beredas vård å arbetsinrättningen Klaraborg. I ett fall har nämnden beslutat internering, men,

då beslutet överklagats, har det ännu ej kunnat träda i verkställighet. I ett par fall har dessutom meddelats varning, varjämte vederbörandes motbok för inköp av spritdrycker indragits.

Under året hava tre personer av Nämnden anmälts för olaga brännvinshandel. Av dessa har en blivit dömd för förseelsen, en har avflyttat till obekant ort och en ej kunnat av polisen anträffas.

Beivrandet av olaga handel med pilsnerdricka har också skett i några fall.

Anmärkning mot ett matserveringsställe med rätt att servera öl och vin har av nämnden framförts till polismyndigheterna och rättelse, så vitt nämnden känner, vunnits. Anmälan har ock gjorts till nämnden mot ett av stadens hotell för dess sätt att sköta spritutskänknigen. Denna anmälan har dock ännu ej slutbehandlats.

Försäljningen av denaturerat brännvin och skattefri sprit har vållat nämnden mycket arbete och långvariga överläggningar, utan att något resultat synes hava vunnits. Ärendet är fortfarande föremål för dess handläggning.

Som bekant har nämnden i flera fall till stadsfullmäktige inlämnat begärda utredningar, varjämte till Kungl. Socialstyrelsen lämnats avfordrade yttranden.

Nykterhetstillståndet i staden har under året blivit betydligt försämrat. Ej mindre än 692 personer hava bötfällts för fylleri mot 311 år 1918 och 390 år 1917. Fylleri orsakat genom förtärande av skattefri sprit eller denaturerat brännvin har ökats. Från den 23 juni till den 13 september hava sålunda ej mindre än 30 fall rapporterats. 46 proc. av alla mål vid Rådhusrätten hava varit för fylleriförseelser. 15 personer hava dömts för förseelser mot maltdrycksförordningen, 8 personer för förseelser mot förordningen angående tillverkning och handel med rusdrycker och nio för förseelser mot förordningen om handel med skattefri sprit.

Nämnden har genom ombud deltagit i föreskriven besiktning av utskänkingslokalerna i staden.

Till representant för nämnden vid styrelsens för spritbolaget sammanträden har ordföranden varit utsedd.

Karlstad i februari 1920.

ANDERS LÖFBERG.

Ernst Strandman,

§ 40.

Föredrogs och lades till handlingarna följande från trafiknämnden inkomna redogörelse för nämndens verksamhet under år 1919:

Stadsfullmäktiges i Karlstad trafiknämnd.**Redogörelse för 1919 års verksamhet.**

Trafiknämndens ledamöter ha under året varit Herrar lektorn V. Vendel, ordf., direktören H. Th. Holm, v. ordf. till oktober, grosshandlaren Josef Löfberg, v. ordf. från oktober, köpmannen Wilh. Welin, fabrikören K. Ad. Falk samt v. konsuln Herman Geijer efter direktören H. Th. Holm, som på grund av bortresa från orten av sagt sig ledamotskapet i nämnden.

Under året har trafiknämnden haft fem sammanträden.

Många trafikfrågor ha under året handlagts med i de flesta fall gynnsamt resultat.

Ett av de viktigaste ärendena ha varit frågan angående vissa föreslagna ändrade tågtider för nattsnälltågen n:r 31 och 32 mellan Stockholm och Kristiania. Trafiknämndens ledamöter ha varit närvarande vid ett sammanträde som utlysts av Järnvägsstyrelsen den 28 mars i Karlstad å Värmlandsbankens styrelserum, ävensom vid ett av Handelskammaren sammankallat förberedande möte, vid vilka sammankomster denna fråga dryftats. De föreslagna anordningarna ha för Karlstads vidkommande avstyrkts av nämnden. Ändringarna ha inte kommit till stånd tack vare det motstånd som mötte dem från Värmland.

En annan järnvägsfråga av stor betydelse för Karlstad har, liksom förra året 1918, varit under behandling vid upprepade tillfällen, nämligen frågan om direkt genomgående vagn för persontrafiken å linien Karlstad—Torsby. Nämnden har sökt förmå vederbörande vid Statens Järnvägar att ställa sig sympatiska till denna reform. Nämnden har även gjort en framställning till Handelskammaren i frågan. Enligt vad nämnden har sig bekant ha även de större kommunerna i Fryksdalen anhöllit om Handelskammarens hjälp för att få till stånd den omtalade genomgående vagnen. Något resultat har emellertid vid årsskiftet inte visat sig. Nämnden kommer att följa ärendets utveckling under nästa år med största uppmärksamhet.

I slutet på förra året gjorde Trafiknämnden en framställning till Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolag angående vissa trafikolägenheter å bolagets järnväg. Bolagets styrelse har välvilligt tillmötesgått nämndens framställning i så måtto, att det utlovats personvagnsförstärkningar å vissa tåg under lördagar, söndagar och måndagar. Styrelsen uttalar dessutom den förhoppning att, sedan numera norra mala förhållanden inträtt kunna tillmötesgå ett önskemål om insättning av dagliga kvällståg i vardera riktningen mellan Karlstads Östra och Deje järnvägsstationer.

Trafiknämnden har till Kungl. Järnvägsstyrelsen framfört det gamla önskemålet om ett tidigare morgontåg från Karlstad med anslutning till morgontåget å Mora—Vänerns järnväg.

Med anledning av en framställning från trafiknämnden infördes vid början av 1919 den anordningen, att nattågen n:r 31 och 32 skulle stanna vid Karlstad Östra för på- och avstigning av resande. Av vissa skäl indrog emellertid järnvägsstyrelsen den lämnade förmånen i och med den nya sommartidtabellen. På remiss från stadsfullmäktige har emellertid trafiknämnden behandlat en motion av herr Ernst Strandman, vari anhålls att stadsfullmäktige ville göra framställning till järnvägsstyrelsen om återinförande av förmånen. Efter en ingående granskning av de anförda skälen för och emot indragningen, har trafiknämnden, med frångående av sitt beslut under föregående år, för sin del ansett sig på angivna grunder böra avstyrka stadsfullmäktige från att göra den av herr Strandman föreslagna framställningen. Stadsfullmäktige ha beslutat i enlighet med nämndens förslag.

En del framställningar ha gjorts angående vissa olägenheter för trafikanterna vid godsstationerna i Karlstad.

Med anledning av en skrivelse från Handelskammaren har trafiknämnden tillstyrkt vissa föreslagna inskränkningar i tiden för öppethållande av frakt- och ilgodsexpeditionerna vid Statens järnvägars stationer i Karlstad.

Trafiknämnden har ävenledes haft under dryftning vissa tull- och postförhållanden beträffande Karlstad.

Handelskammaren har anhållit om utlåtande från trafiknämnden angående vilka önskemål som kunde finnas för Karlstads vidkommande ifråga om de "olidliga" interurbana telefonförbindelserna. Med anledning härav har nämnden företagit en ingående utredning av frågan, och med stöd av det så inkomna materialet gjort en framställning till Handelskammaren. Med angivande bl. a. av de utav nämnden framställda önskemålen, har Handelskammaren i augusti gjort en framställning till Telegrafstyrelsen angående förbättring av de interurbana telefonförbindelserna närmast i vad de berörde Värmlands, Dalslands och Bohuslans intressen.

Trafiknämnden har även underhandlat med telegrafkommissarien i Karlstad beträffande vissa frågor rörande telefon- och telegrafexpeditionen vid härvarande telegrafstation.

Föreningen har även stått som initiativtagare till bildandet av en turisttrafikförening för Värmland med eventuell sammanslutning till Turisttrafikföreningen för Bohuslän och Dalsland. Sedan frågan genom nämndens försorg utretts, har föreningen bildats i november.

Karlstad den 31 december 1919.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Trafiknämnd.

VALDEMAR VENDEL.

Ordf.

Uno Källström.

Skr.

§ 41.

Föredrogs och lades till handlingarna från nykterhetsnämnden inkommet meddelande att nämnden utsett för år 1920 till ordförande grosshandlaren Josef Löfberg, till vice ordförande och sekreterare folkskolläraren Ernst Strandman samt till ledamöter i läsestugestyrelsen den sistnämnde ävensom handlanden Alfr. Nyberg och plåtslagaren C. A. Westlund.

§ 42.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. Till drätselkammaren och beredningsutskottet:

1) Emma Karolina Lindeblads framställning angående nedsättning i henne påförda kommunalutskylder;

2) magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos länsstyrelsen anhängigt ärende angående intendenten C. H. Palmgrens mantals-skrivning för år 1920;

3) hälsovårdsnämndens framställning angående anslag för avlönande av vikarie för stadsbarnmorskan Anna Helgina Lundgren;

4) hälsovårdsnämndens framställning angående anslag för inredande av ett provisoriskt epidemisjukhus i Tjäderskolan;

5) Alfred Boströms m. fl:s av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående iordningsställande av vägen förbi Herrgården till Sunstad;

6) folkuniversitetsföreningens av Herr Starck som motion upptagna framställning angående understöd för en deltagare i föreningens kurser i fysisk fostran;

B. Till beredningsutskottet:

Inkomna ansökningar till Mellqvistska studiestipendiet;

C. Till nykterhetsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Nykterhetsföreningarnas vid härvarande läroverk och seminarium av Herr Strandman som motion upptagna framställning angående bidrag till täckande av kostnaderna för S. S. U. H:s förbundsmöte i Karlstad instundande sommar.

§ 43.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag utsågo stadsfullmäktige till ledamot av folkskolestyrelsen efter överstelöjtnant Klas Rhodin för tiden till den 1 januari 1923 suppleanten i samma styrelse fabrikören R. Ternqvist, samt till suppleant efter Herr Ternqvist för nämnda tid rektorn Viktor Hammarberg.

Se Serien A. N:o 2; sid. 1.

§ 44.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige att antalet ledamöter i den av stadsfullmäktige beslutade kommittén för revidering av stadens delegationers instruktioner skulle utgöra 5 varjämte fullmäktige till ledamöter i kommittén utsågo bankdirektören T. Osterman, sammankallande, bankombudsmannen Thure Pettersson, läroverksadjunkten A. Zachrison, byggnadschefen E. Björkman och speditören J. A. Håkansson.

Se Serien A. N:o 2; sid. 1.

§ 45.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande beslöto stadsfullmäktige godkänna av fattigvårdsstyrelsen avgivet förslag till utdelning av räntan för år 1919 å Bergerska fonden.

Se Serien A N:o 2; sid. 2.

§ 46.

Till stadsfullmäktige hade lönenämnden inkommit med ett så lydande förslag angående kristidsförmåner för stadens befattningshavare och funktionärer under innevarande år:

Se Serien A N:o 2; sid. 3.

Häröver hada infordrade utlålanden avgivits av drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 2; sid. 8.

Under överläggningen i ärendet yrkades

dels av Herr Norsell bifall till lönenämndens förslag med den ändring, att i näst sista stycket av förslaget skulle efter orden "som upptagits i 1920 års löne-stat" insättas följande, nämligen: "samt för skolköks- och handarbetslärarinnor å den del av lönen. som motsvarar resp. folk- och småskollärarinnors kontanta löner" ävensom med det tillägg, att stadsfullmäktige måtte till bestridande av de av beslutet föranledda utgifterna för första halvåret år 1920 stälta till förfogande ett belopp av 270.752 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

dels och av Herr Noréus att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens förslag, dock med den ändring i tredje stycket från slutet av förslaget, att efter orden "uppkomna ökning i löneförmåner" skulle insättas följande, nämligen: "vid vilken sistnämnda beräkning, som underställes lönenämndens prövning, bör tillses, att lärare eller lärarinna i samma lönegrad erhåller lika kristidstillägg med undantag för familjetillägget".

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med vad Herr Norsell yrkat.

§ 47.

Ifråga om stadens folkskollärares löneförmåner för år 1920 hade folkskolestyrelsen till fullmäktige inkommit med följande förslag:

Se Serien A N:o 2; sid. 8.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A N:o 2; sid. 11.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Strandman bifall till beredningsutskottets förslag med den ändringen att ersättningen, för de i lag föreskrivna naturaförmånerna skulle, beträffande folkskollärarinna utgå med 625 kronor i bostadsersättning och 300 kronor i bränsleersättning, dels ock av Herr Norsell, att stadsfullmäktige måtte bifalla folkskolestyrelsens i ärendet avgivna förslag.

Stadsfullmäktige beslöto, efter omröstning med 18 röster mot 16, avgivna för Herr Strandmans yrkande, att i enlighet med Herr Norsells yrkande bifalla folkskolestyrelsens förslag.

§ 48.

Beslöto stadsfullmäktige på yrkande av Hrr Norsell och Noréus att till hamnstyrelsen och drätselkammaren återremittera ett på fullmäktiges prövning beroende ärende angående uppförande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet med uppdrag till nämnda delegationer att efter verkställd utredning inkomma med förslag till lämpligare plats för inrättningen.

Se Serien A N:o 2; sid. 12.

§ 49.

På därom av styrelsen för Karlstads Barnhem gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen för Karlstads Barnhem ett anslag för barnhemmets verksamhet under år 1920 av 2,000 kronor under villkor, att, så länge barnhemmet åtnjuter understöd av Karlstads stad, endast barn från staden intagas å barnhemmet, samt med föreskrift tillika, att, därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1921 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnhemmets verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1920; varjämte stadsfullmäktige bestämde att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A N:o 2; sid. 15.

§ 50.

På därom av saluhallsstyrelsen gjord framställning, som av belysningsstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för omläggning av saluhallens elektriska ledningsnät ett anslag av 5,000 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill tämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A N:o 2; sid. 19.

§ 51.

Till stadsfullmäktige hade magistraten inkommit med en så lydande framställning angående polismans rätt till ersättning vid olycksfall i tjänsten:

Se Serien A N:o 2; sid. 20.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 2; sid. 26.

Vad utskottet hemställt blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 52.

Till stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden inkommit med följande yttrande i anledning av från Kungl. Byggnadsstyrelsen framställda erinringar mot av stadsfullmäktige den 18 oktober 1917 godkänt förslag rörande ändring av stadsplanen för viss del av Herrhagen m. m.

Se Serien A N:o 2; sid. 26.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet därmed att godkänna ifrågasvarande av byggnadsnämnden överlämnade förnyade förslag till stadsplan och byggnadsbestämmelser å vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad samt att därå söka vederbörlig fastställelse.

Tillika beslöto stadsfullmäktige på förslag av Herr Lindh, att, enär staden vore i saknad av lämpliga tomter för byggande av egna hem, å vilka tomter för närvarande stor efterfrågan gjorde sig gällande, samt dylika tomter genom den föreslagna stadsplanens fastställande skulle bliva tillgängliga, att i särskild skrivelse ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan om ärendets behandling så skyndsamt som möjligt.

§ 53.

I enlighet med av byggnadsnämnden avgivet förslag, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige för sin del att till nuvarande § 23 mom. 2 i stadens byggnadsordning skulle göras följande tillägg:

“I kvarter, avsett att bebyggas med öppet eller kopplat byggnadssätt, må dock å boningshus av en vånings höjd, uppfört i gatu- eller förgårdslinje, fönster på fasad mot grannens tomt anbringas, om avståndet till tomtgränsen är minst 4,5 meter“;

och skulle å den sålunda beslutade ändringen sökas vederbörlig fastställelse. Se Serien A N:o 2; sid. 36.

§ 54.

Till stadsfullmäktige hade Karlstads Spinneri- och Väveriaktiebolag inkommit med en så lydande av Herr Svensson som motion upptagen framställning angående ändring i stadsplanen för Sjötullsägorna m. m.

Se Serien A N:o 2; sid. 38.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av byggnadsnämnden så lydande:

Se Serien A N:o 2; sid. 47,

dels av drätselkammaren av följande innehåll:

Se Serien A N:o 2; sid. 52,

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A N:o 2; sid. 55.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Vendel m. fl. bifall till beredningsutskottets förslag samt av Herr Axel Svensson m. fl., att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad byggnadsnämnden hemställt.

Stadsfullmäktige beslöt, efter omröstning med 22 röster mot 12, avgivna för byggnadsnämndens förslag, att bifalla beredningsutskottets hemställan.

Under framhållande av att stadsfullmäktiges beslut måste komma att verka hämmande på industriens utveckling inom samhället, anhöll Herr Håkansson att till protokollet anteckna sin reservation mot beslutet. I denna reservation instämde Herr Axel Svensson, Welin, Lindh, Viktor Andersson, Ohlsson, Huse och Dahlén.

Det antecknades, att under en del av detta ärendes behandling fullmäktiges förhandlingar letts av Herr vice ordföranden.

Vid protokollets justering avlämnade Herr Lindh följande skriftligen avfattade reservation:

Reservation.

Då ärendet utgör en framställning angående ändring av stadsplanen för Sjötullsägorna, och Byggnadsnämnden finner de synpunkter, den har att bevaka, bättre tillgodosedda i 1903 års förslag än genom 1912 års ändring, som skedde i strid mot Byggnadsnämndens hemställan;

då vidare byggnadstomt, som en gång till sina gränser blivit bestämd, icke utan synnerliga orsaker därtill föranleda, bör klyvas i smärre delar eller, genom marks förläggande därifrån till annan tomt, minskas,

samt under ärendets behandling i stadsfullmäktige ledamot tillkännagivit, att han "aldrig talat om stadsplan", varav framgår, att ärendet behandlats ur annan synpunkt än stadsplanesynpunkt,

anhåller undertecknad att i egenskap av ledamot i stadens byggnadsnämnd få reservera mig mot det av stadsfullmäktige fattade beslutet.

Karlstad den 23 februari 1920.

N. FR. LINDH.

§ 55.

I en till stadsfullmäktige ingiven framställning hade slöjdläraren Gustaf Harry Gustafsson anhållit om rätt att få använda ett honom tilldelat Mellqvists slöjd-stipendium för att studera slöjdundervisningen vid seminarierna i Upsala och Växjö en vecka vid vardera samt för att genomgå en kurs i konstsmide; och beslöt stadsfullmäktige i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande att bifalla denna framställning.

Se Serien A N:o 2; sid. 56.

§ 56.

Det antecknades att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 23 februari 1920.

PER CLARHOLM.

VALDEMAR VENDEL. ALMA NORSELL.

Offentligen uppläst den 23 februari 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 29 Mars.

N:o 4.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av magistratens resolution med infordrande av yttrande över en av "Föreningen Svenska städers offentliga slakthus" gjord framställning om ändring i gällande författningar om köttbesiktning m. m.; 4:o) Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i hälsovårdsnämnden efter lasaretsöverläkaren P. Clarholm; 5:o) Beredningsutskottets utlåtande över hälsovårdsnämndens framställning angående inrättande av ett provisoriskt epidemisjukhus; 6:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående bestämmande av arvudet för undervisningen i gosslöjd vid stadens folkskolor; 7:o) D:o d:o över flickskolestyrelsens framställning angående bestämmande av arvudet för skolans läkare;	8:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar vid stadens folkskolor; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag till inlösen av mark i tomten N:o 43 i kvarteret Uttern; 10:o) D:o d:o över stadsrevisionens framställning angående höjning av revisionens expensanslag; 11:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående avlönande av vikarie för stadsbarnmorskan Anna Helgina Lundgren; 12:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående bidrag åt sjuksköterskan Emmy Magnusson till kostnaderna för undergången sjukbehandling; 13:o) D:o d:o över flickskolestyrelsens framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare; 14:o) D:o d:o över livsmedelsnämndens framställning angående val av personer att å kommunens

vägnar handhava dyrtidsverksamheten under första halvåret 1920 m. m.;

- 15:o) D:o d:o i anledning av magistratens resolution med infordrande av fullmäktiges yttrande över grosshandlaren Carl Leilers hos

Konungens Befallningshavande gjorda framställning om rätt till försäljning av porter till avhämtning;

- 16:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag för inköp av en växlingsmaskin.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 29 Mars 1920.

§ 57.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Karlsson, Lindh, Löfberg och Wennberg, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 58.

Att jämte Herr Ordföranden lördagen den 4 nästkommande april kl. 4 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Noréus och Fries.

§ 59.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige ingiven berättelse öfver verksamheten vid Karlstads dispensär under år 1919.

§ 60.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till beredningsutskottet:*

1. Inkomna ansökningar till Mellquistiska studiestipendiet.
2. Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges förklaring i anledning av Karlstads Spinneri- & Väveri-Aktiebolags hos Konungens Befallningshavande anförda besvär öfver fullmäktiges beslut den 19 februari 1920 angående ändring av stadsplanen för kvarteret Linden m. m.

B. *Till nykterhetsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*
Styrelsens för läsestugorna framställning angående tilläggsanslag för år 1920.

C. *Till belysningsstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

V. K. Kihlströms m. fl:s av Herr Hult som motion upptagna framställning angående iordningställande av vägen till Karlsholm.

D. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Magistratens framställning i fråga om extra poliskonstaplarnes löneförmaner.

2. Flickskolestyrelsens framställning angående tillfällig löneförbättring åt skolans lärarinnor för år 1920.

E. *Till pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Flickskolestyrelsens framställning angående pension åt teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt.

F. *Till hamnstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Distriktsförvaltningens vid statens järnvägars II distrikt förnyade framställning i fråga om anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåren.

G. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Gust. Ödelius' m. fl:s av Herr Strandman som motion upptagna framställning angående anläggning av körväg till Östra Lamberget;

2. Magistratens resolution med infordrande av yttrande i ärende angående gjutaren Alfr. Ericsons mantalsskrivning för innevarande år;

3. Kronokassörens förslag i fråga om befrielse från erläggande av mantalspenningar för år 1920.

§ 61.

Beslöto stadsfullmäktige att i dagens protokoll skulle intagas följande från hamnstyrelsen till fullmäktige överlämnade förvaltningsberättelse för år 1919:

Se serien A. N:o 5; sid. 1.

§ 62.

Beslöto stadsfullmäktige att i dagens protokoll intaga följande till stadsfullmäktige ingivna berättelse över brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet under år 1919:

Se Serien A. N:o 7; sid. 1.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, på därom av brandstyrelsen gjord framställning, att trettio tryckta exemplar av fullmäktiges handlingar innefattande förestående redogörelse, skulle ställas till brandchefens förfogande för utdelning på sedvanligt sätt bland vissa av rikets brandchefer och brandförsäkringsbolag.

§ 63.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av «Föreningen Svenska städers offentliga slakthus» hos Kungl. Maj:t gjord framställning om ändring i gällande författningar angående köttbesiktning å slakthus m. m. beslöto stadsfullmäktige i enlighet med av

hälsovårdsnämnden, saluhallsstyrelsen och beredningsutskottet i ärendet avgivna utlåtanden att för sin del tillstyrka lagändringar i det syfte, som i framställningen angivits.

Se Serien A. N:o 3; sid. 1.

§ 64.

Till ledamot i hälsovårdsnämnden efter lasaretsöverläkaren Per Clarholm, vilken av sagt sig uppdraget, utsågo stadsfullmäktige i enlighet med beredningsutskottets förslag andre stadsläkaren H. Severin.

Det antecknades att fullmäktiges beslut härutinnan fattats efter omröstning med 21 röster mot 9, avgivna för doktor A. Högström.

Se Serien A. N:o 3; sid. 2,

§ 65.

Angående inrättande av ett provisoriskt epidemisjukhus hade hälsovårdsnämnden hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 3; sid. 3.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 3; sid. 7.

Vad utskottet hemställt blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 66.

I anledning av framställning i ämnet från folkskolestyrelsen, över vilken framställning lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, beslöto stadsfullmäktige att arvodet för undervisningen i goss-slöjd i stadens folkskolor skulle för år 1920 bestämmas till 60 kronor per veckotimme med rätt för vederbörande att därå åtnjuta fastställt kristidstillägg.

Se Serien A. N:o 3; sid. 7.

§ 67.

I anledning av från flickskolestyrelsen gjord framställning, däröver lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, beslöto stadsfullmäktige att arvodet till flickskolans läkare skulle tills vidare utgå med ett årligt belopp, beräknat efter 2 kronor för varje skolans elev vid läsårets början, varjämte stadsfullmäktige beslöto lämna folkskolestyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten av att anställa en gemensam skolläkare för samtliga stadens skolor.

Se Serien A. N:o 3; sid. 10.

§ 68.

Till stadsfullmäktige hade folkskolestyrelsen inkommit med en så lydande framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar vid stadens folkskolor:

Se Serien A. N:o 3; sid. 15.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anfört:

Se Serien A. N:o 3; sid. 17.

I enlighet med av Herr Noréus framställt yrkande beslöto stadsfullmäktige bifalla beredningsutskottets hemställan med den ändringen, att den blivande slöjd-lärarens undervisningsskyldighet bestämdes till 36 timmar i veckan eller det timantal, som kunde komma att av vederbörande bestämmas.

§ 69.

Med bifall till en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till inlösen av mark i tomten N:o 43 i kvarteret Uttern inom stadsdelen Haga ett ytterligare belopp av 160 kronor 97 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst upplåning.

Se Serien A. N:o 3; sid. 17.

§ 70.

Med bifall till en stadsrevisionen därom gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige höja stadsrevisionens anslag för expenser från 100 till 600 kronor om året, varjämte bestämdes, att härför erforderligt anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 3; sid. 18.

§ 71.

Hos stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden gjort en så lydande framställning angående avlönande av vikarie för stadsbarnmorskan Anna Helgina Lundgren:

Se Serien A. N:o 3; sid. 20.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 3; sid. 21.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 72.

Hos stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden gjort en så lydande framställning angående bidrag åt sjuksköterskan Emmy Magnusson till kostnaderna för undergången sjukbehandling.

Se Serien A. N:o 3; sid. 21.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 3; sid. 23.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 73.

Hos stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen gjort en så lydande framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare:

Se Serien A. N:o 3; sid. 24.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 3; sid. 26.

På förslag av Herr Ågren beslöto stadsfullmäktige bifalla vad utskottet hemställt, dock med den ändringen, att kristidstillägg jämväl skulle utgå å det sålunda beviljade lönetillägget.

§ 74.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige dels att utse expeditören A. Norsell, fabrikören R. Ternqvist, handlanden Ludvig Martin och fru Julie Geijer att å kommunens vägnar handhava dyrtidsverksamheten inom staden under sjunde perioden (första halvåret 1920), dels ock att till revisorer för granskning av dyrtidsverksamhetens räkenskaper för nämnda period utse bankombudsmanen Thure Pettersson och skogsförvaltaren P. Thoresson med handlanden Karl Fr. Arne och advokaten O. H. Granqvist som suppleanter.

Se Serien A. N:o 3; sid. 27.

§ 75.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av grosshandlaren Carl Leiler hos Konungens Befallningshavande gjord ansökan om rätt till försäljning av porter till avhämtning, vilken ansökan med därtill hörande handlingar var så lydande:

Se Serien A. N:o 3; sid. 28.

Häröver hada infordrade yttranden avgivits dels av nykterhetsnämnden så lydande:

Se Serien A. N:o 3; sid. 29.

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 3; sid. 30.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels bifall till beredningsutskottets förslag, dels ock av Herr Strandman, att stadsfullmäktige måtte i enlighet med hans mot nykterhetsnämndens beslut avgivna reservation, avstyrka bifall till ansökningen.

Stadsfullmäktige beslöto att med bifall till beredningsutskottets förslag tillstyrka ifrågavarande av grosshandlaren Carl Leiler gjorda ansökning.

§ 76.

Med bifall till en av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige ställa till drätselkammarens förfogande för inköp av en växlingsmaskin ett anslag av 1,600 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 3; sid. 30.

§ 77.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med en så lydande framställning:

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 mars 1920.

§ 155.

Till verkställande av stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1919 rörande upptagande av ett lån å 300,000 kronor i och för utlämnande till bostadssubvention hade drätselkammaren infordrat låneanbud från åtskilliga verk och inrättningar. Av de inkomna anbuden hade kammaren stannat för att från Kungl. Riksförsäkringsanstalten, som erbjudit ett 40 årigt amorteringslån mot 5 $\frac{1}{2}$ proc. ränta. Bland övriga anbud hade drätselkammaren att anteckna ett från Kungl. Postsparbanken, så lydande:

»Stockholm I den 23 februari 1920.

Till Stadskamrerarekontoret, Karlstad.

Härmed meddelas att Postsparbanken medgivit utlämnande i mån av penningtillgång till Karlstads stad av ett 40-årigt amorteringslån å 300,000 kronor mot

5⁸/₄ proc. ränta och ömsesidigt bundet under 10 år under förutsättning av Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande.

Benäget besked införsäntas före utgången av nästinstundande mars månad huruvida erbjudandet antages eller icke.

JOHN BERG.

Det antecknades nu, att Karlstads Sparbank, som hittills övertagit första inteckningarna i de med subvention uppförda fastigheterna till en billig ränta, ej med säkerhet kunde antagas ställa ytterligare medel till förfogande för detta ändamål, och att kammaren därför haft under överbäggande frågan, huruvida icke på annat sätt möjlighet kunde beredas subventionssökande att genom stadens försorg få första inteckningarna belånade. Då genom postsparbankens nyssintagna erbjudande medel till första inteckningarnes belåning kunde erhållas till en under nuvarande förhållanden billig ränta, synes det kammaren lämpligt att antaga det gjorda erbjudandet. Någon uppoffring från stadens sida skulle ej bli förbunden härmed, då subventionslåntagarna ju själva finge betala hela annuiteten för första inteckningslånen, och om någon ytterligare risk för staden i ekonomiskt avseende kunde ej heller gärna bli tal, då inteckningarna skulle belånas inom 40 proc. av fastigheternas verkliga värde och staden redan förut belånat de med sämre för-månsrätt gällande inteckningarna intill 80 proc. av samma värde. Då följaktligen subventionsverksamhetens fullföljande skulle härigenom avsevärt främjas utan vare sig uppoffringar eller olägenheter för staden, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta upptagande hos Kungl. Postsparbanken av ett 40-årigt amorteringslån å 300,000 kronor att användas till belåning av första inteckningar inom 40 proc. av verkliga värdet av stadssubventionerade byggnadsföretag mot samma lånevillkor för låntagarna som staden av sin långivare erhållit;

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka Kungl. Maj:ts stadfästelse; samt

att stadsfullmäktige ville uppdraga åt drätselkammaren att ombesörja såväl upplåningen som utlåningen av sålunda ifrågakomna medel.

Besked skulle före innevarande månads utgång meddelas Kungl. Postsparbanken att drätselkammaren antog dess låneerbjudande under förutsättning av stadsfullmäktiges bifall till nyssintagna hemställan och Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Efter föredragning härav beslöto stadsfullmäktige i enlighet med ett av beredningsutskottet förut denna dag avgivet utlåtande, att bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 78.

Väcktes av Herr vice ordföranden motion därom, att stadsfullmäktige måtte tillsätta en kommitté för att tillsammans med av kommunalfullmäktige i Karlstads landsförsamling tillsatt delegation upptaga till förnyad behandling frågan om landsförsamlingens inkorporering med staden; och remitterades motionen till beredningsutskottet för avgivande av yttrande.

§ 79.

Det antecknades att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 3 april 1920.

PFR CLARHOLM.

J. NORÉUS. GUNNAR FRIES.

Offentligen uppläst den 3 april 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 15 April.

N:o 5.

Föredragningslista:

<p>1:o) Val av justeringsmän;
2:o) Remiss av inkomna ärenden;
3:o) Beredningsutskottets förslag till fördelning av Mellqvistska studiestipendiet för innevarande år;
4:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande i länet anhängigt ärende angående intendenten C. H. Palmgrens mantalsskrivning för innevarande år;
5:o) D:o d:o över skorstensfejaren A. Sundelius framställning om förbättrade löneförmåner;
6:o) D:o d:o över poliskårens av magistraten överlämnade framställning angående förbättrade löneförmåner;
7:o) D:o d:o över Hanna Söderbergs av Herr Welin som motion upptagna framställning angående restitution av kommunalskatt för år 1917;
8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående avkortning av kommunalutskylder påförda ingenjören O. V. Myréns stärbhus för år 1919;
9:o) D:o d:o över Alfred Boströms m. fl:s av Herr Ohlsson som motion</p> | <p>upptagna framställning angående istandsättande av vägen förbi Herrgården till Sundsta;
10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående försäljning av tomt inom kvarteret Oxen;
11:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till Mariebergssområdet;
12:o) D:o d:o i anledning av magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande angående av Karlstads Spinneri- & Väveri-Aktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet anförda besvär över fullmäktiges den 19 februari 1920 fattade beslut i fråga om stadsplan för kvarteret Linden m.m.;
13:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till reparationer i komministergården;
14:o) D:o d:o över Herr Norsells motion angående utseende av en kommitté för förnyad utredning av frågan om landsförsamlingens inkorporering med staden;
15:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens förslag angående förvärv av Rottnerosfallen m. m.</p> |
|---|---|

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 15 April 1920.

§ 80.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Axel Svensson och Lindh, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 81.

Att jämte Herr vice ordföranden måndagen den 19 innevarande april klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll, utsågos Herrar Welin och Håkansson.

§ 82.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till nykterhetsnämnden och beredningsutskottet:*

Magistratens resolutioner med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över till Konungens Befallningshavande i länet ingivna framställningar dels från Karlstads Spritförsäljningsaktiebolag angående rätt till förflyttning av bolagets utskänkningsrätt till av bolaget inköpt fastighet inom stadsdelen Haga, dels ock från Färjestads Bryggeri aktiebolag m. fl. angående rätt till försäljning av pilsnerdricka.

B. *Till folkskolestyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Svenska Livräddningssällskapets av Herr Clarholm som motion upptagna framställning ifråga om införande av obligatorisk simundervisning i stadens folkskolor m. m.

C. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Hamnstyrelsens förslag till förnyad hamntaxa att gälla från och med år 1921;
2. Belysningsstyrelsens framställning angående distribuering av elektrisk energi inom Nors och Segerstads socknar;
3. Folkskolestyrelsens framställning ifråga om rätt för barnavårdsnämnden att träffa avtal angående ersättning åt barnavårdsmän; samt

4, Folkskolestyrelsens framställning angående tilläggsanslag för städningen vid folkskolorna.

§ 83.

Beslöto stadsfullmäktige att till lönenämnden överlämna en från fattigvårdsstyrelsen inkommen skrivelse angående behandling snarast möjligt av styrelsens till fullmäktige ingivna framställning om lönereglering för sysslomannen, kassören och tillsyningsmännen vid stadens fattigvård.

§ 84

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige, att räntan å Mellqvistska studiestipendiefonden för innevarande år, uppgående till 500 kronor, skulle med lika belopp till vardera fördelas mellan Anna Valborg Westlind, John Harald Elovson och Greta Lind.

Se Serien A. N:o 4; sid. 1.

§ 85.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande anhängigt ärende angående intendenten C. H. Palmgrens mantalsskrivning för år 1920, beslöto stadsfullmäktige, med instämmande i av kronokassören och drätselkammaren i ärendet avgivna yttranden, att såsom infortrat utlåtande hemställa, att Konungens Befallningshavande ville förklara Karlstads stad vara Palmgrens rätta mantalsskrivningsort för år 1920.

Se Serien A. N:o 4; sid. 1.

§ 86.

Hos stadsfullmäktige hade skorstensfejaren A. Sundelius gjort en så lydande framställning angående förbättrade löneförmåner:

Se Serien A. N:o 4; sid. 4.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits dels av lönenämnden så lydande:

Se Serien A. N:o 4; sid. 5.

dels av drätselkammaren av följande innehåll:

Se Serien A. N:o 4; sid. 6.

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 4; sid. 6.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med beredningsutskottets hemställan, att bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit ävensom att uppdraga åt löne-

nämnden att införskaffa närmare underrättelser angående arbets- och avlöningsförhållandena för skorstensfejare inom med Karlstad jämförliga städer, samt där-
efter inkomma till stadsfullmäktige med förslag till definitiv lönereglering för
skorstensfejaren.

§ 87.

Till stadsfullmäktige hade magistraten överlämnat en så lydande framställ-
ning från poliskåren angående ökade löneförmåner:

Se Serien A. N:o 4; sid. 7.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit
infordrade utlåtanden, och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med utskottets hem-
ställan att bifalla lönenämndens i ärendet avgivna förslag samt för därav föran-
ledda löneförbättringar anslå ett belopp av 22,366 kronor 67 öre att, i den mån
tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

§ 88.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden
beslöto stadsfullmäktige avslå en av Hanna Söderberg hos fullmäktige
gjord och av Herr Welin som motion upptagen framställning angående restitution
av kommunalskatt för år 1917.

Se Serien A. N:o 4; sid. 12.

§ 89.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande biföllo stadsfull-
mäktige en av drätselkammaren gjord framställning angående avkortning av de
ingenjören O. W. Myréns sterbhus för år 1919 påförda kommunalutskylder till
Karlstads stad.

Se Serien A. N:o 4; sid. 15.

§ 90.

Hos stadsfullmäktige hade Alfr. Boström med flere gjort en så lydande av
Herr Ohlsson som motion upptagen framställning angående istandsättande av
vägen förbi Herrgården till Sundstad:

Se Serien A. N:o 4; sid. 17.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade
utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 4; sid. 18.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 91.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående försäljning av tomt inom kvarteret Oxen:

Se Serien A. N:o 4; sid. 18.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med utskottets hemställan, att bifalla drätselkammarens i ärendet avgivna förslag.

§ 92.

Angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till nya seminareianläggningen å Marieberg m. m. hade drätselkammaren hos fullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 4; sid. 20.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande, att bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

§ 93.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten i Karlstad infordrat stadsfullmäktiges yttrande i anledning av Karlstads Spinneri- & Väveri-Aktiebolags hos Konungens Befallningshavande anförda besvär över fullmäktiges beslut den 19 februari 1920 angående stadsplan för kvarteret Linden m. m., beslöto stadsfullmäktige med bifall till av beredningsutskottet därom gjord hemställan, att uppdraga åt utskottet att å fullmäktiges vägnar avfatta och till Konungens Befallningshavande ingiva förklaring över ifrågavarande besvär.

Se Serien A. N:o 4; sid. 23.

§ 94.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med följande framställning angående verkställande av reparationer i komministersgården.

Se Serien A. N:o 4; sid. 24.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 4; sid. 25.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 95.

Sedan Herr A. Norsell i en hos fullmäktige väckt motion föreslagit, a stadsfullmäktige måtte tillsätta en kommitté med uppdrag att tillsammans med

delegerade från Karlstads landsförsamling till förnyad behandling upptaga frågan om landsförsamlingens inkorporering med staden, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av beredningsutskottet gjord hemställan, att tillsätta en kommitté med det i motionen avsedda uppdraget ävensom att till ledamöter däri utse: Borgmästaren K. J. Lindholm, sammankallande, Lasaretsöverläkaren Per Clarholm, Expediören A. Norsell och Landsfiskalen J. Noréus med Lektorn V. Vendel och Boktryckaren Emil Ankers som suppleanter.

Se Serien A. N:o 4; sid. 26.

§ 96.

Jämlikt sitt beslut den 3 mars 1920, § 3, hade belysningsstyrelsen till fullmäktige inkommit med en av utlåtande och kontraktsförslag åtföljd framställning angående inköp för stadens räkning av Rottnerosfallen m. m.

I häröver avgivet yttrande hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 22 mars 1920, § 149, tillstyrkt stadsfullmäktige att på angivna villkor förvärva ifrågavarande vattenfall.

Beredningsutskottet, som därefter behandlat ärendet, hade, enär det framlagda förslaget ansåges vara i flere hänseenden ofördelaktigt för staden, hemställt att stadsfullmäktige måtte, med avslag å belysningsstyrelsens ifrågavarande förslag, uppdraga åt styrelsen att träda i förnyad underhandling med ägaren av Rottnerosfallen för att söka åstadkomma en uppgörelse i frågan på för staden mindre betungande villkor.

Efter överläggning i ärendet — därunder yrkats *dels* av Herr Vendel bifall till utskottets hemställan, *dels* av Herr Noréus bifall till drätselkammarens förslag med tillägg, att drätselkammaren måtte bemyndigas att vidtaga de redaktionella ändringar i kontraktet, som av kammaren kunde prövas erforderliga, *dels och* av Herr Huse att, därest drätselkammarens förslag bifölles, staden måtte såsom ytterligare villkor för köpet uppställa att staden utan ersättning finge använda det vid Rottneros redan uppsatta mudderverket för alla för fördjupning av tillloppskanalen vid Rottneros behövlige muddringsarbeten, samt att staden för sina arbetsmaskiner, som komme att användas under utbyggnaderna av fallet, finge kostnadsfritt uttaga vid bolagets kraftstation intill 200 hästkrafter elektrisk ström nedtransformerade till 380 volt — samt efter det sammanträdet ajournerats för enskild överläggning med belysningsstyrelsen, beslöto stadsfullmäktige efter omröstning, med 18 röster mot 15, avgivna för drätselkammarens förslag, att bifalla beredningsutskottets hemställan.

Se Serien A. N:o 6; sid. 1.

§ 97.

Det antecknades att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 19 april 1920.

A. NORSELL.

WILH. WELIN. J. A. HÅKANSSON.

Offentligen uppläst den 19 april 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Karlstad, Karlstads-Tidnings A.-B. 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 20 Maj.

N:o 6.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i brandstyrelsen efter boktryckaren Emil Ankers; 4:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av särskilda motioner angående utsträckande av vattenledningen till Västerstrand, till Romstad, i Rudsvägen och Svinbäcksvägen, till Sommarro, till nya kyrkogårdsvägen, i Muraregatan samt till Strömsholm m. m.; 5:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående beräkning av baderskornas vid varmbadhuset extra kristidstillägg för år 1919; 6:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning i fråga om vidtagande av i Kungl. Kungörelsen den 3 juli 1918 föreskrivna åtgärder beträffande stadens brandredskap; 7:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående kom-	munal tilläggspension åt folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren; 8:o) D:o d:o över fattigvårdsstyrelsens framställning angående pension åt fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Johnsons änka och barn; 9:o) D:o d:o över Emma Karolina Lindeblads framställning angående avdrag å debiterade kommunalutskylder; 10:o) D:o d:o över flickskolestyrelsens framställning angående pension åt lärarinnan Matilda Rosendahl; 11:o) D:o d:o över flickskolestyrelsens framställning angående pension åt teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt; 12:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens förslag angående framdragande av gasledningar till Mariebergssområdet; 13:o) D:o d:o över kronokassörens av fattigvårdsstyrelsen granskade förslag angående befrielse från

- erläggande av mantalspennin-
gar för år 1920;
- 14:o) D:o d:o över drätselkammarens
förnyade förslag angående an-
läggande av en bekvämlighets-
inrättning inom hamnområdet;
- 15:o) D:o d:o över hamnstyrelsens
förslag till hamntaxa för åren
1921—1925;
- 16:o) D:o d:o över belysningsstyrel-
sens framställning angående
tillstånd till distribuering av
elektrisk energi inom Nors och
Segerstads socknar;
- 17:o) D:o d:o i anledning av magi-
stratens resolution med inford-
rande av fullmäktiges yttrande
över ifrågasatt förflyttning av
spritförsäljningsaktiebolagets
utskäkningsrörelse till stads-
delen Haga;
- 18:o) D:o d:o över saluhalsstyrelsens
framställning i fråga om tidi-
gare stängning av saluhallen
sommartid;
- 19:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens
förslag angående anskaffande
av lokaler för de praktiska ung-
domsskolornas behov.
-

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 20 Maj 1920.

§ 98.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter.

§ 99.

Att jämte Herr ordföranden tisdagen den 25 innevarande maj klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Severin och Nyberg.

§ 100.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*
Brandstyrelsens framställning angående tilläggsanslag för reservkårens avlöning.

B. *Till pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Magistratens framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin.

C. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Brandstyrelsens framställning angående förhöjd ersättning till reservkåren för eldsläckningsarbetet vid mattfabrikens brand.

2. Magistratens förslag angående allmänna lyshållningen under nästa lysår.

D. *Till beredningsutskottet:*

1. Drätselkammarens framställning angående utläggande av avloppsledningar i Storgatan m. m.

2. Georg Wahlströms anhållan att innevarande år få disponera ett honom år 1919 tilldelat Mellquists slöjdstipendium.

3. Revisionsberättelse angående spritförsäljningsbolagets förvaltning för år 1919.

4. Magistratens förslag angående tillägg till § 1 mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstad.

5. Saluhallsstyrelsens framställning angående tillägg till ordningsföreskrifterna för saluhallen.

§ 101.

Föredrogs Konungens Befallningshavandes resolution den 24 april 1920 angående tillägg till byggnadsordningen; och beslöts att resolutionen skulle överlämnas till byggnadsnämnden för kännedom.

§ 102.

Föredrogs Konungens Befallningshavandes utslag den 31 december 1919 på ansökning av stadsfullmäktige om meddelande av vissa föreskrifter i fråga om inrättandet av Uddeholms Aktiebolags sulfatfabrik vid Skoghall; och beslöts att utslaget skulle överlämnas till hälsovårdsnämnden för kännedom.

§ 103.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommen avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 12 mars 1920 angående rätt för staden att till främjande av bostadsbyggandet upptaga ett amorteringslån å högst 500,000 kronor; och beslöts att avskriften skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom och iakttagande.

§ 104.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige att, med godkännande av en av Herr Ankers gjord avsägelse att vara ledamot av brandstyrelsen, till ledamot i nämnda styrelse i Herr Ankers ställe utse Herr Viktor Andersson.

Se Serien A. N:o 8; sid. 1.

§ 105.

Hos stadsfullmäktige hade av Herrar Lindh, Severin, Axel Svensson, Norsell och Västlund samt Fru Hellberg väckts följande motioner angående utsträckande av stadens vattenledning till Västerstrand, till Romstad, i Rudsvägen och i Svinbäcksvägen, till Sommarro, till nya kyrkogårdsvägen, i Muraregatan samt till Strömsholm:

Se Serien A. N:o 8; sid. 2.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 8; sid. 20.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herrar Norsell och Noréus, att det för Muraregatans istandsättande upptagna beloppet, 42,000 kronor, måtte utgå av stadsfullmäktiges lån för gator och ledningar, *dels ock* av Herr Ohlsson,

att ledningen till Eriksstadsvägen måtte göras permanent i stället för provisorisk för att bereda möjlighet för anordnande därstädes av en brandpost.

Stadsfullmäktige beslöto, efter framställda särskilda propositioner, att med avslag å Herr Ohlsons yrkande, bifalla beredningsutskottets förslag med den av Herrar Norsell och Noréus däri föreslagna ändringen.

§ 106.

I anledning av gjord framställning i ämnet beslöto stadsfullmäktige förklara, att fullmäktiges beslut den 29 december 1919 skulle i fråga om baderskorna vid stadens varmbadhus tolkas så, att baderskorna skola för år 1919 vara berättigade till ett extra kristidstillägg av 100 kronor.

Tillika beslöto stadsfullmäktige anmoda badhusstyrelsen att i anslutning till den badstatistik, som föres hos Stockholms Badhusaktiebolag verkställa utredning angående såväl badfrekvens som badkostnader vid Karlstads varmbadhus.

Se Serien A. N:o 8; sid. 22.

§ 107.

Hos stadsfullmäktige hade brandstyrelsen gjort en så lydande framställning i fråga om vidtagande av i Kungl. Kungörelsen den 6 juni 1918 föreskrivna åtgärder beträffande stadens brandredskap:

Se Serien A. N:o 8; sid. 24.

Häröver hade drätselkammaren avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 25.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med av beredningsutskottet gjord hemställan, att bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 108.

Hos stadsfullmäktige hade folkskolestyrelsen gjort en så lydande framställning angående kommunal tilläggspension åt folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren.

Se Serien A. N:o 8; sid. 27.

Häröver hade pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 8; sid. 29.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 109.

Hos stadsfullmäktige hade fattigvårdsstyrelsen gjort en så lydande framställning angående pension åt avlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Johnsons änka och barn:

Se Serien A. N:o 8; sid. 29.

I ärendet hade infordrade utlåtanden avgivits av pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet; därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 8; sid. 33.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 110.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige avslå en av Emma Karolina Lindeblad hos stadsfullmäktige gjord hemställan angående avdrag å henne påförda kommunalutskylder.

Se Serien A. N:o 8; sid. 33.

§ 111.

Angående pension åt lärarinnan Matilda Rosendahl hade flickskolestyrelsen hos stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 8; sid. 35.

Häröver hade pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Sa Serien A. N:o 8; sid. 37.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 112.

Hos stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen gjort en så lydande framställning angående pension åt teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt:

Se Serien A. N:o 8; sid. 38.

Häröver hade pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 8; sid. 40.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med vad utskottet föreslagit.

§ 113.

Angående framdragande av gasledningar till Mariebergssområdet m. m. hade belysningsstyrelsen hos stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 8; sid. 41.

I ärendet hade infordrade utlåtanden avgivits av drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anfört:

Se Serien A. N:o 8; sid. 42.

Vad utskottet hemställt blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 114.

Beslöto stadsfullmäktige att godkänna ett av kronokassören upprättat förslag angående befrielse från erläggande av mantalspenningar under år 1920 med de tillägg till förslaget, som gjorts av fattigvårdsstyrelsen.

Se Serien A. N:o 8; sid. 43.

§ 115.

I det av stadsfullmäktige till hamnstyrelsen och drätselkammaren återremitterade ärendet angående anläggande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet hade nämnda delegationer avgivit följande förnyade förslag:

Se Serien A N:o 8; sid. 44.

Härefter hade beredningsutskottet yttrat sig i ärendet; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet därmed bifalla ifrågavarande av drätselkammaren avgivna förnyade förslag.

§ 116.

Sedan hamnstyrelsen med skrivelse till stadsfullmäktige den 8 april 1920 överlämnat förslag till hamntaxa för Karlstad för åren 1921—1925, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att godkänna den föreslagna hamntaxan och därå söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A N:o 8; sid. 46.

§ 117.

Till stadsfullmäktige hade belysningsstyrelsen inkommit med en så lydande framställning angående tillstånd att inom Nors och Segerstads socknar distribuera elektrisk energi:

Se Serien A. N:o 8; sid. 49.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att lämna belysningsstyrelsen det begärda tillståndet att gälla för en tid av högst tio år.

§ 118.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en så lydande av Karlstads Spritförsäljningsaktiebolag gjord framställning angående flyttning av bolagets utskänkningsrörelse till stadsdelen Haga:

Se Serien A. N:o 8; sid. 52.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits, dels av nykterhetsnämnden så lydande:

Se Serien A. N:o 8; sid, 54;

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 8; sid. 56.

Under överläggningen yrkades av *Herr Ankers* bifall till nykterhetsnämndens förslag, av *Herr Vendel* bifall till utskottets förslag och av *Herr Welin*, att stadsfullmäktige måtte bordlägga ärendet med hemställan till bolagsstyrelsen att undersöka möjligheten av att anskaffa en lämplig utskänkningslokal med mera centralt läge.

Efter det stadsfullmäktige förut avslagit bordläggningsyrkandet, beslöto stadsfullmäktige, efter omröstning, med 20 röster mot 16, avgivna för utskottets förslag, att i enlighet med nykterhetsnämndens hemställan, avstyrka bifall till den ifrågasatta förflyttningen av spritförsäljningsaktiebolagets utskänkningsrörelse.

§ 119.

På därom av saluhallsstyrelsen gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige godkänna av styrelsen jämlikt dess beslut den 27 april 1920 vidtagen åtgärd att stänga saluhallen under tiden april—september alla dagar klockan 5 eftermiddagen utom fredagar, då hallen skulle hållas öppen till klockan 7 eftermiddagen.

Tillika beslöto stadsfullmäktige uppdraga åt saluhallsstyrelsen att, efter verkställd undersökning, till fullmäktige inkomma med förslag angående tillämpning av lika stängningstid för saluhallen under hela året.

Se Serien A. N:o 8; sid. 57.

§ 120.

Till stadsfullmäktige hade folkskolestyrelsen inkommit med ett så lydande förslag angående om- och tillbyggnad av gamla folkskolan för de praktiska ungdomsskolornas behov:

Se Serien A. N:o 8; sid. 59.

Efter vidare utredning i ärendet, därunder detsamma behandlats av för ifrågavarande byggnadsföretag tillsatta särskilda kommitterade ävensom av kommitterade för de praktiska ungdomsskolorna, kommitterade för upprättande av ett tekniskt läroverk i Karlstad samt folkskolestyrelsen och dess undervisnings- och ekonominämnd, hade drätselkammaren i ärendet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 77.

Beredningsutskottet, som härefter yttrat sig i ärendet, hade därvid anförde:

Se Serien A. N:o 8; sid. 80.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Axel Svensson bifall till drätselkammarens förslag, *dels* av Herr Norsell bifall till utskottets förslag, *dels ock* av Herr Huse, att stadsfullmäktige måtte uttala sig i princip för ettdera av förslagen ävensom lämna drätselkammaren i uppdrag att i enlighet med detta uttalande låta utarbета plan och ritningar för byggnadsföretaget och inhämta anbud å detsammias utförande samt därefter ånyo underställa ärendet stadsfullmäktiges prövning.

Stadsfullmäktige beslöto först avslå Herr Huses yrkande, varefter, på framställd begäran om omröstning mellan de båda andra yrkandena, 19 röster avgåvos för beredningsutskottets och 17 för drätselkammarens förslag.

Då sålunda intet av de båda förslagen erhållit erforderlig majoritet, uppställdes utskottets förslag mot proposition om rent avslag; och beslöto stadstullmäktige därvid, med 35 avgivna röster, att godkänna vad beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

§ 121.

Det antecknades att Herr borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 25 maj 1920.

PER CLARHOLM.

HUGO SEVERIN. ALFR. NYBERG.

Offentligen uppläst den 25 maj 1920; betygar

På tjänstens vägnar
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 17 Juni.

N:o 7.

Föredragningslista:

<p>1:o) Val av justeringsmän;
2:o) Remiss av inkomna ärenden;
3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av ingenjören A. Svanboms avsägelse av ledamotskapet i byggnadsnämnden m. m.;
4:o) D:o d:o över Georg Wahlströms ansökan angående uppskov med lyftande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium;
5:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning om tilläggsanslag till täckande av ökade utgifter för städningen vid skolorna;
6:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående bemyndigande för barnavårdsnämnden att lämna ersättning för uppdrag som barnavårdsman m. m.;
7:o) D:o d:o över Drätselkammarens framställning angående försäljning av fastigheten n:o 43 i kvarteret Uttern;
8:o) D:o d:o över saluhallsstyrelsens förslag angående tillägg till ordningsföreskrifterna för saluhallen;</p> | <p>9:o) D:o d:o över Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande i länet anhängigt ärende angående Alfr. Ericsons mantalsskrivning för år 1920;
10:o) D:o d:o över Magistratens förslag angående tillägg till § 1 mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstads stad;
11:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om tilläggsanslag för innevarande år;
12:o) D:o d:o över vederbörande revisorers berättelse över verkställd granskning av Karlstads Spritförsäljningsaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1919;
13:o) D:o d:o över distriktsförvaltningens i II distriktet av Statens Järnvägar hemställa angående förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåren;
14:o) D:o d:o över Drätselkammarens framställning angående utlägg-</p> |
|---|--|

- gande av avloppsledningar i Storgatan m. m.;
- 15:o) D:o d:o över ordförandens i XII distriktet av Svenska Röda Korset av Herr Ankers som motion upptagna framställning angående bidrag till underhåll och drift av en sjuktransportbil för Värmland;
- 16:o) D:o d:o över Herr Strandmans motion angående bidrag till täckande av kostnaderna för Sveriges Studerande Ungdoms Helnkyterhetsförbunds årsmöte i Karlstad innevarande år;
- 17:o) D:o d:o över Drätselkammarens framställning om anslag för inköp av ved;
- 18:o) D:o d:o över Belysningsstyrelsens förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår;
- 19:o) D:o d:o över Drätselkammarens förslag angående inköp av tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan;
- 20:o) D:o d:o över Drätselkammarens framställning om anslag till reparationer å västra bron innevarande år;
- 21:o) D:o d:o över Belysningsstyrelsens framställning om anslag till bestridande av kostnaden för utredning angående anskaffande av erforderlig elektrisk kraft för stadens behov;
- 22:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning om anslag till täckande av extra kostnader vid mattfabrikens brand m. m.;
- 23:o) D:o d:o över flickskolestyrelsens framställning angående tillfällig löneförbättring åt flickskolans lärarinnor;
- 24:o) D:o d:o över stadsfiskalens anhallan om ökade löneförmåner;
- 25:o) D:o d:o över Magistratens framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelselön;
- 26:o) D:o d:o över rektorns vid högre allmänna läroverket framställning angående inredande av klassrum m. m. å läroverksbyggnadens vind; samt
- 27:o) D:o d:o över fattigvårdsstyrelsens framställning om bemyndigande att ur fattigvårdshänsende utöva stadsfullmäktiges befogenhet i mantalsskrivningsmål.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 17 Juni 1920.

§ 122.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Vendel, Welin, Nyberg, Huse, Dahlén och Fries samt Fru Wikström, vilka emellertid för frånvaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 123.

Att jämte Herr Ordföranden lördagen den 26 innevarande juni kl. 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Axel Svensson och O. W. Karlsson.

§ 124.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till beredningsutskottet:*

1. Herr M. Kästels ansökan om erhållande av Mellqvistska slöjdstipendiet;
2. Fattigvårdsstyrelsens förslag angående utredning om inrättande av ett barnhem för barn, tillhörande stadens fattigvård;
3. Stadsrevisionens berättelse angående hälsovårdsnämndens och livsmedelsnämndens förvaltning.

B. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Särskilda framställningar från hälsovårdsnämnden angående tillfälliga lönetillägg åt stadssjuksköterskorna och vissa befattningshavare vid epidemisjukhuset;

C. *Till styrelsen för Mariebergsskogen och beredningsutskottet:*

Värmlands naturhistoriska och fornminnesförenings av Herrar Clarholm och Welin som motion upptagna framställning angående viss dispositionsrätt till Mariebergsskogen.

D. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Herr E. Strandmans motion om anslag för iordningställande av Lambergsparken;
2. Nykterhetsnämndens förslag angående fördelning för år 1921 av anslaget till nykterhetens befrämjande, m. m.;

3. Vederbörande kommitterades framställning angående reserverande av plats för ett ifrågasatt kommunalhus här i staden;

4. Vederbörande kommitterades av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående framdragande av ledningar till sinnesslöanstalten å Ulleberg;

5. Karlstads orkesterförenings av Herr Clarholm som motion upptagna framställning om anslag från staden,

6. Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhems av Herr Noréus som motion upptagna framställning om anslag från staden;

7. Oskar Dahlins m. fl:s av Herrar Lindh och Axel Svensson som motion upptagna framställning angående framdragande av vattenledning till Svinbäcken.

§ 125.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige att, med godkännande av ingenjören Axel Svanboms hos fullmäktige gjorda avsägelser av ledamotskap i byggnadsnämnden m. fl. delegationer, utse efter Herr Svanbom till ledamot i byggnadsnämnden bankdirektören R. Tjerneld och till suppleant i samma nämnd efter Herr Tjerneld ingenjören Simon Wennberg, till ledamot i spärvägskommittén ingenjören L. Luppert och till suppleant efter denne i samma kommitté handelsföreståndaren Alb. Svensson, till ledamot i egnahemskommittén plåtslagaren O. W. Karlsson och till suppleant efter denne i samma kommitté lokreparatören Emil Svensson samt till delegerad för stadsfullmäktige i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond byggmästaren Olof Wästlund.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att överlämna ärendet i vad det avsåge val av ledamot i styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt till innevarande års valnämnd.

Se Serien A. N:o 9; sid. 1.

§ 126.

På sätt beredningsutskottet i avgivet utlåtande föreslagit, biföllo stadsfullmäktige en av folkskolläraren Georg Wahlström, hos fullmäktige gjord framställning om rätt att innevarande år få disponera ett honom år 1919 tilldelat Mellquists slöjdstipendium.

Se Serien A. N:o 9; sid 2.

§ 127.

På därom av folkskolestyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till täckande av ökade utgifter för städningen vid skolorna ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett tilläggsanslag för år 1920 av 1,660 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att hos folkskolestyrelsen göra hemställan, huruvida icke någon minskning i städningskostnaderna kunde ernås genom användande av vacuumcleaner eller annan elektrisk städningsapparat.

Se Serien A. N:o 9; sid 3.

§ 128.

På därom av folkskolestyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga barnavårdsnämnden att, i fall, då person, villig att åtaga sig visst barnavårdsmanskap, icke kunde annorledes erhållas, träffa avtal med lämplig person att mot ersättning från nämnden åtaga sig uppdraget, samt att för innevarande år taga erforderliga medel av nämndens anslag till organisation.

Se Serien A. N:o 9; sid, 4.

§ 129.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, bemyndigade stadsfullmäktige drätselkammaren att mot en köpeskilling av minst 21,400 kronor och på de villkor i övrigt, som kammaren kunde finna för staden antagliga, försälja fastigheten n:o 43 i kvarteret Uttern i Haga.

Se Serien A. N:o 9; sid. 6.

§ 130.

På av drätselkammaren avgivet förslag, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för sin del antaga ett så lydande tillägg till ordningsföreskrifterna för Karlstads saluhall av den 30 april 1919, nämligen: "Förtärandet av spritdrycker inom saluhallens lokaler är strängeligen förbjudet", ävensom att å det sålunda beslutade tillägget söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 9; sid. 7.

§ 131.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande anhängigt ärende angående Alfr. Ericssons mantalsskrivning för år 1920, beslöto stadsfullmäktige att med instämmande i vad stadens kronokassör och drätselkammaren anført, hemställa att Konungens Befallningshavande måtte, utan avseende å vad Ericsson i ärendet anført, förklara Karlstads stad vara hans rätta mantatsskrivningsort för år 1920.

Se Serien A. N:o 9; sid 8.

§ 132.

På därom av magistraten avgivet förslag, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för sin del antaga följande tillägg till § 1

mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstads stad, nämligen: "Automobil och motorcykel må ej passera bron med större hastighet än 10 kilometer i timmen", ävensom att därå söka Konungens Befallningshavandes fastställelse.

Se Serien A. N:o 9; sid. 10.

§ 133.

Till stadsfullmäktige hade styrelsen för Karlstads läsestugor inkommit med en så lydande framställning om tilläggsanslag för innevarande år:

Se Serien A. N:o 9; sid. 11.

Häröver hade infordrade yttranden avgivits av nykterhetsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 9; sid. 13.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Strandman, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad utskottet föreslagit samt därjämte bevilja det begärda anslaget av 200 kronor till reparation å inventarier.

Med bifall till vad Herr Strandman sålunda yrkat anslogo stadsfullmäktige för av styrelsen begärda ändamål 650 kronor att utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande.

§ 134.

Sedan vederbörande revisorer till fullmäktige inkommit med berättelse över verkställd granskning av Karlstads Spritförsäljningsaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1919, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande, att förklara sig för sin del icke hava något att erinra mot beviljande av ansvarsfrihet för bolagets styrelse för den tid revisionen omfattar.

Se Serien A. N:o 9; sid. 14.

§ 135.

Hos stadsfullmäktige hade distriktsförvaltningen hos II distriktet av Statens Järnvägar gjort en så lydande framställning angående förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåret:

Se Serien A. N:o 9; sid. 15.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av hamnstyrelsen så lydande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 16;

dels ock av drätselkammaren och beredningsutskottet, dervid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 9; sid. 17;

och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med utskottets hemställan att bifalla vad hamnstyrelsen i ärendet föreslagit ävensom att hos Konungens Befallnings-

havande söka fastställelse å den i styrelsens förslag intagna ändringen i stadens hamnordning.

§ 136.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående utläggande av avloppsledningar i Storgatan m. m.

Se Serien A. N:o 9; sid. 17.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A, N:o 9; sid. 18.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 137.

På framställning av ordföranden i 12:te distriktet av Svenska Röda Korset, vilken framställning upptagits som motion av Herr Ankers, beslöto stadsfullmäktige, med bifall till vad hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet anfört, att bevilja ett anslag av 2,000 kronor för år räknat, att under åren 1920 och 1921 utgå till lasaretsdirektionen som bidrag till kostnaderna för förvaring, underhåll och drift av en vid länslasarettet uppställd sjuktransportbil, som finge av stadens invånare användas mot avgift enligt en av direktionen fastställd taxa, varjämte bestämdes, att härför erforderliga anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 9; sid. 19.

§ 138.

På därom gjord framställning, som av Herr Strandman upptagits som motion, beviljade stadsfullmäktige ett belopp av 500 kronor såsom bidrag till kostnaderna för Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbunds årsmöte i Karlstad innevarande år, vilket belopp skulle utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande.

Se Serien A. N:o 9; sid. 23.

§ 139.

På därom av drätselkammaren, jämlikt dess protokoll den 26 maj 1920, § 331, gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för inköp av ved ställa till drätselkammarens förfogande ett rörelsekapital av 120,000 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom tillfällig upplåning.

Se Serien A. N:o 9; sid. 27.

§ 140.

Till stadsfullmäktige hade magistraten överlämnat följande av belysningsstyrelsen uppgjorda förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår:

Se Serien A. n:o 9; sid. 29.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade uttåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 9; sid. 31.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 141.

Angående inköp av tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan hade drätselkammaren hos fullmäktige gjort ett så lydande förslag:

Se Serien A. N:o 9; sid. 32,

Häröver hade beredningsutskottet utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 9; sid. 34.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, på förslag av Herr Noréus, att amorteringstiden för de upplånade medlen skulle bestämmas till högst 40 år.

§ 142.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående anslag till reparationer å västra bron innevarande år.

Se Serien A. N:o 9; sid. 34.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 35.

Vad utskottet sålunda föreslagit, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 143.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrks, beviljade stadsfullmäktige belysningsstyrelsen ett förslagsanslag å 5,000 kronor till bestridande av kostnaden för utredning angående anskaffande av erforderlig elektrisk kraft för stadens behov, varjämte bestämdes att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 9; sid. 36.

§ 144.

Till stadsfullmäktige hade brandstyrelsen inkommit med en så lydande framställning angående anslag till täckande av extra kostnader vid eldsläckning, m. m.:
Se Serien A. N:o 9; sid. 38.

Häröver hade intordrade utlåtanden avgivits av drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 9; sid. 39.

Vad utskottet hemställt blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 145.

Hos stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen gjort en så lydande framställning angående tillfällig löneförbättring åt flickskolans lärarinnor:

Se Serien A. N:o 9; sid. 39.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 9; sid. 45.

Under överläggningen i ärendet yrkades av fru Hellberg, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad flickskolestyrelsen i ärendet föreslagit.

Stadsfullmäktige beslöto, med avslag å sistangivna yrkande, att bifalla beredningsutskottets hemställan.

§ 146.

Hos stadsfullmäktige hade stadsfiskalen gjort en så lydande framställning angående ökade löneförmåner:

Se Serien A. N:o 4; sid. 9.

I häröver avgivet yttrande hade lönenämnden föreslagit att stadsfullmäktige måtte bevilja stadsfiskalen ett tillfälligt lönetillägg å 300 kronor med rätt att därå uppbära kristidstillägg enligt gällande grunder.

Se Serien A. N:o 9; sid. 46.

Drätselkammaren och beredningsutskottet, som härefter yttrat sig i ärendet, hade, på anförda skäl, hemställt att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Se Serien A. N:o 9; sid. 47.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herr Noréus att stadsfullmäktige måtte, med bifall till en av honom mot drätselkammarens beslut avgiven reservation, bifalla lönenämndens förslag.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med drätselkammarens och beredningsutskottets hemställan, att avslå ifrågavarande framställning.

§ 147.

I enlighet med av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige avslå en av magistraten med skrivelse den 26 februari 1920 hos stadsfullmäktige gjord framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas begynnelselönen.

Se Serien A. N:o 9; sid. 47.

§ 148.

På därom av rektor vid härvarande högre allmänna läroverk gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till bestridande av utgifter för inredande av två klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden ett förslagsanslag av 16,000 kronor att anskaffas genom upplåning; och beslöto stadsfullmäktige tillika, på förslag av Herr Noréus, att tiden för amorteringen av berörda lånebelopp skulle bestämmas till högst fyrtio år.

Se Serien A. N:o 9; sid. 51.

§ 149.

På därom av fattigvårdsstyrelsen gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga fattigvårdsstyrelsen att, tillse vidare och intill dess annorlunda bestämdes, å stadsfullmäktiges vägnar *dels* anhängiggöra och fullfölja besvärsmål i fråga om mantalsskrivning i staden av sådana personer, vilka vistas eller böra mantalsskrivas å annan ort och ur fattigvårdssynpunkt anses böra förhindras att vinna hemortsrätt härstädes, *dels* ock att uti av andra kommuner av fattigvårdshänsyn anhängiggjorda mantalsskrivningsmål avgiva förklaringar.

Se Serien A. N:o 9; sid. 55.

Denna paragraf justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 26 juni 1920.

PER CLARHOLM.

O. W. KARLSSON.

Offentligen uppläst den 26 juni 1920; betygar

På tjänstens vägnar
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 9 Juli.

N:o 8.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets förslag angående fördelning av räntan innevarande år & Mellqvistska slöjdstipendiefonden; 4:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens framställning om anslag för inköp av en lastautomobil för stadens räkning; 5:o) D:o d:o över drätselkammarens förslag angående utförande av ändringsarbeten i rådhuset; 6:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående särskild ersättning åt epidemisjukhusets vaktmästare för passande av post och telefon; 7:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning om anslag för täckande av merutgifter för förlängd semesterledighet åt brandpersonalen; 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående extra anslag för arbetena med vägpor-	ten vid Hamntorget och Trädgårdsgatans omläggning; 9:o) D:o d:o över Fattigvårdsstyrelsens framställning angående tillsättande av en kommitté för utredning av frågan om inrättande av ett särskilt barnhem för barn, som åtnjuta fattigvård; 10:o) D:o d:o över stadsrevisionens berättelse angående verkställd granskning av hälsovårdsnämndens förvaltning för år 1918 samt av livsmedelsnämndens förvaltning för åren 1917 och 1918; 11:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige i fråga om stadens anslutning till Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa; 12:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag för framdragande genom staden av den elektriska ledningen från Kohlsäter;

- 13:o) D:o d:o över Herr Ernst Strandmans motion om anslag för fortsättande av arbetet med ordnandet av folkparken & Lamberget;
- 14:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna;
- 15:o) D:o d:o över lönenämndens förslag angående stadens anslutning till "Svenka städernas förhandlingsorganisation";
- 16:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning angående ny avlöningsstat för brandkårens reserv;
- 17:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning om anslag för reparationer och nybyggnad av vägar & Tyggårdsviken och inre hamnplanet;
- 18:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående
- tillfällig löneförbättring åt epidemisjukhusets personal;
- 19:o) D:o d:o över lönenämndens framställning i fråga om beräkning av kristidstilläggen för rådmännen;
- 20:o) D:o d:o över Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnds av Herr E. Strandman som motion upptagna framställning i fråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m. m.;
- 21:o) D:o d:o över styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförenings av Herrar Clarholm och Welin som motion upptagna framställning angående tillstånd att i Mariebergsskogen uppsätta vissa byggnader, m. m.;
- 22:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående försäljning av tomt inom kvarteret Baggen.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 9 Juli 1920.

§ 150.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Vendel, Wolin, Severin, Axel Svensson, Ankers, Lindh, Ågren, Strandman och Wennberg samt fru Wikström, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 151.

Att jämte Herr Ordföranden, torsdagen den 15 innevarande juli kl. 4 eftermiddagen å drätselkammarens sessionsrum, justera dagens protokoll utsågos Herrar Löfberg och Eriksson.

§ 152.

Till stadsfullmäktige hade från drätselkammaren ingivits Vattenlednings- och Avloppsverkets årsberättelse för år 1919; och beslöts att densamma skulle intagas i handlingarna.

Se Serien A. N:o 11; sid. 1.

§ 153.

Från belysningsstyrelsen hade till stadsfullmäktige inkommit Gas- och Elektricitetsverkens årsberättelser för år 1919; och beslöts att desamma skulle intagas i fullmäktiges handlingar.

Se Serien A. N:o 12; sid. 1.

§ 154.

En av drätselkammaren till fullmäktige ingiven framställning angående pension åt rådhusstäderskan Anna Schröder blev för yttrandens avgivande remitterad till pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet.

§ 155.

Beslöt stadsfullmäktige att i dagens protokoll skulle intagas följande;

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 9 juni 1920.

§ 89.

Från stadsfullmäktige hade till hälsovårdsnämnden överlämnats Konungens Befallningshavandes i länet utslag med anledning av fullmäktiges på nämndens förslag under år 1917 gjorda yrkande om meddelande av vissa föreskrifter i fråga om inrättande och drivande av Uddeholms Aktiebolags då planerade sulfat-cellulosafabrik vid Skoghall i syfte att förekomma olägenheter av elak lukt därifrån.

I utslaget resolverades, att Konungens befallningshavande icke funnit sådana omständigheter hava förebräts, att de begärda föreskrifterna lagligen kunnat meddelas, men att skrivelse skulle avlåtas till förste provinsialläkaren i länet med uppmaning till honom att hava sin uppmärksamhet fäst på de förhållanden, som efter fabriksdriftens igångsättande kunde inträda, samt därest denna funnes vålla olägenheter i sanitärt hänseende, därom göra den anmälan och påkalla de åtgärder, vilka av omständigheterna kunde föranledas.

Hälsovårdsnämnden fann visserligen ingen anledning till besvär över utslaget, men då nämnden av egen erfarenhet visste, att stadens invånare, sedan ifrågasvarande fabriksanläggning tagits i bruk, redan vid flera tillfällen haft obehag av elak lukt från fabriken, beslöt nämnden för att få bevismateriel vid en eventuel ny hänvändelse till Konungens Befallningshavande eller till förste provinsialläkaren dels uppdraga åt sundhetstillsyningsmännen att vardera för sig göra iakttagelser och anteckningar rörande tid och plats för den elaka lukten uppträdande dels ock anmoda läkarne vid epidemisjukhuset, Klaraborg och länslasarettet att låta föra anteckningar om de dagar, då lukten hindrat vädring av sjuksalarna, samt delgiva Hälsovårdsnämnden anteckningarna.

Härjämte beslöt Hälsovårdsnämnden tillställa stadsfullmäktige protokollsutdrag över vad sålunda i saken förekommit.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

§ 156.

Med bifall till av beredningsutskottet därom avgivet förslag, beslöto stadsfullmäktige att av nu tillgängliga räntan å Mellqvistska slöjdstipendiefonden, uppgående till femhundra kronor, trehundra kronor skulle tilldelas folkskolläraren

Markus Kästel i Karlstad med skyldighet för honom att vid högre slöjdundervisningsanstalt genomgå en slöjdkurs å minst 6 veckor och med rätt att uppbära hälften av stipendiet, sedan han styrkt sig vara vid sådan läroanstalt inskriven, och den andra hälften, då han visat sig hava under fyra veckor därstädes åtnjutit undervisning, och att återstoden, tvåhundra kronor, skulle överlämnas till folk-skolestyrelsen att användas till premier vid slöjdundervisningen.

Se Serien A. N:o 10; sid. 1.

§ 157.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige ställa till drätselkammarens förfogande för inköp av en lastautomobil ett förslagsanslag å 20,000 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10; sid. 2.

§ 158.

Angående utförande av ändringsarbeten i rådhuset hade drätselkammaren hos fullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 10; sid. 3.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 10; sid. 6.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan.

§ 159.

Angående särskild ersättning åt epidemisjukhusets vaktmästare för passande av port och telefon hade hälsovårdsnämnden hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 10; sid. 6.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 10; sid. 8.

Vad utskottet hemställt blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 160.

På därom av brandstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till täckande av merutgifter för förlängd semesterledighet åt brandpersonalen ett anslag av 1,204 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10; sid. 9.

§ 161.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till bestridande av kostnaden för färdigställande av vägporten vid Hamntorget och trädgårdsgatan för innevarande år ett extra anslag av 27,000 kronor, därav 10,000 kronor skulle anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 17,000 kronor täckas genom uttaxering.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att å detta beslut, i vad det avsåge upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 10; sid. 10.

§ 162.

Sedan fattigvårdsstyrelsen jämlikt sitt protokoll den 1 juni 1920, § 65, hos stadsfullmäktige hemställt om tillsättande av en kommitté för utredning av frågan om inrättande av ett särskilt barnhem för barn, som åtnjöte fattigvård, beslöto stadsfullmäktige i enlighet med av beredningsutskottet gjord hemställan, att tillsätta en kommitté på fem personer för verkställande av den av fattigvårdsstyrelsen begärda utredningen ävensom att till ledamöter i denna kommitté utse grosshandlaren Jos. Löfberg, sanmankallande, andre stadsläkaren H. Severin, folkskoleinspektören Bror Larson, fru Alma Norsell och folkskolläraren E. Strandman.

Se Serien A. N:o 10; sid. 13.

§ 163.

På sätt av vederbörande revisorer föreslagits och av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige ansvarsfrihet åt hälsovårdsnämnden för 1918 års förvaltning och åt livsmedelsnämnden för 1917 och 1918 års förvaltning.

Se Serien A. N:o 10; sid. 15.

§ 164.

I enlighet med av drätselkammaren gjord framställning, som av pensionsringskommittén och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att i princip uttala sig för Karlstads stads anslutning till Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, dock med förbehållen rätt för stadsfullmäktige att, efter närmare prövning av förslagets detaljbestämmelser, fatta definitivt beslut i ärendet.

Se Serien A. N:o 10; sid. 20.

§ 165.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för framdragande genom staden av den elektriska ledningen från Kohlsäter ett anslag av 85,000

kronor, därav 76,000 kronor skulle anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 9,000 kronor i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, täckas genom uttaxering; och skulle å beslutet, i vad det avsåge upplåning av medel, sökas vederbörlig fastställelse.

På förslag av Herr Löfberg beslöto stadsfullmäktige därjämte uttala att, för den händelse ledningen komme att korsa farled eller eljest beröra del av hamnområdet, det skulle åligga belysningsstyrelsen att före ledningens framdragande underhandla i ärendet med hamnstyrelsen.

Se Serien A. N:o 10; sid. 24.

§ 166.

I enlighet med därom av Herr Strandman väckt motion, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för fortsättande av arbetena med ordnandet av folkparken å Lamberget ett anslag av 1,200 kronor att utgå av årets anslag till nykterhetens befrämjande.

Se Serien A. N:o 10; sid. 25.

§ 167.

Till stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden inkommit med en så lydande framställning angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna:

Se Serien A. N:o 10; sid. 27.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 10; sid. 30.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 168.

I enlighet med av lönenämnden avgivet förslag, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att staden skulle anslutas till Svenska Städernas Förhandlingsorganisation.

Se Serien A. N:o 10; sid. 30.

§ 169.

Angående ny avlöningsstat för brandkårens reserv m. m. hade brandstyrelsen hos fullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 10; sid. 33.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 10; sid. 35.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 170.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för reparation och nybyggnader av vägar å Tyggårdsviken och inre hamnplanet ett belopp av 27,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10; sid. 36.

§ 171.

Angående tillfällig löneförbättring åt epidemisjukhusets personal hade hälsovårdsnämnden hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 10; sid. 38.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 10; sid. 40.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Norsell, att stadsfullmäktige måtte bifalla utskottets förslag, dock med den ändringen, att tillfällig löneförbättring måtte utgå till de fyra sköterskebiträdena med 100 kronor i stället för 60 kronor samt dessutom till köksbiträdet med 100 kronor.

Vad Herr Norsell sålunda föreslagit, blev av stadsfullmäktige bifallet; och skulle för ändamålet erforderligt belopp, 2,366 kronor 67 öre, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

§ 172.

På därom av lönenämnden gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att kristidstilläggen för samtliga rådmän i stadens rådhusrätt skulle från innevarande års början beräknas å ett belopp av 6,000 kronor jämte intjänt ålderstillägg, dock att rådmännens kristidstillägg icke finge överstiga vad som genom fullmäktiges beslut blivit fastställt såsom maximum för dylika tillägg.

Se Serien A. N:o 10; sid. 41.

§ 173.

Till stadsfullmäktige hade Karlstads Stads Befattningshavares Samarbetsnämnd inkommit med en så lydande av Herr Strandman som motion upptagen framställning ifråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m. m.:

Se Serien A. N:o 10; sid. 44.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anförte:

Se Serien A. N:o 10; sid. 51.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Norsell, att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen om retroaktivt kristidstillägg för första halvåret 1920 ävensom att den tillfälliga löneförbättringen måtte utgå jämväl åt epidemisjukhusets personal, *dels ock* av Fru Hellberg att de tre vid varmbadhuset anställda baderskorna måtte komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring oavkortad med 300 kronor var och en.

I enlighet med delegationernas förslag med de av Herr Norsell och Fru Hellberg sålunda föreslagna ändringarna beslöto stadsfullmäktige, att kristidsförmaner till stadens befattningshavare, skulle från och med den 1 juli 1920 intill dess annorledes beslutades provisoriskt utgå i enlighet med de av stadsfullmäktige den 19 februari 1920 stadgade grunder, att den tillfälliga löneförbättring åt vissa stadens befattningshavare, som den 30 december 1919, § 267, av stadsfullmäktige beslutats, skulle jämväl för år 1920 utgå till samma befattningshavare med undantag av dels poliskåren, dels stadssjuksköterskorna, vilkas lönereglering av stadsfullmäktige förut denna dag beviljats, samt att till täckande av de av beslutet föranledda kostnader anvisa ett förslagsanslag av 301,451 kronor 95 öre, att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

§ 174.

På därom av styrelsen för Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening hos fullmäktige gjord framställning, vilken upptagits som motion av Herrar Clarholm och Welin, beslöto stadsfullmäktige tillåta föreningen att, i enlighet med dess skrivelse till fullmäktige den 27 maj 1920, i Mariebergsskogen å platser, som av dess styrelse bestämdes, uppsätta och för föreningens ändamål använda i etnografiskt och kulturhistoriskt hänseende intressanta byggnader, dock med skyldighet för föreningen att såväl i fråga om byggnadernas uppsättande som beträffande användandet för föreningens ändamål av desamma ävensom av Mariebergsskogen i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som styrelsen för nämnda skog kunde i sådant hänseende finna skäligt meddela.

Se Serien A. N:o 10; sid. 52.

§ 175.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med ett så lydande:

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 juni 1920.*

§ 436.

Angående inköp av byggnadsplats i kvarteret Baggen hade från Karl Johansson inkommit en så lydande framställning:

*Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad anhåller vördsamt, att för ett pris av 30 öre kvadrattfoten få köpa södra mellantomten i kvarteret Baggen å Djäknefältet, och till en början få bebygga densamma med ett mindre hus i överensstämmelse med bifogad ritning.

Karlstad den 25 juni 1920.

KARL JOHANSSON.

Strömsholm 9."

Drätselkammaren beslöt att hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte beivra drätselkammaren att, under förbehåll av den föreslagna stadsplanens fastställande ävensom av vederbörligt medgivande för staden att avyttra tomter från det i planen ingående området, till Karl Johansson försälja det föreslagna tomtområdet mot en köpeskilling, beräknad, därest staden får fritt bestämma över priset, efter 30 öre per kvadrattfot och i annat fall på sätt Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva och med skyldighet för köparen, dels att inlösa gatumark utmed tomten efter ett pris av 15 öre pr kvadrattfot, dels att underkasta sig de jämkningar i avseende å tomtens areal, som vid en blivande tomtindelning visa sig nödiga, ävensom de särskilda byggnadsbestämmelser, som kunna bliva för området fastställda, dels att ej påfordra utläggande av gator och ledningar till området.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

I enlighet med ett av beredningsutskottet förut denna dag avgivet utlåtande beslöt stadsfullmäktige bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 15 juli 1920.

PER CLARHOLM.

JOS. LÖFBERG. OLOF ERIKSSON.

Offentligen uppläst den 17 juli 1920; betygar

På tjänstens vägnar
ELIAS STENIUS.

KARLSTAD
KARLSTADS-TIDNINGENS A.-B.
1920

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 2 September.

N:o 9.

Föredragningslista:

1. Val av justeringsmän;2. Remiss av inkomna ärenden;3. Beredningsutskottets utlåtande över hälsovårdsnämndens framställning i fråga om landstingets övertagande av epidemisjukvården i staden m. m.;	4. D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anskaffande åt Karlstads stad av statsunderstöd till befrämjande av bostadsproduktionen i enlighet med därom i Kungl. Kungörelse den 9 juli 1920 givna bestämmelser.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 2 September 1920.

§ 176.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Vendel, Löfberg, Västlund, Dahlén och Fries samt Fru Wikström, vilka emellertid för sin frånvaro anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 177.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 6 innevarande september klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herr Ankers och Fru Hellberg.

§ 178.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna revisionsberättelse rörande länets arbetsförmedlingsanstalt för år 1919:

Undertecknade revisorer av *Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts* räkenskaper och förvaltning för år 1919 få efter verkställd granskning avgiva följande

Revisionsberättelse.

Behållning från år 1918 2,186: 36

Inkomster under år 1919:

Landstingets anslag	8,070: 90	
" extra kristidshjälp för 1918.....	1,247: 33	
" " dyrtidstillägg för 1919.....	2,583: 33	
Statsbidrag.....	1,105: 51	
Karlstads stads anslag för år 1919	3,000: —	
Bidrag från Seffle	150: —	
Upplupna räntor.....	105: 67	16,262: 74
		Summa kronor 18,449: 10

Utgifter under år 1919:

Löner, arvoden och semesterbidrag.....	6,350: —
Kristidshjälp för år 1919	2,356: 67

Extra kristidsbjälp för 1918.....	1,247: 33	
• dyrtidstillägg för 1919.....	2,583: 33	
Sekreterare- och bokföringsarvoden.....	135: —	12,672: 33
Post- och telefonavgifter.....		678: 89
Kostnadsersättning för styrelseledamöters och ordsambuds resor samt för inspektioner.....		130: 40
Hyra, vattenavgift, eldning, städning.....		1,869: 50
Annonser, trycksaker, skrifmateriel		811: 25
Övriga utgifter.....		45: 70
		Kr. 16,208: 07

Behållning till år 1920:

Inventarier.....	1,081: 23	
I bank innessående medel.....	1,176: 53	
	Kr. 2,257: 76	
Varifrån avgår skuld till kassören.....	16: 73	2,241: 03
		Summa kronor 18,449: 10

Då räkenskaperna är ordentligt förda och fullständigt verifierade få vi tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 1 juli 1920.

ERNST LUNDHOLM.

Av Karlstads stadsfullmäktige
utsedd revisor.

A. J. ROTH.

Av Värmlands läns landsting
utsedd revisor.

§ 179.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. Till beredningsutskottet:

1. Handlanden Werner Wallerstedts framställning om tillstånd att få idka handel med explosiva varor av första klass m. m.
2. Drätselkammarens framställning angående försäljning av viss tomtplats i kvarteret Oxen.

B. Till drätselkammaren och beredningsutskottet:

1. Framställning från styrelsen för Karlstads skollovskolonier om anslag för år 1921.
2. Framställning från Karlstads Barnhem om anslag för år 1921.
3. En av styrelsen för Karlstads arbetsstugor gjord framställning om anslag för år 1921.

4. Kungl. Maj:ts nådiga cirkulär den 7 augusti 1920 till överstålthållar-ämbetet och länsstyrelserna med anmodan att ombesörja att kommunens beslut om upptagande av lån ur bostadslänefonden snarast möjligt underställdes Kungl. Maj:ts prövning.

§ 180.

Föredrogs en till stadsfullmäktige inkommen avskrift av Kungl. Maj:ts den 3 juni 1920 meddelade utslag, varigenom Konungens Befallningshavandes utslag den 31 december 1918 angående åläggande för Karlstads stad att deltaga i kostnaden för färjhållning mellan stadens område och Hammarö socken blivit fastställt, och beslöts, att utslaget skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom och iakttagande.

§ 181.

Till stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden inkommit med en så lydande framställning angående överlåtelse till landstinget av stadens epidemisjukhus m. m.:
Se Serien A. N:o 11; sid. 1.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 11; sid. 3.

Stadsfullmäktige biföllo beredningsutskottets hemställan och hade sålunda beslutat:

dels att meddela landstingets epideminämnd att staden önskade tillhöra landstingets epidemidistrikt,

dels att stadsfullmäktige förklarade sig villiga att i och för eventuell överlåtelse till landstinget av stadens epidemisjukhus med tillhörigheter låta värdering därav verkställas av fem personer, av vilka staden valde två, landstinget två och de sålunda valde den femte,

dels att till stadens värderingsmän utse stadsarkitekten C. Crispin och byggmästaren Olof Wästlund,

dels ock, för den händelse fråga skulle uppkomma om landstingets övertagande av epidemisjukvården inom staden innan avgörande träffats angående eventuellt överlåtande av fastigheten, att lämna drätselkammaren i uppdrag att med vederbörande ingå avtal om förhyrande tills vidare till landstinget av sjukhuset med inventarier m. m.

§ 182.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med en så lydande framställning i fråga om statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen:

Se Serien A. N:o 11; sid. 4.

Härover hade beredningsutskottet utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 11; sid. 6.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Noréus, att sista punkten i drätselkammarens framställning måtte erhålla följande lydelse:

“att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren att till vederbörlig ort avlåta ansökningen ifråga och därvid, i händelse omständigheterna sådant för-
anleda, inskränka eller utsträcka ansökningen i vad den avser understödsbeloppets storlek.”

Stadsfullmäktige biföllo utskottets hemställan med den av Herr Noréus yrkade förändrade lydelse.

§ 183.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öovervarit samman-
trädet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ERNST STRIDSBERG.

Justerat den 6 september 1920.

PER CLARHOLM.

GERDA HELLBERG. EMIL ANKERS.

Öffentligen uppläst den 6 september 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri,
Karlstad 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 16 September.

N:o 10.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över nykterhetsnämndens förslag angående dels läsestugornas upphörande, dels fördelning av anslaget till nykterhetens befrämjande för år 1921; 4:o) D:o d:o över särskilda motioner av Herrar Vendel och Noréus angående anslag till Karlstads orkesterförening samt sångsällskapet M. S. och sångföreningen Manhem; 5:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning angående anslag för anslutning till Elektricitetsverkens ekonomiska förening u. p. a.; 6:o) D:o d:o över Herr Norsells m. fl:s motion angående anslag för Antwerpenkörens mottagande här i staden;	7:o) D:o d:o över saluhallsstyrelsens framställning angående anslag till målningsarbeten i saluhallen; 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående bemyndigande att försälja tomter inom kvarteret Löjtnanten; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om bemyndigande att för stadens räkning inköpa tomter och tomtdelar inom kvarteren Järven och Heimdal m. fl.; 10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om bemyndigande att försälja tomtplats inom kvarteret Oxen; 11:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning om kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångsläraren N. Fr. Lindh.

PROTOKOLL,

hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad den 16 september 1920.

§ 184.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar vice ordföranden, Ankers, Löfberg, Wennerström, Dahlén och Fries samt Fru Hellberg, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 185.

Bestämdes att justering av dagens protokoll skulle äga rum å drätselkammarens sessionsrum måndagen den 20 innevarande september klockan 6 e. m.; och uppdrogo stadsfullmäktige, med hänsyn till förfall för Herrar ordföranden och vice ordföranden, åt beredningsutskottets ordförande Herr Vendel att jämte Herrar Wästlund och Ågren verkställa justeringen.

§ 186.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till beredningsutskottet:*

Stadsrevisorernas berättelse över verkställd granskning av läsestugornas räkenskaper och förvaltning för år 1919.

B. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Särskilda framställningar från styrelserna dels för Karlstads lärlings- och yrkesskolor, dels för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt, dels ock för Karlstads barnkrubbor angående anslag för år 1921.

§ 187.

På därom av nykterhetsnämnden gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige,

att stadens läsestugor skulle från och med den 1 oktober 1920 nedläggas;

att bemyndiga läsestugestyrelsen att i samband därmed realisera läsestugornas inventarier, med skyldighet för styrelsen att därefter till stadsfullmäktige inkomma med slutredovisning på sin verksamhet och förvaltning;

samt att fördela de för år 1921 till nykterhetens befrämjande anslagna medel med 500 kronor att ställas till nykterhetsnämndens förfogande, med 300 kronor till Vita Bandet för social verksamhet och med 300 kronor till nykterhetsföreningarnas ungdomsavdelningar att fördelas enligt förut fastställda grunder; och skulle återstoden av ifrågavarande medel reserveras för användning i enlighet med beslut, som framdeles kunde komma att av stadsfullmäktige fattas.

Se Serien A. N:o 12; sid. 1.

§ 188.

Angående anslag till Karlstads orkesterförening samt Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem hade Herrar Vendel och Noréus till stadsfullmäktige inkommit med följande särskilda motioner;

Se Serien A. N:o 12; sid. 9.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits, dels av drätselkammaren, så lydande:

Se Serien A. N:o 12; sid. 13,

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 12; sid. 13.

Under överläggningen i ärendet yrkades av *Herr Vendel* bifall till beredningsutskottets förslag, av *Herrar Noréus* och *Flåkanesson* bifall till drätselkammarens förslag med den ändring, att av det för sångkörerna avsedda beloppet 500 kronor skulle utgå till Betlehemskyrkans manskör, samt av *Herr Hult* att av ifrågavarande medel 1,000 kronor skulle utgå till bestridande av den så kallade Antwerpenkörens mottagande här i staden innevarande sommar och återstoden fördelas med 1,000 kronor till vardera av M. S. och Manhem, med 500 kronor till Betlehemskören och 5,000 kronor till Orkesterföreningen.

Efter framställda särskilda propositioner jämlikt sålunda gjorda yrkanden, därvid *Herr* ordföranden funnit propositionen om bifall till *Herrar Noréus'* och *Håkanssons* förslag vara med övervägande ja antaget, men votering begärts, samt efter det till kontraposition i huvudvoteringen antagits beredningsutskottets förslag, beslöto stadsfullmäktige genom omröstning med 22 röster mot 7, att bifalla vad *Herrar Noréus* och *Håkansson* hemställt.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat att ifrågavarande till höjande av musikköret i Karlstad anslagna medel skulle fördelas med 1,500 kronor till vardera av Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem, med 500 kronor till Betlehemskyrkans manskör samt med 5,000 kronor till Karlstads orkesterförening, allt med skyldighet för vederbörande att till drätselkammaren ingiva redovisning för de bekomna medlens användande.

§ 189.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige ställa till styrelsens förfogande i och för anslutning till Elektricitetsverkens ekonomiska förening u. p. a. ett belopp av 8,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 12; sid. 14.

§ 190.

Med bifall till en av Herr A. Norsell m. fl. hos stadsfullmäktige väckt motion, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige, mot ett av Herr Hult under diskussionen i ärendet framställt avslagsyrkande, till Antwerpenkörens mottagande här i staden ett belopp av 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 12; sid. 17.

§ 191.

På därom av saluhallsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för utförande av målningensarbeten i saluhallen ett belopp av 2,196 kronor 85 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 12; sid 20.

§ 192.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga kammaren att avstyckningsvis försälja tomter inom kvarteret Löjtnanten i Klara i enlighet med godkänd, av stadsingenjören uppgjord avstyckningsplan och med i huvudsak enahanda byggnadsföreskrifter, som gällde för de kvarter inom stadsdelen Klara, för vilka öppet byggnadssätt tillämpades.

Se Serien A. N:o 12; sid. 22.

§ 193.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med följande framställning angående bemyndigande att för stadens räkning inköpa tomter och tomtdelar inom kvarteren Järven och Heimdal m. fl.

Se Serien A. N:o 12; sid. 23.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 12; sid. 24.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med utskottets hemställan.

§ 194.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående försäljning av tomtplats inom kvarteret Oxen:

Se Serien A. N:o 12; sid 25;

Och beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av beredningsulskottet avgivet utlåtande, att bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 195.

Hos stadsfullmäktige hade folkskolestyrelsen gjort en så lydande framställning angående kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångläraren N. Fr. Lindh:

Se Serien A. N:o 12; sid. 27.

Häröver hade pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 12; sid. 31.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Axel Svensson, att den föreslagna pensionen för sånglärarebefattningen måtte höjas till 600 kronor, dels ock av Herr Håkansson, att stadsfullmäktige måtte bifalla beredningsutskottets förslag oförändrat.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med vad Herr Håkansson sålunda yrkat.

§ 196.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande infordrat stadsfullmäktiges yttrande över följande hos Konungens Befallningshavande gjorda ansökningar, nämligen:

av Färjestads Bryggeri Aktiebolag att få efter den 1 oktober 1920 dels försälja maltdrycker genom kringföring utom stadens planlagda område, dels även genom kringföring försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka, dels ock i huset N:o 19 vid Västra Torggatan här i staden till avhämtning försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka;

av Karlstads Bryggeri Aktiebolag att få efter den 1 oktober 1920 dels försälja maltdrycker genom kringföring utom stadens planlagda område, dels även genom kringföring försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka, dels ock i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan här i staden till avhämtning försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka; samtliga nu nämnda rättigheter att gälla tills vidare och så länge tillståndsbegis att tillverka skattepliktiga maltdrycker för sökandebolagen utfärdades; samt

av Otto Hansson att i huset N:o 363 vid Karla- och Tegnergatorna i Karlstad få under år 1921 till avhämtning försälja pilsnerdricka, och

av Axelina Andersson att från den 1 oktober 1920 få i huset N:o 226 i Herrhagen i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka och porter.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med av nykterhetsnämnden och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att tillstyrka bifall till samtliga ifrågavarande ansökningar under de villkor och betingelser i fråga om sättet för rättigheternas utövande, som hittills varit av Konungens Befallningshavande för enahanda rättigheter meddelade, samt, beträffande Axelina Anderssons ansökning, för en tid av högst tre år.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Justerat den 20 september 1920.

VALDEMAR VENDEL.

OLOF WÄSTLUND. OTTO ÅGREN.

Offentligen uppläst den 20 september 1920; betygar

På tjänstens vägnar;

ELIAS STENIUS.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri,
Karlstad 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	Den 21 Oktober.	N:o 11.
-------	-----------------	---------

Föredragningslista:

<p>1:o) Val av justeringsmän;
2:o) Remiss av inkomna ärenden;
3:o) Beredningsutskottets utlåtande över särskilda kommitterades framställning angående reserverande av mark för uppförande av kommunalhus här i staden;
4:o) D:o d:o över stadsrevisionens berättelse angående verkställd granskning av läsetugornas räkenskaper och förvaltning för år 1919;
5:o) D:o d:o över magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över av firman E. Wallerstedt & C:o hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan angående rätt att idka handel med explosiva varor;
6:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående pension åt rådhusstäderskan Anna Schröder;
7:o) D:o d:o över styrelsens för Karl-</p> | <p>stads barnkrubbor framställning om extra anslag för år 1921;
8:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads skollovskolonier framställning om anslag för år 1921;
9:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1921;
10:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads lärlings- och yrkesskolor framställning om anslag för år 1921;
11:o) D:o d:o över stadsfiskalens av magistraten överlämnade framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin;
12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till Karlstads Allmänna Intressekontor u. p. a.;
13:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningssanstalt framställning om anslag för år 1921;</p> |
|--|---|

14:o) D:o d:o över Flickskolestyrelsens framställning angående höjning av terminsavgifterna vid flickskolan; 15:o) D:o d:o över Flickskolestyrelsens framställning om anslag för inköp av nya pulpeter; 16:o) D:o d:o över styrelsens för Karlstads barnhem framställning om anslag för år 1921;	17:o) D:o d:o över saluhallsstyrelsens förslag angående tiderna för saluhallens öppethållande; samt 18:o) Beredningsutskottets förslag till val av ledamöter och suppleanter för staden i nämnden för uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- och jordrättestegringsskatt.

PROTOKOLL,

hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad den 21 oktober 1920.

§ 198.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herr Welin, vilken emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 199.

Att jämte Herr vice ordföranden måndagen den 25 innevarande oktober klockan 6 e. m. justera dagens protokoll utsågos Herrar Wennerström och Strandman.

§ 200.

Föredrogs från Svenska stadsförbundet inkommen skrivelse angående stadens medlemsavgift i förbundet för innevarande år, och beslöts att skrivelsen skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom.

§ 201.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. Till drätselkammaren och beredningsutskottet:

1. Hälsovårdsnämndens framställning i fråga om vidtagande av åtgärder för tuberkulossjukvård åt i staden hemmahörande fattiga.

2. Hyresnämndens framställning om anslag för nämndens verksamhet under år 1921.

3. Musikdirektören J. E. Isaksons framställning angående befrielse från nöjesskatt för inkomsten av en till förmån för krigsfångarna i Sibirien hållen konsert.

4. Magistratens framställning om anslag till fastighetsägareföreningen för lämnande av biträde åt allmänheten vid innevarande års folkräkning och bostadsräkning.

B. Till beredningsutskottet:

1. Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande i länet anhängigt ärende angående Valda Margareta Perssons mantalsskrivning för innevarande år.

2. Magistratens framställning angående tillsättande av en kommitté för granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade blanketter för bostadsräkning m. m.

C. Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Brandstyrelsens framställning angående löneförhöjning åt brandchefen och brandmästaren; samt

D. Till pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Stadsarbetaren Sven Karlssons av Herr Reinh. Ohlsson som motion upplagna framställning angående pension från staden.

§ 202.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna

Utdrag ur protokoll hållet vid brandstyrelsens sammanträde den 8 september 1920.

§ 26.

Vid företaget val med slutna sedlar blev byggmästaren *Olof Wästlund* utsedd till brandstyrelsens ordförande efter boktyckare *Emil Ankers*, som på egen begäran lämnat styrelsen.

In fidem:
PER ÅGREN.

Justerat:
OLOF WÄSTLUND,

Rätt avskrivet belygar å tjänstens vägnar:
PER ÅGREN

§ 203.

Från förvaltaren vid Kohlsäters Bruk A. Alfelt hade till stadsfullmäktige inkommit en av bilagor åtföljd skrivelse, däri han, på anförda grunder, hemställt att stadsfullmäktige måtte föranstalta om sakkunnig revision av hans skötsel av driften vid Kohlsäters Bruk m. m.; och beslöto stadsfullmäktige att, då ärendet icke blivit i behörig ordning hos stadsfullmäktige anhängiggjort, framställningen icke skulle till någon stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

§ 204.

Angående reserverande av mark för uppförande av ett kommunallhus här i staden hade särskilda kommitterade till stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 15; sid. 1.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av drätselkammaren och beredningsutskottet; och beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med nämnda delegationers förslag, att det av kommittén angivna området skulle reserveras att användas som byggnadsplats för stadens eller andra allmänna byggnader.

§ 205.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande beviljade stadsfullmäktige styrelsen för läsestugorna ansvarsfrihet för 1919 års räkenskaper och förvaltning.

Se Serien A. N:o 15; sid. 3.

§ 206.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av firman E. Wallerstedt & C:o hos Konungens Befallningshavande gjord framställning att i firmans i gården N:o 73 här i staden belägna handelslokal få idka handel med explosiva varor av första klass, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande, att för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Se Serien A. N:o 15; sid. 5.

§ 207.

Angående pension åt rådhusstäderskan Anna Schröder hade drätselkammaren hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 15; sid. 7.

Häröver hade pensioneringskommittén och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 15; sid. 8.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Norsell bifall till beredningsutskottets förslag, dels ock av Herr Noréus att samma förslag måtte bifallas, dock med den inskränkningen, att det av stadsfullmäktige beslutade tillfälliga pensionstillägget icke skulle ulgå till ifrågavarande pensionär.

Stadsfullmäktige beslöto, efter omröstning med 19 röster mot 16, avgivna för Herr Norsells yrkande, att bifalla Herr Noréus' förslag.

§ 208.

Då därom av styrelsen för Karlstads barnkrubbor gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att bevilja styrelsen för dess verksamhet under år 1921 ett extra anslag av 4,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering, med föreskrift därjämte, att, därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, det skulle åligga styrelsen dels att före den 1 september 1921 inkomma till stadsfullmäktige med ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnkrubbarnas verksamhet och ekonomi för innevarande år, dels ock att inom samma tid överlämna 1920 års räkenskaper med tillhörande verificationer till stadsrevisionen, som hade att med utlåtande däröver inkomma till fullmäktige, innan dess beslut i anslagsfrågan fattades.

Se Serien A. N:o 15; sid. 9.

§ 209.

På därom av styrelsen för Karlstads skollovskolonier gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen ett anslag av 1,000 kronor för dess verksamhet under år 1921 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skulle till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921, varjämte bestämdes, att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 12.

§ 210.

På därom av styrelsen för Karlstads arbetsstuga gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen ett anslag av 1,500 kronor till arbetsstugans verksamhet under år 1921 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för arbetsstugans verksamhet och ekonomi för innevarande år, skulle till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921.

Tillika bestämdes, att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 13.

§ 211.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige att med godkännande av ett av styrelsen för Karlstads lärlings-

och yrkesskolor uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1921, anvisa för skolornas verksamhet under året erforderligt belopp, 11,782 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 15.

§ 212.

Till stadsfullmäktige hade magistraten överlämnat en så lydande av stadsfiskalen gjord framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin:

Se Serien A. N:o 15; sid. 18.

Häröver hade pensioneringskommittén, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 15; sid. 21-

Stadsfullmäktige beslöt, på yrkande av Herr Noréus, att bifalla beredningsutskottets förslag dock med den inskränkningen, att det av stadsfullmäktige beslutade tillfälliga pensionstillägget icke skulle utgå till ifrågavarande pensionär.

§ 213.

På därom av drätselkammaren gjord framställning som av beredningsutskottet tillstyrks, beviljade stadsfullmäktige Karlstads Allmänna Intressekontor förening u. p. a. ett anslag för år 1920 av 377 kronor med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1921 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skulle till drätselkammaren ingivas före den 1 september 1921.

Härjämte bestämdes, att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 22.

§ 214.

På därom av styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrks, beviljade stadsfullmäktige, med godkännande av ett utav styrelsen uppgjort statförslag för år 1921, dels till biblioteksverksamheten 11,000 kronor, dels till anordnande av föreläsningar och undervisningskurser 1,800 kronor med föreskrift tillika, att därest anslag för ifrågavarande ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för biblioteks- och föreläsningsanstaltens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skulle till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921.

Härjämte bestämdes att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 24.

§ 215.

Till stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen inkommit med en så lydande framställning angående höjning av terminsavgifterna vid flickskolan:

Se Serien A. N:o 15; sid. 30.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att bifalla flickskolestyrelsens ifrågavarande framställning.

§ 216.

Hos stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen gjort en så lydande framställning om anslag för inköp av nya pulpeter till flickskolan:

Se Serien A. N:o 15; sid. 32.

Iläröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 15; sid. 33.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Ågren, att stadsfullmäktige måtte, enär det visat sig omöjligt att anskaffa pulpeterna för det begärda anslagsbeloppet, höja delsamman till 1,890 kronor.

Vad Herr Ågren sålunda yrkat blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 217.

På därom av styrelsen för Karlstads barnhem gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen ett anslag för barnhemmets verksamhet under år 1921 av 2,000 kronor under villkor, att så länge barnhemmet ålnjuter anslag från Karlstads stad, endast barn från staden intagas å barnhemmet, samt med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnhemmets verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till fullmäktige ingivas före den 1 september 1921.

Härjämte bestämdes att berörda anslagsbelopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 15; sid. 34.

§ 218.

Sedan saluhallsstyrelsen hos stadsfullmäktige anhållit om godkännande av styrelsens den 29 september 1920, § 56, fattade beslut i fråga om tiderna för

saluhallens öppethållande för allmänheten, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande, att fastställa styrelsens ifrågavarande beslut.

Se Serien A. N:o 15; sid. 36.

§ 219.

På därom av beredningsutskottet avgivet förslag utsågo stadsfullmäktige till ledamöter för staden i nämnden för uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- och jordrättestegringsskatt jämlikt bestämmelserna i Kungl. Förordningen därom den 28 maj 1920, byggmästaren Olof Wästlund med fabrikören K. A. Falk som suppleant samt bankdirektören R. Tjerneld med konsistorienotarien G. Braunerhjelm som suppleant.

Se Serien A. N:o 15; sid. 38.

§ 220.

Det antecknades att Herr borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justeras den 25 okt. 1920.

A. NORSELL.

GEORG WENNERSTRÖM. ERNST STRANDMAN.

Offentligen uppläst den 25 oktober 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 18 November.

N:o 12.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över lönenämndens framställning angående kristidstillägg åt stadens befattningshavare; 4:o) D:o d:o över fattigvårdsstyrelsens framställning angående förskott å 1921 års anslag till vedinköp; 5:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag för reparationer å rektorsbostaden; 6:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående befrielse från inlösen av gatumark för sådana personer, för vilka ansökan om statlig byggnadssubvention av kammaren tillstyrkts; 7:o) D:o d:o över Oscar Dahlins m. fl:s av Herrar N. F. Lindh och Axel Svensson som motion upptagna framställning angående ut-	sträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen; 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående utdragande av vatten- och avoppsledningen till kvarteret Lansen; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten under år 1921; 10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1921; 11:o) D:o d:o över musikdirektör J. E. Isaksons anhållan om befrielse från nöjesskatt för en till förmån för krigsfångarna i Sibirien hållen konsert; 12:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning angående utförande av gasledning i Muraregatans norra del; 13:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag för inköp av transformatorer;

14:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag till reparations- och underhållsarbeten å stadens byggnader m. m. under år 1921;

15:o) D:o d:o över Magistratens anhållan om anslag för bestridande av kostnader i samband med föreskriven folkräkning och bostadsräkning;

16:o) D:o d:o i anledning av särskilda motioner dels av Herr Clarholm angående framdragande av vatten- och avloppsledningar till Ulleberg, dels av Herr Hult om iordningställande av vägen från Våxnäsbäcken till Karlsholm, dels ock av Herr Welin i fråga om iståndsättande av Romstadsvägen.

PROTOKOLL,

hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad den 18 november 1920.

§ 220.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande stadsfullmäktiges samtliga ledamöter med undantag av Herrar Welin och Alb. Svensson, vilka emellertid för sin utvaro anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 221.

Allt jämte Herr ordföranden måndagen den 22 innevarande november klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herr Hultman och Fröken Elofsson.

§ 222.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet.*

- 1) Idrottsföreningen Götas av Herr Starck som motion upptagna framställning om utredning för ordnandet av Karlstads kallbadhusfråga;
- 2) Belysningsstyrelsens framställning angående anslag å extra stat under år 1921 för Gas- och Elektricitetsverken;
- 3) Hamnstyrelsens framställning angående påbyggnad av hamnarbetsförman-
nens tjänsteboställe;
- 4) Hamnstyrelsens framställning angående anslag å extra stat för år 1921.

B. *Till belysningsstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

K. E. Olssons av Herr Eliasson som motion upptagna framställning angående framdragande av den elektriska belysningsledningen i Rudsvägen till gränsen mot landsförsamlingen.

C. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

- 1) Särskilda framställningar från hälsovårdsnämnden angående dels löneförhöjning åt nämndens sekreterare, dels ersättning åt stadsveterinären för år 1921 för minskade inkomster av köttbesiktning, dels tillfällig löneförbättring åt stads-
sjuksköterskorna, dels ock avlöningen åt epidemisjukhusets personal;

2) Hamnstyrelsens framställning angående löneförhöjning åt styrelsens sekreterare.

D. Till hälsovårdsnämnden och beredningsutskottet:

Karlstads fastighetsägareförenings av Herrar Nyberg, Lindh och Axel Svensson som motion upptagna framställning angående visst tillägg i polismyndighetens instruktion ifråga om beivrande av förseelser mot gällande renhållningsföreskrifter.

E. Till nykterhetsnämnden och beredningsutskottet:

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställningar av K. J. V. Jonsson och Isak Larsson angående rätt till försäljning av pilsnerdricka.

§ 223.

Föredrogs en av Svenska Stadsförbundets Finansråd till stadsfullmäktige överlämnad cirkulärskrivelse angående uteslutande ur stadens budget av utgifter, som icke vore oundgängligen nödvändiga, ävensom angående sparsamhet i övrigt i kommunens hushållning; och beslöts att skrivelsen skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom.

§ 224.

Föredrogs en av Fru Emma Dyrssen till stadsfullmäktige ingiven skrivelse med anhållan att vid omval av ledamöter i styrelsen för Flickskolan icke komma i åtanke; och beslöts att överlämna skrivelsen till valnämnden.

§ 225.

Angående kristidstillägg till stadens befattningshavare hade lönenämnden hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 17; sid. 1.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av drätselkammaren så lydande:

Se Serien A. N:o 17; sid. 7.

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 17; sid. 21.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Håkansson, att stadsfullmäktige måtte bifalla beredningsutskottets förslag, dock med en begränsning av kristidstillägget till högst 6,000 kronor samt med det tillägg, att ingen befattningshavare skulle genom de nu föreslagna bestämmelserna uppbära mindre kristidstillägg än han hittills haft, ävensom att stadsfullmäktige måtte för ändamålet

lämna ett förslagsanslag för sista halvåret 1920 av 67,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering, dels av Herr vice Ordföranden, att kristidstillägg och kristidshjälp till stadens nnvarande och f. d. befattningshavare skulle utgå enligt de principer, som nu äro gällande, och beträffande det procentuella tillägget med 90 proc. å nu utgående löner och ålderstillägg samt dessutom å det tillfälliga lönetillägg, snm av stadsfullmäktige beslutats den 20 december 1917, dock att poliskåren åkulle äga rätt beräkna procentuellt tillägg å de lönebelopp, varå dylikt tillägg senast beräknats; att för den händelse $\frac{65}{100}$ av det grundtal, efter vilket kristidstillägg utgår åt stadens befattningshavare, komme att understiga 90, det procentuella tillägget skulle utgå efter en procent, som är lika med $\frac{65}{100}$ av grundtalet; att sammanlagda beloppet av befattningshavares kristidstillägg icko finge överstiga 6,000 kr, per år; att då både man och hustru vore anställda i stadens tjänst, deras sammanlagda kristidstillägg icke finge överstiga 6,000 kr. pr år; att Lönenämnden skulle reglera tillägget kvartalsvis i enlighet med Socialstvrelsens uträkningar på sätt för statens befattningshavare vore föreskrivet, samt att stadsfullmäktige måtte för ändamålet bevilja ett förslagsanslag för sista halvåret 1920 å 75.000 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst ntaxering, dels av Herr Ågren bifall till utskottets förslag oförändrat, dels av Herr Karlsson bifall till lönenämndens förslag med begränsning av dyrtidstillägget till högst 6,000 kronor, dels ock av Herr Severin att stadsfullmäktige måtte bifalla beredningsutskottets förslag med det tillägg, att ingen befattningshavare skulle under sista halvåret 1920, på grund av de nya bestämmelserna, erhålla mindre kristidstillägg än vad han hittills uppburit.

Efter det Herr Ordföranden tillkännagivit, att han komme att framställa särskilda propositioner jämlikt beredningsutskottets, Herr vice Ordförandens, Herr Hsåkanssons och Herr Karlssons sålunda angivna yrkanden, samt att han, därest beredningsutskottets förslag bleve antaget, komme att ytterligare framställa proposition på bifall fill det av Herr Severin föreslagna tillägget därtill, framställdes propositioner på sätt sålunda angivits, därvid, sedan Herr Ordföranden funnit propositionen om bifall till beredningsutskottet förslag vara med övervägande ja besvarad, votering begärdes; och bestämdes häruppå, efter det Herr Ordföranden funnit Herr vice Ordförandens förslag vara till kontraposition antaget, men votering begärts, genom särskilda omröstningar, dels i första kontrapositionsvoteringen med 13 röster, däribland Herr Ordförandens utslagsröst, för Herr Karlssons förslag mot 13 röster för Herr Håkanssons förslag, dels ock i andra kontrapositionsvoteringen med 26 röster för Herr Karlssons förslag mot 8 för Herr vice Ordförandens förslag, att till kontraposition i huvudvoteringen antaga Herr Karlssons förslag.

I huvudvoteringen biföllo stadsfullmäktige med 19 röster mot 15 beredningsutskottets förslag; och blev därefter det av Herr Severin därtill föreslagna tillägget antaget.

§ 226.

På därom av fattigvårdsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, bemyndigade stadsfullmäktige fattigvårdsstyrelsen att till vedinköp för år 1921 såsom förskott å anslag för samma år få redan under innevarande år disponera ett belopp av 40.000 kronor.

Se Serien A. N:o 17, sid. 22.

§ 227.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, anvisade stadsfullmäktige till utförande av reparationer å rektorsbostaden i enlighet med ett av stadsarkitekten den 1 september 1920 avgivet förslag, ett belopp av 4,830 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering,

Se Serien A. N:o 17; sid. 23.

§ 228.

Angående befrielse från inlösen av gatumark för sådana personer, för vilka ansökan om statlig byggnadssubvention av drätselkammaren tillstyrkts, hade kam-maren hos fullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 17; sid. 26;

och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan, att bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

§ 229.

Hos stadsfullmäktige hade Oscar Dahlin med flere gjort en så lydande, av Herrar Lindh och Axel Svensson som motion upptagen framställning angående utsträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen:

Se Serien A. N:o 17; sid. 27.

Häröver hade drätselkammaren avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 17; sid. 28.

Stadsfullmäktige beslöto på hemställan av beredningsutskottet att bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit, och skulle å detta beslut i vad det avsåge upptagandet av lån, sökas vederbörlig fastställelse.

§ 230.

I anledning av framställning i ämnet från drätselkammaren, vilken framställning av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till utförande

av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen i enlighet med ett av byggnadschefen den 27 september 1920 upprättat förslag ett belopp av 7,800 kronor.

Tillika beslöt stadsfullmäktige på förslag av Herr Noréus, att berörda belopp skulle anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid.

Se Serien A. N:o 17; sid. 30.

§ 231.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning om anslag till gatuarbeten under år 1921:

Se Serien A. N:o 17; sid. 32.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av budgetsberedningen, så lydande:

Se Serien A. N:o 17; sid. 36.

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 17; sid. 37:

och beslöt stadsfullmäktige i enlighet med utskottets hemställan, att bifalla budgetsberedningens i ärendet avgivna förslag.

§ 232.

Angående anslag för underhållsarbeten å stadens landsvägar för år 1921 hade drätselkammaren hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 17; sid. 38.

Häröver hade tillstyrkande utlåtanden avgivits av budgetsberedningen och beredningsutskottet, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 17; sid. 40.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 233.

På därom av musikdirektören J. Elof Isaksson gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige befrielse från nöjesskatt för en av honom den 10 oktober 1920 till förmån för krigsfångarna i Sibirien hållen konsert.

Se Serien A. N:o 17; sid. 40.

§ 234.

På därom av belyningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till framdragande av

gashuvudledning i Muraregatans norra del samtidigt med där pågående arbeten för vatten- och avloppsledningar ett belopp av 3,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid, å vilket beslut vederbörlig fastställelse skulle sökas.

Se Serien A. N:o 17; sid. 41.

§ 235.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige belysningsstyrelsen för utbylande av en del transformatorer mot större sådana, i enlighet med ett av styrelsen den 20 oktober 1920 därom avgivet förslag, ett anslag av 7,322 kronor 33 öre att anskaffas genom upplåning på högst 20 års betalningstid; och skulle å detta beslut sökas vederbörlig fastställelse.

Se Serien A N:o 17; sid. 43.

§ 236.

Angående anslag till reparations- och underhållsarbeten å stadens byggnader m. m. under år 1921 hade drätselkammaren hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 17; sid. 44.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 17; sid. 48.

Vad utskottet hemställt, blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 237.

På därom av magistraten gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till bestridande av kostnader i samband med föreskriven folkräkning och bostadsräkning ställa till magistratens förfogande ett förslagsanslag av 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 17; sid. 49.

§ 238.

Hos stadsfullmäktige hade särskilda motioner väckts dels av Herr Clarholm angående framdragande av vatten- och avloppsledningar till Ulleberg, dels av Herr Hult angående iordningställande av vägen från Växnäsbäcken till Karlsholm, dels ock av Herr Welin angående istandsättande av Romstadsvägen, vilka motioner med därtill hörande handlingar voro så lydande:

Se Serien A. N:o 17; sid. 50.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av belysningsstyrelsen och drätselkammaren, vilken sistnämnda därvid anförde:

Se Serien A. N:o 17; sid. 57.

dels ock av beredningsutskottet, vars utlåtande var av följande lydelse:

Se Serien A. N:o 17; sid. 59.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Noréus, att stadsfullmäktige måtte i enlighet med beredningsutskottets hemställan bifalla drätselkammarens förslag dock med den ändring, att sista delen av första mom. däri erhöles följande lydelse: "— — och att landstingets sinnesslöanstalt förbinder sig att för allt det vatten, som tillhandahålles från stadens ledning, erlagga den avgift, vilken är eller kan bli bestämd för enskilda konsumenter."

Stadsfullmäktige biföllo vad Herr Noréus sålunda yrkat och skulle å detta beslut, i vad det avsåge upptagande av lån, sökas vederbörlig fastställelse.

§ 239.

Det antecknades att Herr borgmästaren K. J. Lindholm övervarit sammanfrädet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justeradt den 22 nov. 1920.

PER CLARHOLM.

HOLTER HULTMAN. SOFIA ELOFSSON.

Offentligen uppläst den 22 november 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 16 December.

N:o 13.

Föredragningslista:

<p>1:o) Val av justeringsmän;
2:o) Remiss av inkomna ärenden;
3:o) Val till de kommunala befattningar och uppdrag, vilka med innevarande års utgång bliva lediga (enligt utsända valsedlar);
4:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens framställning om fortsatt anslag för upprättande av registerkarta för staden;
5:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens förslag till elektrisk vägbelysning för villaområdet vid Sundsta;
6:o) D:o d:o över byggnadsnämndens framställning om fortsatt anslag för arbetet med stadens nymätning;
7:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om tilläggsanslag för år 1920;
8:o) D:o d:o över hyresnämndens framställning om anslag för år 1921;</p> | <p>9:o) D:o d:o över byggnadsnämndens framställning om anslag för stadsplaneutredningar under år 1921;
10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om ökat anslag till pensionsnämnderna;
11:o) D:o d:o över magistratens framställning angående tillsättande av en kommitté för granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade uppgifter för bostadsräkning m. m.;
12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om ytterligare anslag till västra brons istandsättande;
13:o) D:o d:o över Kungl. socialstyrelsens av Herr Norsell som motion upptagna framställning om anslag till 1921 års levnadskostnadsundersökning;
14:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag å vattenverkets extra stat för år 1921;</p> |
|---|--|

15:o) D:o d:o över drätselkammar-
rens framställning om anslag å
avloppsverkets extra stat för år
1921;

16:o) D:o d:o över drätselkammar-
rens framställning om anslag å cen-
tralförrådets extra stat för år
1921;

17:o) D:o d:o över drätselkammar-
rens framställning om anslag å cen-
tralförrådets extra stat för år
1921;

framställning angående anskaf-
fande av en brand- och dyrkfri
dörr till kassavalvet i tullhuset;

18:o) D:o d:o över drätselkammar-
rens framställning angående faststäl-
lelse å vissa av stadsfullmäktige
fattade beslut om upptagande
av lån.

PROTOKOLL,

hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad den 16 december 1920.

§ 240.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter.

§ 241.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 20 innevarande december klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Alb. Svensson och Wennberg.

§ 242.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Karlstads Kommunala Befattningshavareförenings av Herrar Strandman och Norsell som motion upptagna framställning angående fortsatt åtnjutande av tillfällig löneförbättring;
2. Hälsovårdsnämndens framställning angående den nya barnmorskeinstruktionens tillämpning inom staden samt i samband därmed erforderliga åtgärder;
3. Folkskolestyrelsens förslag angående viss lönereglering för folkskolepersonalen.

B. *Till beredningsutskottet:*

Folkskolestyrelsens framställning angående fastställelse i vissa delar av styrelsens förslag till reglemente för stadens fortsättnings- och ersättningsskolor.

C. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

1. Allmänna läroverkets byggnadsdelegerades av Herr Wästlund som motion upptagna framställning om anslag för om- och tillbyggnad av läroverkets gymnaslikslokal;
2. Belysningsstyrelsens framställning angående godkännande av Kohlsäters Kraftaktiebolags övertagande av styrelsens kraftleverans till Nors och Segerstads Elektriska Andelsförening.

§ 243.

Vid härefter företagna val utsågos:

1. I drätselkammaren till ledamöter för tiden till den 1 januari 1924 Boktryckaren Emil Ankers och Expeditören J. A. Håkansson samt till suppleanter för samma tid Lektorn E. Engström och Filaren Gust. E. Johansson;

2. I fattigvårdsstyrelsen till ledamöter dels för tiden till den 1 januari 1925 Bokhandlaren Herman Andersson, Fabrikören Axel Svensson, Folkskolläraren David Karlström, Lokreparatören Emil Svensson och Fru Alma Norsell, dels ock för tiden till den 1 januari 1923 tillsyningsläraren E. V. Gelin, samt till suppleanter dels för tiden till den 1 januari 1925 skräddaren Oskar Flood, Redaktören J. V. Palmquist och Garvaren S. P. Florell, dels ock för tiden till den 1 jan. 1923 Fröken Sofia Elofsson;

3. I hamnstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1924 Grosshandlaren Josef Löfberg och Boktryckaren A. Forssell samt till suppleanter för år 1921 Speditören J. A. Håkansson, Rådmannen C. Lidberg och Kontorschefen H. Lundbohm att i nu nämnd ordning inträda i tjänstgöring;

4. I belysningsstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1924 Disponenten F. E. Bonnevier och Boktryckaren E. Ander samt till suppleanter för år 1921 Länsjägmästaren G. Fries och Ingeniören O. Rundberg att tjänstgöra i nu nämnd ordning;

5. I brandstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1924 byggmästaren O. Wästlund och Bankkamreraren Viktor Andersson samt till suppleanter för år 1921 Förmannen W. E. Wiktorin och Ritaren J. A. Andersson att tjänstgöra i nu nämnd ordning;

6. I brandstodskommittén till ledamöter för år 1921 stadsarkitekten C. Crispin och byggmästaren Joh. Wästlund samt till suppleanter för samma år att tjänstgöra i här nämnd ordning Gårdägaren C. J. Magnusson och bankombudsmannen Otto Ågren;

7. I styrelsen för lärlings- och yrkesskolorna till ledamöter dels för tiden till den 1 januari 1924 Kopparslagaren M. P. Bandelin och Plåtslagaren C. A. Wästlund, dels för tiden till den 1 januari 1923 Lektorn E. Lundholm, dels ock för tiden till den 1 januari 1922 Boktryckaren E. Ander;

8. I frickskolestyrelsen till ledamöter dels för tiden till den 1 januari 1924 Bankombudsmannen Th. Pettersson, dels ock för tiden till den 1 januari 1922 Rådmannen Carl Lidberg samt till suppleanter för år 1921 Fru Bertha Warberg och Friherrinnan S. Leijonhufvud att tjänstgöra i här nämnd ordning;

9. I badhusstyrelsen till ledamot för tiden till den 1 januari 1924 Andre stadsläkaren H. Severin samt till suppleanter för år 1921 att tjänstgöra i här nämnd ordning Byggnadsschefen E. Björkman och Förste stadsläkaren A. F. Warberg;

10. Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1921 Fil. doktorn Fr. Lovén, Boktryckaren A. Forssell, Lektorn Alarik Hallström och Överstelöjtnanten M. Tisell samt till suppleanter för samma tid att i här nämnd ordning inträda i tjänstgöring Regementspastorn Bror Larson, Länsassessorn E. Stenius, Tandläkaren H. Hultman och Tandläkaren A. Nygren;

11. I styrelsen för Mariebergsskogen till ledamot för tiden till den 1 januari 1924 Lasarettsläkaren P. Clarholm;

12. I styrelsen för arbetsförmedlingsanstalten till ledamot för tiden till den 1 januari 1924 Fabrikören Ad. Nyhlén, till suppleant för samma tid Fabrikören Axel Svensson, till revisor för år 1921 Lektorn E. Lundholm samt till revisors-suppleant för samma år Ingeniören Folke Tjerneld;

13. I folkskolestyrelsen till ledamöter dels för tiden till den 1 januari 1925 Bankombudsmannen Th. Pettersson, Regementsintendenten Nils Björkman och Fru Greta Gullström, dels ock för tiden till den 1 januari 1923 Rektorn V. Hammarberg och Lokreparatören Emil Svensson, samt till suppleanter dels för tiden till den 1 januari 1925 Fru Anna Lindgren, dels ock för tiden till den 1 januari 1923 Lektorn K. Kärre;

14. I stadens taxeringsnämnder för år 1920:

Inom första distriktet: Boktryckaren A. Forssell med Handlanden C. G. Olsson som suppleant, Fabrikören K. A. Falk med Handlanden Alfr. Nyberg som suppleant, Majoren R. Huss med kaptenen C. E. Nygren som suppleant och Byggnadsnickaren R. J. Törnqvist med Poliskonstapeln K. E. Johansson som suppleant;

Inom andra distriktet. Speditören J. A. Håkansson med Plåtslagaren O. W. Karlsson som suppleant, Handlanden Joh. Gillstedt med Gårdägaren C. J. Magnusson som suppleant, Ingeniören A. Svanbom med Byggmästaren O. Wästlund som suppleant och bokhållaren P. A. Palm med kassören Otto Bengtsson som suppleant, samt

Inom tredje distriktet: Lokreparatören Emil Svensson med Trädgårdsmästaren A. Drake som suppleant, Fabrikören R. Ternqvist med Handlanden Axel Larsson som suppleant, Snickaren Adolf Karlsson med Banarbetaren K. E. Skog som suppleant, samt Ingeniören Simon Wennberg med Handlanden David Forssén som suppleant;

15. Till gode män för tillsyn å förmynderskap för tiden till den 1 januari 1925 Kamreraren John Mæchel, Konsistorienotarien G. Braunerhjelm och Kaptenen C. Bråberg;

16. Till vice ordförande i stadsrevisionen för tiden till den 1 januari 1923 Bankombudsmannen Th. Pettersson;

17. Till sakrevisorer för år 1921 Skogsförvaltaren P. Thoresson, Handlanden Karl Fr. Arne och Bankdirektören K. Östman samt till suppleanter för dem att i

här nämnd ordning inträda i tjänstgöring Ingeniören Simon Wennberg, Advokaten O. H. Granquist och Järnhandlaren G. A. Edman;

18. Till inventerings- och besiktningsmän för år 1921 Ingeniören E. J. Rydahl, Fabrikören Ad. Nyhlén, Förvaltaren E. Forsbäck, Konsuln Herman Geijer, Tandläkaren H. Hultman och Bruksförvaltaren G. Malmström, samt till suppleanter för dem, att i här nämnd ordning inträda i tjänstgöring Järnhandlaren R. Österberg, Ingeniören A. Huse, Lagerchefen O. Starck och Bankkamreraren Viktor Andersson;

19. Till sifferrevisorer för år 1921 Expeditören A. Norsell, Banktjänstemannen G. Nordström och Bankkamreraren C. Eliasson samt till deras suppleanter f. Stationsinspektoren H. Ullman, Kassören Henning Johnsson och Bokhållaren Carl Johansson att i här nämnd ordning inträda i tjänstgöring;

20. Till revisor av allmänna läroverkets byggnadsfond för år 1921 Bankdirektören A. Sandwall med Bankdirektören A. Austrin som suppleant;

21. Till stadens ombud vid mantalsskrivningarna år 1921 Poliskonstapeln K. E. Johannesson;

22. Till suppleant i pensioneringskommittén Fröken Amanda Adler;

23. Till ledamöter i nämnden för utdelning år 1921 av räntan å fonden "Mæchels gåva" Fru Ida Hedström, Kamreraren John Mæchel, Fröken Maria Ros, Syslomanen A. W. Adde och Fröken Gertrud Mæchel;

24. I pensionsnämnden inom stadens första distrikt till ledamot för tiden till den 1 januari 1922 skräddaren A. Löfgren och till suppleant för tiden till den 1 januari 1924 Lokreparatören Emil Svensson;

25. I nykterhetsnämnden till ledamöter för tiden till den 1 januari 1925 Grosshandlaren Anders Löfberg, Folkskolläraren David Karlström och Fru Helena Wiktorin samt till suppleanter för samma tid Handlanden Alfr. Nyberg och Fröken Lydia Edman;

26. Till suppleant i hyresnämnden Byggmästaren Joh. Wästlund;

27. I lönenämnden till ledamöter för tiden till den 1 januari 1923 Lektorn Einar Engström, Byggmästaren Olof Wästlund, Speditören J. A. Håkansson, Läroverksadjunkten Aug. Bergh, Ingeniören Simon Wennberg, Bankombudsmannen Otto Ågren och Disponenten F. E. Bonnevier samt till suppleanter för samma tid Länsjägmästaren G. Fries, Konsuln H. Geijer, Fabrikören K. F. Rabe, Ingeniören A. Huse och Boktryckaren E. Ander; samt

28. Till ledamot i barnhemskommittén Fabrikören R. Ternquist.

Det antecknades att samtliga i denna paragraf omförmälda val företagits genom acklamation med undantag dels för valet av ledamöter i belysningsstyrelsen därvid Disponenten Bonnevier erhållit 25, Boktryckaren Ander 19, Ingeniören O. Rundberg 17 och Byggmästaren Joh. Ekström 9 röster, dels för valet av suppleanter i samma styrelse, därvid Länsjägmästaren

Fries och Ingeniören Rundberg utsetts med respektive 35 och 31 röster samt 4 röster tillfallit Grosshandlaren Sem L. Stawe, dels för valet av ledamot i flickskolestyrelsen för tiden till den 1 januari 1924, därvid Bankombudsmannen Pettersson utsetts med 30 röster mot 5, som tillfallit Friherrinnan S. Leijonhufvud, dels för valet av ledamot i sistnämnda styrelse för tiden till den 1 januari 1922, därvid Rådmannen Lidberg erhållit 17 röster och Fru Bertha Warberg 16 röster, dels för valet av ledamot i badhusstyrelsen, därvid 20 röster avgivits för Andre stadsläkaren Severin och 15 för Rektorn A. Dahlman, dels för valet av ledamöter i folkskolestyrelsen för tiden till den 1 januari 1923, därvid Rektorn Hammarberg erhållit 36, Lokreparatören Svensson 23 och underinspektören Nils Adler 13 röster, dels ock beträffande valet av suppleant i sistnämnda styrelse för tiden till den 1 januari 1925, därvid Fru Lindgren utsetts med 23 röster mot 13, som tillfallit tillsyningsläraren G. A. Gustafsson.

§ 244.

Stadsfullmäktige, som jämlikt bestämmelserna i 314 § Sjölagen, sådan denna lyder enligt lagen den 16 oktober 1917, hade att avgiva förslag å personer att såsom sakkunniga biträda Karlstads Rådhusrätt vid upptagande av sjöförklaringar m. m. under år 1921, beslöto, i enlighet med valnämndens hemställan, dels att detta förslag skulle omfatta fem personer, dels ock att såsom sådana sakkunniga föreslå Hamnkaptenen J. Österberg, ingeniören Gustaf Nygren, Sjökaptenen A. H. Borgström, Ingeniören Simon Wennberg och Kontorschefen H. Lundbohm.

§ 245.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för fortsättande av arbetet med upprättande av registerkarta för Karlstad ett belopp nv 6,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 1.

§ 246.

I enlighet med av belysningsstyrelsen avgivet förslag, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för utförande av elektrisk vägbelysning för villaområdet vid Sundsta ett anslag av 1,300 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 2.

§ 247.

På därom av byggnadsnämnden gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrks, beviljade stadsfullmäktige för fortsättning av arbetet med stadens nymätning ett förslagsanslag under år 1921 av 18,000 kronor, vilket belopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 4.

§ 248.

Angående tilläggsanslag för år 1920 hade belysningsstyrelsen hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 18; sid. 7,

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med vad drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet anförde,

att, med upphävande av sitt den 19 december 1919, § 268, fattade beslut angående anslag till en ställverksbyggnad i Haga, ställa till belysningsstyrelsens förfogande för i framställningen avsedda ändamål ett anslag av 59,050 kronor;

att av berörda anslagsbelopp 30,200 kronor skulle anskaffas genom lån å högst tjugu års betalningstid och återstoden 28,850 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, genom uttaxering; samt

att å detta beslut, i vad det avsåge upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, på därom av Herr Eriksson framställt yrkande, att uttala önskvärdheten av att stadens styrelser och delegationer, innan de vidtog åtgärder, som medförde utgifter för staden, först inhämta stadsfullmäktiges beslut i saken.

§ 249.

Hos stadsfullmäktige hade hyresnämnden gjort en så lydande framställning om anslag för år 1921:

Se Serien A. N:o 18; sid 13.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 18; sid. 14.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Norsell, att stadsfullmäktige måtte, med bifall till utskottets förslag i övrigt, uppskjuta behandlingen av ifrågasvarande framställning i vad den avsåge anslag till hyresförmedling samt hos fastighetsägareföreningen göra hemställan, att föreningen måtte genom sitt kontor ombesörja hyresförmedlingen.

Med avslag härå beslöto stadsfullmäktige bifalla vad beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

§ 250.

På därom av byggnadsnämnden gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, anvisade stadsfullmäktige för stadsplaneutredningar under år 1921 ett förslagsanslag av 3,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst utfaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 14.

§ 251.

Angående ökat anslag till pensionsnämnderna hade drätselkammaren hos stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 18; sid. 16.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 18; sid. 18.

Vad utskottet föreslagit blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 252.

Hos stadsfullmäktige hade magistraten gjort en så lydande framställning angående tillsättande av en kommitté för granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade blanketter för bostadsräkning m. m.:

Se Serien A. N:o 18; sid. 18.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 18; sid. 19.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Lindh att den av utskottet föreslagna kommittén måtte utökas med två ledamöter från hyresnämnden, en husägare och en hyresgäst, samt att till representanter för hyresnämnden måtte utses byggmästaren Joh. Wästlund och plåtslagaren O. W. Karlsson.

Med bifall härtill ävensom till vad beredningsutskottet i övrigt föreslagit beslöto stadsfullmäktige utse en kommitté, bestående av Förste stadsläkaren A. F. Warberg, sammankallande, stadsarkitekten C. Crispin, expedören A. Norsell, byggmästaren Joh. Wästlund och plåtslagaren O. W. Karlsson, med uppdrag att verkställa den granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade uppgifter för bostadsräkning, som jämlikt Kungl. Förordningen den 29 september 1920 åligger kommunen; och skulle kommittén äga att sedermera, då det visat sig möjligt överblicka arbetets omfattning, till stadsfullmäktige inkomma med framställning om för kommittéarbetet erforderligt anslagsbelopp.

§ 253.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för verkställande av ytterligare reparationsarbeten å västra bron i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 november 1920 däröver upprättat förslag, ett belopp av 26,000 kronor att utgå ur fonden för västra bron.

Se Serien A. N:o 18; sid. 19.

§ 254.

Från Kungl. Socialstyrelsen hade till stadsfullmäktige inkommit en så lydande av Herr Norsell som motion upptagen framställning angående anslag till 1921 års levnadskostnadsundersökning:

Se Serien A. N:o 18; sid. 21.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 18; sid. 24.

Med bifall härtill beslöto stadsfullmäktige dels uttala sig för att staden medtages i 1921 års levnadskostnadsundersökning, dels uppdraga åt en kommitté på fyra personer att, på sätt i Kungl. Socialstyrelsens framställning avgåves, biträda med primärmaterialets anskaffande, dels ock för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag av 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Till ledamöter i kommittén utsågo stadsfullmäktige Andre stadsläkaren H. Severin, sammankallande, Handlanden Alfr. Nyberg, Lektorn E. Lundholm och Fru Hulda Flood.

§ 255.

Med bifall till en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till bestridande av å vattenverkets extra stat för år 1921 upptagna utgifter till servisledning 4,000 kronor, till vattenmätare 2,000 kronor och till inventarier 500 kronor, anslå ett belopp av sammanlagt 6,500 kronor, varav 400 kronor skulle anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och återstoden, 2,500 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, genom uttaxering.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att å detta beslut i vad avsågo upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 18; sid. 25.

§ 256.

Med bifall till en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för utförande av å avloppsverkets extra stat för år 1921 upptagna servisledningar ett belopp av 2,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års amorteringstid, och skulle å detta beslut sökas vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 18; sid 26.

§ 257.

Med bifall till en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för inköp av å centralförrådets extra stat för år 1921 upptagna inventarier ett belopp av 5,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 27.

§ 258.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till anskaffande av en brand- och dyrkfri dörr till kassavalvet i tullhuset ett anslag av 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 18; sid. 28.

§ 259.

I enlighet med en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till verkställighet av sitt den 2 september 1920, § 182, fattade beslut angående sökande av statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen upptaga ett lån å 125,000 kronor ur statens bostadslånefond, samt att bemyndiga drätselkammaren att utfärda de förbindelser, som kunna erfordras för utfående av såväl berörda lånebelopp som det av Kungl. Maj:t beviljade statsbidraget.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att å detta beslut i vad det avsåge upplagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 18; sid. 29.

§ 260.

På därom av Herr Vendel väckt förslag, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige tillsätta en kommitté på tre personer med uppdrag att

granska Kohlsäters Aktiebolags förvaltning för tiden från och med stadens övertagande av aktiemajoriteten i bolaget, samt att därefter till stadsfullmäktige inkomma med berättelse över granskningen.

Till ledamöter i kommittén utsågos grosshandlaren Jos. Löfberg, sammankallande, ingenjören A. Huse och disponenten Magnus Hansson, Edsvalla; och ägde kommitterade att till stadsfullmäktige inkomma med framställning om erforderligt anslag för kommittékostnaderna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 20 december 1920.

A. NORSELL.

ALB. SVENSSON. SIMON WENNBERG.

Offentligen uppläst den 20 december 1920; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

Den 30 December.

N:o 14.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över belysningsstyrelsens framställning om anslag å gasverkets extra stat för år 1921; 4:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1921; 5:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning angående påbyggnad av hamnarbetsförmanens tjänsteboställe; 6:o) D:o d:o över drätselkammarens förslag angående bestämmande av avgiften för stadens vattenleverans till länslasarettet; 7:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning i fråga om fastställelse å vissa stadsfullmäktigebeslut om upptagande av lån; 8:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning om anslag till vis-	sa å 1921 års stat upptagna utgiftsposter; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående tecknande av borgen för stadens räkning för kraftleverans från Trollhätte kraftverk till Kohlsäters Kraftaktiebolag; 10:o) D:o d:o i anledning av stadsfiskalen A. Nelsons skrivelse angående testamentarisk donation till staden av framlidne fabrikören H. Narum; 11:o) D:o d:o i anledning av magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över av Isak Larsson och K. J. V. Jonsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställningar angående rätt att försälja pilsnerdricka; 12:o) D:o d:o i anledning av magistratens skrivelse med överlämnande av förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1921.

PROTOKOLL,

hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad den 30 december 1920.

§ 261.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Hultman och Huse samt Fru Wikström, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 262.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 3 nästkommande januari klockan 6 e. m. justera dagens protokoll utsågos Herrar Eliasson och Johansson.

§ 263.

Föredrogs och lades till handlingarna från stadsrevisionen inkommen anmälan att berättelsen angående revisionen av 1919 års räkenskaper, vilken av förekomna omständigheter blivit fördröjd, komme att avgivas under instundande januari månad.

§ 264.

Föredrogs och lades till handlingarna från magistraten inkomna protokoll över den 6 och 13 innevarande december förrättade röstsammanräkningar för utseende av ledamöter i stadsfullmäktige för åren 1921—1924.

§ 265.

Föredrogs från konsuln Herman Geijer inkommen avsägelse av uppdraget att vara inventeringsman för år 1921; och beslöto stadsfullmäktige att med godkännande av avsägelsen överlämna densamma till beredningsutskottet för avgivande av förslag till val av ny inventeringsman.

§ 266.

Föredrogs från folkskolläraren David Karlström inkommen avsägelse av uppdraget att vara suppleant i stadens arbetslöshets- och hjälpkommitté; och beslöto stadsfullmäktige att med godkännande av avsägelsen uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till nyval i den avgångnes ställe.

§ 267.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. Till beredningsutskottet:

Folkskolläraren S. Florells ansökan om uppskov med lyftande av ett honom tilldelat Mellquists slöjdstipendium.

B. Till trafiknämnden och beredningsutskottet:

En av Herr Lindh som motion upptagen hemställan från ett med fastighetsägare i Karlstad m. fl. den 16 december 1920 hållet möte angående vidtagande av åtgärder från stadsfullmäktiges sida till förhindrande av ifrågasatt indragning av Karlstads Östra järnvägsstation.

§ 268.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för å gasverkets extra stat för år 1921 upptagna servisledningar, gasmätare och inventarier ett belopp av 5,600 kronor, därav kostnaden för servisledningarna, 3,000 kronor, skulle anskaffas genom upplåning på högst fyrtio års betalningstid, och återstoden 2,600 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, täckas genom uttaxering; och skulle å beslutet i vad det avsåge upptagande av lån, sökas vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 19; sid. 106.

§ 269.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för å elektricitetsverkets extra stat för år 1921 upptagna följande ändamål, nämligen: diverse arbeten å kabelnät och luftledningar, servisledningar, transformatorskjul vid Fredricelund, strömställare och instrumentering å högspänningsnätet samt inköp av mätare, transformatorer och inventarier, ett anslag å tillhoppa 44,700 kronor, därav kostnaden för arbetena å kabelnät och luftledningar 20,000 kronor, för servisledningarna 5,000 kronor, för strömställare och instrumentering å högspänningsnätet 7,000 kronor samt för inköp av transformatorer 5,000 kronor, tillhoppa 37,000 kronor, skulle anskaffas genom upplåning på högst 20 års betalningstid och återstoden, 7,700 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, täckas genom uttaxering.

Å detta beslut skulle, i vad det avsåge upplagande av lån, sökas vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 19; sid. 107.

§ 270.

På därom av hamnstyrelsen gjord framsällning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för verkställande av påbyggnad å hamnarbetsförmannens tjänsteboställe ett belopp av 6,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill länade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 19; sid. 109.

§ 271.

På förslag av drätselkammaren, vilket av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige, att avgiften för vatten, som från stadens vattenverk levereras till härvarande länslasarett, skall från och med den 1 januari 1921 utgå med 25 öre per kubikmeter.

Se Serien A. N:o 19; sid. 110.

§ 272.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att å de i kammarens protokoll den 29 november 1920, § 704, närmare angivna lånebeslut söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 19; sid. 111.

§ 273.

Till stadsfullmäktige hade hamnstyrelsen inkommit med en så lydande framställning om anslag till vissa å 1921 års stat upptagna utgiftsposter:

Se Serien A. N:o 19; sid. 114.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanen, därvid av utskottet anförts:

Se Serien A. N:o 19; sid. 117.

Med bifall till vad utskottet sålunda föreslagit, beslöto stadsfullmäktige att till utförande av strandskoning vid Lambergstjärnskanalen, ombyggnad av kajen utanför varuskjulet samt ombyggnad av Tingvallabryggan anvisa ett belopp av sammanlagt 31,500 kronor, därav kostnaden för strandskoningen vid Lambergstjärnskanalen, 10,500 kronor, skulle täckas genom upplåning på högst fyrtio års betalningstid och återstoden 21,000 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att å detta beslut i vad det avsåge upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

§ 274.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, bemyndigade stadsfullmäktige drätselkammaren att för stadens räkning teckna borgen som för egen skuld för ett belopp, ej överstigande 25,000 kronor, av de avgifter, som Kohlsäters Kraftaktiebolag har att, jämlikt kontrakt den 1 och 6 november 1920, till Kungl. Vattenfallsstyrelsen erlägga.

Se Serien A. N:o 19; sid. 117.

§ 275.

Sedan stadsfiskalen A. Nelson i egenskap av utredningsman i stärbhuset efter garverifabrikören H. Narum i skrivelse den 24 november 1920 anhållit om stadsfullmäktiges beslut, huruvida fullmäktige vore villiga att på i Narums testamente närmare angivna villkor emottaga och förvalta en av Narum gjord testamentarisk donation till staden att användas till understöd åt mindre bemedlade ogifta barnaföderskor, företrädesvis tjänarinnor inom Karlstads stad, eventuellt Värmlands län, beslöto stadsfullmäktige, i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden, att förklara sig villiga att på i testamentet angivna villkor mottaga donationen.

Se Serien A. N:o 19; sid. 119.

§ 276.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av handlandena K. J. W. Jonsson och Isak Larsson hos Konungens Befallningshavande gjorda ansökningar angående rätt att få, den förre i Bärnstad och den senare i fastigheten Karlagatan N:o 281, till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits dels av nykterhetsnämnden, så lydande:

Se Serien A. N:o 19; sid. 124;

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anförde:

Se Serien A. N:o 19; sid. 125.

Under överläggningen i ärendet yrkades, förutom bifall till beredningsutskottets förslag, av Herr Strandman att stadsfullmäktige måtte, på sätt nykterhetsnämnden hemställt, avstyrka ansökningarna, samt av Herr Severin att stadsfullmäktige måtte

tillstyrka Larssons ansökan ävensom uppskjuta behandlingen av Jonssons ansökan för vidare utredning angående behovet av utskänkning och Jonssons lämplighet att handhava densamma.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* i fråga om Isak Larssons ansökan, efter omröstning med 18 röster mot 15, avgivna för Herr Strandmans yrkande, att tillstyrka densamma, *dels ock* beträffande K. J. W. Jonssons ansökan att, med avslag å uppskovsyrkandet, avstyrka bifall till ansökningen.

§ 277.

På förslag av beredningsutskottet beslöto stadsfullmäktige, att kungörandet av fullmäktiges sammanträden m. m. skulle för år 1921 liksom för innevarande år ske i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad.

§ 278.

Från magistraten hade till stadsfullmäktige överlämnats följande med därtill hörande handlingar så lydande generalförslag till utgifter och inkomster för staden för år 1921:

Se Serien A. N:o 19; sid. 1.

Häröver hade beredningsutskottet uppå remiss, avgivit detta utlåtande:

Se Serien A. N:o 19; sid. 105.

Stadsfullmäktige biföllo utskottets förslag, dock med rättelse av den däri förekommande uppgiften å uttaxeringen för kommunala behov från 2,737,567 kronor 9 öre till 2,975,616 kronor 60 öre

§ 279.

Det antecknades att Herr t. f. Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 3 januari 1921.

PER CLARHOLM.

GUST. E. JOHANSSON. C. A. ELIASSON.

Offentligen uppläst den 3 januari 1921; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri
Karlstad 1921

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

29 Januari.

N:o 1.

**Särskilda kommitterades utredning och förslag i ärende angående av
drätselkammaren gjord framställning rörande Karlstad—Munkfors järn-
vägsaktiebolags ekonomi och i samband därmed uppkommen fråga
om försäljning av stadens aktier i nämnda bolag.**

(Se Ser. A. N:o 13 år 1919; sid. 38).

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan drätselkammaren till stadsfullmäktige inkommit med en av åtskillig utredning åtföljd framställning angående ordnandet av Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolags ekonomi och i samband därmed uppkommen fråga om försäljning av stadens aktier i nämnda bolag, uppdrogo stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 16 Oktober 1919 åt en kommitté, bestående av undertecknade Lindholm, sammankallande, Clarholm, Norsell, Noréus, Håkansson, Löfberg och Björkman, att verkställa och till fullmäktige inkomma med ytterligare erforderlig utredning i ifrågavarande ärende.

Då kommitterade för att bilda sig en bestämd uppfattning i förevarande fråga funnit det av nöden att erhålla sakkunnigt utlåtande i frågan i hela dess vidd och särskilt en sakkunnig utredning rörande de inkomster och utgifter, som skäligen kunde beräknas, för den händelse Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag skulle själv trafikera sin järnväg med i Karlstad förlagd trafikförvaltning, hava kommitterade härom anmodat trafikchefen vid Uddevalla—Lelångens järnväg O. Friberg och föreligger från honom bifogade utlåtande — Bil. A — med därtill hörande bilagor — Bil. B och C.

Sedan Nordmark—Klarälvens järnvägs förvaltning med trafikchefen Fribergs medgivande satts i tillfälle att taga del av nyssberörda utlåtande, hava de däri gjorda beräkningar och uttalanden i närvaro av en del av kommitténs ledamöter

varit föremål för diskussion mellan trafikchefen Friberg och nyssnämnda järnvägs tekniska ledning.

Med anledning av vad därvid förekommit, hemställde trafikchefen Friberg, att hans utlåtande skulle för granskning underställas trafikchefen vid Norrköping—Söderköping—Vikbolandets järnväg Carl Carlsson, vilket av kommittén bifölls.

Då Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag samtidigt för sin del uppdragit enahanda granskningsuppdrag åt trafikchefen vid Mellersta Östergötlands m. fl. järnvägar P. Kock, företogs ärendet av dessa båda trafikchefer i samarbete, varefter från dem till kommittén ingick gemensamt utlåtande — se Bil. D.

Den första fråga, som kommittén efter tagen del av de sakkunniges utredningsresultat uppställt för sig till besvarande är den, huruvida staden överhuvud taget bör reflektera å en försäljning av stadens aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag. Såsom skäl mot en försäljning har inom kommittén anförts, att staden därigenom skulle riskera minskning i möjligheten att kunna nöjaktigt utnyttja sin hamn; särskilt hava farhågorna därvid gällt vagntilldelningen till hamnen. Vidare har framhållits, att utsikterna för en utsträckning av järnvägen från Edebäck till Övre Älvdalen skulle äventyras, om Uddeholms Aktiebolag bleve ensam ägare av Karlstad—Munkfors järnväg. Då det jämväl ur andra synpunkter vore av vikt för staden att behålla kontrollen över järnvägen, och då även med de för staden oförmånligaste beräkningarna över järnvägens framtida bärighet det ej syntes innebära något ekonomiskt vågspel att behålla aktierna i järnvägsbolaget, saknades nu anledning att inlåta sig på en försäljning.

Kommittens majoritet delar visserligen den uppfattningen, att det ur vissa synpunkter kunde vara det mest önskvärda för staden att behålla sina aktier i järnvägen och, då förutsättningarna härför inlåda, söka få en egen, till Karlstad förlagd trafikförvaltning för järnvägen till stånd. Härför skulle emellertid, såsom av den förebragta utredningen framgår, krävas högst avsevärda engångskostnader, vilka måste täckas medelst lån. Då under nu rådande ekonomiska förhållanden i allmänhet och staden Karlstad i synnerhet det skulle möta betydande svårigheter att lånevägen uppbringa de nödiga medlen, har kommittémajoriteten ej vågat påläga sig ansvaret för ett avstyrkande av förslaget om försäljning av stadens aktier, utan ansett en sådan vara att föredraga under förutsättning att försäljningen sker på sådana villkor, att staden *dels* i stort sett ej går miste om någon av de fördelar den har av kontrollen över järnvägen, *dels* ej gör någon större ekonomisk förlust på försäljningen.

Givet är, att alla de villkor, avseende att trygga stadens och hamnens intresen, vilka uppställts i det av drätselkammaren till godkännande förordade köpekontraktet, böra bibehållas i ett eventuellt köpekontrakt. Härutöver böra i kontraktet jämväl inryckas de särskilda villkor och bestämmelser, som föreslagits i trafikcheferna

Carlssons och Kocks utlåtande, med det förtydligande tillägg i avseende å bestämelsen om förmånsrätt till vagntilldelning till hamnen, att samma påföljd skall gälla för bristande uppfyllande av denna bestämmelse, som gäller för föreningsstationer. I övrigt bör drätselkammaren erhålla bemyndigande att medgiva de jämkningar i kontraktsbestämmelserna, som kunna visa sig av nöden.

Kommer så frågan om köpeskillingen. De synpunkter, som härutinnan varit vägledande för kommittémajoriteten äro huvudsakligen följande:

De sakkunnige, som nu gjort utredningar i frågan, äro i stort sett eniga om beräkningen av järnvägens utgifter. I fråga om inkomsterna, vilkas beräkning alltid i större utsträckning måste grundas på antaganden, mer eller mindre subjektiva, äro siffrorna däremot mera skiljaktiga. Håller man sig då till den lägsta inkomstberäkningen, herrar Carlssons och Kocks, så synas till och med enligt denna beräkning inkomsterna täcka utgifterna för driften; ty oaktat herrar Carlsson och Kock — som sig bör — iakttagit synnerlig försiktighet i sina beräkningar, komma de dock till den uppfattningen, att utgifter och inkomster skola gå ihop, i det de yttra: "— — — vi anse att även med nuvarande driftkostnader och oaktat den påräknade minskningen i godstrafiken Karlstad—Munkfors järnväg borde, trafikerad som särskild järnväg, kunna påräkna en trafikinkomst, tillräcklig att täcka dess egentliga trafikomkostnader, åtminstone till huvudsaklig del — — —"

Anmärkningsvärt är, att ingen av de nu verkställda utredningarna kunnat lämna någon nöjaktig förklaring över 1918 års höga kolåtgång (c:a 3,100 ton). Då herrar Carlsson och Kock anse, att driften å Karlstad—Munkfors järnväg icke får kräva mer än 2,400 ton, delta inberäknat det tillägg, som de anse böra göras för befarat låg kvalitet å kolen, så torde emellertid därav få dragas den slutsatsen, att 1918 års synnerligen dåliga driftresultat till icke ringa del grundar sig å nämnda orimligt höga kolåtgång. Då nu frågan om aktiernas värde hela tiden uppställts med 1918 års dystra resultat som bakgrund, till vilket resultat, som sagt, bl. a. nämnda oförklarliga kolåtgång bidragit, så kan den grunden för värdesättningen icke vara riktig. Ty om 2,400 ton enligt erfarenhet från andra järnvägar skall räcka för ett års drift av ifrågavarande omfattning, då får icke det förhållandet, att vid Karlstad—Munkfors järnväg förbrukats 3,100 ton (eller för c:a 135,000 kronor mera än som sig bort) stå som gilligt bevis för att järnvägen omöjlig kan bära sig. — Samma förhållande som med kolen råder i avseende å smörjolkjekostnaden, blott att disproportionen där är ännu större. Om nu dylika missförhållanden undanröddas och största sparsamhet i alla avseenden iakttages, måste det ekonomiska resultatet bliva ett annat än 1918—19 års, som nu åberopas för en undervärdering av järnvägens framtidsutsikter.

Vad som emellertid torde kunna anföras som det mäst vägande skälet mot

det försök till undervärdering av aktierna, som gjorts, och som även giver ett kraftigt stöd för nyss uttalade åsikter, är det faktum, att Karlstad—Munkfors järnväg jämförd med de närmast likställda järnvägarna Norra Östergötlands järnväg (N. Ö. J.), Vikholandsbanan och Uddevalla—Lelångens järnväg, ligger så väsentligt över dessa i inkomster pr dag och bankilometer. Redan en flyktig granskning av dessa siffror och järnvägarnes driftresultat ger otvetydigt vid handen, att det beträffande Karlstad—Munkfors järnväg måste i något avseende råda förhållanden, som icke kunna anses tillfredsställande. Faktum är, att då Karlstad—Munkfors järnväg under 1918 hade en inkomst pr dag och bankilometer av kr. 75:36, hade den bana, som kommer närmast därefter (N. Ö. J.) endast $\frac{2}{3}$ därav eller kr. 51:78 och de båda övriga kr. 43:69 och 36:58 respektive. Även om man ser på medeltalet för åren 1909—12 och 1914, gå siffrorna i samma riktning eller för Karlstad—Munkfors järnväg kr. 21:20 emot de övrigas kr. 15:67, 13:98 och 11:68 respektive. Då dessa sistnämnda järnvägar alltså med betydligt lägre inkomster kunnat lämna tillfredsställande, ja goda resultat, synes den uppfattningen berättigad, att även Karlstad—Munkfors järnväg skall bära sig, om skötseln av denna bana sker på samma sätt som vid de järnvägar, med vilka jämförelse gjorts, synnerligast om man besinnar, att Karlstad—Munkfors järnväg med sina fördelaktigare lutnings- och kurvförhållanden bör kunna framföra sin trafik billigare än de andra.

Med hänsyn till nu anförda förhållanden och då bandelen Karlstad—Munkfors otvivelaktigt måste anses äga ett betydligt värde för Uddeholms Aktiebolag såsom utgörande förbindelselänk mellan Karlstad—Skoghalls järnväg och bolagets övriga järnvägar, har kommitténs majoritet ansett sig böra tillstyrka en försäljning av stadens aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag endast under förutsättning att för aktierna erhålles en betalning ej understigande aktiernas parivärde.

Skulle Uddeholmsbolaget icke anse med sin fördel förenligt att inköpa stadens aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag på de villkor, som ovan angivits, återkommer frågan om ordnandet av järnvägsbolagets ekonomi och främst dess förhållande till Nordmark—Klarälvens Järnvägsaktiebolag. Bör staden låta sistnämnda bolag utkräva sin fordran på rättslig väg och staden taga konsekvenserna härav, eller skall staden i någon form träda emellan och bistå Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag med anskaffande av nödiga medel till skuldens betalning? Då det med tanke på framtiden och med hänsyn till den nu förebragta utredningen angående järnvägens möjligheter synes kommittén lämpligast att järnvägsbolaget uppehålls, har kommittén stannat vid den meningen, att staden bör på det sätt bispringa järnvägsbolaget, att staden ikläder sig borgen för ett lån till Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag, motsvarande så stor del av bolagets skuld till Nordmark—Klarälvens Järnvägsaktiebolag, som ej övertages eller garanteras av Uddeholms Aktiebolag.

Trafikcheferna Friberg och Carlson hava för sitt arbete kräft ersättning, den förre med 3,303 kronor 15 öre och den senare med 1,800 kronor, varjämte kommittén haft ulgifter för telegram, telefonsamtal och porton med ett sammanlagt belopp av 6 kronor.

I anledning av vad ovan anförts tillåter sig kommittén hemställa, att stadsfullmäktige, med avslag å drätselkammarens hemställan i ärendet, måtte besluta:

att bemyndiga drätselkammaren att till Uddeholms Aktiebolag försälja stadens ägande 3,101 aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag mot ett pris ej understigande 250 kronor pr aktie och på villkor så nära som möjligt i överensstämmelse med i drätselkammarens protokoll för den 2 oktober 1919 intaget förslagskontrakt jämte av trafikcheferna Carlsson och Kock föreslagna tilläggsvillkor med härovan angivet förtydligande;

att i händelse försäljning ej kommer till stånd, bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen såsom för egen skuld för ett lån å högst kr. 324,000, som kan komma att upptagas av Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag till täckande av bolagets skuld till Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag; samt

att ställa till kommitténs förfogande till täckande av dess kostnader ett belopp av kr. 5,109: 15 ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Undertecknade Lindholm, Noréus och Norsell hava reserverat sig emot kommitténs beslut.

Karlstad den 31 december 1919.

K. J. LINDHOLM.

PER CLARHOLM.

A. NORSELL.

J. NORÉUS.

J. A. HÅHANSSON.

JOS. LÖFBERG.

ERIK BJÖRKMAN.

Då undertecknad ej anser skäl föreligga för en försäljning av ifrågavarande aktier, får jag reservera mig mot kommitténs beslut i vad detsamma innefattar ett tillstyrkande av sådan försäljning.

A. NORSELL.

Reservation.

Jag har icke kunnat förena mig med kommitténs flertal, icke därför att jag icke gärna skulle se, att staden erhöle högsta möjliga pris för aktierna, utan därför

att jag befarar, att Uddeholms Aktiebolag icke accepterar det föreslagna priset, att försäljning sålunda icke kommer till stånd och att staden därför nödgas taga de ekonomiska konsekvenserna därav.

Delta innebär, att staden genast får ikläda sig ansvaret för, eventuellt betala den skuld på omkring 324,000 kr., vari Karlstad—Munkfors järnväg vid årsskiftet häftar till Nordmark—Klarälvens järnväg (eller i bästa fall den del därav, som icke faller på Uddeholms Aktiebolags aktier i Karlstad—Munkfors Järnväg — beroende av om Uddeholms Aktiebolag medger att å sig taga sin del därav).

Staden får vidare låta sin fordran å kr. 70,035:85 hos Karlstad—Munkfors järnväg för utlägg till annuitet å obligationslånet stå kvar som fordran och vara beredd att betala eller gå i borgen både för vad Uddeholms Aktiebolag i sistnämnda hänseende utlagt och den förlust Karlstad—Munkfors järnväg eventuellt kan komma att göra framdeles.

Skall i sinom tid egen förvaltning av Karlstad—Munkfors järnväg anordnas, får staden räkna med en engångsavgift härför av 800,000 kr. och om elektrifiering av järnvägen skall ske en ytterligare avgift av 1,900,000 kr.

Jag anser dessa utgifter vara allt för betungande för staden, i synnerhet som järnvägen, även sedan dessa utgifter gjorts, synes komma att i stadens hand vara en nog så vanskelig affär.

För mig ställer sig sålunda som det riktigaste vara att antaga det av Drätselkammaren föreslagna priset, som sannolikt kan leda till aktiernas försäljning.

Då det endast är priset, som skiljer min mening från kommitténs flertal, synes vi vara eniga om, att de invändningar, som gjorts mot aktieförsäljningen såsom sådan, icke äga avgörande betydelse.

För tillgodoseendet av hamnen med vagnar lär det av herrar Carlsson och Kock föreslagna villkoret om lika förmånsrätt, som gäller för omlastningsgods vid föreningsstation med anslutande järnväg, vara till fyllest, särskilt med det förtydligande tillägg, att samma påföljd skall gälla för bristande uppfyllande av denna bestämmelse, som gäller för föreningsstationer.

För konkurrensen mellan Karlstads och Skoghalls hamnar synas de förut föreslagna bestämmelserna i förening med den av herrar Carlsson och Kock föreslagna om samtliga banors sammanförande till en banenhet så långt möjligt skydda vår hamn.

Och vad angår försäljningens inflytande på stämningen i Älvdalen för den smalspåriga järnvägens förlängning från Edebäck norrut kan därifrån helt bortses, då denna stämning varit kompakt emot långt innan frågan om aktiernas försäljning var på tal.

Jag finner icke för min del det av Drätselkammaren föreslagna priset för ringa. Varken trafikchefen Fribergs eller trafikcheferna Carlssons och Kocks kal-

kyler ge anledning till det antagande, att aktierna med hänsyn till den ekonomiska ställningen och framtidsutsikterna även med elektrifiering ha högre saluvärde än 40 proc. Denna min mening grundar sig ingalunda på resultatet av 1918 och 1919 års drift, ty skulle dessa års resultat vara avgörande skulle säkerligen aktiernas värde vara 0. Utan jag grundar min mening dels på de beräkningar, som av de sakkunnige uppgjorts, dels på de före 1918 gångna årens drift, som bekräftar de sakkunnigas beräkningar.

Kommitténs flertal ställer ingen snar utdelning i utsikt, utan nöjer sig med hoppet, att inkomster och utgifter skola gå ihop utan förlust. Men en sådan beräkning ger icke grund för en värdering av aktierna över 40 proc.

Den förlust staden skulle lida genom aktiernas försäljning under pari är sålunda redan redan uppkommen genom aktiernas sjunkna värde och blir genom försäljningen icke inträffad, endast konstaterad.

Genom aktiernas försäljning på de villkor jag föreslår vinner man ett aktiekapital på 300,000 kronor;

frihet från vidare utgifter och bekymmer för Karlstad—Munkfors järnväg;

återbetaining av till Karlstad—Munkfors järnväg lämnad försträckning;

säkerhet för goda lågförbindelser genom banans elektrifiering;

ett visst kontraktensligt medgivande från Uddeholms Aktiebolag att icke missgynna Karlstads hamn.

Vad man förlorar är allenast dispositionsrätten över järnvägen till hamnens förmån, vilket dock kompenseras av det uppställda villkoret om viss hamnens företrädesrätt till vagnar.

Genom att behålla aktierna nödgas staden åter ikläda sig betydande utgifter och förbindelser och därav härflytande risker utan någon påtaglig fördel.

Däremot behåller Uddeholms Aktiebolag sin frihet att genom fraktlindringar å Karlstad—Skoghalls järnväg konkurrera med Karlstads hamn om främmande gods samt att dirigera eget gods över Skoghall med totalt förbigående av Karlstads hamn.

Fara föreligger ock att före banans elektrifiering lågförbindelserna komma att försämrast i stadens hand för att minska utgifterna och därigenom göra järnvägen mera bärig.

Med beaktande av alla dessa omständigheter hemställer jag sålunda att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att till Uddeholms Aktiebolag sälja stadens samtliga ägande 3,101 aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag mot ett pris av 100 kronor pr aktie och på villkor, som kunna med bolaget överenskommas, så uåra som möjligt överensslämnande med i drätselkammarens proto-

koll för den 2 oktober 1919 intaget förslagskontrakt jämte av trafikcheferna Carlsson och Kock föreslagna tilläggsvillkor med här ovan avgivet förtydligande.

Karlstad den 31 december 1919.

K. J. LINDHOLM.

Då kommitténs beslut, om det av stadsfullmäktige godkännes, efter all sannolikhet leder därtill, att staden får behålla sina aktier och att järnvägen måste trafikeras såsom hittills, men detta kommer att för staden medföra avsevärda förpliktelser i ekonomiskt hänseende, utan att motsvarande ekonomiska fördelar stå att vinna, anser jag, som i övrigt instämmer i de av herr borgmästaren Lindholm framhållna synpunkterna, att, innan definitivt beslut fattas, underhandlingar böra föras med Uddeholms Aktiebolag om höjning av det utav drätselkammaren ifrågasatta försäljningspriset 100 kronor pr aktie och om de ytterligare villkor för överlåtelsen, vilka föranledas av trafikcheferna Carlssons och Kocks utlåtande.

Som ovan.

J. NORÉUS.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Av kommittén anmodad yttra mig om ifrågasatt försäljning uti Karlstad—Munkfors järnväg eller eventuellt stadens övertagande av driften å nämnda järnväg beder jag härmed få anföra:

Jag börjar med det sista spörsmålet först, emedan efter utredandet av detta svaret å det första faller av sig självt.

Jag vill dock betona, att det helt naturligt är ytterst vanskligt, att i en brytningstid som den nuvarande göra några beräkningar för framtiden, varför mina beräkningar stödja sig på förhållandena sådana de nu äro eller inom allra närmaste tiden kunna beräknas bliva.

Skall staden eller Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag övertaga driften torde behöva göras följande engångsutgifter:

För ångdrift:

1) ett hus för huvudkontor helst med bostad för trafikchefen invid Karlstad Östra station	100,000: —
2) tillbyggnad av lokstallet i Karlstad	20,000: —
3) ett betjäningshus för personal i Munkfors om 7 rum och 4 kök ..	60,000: —
4) ett betjäningshus för Skymnäs—Munkfors järnv.	40,000: —
5) en reparationsverkstad i Karlstad 400 kvm.	80,000: —

6) verktygsmaskiner till d:o	45,000:—
7) diverse inventarier och förrådseffekter	30,000:—
8) 2 st. tanklokomotiv..	160,000:—
9) inköp av kol och andra förrådseffekter	200,000:—
	Kronor 735,000:—

och blir 6 % ränta härå 44,100 kronor.

För elektrisk drift:

Samma nyanskaffningar, som för ångdrift med undantag av lokstalls- byggnaden, lokomotiven samt största delen av stenkolsförrådet, och med avdrag av försäljningssumman för 2 gamla ånglok.....	355,000:—
enligt Bergman och & C:o utredning för ledningen och 4 lokomotiv..	1,716,000:—
vartill måste läggas ytterligare 1 lokomotiv	160,000:—
	Kronor 2,231,000:—

och blir 6 % ränta härå 133,860 kronor.

Driften beräknar jag komma att ställa sig på följande sätt:

1 godståg i vardera riktningen Karlstad—Munkfors	118 km. pr dag
1 blandat i » » »	118 » » »
2 persontåg » » »	236 » » »
1 » » » » —Deje.....	60 » » »
1 » » » » —Ulvby...	24 » » »
	Summa 556

eller pr år..... 202,940 km.

härtill kommer extratåg och hjälplik

samt växling..... 32,060 »

alltså 240,000 lokomotivkm.

Det beräknas att godstågen skola i genomsnitt taga 50 godsvagnaxlar pr lokkm.

eller 2,153,500 godsvagnaxelkm. pr år

blandade tåg 22 godsvagnaxlar per lokkm. eller .. 946,800 » »

extratågen 40 godsvagnaxlar pr lokkm. eller..... 200,000 » »

Summa 3,300,000 godsvagnaxelkm. pr år

Under år 1918 framfördes..... 3,659,000 godsvagnaxelkm.

beräknas 10 % minskning härå..... 365,900 »

så återstår 3,293,100 godsvagnaxelkm.

Med denna tåganordning beräknas driften giva följande resultat:

*Inkomster:**Resande och post:*

1918 års inkomster.....	374,000: —	
30 % ökning av grundtaxan	66,000: —	
	<u>440,000: —</u>	
25 % ökning av trafiken	110,000: —	550,000: —

Gods:

1918 års inkomster	1,238,000: —	
10 % minskning å trafiken	124,000: —	1,114,000: —
En ytterligare extra banavgift i samtrafik..	60,000: —	
Extra inkomster	11,000: —	
	<u>Summa Kronor 1,735,000: —</u>	

Som av förestående beräkning framgår, har jag icke medtagit någon höjning av inkomst å godstrafik på grund av tilläggsavgiftens höjning från 200 till 260 % eller på grund av i samband därmed företagen höjning av Uddeholms bolags fraktavgifter.

Jag anser nämligen, att, om Karlstads stad vill hava någon trafik över sin hamn, så böra järnvägsfrakterna sättas så, att icke trafiken drages från järnvägen till älven.

Det är ej heller med hänsyn till ekonomien, som nedan visas, behöfligt höja fraktinkomsten för gods, åtminstone ej i lokaltrafik.

Däremot kan man taga under öfvervägande, huruvida icke för gods i samtrafik skulle kunna påläggas en ytterligare banavgift av 5 öre pr 100 kg., som giver en ökad inkomst av cirka 60,000 kronor.

Utgifterna för ångdrift:

Styrelse och revisorer			4,000: —
	Lön	Kristidstillägg	
Verkst. direktör och chef.....	12,000: —	4,000: —	16,000: —
Ban- och maskiningenjör.....	6,000: —	4,000: —	10,000: —
Övrig personal och förvaltningsexpedition .	25,000: —	20,000: —	45,000: —
Telefoner, porto, blanketter, annonser m. m. för förvaltningsexpeditionen.....			10,000: —
Brand- och olycksfallsförsäkringar, pensionering och sjukvård för hela personalen			35,000: —
Banans bevakning och underhåll			230,000: —

Stationskostnader:

Avlöningar.....	175,000: —
Blanketter	4,000: —

Uppvärmning, belysning och renhållning.....	13,000: —	
Omlastningskostnader	<u>20,000: —</u>	212,000: —

*Tågstkostnader:**Personal:*

13 konduktörer, packmästare och vagnsmörjare	58,000: —
19 lokomotivförare och eldare samt 5 lokputsare	110,000: —

*Materialförbrukning:**Stenkol:*

43,070 godstågskilometer å 14 kg.	603 ton.
43,070 blandat-tågkm.	» 9 » 388 »
86,140 persontågkm.	» 8 » 690 »
30,660 »	» 6 » 185 »
5,000 extratågkm.	» 9 » 45 »
32,060 växelkm.	» 6 » 192 «

Summa 2,103 ton.

Goda engelska kol å 160: — kronor per ton	336,000: —
Olja och trassel till loken	12,000: —
Örig materialförbrukning till loken samt belysning i lokstallar	10,000: —
Underhåll av presenningar m. m.	4,000: —
Vagnars belysning, uppvärmning och renhållning	27,000: —

Rörliga materielens underhåll:

Allmänna kostnader	22,000: —
Lokomotiven	35,000: —
Personvagnar	25,000: —
Godsvagnar, axlar och hjul	50,000: —
Belysnings- och bromsanordningar	10,000: —
Förändringar av vagnar	5,000: —

Summa kronor 1,266,000: —

Utgifter för elektrisk drift:

Ovanstående	1,266,000: —
-------------------	--------------

varifrån böra avgå:

1,900 ton kol å 160: — kr.	304,000: —	
minskad oljeförbrukning	5,000: —	
besparing å lokeldare	<u>31,000: —</u>	340,000: —

S:a 926,000: —

varemot bör tilläggas:

ökad ränta för anläggning	100,000: —
---------------------------------	------------

strömkostnad	96,000:—
amortering och underhåll å kontaktledning	47,000:—

Summa Kronor 1,169,000:—

Skillnaden i utgifter är alltså cirka 100,000:— kronor till den elektriska driftens favör, om man tager hänsyn till att cirka 200 ton kol behövas för växeltjänst med ånglok även om elektrisk drift införes.

Priset å cirka 2,000 ton kol behöver alltså icke sjunka till mera än 110:— kronor per ton för att ångdriften skall bli lika ekonomisk som den elektriska vid den beräknade trafiken.

Det torde emellertid vara nödvändigt att mera noggrannt undersöka kostnaderna för den elektriska driften.

För att nu endast hålla mig till ångdriften, skulle alltså slutresultatet bli

Inkomster	kr. 1,735,000:—
Utgifter	» 1,266,000:—
Trafiköverskott alltså kronor 469,000:—	

Minskas detta belopp med erforderliga avskrivningar och amorteringar c:a	kr. 59,000:—
så återstår till förräntning av det i järnvägen nedlagda kapitalet..	kr. 410,000:—

Härav framgår att värdet av stadens aktier skulle vara icke 40 % av parietan minst 150 %.

Emellertid har det under utredningens gång påpekats, att man icke kan räkna för framtiden med en så stark stegring av persontrafiken som 25 %, att godstrafiken på grund av vissa omläggningar i Uddeholms bolags transporter torde komma att nedgå med c:a 25 %, omfattande godsslag i de billigaste tarifferna, samt att förvaltningen sökt men ej kunnat erhålla någon ytterligare extra banavgift i samtrafik, varemot genom höjning av den lokala taxans procentiska tillägg från 200 till 260 % torde kunna uttagas åtminstone en del av denna höjning.

Inkomsterna antagas då komma att bli c:a.....	kr. 1,600,000:—
Drages härifrån förut angivna trafikinkomster.....	» 1,266,000:—

så blir trafiköverskottet kr. 334,000:—

Minskas detta belopp med för avskrivning och amortering erforderliga	» 59,000:—
--	------------

så återstår för förräntning av i järnvägen nedlagt kapital kr. 275,000:— och aktiernas värde reduceras då i förhållande till detta minskade överskott.

Man skulle möjligen med hänsyn till den minskade trafiken kunna räkna med

någon ringa minskning i stenkolsåtgången samt minskat underhåll av rullande materiel.

På grund av den nya lagen om begränsad arbetstid, vilken kommer att medföra även minskad arbetstid för järnvägspersonalen och därav följande kostnader, vilka dock åtminstone till en del torde kompenseras genom förhöjda taxor, anser jag mig ej kunna räkna med någon minskning i utgifterna.

Skulle nu någon av förestående utredning möjligen vilja draga den slutsatsen, att det mellan K. M. J. och N. Kl. J. uppgjorda kontraktet om gemensam trafikeringsring icke lojalt tillämpats, vill jag säga, efter den lilla inblick jag fått i bokföringen, att detta icke är riktigt.

Bestämmelserna i kontraktet äro i stort sett sådana som dylika kontrakt i allmänhet bruka vara.

Förutsättningarna vid detta kontrakts ingående voro dock något olika emot vad de eljest bruka vara.

Nordmark—Klarälven var en gammal järnväg med svåra lutnings- och kurvförhållanden i banan, en mängd gammal omodern materiel, som alltid är dyr i drift, vilken olägenhet dock på senare tider betydligt avhjälpes genom stora nyinköp.

Dessutom har järnvägen en del sidolinjer, å vilken trafiken i allmänhet är dyrare än å en sammanhängande huvudlinje.

Karlstad—Munkfors däremot inträdde i den gemensamma förvaltningen med en linje med ovanligt fördelaktiga lutnings- och kurvförhållanden i banan, som troligtvis är den bäst byggda smalspåriga i landet, samt med ny materiel, ehuru vad loken beträffar något för knapp.

Då nu tågkostnaderna och den rullande materielens underhållskostnad bestämts med hänsyn till framförda bruttotonkilometer, men kostnaderna för ett bruttotons framförande, av banans profil att döma, borde vara betydligt lägre å K. M. J. än å N. Kl. J., så har nog K. M. J., även med tanke på den reducering, som faktiskt skett med hänsyn till de båda järnvägarnes virtuella längder, drabbats av något högre kostnader, än vad det utförda transportarbetet kräfft.

Vad nu de sista årens resultat beträffar, vill jag icke uraktlåta framhålla, att N. Kl. J. och K. M. J., liksom landets övriga järnvägar, hårt drabbats av kristidens abnormt uppdrivna priser å stenkol och oljor m. m., vilka kostnader icke kunnat fort nog kompenseras genom förhöjning i taxorna, som ju äro beroende av Kungl. Maj:ts beslut, och att det icke varit möjligt inom järnvägens trafikområde till antagligt pris anskaffa inhemskt bränsle.

Förvaltningen har även på grund av järnvägsverkstadens i Hagfors otillräcklig-

het måst låta verkställa en del reparationer å andra verkstäder, vilka ju givetvis blivit mycket dyra.

Å järnvägarnes rullande materiel hava även under senare år utförts stora förbättringar i avseende å bromsanordning och koppel, ställda på kort avskrivningstid och som komma följande års driftkostnader till godo.

Det är också huvudsakligast genom besparingar å kostnaderna för tåg, stenkol, oljor m. m. som jag uti förestående beräkningar kunnat nedbringa utgifterna.

Kostnaderna för banans underhåll och för stationstjänsten äro tagna efter 1918 års siffror vederbörligen justerade med hänsyn till 1919 års verkliga utgifter och efter jämförelse med en del andra järnvägar.

Förestående utredning synes visa, att järnvägen icke, med iakttagande av största sparsamhet i driften, kan anses vara någon dålig affär.

Detta givetvis med hänsyn till nuvarande förhållanden.

Huru det kan ställa sig fem år härefter, då kontraktet om samtrafik med N. Kl. J. först kan upphöra, står icke i mänsklig förmåga att bedöma.

Vid bedömandet av frågan om försäljning bör dock betäckas, att i samband med försäljning av aktiestocken järnvägen skall elektrifieras i samband med elektrifiering av N. Kl. J.,

Härmed kan tågorordningen göras betydligt tätare än vid ångdrift, utan nämnvärd höjning av kostnaderna, och detta har ju stor betydelse för Karlstad såsom centrum för de orter banorna genomlöpa.

Risken med försäljning är givetvis, att staden avsäger sig herraväldet över järnvägen, vilket ju har stor betydelse uti konkurrensen med Kristinehamn.

Å andra sidan slipper järnvägen ifrån ett stort utlägg av kapital, för vilket staden antagligen finge gå i borgen.

För att bevara trafikområdet åt staden torde böra bland andra villkor vid en eventuell försäljning föreskrivas dels

att vagnar böra tilldelas ångare i Karlstads hamn i samma utsträckning som vid övergångsstationer för omlastning från andra banor dels ock

att frakttaxan från Hagfors och där nedom liggande stationer icke får vara högre till och från Karlstad än till och från Kristinehamn och att taxorna i övrigt ordnas så, att båda järnvägarne betraktas som en enhet.

Priset å aktierna torde framgå av förestående ekonomiska utredning.
Uddevalla den 4 November 1919.

O. FRIBERG.

Statistik för 1918.

	Tåg- och vagnaxelkm.	
K. M. J.	202,853	5,125,672
U. L. B.	230,745	4,781,236
Vikb. j.	238,081	4,982,282
N. Ö. J.	386,282	7,900,000
1919 enligt mina beräkningar:		
K. M. J.	207,940	5,000,000

1918	Km.	Inkomst Kr.	Per dag o. bkm. kr.	D r i f t k o s t n a d					Summa	Per bankm.
				Admin- avd. kr.	Banavd. kr.	Trafikavd. kr.	Maskinavd. kr.	Hyra för mater. m. m.		
K. M. J.	59	1,623,000	75,36	49,012	209,163	260,890	1,002,837	32,338	1,554,240	26,200
U. L. B.	89	1,192,376	36,58	39,213	186,942	214,115	624,875	1,634	1,066,779	12,000
Vikb. j.	102	1,686,602	43,69	72,911	247,571	264,229	773,055	—	1,357,766	13,600
N. Ö. J.	133	2,513,561	51,78	93,138	277,877	515,952	1,140,519	31,556	2,059,042	15,500
1919 enligt mina beräkningar:										
K. M. J.	59	1,735,000	81,20	59,500	243,000	299,000	664,500	—	1,266,000	21,260

Uddevalla den 4 November 1919.

O. FRIBERG.

**Sammandrag av uppgifter ur Allmän Svensk Järnvägsstatistik
för åren 1909—12 och *) 1914.**

J ä r n v ä g	Km.	Tågkilo- meter	Vagnaxel- kilometer	Bruttoton- kilometer	Inkom- ster	Per dag o. bkm.
Karlstad—Munkfors	59	948,900	22,642,000	116,475,000	2,384,119	106,00
Kalmar—Berga	77	1,033,300	25,102,000	116,435,000	2,019,860	70,63
Mellersta—Östergötl.	68	974,600	17,661,000	74,299,000	1,603,381	64,94
Norrk.—Söderk.—Vikbol.	101	1,345,000	24,848,000	107,136,000	2,636,268	69,92
Norra—Östergötland	131	1,940,800	40,779,000	184,361,000	3,769,947	78,37
Uddevalla—Lelängen	89	1,333,800	24,985,000	119,893,000	1,914,840	58,39
Medeltal pr år.						
Karlstad—Munkfors	59	189,780	4,528,400	23,295,000	474,824	21,20
Kalmar—Berga	77	206,660	5,020,400	23,287,000	403,972	14,13
Mellersta—Östergötl.	68	194,920	3,532,200	14,859,800	320,666	12,99
Norrk.—Söderk.—Vikbol.	101	279,000	4,969,600	21,427,200	527,254	13,98
Norra—Östergötland	131	388,160	8,155,800	36,872,200	753,989	15,67
Uddevalla—Lelängen	89	266,760	4,997,000	23,978,600	382,968	11,68

J ä r n v ä g	D r i f t k o s t n a d e r					
	Administra- tiva avdeln.	Banavdeln.	Trafik- avdeln.	Maskin- avdeln.	Hyra m. m.	Summa
Karlstad—Munkfors	164,039	319,221	535,804	624,451	9,663	1,653,178
Kalmar—Berga	150,384	250,846	399,689	482,796	56,388	1,340,103
Mellersta—Östergötl.	131,100	189,916	375,632	485,193	5,692	1,187,533
Norrk.—Söderk.—Vikbol.	162,088	445,919	523,992	562,872	984	1,695,855
Norra—Östergötland	197,072	425,603	799,856	863,966	23,472	2,336,969
Uddevalla—Lelängen	141,709	371,346	466,128	524,234	7,762	1,511,179
Medeltal pr år.						
Karlstad—Munkfors	32,808	63,844	107,161	124,890	1,933	330,636
Kalmar—Berga	30,077	50,169	79,936	96,559	11,278	268,021
Mellersta—Östergötl.	26,220	37,933	75,126	97,039	1,138	237,506
Norrk.—Söderk.—Vikbol.	32,418	89,184	104,798	112,574	197	339,171
Norra—Östergötland	39,414	90,521	159,971	172,793	4,694	467,393
Uddevalla—Lelängen	28,342	74,269	93,226	104,847	1,552	302,236

*) 1913 års statistik ofullständig.

Yttrande rörande ifrågasatt försäljning till Uddeholms aktiebolag av Karlstad stad tillhöriga aktier i Karlstad—Munkfors järnvägs aktiebolag m. m.

Till Stadsfullmäktiges i Karlstad järnvägskommitté samt Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag.

Sedan stadsfullmäktiges i Karlstad järnvägskommitté lämnat uppdrag åt undertecknad Carlsson samt Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag åt undertecknad Kock att granska och avgiva yttrande över en av trafikchefen O. Friberg den 4 november 1919 till stadsfullmäktiges i Karlstad järnvägskommitté avlämnad utredning rörande beräknade inkomster och utgifter, därest Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag skulle självt trafikera sin järnväg med i Karlstad förlagd trafikförvaltning, hava undertecknade förenat sig om följande

Utlåtande:

Till fullgörande av uppdraget hava vi besökt dels förvaltningen för Karlstad—Munkfors och Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägar i Hagfors och dels sammanträtt med stadsfullmäktiges i Karlstad järnvägskommitté. Härvid har den av trafikchefen O. Friberg utarbetade utredningen genomgåtts punkt för punkt och kontrahenterna framfört sina erinringar och synpunkter. Sedermera hava vi sammanträffat med trafikchefen Friberg för diskussion av hans utredning. Beträffande den i överenskommelsen mellan Nordmark—Klarälvens och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag rörande trafikeringen av de båda bolagens järnvägar bestämda normen för fördelning av maskinavdelningens kostnader efter antalet utgjorda bruttotonkilometer, justerade efter medeltalet av resp. banors virtuella väglängder i båda riktningar, hava vi dessutom konsulterat två på detta område förfarna järnvägsmaskintekniker, maskindirektören vid Bergslagens järnvägar Vincent Ahlberg och maskiningenjören Hjalmar Lundqvist. Rörande beräkningen av engångskostnader vid elektrisk drift å Karlstad—Munkfors järnväg hava vi rådfört oss med byråchefen i Kungl. järnvägsstyrelsen J. Öfverholm. Slutligen hava vi, i den mån tillgänglig statistik gjort sådant möjligt verkställt jämförelser emellan driftkostnaderna för Karlstad—Munkfors och jämförliga järnvägar. På grund av såmedels erhållet materiel hava vi upprättat preliminär beräkning, för jämförelses skull uppställd efter enabanda principer som herr Fribergs, över inkomster och utgifter för Karlstad—Munkfors järnväg under egen trafikförvaltning, och hava trafikcheferna Friberg och Ljunggren lämnats tillfälle att däremot framställa sina erinringar.

Vi anse oss skarpt böra betona vanskligheten av att — även med tillgång till jämförelsevis rikligt materiel för frågans bedömande — under nuvarande tidsläge verkställa hållbara beräkningar.

Efter noggrannt studium av frågan i dess helhet hava vi uppställt följande

Tablå

över approximativt beräknade inkomster och utgifter för Karlstad—Munkfors järnväg under förutsättning av egen trafikförvaltning.

Engångsutgifter:

A. För ångdrift:

1) förvaltningsbyggnad med bostad för trafikchefen å inköpt tomt (15 eldstäder å 8,000 kronor)	120,000: —
2) tillbyggnad av lokstallet i Karlstad	25,000: —
3) ett betjäningshus för Skymnäs—Munkfors järnväg om 5 lägenheter, varav en avsedd till överliggningsrum för K. M. J. åkande personal, med uthus å 12,000 kr.	60,000: —
4) reparationsverkstad (c:a 500 m ² golvyta) i Karlstad jämte spårplaneringar till densamma och förrådsinredning	90,000: —
5) verktygsmaskiner till reparationsverkstaden	45,000: —
6) diverse inventarier	30,000: —
7) 2 st. ånglokomotiv	160,000: —
8) förråd av bränsle och andra materialier	220,000: —
9) rörelsekapital	50,000: —
	Kronor 800,000: —

6 % ränta därå utgör 48,000: — kronor.

B. För elektrisk drift:

1) samma kostnader som upptagits för ångdrift inom 1), 3—6), 9)	395,000: —
2) förråd av materialier	85,000: —
3) anläggningskostnad för kontaktledning, spårtransformatorer, skenförbindningar samt flyttning av svagströmsledningar (c:a 17,500: — kronor per kilometer)	1,220,000: —
4) 5 st. elektriska lokomotiv (400 hkr.)	1,000,000: —
5) räntor och diverse oförutsedda utgifter under byggnadstiden	100,000: —
	Kronor 2,800,000: —

härifrån avräknas realisationsvärdet för 2 st. ånglokomotiv 100,000: —

Kronor 2,700,000: —

6 % ränta härå utgör 162,000: — kronor.

Den av trafikchefen Friberg föreslagna tågplanen torde i stort sett kunna anses fylla kravet för framförande av den beräknade trafikmängden och har därför lagts till grund för nedanstående approximativa

Driftkalkyl:*Inkomster:**Resande och post:*

1918 års inkomster	374,000: —	
30 % ökning av grundtaxan	66,000: —	
	<u>440,000: —</u>	
5 % ökning av trafiken	22,000: —	462,000: —

Gods:

1918 års inkomster	1,238,000: —	
25 % minskning i transporterad godsmängd motsvara 20 % minskning i inkomster därav	247,000: —	
	<u>991,000: —</u>	
c:a 40 % ökning av grundtaxan	132,000: —	1,123,000: —
Extra trafikinkomster		<u>15,000: —</u>
		Kronor 1,600,000: —

Utgifter vid ångdrift:

Administrativa avdelningen	120,000: —	
(lika trafikchef Fribergs beräkning).		
Banavdelningen	230,000: —	
(lika trafikchef Fribergs beräkning).		
Trafikavdelningen	285,000: —	
Maskinavdelningen:		
avlöningar	115,000: —	
materialförbrukning	410,000: —	
underhållskostnader	150,000: —	675,000: —
		<u>1,310,000: —</u>
Räntor å nuvarande skulder		170,000: —
Ränta å engångskostnader		48,000: —
Avskrivningar		<u>59,000: —</u>
		Kronor 1,587,000: —
således beräknat överskott		Kronor 13,000: —

Med hänsyn till den omständighet att under nästkommande år 8 timmars arbetsdag med all sannolikhet kommer att införas även vid landets järnvägar och de ökade kostnader, som härigenom åsamkas järnvägsförvaltningarna, knappast torde kunna tänkas helt bliva kompenserade genom ytterligare höjning av nu gällande taxor, torde till täckande av ovan berörda utgiftsökning åtgå ej allenast den härövan beräknade årsvinsten utan därutöver även delvis den för avskrivningen angivna utgiftsposten.

Utgifter vid elektrisk drift:

Ovanstående utgifter vid ångdrift.....	1,587,000:—
Häriifrån bör avräknas:	
För 2,160 ton stenkol å 150: — kronor per ton	324,000:—
Minskad oljeförbrukning	5,000:—
Besparing å lokeldare.....	35,000:—
	<u>364,000:—</u>
	Kronor 1,223,000:—
Varenmot bör tillkomma:	
Ökad ränta å anläggningskostnad (162,000:— — 48,000:—).....	114,000:—
Underhåll av kontaktledningar ..	10,000:—
Strömkostnad	60,000:—
Avskrivning å ökad anläggningskostnad.....	53,000:—
	<u>Kronor 1,460,000:—</u>
således beräknat överskott	Kronor 140,000:—

Beträffande inflytandet av 8 timmars arbetsdag hänvisas till noten under ångdrift.

Skillnaden i utgifter vid ångdrift och elektrisk drift beräknas sålunda utgöra 127,000: — kronor till förmån för elektrisk drift.

Priset å besparade 2,160 ton stenkol måste alltså sjunka till omkring 90: — kronor per ton för att ångdriften skall vid här beräknad trafik bliva lika ekonomisk som elektrisk drift.

Priset för strömkostnad har i kalkylen upptagits med förutsättning att elektrisk energi skulle till angivet pris kunna erhållas från Uddeholms bolag. Dot kan nämligen tänkas, att Uddeholms bolag skulle finna det vara med sin fördel förenligt att, även om järnvägarne skulle trafikeras var för sig, genom leverans av elektrisk energi i sin mån bidra till att Karlstad—Munkfors järnväg komme att elektrifieras i sam-
banl med beslutad elektrifiering av bruksbolagets egna järnvägar. Måste kraft där-
emot tagas från annan leverantör, torde en högre strömkostnad ev c:a 50 % böra
beräknas.

Rörande beräkningarna vilja vi anföra följande beträffande:

Engångsutgifter för ångdrift: I dessa utgifter har upptagits dels cirka $\frac{1}{2}$ års behov av bränsle och övriga materialier i förråd och dels ett mindre rörelsekapital. Däremot hava vi ansett det vara obehövt att uppföra särskilt betjäningshus i Munkfors för Karlstad—Munkfors järnvägs åkande personal utan i stället anordnat över-
liggningsrum i det betjäningshus, som Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag enligt
överenskommelse med Skymnäs—Munkfors järnväg vid anfordran är skyldig att upp-
föra i Munkfors.

Driftkalkylen:

Inkomster av resande och post: I däri upptagna inkomster hava vi icke vågat beräkna större ökning av trafiken jämförd med 1918 års trafikfrekvens än 5 %. Visserligen har under innevarande års första halvår ökningen i persontrafik vid järnvägarne i allmänhet varierat mellan cirka 10 och 35 % och i genomsnitt uppgått till cirka 19 %, men under årets senare månader visat en påtaglig tillbakagång. Den hastiga ökningen i början av året torde få tillskrivas dels förbättrade tåglägenheter och dels högre förtjänst för arbetarebefolkningen inom landet. Sedan biljettpriserna nu i väsentlig grad ökats, våga vi emellertid icke beräkna större ökning i resandeantalet än den av oss angivna.

Inkomster av godstrafik: Vid beräkning härav har hänsyn måst tagas till av järnvägsförvaltningen avlämnad uppgift å viss *faktiskt känd* minskning i trafikmängderna på grund av viss omläggning av Uddeholms bolags olika verk. Godsmängden skulle sålunda komma att utgöra cirka 150,000 ton eller motsvara 1912 års trafikmängd.

Med hänsyn till att den mistade trafikmängden i huvudsak kommer att utgöras av sådana godsslag, för vilka fraktnedsättning tillämpas, har inkomstminskningen dock beräknats endast till 20 % av 1918 års inkomster av godstrafik.

I stället för under år 1918 tillämpad taxeförhöjning med 200 % utöver grundtaxan jämte fasta provisoriska tillägg tillämpas sedan sept. månad innevarande år ytterligare 60 % förhöjning, som dock icke i sin helhet kunnat uttagas. Vi hava med stöd härav ansett skäligt räkna med 240 % genomsnittlig ökning av grundtaxan.

Den i trafikchef Fribergs utredning upptagna extra banavgiften har enligt förvaltningens uppgift sökts hos Kungl. Järnvägstyrelsen men avslagits.

Utgifter vid ångdrift: De av trafikchefen Friberg angivna utgiftsposterna för administrativa-, ban- och trafikavdelningarne anse vi oss i huvudsak kunna godkänna.

Maskinavdelningens kostnader däremot hava vi ansett oss böra beräkna något högre än trafikchef Friberg, huvudsakligen beroende därav, att vi räknat med en högre årlig kolåtgång av c:a 300 ton. Denna beräkning grundas övervägande därpå att enligt förvaltningens uppgift kolåtgången för hela bankomplexet före kriget utgjorde i medeltal 9,5 kg. per lokomotivkilometer. Reduceras dessa tal i överensstämmelse med virtuella väglängder, skulle medelförbrukningen för linjen Karlstad—Munkfors uppgå till 9,0 kg. per lokomotivkilometer. Alltså enligt trafikchefen Fribergs beräkning av antalet lokomotivkilometer $240,000 \times 9 = 2,160$ ton, vilket med 57 ton eller cirka 3 % översäger av honom beräknad stenkolsförbrukning. Med hänsyn emellertid därtill att det torde kunna anses tvivelaktigt, huruvida åtminstone för närmare framtid kan påräknas leverans av kvalitativt fullt likvärdig stenkol med före

kriget hava vi ansett försiktigheten bjuda att räkna med cirka 10 % högre stenkolsförbrukning mot före kriget eller totalt 2,400 ton.

Det av trafikchefen Friberg kalkylerade stenkolspriset anse vi däremot torde kunna sänkas till 150: — kronor per ton i kolbox å lokomotiv motsvarande cirka 135: — kronor per ton cif Göteborg.

Skillnaden emellan trafikchefen Fribergs och vår driftkalkyl torde huvudsakligen ligga däruti, att vi icke vågat räkna med lika stora trafikinkomster som herr Friberg, ävensom att, medan han synes hava utgått från vid mera enkla och lättskötta järnvägar förekommande förhållanden, vi fästat mera avsoende vid nu faktiskt förekommande trafikförhållanden.

Trafikchefen Friberg har i sin utredning anmärkt, att den i gällande trafikeringsoverenskommelse mellan Nordmark—Klarälvens och Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag bestämda normen för fördelning av maskinavdelningens kostnader skulle verkat till det senare bolagets nackdel. Vi hava efter den undersökning vi verkställt i denna punkt icke kommit till en sådan uppfattning. Visserligen kan emot denna trafikeringsoverenskommelse liksom mot dylika i allmänhet invändas, att densamma under vissa förhållanden skulle kunna verka orättvist. Exempelvis om huvudmängden av gods å ena järnvägen transporteras *utför* och å den andra *uppför* de olika järnvägarnes större stigningar. Här gällande trafikeringsoverenskommelse har emellertid träffats först sedan viss erfarenhet vunnits, huru godset transporteras och torde i stort sett så rättvist som möjligt hava fördelat kostnaderna de olika banorna emellan. Därest Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag på grund av överenskommelsen ifråga skulle hava tillskansat sig fördel på bekostnad av Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag, torde detta ju också hava kommit till synes i det förra bolagets räkenskaper. Så har emellertid icke varit fallet. Ty under det att Karlstad—Munkfors järnväg under år 1918 lämnade ett bruttodriftöverskott av i runt tal 80,000: — kronor visade Nordmark—Klarälvens järnväg en brist för täckande av direkta driftkostnader av cirka 35,000: — kronor. Att döma av utav järnvägsförvaltningen lämnad uppgift över transportsträckorna för godset synes det snarare som under nyssnämnda år överenskommelsen skulle verkat till fördel för Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag.

Erfarenheten från andra samförvaltningar har också visat, att ingångna trafikeringsoverenskommelser ena året kunna verka till förmån för den ena och ett annat år för den andra järnvägen. Att finna en norm för ett trafikeringskontrakt, som allsidigt lämnar fullt rättvist utslag för alla eventualiteter, torde vara en synnerligen vanskelig uppgift och kräva ett detaljarbete av det omfång att dess ekonomiska utbyte kan ställas i tvivelsmål.

Orsaken till att driften under senaste åren lämnat så dåligt resultat, som fallet varit, torde därför icke vara att söka i en orättvis fördelning av kostnaderna banorna emellan utan fastmera i den omständighet, att nödiga taxeförhöjningar till täckande av den snabba ökningen i driftkostnaderna icke kunnat erhållas tidigt nog. Vid en jämförelse med övriga smalspåriga järnvägar i landet finner man, att trafikomkostnaderna för Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägar ligger något över *medeltalet* för dessa järnvägar och att några av dem hava högre kostnader. Bland de omständigheter, som inverkat särskilt ogynnsamt för Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägar, framhåller järnvägsförvaltningen den, att förvaltningen icke i likhet med en hel del andra järnvägar inom landet kunnat övergå till vedeldning av ånglokomotiven beroende därpå, att ved icke funnits att tillgå till rimligt pris inom järnvägarnes eget trafikområde utan skulle hava fått fraktas från avlägsna orter och därigenom blivit så fördyrad av höga fraktkostnader, att åsyftad besparing i förhållande till stenkol icke stått att vinna. Järnvägsförvaltningen har därför för bankomplexet i sin helhet varit så gott som uteslutande hänvisad till stenkolsbränsle.

Konsumtionspriset för stenkol utgjorde för år 1918 å de enskilda järnvägarne lägst cirka 100: — och högst cirka 300: — kronor per ton, under det att medelpriset för Karlstad—Munkfors m. fl. järnvägar ävensom ett flertal andra större banförvaltningar utgjorde cirka 190: — kronor per ton.

Såsom trafikchefen Friberg slutligen i sin utredning antyder har Karlstad stad såsom huvuddelägare i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag tre alternativ att välja, nämligen:

1. att Karlstad stad behåller sina aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag och järnvägen trafikeras såsom för närvarande är fallet av Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag,

2. att, sedan mellanvarande trafikeringsöverenskommelse med Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag från och med den 1 januari 1925 kan utgå, Karlstad—Munkfors järnväg trafikeras såsom självständig järnväg under egen trafikförvaltning förlagd i Karlstad,

3. att Karlstad stad försäljer sina aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag till Uddeholms aktiebolag, som är huvuddelägare i Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägsaktiebolag.

Beträffande de olika alternativen vilja vi såsom våra synpunkter framhålla följande:

Alternativ 1. Av vad vi i vårt utlåtande tidigare framhållit framgår, att vi anse,

att även med nuvarande driftkostnader och oaktat den påräknade minskningen i gods-
trafiken Karlstad—Munkfors järnväg borde, trafikerad såsom särskild järnväg, kunna
påräkna en trafikinkomst tillräcklig att täcka dess egentliga trafikomkostnader åtmin-
stone till huvudsaklig del. En fortsatt samförvaltning med Nordmark—Klarälvens
m. fl. järnvägar borde medföra dels en minskning i kostnaderna för administrativa
avdelningen till 50 å 60 % och dels att den i tablån härovan angivna posten för
engångsutgifter och därmed sammanhängande ränteutgifter bortfaller. Det bör sålunda
förefinnas så mycket större utsikter för Karlstad—Munkfors järnvägs relativa bärighet
under denna senare förutsättning. Valet av detta alternativ skulle emellertid som
bekant medföra för Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag dels att bolaget måste
omedelbart till Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag återbetala av detta senare
bolaget hittills lämnad penningeförsträckning cirka 400,000: — kronor dels ock att
anskaffa medel för elektrifiering av Karlstad—Munkfors järnväg i samband med
Nordmark—Klarälvens järnvägs förestående elektrifiering, som inräknat med anskaff-
ningskostnad för 4 st. elektrolokomotiv beräknats utgöra 2,020,000: — kronor eller
tillsammans cirka 2,400,000: — kronor. Dessa kapitalutlägg skulle ju till hälften
komma att drabba Karlstad i dess egenskap av största aktieägare i Karlstad—Munk-
fors järnvägsaktiebolag.

Alternativ 2 förutsätter utöver samma betydande kapitalanskaffning, som finnes
angivet för alternativ 1, en ytterligare kapitalanskaffning av vid ångdrift 800,000: —
och vid elektrisk drift 680,000: — kronor eller i förra fallet inalles cirka 1,200,000: —
och i det senare över 3,000,000: — kronor. Huvudvinsten för Karlstad stad av
detta alternativ skulle bestå i den ökning av skatteobjekt, som trafikförvaltningens
förläggande dit komme att medföra. Men kan detta betydande kapitalengagement
förutom andra risker, som en egen trafikförvaltning kan medföra, verkligen uppvägas
av denna vinst? Erfarenheten har givit vid handen att särskilt vad beträffar järn-
vägarne dess sammanförande i större förvaltningsgrupper har den allra största bety-
delse ej mindre för en rationell ekonomisering än även för möjligheten för dem att
fylla sin uppgift att på ett tillfredsställande sätt tillgodose allmänheten genom enhet-
ligt genomförda trafikordningar, gemensamma taxor m. m. Ett upplösande av en
redan genomförd samförvaltning torde därför helt allmänt sett både av praktiska och
principiella skäl böra avrådas.

Alternativ 3. Mot detta alternativ kan invändas, att såsom regel en kommun
ej bör avstå från sitt inflytande över en kommunikationsled. Frågan ligger dock här
något annorlunda. Huvudmotivet för Karlstad stads ekonomiska engagement i Karl-
stad—Munkfors järnvägsaktiebolag torde väl hava varit att möjliggöra järnvägens

tillkomst och att därigenom vinna ökat samfärdsels- och handelsområde. I och med förverkligandet härav och den utveckling av trafiken, som redan hittills uppstått, kan staden anses hava nått sin avsikt.

Uddeholms aktiebolag har nu gått i författning om att omedelbart elektrifiera de järnvägslinjer, vari bolaget är huvuddelägare, och i samband därmed även Karlstad—Munkfors järnväg, under förutsättning att bolaget kan förvärva aktiemajoriteten i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag. Förverkligandet av denna förutsättning skulle innebära, att Uddeholms bolag praktiskt taget bleve ägare av hela bankomplexet Filipstad—Karlstad och således hade i sin hand att sammanföra de nu skilda banorna till en enda banenhet med elektrisk drift.

Med elektrisk drift följer givetvis ökad tågfrekvens och därmed sammanhängande utvecklingsmöjligheter.

Fördelen härav för trafikområdet i sin helhet och enkannerligen för Karlstad stad, som för sin hamntrafik kan, fränsett själva hamnområdets spårssystem, erbjuda direkt elektrisk järnvägsförbindelse in i hjärtat av Värmland till betydande industri-centra, torde ligga i öppen dag och ej vidare behöva belysas. Karlstad stads och Uddeholms aktiebolags intressen synas oss alltså i denna fråga böra vara alldeles sammanfallande och risken för staden att fränhända sig sina aktier tämligen ringa. Även priset å aktierna i förhållande till de stora indirekta fördelar, som synas vara att ernå för staden synes oss rätt betydelselöst.

Efter att på den tid som stått oss till buds hava så allsidigt det varit oss möjligt sökt bilda vårt omdöme anse vi oss, med stöd av vad vi i ärendet inhämtat och ovan anført, för vår del obetingat böra tillråda en försäljning av Karlstad stad tillhöriga aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag till Uddeholms aktiebolag till det pris av 100: — kronor per st., som Karlstad stads drätselkammare föreslagit; dock, förutom under vissa andra av Karlstad stads drätselkammare föreslagna villkor, vilka vi för vår del anse delvis vara av mindre betydelse, mot följande förbehåll nämligen att Uddeholms aktiebolag garanterar:

att Karlstad—Munkfors järnväg omedelbart elektrifieras i samband med Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägar,

att snarast möjligt hela bankomplexet Filipstad—Karlstad med bilinjer sammanförs till en banenhet och således i taxehänseende betraktas såsom en järnväg för så vitt Kungl. Maj:ts tillstånd härtill erhålles,

att till undvikande av liggedagar för fartyg i Karlstads hamn vid vagndistribution för bankomplexet vagnar för trafik över Karlstads hamn tillhandahållas med

samma förmånsrätt, som gäller för omlastningsgods vid föreningsstation med anslutande järnväg.

Stockholm den 7 december 1919.

CAFL CARLSSON.

Ingeniör och Trafikchef.

Adr.: Norrköping.

P. KOCK.

Trafikchef vid Mellersta Östergötlands
m. fl. järnvägar.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 2.

Sedan stadsfullmäktige den 16 oktober 1919 vid behandling av en av drätselkammaren gjord framställning rörande Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolags ekonomi och i samband därmed uppkommen fråga om försäljning av stadens aktier i nämnda bolag, uppdragit åt en kommitté bestående av Borgmästaren K. J. Lindholm, sammankallande, Lasaretsöverläkaren Per Clarholm, Sekreteraren A. Norsell, Landsfiskalen J. Noréus, Speditören J. A. Håkansson, Grosshandlaren Josef Löfberg och Byggnadschefen Erik Björkman, att verkställa och till fullmäktige inkomma med ytterligare erforderlig utredning i ärendet, hade kommitterade, med bifogande av införskaffade sakkunnigeutlåtanden från trafikcheferna O. Friberg, P. Kock och Carl Carlsson, i ett den 31 december 1919 dagtecknat utlåtande på anförda grunder föreslagit att stadsfullmäktige måtte, med avslag å den av drätselkammaren i ärendet gjorda hemställan, besluta,

att bemyndiga drätselkammaren att till Uddeholms Aktiebolag försälja stadens ägande 3,101 aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag mot ett pris ej understigande 250 kronor per aktie och på villkor så nära som möjligt i överensstämmelse med i drätselkammarens protokoll för den 2 oktober 1919 intaget förslagskontrakt jämte av trafikcheferna Carlsson och Kock föreslagna tilläggsvillkor med visst förtydligande;

att, i händelse försäljning ej komme till stånd, bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen såsom för egen skuld för ett lån å högst kr. 324,000 som kunde komma att upptagas av Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag till täckande av bolagets skuld till Nordmark—Klarälvens Järnvägsaktiebolag; samt

att ställa till kommitténs förfogande till täckande av dess kostnader ett belopp av kr. 5,109:15 ävensom bestämma, att berörda belopp skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Mot detta utlåtande hade särskilda reservationer avgivits av Herrar Lindholm, Noréus och Norsell.

Efter det detta yttrande remitterats till beredningsutskottet för yttrandes avgivande, hade till utskottet inkommit följande skrivelse:

Till Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott.

Disponenten för Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil har i dag hos oss anmält, att han å sitt bolags vägnar eventuellt vore spekulant å Karlstads stads aktier i Karlstad—Munkfors järnväg. Angående priset å aktierna förklarade han sig kunna gå med på, att detta med hänsyn till järnvägens betydelse för hans bolag sattes avsevärt högre än till 100 kronor pr stycket. Givetvis måste han dock först inhämta besked av de bestämmande i bolaget.

Genom detta anbud har frågan om aktiernas försäljning till Uddeholms Aktiebolag kommit i ett läge, som icke kunde förutses vid tiden för kommitténs beslut i frågan eller då kommitténs utlåtande justerades. Enda tänkbara spekulanten var då Uddeholms Aktiebolag, och som detta bolag icke ens gjort något formligt köpeanbud ansågo vi att aktierna icke kunde värderas på annat sätt än med järnvägens ekonomiska resultat som grund för beräkningen. Saken ställer sig givetvis annorlunda när två konkurrerande spekulanter uppträda, vilka bedöma värdet efter speciellt för dem betydelsefulla förhållanden, som icke kunna utläsas ur järnvägsbolagets balansräkning. Vår avsikt har hela tiden varit, att staden skulle bli fri från de förpliktelser och utgifter, som ett fortsatt stort delägarskap i järnvägsbolaget måste medföra. Det faller av sig självt, att vi vilja bidraga till att staden får högsta möjliga pris för aktierna och det är med tillfredsställelse vi nu se en utväg öppnas för staden att utan större kapitalupppoffring komma ifrån företaget.

På grund härav hemställa vi, att Beredningsutskottet ville vidtaga de åtgärder, som med anledning av frågans sålunda ändrade läge kunna ifrågakomma.

Särskilt ber undertecknad Lindholm i detta sammanhang få upplysa, att jag lika väl som landsfiskal Noréus inom kommittén så väl yrkat på som röstat för underhandling med Uddeholms Aktiebolag för att söka åstadkomma höjning av dess anbud, men att kommitténs flertal avböjt sådan underhandling.

Karlstad den 3 januari 1920.

K. J. LINDHOLM.

J. NORÉUS.

Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil hade härefter preciserat sitt anbud i följande skrivelse:

Stadsfullmäktige i Karlstad.

Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil erbjuder sig härmed att köpa stadens egande 3,101 aktier i [Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag till ett pris av kr. 250:— pr st, att betalas inom 30 dagar efter köpets avslutande och i övrigt på följande villkor:

Bolaget förbinder sig att efter samma pris inlösa jämväl övriga aktier i järnvägsbolaget, vilka inom viss tid erbjudas till inlösen, utom Uddebolms.

Bolaget förbinder sig att icke använda Skoghalls hamn vare sig för import eller export.

Bolaget förbinder sig att förse Karlstads hamn med vagnar med samma företrädesrätt som gälla för föreningsstation intill en fjärdedel av K. M. J:s vagnpark, och med samma påföljd för bristande uppfyllande härav, som gäller för föreningsstation.

Bolaget förbinder sig att låta Karlstads stad ha en representant i styrelsen för K. M. J. utan rösträtt.

Staden kvarstår i borgen för obligationslånet men bolaget förbinder sig att hålla staden skadeslös för utbetalningen på grund av denna borgen.

Twister angående kontraktet överlämnas till avgörande av skiljemän utsedda av Sveriges Tekniska Industriens Skiljedomsinstitut.

Stadens beslut i frågan bör vara fattat inom innevarande januari månads utgång.

Anbudet göres under förbehåll, beträffande alla villkor utom priset, av godkännande från Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil's styrelse, vilket godkännande skall vara lämnat inom den femtonde februari.

Skulle bolagets anbud icke antagas utan aktierna säljas till Uddeholms Aktiebolag hemställes, att staden därvid fäster som villkor att A.-B. Mölnbacka—Trysil som trafikant blir väl behandlat.

Högaktningsfullt

AKTIEBOLAGET MÖLNBACKA—TRYSIL.

D. Fielding.

I skrivelse till beredningsutskottet hade härefter Aktiebolaget Mölnbacka -- Trysil förklarat sig avstå från sitt anbud å aktierna, under förutsättning att vid en eventuell försäljning av desamma till Uddeholms Aktiebolag följande förbehåll intoges i kontraktsbestämmelserna, nämligen: "Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil och Forshaga Sulfitt Aktiebolag skola äga att för allt sitt gods, som fraktas å Karlstad—Munkfors Järnväg åtnjuta en rabatt av 30 (trettio) procent å den för järnvägen vid varje tid gällande taxa. Likaså böra vagnar tillhandahållas båda bolagen utan onödigt dröjsmål i mån av deras behov", varjämte Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil och Forshaga Sulfitt Aktiebolag, under förutsättning att en dylik bestämmelse komme till stånd, förbundit sig att såsom hittills under den tid sjötrafiken å Vänern vore öppen, sända allt gods, som tillverkades eller förädlades å deras fabriker vid Forshaga och Skåre, över Karlstads hamn.

Ehuru det av Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil sålunda gjorda köpeanbudet innebure högst väsentliga fördelar för staden, ansåge dock utskottet, att staden vid en försäljning till Uddeholms Aktiebolag av aktierna, likaledes till pari, skulle hava tillfälle att ernå flera för staden betydelsefulla fördelar än vad Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil kunde erbjuda, och utskottet hade också anledning antaga, att Uddeholms Aktiebolag med hänsyn till det ändrade läge, vari denna fråga numera kommit, skulle vara villigt att vid en uppgörelse lämna staden dylika medgivanden. Vad utskottet därvid särskilt avsåge, vore sådana åtaganden och

utfästelser av Uddeholms Aktiebolag, som dels kunde tillförsäkra Karlstads hamn samtliga utfrakter från platser utmed banan norr om staden liksom alla infrakter till Uddeholmsverken ovanför staden, dels ock kunde underlätta fortsättningen av den smalspåriga järnvägen upp igenom Älvdalen. Genom en försäljning till Uddeholms Aktiebolag vunnes jämväl den fördelen för staden, att banan omedelbart bleve elektrifierad, vilket icke kunde garanteras av Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil; likaså funnes skäl antaga, att av Uddeholms Aktiebolag komme att anskaffas ett större antal vagnar än vad av Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil utlovats.

Då det sålunda enligt utskottets åsikt föreläge möjlighet att ernå särskilda fördelar genom en försäljning av aktierna till Uddeholms Aktiebolag, och då Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil under förutsättning att ovanberörda fraktnedsättning förbehölles dem vid en eventuell försäljning till Uddeholms Aktiebolag, förklarat sig avstå från sitt gjorda anbud, fann utskottet starka skäl tala för en försäljning av aktierna till sistnämnda aktiebolag.

Ifråga om den närmare avfäktningen av de villkor, på vilka staden skulle förklara sig villig avhända sig aktierna, ville utskottet, efter inhämtande av yttrande i frågan från hamnstyrelsen, föreslå följande lydelse av försäljningskontraktet:

Köpekontrakt.

Emellan undertecknade, Karlstads stad, här nedan kallad staden, å ena, samt Uddeholms Aktiebolag, här nedan kallat Uddeholm, å andra sidan, är följande avtal träffat:

Till Uddeholm försäljer staden 3,101 aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolag med utdelningskuponger från och med N:o 1 mot en köpeskilling av Tvåhundrafemtio (250) kronor pr aktie, eller sålunda tillhoppa sjuhundrasjuttiofemtusen två hundra femtio (775,250) kronor att betalas inom trettio dagar härafter och i övrigt på följande villkor:

1:o) Uddeholm förbinder sig att ofördröjligen erbjuda samtliga övriga i aktieboken upptagna aktieägare i järnvägsbolaget att övertaga även deras aktier till ovannämnda pris pr aktie och att sålunda inlösa de aktier, som transporterade överlämnas till Uddeholm inom tre månader från erbjudandets mottagande.

2:o) Vidare förbinder sig Uddeholm att omedelbart elektrifiera Karlstad—Munkfors Järnväg i samband med elektrifieringen av Nordmark—Klarälvens m. fl. järnvägar samt att snaras möjligt antingen sammanföra hela bankomplexet Filipstad—Karlstad till en banenhet, som så ledes i taxehänseende betraktas såsom en järnväg, eller ock vidtaga andra anordningar, varigenom trafikanterna i den lokala trafiken å nämnda banenhet tillförsäkras samma fördelar i taxehänseende som om ifrågavarande bankomplex utgjorde en banenhet.

För den händelse att från någon punkt av järnvägen norr om Munkfors en smalspårig bana skulle komma att dragas upp åt Värmlands älvdal, förbinder sig Uddeholm, så länge nu-

varande bostämmelser för allmänna samtrafiken äro gällande, att icke debitera frakttilläggs- eller vägförlängningsavgifter för gods till och från denna bana.

3:o) Med avseende å tågförbindelserna på Karlstad—Munkfors järnväg förbinder sig Uddeholm att icke utan stadens medgivande genomföra sådana ändringar, att färre eller sämre tågförbindelser ernås än dem, som förefunnos enligt vintertidtabellen 1915—1916 — här bifogad — undantagandes extra godstågen n:ris 33 och 34, varvid Uddeholm dock förbehåller sig att så omlägga tågtiderna, att möjligast bästa förbindelser med främmande banors tåg komma att vinnas.

Vid force majeure, vartill räknas kolbrist, oljebrist eller annan materialbrist, som bolaget icke skäligen anses kunna avhjälpa, olyckshändelse, översvämning, krig eller av vederbörande myndigheter föreskrivna driftinskränkningar, fritages Uddeholm från i detta moment åtagna förpliktelser, så länge hindret varar.

4:o) Genom Uddeholms försorg skall järnvägens vagnpark, om det, sedan järnvägen blivit elektrifierad, skulle visa sig, att vid normal trafik stadigvarande brist på vagnar för Karlstads hamn likväl förefinnes, fortast möjligt tillökas i så stor omfattning, att Karlstads hamns behov blir skäligen tillgodosett, och garanterar Uddeholm från och med dagen för aktiernas överlåtande, att till undvikande av överliggedagar för fartyg i Karlstads hamn, vid vagnsdistribution för bankomplexet, så långt järnvägstrafikstadgan medgiver vagnar för trafik över Karlstads hamn tillhandahållas med samma förmånsrätt, som gäller för omlastningsgods vid föreningsstation med ansluten järnväg. Järnvägen fritager sig under alla förhållanden att erlagga liggetidssättning för fartyg i Karlstads hamn.

5:o) Ytterligare förbinder sig Uddeholm att icke använda Skoghalls hamn vare sig för *utförsel* av andra produkter än dem, som tillverkats eller förädlats i bolagets anläggningar vid Skoghall, eller för *införsel* av gods, som skall användas vid Uddeholms verk eller inrättningar från och med Karlstad till och med Hagfors.

Denna bestämmelse äger ej tillämpning för såvitt Karlstads yttre hamn genom ishinder, uppgrundning eller av annan orsak icke utan särskilda kostnader kan användas, eller arbetena i hamnen hindras av strejk, lockout, blockad eller annan orsak, vartill Uddeholm ej är vållande.

6:o) För främmande gods får Uddeholm icke göra sådana fraktnedsättningar, att billigare transport erhålles över Skoghall än över Karlstads hamn.

7:o) Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil och Forshaga Sulfittaktiebolag skola äga att för allt sitt gods, som fraktas å Karlstad—Munkfors järnväg, och som ej befordras å järnvägen enligt allmänna samtrafiktaxans tariffer, åtnjuta en rabatt av trettio (30) % på den för järnvägen vid varje tid gällande taxa. Likaså böra godsvagnar i enlighet med järnvägstrafikstadgans bestämmelser tillhandahållas de båda bolagen utan onödigt dröjsmål i mån av behov.

Bestämmelserna i denna punkt träda i kraft den 1 februari 1920 och gälla under förutsättning att de båda bolagen förbinda sig att för godsfrakt till och från Forshaga icke använda båt- eller pråmtrafik på älven, så långt godsvagnar å Karlstad—Munkfors järnväg på ett tillfredsställande sätt tillhandahållas bolagen.

Uddeholm förbinder sig att med de båda nämnda bolagen direkt upprätta kontrakt i enlighet med dessa bestämmelser.

8:o) Förenämnda åtaganden äro från Uddeholms sida ouppsägbara och skola gälla även

i den händelse bolaget eller dess egendom skulle övergå i andra händer, i följd varav vid en eventuell överlåtelse behörligt förbehåll om dessa förpliktelsers fortsatta bestånd skall göras.

9:o) Staden kvarstår fortfarande som löftesman för järnvägsbolagets obligationslån, men förbinder sig Uddeholm härigenom att hålla staden skadeslös för de utbetalningar, som staden tilläventyrs kan få vidkännas på grund av denna borgensförbindelse.

10:o) Så snart Uddeholm förvärvat aktiemajoriteten i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag, åligger det Uddeholm föranstalta därom, att de här ovan i detta kontrakt omförmälda villkor och bestämmelser, som avse åtaganden av Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolag m. fl. järnvägar, bliva mot dessa järnvägar gällande genom upprättande av särskilda kontrakt jämväl mellan respektive järnvägar och staden.

11:o) Vid skiljaktiga meningar om tydningen eller tillämpningen av detta kontrakt får saken ej dragas inför domstol, utan avgöras med bindande verkan av en skiljenämnd, bestående av tre personer, utsedda av Sveriges Tekniskt-Industriella Skiljedomsinstitut; ägande skiljenämnden jämväl med bindande kraft besluta om ersättning till skiljenämndens medlemmar och sättet för dess gäldande.

12:o) Den vid överlåtelsen ifrågakommande fondstämpeln betalas av köparen ensam.

13:o) Skulle fullgörandet av någon av Uddeholms här ovan stadgade förpliktelser genom force majeure bliva omöjliggjord eller enligt skiljemännens bedömande väsentligt försvårad, fritages Uddeholm för förpliktelsens fullgörande, så länge hindret varar.

Av detta kontrakt äro två exemplar upprättade, varav kontrahenterna tagit var sitt.

Utskottet beslöt sålunda föreslå,

att stadsfullmäktige måtte dels bemyndiga drätselkammaren att till Uddeholms Aktiebolag försälja staden tillhöriga 3,101 aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägs Aktiebolag på de villkor, som finnas angivna i här ovan intagna, av utskottet framlagda kontraktsförslag, dels uppdraga åt drätselkammaren att, för den händelse försäljningen kommer till stånd, inkomma till stadsfullmäktige med förslag angående användningen av köpeskillingsmedlen ävensom uppgöra kontrakt såväl med Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil och Forshaga Sulfat Aktiebolag i fråga om utforslandet av dessa bolags tillverkningar över Karlstads hamn, som ock med de järnvägsbolag, med vilka det enligt kontraktsbestämmelserna avses att uppgöra särskilda kontrakt, dels ock ställa till järnvägskommitténs förfogande till täckande av dess kostnader ett belopp av kr. 5,109:15 ävensom bestämma att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Tillika beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att, därest någon försäljning av aktierna icke kommer till stånd, å stadens vägnar teckna borgen såsom för egen skuld för ett lån å högst 324,000 kronor, som kan komma att upptagas av Karlstad—Munkfors Järnvägs

Aktiebolag till täckande av bolagets skuld till Nordmark—Klarälvens Järnvägsaktiebolag.

Mot utskottets i ärendet fattade beslut anmälde Herr Norsell sin reservation till förmån för ett av honom under överläggningen framställt yrkande, att stadsfullmäktige måtte besluta att icke försälja ifrågavarande aktier.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över särskilda av Axelina Andersson m. fl. gjorda framställningar angående rätt till försäljning av pilsnerdricka till avhämtning.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed sedermera hit inkomma och remiss-handlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 19 septem^ber 1919.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlemnas till stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstads rådhus den 22 september 1919.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att i huset N:o 226 kvarteret Balder vid Herrhagsgatan 51 i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Karlstad den 12 september 1919.

AXELINA ANDERSSON.

Att änkefru Axelina Kristina Andersson från Herrhagen n:o 226 i Karlstad, som uppgivit sig ämna söka Konungens Befallningshavandes i Värmlands län till-

stånd att i sin läskedrycksaffär i huset n:r 226 Herrhagen till avhämtning försälja pilsnerdricka, är känd för redbarhet och ordentlighet samt att intet ofördelaktigt om henne är för polismyndigheten känt, det varder härmed intygat,

Karlstad den 19 september 1919.

PER ZANDÉN.
Poliskommissarie.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att i huset N:o 296 kvarteret Gräflingen Sundbergsgatan 1 i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Karlstad den 12 september 1919.

MATILDA LARSSON.

Att matvaruhandlanden Mathilda Karolina Larsson från Herrhagen 296 i Karlstad, som förklarat sig ämna söka Konungens Befallningshavandes i Värmlands län tillstånd att i sin handelsbutik i huset n:r 296 Herrhagen till avhämtning försälja pilsnerdricka, är känd för redtarhet och ordentlighet samt lämplig att sådan rörelse utöva; det varder härmed intygat.

Karlstad den 16 september 1919.

PER ZANDÉN.
Poliskommissarie.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Med stöd av bifogade intyg, får jag härmed vördsamt anhålla om tillstånd att från och med nästa års ingång få från min mjölk- och matvaruaffär i huset Klarastrand 6 B här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Karlstad den 12 september 1919.

A. G. WENNSTEN.

Att handlenden Anders Gustaf Wennsten här i staden gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet samt att han torde få anses lämplig bedriva försäljning av pilsnerdricka; intygas på begäran.

Karlstad den 10 september 1919.

ALBERT NELSON.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla att i huset N:o 363 vid Karla- och Tegnérgatan i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Karlstad den 15 september 1919.

OTTO HANSSON.

Att handlanden Otto Hansson, som är född den 1 maj 1891 och nu boende i huset n:r 367 Herrhagen, Karlstad, är känd för redbarhet och ordentlighet samt att intet ofördelaktigt om honom är för polismyndigheten känt, det varder, enär han ämnar söka Konungens Befallningshavandes i Värmlands län tillstånd att i sin affärslokal i huset n:r 363 Karla- och Tegnérgatan försälja pilsnerdricka, honom härmed till bevis meddelat.

Karlstad den 15 september 1919.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att i huset N:o 167 kvarteret Höken vid Vestra Torggatan 4 i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka och porter.

Karlstad den 12 september 1919.

E. NORRBOM.

Att handlanden Emil Norrbom, som är född den 17 juli 1868 samt boende i huset n:r 4 Vestra Torggatan i Karlstad, är känd för redbarhet och ordentlighet samt att intet ofördelaktigt om honom är för polismyndigheten känt, det varder, enär han uppgivit sig ämna söka tillstånd att i sin handelsbutik i huset n:r 4 Vestra Torggatan försälja pilsnerdricka, härmed intygat.

Karlstad den 7 oktober 1919.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

*Utdrag av protokoll fört vid Karlstads stad
nykterhetsnämnds sammanträde den 25 november 1919.*

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att yttra sig över

följande hos K. B. i länet gjorda framställningar om tillstånd att fr. o. m. nästa års ingång få till avhämtning försälja pilsnerdricka.

1. Fru Axelina Andersson, Herrhagsgatan 51 (n:r 226 kv. Balder).
2. Fru Matilda Larsson, Sundbergsgatan 1 (n:r 296 kv. Grävlingen).
3. Herr A. G. Wennsten, Klarastrand 6 B.
4. « E. Norrbom, V. Torggatan 4.
5. « Otto Hansson, Karlagatan 363.

Undersökning om behovet av de begärda försäljningsställena m. m., hade gjorts genom olika ledamöter av nämnden. Ansökningarne behandlades nu var för sig.

1. *Fru Axelina Anderssons ansökan.*

Behovet av ett avhämtningsställe i denna del av Herrhagen kunde möjligen anses föreligga, och bl. m. de två, som här ansökt om tillstånd, måste fru Andersson anses vara den mest lämpliga att handhava densamma, vadan *denna ansökan tillstyrkes.*

2. *Fru Matilda Larssons ansökan.*

Lokalen för försäljningen, även den vid Herrhagstorget, ligger endast ett stenkast från den förut nämnda, vadan behov av densamma ej föreligger. I densamma bedrives köttaffär, och är den enligt nämndens mening icke heller i övrigt lämplig. Nämnden anser ej heller den sökande skickad att handhava en dylik försäljning, vadan *bifall till ansökan på det bestämdaste avstyrkes.*

3. *Handl. A. G. Wennstens ansökan.*

Lokalen, Klarastrand 6 B., ligger avsides. Något försäljningsställe av detta slag härute föreligger icke. I grannskapet ligga flera mindre väl beryktade bostadshus. Det tilltänkta försäljningsstället ligger i stråkvägen ut till Svinbäcken, varest på senare tiden ett antal på rusdrycker begivna personer slagit sig ner, och vilka helt säkert här skulle bli de förnämsta kunderna. Grannarne, av vilka rätt många tillfrågats, hava också enstämmigt yrkat på, att ansökan icke måtte beviljas. Härtill kommer, att den sökande, som är obotligt sjuk, ej själv kan i ringaste grad övervaka försäljningen. Bifall till den gjorda framställningen *avstyrkes därför på det allra bestämdaste.*

4. *Handl. Otto Hanssons ansökan.*

Affären i fråga förser i stor utsträckning till hamnen inkommande fartyg med olika slag av förnödenheter. Därvid förekommer ock framställning om anskaffandet av drickor. Då nämnden har den uppfattningen att den kommer att skötas, *tillstyrkes bifall.*

5. *Handl. E. Norrboms ansökan.*

Nämnden kan icke finna, att ett avhämtningsställe så nära det bryggeri, som

skall utlämna pilsnerdricka till detsamma, är av behovet påkallat. Dessutom är enligt påpekande utav en av nämndens ledamöter, i grannskapet boende flera personer begivna på rusdrycker, och vilka skulle komma att missbruka drycken i fråga, om åtkomsten så underlättades.

Nämnden beslöt därför enhälligt *avstyrka bifall till denna ansökan.*

Norrboms ansökan om att även få försälja porter kan ju i detta sammanhang upptagas, varför nämnden ej yttrar sig om densamma.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

Karlstad som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt avskrivet intygas:
ERNST STRANDMAN.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 3.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infortrat stadsfullmäktiges yttrande över särskilda av fru Axelina Andersson, fru Matilda Larsson samt handlandena A. G. Wennsten, E. Norrbom och Otto Hansson hos Konungens Befallningshavande gjorda framställningar angående rätt att från och med innevarande år försälja pilsnerdricka.

I ärendet hade nykterhetsnämnden avgivit infortrat utlåtande, och beslöt utskottet att, med instämmande i vad nämnden anfört angående sökandena Andersson, Larsson, Wennsten och Hansson, föreslå,

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka de av Axelina Andersson och Otto Hansson gjorda ansökningarna, men däremot avstyrka bifall till Matilda Larssons och A. G. Wennstens ansökningar.

Ifråga om den av handlanden E. Norrbom gjorda ansökningen fann utskottet densamma icke lagligen kunna ifrågasättas i annan mån än vad den ansåge pilsnerdricka; och yrkades vid behandlingen av densamma dels av Herr Severin att, enär sökanden finge anses lämplig att handhava försäljningen och behov av densamma föreläge, utskottet måtte tillstyrka ansökningen, dels ock av Herr Ankers att utskottet måtte i enlighet med nykterhetsnämndens hemställan avstyrka ansökningen.

Utskottet beslöt, efter omröstning med 4 röster mot 3, avgivna för Herr Ankers yrkande, hemställa

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ifrågavarande av E. Norrbom gjorda ansökan i vad den avser rätt till försäljning av pilsnerdricka.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning angående personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Förste rådmannen Erik Lundblad har hos Magistraten gjort bilagda framställning avseende lönereglering för förste rådmans tjänsten härstädes, som under nuvarande förhållanden icke synes honom giva sin innehavare tillräckliga existensmedel.

Magistraten har visserligen den uppfattning, att med nuvarande penningvärde inkomsterna av förste rådmans tjänsten ingalunda motsvara de anspråk, som därå kunna ställas. Men å andra sidan finner Magistraten betänkligheter möta mot reglering av en tjänst inom Magistraten, då de övriga lämnas orubbade.

Det synes därför Magistraten riktigast, om behovet kunde i avbidan på en sådan allmän lönereglering, som emellertid icke nu av Magistraten ifrågasättes, tillgodoses med ett personligt lönetillägg åt nuvarande tjänsteinnehavaren.

Och får Magistraten därför hemställa

att med anledning av förste rådmannen Erik Lundblads framställning stadsfullmäktige ville tilldela honom ett personligt lönetillägg av tvåtusen (2,000) kronor årligen att utgå från och med den 1 januari 1920.

Karlstads rådhus den 19 november 1919.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Till Magistraten.

Härmed får jag anhålla, att Magistraten ville ingå till Stadsfullmäktige med framställning om reglering av de med min tjänst såsom förste rådmän vid Rådhusrådet och Magistraten i Karlstad förenade löneförmåner.

Det torde icke vara erforderligt att vidlyftigt orda om penn'ngvärdets av dyrtiden orsakade fall. Det torde utan vidare vara klart, att de löneförmåner, som före kriget kunde synas tillräckliga, icke längre äro det, om levnadsstandarden skall bibehållas.

Men icke blott penningvärdets fall har drabbat mina löneinkomster. Dessa hava ju till stor del bestått i sportler av lösen & protokollsutdrag och andra expeditioner. Denna löseninkomst har under de senare åren varit i stadigt sjunkande och har icke ens sedan Kungl. Maj:t icke oväsentligt höjt den lösen, varmed utgående expeditioner må beläggas, kommit upp till det belopp, den förut utgjort. År 1911 utgjorde nettolösenbeloppet å tjänsten efter avdrag av renskrivningskostnaden 3,785 kronor 5 öre. För år 1919 har jag beräknat nettolösen till 2,400 kronor. Tages här hänsyn till jämväl penningvärdets fall, innebära dessa siffror ett icke litet avbräck i inkomsterna av tjänsten. Till stor del sammanhänger detta med renskrivningskostnaderna, som stigit från 12 à 15 öre till 20 öre sidan.

Det torde och böra framhållas, att då dyrtidstilläggen utgå endast å från staden utbetalta kontanta löneförmåner, en nedgång i löseninkomst, sådan som drabbat min tjänst, icke upphjälpes av dyrtidstillägget.

Från staden uppbär jag innevarande år med dyrtidstillägg kronor 8,198:33. Med tillägg av lösen omkring 2,400 kr., uppgår mina inkomster av tjänsten till kronor 10,598:33.

Jag bör kanske nämna, att jag under kristiden såsom Livsmedelsstyrelsens ordförande haft ett arvode, som senast utgått med 300 kronor i månaden, och att detta gjort, att jag icke förr velat ingå till stadens myndigheter med en begäran om lönereglering, ehuru skäl därtill sedan länge förefunnits. Nämda arvode kommer emellertid nu att bortfalla.

Det torde vara Magistraten bekant, att förslag om lönereglering för Magistraten stå på dagordningen i flera städer såsom Stockholm, Örebro, Västerås och Eskilstuna. Jag har nämligen inhämtat, att Magistratens ledamöter här icke önska en allmän reglering av sina löner. Detta torde emellertid icke böra utgöra hinder för Magistraten att hos Stadsfullmäktige hemställa om en partiell lönereglering, avseende förste rådmantjänsten.

Såvitt jag kunnat inhämta, är det av ovan nämnda städer endast i Eskilstuna som förslaget om lönereglering för Magistraten lett till beslut av Stadsfullmäktige. Jag bifogar av mig anskaffade handlingar angående ärendets behandling där och föreslår, att nu ifrågasatta reglering eventuellt verkställas efter i huvudsak samma linier, som där länt till efterrättelse. Jämväl bifogar jag ett tidningsreferat av det förslag, som av kommitterade i Örebro framlagts.

De med min tjänst förenade göromål äro i det väsentliga till beskaffenheten sammanfallande med dem, som påbördas civilrådmannen i Eskilstuna. Att döma

av senast offentliggjorda domstolsstatistiken, den för åren 1913 och 1914 gemensamma, utgjorde vidare antalet genom utslag avgjorda civilmål vid Rådhusrätten i Eskilstuna 200 och i Karlstad 446 samt antalet övriga i domboken upptaga ärenden respektive 70 och 61. På grund av dessa siffror bör med bestämdhet kunna påstås, att förste rådmans tjänsten i Karlstad icke ger sin innehavare mindre arbete än civilrådmannen i Eskilstuna har. Jag anför detta för att visa, att de av Stadsfullmäktige i Eskilstuna beviljade löneförmåner icke kunna, med hänsyn till arbetets art och omfattning, anses mindre skäliga här.

Skulle Magistraten vilja lägga Eskilstunasystemet till utgångspunkt för den av mig begärda löneregleringen får jag, under hänvisning i övrigt till bifogade handlingar, anhålla, att Magistraten ville hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att förste rådmannens avlöning bestämmes till 10,000 kronor, därav 7,000 kronor årlig lön och 3,000 kronor tjänstgöringspengar, jämte tre ålderstillägg hvarvt å 1,000 kronor efter resp. 5, 10 och 15 års ordinarie tjänstgöring;

att i avseende å ålderstilläggen skall gälla vad i nuvarande lönestat för Magistraten i övrigt finnes stadgat;

att den lösen, som inflyter å tjänsten, skall i den mån den kan verifieras av domboks- eller protokollsparagrafer, av honom inlevereras till Drätselkammaren, varvid såsom verifikation skall bifogas förteckning enligt formulär, som fastställles av Magistraten på Drätselkammarens förslag;

att renskrivningskostnaden för tjänsten bekostas av Drätselkammaren; samt
att dessa bestämmelser skola tillämpas från och med år 1920.

Kan emellertid Magistraten finna annan utväg att bereda mig lika inkomstökning å min tjänst som den förberörda förslag skulle innebära, har jag givetvis icke något att erinra däremot.

Karlstad den 17 November 1919.

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 25 november 1919.

§ 53.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över en av magistraten gjord framställning rörande personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad.

Efter överläggning i ärendet beslöt lönenämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tilldela förste rådmannen Erik Lundblad ett per-

sonligt lönetillägg av tvåtusen kronor årligen att, utan kristidstillägg därå, utgå från och med den 1 januari 1920 tillsvidare intill dess frågan om reglering av de med förste rådmans tjänsten förenade löneförmånerna kan i samband en allmän lönereglering för stadens tjänstemän eller eljest bliva upptagen och avgjord.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 5 december 1919.*

§ 648.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över magistratens framställning angående personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad, över vilken framställning lönenämnden avgivit tillstyrkande utlåtande, och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag ävensom bestämma, att erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 4.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av magistraten gjord framställning rörande personligt lönetillägg åt förste rådmannen Erik Lundblad.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tilldela förste rådmannen Erik Lundblad ett personligt lönetillägg av tvåtusen kronor årligen att, utan kristidstillägg därå, utgå från och med den 1 januari 1920 tillsvidare intill dess frågan om reglering av de med förste rådmans tjänsten förenade löneförmånerna kan i samband med en allmän lönereglering för stadens tjänstemän eller eljest bliva upptagen och avgjord;

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma, att härför erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag dels för utbetalningar år 1919 utöver ordinarie stat, dels ock för å extra stat år 1920 upptagna utgifter.

Utdrag av protokoll hållet hos Karlstads belysningsstyrelse den 30 oktober 1919.

§ 6.

I sammanhang med uppgörande av staterna för 1920 beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige anhålla om följande anslag:

dels fyllnadsanslag för beräknade utbetalningar för 1919 utöver ordinarie stat:
 för gasverket: se bil. a..... Kr. 30,222: 65
 » elektricitetsverket: se bil. b..... » 59,469: 96

samt utöver extra stat:
 för elektricitetsverket: se bil. c..... » 81,414: 48

dels anslag till de å extra stat för 1920 upptagna utgifter, nämligen:
 för gasverket..... Kr. 2,500: —
 » elektricitetsverket..... » 109,000: —

Ur protokollet:
 JOHN RUNDGREN.

Promemoria

angående beräknade utbetalningar över stat enligt gasverkets statavräkning.

Skillnaden emellan beräknade utbetalningar över stat och under stat utgör..... Kr. 39,422: 65
 Härifrån bör avdragas enligt anmärkning till Litt. 404, som komma att betalas av centralförrådet..... » 9,200: —

varefter alltså återstå Kr. 30,222: 65

De mera betydande poster som ingå i denna summa äro följande:

Underhåll av gatulyktor.....	3,700: —	uttax.
» » gasmätare.....	777: —	»
Inköp av gaskol	3,133: —	»
Arbetslöner & Litt. 401, 409, 412	17,597: —	»
Medicin, sjukvård, förrådskostnader.....	2,762: —	»
Brännare, glas och glödnät.	1,000: —	»

Karlstad den 30 oktober 1919.

THURE BYTTNER.

Promemoria

angående beräknade utbetalningar över stat enligt elektricitetsverkets statavräkning.

Skillnaden emellan beräknade utbetalningar över och under stat utgör kronor 59,469: 96.

De mera betydande poster, som ingå i denna summa äro följande:

Underhåll & fastigheter	Kr- 2,577: —	uttax.
» » utjämningsaggregat	» 1,275: —	»
» » ledningar	» 2,800: —	»
Inköp av bränslelager	» 16,490: —	»
Höjning av kraftpriset.....	» 15,000: —	»
Ny syra för accumulatorbatteriet.....	» 1,030: —	»
Ökade avlöningar och personal för ångcentralens drift....	» 8,960: —	»
Ökade förrådskostnader	» 1,000: —	»
Öföruddsedd ökning i förbrukningen av glödlampor för allm. lyshållningen....	» 1,381: —	»
Stegrade utgifter för mätares skötsel.....	» 1,500: —	»
Dyrtdstillägg större än beräknat	» 7,676: —	»

Karlstad den 30 oktober 1919.

THURE BYTTNER.

P. M.

till Elektricitetsverkets stat för åren 1919—1920.

Betr. ordinarie staten 1919.

Utbetalningar:

Utbetalningar över stat beräknas till 73,830: 66 kronor och under stat till 14,360: 70 kr. för resp. poster, vadan i sin helhet anslagssumman kommer att överskridas med skillnaden av förutnämnda siffror eller 59,469: 96 kronor.

Överskridandet beror dels på skador å maskineri och transformatorer, dels på ökade kostnader för arbetslöner, elektrisk energi och materiel. Närmare förklaringar återfinnas post för post i statavräkningen.

Som fyllnadsanslag erfordras således kronor 59,469: 96.

Betr. extra stat för 1919.

Utbetalningar:

E. 5. Jordkabelnätet.

Vid statens uppgörande planerades en ny tryckpunkt med kabel vid Fredsgatan. Denna anläggning kom ej till utförande beroende på att beställd omformare icke levererats, till belysningssaisonens början. För att vidmakthålla belysningen anordnades ett mindre omformareaggregat å 100 hkr. vid Klaraborg och därmed kan man för ett år framåt *hjälpigt* klara situationen utan nämnda tryckpunktsledning och en summa av 21,000: — kronor inbesparas tillsvidare.

E. 5. Luftledningsnätet:

Tillföljd nya ledningars utsträckning till åtskilliga gårdar inom stadens jordområden, har anslaget för detta nät överskridits med 11,240: 34 kronor. Delvis kompenseras utgifterna genom bidrag från abonnenterna, ehuru dessa bidrag dock influtit på inkomstsidan såsom »ledningsamortering».

F. Fastigheter.

Å anslaget till fundament för den nya omformaren har inbesparats en summa av 3,462: 66 kronor.

Ångcentralen.

Sedan detta omfattande och under ytterst vanskliga förhållanden utförda arbete nu är avslutat och mellanhavandet med entreprenörerna uppklarat kan den totala kostnaden i sin helhet överblickas. Anläggningskontot visar då, att till förut av stadsfullmäktige beviljade medel erfordras ett fyllnadsanslag av 62,174: 17 kronor; omfattande följande arbeten:

Betongkulvert till kanalen,

Travers i maskinrummet,

Värmeledning,

Vedtugg med motor och skjul därför,

Spånfläkt med rörledning,

Vattenledning,

Turbinolja samt

Landgångar och fyllnadsarbeten.

Mätare.

Vid statens uppgörande kunde till följd exportförbud å mätare från Tyskland ej beställning göras och utsikterna till förbudets upphävande under året voro ytterst små.

I och med världskrigets avslutande upphävdes exportförbudet och då inköptes omedelbart mätare till behöfligt antal och för en summa av 8,000: — kronor.

Sammanfattning:

På grund av förestående anslagsöverskridande erfordras följande tilläggsanslag:

För luftledningsnätet	11,240: 31 kronor
» ångcentralen	62,174: 17 »
» mätare	8,000: — »
Summa	81,414: 48 kronor

På grund av vissa anslags underskridande finnes disponibla följande belopp:

För jordkabelnätet	21,000: — kronor
» fastigheter	3,462: 66 »
Summa	24,462: 66 kronor

*Betr. ordinarie stat för år 1920:**Utbetalningar:*

Med ledning av 1919 års statavräkning har utgiftsumman för år 1920 fixerats till 465,402: — kronor.

Inbetalningar:

Genom strömförsäljning	528,245: — kronor
Genom höjning av accordstariffen för ljus enl. särskild framställning från styrelsen	10,000: — »
Genom höjning av värmeaccordet enl. liknande framställning	3,000: — »
Ledningsamortering (bidrag)	3,000: — »
Arbeten mot ersättning	47,000: — »
Summa	591,245: — kronor

Överskott:

Överskottet att användas på sätt stadsfullmäktige besluta, utgör alltså

125,843: — kronor.

Karlstad den 30 oktober 1919.

J. THALÉN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 1 december 1919.*

§ 643.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning om *dels* fyllnadsanslag för vissa utbetalningar för år 1919 utöver ordinarie stat, *dels* anslag till å extra stat för år 1920 upptagna utgifter.

Angående medelsanskaffningen hade stadskamreraren upprättat särskild specifikation.

Drätselkammaren beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte ställa till belysningsstyrelsens förfogande de begärda anslagen å tillhopa 282,607 kronor 09 öre; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda belopp 15,000 kronor skola täckas medelst tillfällig upplåning och 143,240 kronor 31 öre genom amorteringslån å högst 40 år samt återstående belopp 124,366 kronor 78 öre, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Specifikation å medelsanskaffningen.

Ä n d a m å l	Uttaxering		Lån att fondera		Tillfällig upplåning	
<i>Fyllnadsanslag för beräknade utbetalningar under år 1919 utöver ordinarie stat:</i>						
Gasverket (bil. a)	30,222	65	—			
Elektricitetsverket (bil. b)	59,469	96	—			
<i>samt utöver extra stat:</i>						
Elektricitetsverket:						
Luftledningsnätet	—		11,240	31		
Ångcentralen	22,174	17	40 000	—		
Mätare	8,000	—	—			
<i>Anslag till å extra stat för år 1920 upptagna utgifter:</i>						
Gasverket:						
Inventarier	500	—	—			
Servisledningar	—		2,000	—		
Elektricitetsverket:						
Anläggningar	—		50,000	—		
Fastigheter	—		10,000	—		
Driftapparater	—		30,000	—		
Materialier	—		—		15,000	—
Inventarier	4,000	—	—		—	—
Kronor	124,366	78	143,240	31	15,000	—

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 5 december 1919.

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.

§ 5.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av belysningsstyrelsen hos fullmäktige gjord framställning angående dels fyllnadsanslag för vissa utbetalningar för år 1919 utöver ordinarie stat, dels anslag för å extra stat för år 1920 upptagna utgifter, beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anført, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte ställa till belysningsstyrelsens förfogande de begärda anslagen å tillhoppa 282,607 kronor 09 öre; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda belopp 15,000 kronor skola täckas medelst tillfällig upplåning och 143,240 kronor 31 öre genom amorteringslån å högst 40 år samt återstående belopp 124,366 kronor 78 öre, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herr Vendels motion angående upplåtande av tjänstebostad åt rektor vid högre allmänna läroverket, m. m.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Euligt gällande författning har staden skyldighet att tillhandahålla rektorn vid högre allmänna läroverket lämplig bostad eller ock hyresersättning. Stadsfullmäktige i Karlstad ha med anledning därav åt rektor anslagit ett belopp av 1,400 kronor såsom hyresersättning, varförutom drätselkammaren på motiverad framställning av läroverkets f. d. rektor till honom från den 1 april 1905 tillsvidare uthyrt förra läkarebostaden. Då de skäl, som anförts för dennas lämplighet som rektorsbostad fortfarande äga giltighet, får jag efter samråd med läroverkets nuvarande rektor föreslå, att ifrågavarande bostad snarast möjligt såsom *ämbetsbostad* upplåtes åt denne.

Då från stadens sida intet åtgjorts för att under nuvarande bostadsnöd sörja för ämbetsbostad åt den nyutnämnde rektor, har följden blivit, att han måst hyra in sig och familjen i en dublett utan möjlighet till egen hushållning, andra olägenheter att förtiga. Det är självklart, att såväl härigenom som genom kostnaden för under andra förhållanden onödiga flyttningar och hyresnivåns stegring den förut nämnda hyresersättningen måste anses alldeles otillräcklig. Jag ber därför att få föreslå en hyresersättning av 2,500 kronor, att utgå från den 1 augusti 1919, eller den dag då nyutnämnde rektor tillträdde sin befattning, till den dag, då den föreslagna bostaden ställes till hans förfogande.

Karlstad den 25 september 1919.

VALDEMAR VENDEL.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 15 december 1919.*

§ 663.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över herr V. Vendels motion angående beredande av ämbetsbostad åt rektor vid härvarande högre allmänna läroverk m. m.

Motionären hade ifrågasatt, att den gamla lasarettsläkarebostaden, vilken av drätselkammaren uthyrts till läroverkets förre rektor, skulle som ämbetsbostad upplåtas åt den nuvarande rektorn. Då de skäl, som föranlett kammaren att den 14 oktober 1907 avstyrka en liknande framställning från läroverkets dåvarande rektor, fortfarande syntes äga giltighet, och då dessutom det måste anses olämpligt, att staden skulle på obestämd tid fränhända sig dispositionsrätten över ifrågavarande fastighet, beslöt drätselkammaren avstyrka bifall till motionen i denna del.

Samtidigt ville emellertid kammaren förklara sig villig att från och med den 1 oktober 1920 till läroverkets nuvarande rektor uthyra ifrågavarande bostadslägenhet mot en hyra av förslagsvis 2,500 kronor, därest rektor före den 1 mars 1920 hos kammaren anmälde sig för träffande av hyresavtal.

Då drätselkammaren sålunda utgått från, att ämbetsbostad ej lämpligen kunde beredas rektor, hade kammaren införskaffat utredning angående storleken av den hyresersättning, som i andra städer utgår till rektorer vid högre allmänna läroverk. Med ledning av de i sådant avseende erhållna uppgifterna fann kammaren sig böra föreslå, att hyresersättningen för rektor vid högre allmänna läroverket härstädes tillsvidare bestämdes till 2,000 kronor för år.

Drätselkammaren beslöt alltså hemställa:

att stadsfullmäktige, med avslag å motionen i övrigt, måtte tillerkänna rektor vid högre allmänna läroverket härstädes en hyresersättning av tillsvidare 2,000 kronor årligen att utgå från och med den 1 Augusti 1919 ävensom bestämma, att härför erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.*

Herr Stadsombudsman Gustaf Berg, Karlstad.

Bostad och hyresersättning åt rektorer vid högre allmänna läroverk.

Enligt av läroverksöverstyrelsen år 1907 verkställd undersökning angående

städernas byggnads- och underhållsskyldighet i fråga om läroverkshus m. m. voro samtliga städer med undantag av Lund och Strängnäs skyldiga förse rektor med bostad eller hyresersättning. Denna skyldighet fullgjordes sålunda att rektorerna i Karlskrona, Kristianstad, Nyköping, Uppsala, Västervik och Ystad försetts med ämbetsbostad under det att övriga rektorer åtnjoto bostadsersättning. Närmare uppgifter härom finnas i Svenska Stadsförbundets tidskrift årgång 1911, sid. 53; årgång 1912, sid. 269; årgång 1913, sid. 83. Under senare åren torde dessa förhållanden ej undergått förändring; i de städer där nya läroverksbyggnader uppförts utgå fortfarande hyresbidrag.

Angående storleken av de rektorsbostäder, som i förut nämnda städer upplåtits, finnas å byrån inga uppgifter. Ej heller ha föreskrifter härom lämnats i de av läroverksöverstyrelsen år 1905 utfärdade normalbestämmelserna angående läroverksbyggnader, vari däremot finnes en del andra bestämmelser om rektorsbostadens läge, isolering från undervisningssalarna m. m.

Emellertid har särskilt i Stockholm i samband med frågan angående ökade hyresersättningar till rektorerna framhållits, att för bedömande av vad som i läroverksstadgan menas med »lämplig och till utrymmet tillräcklig» bostad en bestämd utgångspunkt numera kan erövas uti de rektorsbostäder, som riksdagen under senare åren låtit inrätta åt folkskollärareseminariernas rektorer, vilka i kompetens-, löne- och representationshänseende äro jämförliga med rektorer vid högre allmänt läroverk. Enligt uppgift är storleken av rektorsbostäderna i följande av staten uppförda seminarier i Stockholm 7 rum, Göteborg 9 rum, Uppsala 7 rum och i Lund 8 rum, varjämte även till samtliga våningar höra kök, badrum och hallar.

I samband härmed kan Byrån även meddela, att i Stockholm samtliga rektorer, på samma gång som de av stadsfullmäktige för år 1920 begära 4,700 å 4,800 kr. i hyresersättning, gjord framställning om att senast 1922 erhålla bostad in natura. Detta med anledning av att de anse som ett oaftergivligt behov att få så ordnat, att stadsfullmäktige gång efter annan ej skall behöva påminnas rörande fullgörande av en löneförmån, som staden under statens garanti tillförsäkrat rektorer vid högre allmänna läroverk.

Ett delvis kompletterat exemplar av förut överlämnad P. M. angående utgående hyresersättningsbelopp bifogas.

KOMMUNALA CENTRALBYRÅN.

Yngve Larsson.

P. M.

angående under kristiden förhöjd hyresersättning till rektorer vid allmänna läroverk i vissa städer.

Stad	År	Anslagets storlek Summa kronor
Stockholm	1914	1,900 à 2,000*)
»	1919	2,900 à 3,000*)
Malmö	1914	1,600
»	1919	2,400
Norrköping	1914	1,400
»	1919	1,400
Gävle	1914	1,500
»	1919	1,900
Örebro	1914	1,500
»	1919	2,100
Eskilstuna	1914	1,000
»	1919	1,500
Jönköping	1914	1,000
»	1919	1,300
Västerås	1914	1,200
»	1919	2,000
Linköping	1914	1,400
»	1919	2,000
Karlstad	1914	1,400
»	1919	1,400
Halmstad	1914	1,450
»	1919	1,428
Landskrona	1914	900
»	1919	1,150
Sundsvall	1914	1,500
»	1919	1,500
Kalmar	1914	1,200
»	1919	1,500
Södertälje	1914	1,000
»	1919	1,200
Uddevalla	1914	1,100
»	1919	2,500**)
Östersund	1914	1,300
»	1919	1,700

*) 1,900 och 2,900 kr. åt realskolornas rektorer, 2,000 och 3,000 kr. åt rektorer vid högre allmänt läroverk.

**) Därav 700 tillfällig ersättning.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Herr V. Vendels motion angående upplåtande av tjänstebostad åt rektor vid härvarande högre allmänna läroverk m. m.

I häröver avgivet utlåtande hade drätselkammaren, jämlikt sitt protokoll den 15 december 1919, § 663, hemställt att stadsfullmäktige måtte, med avslag å motionen i övrigt, tillerkänna rektor vid läroverket en hyresersättning av tillsvi-dare 2,000 kronor årligen att utgå från och med den 1 augusti 1919.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Norsell att utskottet måtte tillstyrka drätselkammarens förslag med det tillägg, att nuvarande rektor måtte, med hänsyn till de upprepade flyttningar, som han på grund av härstädes rådande bostadsbrist måst efter sin hitkomst underkasta sig, tillerkännas ett flytt-ningsbidrag av 500 kronor, *dels ock* av Herr Vendel, att utskottet måtte besluta i enlighet med vad Herr Norsell sålunda föreslagit och därjämte tillstyrka stadsfullmäktige att tillsvi-dare från och med den 1 oktober 1920 och intill dess staden kan bli va i tillfälle att tillhandahålla annan tjänlig bostad, upplåta den nuvarande rektorsbostaden till tjänstebostad åt läroverkets rektor ävensom bestämma hyres-bidraget att från och med sistnämnda dag utgå med samma belopp, vartill drät-selkammaren kan finna hyresbeloppet för ifrågavarande bostad böra uppskattas,

Utskottet beslöt efter omröstning, med 4 röster mot 3, avgivna för bifall till Herr Vendels yrkande, att, i enlighet med vad Herr Norsell föreslagit, hem-ställa,

att stadsfullmäktige måtte, med avslag å ifrågavarande motion i övrigt, tillerkänna rektor vid högre allmänna läroverket härstädes dels ett bidrag av 500 kronor såsom ersättning för de upprepade flyttnin-gar han vid sin hitkomst till staden måst på grund av härstädes då rådande bostadsbrist underkasta sig, dels ock en hyresersättning av tillsvi-dare 2,000 kronor årligen att utgå från och med den 1 augusti 1919, ävensom bestämma att härför erforderligt belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst ut-taxering.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herrar Vendel, Clarholm och Severin sin reservation till förmån för det av den förstnämnde framställda yrkandet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

S. Florells ansökan angående rätt till uppskov med lyftande av ett honom tilldelat Mellqvist slöjdstipendium.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enär jag varit förhindrad att under innevarande år tillgodogöra mig det av stadsfullmäktige i Karlstad mig tillerkända Mellqvistska slöjdstipendiet å 250 kr., anhåller jag härmed vördsamt få uppbära detsamma under år 1920.

Karlstad den 29 Dec. 1919.

SVEN FLORELL.

Folkskollärare.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 7.

Med tillstyrkande av en av folkskolläraren Sven Florell i Karlstad därom gjord ansökan beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte medgiva Florell rätt att under innevarande år uppbära ett honom år 1919 tilldelat Mellqvists slöjdstipendium.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herman Sandqvists m. fl:s av Herr Norsell som motion upptagna framställning angående utsträckt tid för öppethållande av tobaksaffärerna här i staden.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade tobakshandlare i Karlstad, vilka enligt nya stängningslagen nödgas stänga sina affärslokaler kl. 7 e. m. hava, under den tid nämnda lag tillämpats, funnit att icke endast våra utan ock den tobakskonsumerande allmänhetens inträsen därigenom blivit åsidosatta.

En stor del av våra kunder äro, på grund av sin sysselsättning, förhindrade göra sina inköp före kl. 7 och gör sig detta förhållande särskilt gällande fredagar och lördagar.

Vi hemställa därför vördsamt hos stadsfullmäktige om tillstånd för oss, att å helgfria fredagar och lördagar samt dag före helgdag få hålla våra tobaksaffärer öppna till kl. 8 e. m.

Vi hänvisa till §§ 3 och 5 i ovannämnda lag.

Karlstad den 16 december 1919.

HERMAN SANDQVIST.

SOFIE EKSTAM.

MILLAN LARSSON.

F. OLSÉNS EFTR.

AND. MAGNUSSONS EFTR.

GOTTFR. WALLIN.

M. NILSSON.

A.-B. WENNERGRENS TOBAKSHANDEL

C. Wennergren.

I. M. STEDENFELT.

MATH. HEDBERG.

Upptages som motion:

A. NORSELL.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 8.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av Herman Sandqvist m. fl. tobakshandlare här i staden till fullmäktige ingiven och av Herr Norsell som motion upptagen framställning angående utsträckt tid för öppethållande av tobaksaffärerna här i staden å helgfria fredagar och lördagar samt å dagar före helgdagar.

Beredningsutskottet, som icke fann den ifrågasatta utsträckningen vara av behovet påkallad, särskilt vad avsåge lördagarna, då en stor del av stadens befolkning slutade sitt arbete tidigare än eljest, beslöt i följd härav hemställa,
att förevarande framställning icke måtte till någon fullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förslag till val av ledamot för staden i värderingsnämnden för avyttring av donationsjord inom Mariebergsområdet.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 1 december 1919.*

§ 633.

Angående tillstånd för staden att avyttra tomter och tomtdelar från visst område av landeriet Marieberg m. m. hade till drätselkammaren överlämnats dessa handlingar:

»Till Magistraten i Karlstad.

Jämte det härmed för Eder kännedom och för att vederbörande tillställas överlämnas avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 10 oktober 1919 angående tillstånd för staden Karlstad att avyttra viss donationsjord får Konungens Befallningshavande härmed meddela, att Konungens Befallningshavande denna dag förordnat länsassessorn Karl Holmberg att, enligt bestämmelserna i nämnda Kungl. brev, tills vidare för Kungl. Maj:ts och Kronans räkning vara ledamot i den nämnd, som i varje särskilt fall skall verkställa värdering av ifrågavarande område.

En till ärendet hörande karta översändes i särskilt konvolut.

Karlstad i landskansliet den 4 november 1919.

GERH. DYRSSEN.

Georg Samuelson.»

»Avskrift.

GUSTAF etc.

Vår ynnest etc.

Genom brev den 28 augusti 1919 hava Vi — jämte det Vi fastställt av stadsfullmäktige i Karlstad vid sammanträde den 15 mars 1917 antaget förslag till stadsplan för den söder om Hööksgatan i nämnda stad belägna delen av det till staden donerade landeriet Marieberg sådant samma förslag inom heldragen röd gränslinie åskädliggjorts å en av arkitekten P. Hallman år 1916 upprättad karta med därtill hörande beskrivning — tillika förklarat Oss vilja framdeles meddela beslut över en av stadsfullmäktige gjord ansökning, att staden måtte meddelas tillstånd att inom ifrågavarande stadsplaneområde med full äganderätt avyttra tomter och tomtdelar, dock att, enär berörda område skulle hava förlorat sin donationsjordsnatur, vid tillståndet icke måtte fästas det vanliga villkoret om fondering av köpeskillingen.

I ärendet hade utlåtanden avgivits av kammarkollegium den 19 mars 1919 samt av justitiekanslern den 6 juni 1919.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hava Vi, enär i ärendet icke styrkts, att ifrågavarande jordområde förlorat karaktären av donationsjord, funnit gott att, med anledning av förevarande ansökning förklara hinder från Vår och Kronans sida icke möta för staden Karlstad att med full äganderätt föryttira till staden donerad jord, som såsom tomter eller tomtdelar ingår i förutnämnda stadsplaneområde, med iakttagande av förutom de villkor, som stadsfullmäktige i övrigt kunna finna skäligt bestämma — följande villkor och bestämmelser: Vid försäljning skall till grund för köpeskillingen läggas en värdering av det i varje särskilt fall ifrågakommande område. Vid denna värdering bör fästas avseende vid såväl områdets storlek och jordens beskaffenhet som ock områdets belägenhet och övriga på dess värde inverkan omständigheter. Värderingen verkställas av en för sådant ändamål utsedd nämnd, bestående av tre personer, av vilka Ni för Vår och Kronans räkning samt stadsfullmäktige och köparen utse vardera en. Det värde, som på ovan angivet sätt åsättes visst område, får icke vid köpeskillingens bestämmande underskridas. Inflytande försäljningsmedel skola läggas till den fond, som jämlikt bestämmelserna i Vårt brev den 11 februari 1916 bildats av inlutna medel vid avyttring av den stadens donationsjord, samma brev avser. Detta meddelas Eder till kännedom och efterrättelse, i vad på Eder beror, samt för vederbörandes förstärkning.

Ovanstående karta återställs härjämte.

Stockholms slott den 10 oktober 1919.

GUSTAF.

Elie Löfgren.

Till länsstyrelsen i Värmlands län.

Ang. tillstånd för staden Karlstad att avyttra viss donationsjord.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

GEORG SAMUELSON.»

Efterföredragning härav beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige ville utse översångläraren N. Fr. Lindh att, enligt bestämmelserna i nyssintagna Kungl. Brev, tillsvidare för stadens räkning vara ledamot i den nämnd, som i varje särskilt fall skall verkställa värdering av ifrågavarande område.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 9.

Med tillstyrkande av ett av drätselkammaren därom avgivet förslag, över vilket utskottet nu hade att yttra sig, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte utse översångläraren N. Fr. Lindh att enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 10 oktober 1919 angående tillstånd för staden Karlstad att avyttra viss donationsjord inom landeriet Marieberg tillsvidare för stadens räkning vara ledamot i den nämnd, som i varje särskilt fall skall verkställa värdering av ifrågasvarande område.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande översäskilda av Karlstads Bryggeri Aktiebolag och Färjestads Bryggeri Aktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökningar angående rätt till försäljning av pilsnerdricka.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 15 januari 1920.*

§ 10.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över till Konungens Befallningshavande ingivna framställningar dels från Färjestads Bryggeri Aktiebolag om rätt att från och med den 1 januari 1920 få i bolagets fastighet V. Torggatan N:o 19 till avhämtning försälja pilsnerdricka, dels ock från Karlstads bryggeri Aktiebolag om rätt att från och med samma dag få i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan till avhämtning försälja av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka ävensom att få genom kringförning utom stadens planlagda område försälja maldrycker samt att likaledes genom kringföring få försälja jämväl av annat bryggeri tillverkad pilsnerdricka.

I häröfver avgivet utlåtande hade nykterhetsnämnden förklarat sig icke hava något för sin del att invända mot att ansökningarna av stadsfullmäktige tillstyrktes; och beslöt utskottet i enlighet härmed hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ifrågavarande framställningar.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

19 Februari.

N:o 2.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i folkskolestyrelsen efter överstelöjtnanten Klas Rhodin.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 12.

I anledning av överstelöjtnanten Klas Rhodins avsägelse av ledamotskapet i folkskolestyrelsen, vilken avsägelse remitterats till beredningsutskottet för yttrande, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte med godkännande av den gjorda avsägelsen, utse till ledamot av folkskolestyrelsen efter överstelöjtnant Klas Rhodin för tiden till den 1 januari 1923 suppleanten i samma styrelse fabrikören R. Ternqvist, samt till suppleant efter Ternqvist för nämnda tid rektorn Viktor Hammarberg.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamöter i kommittén för revidering av stadens delegationers instruktioner.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 13.

Sedan stadsfullmäktige den 18 sistlidne december beslutat tillsätta en kom-

mitté med uppgift att efter infordrande av vederbörande delegationers instruktioner inkomma till stadsfullmäktige med förslag om nödiga ändringar däri, särskilt med avseende å dels omfattningen av delegationernas rätt att själva tillsätta tjänstemän och bestämma deras avlöning, dels normerna för delegationernas upphandling och entreprenader, dels ock den lämpliga formen för ingående av bindande ekonomiska avtal, ävensom uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag angående kommitténs sammansättning, beslöt utskottet nu föreslå,

att stadsfullmäktige måtte bestämma antalet ledamöter i kommittén till fem samt till ledamöter utse bankdirektören T. Osterman, sammankallande, bankombudsmannen Thure Pettersson, läroverksadjunkten A. Zachrisson, byggnadschefen E. Björkman och speditören J. A. Håkansson.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets utlåtande över fattigvårdsstyrelsens förslag till fördelning av räntan å Bergerska fonden för år 1919.

*Utdrag av pro'okoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 14.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över fattigvårdsstyrelsens förslag till fördelning av räntan för år 1919 å Bergerska fonden; och beslöt utskottet, efter tagen del av förslaget, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning av räntan för år 1919 å Bergerska fonden.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Lönenämndens förslag angående kristidsförmåner för stadens befattningshavare och pensionärer år 1920.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Lönenämnden i
Karlstad den 25 november 1919.*

§ 59.

På framställning av lönenämnden hade stadsfullmäktige berättigat stadens löntagare och pensionärer att under innevarande års fjärde kvartal uppbära kristidstillägg efter samma principer, som tillämpats under årets tredje kvartal. Då fortfarande ingen väsentlig lättnad i dyrtiden inträtt och nämnden ännu ej såge sig i stånd att framlägga något förslag till generell lönereglering för stadens befattningshavare, fann nämnden sig hava anledning upptaga frågan om kristidsförmåner för stadens befattningshavare och pensionärer jämväl för år 1920. Härvid vore till en början att anmärka, att för folkskollärarekåren tillstyrkts en väsentlig höjning av ersättningarna för bostad och vedbrand till följd varav något kristidstillägg å dessa ersättningar enligt nämndens förmenande ej vidare borde utgå. Däremot syntes det nämnden som om billigheten krävde, att kristidstillägget för lärarekåren borde utgå oavkortat, alltså utan det hittills tillämpade avdraget, å den övriga kontanta delen av avlönningen enligt 1919 års stat. I avseende å kristidshjälpen ansåge nämnden sig böra föreslå den ändring, att till åtnjutande av sådan hjälp borde berättigas den, som under år 1918 haft en taxerad inkomst av högst 5,000 kronor och vars familj för närvarande räknade intill fyra medlemmar ävensom den som under sagda år haft en taxerad inkomst av högst 6,000 kronor och vars familj räknade mer än fyra medlemmar.

Lönenämnden beslöt alltså hos stadsfullmäktige hemställa:

dels att stadsfullmäktige måtte besluta, att § 7 punkt 1 i de den 20 juni 1918 antagna bestämmelser rörande kristidstillägg m. m. skall få följande lydelse:

»1. Befattningshavare, som jämlikt den taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken under år 1919 ägt rum, har att erlægga dylik skatt för högre belopp än 5,000 kronor, därest hans familj består av högst fyra medlemmar eller för högre belopp än 6,000 kronor, därest hans hans familj räknar flera än 4 medlemmar, skoland vid inkomstberäkningen iakttagas, att äkta makars taxering sammanräknas;»

dels att stadsfullmäktige måtte tillerkänna samtliga de stadens nu-

varande befattningshavare och pensionärer, som avses i de av stadsfullmäktige den 20 juni 1918 fattade, under §§ 146, 147, 148 och 150 antecknade beslut angående beviljande av kristidsförmåner dylika förmåner för år 1920 att utgå tills vidare, intill dess annan reglering kan bli fastställd, med beräkning enligt samma grunder, som tillämpats under år 1919 och å de avlöningsbelopp, varå senast utbetalda kristidstillägg för 1919 beräknats, dock att ifråga om folk- och småskollärarekåren beräkningen skall ske å de avlöningsbelopp, minskade med ersättningen för bostad och vedbrand som upptagits i 1920 års lönestat ävensom att såväl för denna personal som för den vid flickskolan anställda lärarinnepersonalen det statliga kristidstillägg, som kan komma att beviljas, skall tillfalla stadskassan;

dels att stadsfullmäktige måtte överlämna åt lönenämnden att pröva och avgöra tillämpningen av dessa bestämmelser i tvistiga fall.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Till Karlstads Drätselkammare.

På anmodan av stadens ombudsman får jag härmed meddela följande angående lärarnes vid stadens folk- och småskolor löner, bostads- och vedbrandsersättning och kristidstillägg under 1919, samt vad som föreslagits beträffande förutnämnda befattningshavares förmåner för 1920.

B e f a t t n i n g	Å r 1919					Å r 1920				
	Lön	Bost- ersätt.	Bränsle- ersätt.	Kristids- tillägg	Summa	Lön	Bost- ersätt.	Bränsle- ersätt.	Kristids- tillägg	Summa
Folkskollärare I lönegraden	2,100	600	300	1,505	— 4,505	2,100	800	500	1,765	— 5,165
IV	3,300	600	300	1,805	— 6,005	3,300	800	500	2,565	— 7,165
Folksk.-lärarinna I	1,900	400	200	1,265	— 3,765	1,900	550	375	1,631	66 4,456
IV	2,800	400	200	1,031	66 4,431	2,800	550	375	2,231	66 5,956
Småsk.-lärarinna I	1,200	400	200	648	33 2,448	1,200	400	250	1,165	— 3,015
IV	1,800	400	200	715	— 3,115	1,800	400	250	1,565	— 4,015
Handarb.-lär. I	1,800	—	—	1,231	66 3,031	1,850	—	—	1,165	— 3,015
IV	2,400	—	—	1,131	66 3,531	2,450	—	—	1,565	— 4,015
Skolkökslärarin. I	2,300	—	—	898	33 3,198	2,600	—	—	1,481	66 4,081
II	2,600	—	—	765	— 3,365	2,900	—	—	1,681	66 4,581
Gymnastiklärare	1,200	—	—	133	33 1,333	1,200	—	—	800	— 2,000
27 slöjdgrupper à 200: —					5,400	Slöjdlärare (9 grupper)				3,100
11 " à 150: —					1,650	18 slöjdgrupper à 300				5,400
						10 " à 225				2,250
					Kronor 7,050					Kronor 10750

Beträffande bostads- och vedbrandsersättningen för 1919 så har denna genom särskilt beslut av lönenämnden och folkskolestyrelsen höjts på så sätt att av kristidstillägget för året beräknats utgå för folkskollärare till bostadsersättning 200 och till vedbrandsersättning 100 kronor. Således i allt 800 kr. för bostad och 400 kronor för bränsle, eller tillsammans 1,200 kronor. För folk- och småskollärarinnor ha vidtagits enahanda åtgärder. Då icke den för 1919 bestämda bostads- och vedbrandsersättningen motsvarade i orten gällande pris var denna åtgärd nödvändig för att kunna erhålla statsbidrag till lärarelöner.

Karlstad i Dec. 1919.

A. NORSELL.

Approximativ kostnadsberäkning

för kristidstillägg åt Karlstads stads tjänstemän, betjänte, pensionärer samt understödsdagare under år 1920.

Lönenämndens förslag.

D e l e g a t i o n e r	Kostnad år 1920				Motsvarande år 1919			
	Per år		Per kvartal		Per år		Per kvartal	
Magistraten, Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.....	92,593	61	23,148	40	90,963	27	22,740	81
Belysningsverken.....	39,530	—	9,882	50	34,086	66	8,521	66
Vatten- & Avloppsverken.....	11,166	66	2,791	66	9,886	66	2,471	66
Fattigvårdsstyrelsen.....	24,533	16	6,133	29	22,433	16	5,608	29
Hälsovårdsnämnden.....	23,705	82	5,926	45	23,705	82	5,926	45
Folkskolestyrelsen.....	154,974	75	38,743	68	95,051	45	23,762	86
Elementarläroverk f. flickor.....	36,832	98	9,208	24	36,833	96	9,208	49
Karlstads lärlings- och yrkesskola..	1,200	—	300	—	—	—	—	—
Brandväsendet.....	37,658	33	9,414	58	37,658	33	9,414	58
Polisväsendet..	83,245	02	20,811	25	83,245	02	20,811	25
Centralförrådet.....	1,965	—	491	25	2,445	—	611	25
Varmbadhuset.....	12,781	67	3,195	42	12,781	67	3,195	42
Saluhallsstyrelsen.....	2,125	—	531	25	2,125	—	531	25
Hamnstyrelsen.....	19,192	15	4,798	03	16,647	89	4,161	97
Dispensärstyrelsen.....	—	—	—	—	3,403	17	850	79
Kronor	541,504	15	135,376	—	471,267	06	117,816	73

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 13 december 1919.

H. WESTLIN.

Approximativ kostnadsberäkning

för kristidstillägg åt Karlstads stads tjänstemän, betjante, pensionärer och understödstagare 1:sta halvåret 1920 i enlighet med Drätselkammarens förslag av den 21 januari 1920.

Delegationer	Kostnad 1/1—30/6 1920
Magistraten, Stadsfullmäktige och Drätselkammaren ...	46,296 80
Belysningsverken*)	—
Vatten- och Avloppsverken	5,583 33
Fattigvårdsstyrelsen	12,266 58
Hälsovårdsnämnden	11,852 90
Folkskolestyrelsen	62,504 10
Elementarläroverket för flickor	18,416 48
Karlstads Lärlings- och Yrkesskolor	600 —
Brandväsendet	18,829 16
Polisväsendet	41,622 50
Centralförrådet	982 50
Varmbadhuset	6,390 84
Saluhallsstyrelsen	1,062 50
Hamnstyrelsen	9,596 06
Summa erforderliga medel	236,003 75

*) Gas- och Elektricitetsverken hava i 1920 års stat upptagit medel till kristidstillägg. Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 21 januari 1920.

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 januari 1920.

§ 25.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över lönenämndens förslag rörande kristidsförmåner för stadens befattningshavare och pensionärer innevarande år.

Då drätselkammaren nu tog detta ärende i övervägande, anmärktes, att den lönereglering för folkskollärarekåren, som under år 1919 börjat tillämpas, åtminstone delvis torde avsett att innebära dyrtidskompensation, till följd varav något kristidstillägg på den löneökning, regleringen medfört, vilken ökning för hela kåren uppginge

till ett belopp av 44,950 kronor, ej skäligen borde beräknas, Även med en dylik reduktion skulle, om lönenämndens förslag i övrigt följdes, folkskollärarekårens förbättring i inkomster för år 1920 komma att uppgå till genomsnittligt cirka 12 %.

Mot förslaget i övrigt förekorm ingen erinran.

Drätselkammaren beslöt eftet en ingående överläggning i ärendet hemställa:

dels att stadsfullmäktige måtte besluta, att § 7 punkt 1 i de den 20 juni 1918 antagna bestämmelser rörande kristidstillägg m. m. skall få följande lydelse:

»1. Befattningshavare, som jämlikt den taxering till inkomst och förmögenhetsskatt, vilken under 1919 ägt rum, har att erlagga dylik skatt för högre belopp än 5,000 kronor, därest hans familj består av högst fyra medlemmar, eller för högre belopp än 6,000 kronor, därest hans familj räknar flera än 4 medlemmar, skoland vid inkomstberäkningen iakttagas, att äkta makars taxering sammanräknas;»

dels att stadsfullmäktige måtte tillerkänna samtliga de stadens nuvarande befattningshavare och pensionärer, som avses i de av stadsfullmäktige den 20 juni 1918 fattade, under §§ 146, 147, 148 och 150 antecknade beslut angående beviljande av kristidsförmåner dylika förmåner för år 1920 att utgå tillsvidare, intill dess annan reglering kan bli fastställd, med beräkning enligt samma grunder, som tillämpats under år 1919 och å de avlöningsbelopp, varå senast utbetalda kristidstillägg för 1919 beräknats, dock att i fråga om folk- och småskollärarekåren beräkningen skall ske å de avlöningsbelopp, som upptagits i 1920 års lönestat, minskade dels med ersättningen för naturaförmåner, dels med ovannämnda, genom den år 1919 genomförda löneregleringen uppkomna ökning i löneförmåner, ävensom att såväl för denna personal som den vid flickskolan anställda lärarinnepersonalen det statliga kristidstillägg, som kan komma att beviljas, skall tillfalla stads-kassan;

dels att stadsfullmäktige måtte till bestridande av de av detta beslut föranledda utgifter för första halvåret 1920 ställa till förfogande ett belopp av 236,003: 75 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst ut-taxering;

dels att stadsfullmäktige måtte överlämna åt lönenämnden att pröva och avgöra tillämpningen av dessa bestämmelser i tvistiga fall.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 15.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över lönenämndens förslag rörande kristidsförmåner för stadens befattningshavare och pensionärer innevarande år.

I ärendet hade drätselkammaren inkommit med utlåtande på sätt närmare framginge av dess protokoll den 19 januari 1920, § 25.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Folkskolestyrelsens framställning rörande löneförmåner för stadens
folkskollärarekår för år 1920.**

*Utdrag av protokoll vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 7 november 1919.*

§ 106.

Följande skrivelse hade till folkskolestyrelsen inkommit:

»Till Karlstads Folkskolestyrelse.

Då den tillfälliga reglering av lönerna, som av stadsfullmäktige under innevarande år beslutats för bl. a. personalen vid härvarande folkskolor, icke avsåg att definitivt fastställa nämnda kårs löner, få undertecknade, representanter för de olika lärarekategorierna, vördsamt anhålla, att Folkskolestyrelsen behagade hos stadsfullmäktige hemställa om förnyat beslut i nämnda lönefråga. Därjämte önska vi framlägga några synpunkter till beaktande vid frågans behandling.

De lönebelopp som av Folkskolestyrelsen föreslagits och av stadsfullmäktige beslutats, och vilka utgå under innevarande år, hava varit de av riksdagen fastställda minimibeloppen, ersättning för de s. k. naturaförmånerna jämte kristidstillägg, beräknat efter samma grunder som för stadens övriga befattningshavare.

Emellertid innehåller beslutet jämväl, att ett avdrag, utgörande skillnaden mellan den nya lönen, tillkommen efter riksdagens senaste beslut, och den till oss därförinnan utgående, skall göras från de på nämnda sätt beräknade kristidstilläggen. På grund av detta avdrag hava såväl de beslutade ålderstilläggen som det fastställda förhållandet emellan de olika lärarekategoriernas grundlöner i icke ringa grad rubbats, vilket helt säkert icke varit avsett. Därigenom har också den höjning i lärarelönerna, som riksdagens beslut avsåg, i väsentlig grad uteblivit.

Sedan lärarekåren genom sin representant i skolstyrelsen uppmanats att ingiva förslag till ersättning för i lag bestämda naturaförmåner, anhålla vi, att dessa måtte för nästkommande år utgå med 1,400 kronor för folkskollärare, 1,100 kronor för folkskollärarinna och skolkökslärarinna samt 700 kronor för lärarinna i småskolan och handarbetslärarinna, dessa belopp utgörande full ersättning för sagda naturaförmåner.

På övrig lön torde, ävenledes för nästkommande år, beviljas dyrtidstillägg; beräknat efter samma principer som för *statens* befattningshavare.

På grund av ovan anförda få vi därför vördsamt hemställa, att Folkskolestyrelsen behagade föreslå stadsfullmäktige:

att den kontanta grundlönen till folk- och småskolans lärarepersonal måtte för den i lag stadgade lästiden beräknas till de av riksdagen fastställda lönebeloppen,

att för de i lag bestämda naturaförmånerna ersättning utgår med 1,400:—, 1,100:— och 700:— kr. för resp. lärarekategorier,

att ålderstilläggen bibehållas vid de av stadsfullmäktige under innevarande år fastställda,

att lärarinna i huslig ekonomi i lönehänseende jämsättes med folkskollärarinna, dock att å den förras lön avdrag göres för i skolköket åtnjuten naturaförmån och slöjdlärarinna i lönehänseende jämsättes med lärarinna i småskolan,

att dyrtidstillägg utan avdrag beviljas på de fastställda lönebeloppen, ersättningen för naturaförmånerna undantagen, efter samma principer som för *statens* befattningshavare.

Karlstad den 13 oktober 1919.

Å lärarekårens vid Karlstads folk- och småskolor vägnar:

G. A. Gustafsson.

Ernst Strandman.

David Karlström.

Gustaf Karlström.

A. G. Lindgren.

Gust Olsson.

Gustav Starck.

Maria Söderquist.

Selma Andersson.

Sara Svensson.

Ida Ödquist.

Greta Lundgren.

Bettan Persson.»

Med anledning härav hade byggnads- och ekonominämnden, som förberett ärendet, föreslagit folkskolestyrelsen att hos stadsfullmäktige göra följande framställning:

att den kontanta grundlönen till folk- och småskolans lärare och lärarinnor måtte för år 1920 utgå med samma belopp som för innevarande år;

att ersättningen för de enligt lag föreskrivna naturaförmånerna måtte utgå med följande belopp under år 1920:

för folkskollärare: bostadsersättning med 800 kronor och bränsleersättning med 500 kronor = 1,300 kronor;

för folkskollärlarinna: bostadsersättning med 550 kronor och bränsleersättning med 375 kronor = 925 kronor;

för småskollärlarinna: bostadsersättning med 400 kronor och bränsleersättning med 250 kronor = 650 kronor;

att ålderstillägg måtte utgå med samma belopp som för innevarande år;

att lärarinna i huslig ekonomi måtte i lönehänseende likställas med folkskollärlarinna, dock att avdrag göres för den naturaförmån, den förstnämnda åtnjuter i form av middagar i skolköket, med 225 kronor för år;

att slöjdlärlarinna måtte i lönehänseende likställas med småskollärlarinna;

samt att dyrtidstillägg, utan avdrag, måtte för samtliga lärarekategorier beviljas på här föreslagna kontanta grundlöner och ålderstillägg enligt samma grunder, som kunna komma att bestämmas för stadens övriga befattningshavare.

Folkskolestyrelsen beslöt nu i överensstämmelse med detta nämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:

BROR LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Kartstad den 25 november 1919.*

§ 49.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över en från folkskolestyrelsen inkommen framställning rörande löneförmåner för stadens folkskollärarekår för år 1920.

Då lönenämnden efter en ingående överläggning ej fann sig hava anledning till annan anmärkning mot förslaget än en erinran därom, att kristidstillägget för folkskolans personal borde beräknas efter enahanda grunder som för övriga stadens befattningshavare med den tilläggsbestämmelse, att kristidstillägg, som kunde

komma folkskollärarekåren tillgodo från annat håll, borde inflyta till stadskassan, beslöt nämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning i vad avsåge andra förmåner än kristidstillägg samt förklara sig vilja i annat sammanhang upptaga frågan om och efter vilka grunder kristidsförmåner till folkskolans personal skola utgå.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 januari 1920.

§ 24.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en från folkskolestyrelsen inkommen framställning rörande löneförmåner för stadens folkskollärarekår för år 1920.

I detta ärende hade lönenämnden avgivit infortrat yttrande, och beslöt drätselkammaren att med instämmande häri hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning i vad avsåge andra förmåner än kristidstillägg samt förklara sig vilja i annat sammanhang upptaga frågan om och efter vilka grunder kristidsförmåner till folkskolans personal skola utgå.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.

§ 16.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över folkskolestyrelsens jämlikt dess protokoll den 7 november 1919, § 106, gjorda framställning rörande löneförmåner för stadens folkskollärarekår för år 1920, över vilken framställning lönenämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden,

Då beredningsutskottet, icke fann annan anledning till erinran mot förslaget, än att den av nämnda delegationer tillstyrkta uppdelningen av naturaförmånerna vore beträffande bostadsersättningen för låg och beträffande bränsleersättningen för hög, beslöt utskottet, som i annat sammanhang behandlat frågan om kristidstillägg åt lärarekåren, föreslå,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning i vad avser andra förmåner än kristidstillägg, dock med den ändringen, att ersättningen för de enligt lag föreskrivna naturaförmånerna skola under året utgå i bostadsersättning och bränsleersättning med för folkskollärare respektive 900 och 400 kronor, för folkskollärarynna respektive 600 och 325 kronor och för småskollärarynna respektive 450 och 200 kronor;

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma att för beslutet erforderligt belopp skall i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst ullaering.

Tillika beslöt utskottet, som ansåg det riktigast, att lärarekåren erhöile bränsle in natura i stället för ersättning därför, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt folkskolestyrelsen att efter verkställd utredning inkomma med förslag angående den mängd ved eller annat bränsle, som kunde vara erforderlig för ett tillhandahållande åt lärarekåren av bränsle in natura.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förslag angående uppförande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 18 november 1919.*

§ 615.

Angående inrättande av ett kabinett i hamnens närhet hade från hamnstyrelsen inkommit ett så lydande protokollsutdrag:

*”Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen
i Karlstad den 19 september 1919.*

§ 140.

I enlighet med av hamningeniören väckt förslag beslöts att verkställa den förflyttning i nordvästlig riktning av hamnkaptenskontoret och pissoaren, som påkallades av den nya uppfartsvägen vid hamntorget.

I detta sammanhang beslöts ingå till drätselkammaren med hemställan, att kammaren ville upptaga frågan om inrättande av ett kabinett i hamnens närhet exempelvis på planteringen framför tullhuset.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Stadsarkitekten, som fått detta ärende till sig överlämnat för utredning, hade nu till drätselkammaren inkommit med ritning till kabinett å planteringen framför tullhuset jämte kostnadsförslag, slutande å ett belopp av 13,500 kronor.

Drätselkammaren, som fann det vara av nöden, att en bekvämlighetsinrättning anordnades i hamnens närhet, beslöt efter granskning av förslaget hemställa hos stadsfullmäktige,

att stadsfullmäktige måtte besluta uppförandet av ett kabinett i enlighet med ifrågavarande ritningar och förslag;

att stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag av 13,500 kronor,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att det sålunda beslutade anslaget skall täckas genom upplåning på högst 40 år; samt

att stadsfullmäktige måtte ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan om tillstånd att upptaga det sålunda erforderliga lånet.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 10 december 1919.

§ 172.

Med anhängan om Hälsovårdsnämndens yttrande över förslaget hade Beredningsutskottet till Nämnden öfverlämnat en af Drätselkammaren till Stadsfullmäk-

tige gjord framställning om uppförande af en byggnad för bekvämlighetsinrättningar i planteringen öster om det s. k. Expositionshuset vid Hamntorget.

Efter tagen del af framställningen med tillhörande ritningar och kostnadsberäkningar beslöt Hälsovårdsnämnden göra följande uttalande.

Hälsovårdsnämnden är ense med Drätselkammaren rörande behovet af en dylik inrättning i närheten av hamnen och har intet att erinra mot den föreslagna platsen.

Då emellertid afsikten synes vara att anordna pissoir i det längst norrut belägna af de för män afsedda klosettrummen med gemensam ingång utifrån, är det enligt Nämndens åsikt anledning befara, att det utanför klosettrummen belägna förrummet, särskildt under den kallare årstiden, skall användas till uppehållsplats för en del trafikanter i pissoiren, hvilket kommer att försvåra upprätthållandet af ordning och snygghet i lokalerna.

Hälsovårdsnämnden föreslår därför, att, om icke särskild ingång till pissoiren kan beredas, en fristående inrättning af järn för ändamålet anordnas.

I öfrigt har Hälsovårdsnämnden intet att erinra mot byggnaden eller lokalernas anordnande, men vill hemställa, att, om möjligt, handdukar mot en mindre afgift tillhandahållas dem, som önska använda tvättställen.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 17.

Jämlikt sitt protokoll den 18 november 1919, § 615, hade drätselkammaren till stadsfullmäktige inkommit med förslag angående uppförande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet i enlighet med av stadsarkitekten därtill uppgjorda ritningar.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, hade begärt hälsovårdsnämndens yttrande över förslaget; och hade nämnden därvid tillstyrkt detsamma med viss ändring.

Med instämmande i vad hälsovårdsnämnden anfört, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta uppförandet av en bekvämlighetsinrättning i enlighet med uppgjorda ritningar och förslag, dock med

den ändring, att, därest icke särskild ingång till pissoiren kan beredas, en fristående sådan inrättning av järn anordnas;

att stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag av 13,500 kronor att täckas genom upplåning på högst fyrtio år ävensom ingå till Kungl. Maj:t med ansökan om tillstånd att upptaga det sålunda erforderliga lånet;

samt att stadsfullmäktige måtte i fråga om skötseln av inrättningen föreskriva, att handdukar mot en mindre avgift tillhandahållas dem, som önska använda tvättstälten.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads barnhem framställning om anslag till barnhemmet för år 1920.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av på alla håll stegrade priser hava utgifterna för Karlstads Barnhems verksamhet under de senaste åren betydligt överstigit Barnhemmets inkomster. Så översteg för år 1918 utgifterna inkomsterna med cirka Kr. 2,000: —. År 1919 kommer att visa minst lika nedslående resultat. Vad som brustit har Barnhemmet måst taga av kapitalet.

För att i någon mån minska uppstående brister och göra det möjligt för Barnhemmet att fortsätta sin verksamhet tillåter sig Barnhemmet att hos Herrar Stadsfullmäktige göra en vördsam framställning om, att det anslag å Kr. 1,100, som Barnhemmet under de senaste åren åtnjutit av staden måtte höjas till Kr. 2,000: —.

Avskrift av 1918 års styrelseberättelse bifogas ävensom en uppgift över ungefärliga utgifter och inkomster för år 1919.

Karlstad den 17 December 1919.

För Karlstads Barnhem:

ROB. BANDELIN,
ordförande.

Styrelseberättelse för Föreningen Karlstads Barnhem år 1918.

Tillgångar vid årets början:

Inventarier	2,240: 10	
Utlånade medel	38,200: —	
Obligationer	1,400: —	
Innestående i bank	658: 93	
Fordran	92: 08	
Kassabehållning	9: 03	42,600: 14

Inkomster under året:

Medlemsavgifter	421: —	
Anslag av staden	1,100: —	
Anslag av Fruntimmersföreningen ..	200: —	
Gåva av onämnd	20: —	
Räntor	2,599: 59	
De äldre barnens arbetsförtjänst	103: 75	
Diverse	370: —	4,814: 34
	Kronor	47,414: 48

Utgifter under året:

Hyra	600: —	
Avlöningar	775: 25	
Vatten, lyse och bränsle	721: 68	
Mat och kläder	3,885: 38	
Medicin och diverse	626: 98	
Reparation av badrummet	253: 50	6,862: 79

Tillgångar vid årets slut:

Inventarier	2,240: 10	
Utlånade medel	36,000: —	
Obligationer	1,400: —	
Innestående i bank	1,298: 02	
Fordran	112: 56	
Kassabehållning	1: 01	
	41,051: 69	
varifrån avgår skuld till Dir. Allsång	500: —	40,551: 69
	Kronor	47,414: 48

På grund av de dyra tiderna hava omkostnaderna för hemmets verksamhet med cirka 2,000 kronor överstigit inkomsterna. Till följd därav har hemmet ej

kunnat öka antalet av sina skyddslingar. Desammas antal har under hela året utgjort 7 stycken (5 flickor och 2 gossar).

Karlstad i April 1919.

HUGO SEVERIN.

HELENA TJERNELD.

MARIA ROS.

GERTRUD MÆCHEL.

Ungefärlig inkomsts- och utgiftsstat för Karlstads Barnhem 1919.

Inkomster:

Medlemsavgifter cirka	260: —
Anslag: av staden	1,100: —
av Fruntimmersföreningen	200: —
Räntor cirka	2,500: —
De äldre barnens arbetsförtjänst cirka	700: —
Diverse inkomster	150: —
	Kronor 4,910: —

Utgifter:

Hyra	600: —
Avlöningar cirka	1,200: —
Vatten, lyse och bränsle c:a	900: —
Mat och kläder c:a	4,000: —
Medicin och diverse	600: —
	Kronor 7,300: —
Avgå inkomster c:a	4,910: —
	Brist alltså Kronor 2,390: —

Utdrag av protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 december 1919.

§ 698.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av styrelsen för Karlstads Barnhem gjord framställning angående anslag för barnhemmets verksamhet nästkommande år.

Ehuru styrelsen ej ställt sig till efterrättelse stadsfullmäktiges föreskrift i fråga om tiden för ingivande av ansökan och redogörelse för 1918 års verksamhet m.

m., beslöt drätselkammaren, med hänsyn till omständigheterna, sedan antecknats, att i staten för år 1920 upptagits allénast ett anslagsbelopp av 1,100 kronor, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja styrelsen för Karlstads Barnhem ett anslag för barnhemmets verksamhet under år 1920 av 2,000 kronor under villkor, att, så länge barnhemmet ålnjuter understöd av Karlstads stad, endast barn från staden inlagas å barnhemmet, samt med föreskrift tillika, att, därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1921 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnhemmets verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1920;

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 18.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över styrelsens för Karlstads barnhem till fullmäktige ingivna framställning om anslag till barnhemmet för år 1920, över vilken framställning drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande, beslöt efter tagen del av handlingarna, och under uttalande av den förhoppningen, att med det höjda anslaget barnantalet måtte kunna utökas till det ursprungliga av tio stycken, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Saluhallsstyrelsens framställning angående omläggning av Saluhallens elektriska ledningsnät.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

På senare tiden hava vid upprepade tillfällen fel uppstått i de elektriska ljusledningarna i Saluhallen. Dessa fel hava medfört stora olägenheter genom avbrott i hallens belysning samt dragit betydande summor i reparationer.

Med anledning härav har Saluhallsstyrelsen anmodat Karlstads Elektricitetsverk att undersöka ljusledningarna i Saluhallen. Denna undersökning har givit vid handen, att belysningsinstallationen måste helt omläggas. Elektricitetsverket har uppgjort program för detta arbete och även infordrat anbud för dess utförande från stadens elektriska firmor. Det av Elektricitetsverket förordade, lägsta anbudet slutar på en summa av kr. 5,000:—.

Saluhallsstyrelsen får därför hemställa om ett anslag å kr. 5,000:— för ombyggnad av belysningsinstallationen i Saluhallen.

Beloppet är upptaget å Saluhallsstyrelsens extra stat för år 1920.

Karlstad den 16 December 1919.

För Karlstads Saluhallsstyrelse:

HUGO BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos Belysningsstyrelsen å den 27 dec. 1919.

§ 4.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade styrelsen att yttra sig över Karlstads Saluhallsstyrelsens skrivelse av 16 dec, d. å. med förslag att för en summa av Kr. 5,000:— omlägga saluhallens elektriska ledningsnät.

Styrelsen beslöt meddela att från dess sida icke fanns något att erinra mot förslaget ifråga.

In fidem:

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 december 1919.

§ 706.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande

över en av saluhallsstyrelsen gjord framställning om anslag i och för omläggning av saluhallens elektriska ledningsnät;

Drätselkammaren beslöt hemställa;

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 5,000 kronor för omläggning av saluhallens elektriska ledningsnät ävensom bestämma, att sålunda beviljat anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelet uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 19.

I enlighet med en av saluhallsstyrelsen därom gjord framställning, som av belysningsstyrelsen och drätselkammaren tillstyrkts, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 5,000 kronor för omläggning av saluhallens elektriska ledningsnät ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning angående polismans rätt till ersättning vid olycksfall i tjänsten.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Från poliskåren har till Magistraten inkommit närlagda framställning angående polismans rätt till ersättning vid olycksfall i tjänsten.

Genom stadsfullmäktiges beslut den 15 september 1910 är bestämdt, att vid sjukdom, ådragen genom skada under tjänstgöring, skall polismans aflöning oafkortad utbetalas. Om försäkring mot olycksfall och utbetalning af därpå hänfyllande ersättning nämnes intet i beslutet.

Vid den af stadsfullmäktige den 20 september 1917 beslutade löneregleringen för poliskåren gjordes ingen förändring i först omförmälda bestämmelse om aflönings utgående vid sjukdom, ådragen genom skada under tjänstgöring. Däremot beslöts att höja de belopp, varför poliskåren var olycksfallsförsäkrad, utan att någon bestämmelse träffades, om hvem som skulle äga uppbära eventuell ersättning.

¹Försäkringsbrevet utvisar, att Drättselkammaren är att anse som försäkrings-tagare och att ingen annan än försäkringstagaren har någon rätt *gent emot bolaget*.

Drättselkammaren har på Magistratens anmodan uttalat sig i frågan och synes däraf, att intill 1916 praxis varit, att polismannen fått utom full aflöning uppbära äfven olycksfallsersättningen vid öfvergående skada, men att därefter ändring skett, så att denna ersättning ingått till Drättselkammaren.

Från ett antal andra städer har Magistraten inhämtat, att enligt där gällande bestämmelser polismannen antingen åtnjuter full aflöning och fri sjukvård, men ingen olycksfallsersättning, eller och själf uppbär sistnämnda ersättning, men då mister tjänstgöringspenningarna.

Magistraten finner en brist i här gällande bestämmelser föreligga därulinnan, att det icke uttryckligen utsäges något om hvem, som äger uppbära olycksfallsersättningen.

Denna brist synes Magistraten böra fyllas genom ett stadsfullmäktiges beslut, så mycket hellre, som olycksfallsförsäkringen omfattar icke blott öfvergående skada, utan även invaliditet och dödsfall och det knappast lärers kunna ifrågasättas, att den af Drättselkammaren uppställda regeln skall för de sistnämnda fallen tillämpas.

Med hänsyn till den allmänna regeln i andra städer, synes Magistraten bestämmelsen beträffande öfvergående skada böra gå ut på, att här, där för sådant fall full aflöning åtnjutes, olycksfallsersättningen bör ingå till stadskassan, men att vid invaliditet och dödsfall ersättningen bör tillfalla den skadade polismannen eller i sista fallet hans dödsbo;

Och hemställer Magistraten sålunda, att stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet härmed.

Karlstads rådhus den 27 november 1919.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 18 november 1919.

§ 609.

Uppå remiss från Magistraten hade drättselkammaren att yttra sig över en

av A. Y. Nilsson och F. O. Björk å poliskårens vägnar hos magistraten gjord framställning. så lydande:

”Till Magistraten i Karlstad.

Den 1 maj innevarande år blev poliskonstapel Emanuel Törnkvist härstädes genom olycksfall i tjänsten oförmögen att på längre tid tjänstgöra och skulle han fördenskull varit berättigad att erhålla olycksfallsersättning under denna tid. Som Törnkvist även hos olycksfallsförsäkringsbolaget härstädes fick utkvittera ett belopp av omkring 44 kronor, vilket emellertid stadskamreraren ansåg borde tillfalla stadskassan, enär Törnkvist haft full avlöning under sjukdomstiden, måste Törnkvist överlämna beloppet ifråga till stadskamreraren.

Enligt Magistratens förslag och stadsfullmäktiges beslut av år 1910 och 1917 beslutades att polispersonalen skulle hava fri olycksfallsförsäkring samt dessutom full avlöning å obestämd tid vid olycksfall i tjänsten. Ersättning vid olycksfall i tjänsten har förut alltid utbetalats till polispersonalen, varför stadskamrerarens förfarande i nu nämnda fall synes oss oriktigt och anhålla vi fördenskull om Magistratens förtydligande av stadsfullmäktiges beslut i ovanberörda fråga.

Karlstad den 8 november 1919.

Å poliskårens vägnar:

A. Y. NILSSON.

F. O. BJÖRK“.

Drätselkammaren, som redan den 7 februari 1916 haft anledning att i princip uttala sig i ifrågavarande avseende, beslöt att såsom yttrande hänvisa till detta uttalande ävensom meddela, att enligt från Svenska Stadsförbundet erhållna upplysningar regeln i flertalet städer vore den, att vid frånvaro ur tjänsten på grund av i tjänsten ådragen skada vederbörande finge avstå antingen från tjänstgöringspenningarna eller olycksfallsersättningen, vilken sistnämnda ersättning i sådant fall inginge till stadskassan.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 7 februari 1916.

§ 14.

Angående brandkårens och poliskårens olycksfallsförsäkringar hade förre t. f. stadskamreraren R. Linderstam till Drätselkammaren ingivit en så lydande framställning:

"Till Drätselkammaren, Karlstad.

Brandkåren och Poliskåren äro av staden olycksfallsförsäkrade i Olycksfallsförsäkringsaktiebolaget "Fylgia".

Bolagets agent här i staden har anmodat mig att för Drätselkammarens räkning utfärda kvitto å de ersättningsbelopp, som av honom för någon tid sedan, på grund av dessa försäkringar, blivit utbetalta till skadade polismän.

Härigenom kom till min kännedom, att kotymen vis å vis dessa försäkringar sedan en följd av år varit den, att, då olycksfall inträffat, den skadade själv brukat göra anmälan härom till agenten, som, då ersättningen sedermera utföll, utbetalte denna till honom. Agenten har emellertid måst hava kvitto av försäkringstagaren och som Drätselkammaren är försäkringstagare för poliskårens försäkring, så har han efteråt brukat få sådant av Drätselkammaren. För Brandkåren står troligen brandstyrelsen som försäkringstagare, ty det brevet finnes icke under mitt förvar.

Icke allenast för att få bort detta efter mitt förmenande om ringa ansvarskänsla vittnande sätt, att för Drätselkammarens räkning utkvittera belopp, som genom räkenkaperna icke kunna påvisa vara redovisade,

utan också därför att jag icke av för mig tillgängliga instruktioner och protokoll kunnat utreda hur Drätselkammaren tänkt sig använda dessa ersättningsbelopp, än mindre påträffat någon bestämmelse att de oavkortade skola utgå till de skadade, vilka under sjukdomen fått behålla sin fulla lön, har jag nu velat påpeka förhållandet.

Idén med en olycksfallsförsäkring, som tages av en enskild person, är ju den, att denne genom periodvis återkommande mindre inbetalningar tillförsäkrar sig ett visst dagligt understöd, som skall utgå ifall han genom olycksfall skulle bli urståndsatt att förtjäna sitt uppehälle. Är skadan övergående så upphör understödet vid tillfrisknandet, varemot om invaliditet uppstått, understödet fortgår eller utgöres genom visst belopp på en gång.

Jag kan icke finna annat, än att det är ordnat på samma sätt för stadens arbetare, redan utan olycksfallsförsäkring i "Fylgia".

Genom lagen om olycksfall i arbete av den 5 juli 1901 har staden såsom arbetsgivare skyldighet, att om ett olycksfall medför väsentlig nedsättning av den skadades arbetsförmåga under mera än 60 dagar efter olycksfallet, utbetala en sjukhjälp av en Kr. pr dag fr. o. m. den 61 dagen till den dag då den skadade blivit återställd eller intill dess det visat sig att skadan blir för framtiden bestående, eller till dess döden inträtt. Blir skadan bestående utgår livränta och om olycksfallet inom två år skulle medföra döden så utgår begravningshjälp. Änka får livränta o. s. v.

Lagen föreskriver emellertid ingenting om vad som skall utgå under de första 60 dagarna, men för Stadens funktionärer har den praxisen tillämpats, åtminstone för dem som anses vara ordinarie anställda, att avlöningen utgått oavkortad. I Magistratens skrivelse av den 19 April 1910 med förslag till ny lönerreglering för poliskåren förekommer också i Ser. A. n:o 8 på sidan 22 följande: "För närvarande gäller den bestämmelsen, att — — — och vid sjukdom, ådragen genom skada under tjänstgöring, avlöningen oavkortad utbetalas — — —".

Genom nyssnämnda lag samt genom den här åberopade bestämmelsen för Poliskåren och praxisen synes det mig som hade staden det lika bra ordnat för sina funktionärer rörande ersättning för skada förorsakad genom olycksfall i arbete, som Staten har för sina. Statens järnvägar, liksom också Telegrafverket, olycksfallsförsäkrar nämligen icke sin personal, men har kompletterat olycksfallslagens bestämmelser därigenom, att avlöningen får bibehållas från olycksfallsdagen.

Krav på staden om extra ersättningar, som i lika fall icke kunna fordras av staten, böra därför kunna anses som obefogade och lemnas utan avseende. Men från stadens sida kan meningen möjligen vara den, att medvetandet av bibehållen lön och extra dussör för värk och sveda om ett olycksfall inträffar, skulle inom Polis- och Brandkåren utgöra en maning och eggelse till mod och självopoffring i kritiska fall. Hade staden tänkt säkerställa sig för eventuella utgifter på grund av olycksfallslagen, så hade försäkringarna nog blivit tagna i Riksförsäkringsanstalten.

De ersättningar, som jag vet hava utgått i år till polispersonalen äro följande:

Till K. H. Wadell, som skadade sig den 28 juni i år 150:— kr.

Till K. J. Lind, » » » » 6 oktober i år 21:75 »

Dessutom är ersättning sökt av J. E. L. Bergdahl för anskaffandet av en s. k. stiftand, att ersätta en tand som förlorades vid olycksfall den 28 sisl. oktober.

De olycksfallspremier, som stadskassan i år utbetalt till Olycksfallsförsäkringsbolaget "Fylgia" äro följande:

För hela poliskåren.....	288: —	Kr.
För brandkårens manskap, ej cheferna	148: 50	kr.
För Brandchefen	72: —	»
För v. Brandchefen till 1 Jan.....	22: 50	»
	243: —	»
	Summa 531: —	Kr.

På min fråga om anledningen till den höga avgiften för Brandchefen, i förhållande till den för manskapet, svarade agenten att avgiften är rätt.

Försäkringen är på 20,000: — Kr. vid dödsfall,
och på 20,000: — Kr. vid invaliditet, samt
med ersättning av 10 Kr. för egen person samt 5 Kr. för läkarvård per dag,
eller tillsammans 15 Kr. per dag, vid inträffat olycksfall.

Innan Drätselkammaren beslutar sig för framställning till Stadsfullmäktige i ärendet torde vara skäl låta efterhöra hur förhållandet är i Stockholm, om Polis- och Brandkåren där äro försäkrade och i så fall för vilket ändamål.

Avse försäkringarna att staden skall skydda sig för de kostnader, som kunna uppstå på grund av "Lagen om olycksfall i arbete", så föreslås att dessa tagas i Riksförsäkringsanstalten.

Till slut får jag vördsamt anhålla om drätselkammarens föreskrifter i här berörda förhållanden.

Karlstad den 14 November 1915.

RUSTAN LINDERSTAM.

t. f. Stadskamrer."

Sedan Drätselkammaren med anledning härav från Svenska Stadsförbundet begärt uppgifter rörande förhållandena i andra svenska städer, beslöt nu kammaren, efter tagen del av de inkomna uppgifterna, att hädanefter vid inträffade olycksfall olycksfallsersättningen skulle inbetalas till stadskassan.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Ex protocols:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 december 1919.

§ 700.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av magistraten gjord framställning angående polismans rätt till ersättning för olycksfall i tjänsten.

Då vad magistraten i ärendet föreslagit stode i full överensstämmelse med de principer, drätselkammaren tänkt sig i förevarande avseende, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte med bifall till magistratens framställning, besluta att vid övergående skada olycksfallsersättningen skall ingå till

stadskassan, men att vid invaliditet och dödsfall ersättningen skall tillfalla i första fallet den skadade polismannen och i sista fallet hans dödsbo.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 20.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av magistraten till fullmäktige ingiven framställning i fråga om polismans rätt till ersättning vid olycksfall i tjänsten, över vilken framställning drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande.

Med instämmande i vad magistraten i ärendet föreslagit beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta, att vid övergående skada, som drabbar polisman i tjänsten, olycksfallsersättningen bör ingå till stadskassan, men att vid invaliditet och dödsfall ersättningen bör tillfalla den skadade polismannen eller, i sista fallet hans dödsbo.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Byggnadsnämndens yttrande i anledning av från Kungl. Byggnadsstyrelsen
framställda erinringar mot av stadsfullmäktige den 18 oktober 1917
godkänt förslag rörande ändring av stadsplanen för viss del av
Herrhagen m. m.**

*Utdrag av protokoll hållet hos byggnadsnämnden
i Karlstad den 12 novembaer 1919.*

§ 190.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden att avgiva yttrande i anledning av från Kungl. Byggnadsstyrelsen framställda erinringar mot det av

stadsfullmäktige den 18 oktober 1917 godkända förslag rörande ändring i och utvidgning av stadsplanen för del av Herrhagen ävensom byggnadsbestämmelser för samma område.

Byggnadsstyrelsens ifrågavarande erinringar, som skulle här intagas, voro av följande lydelse:

«Till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands län.

Sedan Kungl. byggnadsstyrelsen genom nådig remiss den 16 januari 1918 anbefallts avgiva underdånigt utlåtande över en av stadsfullmäktige i Karlstad gjord underdånig framställning om stadfästelse å av den beslutad ändring i och utvidgning av stadsplanen m. m. för del av Herrhagen i Karlstad, har Kungl. järnvägsstyrelsen på anmodan av byggnadsstyrelsen förehaft detta ärende till behandling och därefter till byggnadsstyrelsen ingivit ett av särskild karta åtföljt yttrande, varav framgår, att järnvägsstyrelsen träffat överenskommelser med stadsfullmäktige i Karlstad angående överlåtelser av mark till statens järnvägar, vilka överlåtelser i enlighet med den bifogade kartan äro av beskaffenhet att föranleda vissa ändringar i det för fastställelse underställda stadsplaneförslaget.

I anledning härav och efter verkställd granskning av ärendet får byggnadsstyrelsen anföra följande:

Beträffande först de av järnvägsstyrelsen påkallade ändringarna i det föreliggande stadsplaneförslaget, nämligen att de å den återopade kartan med röd och gul färg betecknade områdena skola ur stadsplanen utgå, har byggnadsstyrelsen för sin del intet häremot erinra under förutsättning likväl att endast sådana områden, som tillhöra statens järnvägar, bliva uteslagna ur stadsplanen samt att denna, som även av järnvägsstyrelsen föreslagits, omarbetas i anslutning till den föreslagna vägporten. De områden, som sålunda skola utgå ur stadsplaneförslaget, böra omgivas av samma gränslinie, som å planen är utmärkt och betecknad som stadsplanegräns.

Beträffande planen i övrigt anser sig byggnadsstyrelsen endast böra anmärka emot det förhållandet, att höjdsiffror saknas i en del gatukors invid kvarteren Anden och Kilen samt att invid stadsplanegränsen söder och väster om kvarteren Taljan och Dockan samt väster därom mellan stadsplanegränsen och järnvägen anordnas gator till smalare bredd än 12 meter. Dylika gator kunna av byggnadsstyrelsen tillstyrkas endast i samband med förgårdar eller annan bestämmelse å angränsande kvartersmark, varigenom ett minsta avstånd av 12 meter mellan byggnadslinjerna kan betryggas. De ävenledes såsom gatumark angivna smala markremsorna närmast stadsplanegränsen, som äro belägna väster om Karlagatans korsning med järnvägen, synes icke vara avsedda till gatuarck och böra därför i

stadsplanen betecknas på annat sätt, exempelvis såsom allmän plantering eller järnvägsmark.

I samband härmed vill byggnadsstyrelsen framhålla, att det synes styrelsen lämpligt, att även de återstående mindre områdena mellan stadsplanegränsen i söder och hamnen snarast möjligt bliva ordnade och intagna i stadsplanen.

Emot de till förslaget hörande särskilda byggnadsbestämmelserna har byggnadsstyrelsen funnit skäl till följande anmärkningar.

1) I bestämmelsen § 2 punkt b föreskrives, att tomt under viss förutsättning icke får hava större längd mot gata eller allmän plats än 16 meter. Då vid sådana förhållanden att tomten har sin kortaste gränslinje vid gata eller allmän plats och sålunda denna gränslinje utgör tomtens bredd, uttrycket »större längd» blivit otydligt och lätt kan lämna rum för misstolkningar, böra dessa ord utbytas mot orden »längre gränslinje».

2) Den i § 2 punkt g angivna höjden 9 meter för huvudbyggnad i endast en våning och vind är onödigt stor. Då en dyl.k byggnadshöjd lätt kan inbjuda till vantolkning av bestämmelsen om våningsantalet, bör den sänkas till det vanligen förekommande måttet 5 à 6 meter.

3) Emot § 3 punkt b anmärkes *dels* att en annan beräkningsgrund här föreslås vid beräkning av hushöjd än vad i § 2 punkt g angivits, *dels* att icke någon maximifasadhöjd medtagits för uthus, endast den högsta höjd dessas brandmurar icke skulle få överstiga. Ifrågavarande bestämmelsepunkt bör därför i sin första del ändras så att höjden för huvudbyggnad beräknas från marken till »ekärningen mellan fasadliv och takfall», samt i sin senare del kompletteras med bestämmelsen om fasadhöjd för uthus, vilken lämpligen kan bestämmas till 2, 5 à 3 meter.

4) För undvikande av ett kringgående av bestämmelserna om våningsantalet bör förslaget kompletteras på så sätt att begreppet våning särskiljes från källare medelst exempelvis följande bestämmelse: »Om bottenvåningens höjd över källare är belägen högre än 1,5 meter över angränsande markyta, räknas källaren såsom våning.»

Slutligen anmärkes, att det föreliggande stadsplaneförslaget med tillhörande byggnadsbestämmelser bör för att rätt kunna bedömas kompletteras med beskrivning och karta, vilken senare bör upptaga såväl markens naturliga nivåförhållanden som uppgifter, huruvida för det äldre fastställda stadsplaneförslaget, som nu till största delen inneslutes av det ifrågavarande ändrings- och utvidgningsförslaget, även finnas fastställda byggnadsbestämmelser. Skulle så ej vara förhållandet vill byggnadsstyrelsen framhålla det önskvärda uti att vederbörande ortsmyndigheter begagnade sig av detta tillfälle att för ifrågavarande område antaga och söka fastställelse å särskilda bestämmelser, vilka på ett lämpligare sätt än gällande byggnadsförfattningar kunna reglera därvarande byggnadsverksamhet på ett för området lämpligt enhetligt sätt.

Vad byggnadsstyrelsen sålunda anfört, behagade Ni delgiva vederbörande ortsmyndigheter för fattande av de beslut, som därav kunna föranledas; och torde Ni i sinom tid med eget yttrande till styrelsen översända såväl den här bifogade remissakten med karta, jämte järnvägsstyrelsens ovanberörda jämväl här bifogade skrivelse med ritning som ock övriga till ärendet hörande handlingar.

Stockholm den 18 december 1918.

För Generaldirektören:

G. GUSTAFSSON.

FERD. LILJEKVIST.

(Oläsligt).«

I anledning härav hade stadsingenjören efter byggnadsnämndens hörande och efter inhämtande av ytterligare upplysningar från byggnadsstyrelsen uppgjort nytt förslag till stadsplan för vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad ävensom beskrivning häröver och förslag till byggnadsbestämmelser, så lydande:

»Beskrivning

till förslag till stadsplan och byggnadsbestämmelser för vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad i Karlstad.

Det nu föreliggande förslaget, i det följande kallat 1919 års förslag, är i huvudsak detsamma som 1917 års förslag. De förändringar som vidtagits äro dels sådana, vilka äro en direkt följd av Kungl. byggnadsstyrelsens erinringar mot 1917 års förslag, dels sådana, vilka utan att ändra något väsentligt i förra förslaget, hava synts befogade.

Beträffande rubrikförändringen har denna förefallit lämplig bl. a, emedan stadsdelen Herrhagen i allmänna medvetandet ej omfattar största delen av nu ifrågavarande områden.

Det område, för vilket fastställelse å stadsplan och byggnadsbestämmelser sökes begränsas i väster av förut fastställd stadsplan, i norr av järnvägsområde och Klarälvens östra huvudgren, i öster och söder av Klarälvens mellersta gren, mark tillhörande Karlstads donationsjord samt hamnområde. Ett nu befintligt hamnspår delar området ifråga i en västlig del, huvudsakligen avsedd för bostadskvarter, och en östlig del, huvudsakligen avsedd för industri. De kvarter inom västliga delen, vilka äro avsedda för industri äro: dels största delen av kvarteret Glasberget, vilket för närvarande användes för industriella ändamål (glasbruk): dels 2 stycken kvarter Dockan och Taljan, vilka tänkts skola i första hand fylla behovet av sådana industritomter i närheten av stadens yttre hamn, som äro möjliga för staden att avyttra. Den mark, varå dessa kvarter skulle bliva belägna, äges nämligen av staden (se äganderättsbeteckningen å orienteringsplanen karta C). De bostadskvarter vilka äro föreslagna inom den östliga delen av stadsplaneområdet äro till stor del redan bebyggda

och detta med uteslutande bostadshus. Sannolika dessa kvarter bliva enligt förslaget genom breda gator med planteringar skilda från angränsande industrikvarter,

Vad beträffar det omedelbart söder om det nu planerade området samt mellan Lambergstjärnet och inloppet till inre hamnen belägna området, den s. k. yttre hamnen, har detta ju ej ansetts nu böra medtagas i stadsplanen av flera skäl, varav det viktigaste är. att det är av största vikt för staden att snarast möjligt erhålla industri- och bostadstomter till avyttring. Detta skäl har även varit avgörande för att ej i detta sammanhang söka fastställas byggnadsbestämmelser för den äldre delen av Herrhagen. Emellertid har redan nu dylika bestämmelser påtänkts och tillämpas dessa i princip för närvarande, i vad avser de tomter staden avyttrar, och som nästan alla de obebyggda tomterna inom denna stadsdel helt eller delvis äges av staden samt ej annan än av staden subventionerad byggnadsverksamhet för närvarande förekommer samt under de närmaste åren väl antagligen ej kommer att uppstå, förefinner ju möjlighet att tillse det byggnadsverksamheten bedrives i enlighet med stadens önsknings.

Det område som är beläget mellan östra stationen och den av Kungl. järnvägsstyrelsen föreslagna vägporten har omarbetats i anslutning till det av nämnda styrelse utarbetade bangårdsförslaget och de områden, som skola överlåtas till Statens järnvägar, hava uteslutits ur stadsplanen. Dessutom har ur stadsplanen uteslutits den intill nämnda område belägna järnvägsmarken tillhörig Karlstad—Munkfors järnvägs A.-B., emedan begränsningen för de ur planen uteslutna områdena härigenom bli mera naturlig och redig. I detta sammanhang förtjänar att omnämnas att av Kungl. Maj:t år 1913 fastställda föreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom stadsområden belägna utanför fastställd stadsplan finnas, och förhindras sålunda härigenom att någon av Byggnadsnämnden okontrollerbar byggnadsverksamhet uppstår vare sig å det nu sistnämnda järnvägsområdet eller å det förut omtalade hamnområdet.

De av Kungl. byggnadsstyrelsen anbefallda ändringar och kompletteringar i övrigt hava vidtagits.

1. I vad angår stadsplanen.

1) Gatuhöjder hava utsatts i alla gatukors samt på de ställen där gata ändrar lutning.

2) På de sträckningar där gator enligt 1917 års förslag skulle fastställas till mindre bredd än 12 meter utan i samband med förgårdar eller dylikt har stadsplanegränsen erhållit sådan sträckning att gatubredden bliver 12 meter.

3) De å 1917 års förslag såsom gatumark angivna smala markremsorna närmast stadsplanegränsen, som äro belägna väster om Karlagatans korsning med järnvägen hava endels ingått i järnvägsmark, endels föreslagits till allmän plantering.

4) Ävenledes hava å stadsplanekartan inritats nivålinjer angivande markens nuvarande höjdförhållanden.

II. I vad angår byggnadsbestämmelserna.

1) I § 2 punkt b hava orden «större längde utbytt» mot orden «längre gränslinje».

2) I § 3 punkt a (§ 2 punkt g enligt 1917 års förslag) har huvudbyggnads maximihöjd bestämts till 5 meter i stället för 9 meter.

3) Samma beräkningsgrund för höjden av huvudbyggnader belägna inom kvarter: för vilka skola gälla olika byggnadsbestämmelser har angivits och maximihöjden för uthus samt dessas tak invid tomtgräns har satts till respektive 2,5 och 3,3 meter.

4) Bestämmelser angående beräkning av våningsantalet har influtit i enlighet med den av Kungl. byggnadsstyrelsen föreslagna.

De förändringar i 1917 års förslag vilka vidtagits utan att vara direkt påkallade av Kungl. byggnadsstyrelsens erinringar äro:

1) Utsträckning av stadsplanen till att omfatta även kvarteret Thor, för vilket också byggnadsbestämmelser föreslagits.

2) Införande av byggnadsbestämmelser för de kvarter vilka ej dylika bestämmelser i föregående förslag införts.

3) Ändring av byggnadsbestämmelserna för kvarteret Lien, så att detta skulle bliva bostadskvarter med öppet eller kopplat byggnadssätt i stället för industri-kvarter.

4) Införande av förgårdar i kvarteren Borret, Kornet och Kärven längs de sträckningar som vetta mot järnvägsmark.

5) Strykning av bestämmelsen att endast 1 kök får inredas i hus inom kvarteret Borret.

Denna strykning har vidtagits för att under nuvarande tryckta läge å byggnadsmarknaden ej försvåra byggnadsverksamheten för mindre välsituerade personer.

6) Bestämmelsen under § 2 punkt e har ändrats så att envåningshus vid öppet byggnadssätt ej behöver indragas mer än 4,5 meter från gräns mot grann-tomt i stället för 6 meter, samt att det ditåt må hava fönster. Denna bestämmelse angående fönster skulle komma att upphäva § 23 mom. 2 i stadens byggnadsordning, men som den snart väntade nya Byggnadsstadgan för rikets städer med största sannolikhet kommer att tillåta fönster mot grann-tomt vid envåningshus, belägna ej närmare denna än 4,5 meter samt det är av betydelse för staden och för enskilda att tomterna kunna göras smala hava tillräckligt stora skäl synts föreligga för att införa en dylik bestämmelse.

Karlstad den 7 november 1919.

GUSTAF LOVÉN.
Stadsingenjör.

Fastställelse begäres å följande stadsplan, gatuhöjder och särskilda bestämmelser med avseende å byggnadskvarterens användande inom det å stadsplanekartan B med violett streckprickad linje begränsade området, varvid beteckningarna hänvisa till denna karta.

I. *Med avseende å stadsplanen och gatuhöjderna:*

§ 1.

De med grå färg betecknade områden skola vara gator och allmänna platser med de sträckningar, former och bredder som angivas å kartan.

§ 2,

De med ljusgrön färg (utan prickning) betecknade områden skola vara allmänna platser avsedda att planteras.

§ 3.

Gator och allmänna platser skola hava de höjdlägen som angivas av röda siffror invid röda kors.

II. *Särskilda bestämmelser med avseende å byggnadskvarterens användande:*

§ 1.

De kvartersdelar, som betecknas med mörkgrön färg och prickning få ej byggas. De skola hava de bredder, som angivas å kartan,

§ 2.

Å de kvarter och kvartersdelar, vilka betecknas med gul färg och bokstaven B samt å de kvarter, som betecknas med gul färg och bokstäverna BI får endast öppet eller kopplat byggnadssätt användas, och skall för dessa kva ter dessutom gälla:

- a) Tomt för öppet byggnadssätt får i areal icke överstiga 1,000 kv.-meter.
- b) Tomt för kopplat byggnadssätt får mot allmän plats eller gata, där huvudbyggnad skall uppföras icke hava längre gränslinje än 16 meter.
- c) Å tomt får icke uppföras flera än en huvudbyggnad och ett uthus.
- d) Vid såväl kopplat som öppet byggnadssätt skall huvudbyggnad uppföras å tomts gränslinje mot gata eller allmän plats eller och i förgårdslinje.
- e) Huvudbyggnad skall vid gräns mot grannes tomt, där koppling icke sker indragas minst 6 meter från denna gräns, då byggnaden uppföres i två våningar

samt minst 4,5 meter, då byggnaden uppföres i en våning, och må den mot grann-tomten hava fönster. Uthus må uppföras vid sådan gräns, men äger byggnads-nämnden att anvisa läget.

§ 3.

För de kvarter och kvartersdelar vilka betecknas med gul färg och bokstaven B skall utom vad som i näst föregående § stadgats gälla:

a) Huvudbyggnad får ej uppföras till större höjd än 5 meter räknat från marken till skärningen mellan fasadliv och takfall och icke inrymma flera än en våning jämte vindsvåning.

Uthus får ej givas större höjd än 2,5 meter; dess tak invid tomtgräns mot granne får ej göras högre än 3,3 meter över marken vid tomtgränsen ifråga.

b) Huvudbyggnad får icke upptaga större areal än 120 kv.-meter och uthus ej större areal än 24 kv.-meter.

c) I huvudbyggnad får ej inredas annan lägenhet än för bostadsändamål eller för hantverke i. I uthus får bostadslägenhet eller kök ej inredas.

§ 4.

För de kvarter vilka betecknas med gul färg och bokstäverna BI skall utom vad som härovan under § 2 stadgats gälla:

a) Huvudbyggnad får ej uppföras till större höjd än 8 meter räknat från marken till skärningen mellan fasadliv och takfall samt icke inrymma flera än två våningar jämte vind, å vilken, i trähus, som helt putsas å samtliga dess ytter- och innerväggar samt i stenhus, må inredas gavelrum under förbehåll att dessa rum sammanräknade ej upptaga mer än $\frac{1}{4}$ av vindens yta. I andra fall får vinden ej inredas med boningsrum eller arbetslokaler. Uthus får ej givas större höjd än 2,5 meter, dess tak invid tomtgräns mot granne får ej göras högre än 3,3 meter över marken vid tomtgränsen ifråga.

b) Vid kopplat byggnadssätt får huvudbyggnad ej upptaga större areal än 120 kv.-meter. Uthus får ej upptaga större areal än 24 kv.-meter vare sig öppet eller kopplat byggnadssätt användes.

Vid öppet byggnadssätt får sammanräknade arealen av byggnaderna ej upptaga mer än $\frac{1}{4}$ av tomtens areal.

§ 5.

För de kvarter och kvartersdelar som betecknats med brunröd färg och tecknats A och vilka äro avsedda för fristående, kopplade eller sammanbyggda hus skall gälla:

a) Huvudbyggnad får ej uppföras till större höjd än 9 meter räknat från marken till skärningen mellan fasadliv och takfall samt ej inrymma flera än två våningar jämte vind för vars inredande skall gälla samma bestämmelse, som angives under § 4 mom. 4).

b) Huvudbyggnad må ej uppföras närmare tomtgräns mot granne än 6 meter såvida det ej sker i sammanhang med byggnad av dylik byggnad å granntomten och husen uppföras så att de få utseende av en sammanhängande byggnad.

§ 6.

Inom kvartersdelar betecknade med röd streckning å brunröd botten samt tecknet A^{III} skola uppföras sammanbyggda hus av sten till fasadhöjder räknat över stadens nollplan, som angives inom svart cirkel —○— å dessa kvartersdelar. Husen få ej uppföras i flera än tre våningar jämte vind, å vilken må inredas rum under förbehåll att dessa rum sammanräknade ej upptaga mer än en fjärdedel av vindens yta. Byggnadsnämnden skall dock hava rätt, att där särskilda omständigheter sådant påkalla inom byggnadsordningens och byggnadsstadgans gränser medgiva avvikelser från fasadhöjderna med 1 meter.

§ 7.

Kvarter som betecknas med violett färg och bokstaven I äro avsedda för industriella anläggningar. Inom dessa kvarter få ej andra bostadshus uppföras än sådana, som tillhöra respektive industrier och erfordras för den för byggnadernas eller den industriella driftens tillsyn och bevakning erforderliga personalen.

§ 8.

Vid beräkning av våningsantalet i bostadshus skall, därest källaren lägges på sådan höjd, att närmast däröver varande golvyta blir belägen mera än 1,50 meter över angränsande markyta, källaren anses såsom våning.

I följd härav begäres:

Upphävande av den 28 augusti 1904 fastställda stadsplanen i vad avser de stadsplanelinjer, som å kartan B markerats med streckade linjer.

De nya förslagen genomgås nu och granskades av byggnadsnämnden, varefter beslöts, att handlingarna i ärendet skulle hållas för allmänheten tillgängliga till påseende å stadsingenjörens tjänsterum från och med den 15 innevarande november till och med den 16 nästinstundande december månad, vilket skulle i vederbörlig ordning bringas till allmänhetens och vederbörande rättsägares kännedom.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 16 december 1919.

§ 212.

Jämlikt byggnadsnämndens den 12 november 1919 fattade, under § 190 i protokollet antecknade beslut hade handlingar rörande förslag till stadsplan och byggnadsbestämmelser för vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad hållits för allmänheten tillgängliga till påseende å stadsingenjörens tjänsterum från och med den 15 november till och med den 16 december 1919, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad nyssnämnda 15 november, samt skriftliga meddelanden med allmänna posten tillsänts av förslaget berörda jordägare den 27 och 28 i sistnämnda månad.

Det meddelades nu, att inga anmärkningar från någon rättsägares sida framstälts mot de föreliggande förslagen, och ej heller lät nu någon rättsägare sig avhöra.

I anledning härav beslöt byggnadsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna de nu uppgjorda förslagen till stadsplan och byggnadsbestämmelser för vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad samt därå söka vederbörlig fastställelse.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.

§ 21.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 18 oktober 1917 för sin del godkänt upprättat förslag till ändring i och utvidgning av stadsplanen för viss del av Herrhagen ävensom byggnadsbestämmelser för samma område samt underställt detta beslut Kungl. Maj:ts prövning, hade Kungl. Byggnadsstyrelsen, som anbefallts avgiva utlåtande i ärendet, i skrivelse den 18 december 1918 till Konungens Befallningshavande i länet framställt vissa erinringar med det underställda förslaget.

Efter det byggnadsstyrelsens skrivelse överlämnats till stadsfullmäktige, hade byggnadsnämnden, uppå remiss, avgivit förnyat utlåtande i ärendet och därvid, på sätt framginge av nämndens protokoll den 12 november 1919, § 190, och

den 16 december 1919, § 212, hemställt, att stadsfullmäktige måtte godkänna av stadsingenjören med ledning av byggnadsstyrelsens erinringar uppgjort förnyat förslag till stadsplan och byggnadsbestämmelser för vissa områden av stadsdelarne Herrhagen och Tormestad.

Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet, beslöt efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande av byggnadsnämnden överlämnade förnyade förslag till stadsplan och byggnadsbestämmelser för vissa områden av stadsdelarna Herrhagen och Tormestad samt därå söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Byggnadsnämndens framställning angående ändring i § 23 mom. 2 av stadens byggnadsordning.

Utdrag av protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 16 december 1919.

§ 216.

Byggnadsnämnden hade vid åtskilliga tillfällen funnit det ur olika synpunkter önskvärl att vid tomtindelningar kunna inskränka tomternas storlek utöver vad som med stadgandet i § 23 mom. 2 av stadens byggnadsordning vore möjligt, och hade nämnden i anledning härav uppdragit åt särskilda kommitterade att uppgöra ock till nämnden inkomma med förslag till ändring i eller tillägg till nämnda moment i sådant syfte.

Sedan kommitterade nu inkommit med sitt förslag, beslöt nämnden att, med förordande av detsamma, hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta, att till nuvarande § 23 mom. 2 i stadens byggnadsordning skall tilläggas följande:

I kvarter, avsett att bebyggas med öppet eller kopplat byggnadssätt, må dock å boningshus av en vånings höjd, uppfört i gatu- eller förgårdslinje, fönster på fasad mot grannens tomt anbringas, om avståndet till tomtgränsen är minst 4,5 meter; samt

att stadsfullmäktige måtte söka Konungens Befallningshavandes fastställelse å den sålunda beslutade förändringen i byggnadsordningen.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 12 januari 1920.*

§ 14.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över ett av byggnadsnämnden väckt förslag till ändring i § 23 mom. 2 av den för staden gällande byggnadsordningen.

Då drätselkammaren fann förslaget i fråga välbetänkt beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad byggnadsnämnden föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 22.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av byggnadsnämnden jämlikt dess protokoll den 16 december 1919, § 216, hos fullmäktige gjord framställning angående ändring av § 23 mom. 2 av stadens byggnadsordning.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt beredningsutskottet att, med instämmande däri hemställa.

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad byggnadsnämnden i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Karlstads Spinneri- & Väveriaktiebolags av Herr Svensson som motion upptagna framställning angående ändring i stadsplanen för Sjötullsägorna m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads Spinneri- och Väveriaktiebolag köpte år 1898 ägoliuren n:r 508 om 154 ar 30,8 kvm., vilket område är å bilagda den 15 februari 1912 av Carl Crispin upprättade karta betecknat med svarta fulldragna linjer. När detta köp skedde, fanns icke någon stadsplan för området och bolaget visste icke häller, om någon sådan var ifrågasatt. Bolaget hade alltså anledning beräkna, att bolaget skulle få fritt förfoga över det inköpta området, och bolaget anslade i denna tro en fabriksbyggnad vid den invid älven ledande vägen, å kartan kallad Elfgatan.

Sedermera antogs av stadsfullmäktige och fastställdes av Kungl. Maj:t den 18 okt. 1901 stadsplan för området, genom vilken bolagets område blev i viss mån sönderstyckat av gator. Bolaget förstod då icke att bevaka sitt intresse i saken, i annat fall torde näppeligen en för bolaget så ofördelaktig stadsplan hava blivit fastställd.

År 1903 den 6 februari antogo fullmäktige ett förslag till ändring av förenämnda, aldrig genomförda, stadsplan. Kartan utvisar gatornas sträckning enligt denna stadsplan. Detta beslut föranleddes av lasarettets anläggande och vid fattande av detsamma följdes lasarettens önskan. Genom detta förslag borttogos de bolagets tomt sönderstyckande gatorna men i stället avskars från bolagets område det stycke, som å kartan utmärkes med I Q M N O P Å och I. Av detta område utlades stycket I Q M N P Å och I till Lasarettsgatan. Området P N O och P föll inom lasarettets område. Sistnämnda område inhägnades också av lasarettet, utan att lasarettet tills dato synes hava haft någon tanke att ersätta detsamma. Bolaget gjorde häremot icke någon invändning, då bolaget hoppades att i utbyte mot den mark, som lasarettet tog från bolaget, erhålla åtminstone motsvarande areal av landstingets område inom kvarteret Linden. Bolaget vågade till och med tro att bolaget skulle få lösa till sig den ringa del av landstingets område som kunde därefter återstå inom kvarteret Linden och vilken del enligt bolagets åsikt borde vara för landstinget värdelöst.

I beräkning således, att bolaget skulle komma att för framtiden förfoga över hela kvarteret Linden och att de bolagets område skärande Stor- och Gamla Vävargatorna aldrig skulle bli på marken framdragna, utförde bolaget med tillstånd av byggnadsnämnden en ny byggnad, som delvis sköt in på Storgatan. Detta skedde år 1905. Sistnämnda byggnad var en s. k. skedbyggnad, avsedd att tillbyggas, allt eftersom fabriken behövde utvidgade lokaler. Tillbyggnaden beräknades skola ske åt lasarettet till,

Sedermera inkom lasarettsdirektionen till stadsfullmäktige med en odaterad skrift, innehållande förslag till ändring av stadsfullmäktiges år 1903 fastade beslut på sätt, som utvisas av å förenämnda karta inlagda så kallade jämkningen i 1903 års förslag. Som motiv för detta förslag anfördes, att lasarettet skulle hava obehag av fabriken närhet och att landstinget på grund av den nya stadsplanen skulle kunna bli skyldigt att till bolaget avstå den del av landstingets område, som föll inom kvarteret Linden, varigenom ett hygieniskt skydd skulle berövas lasarettet.

Det må observeras, att fabriken genom förvärfv av landstingets område inom kvarteret Linden skulle komma lasarettet endast fyra meter närmare. Denna omständighet togs till förevändning för ett förslag om ändrad stadsplan.

Nu fick man alltså veta, att lasarettsdirektionen, samtidigt som den utan ersättning intagit och under flera år använt en del av bolagets område, haft den avsikten att icke till bolaget lämna mark till utbyte utan tvärtom behålla sitt inom kvarteret Linden belägna område, varigenom bolaget skulle för all framtid bli utestängd från de i 1903 års förslag utlagda Lasarettsgatan och Nya Våvaregatan. I sin skrivelse lämnade lasarettsdirektionen icke några upplysningar av vad slag det obehag skulle vara, som fabriken förorsakade.

Lasarettsdirektionens skrivelse upptogs av doktor Clarholm som egen motion.

Frågan remitterades till byggnadsnämnden. Dit ingav bolaget den 21 mars 1911 en skrift, som intogs i byggnadsnämndens protokoll. Byggnadsnämnden avstyrkte förslaget den 14 juni 1911.

Den 16 november 1911 beslöto fullmäktige att i princip godkänna motionen men återförvisade densamma till byggnadsnämnden av vissa formella skäl. Icke heller av stadsfullmäktiges eller beredningsutskottets protokoll får man någon som helst upplysning om de skäl som skulle göra fabriken närhet till lasarettet obehaglig.

Med anledning av vad sålunda förekommit ingav bolaget den 9 februari 1912 till byggnadsnämnden en ny skrift i ärendet jämte en del bilagor, ägnade att gendriva ett under debatten i stadsfullmäktige framkommet påstående, att en vidrig stank skulle förmärkas från fabriken, vilket påstående då var den enda upplysning, bolaget lyckats erhålla angående de påstådda olägenheterna av fabriken närhet.

Byggnadsnämnden vidhöll sin förut uttalade mening och avstyrkte bifall till motionen.

Innan ärendet förevar hos drätselkammaren, ingav bolaget en den 21 februari 1912 daterad skrift till stadsfullmäktige jämte förenämnda karta och ett arealbevis av arkitekten Crispin. (I trycket av det sistnämnda har insmugit sig ett fel, enär området S Å Ö och S blivit kallat I Å O och I). Därefter lät bolaget av en i hygien särskild sakkunnig person, medicine doktor Gunnar Koraen, verkställa

besiktning på fabriken och dess tomt för att utröna, huruvida några hygieniska olägenheter kunde av fabriken orsakas för lasarettet. Han kom till det resultatet, att så icke var fallet.

Detta utlåtande ingavs med en skrivelse av den 27 mars 1912 till stadsfullmäktige. Bolagets skrifter av den 21 februari 1912 och 27 mars 1912 jämte bilagor finnas *icke* intagna i stadsfullmäktiges handlingar eller drätselkammarens protokoll.

I de skrifter, som sålunda av bolaget ingivits, hade bolaget sökt gendriva de skäl på vilka drätselkammaren grundat sitt förut givna tillstyrkande av doktor Klarholms motion.

Den 24 april 1912 hade drätselkammaren ärendet till förnyad behandling.

I anledning av drätselkammarens då fattade beslut, som innebar vidhållande av drätselkammarens förra ståndpunkt, ingav bolaget en ny skrift till stadsfullmäktige daterad den 21 maj 1912. Denna skrift finnes *icke* omnämnd i stadsfullmäktiges handlingar.

Stadsfullmäktige fattade den 23 maj 1912 beslut angående stadsplanen i överensstämmelse med sitt principiella beslut av den 16 november 1911.

Bolaget hänvisar till sina i ärendet ingivna skrifter och tillåter sig att därutöver ytterligare anföra följande:

När bolaget köpte figuren n:r 508 och byggde fabrik vid Elfsgatan, fanns *icke* någon stadsplan å området. Bolaget hade alltså då anledning antaga, att bolaget skulle få utnyttja hela sitt område, vilket å förenämnda karta utmärkes med heldragna svarta linier.

Enligt den *därefter* antagna första stadsplanen skulle bolaget ha förlorat (förutom mark till Elfsgatan) det med bokstäverna A, B, C, D, E, F, G, H och A utmärkta området, vars areal är 1,551,45 kvm. På grund av den då gjorda kvartersindelningen skulle bolaget möjligen kunnat skaffa sig ersättning för sin förlust genom inköp av mark intill sin fastighet utmed Elfsgatan.

Genom det andra stadsplaneförslaget

a) intogs området N, O, P och N, utgörande 467 kvm. i lasarettets område, varav alltså visas, att bolaget har rätt i sitt påstående, att lasarettet berövat bolaget ett område;

b) avskars av bolagets egendom området I, Q, M, N, O, P, Å och I samt området S, Å, Ö och S, utgörande i areal tillhopa 1,024,01 kvm;

c) fick kvarteret Linden en lämplig form;

d) uppmuntrades bolaget att bygga sitt andra på Storgatan inskjutande hus. Genom det tredje stadsplaneförslaget

a) avskäres av bolagets egendom området I, K, F, L, X, Q, M, N, O, P

och I, innehållande 1,362,70 kvm + området S, Å, Ö och S, som utgör 142 kvm., eller tillhopa 1,504,70 kvm.;

b) kommer i jämförelse med stadsplaneförslaget n:r 2 bolagets område att minskas med triangeln I, K, F, L, X, Q och I eller 480,00 kvm.;

c) uppstår en triangel V, Å, X, Y, Z, N, P och V utgörande 1,279,93 kvm. odisponerad mark, varav bolaget äger området Å, X, Q, M, N, P och Å eller 315,52 kvm.;

d) är bolaget av tre omkringliggande gator hindrat att genom inköp utvidga sitt område.

Av det förestående torde alltså framgå, att redan genom stadsplaneförslaget n:r 2 lasarettets bästa blivit avsevärdt tillgodosedt till bolagets nackdel. Enligt det förslaget intages i lasarettets område 467 kvm. av bolagets mark. Dessutom får bolaget avstå 415,01 kvm. mark för lasarettets utfartsväg Lasarettsgatan.

1912 års stadsplaneförslag skulle till förmån för lasarettet beröva bolaget ett långt större område än bolaget kan återfå av landstinget. För det första intages i lasarettets område triangeln N, P, O och N innehållande i areal 467 kvm. För det andra kommer området Å, X, Q, M, N, P och Å om 315,52 kvm. att bli avskuret från bolagets övriga område och därigenom för bolaget onyttigt. För det tredje nödgas bolaget att till den för lasarettet, ej för bolaget, nödvändiga Lasarettsgatan avstå ett område som utgör c:a 460 kvm. Detta gör tillsammans c:a 1,240 kvm., lågt räknadt. Området K, E, R, C, B, S, T och K, som bolaget kan komma att i utbyte lösa till sig av lasarettet, utgör c:a 300 kvm. Alltså: bolaget kommer att förlora c:a 1,240 kvm. och återfå endast omkring 300 kvm. Återstår en förlust av 940 kvm. förutom vad bolaget får avstå till Elfogatan och Vävaregatan.

Om man nu icke vill taga i beräkning, att bolaget får avstå mark till Lasarettsgatan. så måste man dock i alla händelser taga i beräkning, att området Å, X, Q, M, N, O, P och Å, vilket som sagt delvis ingår i lasarettets område, göres för bolaget onyttigt, i areal innehåller c:a 782 kvm, varemot bolaget skall återfå endast c:a 200 kvm. Bolaget skall sålunda förlora mer än dubbelt som det kan återfå. Härmed rättas en felaktig uppgift, som tyvärr insmög sig i bolagets sista skrift till stadsfullmäktige, däri det uppgavs att det område, bolaget skulle förlora, endast var 1½ gång så stort som bolaget skulle återfå, vilket var felaktigt.

Inför herrar stadsfullmäktige är redan förut påpekat att triangeln V, Å, X, Y, Z, N, P och V kommer att bli odisponerad. Denna triangel är icke utesluten ur stadsplanen enligt stadsfullmäktiges beslut. Den är icke heller utlagd till öppen plats eller gata. Vid sådant förhållande måste den utgöra ett byggnadskvarter. Härför är emellertid dess form särdeles olämplig och står icke i överensstämmelse

med byggnadsstadgans och stadsplanelagens föreskrifter. Det finnes icke heller något beslut om, att sagda triangel skall intagas i lasarettets område. Ett sådant beslut lär för övrigt icke kunna genomföras, utan att triangeln uteslutes ur stadsplanen, vilket, som sagt, icke skett.

Emellertid har den år 1912 antagna stadsplanen ännu icke fastställts av Kungl. Maj:t. Än mindre har någon expropriation skett av de bolaget tillhöriga områden, som intagits i lasarettets område eller utlagts till gator. Fortfarande svävar ock den rättegång, som anhängiggjorts angående stadens rätt till de i 1901 års stadsplan upptagna gatorna. Samtliga dessa frågor böra finna sin lösning.

Bolaget har för avsikt att omedelbart, så snart lugnare förhållanden inträda, igångsätta utbyggnaden av sin fabriksanläggning. Som av bilagda skiss över fabriksbyggnaden framgår, inrymmas i norra ändan av den nuvarande mitt på tomten liggande fabriksbyggnaden spinnmaskiner, tvinnmaskiner, spolmaskiner m. fl., allt för jutespinneri ävensom upplag av en del under arbete varande och färdiga varor. I södra ändan av byggnaden finnes en del maskiner för varornas förarbetande, innan de komme till spinnmaskinerna. I denna del av byggnaden finnes plats för ytterligare dylika maskiner för varornas förarbetande. Bolagets avsikt är nu att utbygga fabriken söderut med en ny avdelning för spinnmaskiner, spol- och tvinnmaskiner m. m., allt för jutespinneri samt att i den nuvarande södra avdelningen, som framdeles skulle bli den mellersta, insätta ytterligare maskiner för jutens förberedande, innan spinningen sker. Så var fabriksbyggnadens utbyggnad planerad redan från början och så är det enda rationella sättet att utöka fabriksbyggnaden och fabriken verksamhet.

Under de år som gått, sedan stadsplaneärendet sista gången var under stadsfullmäktiges behandling, torde flera omständigheter hava inträffat, som kunna vara värda stadsfullmäktiges beaktande.

Så torde det hava visat sig, att farhågorna för att fabriken närhet till lasarettet skulle medföra några ohygieniska påföljder ifråga om lukt eller på annat sätt varit ogrundade. Särskilt torde det vara uppenbart ifråga om den art av fabrikation, som det skulle vara fråga om att förlägga till den del av byggnaden, som nu skulle utföras. Det är att observera, att några kokningsapparater icke skulle utföras i denna del av byggnaden. Icke heller skulle någon skorsten utföras på densamma. Det blir endast en maskinsal för, som sagt var, vissa spinnings- och tvinnmaskiner för jute. Uppenbart är att en dylik anläggning icke kan vara på något sätt farlig för hygien i grannskapet. Något upplag inom denna del av tomten skulle icke heller komma ifråga, åtminstone icke närmare lasarettet än upplag nu finnes.

Det kan så mycket mindre uppstå något obehag från fabriken, som maski-

nera i den nya avdelningen av byggnaderna äro avsedda att drivas med elektricitet från stadens elektricitetsverk.

Stadens myndigheter torde också haft tillfälle att under de senast gångna åren finna att fabriken bibehållande och utvidgning skulle vara till stadens fördel. Fabriken har under innevarande år erlagt i kommunalskatt över 12,500 kronor, vilket belopp nästa år kommer att väsentligt överskrida. Därtill komma de skatter, som erlagts av fabriken tjänstemän och arbetare.

Fabriken har i olikhet med andra fabriker av liknande slag trots svårigheterna att under kriget erhålla råvaror, hållit fabrikationen i gång. Det torde under de senaste åren också hava kunnat konstaterats, att fabriken arbetare i mindre grad än andra industriers kommit fattigvården till last.

Dessa omständigheter torde göra, att fabriken verksamhet numera kan komma att av herrar stadsfullmäktige betraktas något annorlunda än förut och att ett bibehållande och utvidgande av fabriken industri kan anses för staden önskvärt.

Att lasarettet icke har något särskilt behov av att utvidga sig just åt det håll, där fabriken ligger, borde väl också framgå av att några åtgärder härför icke under den gångna tiden vidtagits. Lasarettets naturliga utvidgning kommer givetvis också att ske åt andra sidan, då lasarettsläkarebostaden är den byggnad, som ligger närmast till fabriken.

Bolaget vägrar på dessa skäl och med särskilt framhållande därav att uppgörelse i donationsjordsprocessen därigenom underlättas, hemställa, att herrar stadsfullmäktige ville ännu en gång taga frågan om stadsplan för ifrågavarande område under överbägande och besluta att, med upphävande av beslutet av den 23 maj 1912, vidhålla sitt beslut av den 6 februari 1903.

Karlstad den 20 november 1918-

KARLSTADS SPINNERI- & VÄVERI-AKTIEBOLAG.

Vilh. Palmquist.

Uptages som min motion. AXEL SVENSSON.

I förestående instämmer. AXEL SVANBOM.

Bilaga till Spinneribolagets skrift till Stadsfullmäktige
i Karlstad av den 27 mars 1912.

Utlåtande av med. D:r Gunnar Koræn,

angående befarade sanitära olägenheter för Värmlands Länslasarett av Karlstads
Spinneri & Väveri A.-B:s fabriksanläggning.

Undertecknad har anmodats att ur hygienisk synpunkt avgiva utlåtande angående Karlstads Spinneri- & Väveri Aktiebolags fabriksanläggning i Karlstad och

den däriinom bedrivna fabrikationen med anledning av framkomna påståenden, att Karlstads lasarett redan nu har mycket stora obehag genom närheten till fabriken, och att dessa obehag skulle bliva allt större i den mån även den närmast lasarettet liggande delen av fabrikstomten bleve för fabriken's egentliga behov tagen i anspråk.

Sedan jag den 15 dennes företagit noggrann inspektion av såväl fabriksområdet som också själva fabriksdriften, de maskiner som användas, råmaterialen och de olika procedurer desamma genomgå, får jag härmed avgiva följande utlåtande:

Fabriksanläggningen utgöres av den utmed Elfgatan liggande huvudbyggnaden, avsedd för ullspinneri och väveri, färgeri och tvättning, jämte ångpannehuset; vidare lagerbyggnaden för råvaror, liggande parallellt med Lasarettgatan i närheten av Elfgatan; vidare jutespinneriet ungefär i mitten av fabriksområdet (kv. Linden).

Råmaterialet utgöres av nöthår, ull, stickylle (lump) samt jute, *Nöthåret* inköpes från garverier och förvaras i säckar inom lagerbyggnaden. Från lögret föres nöthåret direkt till en rensningsmaskin uppställd i sammanhang med jutespinneriet inom byggnad av därför förekriven beskaffenhet. Rensningsmaskinen utgöres av en inklädd roterande av talrika hål genomborrade plåtcylindrar, i vilken råmaterialet instoppas. Genom den hastiga rotationen avskiljas de korta ospinnbara delarna, som genom en tät plåttrumma falla ned uti ett väl tätat dammskjul av korrugerad plåt. Efter behov packas detta avfall i säckar inuti skjulet och stjälpes sedan ut som fyllning på tomten på kort avstånd från skjulet samt täckes omedelbart med ett lager av jord för att förhindra damning och möjligen spridande av lukt. Det rensade nöthåret föres till ullspinneriet och spinnes till garn, som sedermera tvättas och färgas på de därför avsedda platserna.

Inuti lagerbyggnaden, där nöthåret jämte allt det övriga råmaterialet förvarades, kändes ingen som helst stank, men dock en viss lukt, som emellertid endast i mycket ringa mån kunde förmärkas omedelbart utanför byggnaden. Utanför byggnaden med rensningsmaskinen och utanför det väl tätade dammskjulet kunde ingen lukt eller damm förmärkas. Ej heller kändes någon lukt från det på avstjälpningsområdet utbredda och med jord övertäckta relativt obetydliga avfallet (dammet).

Ullen utgöres dels av tvättad, dels av otvättad ull, som från lagerbyggnaden föres till blandningsrummet i huvudbyggnaden och därefter förspinnas i spinneriet till garn, som tvättas och färgas.

Stickyllet eller lumpen föres från lagerboden till förut beskrivna rensningsmaskin och underkastas där samma procedur som nöthåret. Det rensade stickyllet föres i säckar till sorteringsrummet i lagerbyggnaden samt sorteras. Det obrukbara kvarligger i upplagsboden samt försäljes. Det sorterade stickyllet föres till

rivningsmaskinen, som är uppställd i sammanhang med jutespinneriet inom byggnad av därför föreskriven beskaffenhet. Själva rivningsmaskinen är inklädd med trätrumma. Det rivna materialet inkastas automatiskt av maskinen i ett särskilt, fullkomligt tätt rum. Härifrån föres det i säckar till spinneriet för att behandlas på samma sätt som nöthåret och ullén.

Ingen nämnvärd lukt liksom ej någon dammning utåt från rivningsmaskinen med tillhörande rum kunde förmärkas.

Vid besök i tvätt- och färgeriavdelningen kunde endast omedelbart utanför byggnaden kännas den vanliga lukten av vått ylle (ätvättlukta), vilken lukt inne i avdelningen naturligtvis var något starkare. Avloppsvattnet från tvätt- och färgeriavdelningen ledes på tillfredsställande sätt till älven.

Juten förvaras i balar i jutespinneriet. Vid beredningen lösas balarna, passera en brytningsmaskin samt uppläggas och fuktas med en blandning av tran, mineralolja och vatten. Efter ett dygn kardas juten i kardningsmaskinen, träckes och spinnas till garn. Det vid kardningen uppstående avfallet samlas under den inklädda kardmaskinen, utrakas ett par gånger i veckan, stoppas i säckar och föres direkt till ångpannerummet för att brännas.

Trots inklädnaden av kardmaskinen var luften i jutespinneriet, huvudsakligen dock endast i området för kardmaskinen, något dammbemängd.

Någon nämnvärd lukt förekom icke.

Sedan jag sålunda lämnat en översikt över fabriksanläggningen och den därinom bedrivna fabrikationen, får jag såsom min bestämda åsikt uttala, att ingen som helst fara i hygieniskt avseende, ej heller obehag för lasarettet kan uppstå från fabriken så som den nu skötes. Vid en rond inom fabriksområdet kunde ingestädes någon specifik fabrikslukt förmärkas annat än i omedelbart grannskap av de respektive byggnaderna och ännu mycket mindre kunde någon fabrikslukt förmärkas ute vid tomtgränsen mot lasarettet. De åtgärder, som äro vidtagna för att förhindra dammning utåt från vissa maskiner, anser jag vara fullt tillfredsställande. Något för lasarettet störande buller förekom ej heller från fabriken.

Såsom totalomdöme om fabriksanläggningens beskaffenhet och skötsel ur hygienisk synpunkt får jag uttala såsom min åsikt, att den väl uppfyller alla de fordringar, man rimligen kan ställa på en dylik anläggning.

Av ovan lämnade redogörelse för vad jag iakttagit beträffande fabriken framgår också tydligt, att även om fabriksanläggningarna, av samma beskaffenhet och med samma skyddsåtgärder, utsträckas längre söderut inom fabriken område enligt den av stadsfullmäktige den 6 februari 1903 i princip antagna ändringen av stadsplanen, ej heller då kan någon fara i hygieniskt avseende eller obehag för lasarettet uppstå på grund av lasarettbyggnadens betydande avstånd, 122 meter från fabriken tomtgräns, yttersta punkten mot lasarettbyggnadens mittparti.

Ej heller uppstår hygienisk fara eller obehag för lasarettet från fabriken, om fabrikstomten och eventuellt fabriksanläggningarna, av samma beskaffenhet och med samma skyddsåtgärder som nu, utsträcka till den på den av arkitekt Carl Crispin den 16 februari 1912 upprättade kartan med U T betecknade linien, varigenom yttersta punkten av fabrikstomten kommer på ett avstånd av 118 meter från lasarettets byggnadens mittpunkt, ett framryckande mot lasarettet således endast av 4 meter.

Beträffande den frågan, huruvida kv. Lindens begränsning till linien I T, d. v. s. ett avskärande av triangeln I T U, medför någon verklig nytta för lasarettet i hygieniskt avseende får jag göra följande uttalande:

Av vad jag förut anfört angående fabriken framgår tydligt, att beträffande lasarettets förhållande till fabriken är denna triangel av ingen som helst betydelse för lasarettet. Vad lasarettet själf beträffar, anser jag varje utvidgning av lasarettets område för en fördel i den mån därigenom ökad trevnad och behag för patienterna kan beredas genom parkanläggningar o. d. Den möjlighet till utvidgning av lasarettets område, som i detta fall föreligger, anser jag dock av jämförelsevis ringa betydelse på grund av den ringa ökning, den skulle medföra i lasarettets nuvarande storartade område.

Till grund för min sakkunskap i föreliggande fråga får jag åberopa, att jag under åren 1904—1909 tjänstgjort såsom amanuens vid Karol. Inst.:s Hygieniska Institution; utnämndes år 1907 till docent i hygien vid Karol. Inst. och år 1909 till laborator i bakteriologi vid Karol. Inst.

Stockholm den 16 mars 1912

GUNNAR KORÆN.

Med. Dr.

Avståndsuppgifter.

På begäran meddelas härmed uppgift på en del avstånd från lasarettets byggnaden till punkter på den av mig upprättade kartan av den 16 febr. 1912 över ägofiguren n:o 508.

Avståndet från lasarettets mittparti till punkten U = 118,0 meter

« « « « « « Q = 122,0 «

« « « « vinkelrätt till linien I T = 140 meter,

vilket härmed intygas.

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 13 mars 1912.

CARL CRISPIN.

Rätt avskrivet intyga:

Ernst J. Lysell.

H. Feychting.

Arealuppgifter.

Hänfödda till en av mig undertecknad och den 16 februari 1912 daterad karta över kvarteret Linden inom stadsdelen Berget med å kartan anbringade bokstäver.

Området A, B, C, D, E, F, G, H och A ..	=	1,551,45 kv.-meter	
» N, O, P, och N	=	467,00	»
» I, Q, M, N, O, P, Å och I	=	882,04	»
» S, Å, Ö och S	=	142,00	»
» I, K, F, L, X, Q, M, N, O, P, och I	=	1,362,70	»
» I, K, F, L, X, Q och I	=	480,66	»
» V, Å, X, Y, Z, N, P och V	=	1,279,98	»
» Å, X, Q, M, N, P och Å	=	315,52	»

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 16 februari 1912.

CARL CRISPIN.

Avskriften lika lydande som originalet intyga:

A. Bengtson.

Aina Wennerberg.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden
i Karlstad den 15 januari 1919.*

§ 11.

Jämlikt Byggnadsnämndens den 4 december 1918 fattade, under § 121 i protokollet antecknade beslut hade handlingar rörande ifrågasatt ändring i det av stadsfullmäktige senast antagna förslag till stadsplan för Sjötullsägorna m. m. hållits för allmänheten tillgängligt under tiden 10 december 1918—12 januari 1919, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands-Tidningen den 9 och Karlstads Tidningen den 10 december 1918 samt underrättelse med allmänna posten tillsänts samtliga för nämnden kände, av förslaget berörde jordägare den 7 december 1918.

Då ärendet nu till behandling företogs, inställde sig icke någon rättsägare, men anmälde herr ordföranden, att till nämnden inkommit följande nu föredragna skrivelse:

«Till Stadsfullmäktige.

Sedan Karlstads Spinneri- och Väveriaktiebolag genom skrivelser av den 20 nov. 1918 till stadsfullmäktige hemställt att fullmäktige ville med upphävande av beslut av den 23 maj 1912 i fråga om sin ändring av stadsplanen för Sjötullsägorna, besluta att vidhålla sitt beslut av den 6 febr. 1903 samt Byggnadsnämnden

utställt detta ärende till yttrande av vederbörande sakägare så hava Landstingets delegationer, Lasarettsdirektionen och Styrelsen för Länets Sinnesslöanstalt beslutat göra följande gemensamma uttalande i frågan.

Till en början må erinras, att bolagets framställning krusom bolaget vid inköpet av sin egendom haft anledning antaga, att bolaget skulle fritt få förfoga över densamma, på den grund att stadsplan å området då ännu icke var ifrågasatt, icke kan vara med verkligheten överensstämmande, då det av stadsfullmäktiges protokoll framgår, att redan två år innan fabriken köpte området magistraten hade till stadsfullmäktige ingått med framställning om stadsplans utläggande å bl. a. dessa områden. Men även om man skulle utgå ifrån att bolagets uppgift om stadsplanen här ute vore riktig, så är väl i alla fall den konklusion som härpå grundar sig och som förresten som en röd tråd gått igenom åtskilliga bolagets skrivelser fullkomligt grundfalsk, ty inte kan väl den omständigheten att ett jordområde byter enskild ägare rimligen utgöra någon garanti för eller innebära någon som helst anledning till, att området ifråga skulle uteslutas ur en blivande stadsplan vilket väl vore den enda möjliga utväg för bolaget att få utnyttja området i hela dess omfång. I stället sålunda för som bolaget säger att det alltså hade anledning beräkna att det fritt skulle få förfoga över det inköpta området, skulle det rätteligen stå att bolaget alltså bort hava den största anledning att tro att det icke skulle få utnyttja området i hela dess omfång på den grund att den ifrågasatta stadsplanen nödvändigt måste komma att inkräkta på detsamma. I allmänhet anses det väl ock vara synnerligen eftersträfvansvärt att få till staden gränsande jord intagen i stadsplanen icke blott på grund av de förmåner av olika slag som därav alltid blir en följd utan ock på grund av den därmed ökade värdestegringen. Huru stor denna kan bliva å området ifråga är ju svårt säga, men så mycket torde vara visst att om tilläventyrs sådana tider och förhållanden skulle inträda, att bolaget skulle nödgas nedlägga sin verksamhet och försälja området till byggnadstomter, så skulle bolaget nog få en rätt så god värdestegring på de 2,650 kr., som betalades för hela området i inköp.

Vidare må erinras om, att, sedan den för bolaget synnerligen ofördelaktiga planen av 1901, vilken fortfarande gäller, blivit av Kungl. Maj:t fastställd, utsikt för bolaget att ernå en för detsamma gynnsammare stadsplan kunnat uppstå allenast tack vare det nya lasarettets uppförande och de åtgärder, som i detta sammanhang vidtagits till förändrande av stadsplanen och vilka ledde till stadsfullmäktiges beslut av 1903 med den år 1912 vidtagna jämkningen. Denna jämkning föranleddes av lasarettets intresse av att kunna få använda så mycket som möjligt av *landstinget tillhörig mark* som ett fredat bälte mellan lasarettet och det egentliga fabriksområdet, och innefattade därjämte en uträtning av ett knä på den s. k. lasarettsgatan.

Den hemställan bolaget nu riktar till stadsfullmäktige går ut på ett uppgivande av 1912 års beslut och ett återfallande på 1903 års beslut. Bolagets motiv är att kunna arrondera sin fabrikatomt med ett jordområde tillhörigt landstinget. Härigenom skulle med andra ord inträda just det läge som avsågs att förhindras genom 1912 års av stadsfullmäktige beslutade jämkning i stadsplanen. Det är utan vidare tydligt, att de skäl som skulle kunna förmå stadsfullmäktige att frångå sitt beslut av 1912, som fattades med 25 röster mot 5 måste vara synnerligen starka. Därvid lär krävas att det uppvisas att de förutsättningar från vilka fullmäktige utgått vid sitt berörda beslut varit felaktiga, eller att väsentligen förändrade förhållanden under tiden mellankommit. Detta kan emellertid icke ens i någon mån vara fallet. Vad bolaget i denna del anfört är synnerligen betydelselöst och innefattas i allmänt hållna omdömen att de befarade obehagen av fabriken närhet till lasarettet skulle visat sig ogrundade, samt i en summarisk redogörelse för huru bolaget planerat utvidgning av sin rörelse och sina anläggningar inom kvarteret, en redogörelse, som icke är egnad att lugna farhågorna för framtida förstärkt obehag för lasarettet av fabriken frammarsch, och detta på mark som eges av landstinget. Och det är här som frågans kärnpunkt ligger. Oavsett obehag genom fabriken närhet och oavsett vad som i övrigt kan inverka på saken, borde det väl för envar som sätter sig in i frågan vara uppenbart, att då gatans dragning enligt det ena eller andra förslaget för staden är fullständigt likgiltigt och ekonomiskt bättre enligt fullmäktiges sista beslut, det måste vara en utomordentligt billig begäran av landstinget att få gatan dragen så att landstinget kan för eget behov använda sin egen överskjutande mark i stället för att denna skulle kunna överlämnas till en fabrik, som endast kan vara till olägenhet för landstingets institutioner att hava i sin närhet. Om man till äventyrs vore böjd att tro att 1912 års beslut åsamkat bolaget någon förlust av mark av större betydelse i jämförelse med 1903 års förslag, så är det ju lätt uppvisa att så ej är fallet. Skillnaden i markförlusten i båda fallen är praktiskt sett lika med noll. Nej, saken är helt enkelt den, att bolaget utfunnit att genom att falla tillbaka på 1903 års förslag, bolaget kan komma i tillfälle att arrondera sig åt lasarettshållet och på landstingets mark och detta beroende på vissa stadganden i 1907 års stadsplanelag, som skulle medgiva tvångsförvärv av den landstinget tillhöriga mark, som skulle enligt 1903 års förslag falla inom samma kvarter som fabrikanläggningen. Då 1903 års förslag antogs existerade nämligen icke möjlighet till lösningsrätt enligt 1907 års lag och det var just för att råda bot för faran härför som utgjorde ett viktigt skäl för 1912 års jämkning och det kan ju ej finnas någon rimlig anledning att nu åter försätta lasarettet i det ogynnsamma läge gent emot fabriken, som tillskapades genom 1907 års stadsplanelag. Sakligt är alltså sammanhanget följande:

Bolaget har räddats från tillämpningen av 1901 års stadsplan genom lasarettets tillkomst och den därav betingade ändringen i stadsplanen.

Genom 1907 års stadsplanelag yppades utsikt för bolaget att utvidga sig åt lasarettet till genom förvärfv av landstinget tillhörig mark. Bolaget har på sin tid på allt sätt sökt motarbeta antagandet av 1912 års jämkning, vilket emellertid misslyckades. Därefter har bolaget sökt att besvärsvägen häva stadsfullmäktiges beslut på den grund att detsamma skall vara olagligt och orättvist. När ej heller detta lyckades vill bolaget söka förmå stadsfullmäktige att själv häva sitt eget beslut, och sedan väl bolaget fått stadsfullmäktige därhän, hoppas bolaget kunna förmå stadsfullmäktige att använda sin tvångsinlösningsrätt enligt 1907 års lag till att från landstinget lösa den för fabriken begärliga marken. I förbigående må nämnas att den omständigheten, att landstinget må få prinningsättning för marken icke övar något inflytande på frågans bedömande. Stadsplanelagen avser att ur det allmännas synpunkt ordna disponerandet av stadsområdet. Härvid får det enskilda intresset i många fall vika för det allmänna, och det är naturligt att så måste vara, men i här föreliggande fall *pretenderar det enskilda intresset att få taga lagen och den däri medgivna lösningsrätten i sin hand för att åtkomma annans egendom. Och denna andra är icke privatman, utan länets landsting, som för tillgodo-seende av sina samhällliga ändamål förvärvat ifrågavarande egendom, och härvid må uttryckligen framhållas att sinnesslöanstalten som nu eger den mark varom fråga är fått förut vidkännas synnerligen stora och flerdubbelt större uppostringar av mark för genomförande av stadsplanen än sin granne fabriken.*

Slutligen har bolaget i en särskild till Byggnadsnämnden ställd skrivelse vidare utfört och preciserat en i dess ovanberörda skrivelse till fullmäktige allenast antydd plan att i detta sammanhang ernå en förlikning i den mellan staden och bolaget pågående donationsjordsprocessen. Bolaget framlägger ett förlikningsförslag av följande innebörd:

Stadsfullmäktige tillerkännes av bolaget eganderätt till den gatumark som enligt 1903 års stadsplaneförslag skall tillsläppas av bolaget. Såsom motvaluta skall staden *dels* avstå från alla anspråk på egendomen på bolagets övriga mark i kvarteret *dels* åtaga sig att uppriva sitt eget jämkningsbeslut av 1912, *dels* förbinda sig att begagna sig av den möjlighet som härigenom yppas, att från landstinget tvångsinlösa en för bolaget begärlig markremsa, *dels slutligen* till bolaget överlåta eganderätten till nämnda markremsa.

Saken är ju så enkel. Bolaget säger till staden: «Vi vilja arrondera vår fabriksanläggning åt lasarettet till och behöva för den skull förvärva eganderätten till en markremsa som nu tillhör landstinget. Staden kan genom att ändra stadsplanen göra sig till egare av det erforderliga området och därefter överlåta det

på oss. Gör staden det, så skola vi släppa till gatumarker gratis. På sådant sätt kunna vi och staden förlikas — på landstingets bekostnad.

Det är förvånansvärt att bolaget kunnat tro att stadsfullmäktige skulle vilja låna sin medverkan till en transaktion av nämnda slag. Landstingets delegationer våga för sin del tro att detta icke kan vara möjligt.

På ovan åberopade grunder, och då skäl icke blivit anförda, som kunna föranleda upphävande av stadsfullmäktiges beslut av år 1912, får Lasarettsdirektionen och Styrelsen för länets sinnesslöanstalt yrka, att ifrågavarande skrivelser och motion icke måtte till någon stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

På Lasarettsdirektionens vägnar:

GERH. DYRSSEN.

Ordförande.

A. Svanström.

På Styrelsen för länets sinnesslöanstalts vägnar:

PER CLARHOLM.

Sven av Geijerstam:

Karlstad den 12 januari 1919.

Efter överläggning i ärendet beslöt Byggnadsnämnden enhälligt, på tillstyrkande av nämndens sakkunniga tjänstemän, meddela följande

Yttrande.

I ett den 14 juni 1911 avgivet yttrande rörande samma stadsplan avstyrkte Byggnadsnämnden bifall till lasarettsdirektionens anspråk, huvudsakligen på följande skäl:

Först och främst syntes det nämnden, som om det hygieniska skyddsdirektionen krävde för lasarettet, avärligen skulle i någon avsevärdare mån vinnas genom det avstånd på 22 meter, som här vore i fråga. Nämnden vill nu i detta sammanhang anmärka, att 22 meter utgör vinsten i berörda avseende för lasarettet på det ställe, där avståndet är som *längst*. Riktigare vore att beteckna skyddszonens bredd som 11 meter, vilket utgör medelbredden.

Vidare ansåg nämnden, att den av lasarettsdirektionen som stöd för dess framställning åberopade minskningen i kostnad för stadsplanens genomförande skulle väsentligen bortelimineras genom kostnader för förändringar i redan nedlagda ledningar.

Slutligen fann nämnden de av Karlstads Spinneri- och Väveri-Aktiebolag anförda skäl värda beaktande,

Sedan detta yttrande avgavs, ha inga sakskäl anförts och ingenting inträffat av beskaffenhet att rubba nämndens då uttalade uppfattning i ärendet. Angående behovet av den hygieniska skyddszon, varom här kan bliva tal, har av medicinsk sakkunnig år 1912 uttalats, att denna triangel är av ingen som helst betydelse för lasarettet. För att emellertid icke ställa sig absolut avvisande mot lasarettedirektionens krav i detta avseende vill nämnden för sin del föreslå den anordning, att utefter Lasarettsgatans norra gräns göres en 8 meter bred förgård, begränsad av en linje, parallel med linjen U. T. Skyddszonen blir då ej en triangel, utan ett jämbrett bälte, vilket ju borde vara förmånligare för lasarettet.

Ur stadsplanesynpunkt finner byggnadsnämnden den gatusträckning, sökandebolaget önskar bibehållen, och vilken år 1903 tillkom på lasarettedirektionens egen begäran, vara avgjort att föredraga framför den av stadsfullmäktige senast beslutade. Kvarteret får enligt 1903 års förslag en i alla avseenden bättre och lämpligare form.

Då sökandebolagets intresse att få den av bolaget begärda förändringen genomförd, i sak synes vara vida större än andra partens intresse av motsatsen, och då därjämte Byggnadsnämnden finner de synpunkter, den har att bevaka, bättre tillgodosedda i 1903 års förslag, får Byggnadsnämnden alltså hemställa:

att stadsfullmäktige ville i princip uttala sig för den ändring i stadsplanen, som i framställningen begäres, med det tillägg att utefter Lasarettsgatans norra gräns skall anordnas en obebyggd förgård av 8 meters bredd, begränsad av en linje parallel med linjen U. T. samt

att stadsfullmäktige efter detta beslut ville återremittera ärendet till byggnadsnämnden för stadsplaneärendets vidare behandling i laga ordning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 2 oktober 1919.*

§ 500.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av Karlstads Spinneri- & Väveri-Aktiebolag gjord, av herr Axel Svensson som motion upptagen framställning angående ändring i stadsplanen för Sjötullsågorna m. m.

Byggnadsnämnden, som i ärendet avgivit utlåtande, hade på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige ville i princip uttala sig för den ändring i stads-

planen, som i framställningen begäres, med det tillägg, att utefter Lasarettsgatans norra gräns skall anordnas en obebyggd förgård av 8 meters bredd, begränsad av en linje parallell med linjen U. T. å den i ärendet återopade kartan, samt att stadsfullmäktige efter detta beslut ville återremittera ärendet till byggnadsnämnden för stadsplaneärendets vidare behandling i laga ordning.

Sökandebolaget hade sedermera till drätselkammaren inkommit med följande skrivelse:

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

I anledning av den skrivelse, som lasarettsdirektionen och styrelsen för Länets Sinnesslöanstalt såsom landstingets representanter avlätit den 12 januari 1919 i frågan angående stadsplan för kvarteret Linden, får Karlstads Spinnei- & Väveri-Aktiebolag vördsamt anföra följande:

Bolaget visste vid inköpet av sitt område icke att stadsplans utläggande över detsamma då var ifrågasatt. Magistratens skrivelse till stadsfullmäktige var okänd för bolaget. Därmed torde bolagets yttrande, att det hade anledning antaga, att det skulle få fritt förfoga över området, vara tillräckligt förklarat. Denna punkt är för övrigt av föga betydelse för själva saken.

Huruvida det är en fördel för en markägare att få sin egendom intagen i stadsplanen, är givetvis helt och hållet beroende på, huruvida planen passar för det ändamål, till vilket han önskar använda marken. För bolagets ändamål hade det varit bättre, om några gator icke framdragits över dess område, så att detsamma kunnat få fritt bebyggas av bolaget. Om markvärdet ock stegrats genom stadsplanens utläggande, medför detta föga fördel för bolaget, då det icke önskar sälja marken utan använda den för utvidgning av sin industri.

Det må vara riktigt, att den år 1901 tillkomna stadsplanen blev på ett för bolaget fördelaktigt sätt ändrad 1903 tack vare lasarettets tillkomst, men lika riktigt är, att de fördelar, som bolagets industri därigenom kunde hava vunnit, i avsevärd grad borteliminerats genom ändringen 1912. Och detta är så mycket olägligare för bolaget, som detsamma i förlitan på 1903 års stadsplan byggt sitt nya fabrikshus enligt en plan, som icke skulle hava kommit till användning om 1912 års ändring varit dessförinnan känd. Det torde för övrigt icke vara för djärvt att antaga, att om lasarettet icke tillkommit, herrar stadsfullmäktige gärna skulle hava vidtagit de ändringar i 1901 års stadsplan, som varit lämpliga för befordrande av bolagets industri, enär de enda invändningar, som häremot framkommo, åren 1911 och 1912 hava gjorts av lasarettsdirektionen.

Lasarettsdirektionens förtrytelse över att bolaget vågar tänka sig möjligheten av att få för sin industri förfoga över en del av landstingets mark förefaller ganska

egendomlig i jämförelse med det ovedersägliga av landstingets representanter med tystnad förbigångna faktum, att lasarettsdirektionen sedan flera år utan ersättning intagit och nyttjat ett icke obetydligt område av bolagets mark och nu vill, att bolaget skall avstå ytterligare mark till skydd för lasarettet. Av kartan framgår nämligen uppenbart, att påståendet, att skyddet skulle beredas genom offrande av landstingets mark, är i så måtto oriktigt, som därför enligt 1912 års stadsplan skulle tagas i anspråk även delar av bolagets mark. Beträffande skillnaden i markförlust hänvisas till karta med arealuppgifter varav framgår att skillnaden ingalunda är lika med + 0. Om landstingets markuppföring för stadsplanens genomförande skulle vara större än bolagets, är detta förhållande ganska berättigat, då landstinget har ett större intresse av stadsplanens genomförande än bolaget.

Landstingets representanter bestrida, att några orständigheter inträffat, som kunna föranleda ändring av 1912 års beslut. Bolaget vågar dock hemställa, om det ej sedan dess visat sig, att bolagets industri varit av större fördel för staden och om ej bolagets arbetarestam visat sig för staden mindre oläglig än då antogs.

Landstingets representanter synas vilja framställa bolagets framställning som något försök till tomtjobberi på landstingets bekostnad. Detta är dock fullkomligt oberrättigat. Vad bolaget önskar, är endast att få begagna så mycken mark, som oundgängligen erfordras för en rationell utveckling av bolagets industri. Att närmare styrka detta behov är naturligen svårt. Det torde dock för varje industriman stå klart, att den rätta vägen att utveckla bolagets industri är den nu av bolaget angivna, att i mitten av en och samma byggnad samla de maskiner, som förarbeta varorna, för att de förarbetade produkterna därefter må kunna föras ut åt bägge ändar av byggnaden för att där vidare bearbetas. Det är uppenbart, att genom ett sådant system kan inbesparas både folk, maskiner och utrymme i jämförelse med, om ett helt nytt hus skulle behöva utföras för utvidgning, något vartill lämpligt utrymme för övrigt icke finnes å bolagets tomt.

För att visa, att bolaget icke har någon önskan att få disponera mer mark, än som för bolaget erfordras, får bolaget ehuru detsamma är fullt övertygat om, att någon olägenhet av fabriken icke kan uppkomma för lasarettet, dock förklara, att bolaget icke har något att erinra mot Byggnadsnämndens förslag i fråga om anordnande av en obebyggd förgård av 8 meters bredd utefter Lasarettsgatans norra gräns, varigenom alla rimliga anspråk från lasarettsdirektionens sida väl måste bliva tillfredsställda.

Under förutsättning att stadsplanen anordnas enligt 1903 års förslag och att donationsjordsprocessen nedlägges, förklarar bolaget sig även villigt att till staden avstå all bolaget tillhörig mark i gatorna omkring kvarteret Linden utan annan ersättning än befrielse för framtida skyldighet för bolaget att till staden giva

ersättning för samma mark, därvid givetvis för bolaget skall kvarstå skyldighet att i fråga om annan gatumark giva ersättning i laga ordning, då bolaget förutsätter, att detsamma genom stadens försorg beredes möjlighet att få mot vederbörlig ersättning förfoga över tomten i dess helhet med den inskränkning i dispositionsrätten, som föranledes av förgårdens anordnande.

Karlstad den 15 mars 1919.

KARLSTADS SPINNERI- & VÄVERI-AKTIEBOLAG.

Vilh. Palmquist.

Drätselkammaren tog nu detta ärende i övervägande, därvid å ena sidan gjordes gällande, att sedan drätselkammaren förra gången intog ståndpunkt i ärendet, inga omständigheter inträffat, som kunde föranleda kammaren att nu ändra ståndpunkt, varemot å andra sidan framhölls, att Byggnadsnämndens nu framställda, av sökandebolaget biträdda förslag om anordnande av en förgård innebure en väsentlig förändring; att bolagets fabriksdrift, som vid tiden för ärendets tidigare behandling syntes föga lovande, nu utvecklats därhän, att densamma utgjorde ett för staden värdefullt skatteobjekt, vars ytterligare utveckling ej borde utan trängande skäl hämmas; att den planerade utvidgningen av fabriken, vars krav på utrymme betingades av maskinella anordningar, vilka ej kunde jämkas, vore avsedd att ske helt och hållet inom bolagets gamla ägoområde, vadan markförvärf från landstinget krävdes allenast för erhållande av full tomt, vilket vore ett av gällande lag föreskrivet villkor för rätten att uppföra byggnad; samt att i och med ett tillmötesgående av sökandebolagets framställning den mångåriga donationsjordsprocessen finge sin avslutning.

Efter överläggning i ärendet och företagen omröstning beslöt drätselkammaren med fyra röster mot tre hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med Byggnadsnämndens hemställan.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 23.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Karlstads Spinneri- och Väveri-Aktiebolags av Herr Axel Svensson som motion

upptagna framställning angående ändring av stadsplanen för Sjötullsägorna m. m.

I häröver avgivet utlåtande hade byggnadsnämnden tillstyrkt bifall till ifrågasvarande framställning, dock med tillägg att på angivet sätt en obebyggd förgård skulle anordnas utefter Lasarettsgatans norra gräns, ävensom föreslagit, att stadsfullmäktige efter fattande av sådant beslut, måtte återremittera ärendet till byggnadsnämnden för stadsplanefrågans vidare behandling i laga ordning.

Drätselkammaren, som här efter yttrat sig i ärendet, hade med fyra röster mot tre, beslutat biträda byggnadsnämndens hemställan.

Beredningsutskottet beslöt att, under åberopande av vad som anförts i en av lasarettsdirektionen och styrelsen för länets sinnesslöanstalt till stadsfullmäktige ingiven skrivelse av den 12 januari 1919, vilken skrivelse funnes bilagd handlingarna i ärendet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta, att ifrågasvarande framställning icke skall till någon fullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herr Håkansson sin reservation till förmån för ett av honom under överläggningen framställt yrkande, att utskottet måtte instämma i vad byggnadsnämnden anhört.

Herr Emil Svensson anhöll att få till protokollet antecknat, att han icke deltagit i utskottets beslut i saken.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolläraren Gustaf Harry Gustafsons framställning angående ändring i villkoren för åtnjutande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium.

Till Karlstads Stadsfullmäktige, Karlstad.

På grund av bifogade intyg får undertecknad härmed vördsamt anhålla om rätt att använda det mig av Karlstads stadsfullmäktige den 19 sept. 1918 tilldelade slöjdstipendiet å 250 kr. ur Mellqvistska fonden för att studera slöjdundervisningen vid seminarierna i Upsala och Växjö, en vecka vid vardera samt för att genomgå en kurs i konstsmide hos exempelvis konstsmiden C. G. Erklsson i Arvika.

Glänne skola, Ulvsby den 28 jan. 1920.

GUSTAF HARRY GUSTAFSON.

På begäran får jag härmed intyga, att enligt min mening slöjdläraren vid Göteborgs folkskoleseminarium G. H. Gustafsson skulle för sin blivande verksamhet vid denna läroanstalt hava större gagn av att studera slöjdundervisningen vid ett par seminarier, exempelvis i Växjö och Upsala, samt att genomgå en kurs i konstsmide än av att deltaga i en slöjdkurs vid Nääs slöjdseminarium.

Stockholm den 24 januari 1920.

HJALMAR BERG.
Undervisningsråd.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 februari 1920.*

§ 24.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av folkskolläraren Gustaf Harry Gustafson hos fullmäktige gjord framställning angående ändring i villkoren för åtnjutande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdsbested; och beslöt utskottet, som icke fann anledning till erinran mot Gustafsons anhållan hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

The first part of the paper is devoted to a discussion of the general principles of the theory of the structure of the atom. It is shown that the structure of the atom is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum. The second part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the nucleus. It is shown that the structure of the nucleus is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum.

The third part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the molecule. It is shown that the structure of the molecule is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum. The fourth part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the crystal. It is shown that the structure of the crystal is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum.

The fifth part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the liquid. It is shown that the structure of the liquid is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum. The sixth part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the gas. It is shown that the structure of the gas is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum.

The seventh part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the plasma. It is shown that the structure of the plasma is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum. The eighth part of the paper is devoted to a discussion of the structure of the solid. It is shown that the structure of the solid is determined by the laws of quantum mechanics, which are based on the principle of the conservation of energy and the principle of the conservation of momentum.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

29 Mars.

N:o 3.

Magistratens resolution med infordrande av yttrande över en av "Föreningen Svenska städers offentliga slakthus" gjord framställning om ändring i gällande författningar om köttbesiktning m. m.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 10 december 1919.

§ 170.

Från Konungens Befallningshafvande i länet hade till magistraten öfverlämnats en tryckt skrift,*) innehållande "Föreningen svenska städers offentliga slakthus" framställning till Konungen om ändring i gällande författningar angående köttbesiktning och slakthus m. m. med anmodan till magistraten att inkomma med såväl stadsfullmäktiges efter hälsovårdsnämndens och saluhallsstyrelsens hörande afgifna yttrande som eget utlåtande däröfver, hvarefter handlingarna af magistraten öfverlämnats till stadsfullmäktige och af dessas ordförande remitterats till hälsovårdsnämnden.

Sedan skriften af Herr ordföranden föredragits, fann hälsovårdsnämnden för sin del, att de däri uttalade synpunkterna borde vinna beaktande, samt beslöt hemställa, att stadsfullmäktige ville tillstyrka lagändringar i det syfte, som i framställningen angifvits.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

*) Tillhandahålles vid stadsfullmäktiges sammanträde.

Utdrag av protokoll hållet hos Saluhallsstyrelsen i Karlstad den 23 januari 1920.

§ 9.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade saluhallsstyrelsen att yttra sig öfver en af "Föreningen svenska städers offentliga slakthus" till Konungen gjord framställning om ändring i gällande författningar angående köttbesiktning m. m., öfver hvilken framställning Hälsovårdsnämnden redan tidigare yttrat sig.

Efter tagen del af handlingarne i ärendet och efter ingående diskussion beslöt saluhallsstyrelsen instämma i hvad hälsovårdsnämnden sålunda anfört.

Som ofvan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Rätt utdraget betygar:
H. WESTLIN.

Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.

§ 26.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av "Föreningen svenska städers offentliga slakthus" hos Kungl. Maj:t gjord framställning om ändring i gällande författningar angående köttbesiktning å slakthus m. m., samt hälsovårdsnämnden och saluhallsstyrelsen efter remiss från stadsfullmäktige däröver avgivit ullåtanden, hade nu beredningsutskottet att yttra sig i ärendet; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka lagändringar i det syfte, som i framställningen angivits.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i hälsovårdsnämnden efter lasaretsöverläkaren P. Clarholm.

Till stadsfullmäktige.

Härmed får jag vördsamt afsäga mig uppdraget att vara ledamot af stadens hälsovårdsnämnd.

PER CLARHOLM.

Karlstad den 10 Mars 1920.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 27.

Uppå remiss hade beredningsutskottet att avgiva yttrande i anledning av en av lasarettsoverläkaren Per Clarholm till stadsfullmäktige ingiven avsägelse av uppdraget att vara ledamot av hälsovårdsnämnden; och beslöt utskottet hemställa, att stadsfullmäktige måtte med godkännande av avsägelsen till ledamot av hälsovårdsnämnden i Herr Clarholms ställe utse andre Stadsläkaren H. Severin.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Hälsovårdsnämndens framställning om anslag för inrättande av ett
provisoriskt epidemisjukhus.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden
i Karlstad den 11 februari 1920.*

§ 21.

Herr ordföranden meddelade, att han kallat nämnden till sammanträde för att rådgöra om de åtgärder, som borde vidtagas för att icke nämnden skulle stå oförberedd, för den händelse spanska sjukan, som åter börjat uppträda flerstädes i landet, ånyo skulle hemsöka staden, samt anförde vidare, att i Stockholm en kommitté tillsatts med oinskränkt fullmakt att träffa för ändamålet lämpliga mått och steg.

Andre stadsläkaren upplyste, att han i sin praktik visserligen haft ett par misstänkta fall, men ännu icke funnit något som tyder på en epidemi. Från en annan läkare i staden hade emellertid uppgivits, att några fall av spanska sjukan konstaterats. Andre stadsläkaren ansåg därför, att hälsovårdsnämnden för att undgå de svårigheter, som vid den tidigare epidemien i så hög grad gjort sig gällande, borde gå i författning om anordnandet av ett provisoriskt sjukhus, som vid behov kunde lämna plats för ett par hundra sjuka. De enda lokaler, som enligt hans åsikt härför stode till förfogande och kunde användas, vore skolorna. Efter besiktning av de olika skollokalerna och samråd med folkskoleinspektören, hade stadsläkarne funnit, att skolhuset i kvarteret Tjädern skulle kunna begagnas till provi-

soriskt sjukhus samt att dettas upplåtande skulle medföra minsta olägenhet från skolans synpunkt. Byggnaden innehöll 14 salar, som skulle kunna lämna rum för mer än 200 patienter. Visserligen saknades smårum och klosetter i byggnaden, varjämte endast funnes ett kök, beläget i vindsvåningen, men de svårigheter, detta kunde bereda, trodde han dock skola kunna övervinnas.

Förste stadsläkaren anmärkte, att på Klaraborg, som jämväl nämnts, endast 25 patienter kunde mottagas, vilket vore alldeles för litet, då det vid föregående epidemi visat sig, att över 200 personer varit i behov av sjukhusvård. Jämväl förste stadsläkaren höll före, att Tjaderskolan vore den lämpligaste lokal, som kunde ifrågakomma och även vore fördelaktig så till vida, att den kunde uppdelas, så att endast ena hälften skulle behöva tagas i anspråk, om icke hela lokalen erfordrades för att tillgodose behovet av sängplatser.

Sedan hälsovårdsnämnden därefter överlagt om möjligheterna att anskaffa sängar och annat, som vore nödvändigt för sjukhuset, utan att komma till något resultat, beslöt nämnden på förslag av förste stadsläkaren uppdraga åt honom och andre stadsläkaren att med biträde av de personer, som de kunde finna lämpligt tillkalla, dels verkställa utredning om möjligheterna och kostnaderna för anordnandet av provisoriskt epidemisjukhus i staden med omkring 200 sängplatser samt därvid utgå från att 25 patienter först förläggas å Klaraborg och de övriga därefter i Tjaderskolan eller annan lämplig lokal dels uppgöra en plan för anordningarna, avseende, att sjukhuset skulle kunna tagas i bruk fjorton dagar efter tillsägelse, dels ock snarast möjligt till nämnden inkomma med berörda utredning och plan.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGRRN.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 17 februari 1920.

§ 30.

Vid återföretagande av det under § 21 här ovan i protokollet antecknade ärendet angående inrättande av ett provisoriskt sjukhus i staden för att möta en befarad epidemi av spanska sjukan överlämnade förste stadsläkaren en planritning av andra våningen i folkskolebyggnaden inom kvarteret Tjädern jämte en på inhämtade pri-uppgifter grundad beräkning av kostnaderna för anordnande av ett provisoriskt epidemisjukhus därstädes för 100 patienter samt ett förslag till utgiftsstat för detta sjukhus' drift under en månads tid.

Förste stadsläkaren anförde därvid:

Under närmast föregående vecka hade trettio fall av spanska sjukan i staden inrapporterats, men någon epidemi hade ännu icke utbrutit.

Enligt den plan stadsläkaren uppgjort, skulle i händelse av epidemi först en sjukavdelning å Klaraborg med plats för omkring 30 sjuka, vilken redan utrymts och när som helst stode till förfogande, tagas i anspråk. Därefter kunde, om intet oförutsett inträffade, ett trettiotal influensasjuka inläggas på epidemisjukhuset, varest en avdelning om några dagar skulle vara beredd att mottaga dem. Därest icko heller detta försloge, borde andra våningen i Tjaderskolan inrättas till sjukhus för mottagande av 100 patienter. Vad som enligt det avlämnade förslaget därför tarvades, kunde anskaffas på kort tid utom sängar, för vilka viss leveranstid betingats.

Förste stadsläkaren hade hos intendenturen vid Wermlands regemente sökt erhålla upplysning om möjligheterna att få låna sängar med utredning från regementet samt fått till svar, att detta möjligen skulle låta sig göra mot en viss avgift per användningsdag, men att frågan måste underställas arméförvaltningens prövning. Då det icke varit tid att avvakta utlåtande därifrån, hade i förslaget jämväl upptagits kostnaderna för anskaffande av 114 sängar med utredning, varvid för minskande av utgifterna dessa beräknats för träängar, oaktat sådana icke vore fullt lämpliga och dessutom töga hållbara. Skulle hälsovårdsnämnden finna det fördelaktigare att anskaffa järnsängar för de sjuka, kunde sådana av utmärkt beskaffenhet köpas till ett pris av kr. 92:40 per styck, dock med en leveranstid av c:a två månader. Utgiftssumman för sjukhusets utrustning skulle då ökas med kr. 6,840: — till kr. 36,302:05.

För att säkert kunna räkna på att erhålla läkare, borde anmälan om det möjliga behovet omedelbart göras.

Vid härpå följande överläggning framhölls, att det vore föga praktiskt låna sängar, då sådana icke blott vid den nu hotande epidemien utan även för framtiden kunde behövas och avgifterna för användandet, om detta fortfore någon längre tid, skulle uppgå till lika stort belopp som inköpspriset, vartill komme, att de sängar, som staden kunde anskaffa, antagligen skulle övertagas av landstinget, som enligt gällande epidemilag skall bära kostnaderna för epidemisjukvården inom distriktet samt efter en övergångstid sörja för såväl den ständiga som den provisoriska epidemisjukvården. Detta uteslöte dock icke, att det kunde vara lämpligt låna sängar under den tid, som åtginge för leverans av dem, som skulle köpas.

Vad sängarnas beskaffenhet angår, var hälsovårdsnämnden ense därom, att det otvivelaktigt skulle visa sig i längden fördelaktigare att nu anskaffa hållbara och ändamålsenliga järnsängar för patienterna i stället för de föreslagna träängarna, även om utgifterna för tillfället bleve avsevärt högre.

Med anledning av vad sålunda förekommit beslöt hälsovårdsnämnden *dels* med överlämnande av ovanberörda ritning och kostnadsförslag ingå till stadsfullmäktige med hemställan, att fullmäktige ville ej mindre anslå ett belopp av kr. 26.240: — till inköp av 100 järnsängar med utredning för ett provisoriskt epidemisjukhus i andra våningen av folkskolebyggnaden inom kvarteret Tjädern än även ställa ett förslagsanslag av kr. 26,532:05 till hälsovård-nämndens förfogande med bemyndigande för nämnden att vid behov därav använda förslagsvis kr. 1,500: — till anordnande av bad och klosett i lokalen, kr. 10,062:05 till anskaffande av övrig utrustning till sjukhuset samt kr. 14,970: — till bestridande av kostnaderna för sjukhusets drift under en månad,

dels genom förste stadsläkaren hos Kungl. Medicinalstyrelsen anmäla, att en extra läkare i händelse av influensaepidemi komme att behövas för sjukhusets skötsel,

dels ock hos chefen för Kungl. Wermlands regemente göra förfrågan, om och på vilka villkor sängar med full utredning kunde få lånas från regementet.

Denna § justerades g:nast.

Som ovan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 1 mars 1920.*

§ 88.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av hälsovårdsnämnden gjord framställning om anslag för inrättande av ett provisoriskt epidemisjukhus.

Det anmärktes, att densängutredning, som av nämnden föreslagits till inköp omedelbart, lätteligen kunde när som helst vid behov anskaffas, och att densamma, om den omedelbart köptes, kunde löpa fara att bliva liggande och förstöras eller åtminstone försämrats, till följd varav det syntes lämpligare att låta anslaget till sängutredningen ingå i förslagsanslaget.

Då drätselkammaren ej hade annat mot framställningen att erinra, beslöt kammaren i enlighet härmed hemställa,

att stadsfullmäktige måtte ställa till hälsovårdsnämndens förfogande *dels* ett anslag å 9,240 kronor till inköp av 100 st. järnsängar, *dels* ett förslagsanslag å 43,532 kronor 05 öre till sängutredning och övriga av hälsovårdsnämnden i dess framställning avsedda ändamål,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljade anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering; samt

att stadsfullmäktige i övrigt måtte besluta i enlighet med hälsovårdsnämndens framställning.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 28.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av hälsovårdsnämnden hos fullmäktige gjord framställning om anslag för inrättande av ett provisoriskt epidemisjukhus.

I ärendet hade infordrat ullåtande avgivits av drätselkammaren; och beslöt utskottet att, med instämmande i vad kammaren anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte ställa till hälsovårdsnämndens förfogande dels ett anslag å 9,240 kronor till inköp av 100 st. järnsängar, dels ett förslagsanslag å 43,532 kronor 05 öre till sängutredning och övriga av hälsovårdsnämnden i dess framställning avsedda ändamål,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljade anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering samt

att stadsfullmäktige i övrigt måtte besluta i enlighet med hälsovårdsnämndens framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående bestämmande av arvudet för undervisningen i gosslöjd vid stadens folkskolor.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads folkskolestyrelse den 17 november 1919.

Följande skrivelse hade till folkskolestyrelsen inkommit:

»Till Folkskolestyrelsen, Karlstad.

Undertecknade, lärare i slöjd vid stadens folkskolor, anhålla vördsamt om förhöjning av det arvode, vilket utgår som ersättning härför. För närvarande är

detta arvode 200 kr. pr grupp med 4 t:s undervisning i veckan, vartill kommer det extra tillägg för innevarande år av 54 kr. pr grupp, som av riksdagen beviljats.

Jämfört med den ersättning, som numera eljest utgår för liknande undervisning, måste detta arvode betraktas som lågt. Enligt uppgifter från olika platser har förhöjning under de senare åren skett antingen genom löne reglering, utbetalande av kristidstillägg, eller genom bådadera. Beloppen växla från 360 kr. pr grupp upp till 4- à 500 kr. I Göteborg t. ex. erhålla där anställda särskilda slöjd-lärare i lägsta lönegraden 560 och i högsta 740 kr. pr grupp, kristidstillägg inberäknat.

Här i staden är vid folkskollärarseminariet arvodet 420 à 600 kr. vartill kommer löneförbättring och kristidstillägg, och vid högre allm. läroverket betalas 300 kr. med 141 proc. dyrtidstillägg. Arvodet för undervisning i flickslöjd vid folkskolan här är ock betydligt högre än arvodet vid gosslöjden.

Vid slutet av förra v. t. anhöll vi hos folkskolestyrelsen att den måtte hos lönenämnden göra undersökning om, huruvida icke på vårt nuvarande låga slöjd-arvode finge beräknas sedvanligt kristidstillägg. Men även om sådant, som vi hoppas beviljas, torde en förhöjning av själva arvodet för framtiden vara berättigad.

Vi tillåta oss därför vördsamt anhålla:

att folkskolestyrelsen måtte besluta en höjning av slöjdarvodet till 90 kr. pr veckotimme eller för slöjdgrupp à 3 timmar i veckan (pappslöjd) till 270 kr., för slöjdgrupp à 4 timmar i veckan till 360 kr. och för slöjdgrupp med 6 timmar i veckan (5ie kl.) 540 kr.

Karlstad den 13 oktober 1919.

<i>J. Carlstedt.</i>	<i>Ernst Strandman.</i>	<i>Sam. Th. Gren.</i>	<i>Gust. Olsson.</i>
<i>Aug. R. Gustafsson.</i>	<i>Hj. Henrikz.</i>	<i>Dav. E. Gelin.</i>	<i>Sigurd Gustafsson.</i>
<i>Ebba Hellström.</i>	<i>G. A. Gustafsson.</i>	<i>G. Karlström.</i>	<i>J. Stenbäck.</i>
<i>David Karlström.</i>	<i>And. V. Gustafsson.</i>	<i>Carl. J. Brander.</i>	<i>Gustaf Starck.</i>

Med anledning härav hade byggnads- och ekonominämnden föreslagit, att arvodet för undervisning i slöjd för gossar, i överensstämmelse med uppgjort förslag vid lönekongressen i Örebro, under år 1920 bestämmes till 75 kronor för veckotimme. Styrelsen beslöt enligt nämndens förslag samt att göra framställning härom hos stadsfullmäktige.

Som ovan.

In fidem:
BROR LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 25 november 1919.*

§ 50.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över en av folkskolestyrelsen gjord framställning, att arvodet för undervisning i slöjd för gossar vid stadens folkskolor under år 1920 måtte bestämmas till 75 kronor per veckotimme; och beslöt nämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med folkskolestyrelsens berörda framställning med tillägg att kristidstillägg ej skall utgå å ifrågavarande arvode.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 februari 1920.*

§ 65.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av folkskolestyrelsen gjord framställning, att arvodet för undervisning i slöjd för gossar vid stadens folkskolor under år 1920 måtte bestämmas till 75 kronor pr veckotimme, vilken framställning tillstyrks av lönenämnden med det tillägg, att kristidstillägg ej skulle utgå å ifrågavarande arvode.

Det anmärktes, att slöjdarvodet under nästlidet år utgått med 50 kronor pr veckotimme jämte kristidstillägg därå med 33 kronor 33 öre, till följd varav genom lönenämndens förslag arvodet i själva verket komme att minskas. Drätselkammaren beslöt för sin del hemställa,

att ifrågavarande arvode måtte för år 1920 bestämmas till 60 kronor pr veckotimme med rätt för vederbörande att härå åtnjuta fastställt kristidstillägg.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 29.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av folkskolestyrelsen hos fullmäktige gjord framställning angående be-

stämmande av arvode för undervisning i gosslöjd i stadens skolor under innevarande år, över vilken framställning lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden, beslöt att med instämmande i vad kammaren därvid anfört, hemställa,

att ifrågavarande arvode måtte för år 1920 bestämmas till 60 kronor per veckotimme med rätt för vederbörande att därå åtnjuta fastställt kristidstillägg.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående bestämmande av arvodet åt skolans läkare.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 11 sept. 1917.

§ 6.

Företeddes och upplästes en från Stockholms skolläkare inkommen skrivelse angående frågan om arvode åt vid statsunderstödda privatskolor anställda läkare. Styrelsen ansåg, att man borde gå in på det däri framställda förslaget men uppskjuta det definitiva beslutet i frågan till nästa oktobersammanträde.

In fidem:
NILS BURE.

Justerat:
MAURITZ TISELL.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 30 oktober 1917.

§ 6.

Från skolans läkare hade inkommit följande skrivelse:

«Till Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.
Hänvisande till närläga uttalande av Stockholms skolläkare, får undertecknad

— under förutsättning att mitt uppdrag vid skolan kommer att utvidgas till överensstämmelse med den av K. Maj:t den 20 oktober 1916 fastställda planen för skolläkareverksamheten vid de allmänna läroverken — härmed anhålla, att mitt arvode för läsåret 1917—1918 måtte utgå med två (2) kronor för varje skolans lärjunge.

Karlstad den 30 okt 1917.

Vördsamt
HUGO SEVERIN.

Styrelsen tog skrivelsen i övervägande och beslöt att i överensstämmelse med det återopade uttalandet av Stockholms skolläkare (stadsfullmäktiges protokoll den 11/9 1917, § 6) bevilja det begärda arvodet och att i sitt förslag till skolans stat för kalenderåret 1918 upptaga arvodessumman till 750 kronor.

In fidem:
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

Avskrifter.

Svenska Läkaresällskapets sektion för Skolhygien, som vid sitt sammanträde denna dag diskuterat «Plan för berättelse av skolläkaren vid de allmänna läroverken» fastställd av Kungl. Maj:t den 20 okt. 1916, vilken plan även påbjudits skola gälla för de enskilda statsunderstödda läroverken, har därvid funnit att denna plan, på samma gång den i tillämpningen bör fördelaktigt kunna öka skolans kontakt med läkaren, även ställer ökade krav på samme läkare. Då läkararvodet till följd härav måste höjas, anser sektionen det önskvärt att de privata statsunderstödda läroverken ingå till Kungl. Maj:t med en hemställan om bidrag till skolläkarens arvode. Detta bidrag torde lämpligen kunna beräknas efter samma grunder som det till de allmänna läroverken utgående.

Stockholm den 28 mars 1917.

FRITZ SVENSSON.

Ludvig Reuter.

Vid sammanträde av Stockholms skolläkare, varvid arvodesfrågan för vid statsunderstödda privatskolor anställda läkare behandlats, beslöts att som resultat av överläggningen följande uttalande och beslut skulle meddelas nämnda skolor.

Ehuru två kronor för lärjunge och läsår, vilket sedan en del år utgör läkare-arvode vid de högre allmänna läroverken, *ingalunda* kan anses vara rimlig ersättning för det krävande arbete och ansvar, som än mera härefter kommer att vila på skolläkarne (vid privatskolorna), så hava vi dock för närvarande enats om denna arvodsats, varvid vi fäst oss vid och i möjligaste mån tagit hänsyn till de privata skolornas ofta svaga ekonomi. Då därför dessa skolor åtminstone icke för instundande läsår kunna antagas erhålla statsbidrag till skolläkarnes avlöning, hava vi alltså för vår del bestämt, att vi för läsåret 1917—1918 må åtnöja oss med en ersättning, utgående med två (2) kronor för läsåret och för varje skolans lärjunge i de förberedande och övriga klasserna.

Som av ovan sagda framgår, är denna bestämmelse att betrakta endast som tillfällig för att lämna skolan rådrum att till ett kommande läsår förbereda sig för en tillfredsställande lösning av arvodesfrågan.

Stockholm den 18 juni 1917.

FRITZ SVENSSON.

Ludvig Reuter.

Vidimeras:

TH. PETTERSSON.

Flickskolestyrelsens ombudsman.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 30 oktober 1919.

§ 2.

Ett par år efter stadsfullmäktiges den 16 december 1915 på framställning av styrelsen fattade beslut, att årsarvode till skolläkaren från och med år 1916 skulle utgöra 300 kronor, hade det, på grund av väsentligt ökade göromål för honom, förorsakade dels av ökat elevantal, dels ock framför allt av då påbudna betydligt utvidgade skriftliga uppgifter till de läroverket övervakande statsmyndigheterna, visat sig omöjligt att längre erhålla läkare för detta arvode.

Styrelsen hade därför nödgats att i sitt förslag till skolans stat för skolläkaren upptaga ett förhöjt arvode av 750 kr. för 1918 och 800 kr. för 1919, beräknat efter det belopp av 2 kr. pr. elev, vilket av Stockholms skolläkare i en insänd skrivelse angivits såsom minimum.

Då någon ändring i detta provisoriskt i 2 år villäpade beräkningssätt i ändamål att nedbringa arvode naturligtvis ej skulle vara möjlig och då det tillkommer

stadsfullmäktige att bestämma arvodets storlek, beslöt styrelsen, som gjort sig underrättad om att annan eller högre beräkninggrund icke av läkaren ifrågasattes, att hos stadsfullmäktige anhålla om godkännande av det angivna sättet för beräkning av skol läkarens arvode och hemställa, att detta måtte få utgå med ett årligt belopp, beräknat efter 2 kr. för varje skolans elev.

In fidem:
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TISELL

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

*Utdrag av protokoll hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 25 november 1919.*

§ 57.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen gjord framställning i fråga om arvode åt skolläkaren.

Efter tagen del av den i ärendet föreliggande utredningen beslöt lönenämnden, med tillstyrkande av vad flickskolestyrelsen föreslagit hemställa:

att arvodet till flickskolans läkare måtte få tillsvidare utgå med ett årligt belopp, beräknat efter 2 kronor för varje skolans elev vid läsårets början.

Med hänsyn till det förhållande, att ingen sökande anmält sig till ledigannonserade platsen som läkare vid stadens folkskolor, beslöt nämnden i detta sammanhang tillika hemställa:

att stadsfullmäktige ville låta utreda möjligheten att anställa en gemensam skolläkare för samtliga skolor i staden.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 februari 1920.*

§ 64.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen gjord framställning i fråga om arvode åt skolans läkare.

Sedan antecknats, att i staten för 1920 för berörda ändamål upptagits ett belopp av 975 kronor, beslöt drätselkammaren, med huvudsakligt instämmande i vad lönenämnden i ärendet anfört, hemställa,

att arvudet till flickskolans läkare måtte få tillsvidare utgå med ett årligt belopp, beräknat efter 2 kronor för varje skolans elev vid läsårets början, samt

att stadsfullmäktige ville låta genom folkskolestyrelsen utreda möjligheten att anställa en gemensam skolläkare för samtliga skolor i staden.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 30.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen hos fullmäktige gjord framställning ifråga om arvode åt skolans läkare.

I häröver avgivna utlåtanden hade lönenämnden och drätselkammaren tillstyrkt, att ifrågavarande arvode måtte tills vidare utgå med ett årligt belopp, beräknat efter 2 kronor för varje skolans elev vid läsårets början, ävensom föreslagit, att stadsfullmäktige måtte låta genom folkskolestyrelsen utreda möjligheten att anställa en gemensam skolläkare för samtliga skolor i staden.

Beredningsutskottet, som häremot icke hade annat att erinra än att, enär läkare vid högre allmänna läroverket och folkskoleseminariet anställdes av skolöverstyrelsen, den ifrågasatta utredningen icke borde avse andra än stadens egna skolor, beslöt hemställa,

att arvode till skolans läkare måtte bestämmas att tills vidare utgå med ett årligt belopp beräknat efter 2 kronor för varje skolans elev vid läsårets början, samt att stadsfullmäktige ville låta genom folkskolestyrelsen utreda möjligheten att anställa en gemensam skolläkare för samtliga stadens skolor.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar vid stadens folkskolor.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos Karlstads folkskolestyrelse den 7 november 1919.

§ 108.

Vid folkskolestyrelsens sammanträde den 17 juni hade herr Frimodig väckt förslag om anställande av särskild lärare i slöjd för gossar vid folkskolan.

Undervisningsnämnden, till vilken ärendet remitterats för utredning, hade i sitt yttrande härom framhållit, att den föreslagna anordningen vore i hög grad önskvärd bl. a. på grund av svårigheten att med nuvarande anordning, då slöjdundervisningen bestrides enbart av folkskollärarna, erhålla tillräckligt antal fullt kompetenta slöjdlärare och att kunna på ett ändamålsenligt sätt förlägga slöjdundervisningen på skolschemat, samt med kommande läsår säkerligen bleve alldeles nödvändig på grund av behovet att få yrkesutbildade lärare i fortsättnings skolans avdelning för träarbete. Vidare hade nämnden framhållit, att på den blivande slöjdläraren det kravet borde ställas, att han förutom sin yrkesutbildning även besatte nödiga pedagogiska förutsättningar, förvärvade antingen genom någon avlagd lärareexamen eller på annat sätt. Beträffande lönen för en slöjdlärare hade nämnden i överensstämmelse med Örebrokongressens uttalande ansett, att densamma borde kunna bestämmas till ett belopp, som med 300 kronor understeg lönen till ordinarie folkskollärare.

Undervisningsnämnden hade på grund härav föreslagit folkskolestyrelsen:

att besluta om inrättande av en särskild lärarebefattning i träslöjd fr. o. m. nästkommande läsårs början;

att såsom kompetensvillkor för innehavaren av denna befattning bestämma yrkesutbildning och pedagogisk utbildning, förvärvad genom någon avlagd lärareexamen eller på annat sätt;

att för den blivande slöjdläraren bestämma en undervisningsskyldighet av 32 timmar i veckan;

samt att för den blivande slöjdläraren bestämma en lön, som med 300 kronor understeg ordinarie folkskollärares i lägsta lönegraden.

Byggnads- och ekonominämnden hade instämt i undervisningsnämndens förslag samt i anslutning till uppgjort förslag om folkskollärarnes löner föreslagit den blivande slöjdlärarens lön till 3,100 kronor för år.

Vid ärendets behandling yrkades nu av herr Frimodig bifall till nämndernas

förslag med den ändring däri, att slöjdlärarens undervisningsskyldighet skulle bestämmas till 36 timmar i veckan.

Folkskolestyrelsen beslöt i enlighet med nämndernas förslag med den av herr Frimodig däri föreslagna ändringen samt att hos stadsfullmäktige göra framställning i överensstämmelse med det sålunda fattade beslutet.

Som ovan.

In fidem:
BROR LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 25 november 1919.*

§ 51.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en av folkskolestyrelsen gjord framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar vid stadens folkskolor.

Lönenämnden beslöt i enlighet med folkskolestyrelsens förslag hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta,

att en särskild lärarebefattning i träslöjd vid stadens folkskolor skall inrättas från och med nästkommande läsårs början;

att såsom kompetensvillkor för innehavaren av denna befattning bestämma yrkesutbildning och pedagogisk utbildning, förvärvad antingen genom någon avlagd lärareexamen eller på annat sätt;

att för den blivande slöjdläraren bestämma en undervisningsskyldighet av 36 timmar i veckan; samt

att för den blivande slöjdläraren bestämma en lön, som med 300 kronor understiger ordinarie folkskollärares i lägsta lönegraden.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 februari 1920.

§ 66.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av folkskolestyrelsen gjord och av lönenämnden tillstyrkt framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar vid stadens folkskolor; och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag även som bestämma, att erforderligt anslagsbelopp skall i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 31.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade Beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av folkskolestyrelsen gjord och av lönenämnden och drätselkammaren tillstyrkt framställning angående anställande av en särskild lärare i slöjd för gossar i stadens folkskolor.

Utskottet, som med hänsyn till önskvärdheten av att erhålla en kvalificerad person till den ifrågasatta platsen, ansåg att lönen därför icke borde sättas lägre än för ordinarie folkskollärare, men som i övrigt icke hade något att erinra mot framställningen, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag, dock med den ändringen att den blivande slöjdlärarens begynnelselön bestämdes att utgå med samma belopp som för ordinarie folkskollärare i lägsta lönegraden, ävensom bestämma att erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag till inlösen av mark i tomten N:o 43 i kvarteret Uttern.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 16 februari 1920.*

§ 68.

På framställning av drätselkammaren hade stadsfullmäktige den 19 juni 1919, under § 132 i protokollet, beslutat att till inlösen av viss del av tomten N:o 43

i kvarteret Uttern anslå ett belopp av 6,448 kronor 87 öre. Sedan tomten numera vederbörligen uppmäts, hade den areal, som skulle av staden inlösas, befunnits något större än vad som vid nämnda löseskillings bestämmande beräknats, till följd varav löseskillingen efter samma prisberäkning komme att ökas med 160 kronor 97 öre. Drätselkammaren beslöt i anledning härav hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte till inlösen av mark i tomten N:o 43 i kvarteret Uttern inom stadsdelen Haga anslå ytterligare ett belopp av 160 kronor 97 öre ävensom bestämma, att berörda belopp skall i den mån, tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom upplåning.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 32.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren gjord framställning, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till inlösen av mark i tomten N:o 43 i kvarteret Uttern inom stadsdelen Haga anslå ytterligare ett belopp av 160 kronor 97 öre ävensom bestämma, att berörda belopp skall i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom upplåning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsrevisionens framställning angående höjning av revisionens expensanslag.

*Utdrag av protokoll, hållet vid Karlstads stads-
revisions sammanträde den 15 december 1919.*

§ 3.

Beslöts att hos stadsfullmäktige hemställa, att det till papper och utskrift för stadsrevisionens räkning i drätselkammarens stat upptagna beloppet av 100 kronor

mätte höjas till 600 kronor för att giva stadsrevisionen tillfälle att i fall av behov kunna lämna arvode eller ersättning för onkostnader för sekreteraregöromål, utredningsarbeten eller annan förekommande expedition.

Som ovan.

In fidem:
TH. PETTERSSON.

Justerat:
T. OSTERMAN.

Rätt utdraget, betygar;
TH. PETTERSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 februari 1920.

§ 41.

Uppå remiss från stadsfullmäktig hade drätselkammaren att yttra sig över en av stadsrevisionen gjord framställning om höjning av revisionens anslag för expenser från 100 till 600 kronor; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige mätte bifalla framställningen och bestämma, att det åskade anslagsbeloppet skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelet uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.

§ 33.

I enlighet med av stadsrevisionen därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrkt, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige mätte höja stadsrevisionens anslag för expenser från 100 till 600 kronor ävensom bestämma, att härför erforderligt anslagsbelopp skall i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning om anslag till avlönande av vikarie för stadsbarnmorskan Anna Helgina Lundgren.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 14 januari 1920.

§ 18.

Uti ingiven ansökan hade stadsbarnmorskan Anna Lovisa Helgina Lundgren, med åberopande av ett utav förste stadsläkaren A. F. Warberg utfärdadt intyg, att hon på grund av sjukdom vore oförmögen till tjänstgöring samt i behov av tre månaders tjänstledighet, anhållit om tjänstledighet under tre månader från den 15 innevarande månad;

och beslöt hälsovårdsnämnden enligt ansökningen bevilja henne tjänstledighet med bibehållen lön från och med den 15 innevarande månad till den 15 nästkommande april samt förordna legitimerade barnmorskan Helena Viktorin att jämlikt eget åtagande med åtnjutande av de med tjänsten förenade avlöningsförmåner under tiden uppehålla fröken Lundgrens stadsbarnmorskebefattning.

Om erforderligt anslag för vikariens avlönande skulle framställning göras hos stadsfullmäktige.

Som ovan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 mars 1920.

§ 89.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens framställning ifråga om anslag till avlönande av vikarie åt stadsbarnmorskan Anna Lovisa Helgina Lundgren.

Sedan drätselkammaren inhämtat, att för ändamålet krävdes ett anslag å kr. 403: 74; beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för i framställningen avsedda ändamål anvisa ett anslag av 403 kronor 74 öre att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 34.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av hälsovårdsnämnden hos fullmäktige gjord framställning ifråga om anslag till avlöande av vikarie åt stadsbarnmorskan Anna Lovisa Helgina Lundgren.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för i framställningen avsett ändamål anvisa ett anslag av 403 kronor 74 öre, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Tillika beslöt utskottet, som ansåg att särskilda bestämmelser borde förefinnas ifråga om skyldighet för stadsbarnmorskorna att vid ledighet på grund av sjukdomsfall eller eljest vikariera för varandra, föreslå,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt kommittén för revidering av delegationernas instruktioner att uppgöra förslag till instruktion för stadsbarnmorskorna.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Hälsovårdsnämndens framställning angående bidrag åt sjuksköterskan
Emmy Magnusson till kostnaderna för undergången sjukbehandling.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden
i Karlstad den 14 januari 1920.*

§ 8.

Föredrogs en med därvid fogade specifikation och intyg så lydande skrivelse

«Karlstad den 16/12 1919.

Till Hälsovårdsnämnden Karlstad.

Undertecknad har de senare åren tidtals besvärats med muskelsmärter, vilka stundom varit till hinder i mitt arbete. Sistlidne sommar tillbringade jag min semester i Strömstad för att genom vila, bad- och massagebehandling söka kurera

min reumatism. Trots all sparsamhet stego utgifter för denna sejour till belopp, som blev för min ekonomi så betungande att jag icke sett mig i stånd att efter återinträde i tjänsten med egna medel fullfölja massagebehandlingen enligt de av Doktor Berghel givna föreskrifterna.

På uppmaning av Doktor Severin vågar jag härmed framställa förfrågan, huruvida hälsovårdsnämnden anser sig kunna bidra till kostnaden för ovannämnda badortsvistelse med en summa av 333 kr. enligt närlagda specifikation.

Vördsamt

EMMY MAGNUSSON.

Sjuksköterska vid Epidemisjukhuset."

Resor.....	Kr.	28: —
Bad	»	50: —
Kurortsavgifter.....	»	21: —
Läkare.....	»	15: —
Massage.....	»	75: —
Bostad.....	»	30: —
Mat	»	100: —
Brunnsdrinkning	»	14. —

Kronor 333: —

«Karlstad den 25 juni 1919.

Sjuksköterskan Emmy Magnusson leder av recidiverande muskelreumatism och är av mig ordinerad bad- och massagebehandling i Strömetad innevarande sommar-

HUGO SEVERIN

2:dre Stadsläkare.

Enär hälsovårdsnämnden emellertid icke ansåg sig kunna utnordna det begärda beloppet av egna medel, beslöt nämnden, under vitsordande av att sjuksköterskan Emmy Magnusson med skicklighet och nit skött sin ansträngande tjänst och att hon vore i behov av det sökta bidraget, hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja henne ett anslag av 333 kronor som bidrag till kostnaderna för undergången sjukbehandling samt anvisa för ändamålet erforderligt belopp.

Denna § justerades genast

Som ovan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 februari 1920.*

§ 62.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över hälsovårdsnämndens hemställan om ett anslag av 333 kronor åt sjuksköterskan Emmy Magnusson som bidrag till kostnaderna för undergången sjukbehandling.

Drätselkammaren beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige ville med bifall till framställningen för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag av 333 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1919.*

§ 35.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden hos stadsfullmäktige gjord framställning om anslag åt sjuksköterskan Emmy Magnusson som bidrag till kostnaderna för undergången sjukbehandling.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige ville med bifall till framställningen för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag av 333 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Härjämte beslöt utskottet, som ansåg att ett ärende sådant som detta borde av vederbörande delegation prövas och avgöras utan att underställas stadsfullmäktige, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt kommittén för revidering av delegationernas instruktioner att vid sitt arbete beakta den av utskottet sålunda framhållna synpunkten.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 9 oktober 1919.

§ 4.

Från skolans vaktmästare hade följande skrivelse inkommit:

«Till Styrelsen för högre elementarläroverket för flickor.

Undertecknad anhåller vördsamt hos styrelsen om en ökning på min lön av 200 kr. pr år och 200 kr. i ålderstillägg, som enligt Fröken Danielssons löfte skulle komma mig till del efter 5 års tjänstetid.

Karlstad den 18 september 1919.

Högaktningsfullt
HJALMAR FREDRIKSSON.
Vaktmästare.

Denna skrivelse var åtföljd av en annan, så lydande:

«Till Styrelsen för högre elementarläroverket för flickor.

Undertecknads lön för 1918.....	Kr.	1,000: —
pr år jämte förmåner av fri bostad, bränsle och lyse.....		
Lönetillägg	»	300: —
Krigstidstillägg första halvåret 33 ¹ / ₃ % å 1,300.....	»	216: 67
Grundplåt	»	182: 50
Andra halvåret 66 ² / ₃ % å 1,300.....	»	433: 33
Grundplåt	»	365: —
För hustru och barn första halvåret	»	150: —
» » » » andra halvåret	»	300: —
Summa kronor		2,947: 50

Karlstad den 18 september 1919.

Högaktningsfullt
HJALMAR FREDRIKSSON.
Vaktmästare.

Styrelsen tog nu dessa skrivelser i övervägande och fann den däri framställda begäran befogad samt beslöt därför, 1) att ingå till stadsfullmäktige med en vördsam anhållan, att de ville bevilja vaktmästaren Hjalmar Fredriksson dels en till-

ökning i hans lön med 200 kr. pr år, dels 200 kr. i ålderstillägg, samt 2) att upptaga dessa summor i det förslag till stat för flickskolan, vilket snart kommer att uppgöras. Ålderstillägget ansågs böra utgå från och med den 1 augusti 1919, då han tjänstgjort i 5 år

In fidem:
NILS BUEE.

Justeras:
MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 25 november 1919.*

§ 48.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en från Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor inkommen framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare, och beslöt nämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja flickskolans vaktmästare Hjalmar Fredriksson dels ett lönetillägg av 200 kronor pr år, dels ett ålderstillägg av 200 kronor per år, att utgå det förra från och med ingången av år 1920 och det senare från och med den 1 Augusti 1919.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 februari 1920.*

§ 63.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en från styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor inkommen framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare.

Lönenämnden, som i ärendet avgivit utlåtande, hade tillstyrkt beviljande av dels ett lönetillägg av 200 kronor pr år, dels ett ålderstillägg av 200 kr. pr år.

Det antecknades, att de tre vid folkskolorna i staden anställda vaktmästarene åtnjöte en kontant grundlön av 1,500 kronor, varemot några ålderstillägg för dem

ej funnes bestämda. Genom det av lönenämnden föreslagna lönetillägget skulle flickskolans vaktmästare tillförsäkras samma lön. Då frågan om bestämmande av ålderstillägg efter all sannolikhet torde komma under omprövning vid behandlingen av det hos lönenämnden föreliggande ärendet angående en generell lönereglering för stadens befattningshavare, fann drätselkammaren det mindre lämpligt att nu föreslå en dylik förmån för flickskolans vaktmästare, varigenom denne skulle, om man bortsåge från kristidshjälpen, erhålla en årlig avlöning, som med 333 kronor 33 öre överstege folkskolans vaktmästares; och beslöt drätselkammaren i anledning härav hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med avslag å framställningen i övrigt, bevilja flickskolans vaktmästare Hjalmar Fredriksson ett lönetillägg av 200 kronor för år att utgå från och med ingången av år 1920, ävensom bestämma, att härför erforderliga medel skola anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 36.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen hos stadsfullmäktige gjord framställning angående ökade löneförmåner för flickskolans vaktmästare.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden, och beslöt utskottet att, med instämmande i vad kammaren anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, med avslag å framställningen i övrigt, bevilja flickskolans vaktmästare Hjalmar Fredriksson ett lönetillägg av 200 kronor för år att utgå från och med ingången av år 1920, ävensom bestämma, att härför erforderliga medel skola anskaffas genom uttaxering.

Tillika beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt lönenämnden att i samband med behandling av hos nämnden anhängigt ärende angående reglering av avlöningen för folkskolans vaktmästare jämväl upptaga frågan om lönereglering för flickskolans vaktmästare.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Livsmedelsnämndens framställning angående val av personer att å kommunens vägnar handhava dyrtidsverksamheten under första halvåret 1920 m. m.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Med överlämnande av vidfogade protokollsutdrag får livsmedelsnämnden härmed anhålla att stadsfullmäktige måtte, vid förstkommande sammanträde, förrätta däri omnämnda val.

Karlstad den 9 mars 1920.

Å Livsmedelsnämndens vägnar:
A. NORSELL.

*Utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med
Karlstads livsmedelsnämnd den 25 febr. 1920.*

§ 13.

Beslöt nämnden föreslå stadsfullmäktige att utse expeditören A. Norsell, faktrikören R. Ternkvist, handlanden Ludvig Martin och fru Julie Geijer att å kommunens vägnar handhava dyrtidsverksamheten inom staden under sjunde perioden (1/1—30/6 1920).

Denna § förklarades genast justerad.

§ 14,

Beslöt nämnden hos stadsfullmäktige anhålla om utseende av särskilda revisorer för granskning av dyrtidsverksamhetens räkenskaper för sjunde perioden 1/1—30/6 1920.

Denna § förklarades genast justerad.

Dag som ovan.

A. NORSELL.

Rätt utdraget betygar:
A. NORSELL.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktige
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 37.

I enlighet med av livsmedelsnämnden avgivet förslag beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte utse expeditören A. Norsell, fabrikören R. Ternqvist, handlanden Ludvig Martin och fru Julie Geijer att å kommunens vägnar handhava dyrtidsverksamheten inom staden under sjunde perioden (första halvåret 1920).

Härjämte beslöt utskottet föreslå

att stadsfullmäktige måtte till revisorer för granskning av dyrtidsverksamhetens räkenskaper för nämnda period utse bankombudsmannen Thure Pettersson och skogsförvaltaren P. Thoreson med handlanden Karl Fr. Arne och advokaten O. H. Granqvist såsom suppleanter.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av fullmäktiges yttrande över grosshandlaren Carl Leilers hos Konungens Befallningshavande gjorda framställning om rätt till försäljning av porter till avhämtning.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Jämlikt föreskriften i § 8 av Kungl. förordningen angående försäljning av pilsnerdricka den 11 juli 1919 får undertecknad härmed vördsamt anhålla om tillstånd att från nederlag i gamla skolhuset vid Kungsgatan n:o 59 i Karlstad till avhämtning försälja porter av 2:a klass.

Denna försäljningsrättighet har under en följd av år innehafts av olika personer här i staden. Sedan år 1911 innehar jag på grund av Konungens Befallningshavandes bilagda resolution den 22 mars nämnda år rättighet att från berörda lokal till avhämtning försälja porter.

Härjämte bifogas åldersbetyg, myndighets- och konkursbevis samt bevis om redbarhet och lämplighet att förestå rörelsen ifråga.

Karlstad den 16 december 1919.

CARL LEILER.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed sedermera hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 18 december 1919.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Överlämnas till stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstads rådhus den 20 december 1919.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

Att grosshandlaren Carl Leiler, vilken är född den 7 juni 1863, här i staden gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, intygas. Han anses av mig lämplig att förestå försäljning av porter.

Karlstad den 12 december 1919.

ALBERT NELSON.

*Utdrag ur protokoll, fört vid sammanträde med
Karlstads stads nykterhetsnämnd den 13 febr. 1920.*

§ 2.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att yttra sig över en av grosshandlare Carl Leiler gjord ansökan om tillstånd att från nederlag i gamla skolhuset, Kungsgatan 59 i Karlstad, till avhämtning försälja porter av 2:a klass.

Efter överläggning beslöt nämnden med 3 röster mot 1 att uttala, *det den för sin del intet hade att invända mot bifall till den gjorda framställningen.*

Mot beslutet anmälde v. ordf., Strandman, sin reservation till förmån för ett av honom under överläggningen gjort yrkande på att nämnden borde uttala:

att då såväl Karlstads som Färjestads bryggeriaktiebolag fått tillstånd försälja och kringföra även av annat bryggeri tillverkade maltdrycker av 2:a klass, och då det önskemålet gör sig gällande, att även handeln med maltdrycker av denna klass bör i görligaste mån koncentreras, så borde försäljningen av även här ifrågavarande dryck — om verkliga behov av dess försäljning i staden förefinnes — kunna överlemnas till bryggerierna, vadan nykterhetsnämnden borde yrka avslag å hr Leilers framställning.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt utdraget, intygas:
ERNST STRANDMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 38.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av grosshandlaren Karl Leiler hos Konungens Befallningshavande gjord framställning om tillstånd att från nederlag i gamla skölhuset vid Kungsgatan N:o 59 i Karlstad få till avhämtning försälja porter av andra klass, mot vilken framställning stadens nykterhetsnämnd förklarat sig intet hava att invända, hade nu beredningsutskottet att i ärendet avgiva utlåtande; och beslöt utskottet, som icke fann anledning till erinran mot ansökningen, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ifrågakvarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för inköp av en växlingsmaskin.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 mars 1920.*

§ 114.

Till drätselkammaren hade inkommit följande framställning angående inköp av en växlingsmaskin:

*“Utdrag av protokoll hållet hos Karlstads
Belysningsstyrelse den 24 februari 1920.*

§ 7.

För underlättande av arbetet vid uppbörder o. d. hade Kamrer Byttner anhållit att för 1,600: — kronor få inköpa en växlingsmaskin; Och beslöt Styrelsen med tillstyrkande härav hos Drätselkammaren hemställa om inköp av en dylik för stadens räkning.

Ur protokollet;
JOHN RUNDGREN.”

Sedan av stadskassören vitsordats, att en maskin av ifrågavarande slag skulle i väsentlig mån underlätta arbetet med uppbördsstämmorna, beslöt drätselkammaren, som förutsatte, att maskinen skulle hållas tillgänglig för samtliga stadens delegationer i mån av behov, hemställa hos stadsfullmäktige,

att stadsfullmäktige måtte ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag av 1,600 kronor till inköp av en växlingsmaskin ävensom bestämma, att sålunda beviljade belopp skall i den mån, tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 18 mars 1920.*

§ 39.

I enlighet med en av drätselkammaren på förslag av belysningsstyrelsen gjord framställning, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag av 1,600 kronor till inköp av en växlingsmaskin ävensom bestämma, att härför erforderligt belopp skall i den mån, tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

15 April.

N:o 4.

Beredningsutskottets förslag till fördelning av Mellqvistska studiestipendiet för år 1920.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 41.

Till ledigförklarade Mellqvistska studiestipendiet hade inom ansökningstidens utgång ansökningar inkommit från Gerda Gunborg Blomgren, Anna Walborg Westlind, Oskar Johansson, John Harald Elovson, Erik Gunnar Andersson, Edvard Eurén och Greta Lind.

Efter tagen del av ansökningshandlingarna beslöt utskottet föreslå stadsfullmäktige att stipendiemedlen, uppgående till 500 kronor, måtte för året uppdelas i tre lika stora stipendier samt att till innehavare av dem måtte utses Anna Walborg Westlind, John Harald Elovson och Greta Lind.

Som ovan.

In fidem: •

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande anhängigt ärende angående intendenten C. H. Palmgrens mantalsskrivning för år 1920.

Resolution.

Remitteras till magistraten i Karlstad med anmodan att häröver infordra

yttranden från såväl Karlstads stadsfullmäktige som vederbörande mantalsskrivningsförrättare, skolande ärendet, så fort ske kan, hit redovisas.

Karlstad i landskontoret den 5 januari 1920.

Ex officio:
K. HOLMBERG.

Överlemnas till stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstads rådhus den 7 febr. 1920.

På magistratens vägnar:
C LIDBERG.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län, Karlstad.

Med anledning av att Herr kronokassör G. Johansson meddelat mig att han, ehuru jag är mantalsskriven i Grava socken, bestämt att jag i detta avseende mot min önskan, skall överflyttas till Karlstads stad, där jag har mitt skolhushåll får jag härmed vördsamt inlägga min protest häremot.

Förhållandena härvidlag äro följande:

Herr G. Johansson förmenar att jag numera är bosatt i Karlstad. År 1916 inrättade jag skolhushåll i Karlstad, men var själv bosatt i Forshaga, men vistades i mitt skolhushåll från lördag till måndag, och i vanliga fall även ett par andra dagar i veckan. Följande års sommar flyttades mitt kontor i Forshaga till Skåre, och var avsikten då att Skåre herrgård skulle bli bostad för mig och min familj, men som denna bostad emellertid ej var beboelig utan en omfattande och dyrbar reparation, och min arbetsgivare Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil ej ansåg lämpligt att med nuvarande dyrbara arbetskostnader vidtaga ett så stort reparationsarbete, då saken på annat sätt kunde tillfälligt ordnas, så iordningställdes för min räkning endast ett par rum vid Skåre.

Då på grund härav fullständigt hushåll ej här kunde upprättas, är det således endast i förväntan på att min bostad här i Skåre skall bli iordningställd, som jag är hänvisad att tillbringa nätterna i mitt skolhushåll i Karlstad, under det att jag alla dagar från morgon till kväll vistas i Skåre, där jag har *mitt kontor, min verksamhet och all min inkomst.*

Skilnaden emellan år 1916, då jag utan anmärkning fick vara mantalsskriven i Grava och nu är endast den att jag nu tillbringar ett par nätter mera i veckan mitt skolhushåll.

Jag har desslikes att bevaka Aktiebolaget Mölnbacka—Trysils intressen i en del kommunala angelägenheter inom Grava socken, där jag även i samma ändamål

innehär kommunaluppdrag och kan ej längre fullgöra dessa åligganden, därest jag skulle mantalsskrivas i Karlstads stad, och således förlora min rösträtt här i Grava.

På grund av ovan anförda, ävensom att jag besitter fast egendom i Grava socken, anhåller jag vördsamt att Konungens Befallningshavande godhetsfullt be-
hagade tillåta mig att fortfarande vara mantalsskriven i Grava socken.

Skäre den 17 november 1919.

På det vördsammaste:

C. H. PALMGREN.

Intendent.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Anmodad avgiva yttrande över intendenten C. H. Palmgrens protest mot min åtgärd att mantalsskriva honom härstädes för år 1920 får jag härmed anförda följande:

Klaganden har under hela föregående år varit och är fortfarande jämte sin familj härstädes bosatt och har han på den grund, jämlikt § 3 mom. 1 i gällande mantalsskrivningsförfordning blivit här mantalsskriven. Vad beträffar hans fasta egendom så är denna belägen i Forshaga och ej i Skäre.

Mantalskrivningsförrättaren för Grava socken har på min begäran avfört Palmgren ur därvarande mantalslängd för år 1920.

På grund härav får jag vördsamt hemställa att klagandens besvär lämnas utan avseende och hans rätta mantalskrivningsort för år 1920 förklaras vara Karlstads stad.

Karlstad i kronokassörskontoret den 4 februari 1920.

GUST. JOHANSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 mars 1920.

§ 97.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över intendenten C. H. Palmgrens framställning till Konungens Befallningshavande i länet i fråga om Palmgrens mantalskrivningsort.

Då det vore för drätselkammaren känt, att Palmgren sedan år 1916 med hela sin familj varit bosatt här i staden, och det av handlingarna i ärendet framginge, att Palmgren avförts ur Grava sockens mantalslängd för år 1920, beslöt drätselkammaren hemställa.

att stadsfullmäktige måtte besluta anhålla, att Konungens Befallningshavande ville förklara Karlstads stad vara Palmgrens rätta mantalsskrivningsort.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 42.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av intendenten C. H. Palmgren gjord framställning ifråga om hans mantalsskrivning för år 1920.

I ärendet hade utlåtanden avgivits dels av kronokassören i Karlstad, dels och av drätselkammaren; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, på av kronokassören och drätselkammaren anförda skäl, hemställa, att Konungens Befallningshavande ville förklara Karlstads stad vara Palmgrens rätta mantalsskrivningsort för år 1920.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Skorstensfejaren A. Sundelius' framställning angående förbättrade löneförmåner.

Till Hrr Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som ingen förändring till det bättre tyckes inträda i mina levnadsförhållanden, måste jag än en gång göra framställning om att något snarast åtgöres härutinnan, ty som nu är, blir för mig absolut omöjligt existera, om jag skall kunna hålla det antal arbetare som erfordras för fullgörande av mina åligganden. Att arbetarna nu fordra 65 kr. per vecka kan om 8—14 dagar stiga till 75 à 80 kr. Jag har inga medel att ta utav, ty under de 36 år jag innehaft befattningen härstädes har jag tillfölje av otillräcklig inkomst för befattningen, från början och fortsättningen endast åsamkat mig skulder. Till de *avlöningar* beräknade efter nuvarande avtal under löpande året kr. 15,520 — hyra för arbetskammare, ljus, värme, olycksfalls-

försäkring m. m., materialier och dylikt till c:a 1,500 kr. Det blir ej mycket över för mig med familj att leva på och för mig försöka klara skatter, räntor å lån och växlar som jag i stor utsträckning måst anlita för existensens skull. Den lägst avlönade har det b:a mycket bättre ställ. Jag står nu emellertid närmaste tiden totalt rädlös huru jag skall kunna lemna veckolönen fullt och arbetarne lemnar ingen kredit. För att belysa arbetarnes stegrade villkor medföljer från Stockholm och Göteborg lönesatser, som nu genom strejk, ytterligare skola höjas. Med hopp om att Herrar fullmäktige snarast möjligt om ock tillfälligt sätter mig i stånd fullgöra mina plikter och att ej för liten summa anslås.

Karlstad den 28 januari 1920.

Vördsamt

ANTON SUNDELIUS.

Innehavare av skorstensfejarebefattningen i Karlstad under 36 år.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 26 februari 1920.*

§ 13.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en från skorstensfejaren A. Sundelius inkommen framställning angående förbättrade löneförmåner.

Nämnden ville i detta ärende till en början erinra, att sotarmästaren erhållit dels under år 1919 ett den föregående kristiden avseende kristidstillägg å i ett för allt 5,000 kronor, dels samma år en förbättring i förmånerna genom en provisorisk höjning av sotningstaxan med 50 proc. att gälla under den tid, övriga befattningshavare bibehölles vid då utgående kristidstillägg. Då det emellertid vore påtagligt, att kostnaderna för sotningen, vilket arbete vore att likställa med en entreprenad, ökats betydligt mera än 50 proc. sedan år 1914, fann lönenämnden det rimligt, att taxan borde undergå en väsentlig höjning. Efter överläggning i ärendet beslöt alltså lönenämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta, att sotningstaxan skall tillsvidare, intill dess annorledes bestämmes, höjas med 115 proc. å de belopp, som gällde år 1914, ävensom bestämma, att skorstensfejaren skall föra ordentlig räkenskap över kostnaden för sotningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 mars 1920.*

§ 111.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över skorstensfejaren Anton Sundelius' framställning angående förbättrande löneförmåner.

Lönenämnden, som i ärendet avgivit utlåtande, hade föreslagit att sotningstaxan måtte tillsvidare höjas med 115 proc. Det skulle här antecknas, att ersättningen till skorstensfejaren i år utginge med enligt grundtaxan 12,225 kronor 80 öre, 50 proc. tillägg därå 6,112 kronor 65 öre, personligt ålderstillägg å 1,000 kronor samt ersättning för verkställd sotning å Norr Strand och Väster Strand, vilken ersättning under år 1919 uppgått till 1,027 kronor 20 öre. Den taxeförhöjning med ytterligare 65 proc, som föreslagits av lönenämnden skulle alltså för staden medföra en merutgift å i runt tal 7,000 kronor.

Med huvudsakligt intänmande i vad lönenämnden anfört beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta, att sotningstaxan skall tillsvidare, intill dess annorlunda bestämmes, höjas med 115 proc. å de belopp, som gällde år 1914;

att fullmäktige ville till bestridande av de av detta beslut föranledda utgifter bevilja ett förslagsanslag för innevarande år å 7,000 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering; samt

att fullmäktige måtte bestämma, att skorstensfejaren skall föra ordentlig räkenskap över kostnaden för sotning och vid varje lyftning av likvid till stadskamreraren avlämna styrkt utdrag av denna räkenskap för tiden från det förra likviden av honom hos stadskassan uppbars.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 43.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade utskottet att avgiva yttrande över en av skorstensfejaren A. Sundelius hos fullmäktige gjord framställning angående förbättrade löneförmåner.

I ärendet hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden; och beslöt utskottet efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Tillika beslöt utskottet, med hänsyn till de ofta ifrågasatta löneregleringarna för skorstensfejaren, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt lönenämnden att införskaffa närmare underrättelser angående arbets- och avlöningsförhållandena för skorstensfejare inom med Karlstad jämförliga städer, samt därefter inkomma till stadsfullmäktige med förslag till definitiv lönereglering för skorstensfejare.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Poliskårens av magistraten överlämnade framställning angående förbättrade löneförmåner.

Till stadsfullmäktige i Karlstad.

Resolution.

Denna handling, som till magistraten inlämnats för vidare åtgärd, varder av magistraten överlämnad till stadsfullmäktiges Herr ordförande under anhållan om omedelbar remiss till den av stadsfullmäktige tillsatta lönenämnden, som lär hava före frågan om en allmän reglering av lönerna för de i stadens tjänst anställda.

Karlstad den 3 februari 1920.

På magistratens vägnar:
ERIK LUNDBLAD.

I oktober månad 1918 ingav poliskåren genom där ill utsedda representanter till stadsfullmäktige begäran om löneförbättring. På denna vår framställning erhöilo vi icke något svar vare sig detta eller ens påföljande år. När vi nu äro inne på år 1920 och alltjämt i saknad av svar på vår begäran, än mindre någon lönereglering, finna vi oss nödsakade att frångå vår tidigare framställda begäran i vad den avser storleken av de begärda lönebeloppen, ity att dyrtiden prässat oss

allt hårdare, och få vi samtidigt på det kraftigaste betona, att vi nu icke, så santt vi vilja leva mänskligt, längre kunna reda oss på den lön stadsfullmäktige funnit skäligt tillmäta oss för vårt hårda arbete. Vi se oss därför nödsakade begära lönerreglering nu. Det torde vara för fullmäktige känt att vårt arbete, som till hälften utföres nattetid är av särskilt ansträngande och grannlaga beskaffenhet. Därtill kommer, att vi under vår tjänst att skydda samhället mot störande och farliga element i hög grad utsätta oss för risker till liv och lem. Det synes oss därför ej förmätet att påyrka, att vi för detta arbete erhålla en betaltning, som sätter oss i stånd att föra en dräglig och människovärdig tillvaro.

Som en konsekvens av nu rådande avlöningssystem framträder det förhållandet, att kåren, som rätteligen skulle bestå av 24 konstaplar och 4 extra konstaplar, sedan år 1914 haft en omsättning av icke mindre än 24 konstaplar, som slutat sin tjänst. Sedan snart ett år tillbaka finnes vid kåren tre vakanta extrakonstapelsbefattningar, vilka det icke varit möjligt att på grund av den oskäligen avlöningen återbesätta.

På grund av vad vi sålunda anført, få vi anhålla, att poliskårens avlöning från och med den 1 januari 1920 bestämmes till följande belopp:

För poliskommissarien:

Grundlön 6,000 kronor,
2 ålderstillägg à 600 kronor efter 3 och 6 år samt beklädnadsersättning med 500 kronor pr år.

För överkonstapel:

Grundlön 4,200 kronor.
4 ålderstillägg à 300 kronor efter respektive 3, 6, 9 och 12 år, samt beklädnadsersättning med 450 kronor per år.

För detektivkonstapel:

Grundlön 3,800 kronor samt ålderstillägg och beklädnadsersättning i likhet med överkonstapel.

För ordinarie konstapel:

Grundlön 3,600 kronor, ålderstillägg lika som för överkonstapel samt fri tjänstebeklädnad.

För extrakonstapel:

Arvode 3,000 kronor,
ett ålderstillägg à 300 kronor efter ett års tjänst samt fri tjänstebeklädnad.

För distriktskonstapel:

Hälften av till ordinarie konstapel utgående lön och ålderstillägg samt fri tjänstebeklädnad.

På samtliga begärda löner begäres nu utgående eller frandeles bestämt dyrtidstillägg i likhet med stadens övriga befattningshavare ävensom fri läkarevård för personalen och deras familjer.

Vi anhålla, på förekommen anledning, om bestämt svar å denna vår framställning före den 1 nästa mars.

Karlstad den 3 februari 1920.

På poliskårens vägnar Enligt uppdrag:

Per Zandén.

G. Möller.

John Bergdahl.

F. O. Björk.

A. Y. Nilsson.

Med instämmande i förestående anhåller jag att stadsfiskalens avlöning från och med den 1 januari 1920 bestämmes till sjutusen kronor för år därav

lön 5,250: —

tjänstgöringspenningar 1,750: —

På nämnda belopp yrkas dyrtidstillägg efter samma grunder som för stadens övriga befattningshavare ävensom fri läkarevård i enlighet med vad polispersonalen påyrkat.

Karlstad som ovan.

ALBERT NELSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 26 februari 1920.*

§ 11.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en från poliskårens samtliga funktionärer inkommen framställning om förbättrade löneförmåner.

I och för erhållande av utredning i detta ärende hade nämnden införskaffat uppgifter från städerna Gävle, Örebro, Västerås, Eskilstuna, Karlskrona, Halmstad, Lund, Landskrona och Kalmar angående löneförmånerna för dessa städers polis-kårer. Av dessa uppgifter framgick, att personalen vid Karlstads poliskår, med undantag av poliskommissarien, redan med de löneförmåner, som utgått under år

1919, varit ungefärligen likställd med nämnda städers kårer, i vissa fall bättre ställd. Det skulle dock anmärkas, att i fyra av de nämnda städerna lönerna för närvarande vore föremål för omreglering.

Enär lönenämnden för närvarande hade under utarbete ett förslag till löne reglering för samtliga stadens befattningshavare, vilket förslag möjligen kommo att byggas på en gruppindelning, skulle det förrycka nämndens arbete, om nämnden nödgades att nu inkomma med något definitivt förslag till reglering av polis-kårens löner. Då emellertid å andra sidan nämnden funnit det av behovet påkallat, att kåren snarast möjligt erhöles någon förbättring i sina villkor, ansåg sig löne-nämnden böra föreslå en provisorisk sådan, och beslöt nämnden i enlighet härmed hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta följande provisoriska förhöjningar av polis-kårens löneförmåner för år 1920, allt för år räknat:

för poliskommissarien ett provisoriskt lönetillägg av 1,000 kr ;

för extra poliskonstaplar dels en provisorisk förhöjning av grundlönen från 1,200 till 1,500 kronor, dels ett särskilt provisoriskt lönetillägg å 300 kronor, därvid det förut beviljade extra kristidstillägget å 200 kronor skall bortfalla; samt

för övriga konstaplar, detektivkonstaplar och överkonstaplar ett provisoriskt lönetillägg å 300 kronor, allt med rätt till kristidstillägg å sålunda beviljade förhöjningar.

Beträffande stadsfiskalens framställning beslöt lönenämnden uppskjuta ärendet i och för inhämtande av upplysningar dels från magistraten i avseende å stadsfiskalens förmåner utöver själva lönen, såsom sportler o. d. ävensom hans tjänste-åligganden jämförda med poliskommissariens, dels från andra städer angående där utgående löneförmåner för resp. stadsfiskaler.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 mars 1920.*

§ 110.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över poliskårens framställning om förbättrade löneförmåner.

Lönenämnden hade i detta ärende yttrat sig och därvid föreslagit vissa löneförbättringar, vilka enligt nu förededd beräkning av stadskamreraren skulle för staden medföra en merutgift av 21,366 kronor 67 öre för år.

Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa,
att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag; samt
att stadsfullmäktige till de sålunda beslutade löneförbättringarna måtte anslå
ett belopp av 21,366 kronor 67 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill
lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Kostnadsberäkning

för provisorisk löneförbättring åt Poliskåren i enlighet med Lönenämndens
förslag av den 26 februari 1920.

Befattningshavare	Ökning lön	Ökning kristidstillägg	Summa ökning
Poliskommissarien	1,000. —	666: 67	1,666: 67
4 överkonstaplar	1,200: —	800: —	2,000: —
4 detektivkonstaplar	1,200: —	800: —	2,000: —
1 rådhusvaktmästare	300: —	200: —	500: —
24 ordinarie konstaplar	7,200: —	4,800: —	12,000: —
4 extra »	2,400: —	800: —	3,200: —
	Kronor 13,300: —	8,066: 67	21,366: 67

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 9 mars 1920.

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 44.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande
över poliskårens av magistraten överlämnade framställning angående förbättrade löne-
förmåner, över vilken framställning infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden
och drätselkammaren.

Beredningsutskottet, som inhämtat att i den kostnadsberäkning över den ifråga-
satta löneförhöjningen, som bifogats drätselkammarens utlåtande, borde ytterligare
upptagas 2 distriktskonstaplar med ökning i lön å 600 kronor och i kristidstillägg å
400 kronor, beslöt att, med instämmande i övrigt i vad drätselkammaren anfört,
hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag samt för därav föranledda löneförbättringar anslå ett belopp av 22,366 kronor 67 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hanna Söderbergs av Herr Welin som motion upptagna framställning angående restitution av kommunalskatt för år 1917.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av i avskrift bifogade intyg rörande mina inkomstförhållanden sedan den tid år 1917, då jag för sjukdoms skull måste lämna min befattning hos O. F. Ahlmark & Co Eftr. A.-B. därstädes, och då jag anser det vara en tidsfråga om min fortfarande tyvärr icke goda hälsa kommer att tillåta mig behålla den i höst tillträdde anställningen hos samma firma här i staden, vågar undertecknad vördsamt anbjuda om återbetalning av kommunalskatten för år 1917, utgörande jämte stämmoböter kronor 389: 99, vilken jag här avfordrats och betalt, enär indrivningsmannen icke ansåg sig kunna bevilja längre uppskov än till denna månads slut.

Kristinehamn den 17 november 1919.

HANNA SÖDERBERG.

Upptages som motion av:

WILH. WELIN.

Avskrift.

Att fröken Hanna Söderberg, född den 17 oktober 1875, vistas i sitt hem, Sörgården, Hasslerör, under juni månad 1918 samt från och med augusti månad 1918 tills i slutet av augusti månad detta år, samt att hon under denna tid ej haft någon avlönad sysselsättning, enär hon varit överansträngd, intygas härmed på begäran.

Hassle i pastorsexpeditionen den 13 nov. 1919.

S. J. REINHOLD LANNÉR.
Kyrkoherde.

Rätt avskrivet, intyga:

YNGVE MYHRMAN.

Adr. Kristinehamn,
O. F. Ahlmark & C:o Eftr., A.-B.

TERESE BERGMAN.

Adr. Lundsberg,
Kristinehamn.

Avskrift.

Härmed intygas på begäran, att fröken Hanna Söderberg, som under sensommaren 1917 en längre tid för sjukdoms skull icke kunde tjänstgöra å vårt kontor senare av samma orsak icke ansåg sig kunna behålla denna sin befattnings, utan lämnade densamma den 5 december samma år.

Karlstad den 22 mars 1919.

O. F. AHLMARK & C:o EFTR., A.-B.
J. Bergendorff.

Bevittna:

H. PETERSON.
Karlstad.

N. HALLGREN.
Karlstad.

Avskrift:

Till bevis meddelas härmed, att Fröken Hanna Söderberg från Hassle Skaraborgs län, vistats i undertecknads hem från början av december månad förlidet år tills i dag, sysselsatt med husliga göromål och enligt överenskommelse utan lön.

Multrä prästgård den 22 februari 1918.

ERIK MODIN.
Regementspastor.
(Sigill).

Avskrift.

Att fröken Hanna Söderberg från Hasslerör under tiden 1 mars—30 maj detta år vistats hos oss såsom vår hyresgäst intygas härmed.

Vallån, Sollefteå den 14 juni 1918.

MAGNA ERIKSSON.

JANNE ERIKSSON.

Egenhändiga namnteckningen bevittna:

B. BERGLUND.
Adress: Vallån, Sollefteå.

M. VESTERLUND.
Adress: Vallån, Sollefteå.

Avskrift.

Av Fröken Hanna Söderberg emottagit för räkning pensionatsavgift, behandling Kronor trehundraåtjuguen, som härmed erkännes och kvitteras.

Nyh. den 4 augusti 1918.

Kronor 321: —.

EMIL LIND.

Förestående avskrifterns likhet med företedda original intygas av:

Kristinehamn den 29 oktober 1919.

YNGVE MYRHMAN.

Adr. O. F. Ahlmark & C:o Eft., A.-B.

TERESE BERGMAN.

Adr. Lundsborg, Villastaden.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 mars 1920.*

§ 108.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över Hanna Söderbergs av Herr Wilh. Welin som motion upptagna framställning om återbetalning av erlagda kommunalutskylder.

Då enligt kammarens förmenande säkert många skattskyldiga befunne sig i samma situation som sökanden, och då kammaren såväl till följd härav som med hänsyn därtill, att skatten redan vore erlagd, fann ett bifall till framställningen kunna leda till betänkliga konsekvenser, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 45.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Hanna Söderbergs av Herr Welin som motion upptagna framställning angående restitution av kommunalskatt för år 1917.

I ärendet hade drätselkammaren avgivit infordrade utlåtande och beslöt beredningsutskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående avkortning av kommunalutskylder påförda ingenjören O. V. Myrén för år 1919.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 mars 1920.*

§ 100.

Från fröken Emma Myrén hade inkommit följande ansökan om skatteavkortning:

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

Min broder ingenjör O. V. Myrén avled den 10 november 1918. Efter hans fränfalle har jag för hans under livstiden åtnjutna inkomster erlagt skatt enligt debetsedel för 1918 fol. 26 n:o 32 med kr. 742, enligt debetsedel för avgifter till prästerskapet fol. 37 med kr. 5: 30, enligt kronodebetsedel för 1919 fol. 61 n:o 6 med kr. 512: 59 eller sammanlagt utlagd skatt kr. 1,259: 69.

Jag har sålunda i bästa avsikter att icke försumma något av min avlidne broders plikter sökt fullgöra de åligganden som under hans levnad skulle tillkommit honom. För detta ändamål har jag använt de efterlämnade medlen. I dagarna har jag alldeles oberäknat åter mottagit en debetsedel för år 1919 fol. 31 n:o 7 å kr. 931: 50. Mina möjligheter att av efterlämnade medel gälda detta belopp äro emellertid uttömda och anhåller jag därför hövligast att drätselkammaren ville med hänsyn till förut visade goda vilja och min här förklarade oförmåga helt befria mig från debitering av beloppet kr. 931: 50.

Som ytterligare stöd för min anhållan åberopar jag bifogade intyg över min broders ekonomiska möjligheter under livstiden.

Med tacksamhet emotses jag besked att min anhållan av drätselkammaren bifallits.

Kristinehamn, Blomsholm den 29 februari 1920.

EMMA MYREN.

Härvid fanns fogat detta intyg:

«På begäran av fröken Emma Myrén får jag härmed intyga att hennes broder ingenjör O. V. Myrén, som avled den 10 november 1918, under livstiden varit anställd vid A.-B. Karlstads Mek. Verkstad.

Till och med år 1917 åtnjöt ing. Myrén en lön av kr. 4,000 per år. Från och med år 1918 ändrades hans förmåner till fast lön kr. 4,000 per år och dessutom viss tantième. Dessa sista förmåner åtnjötos under 10 mån. av år 1918 och uppgingo till kr. 10,350 enl. debetsedel.

Min övertygelse är att om ing. Myrén nu levat och följaktligen betalat det för hans inkomst debiterade beloppet av kr. 931: 50, detta nödvändigtvis måste hava skett av medel som förvärvats genom arbete under såväl 1919 som nu under år 1920. Hans föregående inkomster har nämligen icke, enligt min åsikt, kunnat tillåta något överskott eftersedan nödvändiga levnadskostnader under alltfjämt bibehållen dyrtid hade gäldats. Ingeniör Myrén åtnjöt icke något dyrtidstillägg.

Karlstad den 22 februari 1920.

G. HELLBERG.

Från det hos rådhusrätten förvarade dublettexemplaret av bouppteckningen efter ingenjören O. V. Myrén inhämtades att behållningen i boet utgjort 9,535 kronor, som jämlikt testamente tillfallit sökanden.

Då ingenjör Myréns dödsbo kunnat på grund av bestämmelserna i gällande skattelagar undgå den taxering, som låge till grund för ifrågavarande kommunalutskylder, beslöt drätselkammaren hemställa hos stadsfullmäktige.

att stadsfullmäktige måtte besluta om avkortning av de ingenjören O. V. Myréns sterbhus för år 1919 påförda kommunalutskylder till Karlstads stad.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 46.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren i ärendet gjord framställning beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta om avkortning av de ingenjören O. W. Myréns sterbhus för år 1919 påförda kommunalutskylder till Karlstads stad.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Alfred Boströms m. fl:s av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående iståndsättande av vägen förbi Herrgården till Sundstad.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade fastighetsägare å Sundsta vill härmed fästa fullmäktiges uppmärksamhet på det bedrövliga skick som vägen från hörnet av kyrkogården förbi Herrgården till Sundstad befinner sig, på grund av den tunga körning som där pågår, är den vissa tider på året som höst och vår så gott som osarbar och anhålla vi härmed att åtgärder vidtagas snarast för att sätta den i trafikabelt skick.

Karlstad den 1 februari 1920.

Alfred Boström.

(otäsligt namn)

Anton Nilsson.

*För Maria Löfgrens Sterbhus
g. Hulda Dahlberg.*

Gabriel Karlsson.

Gustaf Gerdes.

Gustaf Larsson.

Bror Ågren.

Wilh. Persson.

Carl Westberg.

J. W. Johansson.

A. G. Johansson.

F. E. Huhne.

S. Bergström.

A. Olsson.

Joh. Bäckström.

E. Nyhlén.

Carl Johansson.

K. N. Björn.

Upptages som motion.

REINHOLD OHLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 mars 1920.

§ 158.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över herr Reinhold Ohlssons motion angående iståndsättande av Sundstadvägen.

På förslag av byggnadschefen beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till lagning av Sundstadvägen från Östra bron fram till en punkt av vägen, belägen mitt för det område söder om Sundstad gård, varest de nyupplörda egnahemsbyggnaderna äro belägna, bevilja ett förslagsanslag å 3,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering; samt

att stadsfullmäktige ville föreskriva, att kostnad för fortsatt underhåll av vägen, i den mån så befinnes erforderligt, skall upptagas i 1921 års vägunderhållsförslag.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 47.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över Alfr. Boströms med fleres av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående istandsättande av vägen förbi Herrgården till Sundstad.

I ärendet hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till lagning av Sundstadvägen från Östra bron fram till en punkt av vägen, belägen mitt för det område söder om Sundstad gård, varest de nyuppförda egnahemsbyggnaderna äro belägna, bevilja ett förslagsanslag å 3,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering; samt

att stadsfullmäktige ville föreskriva, att kostnad för fortsatt underhåll av vägen, i den mån så befinnes erforderligt, skall upptagas i 1921 års vägunderhållsförslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående försäljning av tomt
inom Kvarteret Oxen.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 15 mars 1920.*

§ 138.

Från Herman Geijer & C:o Aktiebolag hade inkommit följande framställning angående inköp av tomtplats i kvarteret Oxen:

»Karlstad den 21 februari 1920.

Karlstads stads drätselkammare, Karlstad.

Härmed anhålla vi att för räkning Nordiska Syrgasverken A.-B. i Stockholm få köpa en tomtplats i kvarteret »Oxen», 40 mtr. läng och 60 mtr. bred, den del

av kvarteret, å vilken f. n. ett skjul befinner sig. Skulle detta ej medgivas, äro vi villiga att utesfer stranden taga en remsa 60 mtr. lång och 40 mtr. bred. Vi förbehålla oss att till platsen få indraga rör för vatten och avlopp.

Tomten är avsedd för byggande av en syrgasfabrik, och är ärendet mycket bådskande, då vi tänkt oss att fabriken skulle vara färdig redan på sensommaren i år. Byggnaderna skulle bestå dels av ett mindre stenhus för inrymmande av fabrikationen, dels av en byggnad för verkmästaren. Vi avstå från att vatten och avloppsledning drages till området, ävensom iordningsställande av väg.

Det skjul, som befinner sig å tomten, antaga vi, att Ni lätt skall kunna få bortflyttat.

Vi vore tacksamma att snarast möjligt få emotse Edert v. svar med uppgift om *lägsta pris* samt med en plan över tomten.

Högaktningsfullt

HERMAN GEIJER & C:o AKTIEBOLAG.

Herman Geijer.

Enligt av stadsingeniören nu lämnad utredning skulle till sökandebolaget lämpligen kunna försäljas ett tomtområde om cirka 3050 kvadratmeter i föreslagna kvarteret Oxens nordvästra hörn med skyldighet till inlösen av cirka 1017 kvadratmeter gatumark. Å en del av området, närmare angivet å en för ändamålet upprättad kartskiss och innehållande cirka 715 kvadratfot, funnes uppförd en stallbyggnad, upplåten till lantbrukaren Georg Wennerström, varjämte cirka 35 kvadratmeter utgjorde gammal väg, som borde såsom sådan bibehållas tills kvarteret beretts utfartsväg genom färdigställande av i stadsplanen upptagna gator.

Det antecknades, att förslag till stadsplan för ifrågavarande till industritomter avsedda del av stadsområdet för närvarande vore på Kungl. M:js prövning beroende.

Då drätselkammaren, som redan 1918, med hänsyn till önskvärdheten av att industriområdet snarast möjligt finge tagas i bruk för sitt ändamål, tillstyrkt en liknande ansökan, fann ett pris av 40 öre pr kvadratfot för tomtmarken och 20 öre pr kvadratfot för gatumarken skäligt, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren, att under förbehåll å den föreslagna stadsplanens fastställande ävensom av vederbörligt medgivande fö. staden att avyttra tomter från det i planen ingående området, till Herman Geijer & C:o, Aktiebolag, eller Nordiska Syrgasverken, Aktiebolag, försälja ett tomtområde om cirka 3050 kvadratmeter i föreslagna kvarteret Oxens nordvästra hörn mot en köpeskilling beräknad, därest staden får fritt bestämma över priset, efter 40 öre pr kvadratfot och i annat fall på sätt Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva, och med skyldighet för köparen *dels* att inlösa gatumarken utmed tomten efter ett

pris av 20 öre pr kvadratfot, *dels* att utan ersättning underkasta sig ej mindre de jämkningar i avscende å tomtens areal, som vid blivande tomtindelning möjligen visa sig nödiga än även de särskilda byggnadsbestämmelser, som kunna bliva för området fastställda, *dels* att ej påfordra utläggande av gator och ledningar till området, så länge nuvarande vägen hålles vid makt, dock med rätt för köparen att på egen bekostnad utdraga nödiga vatten och avloppsledningar i den staden tillhöriga marken utmed tomten till älven, *dels* att ej påfordra tillträde till de cirka 750 kvadratmeter av föreslagna området som upptages av ovannämnda väg och stallbyggnad förrän den 14 mars 1930, därest ej kammaren ser sig i stånd att tidigare bereda tillträde.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 48.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 15 mars 1920, § 138, gjord framställning angående försäljning av tomtplats inom kvarteret Oxen till Herman Geijer & Co, Aktiebolag, eller Nordiska Syrgasverken, Aktiebolag; och beslöt utskottet efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till nya seminarieanläggningen å Marieberg.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 15 mars 1920.*

§ 137.

Från byggnadschefen hade inkommit följande skrivelser angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till nya seminarieanläggningen ävensom de nyutlagda byggnadskvarteren å Marieberg:

»Till Drätselkammaren i Karlstad.

Genom överenskommelse med vederbörande statsmyndighet har Staden förbundit sig att med anledning byggandet av nya folkskoleseminariet å Mariebergsområdet framdraga vatten- och avloppsledningar till Hööksgatan mitt för seminariebyggnaden samt att hava dessa ledningar färdiga före hösten 1921.

Med anledning härav får jag nu överlämna förslag och kostnadsberäkning för dessa ledningars anläggningar. Av de utredningar, som redan för flera år sedan verkstälts inom dåvarande Vattenlednings- och Belysningsstyrelsen, har framgått att lämpligaste sättet för ordnande av avloppsfrågan för Mariebergsområdet är, att genom en samlingsledning, lagd i den blivande strandgatan utefter Mariebergsviken nedanför kvarteren Fisken, Snäppan och Sothönan, avleda spillvattnet (d. v. s. slaskvattnet från hushållen, w. c.-vatten m. m.) till den befintliga huvudledningen i Vikengatan vid Statens Järnvägars lokstallar, genom vilken huvudledning spillvattnet sedan rinner till stadens pumpstation vid Östra stationen för utpumpning till Klarälvens östra gren. Dagvattnet (d. v. s. det å marken avrinnande regnvattnet) vore däremot meningen att avleda direkt till Mariebergsviken, dels förmedels till en början de befintliga öppna diken och sedermera i blivande gaturännstenar samt dels genom särskilda, underjordiska uppsamlingsledningar (s. k. dagvattenledningar) på de ställen där avledning ovan jord icke är lämplig.

I överensstämmelse härmed äro de nu ifrågavarande avloppsledningarna dimensionerade.

Vattenledningen är avsedd bliva utsträckt från den befintliga huvudledningen i Kvarnbergsgatan, vilken nu slutar vid A.-B. Smålägenhetens hus.

Då vattenståndet i Vänern f. n. är mycket lågt så att den förberörda avloppsledningen utefter Mariebergsvikens strand nu kan läggas utan dyrbara spåntnings- och länshållningsanordningar, är ur kostnadssynpunkt angeläget att redan i sommar utföra denna del av anläggningen.

Jag får därför föreslå att drätselkammaren snarast till stadsfullmäktige ingår med anhållan om anslag till förberörda vatten- och avloppsledningsarbeten.

Karlstad den 15 mars 1920.

ERIK BJÖRKMAN.»

»Till Drätselkammaren i Karlstad.

I anslutning till denna dag avlämnad utredning angående vatten- och avloppsledningars utsträckning till platsen för nya folkskoleseminariet vid Hööksgatan, får jag härmed överlämna förslag och kostnadsberäkning för komplettering av avloppsledningen samt utsträckning av vattenledning till de försälda egna hemstomterna å Mariebergsområdet.

Karlstad den 15 mars 1920.

ERIK BJÖRKMAN.»

Härvid funnos fogade kostnadsberäkningar, slutande på följande belopp:

för vattenledning till seminariet	Kr.	35,000: —
» avloppsledning från seminariet...	»	38,000: —
» vattenledning till byggnadskvarteren	»	14,500: —
» avloppsledning från byggnadskvarteren	»	4,100: —
eller tillhopa Kr. 91,600: —.		

Då staden genom avtal med Kungl. Maj:t och Konan förbundit sig att utdraga ledningar till seminarieområdet, och då utdragandet av ledningar till byggnadskvarteren & Marieberg lämpligen borde ske samtidigt, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 91,600 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda belopp skall anskaffas genom upplåning; samt

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka Kungl. Maj:t stadsfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 49.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren gjord framställning angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till nya seminarieanläggningen ävensom till de nytlagda byggnadskvarteren & Marieberg, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 91,600 kronor att anskaffas genom upplåning samt å detta beslut söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i anledning av Karlstads Spinneri- & Väveri Aktiebolags hos Konungens Befallningshavande i länet anförda besvär över fullmäktiges beslut den 19 februari 1920 angående stadsplan för kvarteret Linden m. m.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att över besvären infordra stadsfullmäktiges förklaring samt därmed sedermera hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 17 mars 1920.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Överlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad för förklarings avgivande.
Karlstads rådhus den 20 mars 1920.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Med ingivande av protokoll rörande stadsfullmäktiges i Karlstad den 19 Februari 1920 under § 55 i protokollet fattade beslut angående stadsplan för kvarteret Linden jämte bevis om dagen, då beslutet delgivits, får Karlstads Spinneri- och Väveri Aktiebolag härmed anförda besvär över sagda beslut med yrkande, att beslutet må upphävas, enär detsamma vilar på orättvis grund.

Stockholm den 10 Mars 1920.

Karlstads Spinneri- & Väveri Aktiebolag;

G. LUNDBORG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 50.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande i anledning av Karlstads Spinneri- och Väveriaktiebolags hos

Konungens Befallningshavande anförda besvär över fullmäktiges beslut den 19 februari 1920 angående stadsplan för kvarteret Linden m. m.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Vendel, att utskottet måtte hemställa om uppdrag att å stadsfullmäktiges vägnar avfatta och till Konungens Befallningshavande ingiva den infortrade förklaringen, dels av Herr Håkansson, att utskottet måtte uppsätta förslag till förklaring att underställa detsamma stadsfullmäktiges prövning.

Med bifall till förslagna yrkande beslöt utskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte lämna beredningsutskottet i uppdrag att å fullmäktiges vägnar avfatta och till Konungens Befallningshavande ingiva förklaring över ifrågavarande besvär.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående reparationer i komministergården.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 22 mars 1920.*

§ 160.

Angående reparationer i komministergården hade inkommit en så lydande framställning:

”Till Karlstads Drätselkammare.

Undertecknad, som den 1 nästa maj kommer att tillträda komministertjänsten i Karlstad, får härmed vördsammast anhålla, att följande arbeten näststundande sommar måtte utföras i den till komministern av pastoratet upplåtna bostadslägenheten, nämligen:

Rummen omtapetseras och ommålas;
tre golv ommålas och matsalsgolvet fernissas;
det östra fönstret i sängkammaren upptages, det norra igensättes;
Köket förses med ett skåp;

Dubbeldörrar insättas mellan trappuppgång och tambur (såsom i folkskoleexpeditionen);

rätthålen tilltappas i källaren;
en liten slang insättes i bryggghuset från vattenkranen till pannan.
Karlstad den 18 februari 1920.

CLAES JAKOBSSON.
Pastorsadjunkt."

Enligt ett av stadsarkitekten uppgjort kostnadsförslag skulle till verkställande av nödiga reparationer erfordras ett belopp av 3,090 kronor.

Drätselkammaren beslöt hemställa hos stadsfullmäktige:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att låta verkställa de i stadsarkitektens kostnadsförslag upptagna reparationer i komministerns boställsvåning samt för ändamålet ställa till kammarens förfogande ett förslagsanslag å 3,090 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.*

§ 51.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren anhållit om anslag för verkställande i enlighet med ett av stadsarkitekten uppgjort förslag av vissa reparationer i komministergården; och beslöt utskottet med tillstyrkande härav hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att låta verkställa de i stadsarkitektens kostnadsförslag upptagna reparationer i komministerns boställsvåning samt för ändamålet ställa till kammarens förfogande ett förslagsanslag å 3,090 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Herr A. Norsells motion angående utseende av en kommitté för utredning av frågan om inkorporering med staden av landsförsamlingen.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 april 1920.

§ 52.

Till stadsfullmäktige hade Herr Norsell inkommit med en så lydande motion:

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Hänvisande till det betänkande som, av särskilda kommittéerade för uppgörande av förslag till Karlstads landsförsamlings inkorporering med Karlstad stad, avgavs den 13 November 1917, får jag, under framhållande av att sympatierna inom landsförsamlingen för en inkorporering med staden nu synes vara betydligt större än tidigare, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta tillstätta en kommitté som, tillsammans med delegerade från Karlstads landsförsamling, på nytt till behandling upptager frågan om Karlstads landsförsamlings inkorporering med Karlstads stad.

Karlstad i Mars 1920.

A. NORSELL.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig häröver, beslöt att, med tillstyrkande av framställningen, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillsätta en kommitté med det i motionen avsedda uppdraget samt till ledamöter i denna kommitté utse Borgmästaren K. J. Lindholm, stadsfullmäktiges Ordförande Lasaretsöverläkaren Per Clarholm och deras vice Ordförande Expediören A. Norsell samt drätselkammarens Ordförande Landsfiskalen J. Noréus, med den förstnämnde såsom sammankallande, och till suppleanter Herrar V. Vendel och Emil Ankers.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	15 April.	N:o 5.
-------	-----------	--------

Hamnstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1919.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen
i Karlstad den 3 mars 1920.*

§ 30.

Godkändes upprättat förslag till förvaltningsberättelse för nästlidne år och beslöts att översända berättelsen till stadsfullmäktige med hemställan, att densamma måtte i dess tryck intagas.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Jämlikt § 1 mom. 8 av för hamnstyrelsen gällande reglemente samt stadsfullmäktiges beslut den 17 juni 1915 får styrelsen härmed avgiva föreskriven

Förvaltningsberättelse för år 1919.

Ledamöter och suppleanter i styrelsen samt tjänstemän hava under året varit följande:

Ledamöter:

	Invalid.
Ordförande: Ahlmark, C. O., Överste	¹⁵ / ₆ 1910
v. » Löfberg, Josef, Grosshandlare	¹ / ₁ 1910
Övriga ledamötar: Nygren, Gustaf, Ingeniör	¹ / ₁ 1906
Geijer, Herman, Konsul	¹ / ₁ 1907
Forssell, Albin, Direktör	¹ / ₁ 1913

Suppleanter:

Bergendorff, Josef, Direktör	1/1 1913
Håkansson, J. A., Godsexpeditör	1/1 1918
Lidberg, Carl, Rådman	1/1 1919

Tjänstemän.

	Anställd.
Sekreterare: Olsson, Iwar	1/1 1907
Hamnkassör: d:o	1/4 1888
Hamningeniör: Björkman, Erik, Byggnadschef	1/4 1910
Hamnkapten: Österberg, J.	1/4 1906

Sammanträden.

Styrelsen har sammanträtt 18 (19) gånger och därvid behandlat 202 (204) ärenden.

Fartygstrafiken.

Sjöfarten pågick mellan $14/4$ ($13/4$) och $11/12$ ($23/12$) eller under 241 (255) dygn.

Antalet fartygsresor utgjorde 2,375 (2,698), varav 924 (987) kommo på ång- och motorfartyg, 293 (354) på segelfartyg och 1,158 (1,357) på pråmar. Från utrikes orter ankommo 48 (21) fartyg och till utrikes orter avgingo 106 (98).

	Inrikes ort.	Utrikes ort.	Summa.
Utan last ankommo från:	492 (645)	3 (0)	495 (645)
» » avgingo till:	394 (351)	0 (1)	394 (352)
Summa	886 (996)	3 (1)	889 (997)

Siffror inom parentes angiva motsvarande föregående år.

Med ett tontal av mindre än 160 reg.-ton.

M å n a d	Ankommo från				Avgingo till			
	Göteborg		Orter utanför Göteborg		Göteborg		Orter utanför Göteborg	
	sty.	tontal	sty.	tontal	sty.	tontal	sty.	tontal
April 14.....	16	1,826	2	267	9	1,079	1	139
Maj.....	56	6,618	10	864	47	5,910	19	1,421
Juni.....	47	5,966	8	768	39	4,933	17	1,694
Juli.....	57	6,762	8	574	60	7,310	12	1,164
Augusti.....	79	9,522	9	847	77	9,463	9	831
September.....	97	11,473	8	684	92	11,185	9	950
Oktober.....	70	8,234	11	897	78	9,109	3	277
November.....	38	4,430	4	170	33	3,908	5	274
December 11.....	5	645	1	139	8	963	1	139
Summa	465	55,476	61	5,210	443	53,860	76	6,889
	(481)	60,095	53	3,341	498	62,821	93	7,666

Med ett tontal av 160 reg.-ton och därutöver.

April 14.....	2	456	1	407	—	—	3	588
Maj.....	5	1,497	3	1,075	1	251	11	3,727
Juni.....	4	743	3	754	5	904	7	2,289
Juli.....	9	1,975	3	1,033	6	1,164	10	2,604
Augusti.....	6	1,164	4	1,469	6	1,164	5	1,459
September.....	10	2,023	1	186	6	1,164	3	609
Oktober.....	8	1,735	4	1,371	9	1,647	3	1,172
November.....	6	1,252	5	1,178	7	1,458	3	825
December 11 ..	—	—	1	405	—	—	2	519
Summa	50	10,845	25	7,878	40	7,752	47	13,792
	(50)	12,343	11	2,575	43	11,559	27	5,526

Sammanlagda in- och utgående tontalet utgjorde för:

	Inrikesfarten.	Utrikesfarten.	Summa.
Äng- och motorfartyg.....	109,606 (126,764)	23,572 (9,760)	133,178 (136,524)
Segelfartyg.....	12,702 (15,650)	2,445 (2,702)	15,147 (18,352)
Pråmar.....	91,033 (104,748)	356 (0)	91,389 (104,748)
Summa	213,341 (247,162)	26,373 (12,462)	239,714 (259,624)

härav utan last:

Ång- och motorfartyg	47,180	(52,390)	465	(0)	47,645	(52,390)
Segelfartyg.....	6,227	(7,365)	0	(39)	6,227	(7,404)
Pråmar.....	35,794	(41,826)	356	(0)	36,150	(41,826)
Summa	89,201	(101,581)	821	(39)	90,022	(101,620)

Järnvägstrafiken vid yttre hamnen.

Antal S. J.-vagnar.

M å n a d	Ankomna		Avgångna		Summa	
	tomma	lastade	tomma	lastade	tomma	lastade
April 14....	75	52	9	113	84	165
Maj.....	65	207	95	128	160	335
Juni.....	14	250	197	110	211	360
Juli.....	107	161	85	186	192	347
Aug.....	139	87	47	189	186	276
September.....	52	148	100	116	152	264
Oktober.....	100	88	48	138	148	226
November.....	56	112	42	128	98	240
December 11....	51	44	22	75	73	119
Summa	659	1,149	645	1,183	1,304	2,332
	(257)	2,113	1,794	575	2,051	2,688)

Antal K. M. J.-vagnar.

April 14.....	178	27	9	175	187	202
Maj.....	329	135	16	443	345	578
Juni.....	19	168	125	72	144	240
Juli.....	129	330	85	317	214	647
Augusti.....	117	227	124	274	241	501
September.....	37	294	187	155	224	449
Oktober.....	211	128	78	258	289	386
November.....	273	226	29	444	302	670
December 11...	148	44	10	218	158	262
Summa	1,441	1,579	663	2,356	2,104	3,935
	(2,162)	1,815	373	3,354	2,535	5,169)

Godstrafiken.

Totala *importerade* godsmängden uppgick till 26,865 (24,316) ton och 312,544 (271,282) m³.

Huvudartiklar voro följande: Bensin 325 ton, Cement 5,101 (3,017) t., Foderämne 1,339 (26) t., Fotogen 1,387 (118) t., Gryn 740 (262) t., Gödning 1,390 (766) t., Järn 1,104 (1,464) t., Kaffe 503 (95) t., Kalksten 2,159 (1,420) t., Klorkalk 660 (322) t., Kol och koks 247,216 (191,051) hl., Kvarter 678 (934) t., Lera 123 (1,242) t., Malm 372 (7,137) t., Mjöl 860 (0) t., Potatis 2,046 (322) t., Sirap 495 (20) t., Socker 2,351 (1,554) t., Svavel 250 (16) t., Svavelkis 769 (483) t., Tegel 534 (1,193) t., Tobak 3,400 (528) t., Trävaror 312,544 (71,282) m³.

Totala *exporterade* godsmängden uppgick till 24,573 (36,472) ton och 123,403 (159,485) m³.

Huvudartiklar voro följande: Härdsagg 403 (947) ton, Järn 2,888 (6,047) t., Kisbränder 1,825 (3,155) t., Papper 1,020 (2,896) t., Trämassa 21,178 (16,230) t., Rundvirke 66,010 (65,948) m³, Sågade trävaror 75,079 (79,497) m³, Ved 11,574 (14,040) m³.

Hamnuppbörd.

Debiterade hamnavgifter hava utgjort för:

	Inrikesfarten.	Utrikesfarten.	Summa
Farlyg	15,974: 23 (12,568: 72)	2,496: 34 (833: 07)	18,470: 57 (13,401: 79)
Import	30,379: 80 (16,684: 15)	13,812: 13 (1,097: 52)	44,191: 93 (17,818: 42)
Export	19,293: 16 (17,252: 84)	3,123: 62 (1,176: 08)	22,416: 78 (18,586: 72)
Summa	65,647: 19 (46,505: 71)	19,432: 09 (3,106: 67)	85,079: 28 (49,806: 93)

Utav de debiterade avgifterna för:

	Farlyg.	Import.	Export.	Summa.
År 1919	18,470: 57	44,191: 93	22,416: 78	85,079: 28 (49,806: 93)
Föregående år	12: 14	3,460: 71	119: 22	3,592: 07 (7,523: 47)
Summa	18,482: 71	47,652: 64	22,536: —	88,671: 35 (57,330: 40)
har inbetalts	18,457: 06	47,155: 27	22,509: 04	88,121: 37 (53,738: 33)
och återstår	25: 65	497: 37	26: 96	549: 99 (3,592: 07)

Den debiterade hamnuppbörden ställer sig för de 10 sistförflutna åren sålunda:

	Fartyg.	Import.	Export.	Summa.
1909	12,851: 83	26,341: 14	17,515: 50	56,708: 47
1910	16,077: 39	29,602: 63	23,174: 10	68,854: 12
1911	19,080: 61	29,826: 32	22,036: 54	70,943: 47
1912	15,114: 21	29,283: 53	20,139: 84	64,537: 58
1913	15,195: 14	34,269: 77	19,784: 75	69,249: 66
1914	12,876: —	31,815: 09	17,310: 86	62,001: 95
1915	12,514: 73	23,370: 16	14,460: 22	50,345: 11
1916	14,396: 98	28,240: 35	14,254: 80	56,892: 13
1917	11,166: 88	15,811: 77	17,677: 81	44,656: 46
1918	13,401: 79	17,781: 67	18,428: 92	49,612: 38
Summa	142,675: 56	266,342: 43	184,783: 34	593,801: 33
Medeltal....	14,267: 55	26,634: 24	18,478: 33	59,380: 13
1919	18,470: 57	44,191: 93	22,416: 78	85,079: 28

Årets uppbörd visar mot 1918 års en ökning av kr. 35,272: 30. Härav kommer kr. 22,552: 78 såsom följd av den från den 1 juli tillämpade taxeförhöjningen med 50 % och kr. 12,719: 52 på grund av ökad trafik.

Platshyror och arrenden.

Under året hava varit upplåtna till:

Magasinstomter c:a 34,451 m ² , som inbrakt kr.	12,901: 41
Fasta upplagsplatser 26,729 " " " "	6,283: 02
Tillfälliga upplagsplatser.....	879: 58
Markarrenden 22,293 m ²	8,120: 91
Vattenarrenden.....	1,200: —
Vass- och gräskörd.....	434: 80

Summa 29,819: 72 (26,134: 27)

Lyftkranar.

Kranarna hava varit i bruk följande antal

	timmar,	som inbrakt
A. Temperleykranen.....	887	Kr. 6,073: 58
B. Titankranen	831	" 5,479: 19
D. Portalsvängkranen	990	" 6,302: 74
E. 15-tonskranen	91 ¹ / ₂	" 1,654: 25
F. 6 ¹ / ₂ - "	82	" 976: 90
G. 1-tons träkranen	57	" 198: 13
H. 1-tons järnkranen	11	" 27: 14

Summa 2,949¹/₂ Kr. 20,711: 93
(2,508) " (5,740: 40)

Antal gripskopetimmer utgjorde 528¹/₂.

Bruttoinkomsten av de flyttbara kranarna uppgick till		17,855: 51
- Omkostnaderna för dessa kranar hava varit:		
Driftkostnader.....	9,467: 90	
Underhåll	1,914: 74	
På året fallande andel av assurans.....	2,717: 28	14,099: 92
	Nettobehållning	3,755: 59

Från 1 juni tillämpades den nya och förhöjda krantaxan.

Då dessa kranar med skopor och spår äro bokförda till ett värde av i runt tal 385,000 kr., så utgör nettobehållningen ej fullt 1 % av det nedlagda kapitalet, varför en ytterligare taxeförhöjning torde bliva nödvändig.

Underhåll.

	Anslag.	Förbrukning.
Fastigheter.....	700: —	921: 71
Lyftkranar.....	1,600: —	2,357: 85
Muddringsapparater	6,300: —	6,409: 43
Tyggårdspumpen.....	50: —	536: 08
Inventarier.....	300: —	367: 01
Gator och torg	800: —	810: 22
Broar.....	200: —	99: 30
Planteringar och promenader	200: —	472: —
Vägar	3,300: —	3,463: 43
Ledningar och rörnät.....	250: —	106: 09
Muddring.....	11,000: —	6,543: 68
Slussportar.....	300: —	182: 20
Kajer.....	5,700: —	5,166: 03
Bryggor	2,000: —	4,213: 41
Upplagsplatser.....	300: —	280: 10
Pålarmar	500: —	192: 50
Dykdalber	1,000: —	462: 75
Fyrar	500: —	171: 34
Järnvägsspår	1,000: —	512: —
Diverse.....	475: —	200: —
	Kronor	36,475: — 33,467: 13

Anläggningar.

	Auslag.	Förbrukning 1918.	Återstod.	Förbrukning 1919.
Elektriska ledningar	4,900: —	1,106: 42	3,793: 58	2,895: 86
Varvsanläggningen	12,000: —	1,589: 48	10,410: 52	10,250: —
Muddring vid propsgården	2,000: —		2,000: —	58: 50
Träkajen, 1919 års anslag	5,000: —		5,006: —	7,908: 08
d:o 1920 » »	9,881: 42		9,881: 42	9,881: 42
Bryggor	4,254: 66		4,254: 66	2,254: 14
Sandgrundspålarman	16,000: —		16,000: —	18,605: 73
Diviationsdykdalb	1,000: —		1,000: —	1,010: 12
El. belysningsanläggning å:				
Kanalbron				359: 39
Tyggården				103: 11
Kronor	55,036: 08	2,695: 90	52,340: 18	53,326: 35

Driftapparater.

	Anslag.	Förbrukning 1918	Återstod.	Förbrukning 1919.
Kranskopor	11,700: —		11,700: —	12,134: 19
Lyftkranar	13,000: —	3,164: 39	9,835: 61	21,812: 95
El. motor	4,500: —		4,500: —	4,381: 55
Kronor	29,200: —	3,164: 39	26,035: 61	38,328: 69

Allmänna utgifter.

Anslaget härtill, kr. 9,945, har överskridits med kr. 2,310: 84, beroende huvudsakligast på premier för lyftkranarnas brand-, ansvars- och maskinskadeförsäkringar.

Avskrivningar.

Efter avdrag av materialvärdet efter det under året rivna pråmskjulet har avskrivning skett med	1,020: 54
I enlighet med inventeringsmännens förslag har å inventarier avskrivits	58: 84
Sådana under året utförda anläggningar, vartill medel anskaffats genom uttaxering, har avskrivning verkställt med	20,136: 85
Kronor	21,216: 23

Kassarörelsen.

Den justerade ordinarie staten slutade på	207,625: —
och extra staten på	52,794: 37

vartill komma extra anslag för följande ändamål:

Sandgrundspålarmer	16,000: —	
Dyrtidsanslag	27,931: 02	
Träkajens förstärkning, använt.....	9,881: 42	53,812: 44

Summa anvisade medel 314,231: 81

som beräknats att täckas genom:

	Egna inkomster.	Lån.	Uttaxering.	Summa.
	82,425: —	59,375: 79	172,431: 02	314,231: 81
Motsvarande verkliga	152,876: 33	8,437: 38	172,431: 02	333,744: 73
Över beräknade.....	70,451: 33	—	—	} 19,512: 92
Under • 	—	50,938: 41	—	

Vattenstånd.

Vänerns medelvattenstånd över Sjötorps slusströskel var:
(fot och lin., decimalmått).

Januari	13,21 (12,44)	Juli	13,25 (12,63)
Februari.....	13,13 (13,47)	Augusti ..	12,81 (13,27)
Mars.....	12,97 (13,47)	September	12,37 (13,00)
April	12,76 (13,35)	Oktober	12,13 (13,02)
Maj	13,40 (13,47)	November	11,65 (13,45)
Juni	13,49 (13,74)	December.....	11,75 (13,07)

Medeltal för året 12,74 (13,37).

Statavräkning.

Utbetalningar	Pag.	Beräk- nade	Verkliga	Över		Under	
				beräknade.			
Utgifter:							
Räntor	289	75,540 82	72,578 51	—	—	2,962 31	—
Kapitalavbetalningar	285	12,729 32	12,729 32	—	—	—	—
Personalkostnader	307	20,935 —	20,625 62	—	—	309 38	—
Underhåll	309	36,475 —	33,467 13	—	—	3,007 87	—
Driftkostnader	311	4,500 —	7,939 80	3,439 80	—	—	—
Allm. utgifter,	313	9,945 —	12,255 84	2,310 84	—	—	—
Lyshållningen	315	2,550 —	2,693 77	143 77	—	—	—
Stadsandelen	329	10,000 —	17,602 44	7,602 44	—	—	—
Isbräkning	331	2,000 —	3,578 32	1,578 32	—	—	—
Diverse utgifter	323	2,145 —	1,533 07	—	—	611 93	—
Oförutsedda	325	1,571 38	1,735 27	163 89	—	—	—
Dyrtidstillägg	319	27,931 02	27,931 02	—	—	—	—
Renhållning	315	305 —	93 70	—	—	211 30	—
Kapitalbildningar.		206,627 54	214,763 81	—	—	—	—
Driftapparater	279	26,035 61	38,328 69	12,293 08	—	—	—
Inventarier	281	300 —	55 39	—	—	244 61	—
Anläggningar	275	52,340 18	53,326 35	986 17	—	—	—
Materialier	333	—	197 40	197 40	—	—	—
Förskotter.							
Div. personer	287	28,928 48	27,073 09	—	—	1,855 39	—
Kronor		314,231 81	333,744 73	28,715 71	—	9,202 79	—
Inbetalningar.							
Inkomster:							
Arrenden	292	8,000 —	9,755 71	1,755 71	—	—	—
Hushyror	292	1,775 —	1,575 —	—	—	200 —	—
Platshyror	294	16,300 —	20,064 01	3,764 01	—	—	—
Inventariehyror	337	—	7,094 33	7,094 33	—	—	—
Hamnavgifter	298	50,000 —	88,012 19	38,012 19	—	—	—
Kranhyror	302	5,500 —	20,100 55	14,600 55	—	—	—
Kölhalning	304	50 —	18 —	—	—	32 —	—
Lustbåtsavgifter	304	350 —	1,057 50	707 50	—	—	—
Varuskjulsavgifter	306	50 —	300 —	250 —	—	—	—
Diverse inkomster	312	400 —	400 —	—	—	—	—
Realiserade tillgångar.							
Fastigheter	274	—	275 —	275 —	—	—	—
Inventarier	282	—	452 35	452 35	—	—	—
Förskotter:							
Diverse debitorer 284 &	322	—	3,771 69	3,771 69	—	—	—
Summa inbetalningar		82,425 —	152,876 33	70,683 33	—	232 —	—
Brist, som täckts genom:							
Uttaxering	330	172,431 02	172,431 02	—	—	—	—
Lån	285	59,375 79	8,437 38	—	—	50,938 41	—
Kronor		314,231 81	333,744 73	70,683 33	—	51,170 41	—

Balansräkning.

Tillgångar	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
Fastigheter	59,357 58	58,062 04	—	1,295 54
Anläggningar	1,123,419 81	1,161,691 54	38,271 73	—
Driftapparater	419,795 48	458,499 82	38,704 34	—
Inventarier	5,080 55	4,249 10	—	831 45
Fordringar	11 913 59	1,878 33	—	10,035 26
Kronor	1,619,567 01	1,684,380 83	76,976 07	12,162 25
<i>Skulder:</i>				
Stadskassan	1,356,941 06	1,325,576 43	—	31,364 63
Div. kreditorer	94 84	1 44	—	93 40
Kronor	1,357,035 90	1,325,577 87	—	31,458 03
Kapitalbehållning	262,531 11	358,802 96	96,271 85	—
Kronor	1,619,567 01	1,684,380 83	96,271 85	31,458 03

Förlust- och vinsträkningen.**Utgifter:****Inkomster:**

Räntor	72,578: 51
Personalkostnader	20,035: 62
Underhåll	33,374: 13
Driftkostnader	8,469: 80
Allm. utgifter	12,735: 84
Renhållning	443: 70
Lyshållning	2,693: 77
Dyrtdistillägg	27,391: 02
Avskrivningar	21,216: 23
Stadsandelen	17,602: 44
Isbräkning	3,578: 32
Div. utgifter	1,640: 62

221,766: —

Kapitalökning

Kronor 318,037: 85

Arrenden	9,735: 71
Hushyror	1,575: —
Platshyror	20,144: 26
Hamnavgifter	84,970: 10
Kranhyror	20,711: 93
Kölhalning	18: —
Lustbåtsavgifter	1,057: 50
Varuskjulsavgifter	300: —
Inventariehyror	7,094: 33
	145,606: 83
Uttaxering	172,431: 02

Kronor 318,037: 85

Kranbyggnaderna.

De under åren 1917—1918 beslutade kranbyggnaderna hava under år 1919 färdigställt. Jämförelse mellan de verkliga och beräknade kostnaderna ställa sig sålunda:

	Portalsväng- kranen	Temperleykranens ombyggnad	Titanbrokranen
Anslag i 1917 års stat	55,000: —	—	—
» i 1918 »	45,000: —	—	—
» ²¹ / ₂ 1918... ..	—	40,000: —	120,000: —
» ²¹ / ₁₁ 1918.....	—	19,000: —	42,000: —
Summa anslag	100,000: —	59,000: —	162,000: —

Förbrukade medel:	Portalkranen.		Temperleykranen.		Titankranen.	
	Debet.	Kredit.	Debet.	Kredit.	Debet.	Kredit.
1917	42,927: 82	—	1,887: —	—	216: 75	—
1918	55,207: 03	1,631: 72	50,483: 59	1,786: —	184,543: 95	20,684: 03
1919	442: 95	—	21,139: 74	3,317: 30	6,849: 50	2,801: 94
	98,577: 80	1,631: 72	73,510: 33	5,103: 30	191,110: 20	23,485: 97
	— 1,631: 72	—	— 5,103: 30	—	— 23,485: 97	—
Nettokostnad . . .	96,946: 03		68,407: 03		167,624: 23	

Sammandrag:

	Anslag.	Verklig kostnad.
Portalsvängkranen.....	100,000: —	96,946: 03
Temperleykranens ombyggnad....	59,000: —	68,407: 03
Titan-brokranen	162,000: —	167 624: 23
Summa	321,000: —	332,977: 34

De totala kostnaderna hava alltså överskridit de beräknade med Kr. 11,977:34 eller 3,97 ⁰/₁₀₀.

Som synes är det Temperleykranens och Titankranens anslag, som överskridits under det att Portalsvängkranen dragit något mindre kostnad än som beräknats. Orsaken till överskridandet torde till huvudsaklig del ligga i att krankonstruktören, ingenjör Erik G. Edlund, underskattat de säregna svårigheter, som uppkommit beträffande transmissionerna för de båda långa kranarnas framdrivande längs kajen med anledning av att kranspåren i likhet med kajen icke gå i rak linje utan i kurva. För Temperleykranen tillkommer den omständigheten att det givetvis alltid är svårt på förhand noggrant beräkna kostnaderna för om- och tillbyggnad av en gammal kran. I verkligheten blevo de ändringar och förstärkningar, som erfordrades å gamla järnstommen betydligt större än konstruktören kunnat förutse, delvis beroende på att kranen i detalj i verkligheten icke överensstämde med de ritningar, som Arlöfs Mek. Verkstad år 1907 vid tiden för gamla kranens leverans tillställde hamnstyrelsen, och som lagts till grund för ritningar till kranens om- och tillbyggnad.

Beträffande kranarbetena och kostnadsberäkningarna för dessa, hänvisas i övrigt till hamningeniörens meddelande av 16 aug. och 2 okt. 1918 jämte därtill fogade redogörelser från arbetsledaren, ingenjör Edlund, vilka senare finnas intagna i hamnstyrelsens protokoll av 18 oktober 1918 (tryckt i stadsfullmäktiges handlingar Ser. A. N:o 11 1918).

Karlstad den 23 februari 1920.

På Hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ordförande.

Ivar Olsson.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

15 April.

N:o 6.

Belysningsstyrelsens framställning i fråga om inköp av Rottnerosfallen m. m.

Utdrag av protokollet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 3 mars 1920.

§ 3.

Föredrogs och justerades skrivelse till stadsfullmäktige med anledning av styrelsens den 25 nästlidne februari fattade beslut rörande inköp av Rottnerosfallen m. m.; och skulle vid denna skrivelse fogas:

- 1) Kommitténs utlåtande (bil. 1);
- 2) Vattenbyggnadsbyråns utlåtande av den 7 januari 1920 (bil. 2);
- 3) Köpekontrakt och arrendekontrakt jämte särskild överenskommelse (bil. 3) samt
- 4) Herr Gullströms skrivelse (bil. 4);
- 5) Utdrag ur protokoll hos Kohlsäters Kraftbolag den 28 februari 1920.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Redan innan köp av Kohlsäters egendom samt Karlsfors och Snarkils vattenfall för tillgodoseende av Karlstads behov av elektrisk energi var pålänt, hade underhandlingar varit inledda med ägarna av Rottneros om köp för stadens räkning av denna egendom helt eller delvis. På grund av svårigheter från Rottneros bruk att komma till en definitiv uppgörelse strandade emellertid dessa underhandlingar och blicken riktades västerut till vattenfallen i västra Värmland. Genom

bankdirektör A. Sandwalls bemedling lyckades staden komma i besittning av slst-nämnda vattenfall enligt beslut av stadsfullmäktige den 18 april 1918. Härigenom säkerställdes stadens behov av elektrisk energi för en rätt lång tid framåt.

Emellertid ansåg sig belysningsstyrelsen icke kunna slå sig till ro därmed. En del av den vid Kohlsäter erhållna energien måste stanna på platsen för utnyttjande vid därvarande fabrik, vare sig staden behöll fabriken jämte jorden och skogen eller avyttrade densamma. Det vore vidare av största vikt för staden att besitta egna kraftkällor, som kunde lämna elektrisk energi för *avsevärd* tid framåt såväl för att kunna tillgodose stadens eget behov som behovet hos den industri, som inom närmaste framtiden kunde väntas uppstå och som naturligtvis vore mera benägen att slå sig ned här, om staden kunde erbjuda erforderlig kraft. För den skull ansågs det inom belysningsstyrelsen vara nödvändigt att, medan det ännu fanns möjlighet, försöka komma i besittning av lämpliga vattenfall, som icke vore helt utnyttjade för andra ändamål. I all synnerhet har frågan om inköp av ytterligare vattenkraft för stadens räkning blivit aktuell därigenom att från Statens kraftverk vid Trollhättan infordrade anbud om köp av kraft visa ett synnerligen högt pris nämligen i juli månad 1919 för hästkraft 132: — kronor eller 6,2 öre per kwt. och i februari 1920 per hkr. 155: — kronor eller 7,3 öre pr kwt.

Även om sålunda förhandlingarna med Rottneros under en tid voro avbrutna, lämnade dock belysningsstyrelsen ej helt ur sikte möjligheten att på ett eller annat sätt ånyo komma till tals med vederbörande i Rottneros. Det lyckades också belysningsingeniör Thalén att få nya förhandlingar upptagna, delvis med andra utgångspunkter. Mellan såväl belysningsingeniören som delegerade ur belysningsstyrelsen å ena sidan och Rottneros bruks disponent kapten S. Pålsson å den andra sidan fördes underhandlingar, vilkas gång böljade upp och ned och som flera gånger voro avbrutna. Slutligen lyckades ingeniör Thalén den 21 december 1919 att komma fram till preliminär skriftlig uppgörelse och få kapten Pålssons underskrift därå (avskrifter av denna uppgörelse hava tillställts stadsfullmäktige i början av januari månad innevarande år). På sammanträde den 27 december 1919 bestöt belysningsstyrelsen att utse särskilda kommitterade att granska och avgiva yttrande över denna preliminära uppgörelse. Till kommitterade utsågos herrar fabrikören K. A. Falk, hamnkassören Ivar Olsson, byggnadschefen kapten Erik Björkman och belysningsingeniören J. Thalén, varjämte även belysningsstyrelsens i början av året nyvalde ordförande läroverksadjunkten A. Zachrisson på kommitterades anhållan deltagit i deras arbete.

Under denna granskning funno kommitterade, att åtskilliga formella ändringar i och förtydliganden av den preliminära överenskommelsen voro nödvändiga, varför de ansågo lämpligt, att ett fullständigt förslag till kontrakt, grundat på den ursprungliga uppgörelsen, uppgjordes. I samråd med A.-B. Rottneros bruk tillkalla-

des därför härads hövding Otto Alrutz, Stockholm, för att såsom speciell sakkunnig i vattenrättsförhållanden, utarbeta ett dylikt förslag till kontrakt.

I de förhandlingar, som med anledning därav hava förts och som pågått i Karlstad den 11, 12 och 14 januari och den 10, 11 och 12 februari, hava för stadens räkning deltagit belysningsstyrelsens ordförande, som lett förhandlingarna, belysningsstyrelsens kommitterade, stadens ombudsman och delvis drätselkammarens ordförande samt för A.-B. Rottneros bruk dess disponent kapten S. Pålson jämte löjtnant H. Lenander och civilingenjören Charles Hässler som av Pålson tillkallade sakkunniga. Stadens delegerade hade att vid dessa förhandlingar stödja sig på utlåtanden från A.-B. Vattenbyggnadsbyrån, kapten S. Lybeck, daterade dels den 20 november 1916, dels den 31 maj 1919 med tillägg den 11 juni 1919 och dels den 7 januari 1920.

Det slutresultat, vartill dessa underhandlingar och kommitterades granskning fört, framgår av närslutna utlåtande till belysningsstyrelsen från kommitterade jämte bil. 1 "Köpekontrakt och Arrendekontrakt angående Rottnerosfallen" åtföljt av särskild "Överenskommelse" och bil. 2 "Vattenbyggnadsbyråns utlåtande av 7 januari 1920 angående Rottnerosfallen". Samtliga dessa handlingar hava i dagarna i avskrifter utsänts till stadsfullmäktige.

Innan belysningsstyrelsen närmare ingår i granskning av kommitterades utlåtande synes det lämpligt lämna en kortfattad redogörelse dels för behovet av elektrisk energi sådant det f. n. förefinnes och sådant det med viss sannolikhet kan beräknas bli för ett antal år framåt och dels för huru detta behov täckes eller kan tänkas bli täckt med tillgängliga kraftkällor. Härvidlag synes det riktigt att beräkna energibehovet i kilowattimmar och icke i hästkrafter, då antalet hästkrafter äro beroende på det antal utnyttningstimmar, varunder den elektriska energien kan tillgodogöras. Att räkna med antalet hästkrafter kunde vara riktigt så länge som staden genom kontrakt med Dejefors var tillförsäkrad en viss effekt exempelvis 1,200 hkr., vilka utnyttjades under de tider av dygnet och året, då användning för dem förefanns. Sedan staden skaffat sig egna vattenfall och sålunda har möjlighet att under nattetid eller andra tider, då behovet är ringa, kunna låta kraftuttagningsmaskinerna helt eller delvis vila och sålunda spara vattnet, blir antalet hkr., som utvinnes, beroende på den effekt, som för ögonblicket är behöfvig. Sålunda kan t. ex. vattenkraften vid Rottneros beräknas till en effekt av c:a 3,600 hkr. under dygnets 24 timmar. Emellertid är utnyttningstiden vid ett kommunalt kraftverk endast c:a 8 timmar pr dygn, vilket betyder, att vattnet kan hållas inne och maskineriet kan vila i 16 timmar, varför i stället under 8 timmar skulle kunna uttagas c:a 10,800 hkr. I båda fallen blir dock mängden av den energi, vartill vattenkraften kan förvandlas, densamma nämligen c:a 23,000,000 kwf. per år.

Härnadan följer en av belysningsingeniören uppgjord tablå, som visar dels stadens med viss sannolikhet beräknade behov av kraft vissa år framåt, dels huru belysningsingeniören tänkt sig kunna tillfredsställa detta behov. Siffrorna ange millioner kilowattimmar.

År	Stadens behov	Från Dejefors		Från Blixbol	Från Rottneros		Summa disp. energi	Överskott utöver behov	Underskott under behov
		enl. urspr. kontrakt	enl. tillf. kontrakt		St:a Rottnafallet	Skarped			
1920	8,0	6,0	2,0	—	—	—	8,0	—	—
1921	9,0	6,0	1,2	1,8	—	—	9,0	—	—
1922	9,8	6,0	1,2	1,8	—	—	9,0	—	0,8
1923	10,5	6,0	1,2	1,8	—	—	9,0	—	1,5
1924	11,2	6,0	—	1,8	5,6	—	13,4	2,2	—
1925	11,8	6,0	—	1,8	5,6	—	13,4	1,6	—
1926	12,3	6,0	—	1,8	5,6	—	13,4	1,1	—
1927	12,8	6,0	—	1,8	5,6	—	13,4	0,6	—
1928	13,3	6,0	—	1,8	5,6	—	13,4	0,1	—
1929	13,8	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	2,3	—
1930	14,2	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	1,9	—
1931	14,7	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	1,4	—
1932	15,1	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	1,0	—
1933	15,5	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	0,6	—
1934	15,9	6,0	—	1,8	8,3	—	16,1	0,2	—
1935	16,3	6,0	—	1,8	8,3	3,0	19,1	2,8	—

Vad först kontraktet med Dejefors Kraft- och Fabriks Aktiebolag angår, må nämnas, att det ursprungliga avtalet, som omfattar 1,200 hästkrafter eller c:a 6,000,000 kilowattimmar per år med förmånsrätt och som gäller t. o. m. år 1931 med rätt för staden att förlänga detsamma i ytterligare 25 år, är så pass förmånligt för staden, att alla skäl tala för en förlängning av detsamma år 1931. Rörande det tillfälliga kontraktet bör påpekas, att detsamma, som tillförsäkrar staden kraft endast vid normal vattentillgång i Klarälven, icke, såsom erfarenheten just i vinter visat, är av den fördelaktiga beskaffenhet, att detsamma, när det med år 1923 utlöper, bör förlängas.

Såsom synes av tablå, kommer uthyggnaden av Blixbol att bli färdig i slutet av innevarande år så att den beräknas fr. o. m. den 1 jan. 1921 kunna leverera 1,800,000 kwt. per år. Därefter har belysningsingeniören tänkt sig en första uthyggnad av Stora Rottnafallet till en leveransförmåga för stadens räkning av 5,600,000 kwt. utöver vad Rottneros bruk är berättigat erhålla eller 8,800,000 kwt., vilken uthyggnad skulle vara färdig 1 jan. 1924. Det fullständiga utbyg-

gandet av Stora Rottnafallet skulle ske i så pass god tid, att staden därifrån kunde erhålla ytterligare 2,700,000 kw. eller inalles 8,300,000 kw. fr. o. m. den 1 jan. 1929. Skarpedsfallet skulle vara klart för leverans av elektrisk energi fr. o. m. den 1 jan. 1935, varmed samtliga vattenfall vid Rottneros skulle vara fullt utbyggda. Av stadens vattenfall återstå då vattenfallet vid Torp, som är blott delvis utnyttjat och vars mera provisoriska kraftverk skulle ombyggas, samt fallen vid Karlsfors och Snarkil, som då icke alls äro tagna i anspråk.

Beträffande denna plan bör påpekas, att den ordning för utbyggnad av stadens vattenfall, för den händelse köpet av Rottnerosfallen kommer till stånd, som belysningsingenjören tänkt sig, icke är definitiv, utan endast innebär ett preliminärt förslag, vars slutliga avgörande beror på de utredningar som belysningsstyrelsen kommer att omedelbart verkställa efter eventuellt köp av Rottnerosfallen. Endast i fråga om den första utbyggnaden, nämligen utbyggnad av Stora Rottnafallet till den utsträckning, att den fr. o. m. 1924 blir i stånd att lämna Rottneros bruk vad detsamma har rätt att få från den 1 jan. 1926 och dessutom kan till staden leverera 5,600,000 kw., är belysningsstyrelsen för ögonblicket beredd att såsom nedan synes för sin del hos stadsfullmäktige begära erforderliga anslag. I övrigt vill belysningsstyrelsen förbehålla sig rätt att vid lämpliga tidpunkter, vilka styrelsen för närvarande på grund av åtskilliga lätt förklarliga skäl icke anser sig kunna fixera, till stadsfullmäktige inkomma med förslag om succesiv utbyggnad.

Den brist av elektrisk energi för stadens behov, som enligt tablån skulle förefinnas under åren 1922 och 1923 och som för det förra året uppgår till 800,000 och för det senare till 1,500,000 kw., måste täckas medelst stadens ångcentral och nyligen inköpta dieselmotor, för såvitt ej kraft kan anskaffas på annat håll till billigare pris. De överskottskvantiteter energi, som bliva disponibla under åren närmast efter de tidpunkter, då de olika utbyggnaderna bliva färdiga, skulle kunna användas vid fabriken i Kohlsäter, för såvitt konjunkturerna därför äro gynnsamma, eller också på annat lämpligt sätt.

Då i handlingarna rörande Dejeforskraften och stadens vattenfall i västra Värmland och jämväl andra utredningar rörande elektrisk energi i regeln jämförelse skett i hkr., men som ovan sagts det synes belysningsstyrelsen riktigare att, sedan staden fått egna vattenfall, nödiga jämförelser utföras i antalet kw. pr år, kan det vara lämpligt att i särskild tablå åskådliggöra sambandet mellan kw., hästkrafter och utnyttjningstider. Härvid är att observera att 8,640 timmar per år motsvara leverans under dygnets 24 timmar dag och natt året om, 7,200 resp. 2,400 timmar motsvara fabriksdrift vid 3 resp. 1 skift per dygn under c:a 300 arbetsdagar, 2,900 timmar resp. 2,500 timmar motsvara den genomsnittliga

användningstiden vid kommunala elektricitetsverk eller c:a 8 resp. 7 timmar pr dygn.

	Antal kilowattimmar i Karlstad	Effekt i hästkrafter i Karlstad under nedanstående utnyttjningstimmer				
		8,640 t.	7,200 t.	2,400 t.	2,900 t.	2,500 t.
Stadens vattenfall i V:a Värmland, om fabriken i Kohlsäter ej tar kraft....	7,000,000	1,100	1,320	3,960	3,280	3,810
D:o d:o, om nämnda fabrik får erforderlig kraft.....	4,000,000	630	760	2,280	1,880	2,180
Samtliga fall vid Rottneros.....	11,300,000	1,780	2,130	6,390	5,300	6,150

Dejeforskraften kan här icke upptagas till jämförelse, då staden, som icke äger vattenkraften, alltså saknar möjlighet variera densamma på sätt som för staden är lämpligast. Staden erhåller konstant 1,200 hkr. dygnet runt för den händelse det kan finnas användning därför.

Enligt kommitterades redogörelse skulle med av Vattenbyggnadsbyrån beräknad normalavtappning av 9,2 sekundkubikmeter ur Rottnerosfallen kunna erhållas en effekt av 3,600 hkr. dygnet runt, motsvarande 23,000,000 kilowattimmar per år vid kraftverket. Härav skall till Rottneros bruk enligt förslagen till köp- och arrendekontrakt fr. o. m. 1926 levereras 8,800,000 kwt. per år, vadan alltså för stadens räkning vid kraftverket återstå 14,200,000 kwt., motsvarande efter 2,900 timmars utnyttjningstid per år c:a 6,600 hkr. Efter avdrag för förluster i kraftledning, transformatorer m. m. kan för användning i Karlstad påräknas 11,300,000 kwt. per år motsvarande med nyssnämnda utnyttjningstid omkring 5,300 hkr. prima energi. Dessutom beräknas en sekunda energi av 8,600,000 kwt. vid kraftverket eller 7,500,000 kwt. i Karlstad.

För den händelse staden 1966 begagnar sin rätt till inlösen av kraftundantaget till Rottneros bruk, kan staden fr. o. m. 1966 påräkna vid kraftverket 23,000,000 kwt. motsvarande 2,900 timmars utnyttjningstid c:a 9,000 hkr. eller för användning i Karlstad 19,500,000 kwt. motsvarande med nyssnämnda utnyttjningstid omkring 8,000 hkr. prima energi.

Enligt av kommitterade gjorda beräkningar skulle under förutsättning av full utbyggnad av kraftverken vid Rottneros snarast möjligt priset bli t. o. m. 1965 pr kwt. 4,2 öre och fr. o. m. 1966 pr kwt. 1,9 öre.

För erhållande av vattenkraften i Rottnerosfallen skall staden omedelbart erlægga en köpeskilling av 200,000: — kronor, varjämte staden genom Kohlsäters kraft-aktiebolag dels omedelbart betalar 80,000: — kronor för redan utförda sjöregleringsarbeten och dels i arrende erlägger under åren 1920—1929 kronor 75,000: — per år och under åren 1930—1965 kronor 37,800: — per år.

Skulle staden vilja använda sin rätt att lösa kraftundantaget år 1966, skall härför erläggas ett belopp, vars storlek skall enligt i köpekontraktet närmare stipulerade bestämmelser fixeras med hänsyn till de kraftpris, som under tiden närmast före 1966 äro gällande vid Statens kraftverk med 20 proc. rabatt.

I likhet med kommitterade vill belysningsstyrelsen kraftigt betona, att det icke synes vara rättvist att redan nu belasta kraftverken med amorteringar för den inlösen av Rottneros bruks kraftlunda, som eventuellt kan av staden beslutas ske år 1966 eller senare.

Likaledes instämmer styrelsen livligt i kommitterades åsikt, att försiktigheten bjuder att icke reducera de årliga utgifterna vid kraftverken med det belopp av c:a 40,000: — kronor per år, vilka sannolikt kunna beräknas inflyta såsom inkomst för leverans av sekunda energi.

Med stöd av kommitterades utlåtande och på grund av vad härovan blivit ytterligare anført har belysningsstyrelsen för sin del *enhälligt* beslutat ingå till stadsfullmäktige med förslag om inköp av Rottnerosfallen i enlighet med kommitterades förslag.

Då Kohlsäters kraft-aktiebolag enligt förslaget skulle till år 1966 arrendera Rottnerosfallen och på därtill hörande fastigheter göra erforderliga utbyggnader m. m., har belysningsstyrelsen anhållit, att nämnda bolag ville uttala sig i frågan, huruvida det är villigt att, under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande av förslaget, åtaga sig de förpliktelser, som enligt förslaget skulle komma att vila på detsamma. Som svar härå bifogas ett protokollsutdrag, enligt vilket nämnda bolags styrelse förklarar sig icke ha något att invända mot att åtaga sig nyss-nämnda förpliktelser.

Stadens direkta utgifter för köpet inskränka sig till c:a 230,000: — kronor, nämligen 200,000: — kronor, som utgöra själva köpeskillingen samt för stämpelavgifter, lagfarter, avsöndringar, utredningskostnader m. m. c:a 30,000: — kronor, av vilka 10,000: — kronor böra ställas till drätselkammarens och rätten till belysningsstyrelsens disposition. Såväl arrendeavgifterna som kostnaderna för de succesivt påtänkta utbyggnaderna skola gäldas av Kohlsäters kraft-aktiebolag. Vad arrendeavgifterna — 75,000; — resp. 37,800: — kronor — angår, vill belysningsstyrelsen föreslå, att de summor, vartill dessa uppgå, varje år tagas av elektricitetsverkets tillgängliga medel och utbetalas till kraftaktiebolaget, till en början såsom förskott för kommande energileveranser och, sedan fallen blivit helt eller delvis utbyggda, för under året lämnad elektrisk kraft. Härom torde böra upprättas särskilt kontrakt mellan belysningsstyrelsen och Kohlsäters kraft-aktiebolag, för vilket ändamål särskilt bemyndigande bör lämnas av stadsfullmäktige.

De totala anläggningskostnaderna uppgå enligt kommitterades på grundval av vattenbyggnadsbyråns och löjtnant H. Lenanders beräkningar grundade förslag

till sammanlagt 3,655,000: — kronor, varav på kraftverken vid Rottneros och sjöregleringarna komma 2,880,000: — kronor och på kraftledningen Rottneros—Karlstad 775,000: — kronor. Denna summa skulle dock icke behöva anskaffas på en gång. Såsom redan i det föregående är antytt, synes det styrelsen lämpligast att till en början endast besluta sig för en första utbyggnad vid Stora Rottnafallet, vilken skulle vara färdig att fr. o. m. år 1924 leverera 15,000,000 kwt. per år, varav 8,800,000 kwt. till Rottneros bruk fr. o. m. 1926 och resten till staden. De belopp, som för detta ändamål äro erforderliga och som böra anskaffas av Kohlsäters kraftaktiebolag, framgå ungefärligen av bifogade approximativa tablå, uppgjord av belysningsingenjören.

År 1920.

Muddringsarbeten o. sjöregleringar..... Kr. 305,000: —

År 1921.

Ränta å 305,000: — efter 6 proc..... Kr. 18,300: —

Utredningsarbeten, linjestäkning, markuppgörelser m. m. å ledningen Rottneros—Karlstad..... » 70,700: —

Summa Kr. 89,000: —

År 1922.

Ränta å (305,000: — + 89,000: —) efter 6 proc. Kr. 23,640: —

Påbörjande av första utbyggnaden vid St:a Rottnafallet..... » 806,360: —

Summa Kr. 830,000: —

År 1923.

Ränta å 305,000: — + 89,000: — + 830,000: —) efter 6 proc. Kr. 73,440: —

Avslutande av första utbyggnaden vid St:a Rottnafallet..... » 899,560: —

Summa Kr. 973,000: —

Med stöd av vad här förut anförts får belysningsstyrelsen alltså föreslå, att stadsfullmäktige ville besluta:

1. att inköpa Rottnerosfallen i enlighet med bifogade förslag till köpekontrakt;
2. att för gäldande av köpeskillingen uppdraga åt drätselkammaren att anskaffa ett lån å 200,000: — kronor;
3. att för stämpel-, lagfartskostnader, avsöndringar, utredningar m. m. anslå 30,000: — kronor att anskaffas medelst uttaxering och att av detta belopp ställa 10,000: — kronor till drätselkammarens och 20,000: — kronor till belysningsstyrelsens disposition;
4. att anmoda Kohlsäters kraft-aktiebolag att i enlighet med bifogade förslag till arrendekontrakt övertaga arrendet av Rottnerosfallen, verkställa en första utbygg-

nad i enlighet med belysningsstyrelsens förslag här ovan samt vidtagna åtgärder för anskaffande av för ändamålet erforderliga penningmedel;

5. att bemyndiga belysningsstyrelsen att av elektricitetsverkets tillgängliga medel varje år till Kohlsäters kraft-aktiebolag utbetala under åren 1920—1929 kronor 75,000: — och under åren 1930—1965 kronor 37,800: — såsom ersättning för leverans av elektrisk energi samt att med nämnda kraftaktiebolag uppgöra kontrakt härom.

Karlstad den 3 mars 1920.

För belysningsstyrelsen:

ALBIN ZACHRISON.

John Rundgren.

Till Belysningsstyrelsen.

Sedan Styrelsen vid sitt sammanträde den 27 december 1919 utsett under-
tecknade kommitterade att granska och avgiva yttrande över det förslag till inköp
av vattenfallen vid Rottneros, varom preliminär uppgörelse den 21 december 1919
träffats mellan elektricitetsverkets föreståndare och disponenten vid A.-B. Rottneros
Bruk, hava vi genom besök å platsen tagit närmare del av de förhållanden, som
sammanhånga med uppgörelsen och få härmed efter fortsatta underhandlingar med
bolagets representanter och tillkallade sakkunniga avlämna följande utlåtande:

I stort sett innebär denna preliminära uppgörelse:

att staden köper vattenrätten i Rottnaälven vid Rottneros samt områden,
erforderliga för att kunna utbygga kraftverk vid fallen;

att staden härför betalar 200,000 kr. kontant samt därefter 75,000 kr. per
år under 20 års tid;

att staden dessutom till A.-B. Rottneros Bruk erlägger 80,000 kr. kontant
för redan under år 1919 påbörjade och utförda sjöregleringsarbeten samman-
hängande med den projekterade kraftverksanläggningen;

att A.-B. Rottneros Bruk från blivande kraftverk, då det om c:a 5 år be-
räknas färdigt, kostnadsfritt t. o. m. 1965 erhåller ett kraftbelopp av 8,800,000
kilowattimmar pr år med en effekt av maximalt 1,500 kw. (= c:a 2,000 hkr.);

att staden år 1966 äger rätt efter vissa fastställda grunder inlösa detta
A. B. Rottneros Bruks kraftundantag.

Innan kommitterade ingå på granskning av huru detta förslag i ekonomiskt
avseende ställer sig för staden, anse vi oss till en början böra rekapitulera och
närmare granska de förhållanden och utredningar, på vilka förslaget till vatten-
fallsköpet är baserat.

Rottnerosfallens läge, storlek och nederbördsområde.

Vattenfallen äro belägna i närheten av Rottnaälvens utlopp i Frykensjöarna. Fallen äro till antalet tre, Skarpedsfallet invid landsvägsbron å stora landsvägen V. Emtervik—Sunne med en medelfallhöjd av c:a 10 meter, Jägerforsen, belägen c:a 1,500 meter längre ned, med en fallhöjd av c:a 4,5 meter samt c:a 200 meter längre ned Stora Rottnafallet med en fallhöjd av något över 26 meter, Nedanförl Rottnafallet finnes i älven ett par forsar med en sammanlagd fallhöjd av c:a 3,5 m. vid medelvattenstånd i Fryken. Totala fallhöjden å hela sträckan utgör alltså c:a 44 meter.

Samtliga dessa fall komma vi att i det följande benämna "Rottnerosfallen".

Rottnaälven har sina källor i Norge, nordost om Glommens stora krök vid Kongsvinger. Rinnande med sydostlig huvudriktning utvidgar sig älven på svenska sidan till det långsträckt sjösystemet Lekvattnet, passerar genom sjön Rottnen och utfaller därefter i Mellan-Fryken. I Rottnaälf inrinner Granån, vars tillflöde Kynisälven bildar utlopp för sjön Kymmen.

Rottnaälvens nederbördsområde ovan Rottnerosfallen är c:a 950 kvadratkilometer, varav $\frac{1}{4}$ ligger i Norge. Sjön Rottnens areal är c:a 16,8 kvadratkilometer och sjön Kymmen c:a 14,5 kvadratkilometer.

Vattenmängd och effekt.

I det utlåtande, A.-B. Vattenbyggnadsbyrån den 20 november 1916 enligt belysningsstyrelsens uppdrag avgivit angående Rottnerosfallens tillgodogörande, anmärker byrån att några tillförlitliga vattenmängdsmätningar så vitt bekant icke företagits i vattendraget. I och för bedömande av avrinningen anser byrån därför lämpligt jämföra Rottnaälven med andra närliggande vattendrag med kända och möjligast lika avrinningsförhållanden, i första hand Jösseälven och Klarälven. Såsom resultat av denna jämförelse beräknar Vattenbyggnadsbyrån i nämnda utlåtande att man med en antagen magasineringshöjd i sjön Rottnen av 2,3 m. kan normalt ernå en reglerad avtappning för kraftändamål av c:a 6,6 sekundkubikmeter.

På uppdrag av A.-B. Rottneros Bruk har löjtnanten i Väg- och Vattenbyggnadskåren H. Lenander verkställt undersökningar angående fallens utbyggande och sjön Rottnens reglering och avgivit utlåtande därom, daterat okt. 1917 och okt. 1918. Lenanders förslag, som i huvudsak godkänts genom synerättens utslag, avser bl. a. fördjupning av den naturliga älvfåran mellan Rottnen och Skarpedsfallet så att sjön kan sänkas avsevärt under sin nuvarande lägsta nivå, varigenom skulle erhållas en magasineringshöjd av 3,5 m. På grund av vid Gräsmark under åren 1917—18 verkställda vattenståndsobserverationer och mätningar har Lenander beräknat att med tillhjälp av detta regleringsmagasin till Rottnerosfallen skulle kunna erhållas en reglerad avrinning av normalt icke mindre än 11

sekundkubikmeter, vilken kvantitet dock under exceptionellt vattenfattiga år (såsom 1914) skulle under en tid av c:a 3,5 månader (sept.—15 dec.) minskas till 5 sekundkubikmeter.

Vattenbyggnadsbyrån, som av belysningsstyrelsen anmodats yttra sig över Lenanders förslag, anser i utlåtande av den 31 maj 1919 beräkningsgrunden för nämnda 11 sekundkubikmeters avrinning något osäker och vidhåller sin beräkning av den 20 nov. 1916 med tillägg för den ökning i reglerad avrinning, som kan ernås genom den av Lenander föreslagna och av synerätten godkända större regleringshöjden i Rottnen av 3,5 m. Byrån beräknar då att den reglerade normala vattenavrinningen till Rottnerosfallen blir 9,2 sekundkubikmeter samt exceptionella lågvattenavrinningen 5 sekundkubikmeter under c:a 4 månader under ett så vattenfattigt år som 1914. För bedömande av den betydelse som bör tillmätas en dylik tillfällig inskränkning i vattentillgången, framhåller byrån att sådana exceptionella torkperioder som 1914—15 endast återkomma ungefär vart 12:te eller vart 25 år.

Efter de upplysningar, som nu erhållits från löjtnant Lenander angående förutsättningarna för vattenmängdsberäkningen, anse sig kommitterade kunna uttala, att det icke är omöjligt utan snarare troligt att den av Lenander beräknade reglerade avrinningen kan erhållas.

Genom att räkna med den av vattenbyggnadsbyrån uppgivna reglerade avrinningen av normalt 9,2 sekundkubikmeter, såsom i det följande skett, torde man stå på den säkra sidan beträffande den tillgängliga vattenmängden och energien.

Beträffande fallhöjden beräkna såväl Lenander som vattenbyggnadsbyrån att till en början endast utnyttja fallhöjden fr. o. m. Skarped och t. o. m. Stora Rottnafallet, emedan tillvaratagande av jämväl forsarna nedom Rottnafallet ställer sig oekonomiskt. Den effektiva nettofallhöjden är sålunda beräknad till 39 m.

Med den av vattenbyggnadsbyrån beräknade normalavtappningen 9,2 sm³ skulle sålunda ur Rottnerosfallen sammanlagt kunna uttagas en effekt av

3,600 hkr. dygnet runt, motsvarande 23 millioner kilowattimmar pr år vid kraftverket.

Härav skall till A.-B. Rottneros Bruk t. o. m. år 1965 levereras 8,8 mill. kwt., vadan altså staden vid en utnyttjningstid av 2,900 timmar pr år skulle erhålla:

Vid kraft- verket	{	t. o. m. 1965.....	{	14 2 mill. kwt. motsv. 6,600 hkr.	prima energi
			{	8,6 " "	sekunda "
	{	efter 1965.....	{	23 mill. kwt. och c:a 9,000 hkr.	prima energi
		(efter eventuell inlösning)	{	8,6 " "	sekunda "

Efter avdrag av uppkommande förluster i kraftledning, transformatorer m. m. kan härav påräknas.

I Karlstad	{	t. o. m. 1965	{ 11,5 mill. kwt. motsv. 5,300 hkr. prima energi	
			{ 7,5 " " sekunda "	
	{	efter 1965	{ c:a 19,5 mill. kwt. o. c:a 8,000 hkr. prima energi	
			{ " 7,5 " " sekunda "	

Den tid under året då elektriska kraften huvudsakligen användes eller den s. k. utnyttjningstiden är för kommunala elektricitetsverk i allmänhet 2,500 à 3,000 timmar pr år. I sitt förslag till kraftverksanläggning räknar vattenbyggnadsbyrån med 2,900 timmars utnyttjningstid.

Stadens 14,2 mill. kwt. utnyttjade under 2,900 tim. motsvarar en effekt av $\frac{14,200,000}{2,900} = 4,897$ kw. Lägges härtill den maximeffekt, som skall tillhanda-

hållas A. B. Rottneros Bruk nämligen 1,500 kw. kommer man till c:a 6,400 kw. motsvarande c:a 8,600 hkr. såsom lämplig utbyggnadseffekt. På grund härav har vattenbyggnadsbyrån i sitt förslag till kraftverk konstruerat detsamma med dess maskinella utrustning för i runt tal 9,000 hkr.

Det kan nämnas att med den av Lenander enligt föregående beräknade normalavtappningen av 11 sm³ skulle motsvarande effektbelopp och energimängder bli: vid kraftverket 4,300 hkr. dygnet runt = 28 mill. kwt. pr år samt i Karlstad före 1965 15 mill. kwt. och efter 1965 c:a 24 mill. kwt.

Som jämförelse vilja kommitterade vidare påpeka, att den energi, som staden beräknat erhålla från samtliga Kohlsätersfallen (d. v. s. Blixbol, Kohlsäter, Torp, Snarkil och Karlsfors) är 1,200 hkr. dygnet runt, motsvarande 3,600 hkr. vid en utnyttjningstid av 2,900 tim. samt 7,7 mill. kwt. per år vid kraftverken eller alltså c:a 7 mill. kwt. i Karlstad.

Detta under förutsättning att fabriksdriften vid Kohlsäter kommer att nedläggas. Huru med fabriken bör förfaras är f. n. omöjligt beräkna, då konjunkturen på cellulosamarknaden här spela in. Flera skäl tala dock för att man för fabriksdrift i Kohlsäter, antingen staden behåller fabriken eller säljer densamma tillsammans med skog och egendom, måste räkna med att ett större kraftbelopp bindes för detta ändamål, varför man f. n. icke torde kunna påräkna att med säkerhet för distributionen i Karlstad erhålla från Kohlsätersfallen mer än c:a 4 mill. kwt. pr år, vilket med samma utnyttjningstid, som beräknas för Rottnerosprojektet, nämligen 2,900 timmar per år, motsvarar en effekt av c:a 1,900 hkr. i Karlstad. Härav lämnar det under byggnad varande Blixbolsverket ensamt c:a 850 hkr.

Kommitterade hava ansett sig böra framhålla ovanstående synpunkter, då

oklarhet i viss mån synes råda beträffande det kraftbelopp, som staden från Kohlsätersfallen kan påräkna, ett kraftbelopp, vars storlek spelar en viktig roll för bedömande av frågan huruvida Rottnerosfallen böra inköpas.

Kraftverksanläggning och anläggningskostnad.

För fallens fullständiga utbyggande föreligga utredningar beträffande tre olika alternativ, nämligen:

Alt. 1. Vattenbyggnadsbyråns förslag av den 20 november 1916 att sammanföra alla fallen till en enda kraftstation, förlagd omedelbart intill dammen vid Skarped och därstädes helt nedsprängd i berget c:a 40 meter under övre vattenytan och varifrån en i berget sprängd avloppstunnel avleder vattnet till älvfåran nedom Stora Rottnafallet.

Alt. 2. Vattenbyggnadsbyråns förslag av den 16 dec. 1918 som likaledes avser alla fallens sammanförande till ett å s. k. Rottnaholmen strax nedom Stora Rottnafallet förlagt kraftverk, till vilket vattnet ledes i tubledning från dammen vid Skarped och från vilken det avledes genom en kort avloppskanal.

Alt. 3. Löjtnant Lenanders förslag av den 5 aug. 1915, kompletterat i okt. 1917 och beträffande kostnaderna omräknat i jan. och mars 1919. Detta förslag avser fallens uppdelande på två kraftverk, ett vid Skarped i omedelbar anslutning till nuvarande dammbyggnaden därstädes samt ett å Rottnaholmen för utnyttjande av såväl Jägerforsen som Stora Rottnafallet. Enligt belysningsstyrelsens uppdrag har A.-B. vattenbyggnadsbyrån granskat detta förslag och över detsamma avgivit utlåtande jämte ny kostnadsberäkning den 31 maj 1919.

Av dessa alternativ medgiva 2 och 3 en successiv utbyggnad under det att alt. 1 måste byggas helt färdigt på en gång, vad vattenbyggnaden och kraftstationen beträffar.

Alt. 1 och 2, som i stort sett i tekniskt avseende synas vara mest rationella äro f. n. endast approximativt projekterade, varför tillförlitliga kostnadsberäkningar för desamma icke kunna anses föreligga.

Alt. 3 är däremot baserat på mera noggranna terrängundersökningar och kostnadsberäknat i detalj.

Härtill kommer att A.-B. Rottneros Bruk redan sökt och erhållit vederbörande häradsrätts tillstånd till de reglerings- och vattenbyggnadsarbeten, som erfordras för genomförande av alt. 3 samt även träffat uppgörelse med vederbörande flottningsintressenter och jordägare, som beröras av anläggningen.

De kalkyler, som vid senaste underhandlingarne om vattenfallens inköp gjorts för bedömande av räntabiliteten för kraftverk vid fallen hava därför baserats på anläggning enligt alt. 3, vilket även är fallet beträffande efterföljande i detta utlåtande intagna beräkningar.

Emellertid vilja vi framhålla, att eftersom kraftverket, för den händelse nu ifrågavarande förslag om inköp av fallen leder till uppgörelse, ännu på några år icke kommer till utförande, vid den detaljprojektering, som sedermera givetvis kommer att utföras man får tillfälle närmare undersöka och jämföra de tre alternativen i tekniskt-ekonomiskt avseende.

Det är emellertid att märka att ett frångående av alt. 3 erfordrar nya syneförrättningar med de mer eller mindre oförutsedda följder beträffande skadeersättningar och extra kostnader, som därmed sammanhånga.

Anläggningskostnader för kraftverken enligt alt. 3 samt erforderliga sjöregleringar har av vattenbyggnadsbyrån i utlåtande av den 31 maj 1919 med ledning av Lenanders förslag och terrängundersökningar beräknats sålunda:

Kraftverket vid Skarped för c:a 1,650 hkr.

Vattenbyggnaden, kraftstationsbyggnad m. m.	Kr. 450,000: —	
Turbiner och generatorer	» 300,000: —	750,000: —

Kraftverket vid Rottanafallet för i runt tal 7,000 hkr.

Ny dammbyggnad, kraftstationsbyggnad m. m.	Kr. 1,030,000: —	
Turbiner och generatorer	» 670,000: —	1,700,000: —

Sjöregleringar.

Sjön Rottens reglering har redan påbörjats av A.-B. Rottneros bruk. För de arbeten som återstå samt för täckande av de 80,000 kronor som staden enligt föregående skulle till bolaget erlägga för redan utförda arbeten beräknas	Kr. 220,000: —	
Ersättning till sjön Rottens strandägare beräknas med ledning av undersökningar, som av statens lantbruksingeniör på häradsrättens uppdrag verkställt, till	» 25,000: —	
För sjön Kymmens eventuella reglering i framtiden beräknar vattenbyggnadsbyrån att staden skulle bidra med	Kr. 100,000. —	345,000: —

Summa enligt vattenbyggnadsbyrån: Kronor 2,795,000: —

Beräkningen av dessa anläggningskostnader har av kommitterade kontrollerats, dels genom av undertecknad Björkman företagen kontrollberäkning av byggnadsarbetena och respektive å-prisers justering till för dagen gällande, dels genom av undertecknad Thalén infordrade approximativa anbud å turbiner och generatorer, samt dels genom jämförelse med de av Lenander jan.-mars 1919 beräknade kostnaderna, som visserligen avse kraftverkens förseende med maskinell utrustning

för sammanlagt endast 7,250 hkr. men som beträffande vattenbyggnaderna äro jämförbara med vattenbyggnadsbyråns beräkning.

Av denna kontrollräkning hava vi funnit att den maskinella utrustningen (turbiner och generatorer) f. n. kan köpas för lägre pris än i kostnadsberäkningen upptagits samt att kostnaderna för byggnadsarbetena för själva kraftverken äro tillräckliga även i förhållande till nu gällande à-priser.

Beträffande sjöregleringsarbetena finna kommitterade nödvändigt öka kostnadsberäkningen för sjön Rottens reglering med 85,000 kr. för inköp av ett speciellt för detta ändamål lämpligt mudderverk samt annan materiel. En del av denna summa kan givetvis återvinnas om mudderverket efter arbetenas fullbordande försäljes. Sammanlagda kapitalutlägget för Rottens reglering skulle alltså beräknas bliva 305,000 kr.

Såsom antytts äro dessa regleringsarbeten redan av A.-B. Rottneros Bruk påbörjade och skall staden omedelbart fortsätta desamma om köpet av fallen kommer till stånd. Staden måste alltså i så fall bereda sig på att organisera och skaffa penningmedel för dessa muddrings- och schaktningsarbeten så snart beslut om köp föreligger.

Anläggningskostnader för kraftledning till Karlstad för det kraftbelopp, som efter avdrag av Rottneros kraftundantag skulle till staden levereras från kraftverket har av vattenbyggnadsbyrån beräknats till 1,070,000 kr.

Häri är emellertid då även inräknat nedtransformatorer och därför erforderliga transformatorbyggnader i Karlstad, vilka enligt kommitterades mening icke böra här inräknas. Anläggningen av desamma tillhör mera direkt Karlstads Elektricitetsverks distributionsanordningar.

För kontrollering av beräkningarne å kraftledningen i förhållande till nu gällande priser har undertecknad Thalén tillsammans med överingeniör Sylvan vid Trollhätte kraftverk omräknat kostnadsförslaget och efter avdrag av kostnaderna å de förberörda nedtransformatorerna m. m. kommit till det resultatet att kraftledningen bör kunna utföras för 775,000 kr.

Sammanlagt kan alltså anläggningskostnaderna med nu gällande priser beräknas bliva:

Kraftverken vid Rottneros och sjöregleringarne.....	Kr. 2,880,000: —
Kraftledning Rottneros—Karlstad	» 775,000: —

Summa anläggningskostnad Kronor 3,655,000: —

Beträffande utbyggnadstiden för kraftverk och kraftledning så är det högst sannolikt att utbyggnaden kommer att ske successivt, dels i mån av behovet å kraft och dels med hänsyn tagen till möjligheterna att under den tid staden själv icke behöver all kraft, avsätta densamma å annat håll.

Emellertid vilja vi framhålla, att eftersom kraftverket, för den händelse nu ifrågavarande förslag om inköp av fallen leder till uppgörelse, ännu på några år icke kommer till utförande, vid den detaljprojektering, som sedermera givetvis kommer att utföras man får tillfälle närmare undersöka och jämföra de tre alternativen i tekniskt-ekonomiskt avseende.

Det är emellertid att märka att ett frångående av alt. 3 erfordrar nya syneförrättningar med de mer eller mindre oförutsedda följder beträffande skadeersättningar och extra kostnader, som därmed sammanhånga.

Anläggningskostnader för kraftverken enligt alt. 3 samt erforderliga sjöregleringar har av vattenbyggnadsbyrån i utlåtande av den 31 maj 1919 med ledning av Lenanders förslag och terrängundersökningar beräknats sålunda:

Kraftverket vid Skarped för c:a 1,650 hkr.

Vattenbyggnaden, kraftstationsbyggnad m. m.	Kr. 450,000: —	
Turbiner och generatorer	» 300,000: —	750,000: —

Kraftverket vid Rottnafallet för i runt tal 7,000 hkr.

Ny dammbyggnad, kraftstationsbyggnad m. m.	Kr. 1,030,000: —	
Turbiner och generatorer	» 670,000: —	1,700,000: —

Sjöregleringar.

Sjön Rottnens reglering har redan påbörjats av A.-B.

Rottneros bruk. För de arbeten som återstå samt för täckande av de 80,000 kronor som staden enligt föregående skulle till bolaget erlagga för redan utförda arbeten beräknas

Ersättning till sjön Rottnens strandägare beräknas med ledning av undersökningar, som av statens lantbruksingeniör på häradsrättens uppdrag verkställt, till	» 25,000: —	
--	-------------	--

För sjön Kymmens eventuella reglering i framtiden beräknar vattenbyggnadsbyrån att staden skulle bidra med

Kr. 100,000. —	345,000: —
----------------	------------

Summa enligt vattenbyggnadsbyrån: Kronor 2,795,000: —

Beräkningen av dessa anläggningskostnader har av kommitterade kontrollerats, dels genom av undertecknad Björkman företagen kontrollberäkning av byggnadsarbetena och respektive å-prisers justering till för dagen gällande, dels genom av undertecknad Thalén infordrade approximativa anbud å turbiner och generatorer, samt dels genom jämförelse med de av Lenander jan.-mars 1919 beräknade kostnaderna, som visserligen avse kraftverkens förseende med maskinell utrustning

för sammanlagt endast 7,250 hkr. men som beträffande vattenbyggnaderna äro jämförbara med vattenbyggnadsbyråns beräkning.

Av denna kontrollräkning hava vi funnit att den maskinella utrustningen (turbiner och generatorer) f. n. kan köpas för lägre pris än i kostnadsberäkningen upplagits samt att kostnaderna för byggnadsarbetena för själva kraftverken äro tillräckliga även i förhållande till nu gällande à-priser.

Beträffande sjöregleringsarbetena finna kommitterade nödvändigt öka kostnadsberäkningen för sjön Rottens reglering med 85,000 kr. för inköp av ett speciellt för detta ändamål lämpligt mudderverk samt annan materiel. En del av denna summa kan givetvis återvinnas om mudderverket efter arbetenas fullbordande försäljes. Sammanlagda kapitalutlägget för Rottens reglering skulle alltså beräknas bliva 305,000 kr.

Såsom antytts äro dessa regleringsarbeten redan av A.-B. Rottneros Bruk påbörjade och skall staden omedelbart fortsätta desamma om köpet av fallen kommer till stånd. Staden måste alltså i så fall bereda sig på att organisera och skaffa penningmedel för dessa muddrings- och schaktningsarbeten så snart beslut om köp föreligger.

Anläggningskostnader för kraftledning till Karlstad för det kraftbelopp, som efter avdrag av Rottneros kraftundantag skulle till staden levereras från kraftverket har av vattenbyggnadsbyrån beräknats till 1,070,000 kr.

Häri är emellertid då även inräknat nedtransformatorer och därför erforderliga transformatorbyggnader i Karlstad, vilka enligt kommitterades mening icke böra här inräknas. Anläggningen av desamma tillhör mera direkt Karlstads Elektricitetsverks distributionsanordningar.

För kontrollering av beräkningarne å kraftledningen i förhållande till nu gällande priser har undertecknad Thalén tillsammans med överingeniör Sylvan vid Trollhätte kraftverk omräknat kostnadsförslaget och efter avdrag av kostnaderna å de förberörda nedtransformatorerna m. m. kommit till det resultatet att kraftledningen bör kunna utföras för 775,000 kr.

Sammanlagt kan alltså anläggningskostnaderna med nu gällande priser beräknas bliva:

Kraftverken vid Rottneros och sjöregleringarne.....	Kr. 2,880,000: —
Kraftledning Rottneros—Karlstad	775,000: —
Summa anläggningskostnad Kronor	3,655,000: —

Beträffande utbyggnadstiden för kraftverk och kraftledning så är det högst sannolikt att utbyggnaden kommer att ske successivt, dels i mån av behovet å kraft och dels med hänsyn tagen till möjligheterna att under den tid staden själv icke behöver all kraft, avsätta densamma å annat håll.

De verkliga anläggningskostnaderna äro sålunda i hög grad beroende på rådande prisläge vid de tidpunkter kraftverkens utbyggnad kommer att ske, d. v. s. kostnaderna äro f. n. mer eller mindre oberäknliga. Man har väl dock anledning förmoda att de framtida anläggningskostnaderna för de successiva utvidgningarne suarare skola bliva lägre än högre mot vad ovan beräknats.

Kraftverkens räntabilitet.

I till belysningsstyrelsen ställd skrivelse av den 28 dec. 1919 har elektricitetsverkets föreståndare, undertecknad Thalén, verkställt en beräkning av årliga kostnaderna och med ledning därav blivande kraftpris på följande sätt:

1) *Beträffande "vattenrättskapitalet":*

De årliga inbetalningarna till A.-B. Rottneros Bruk för vattenrätten beräknas kapitaliserade efter 6 proc ränta till år 1925, d. v. s. det år kraftverken beräknas vara färdiga för leverans av ström till Rottneros bruk. År 1966 skulle staden äga rätt inlösa Rottneros kraftundantag till vid statens kraftverk då rådande kraftpriser med 20 proc. rabatt. Om detta kraftpris antages till 5 öre pr kw. skulle kapitalisering efter 6 proc. ränta giva en inlösningssumma av 5,866,666 kronor. Denna summa diskonterad till utbyggnadsåret 1925 motsvarar c:a 586,000 kr. Med det gjorda antagandet om statens kraftpris beräknas "vattenrättskapitalet" sålunda:

1:sta inbetalningen	Kr.	200,000: —
Ränta till den 1 jan. 1925.....	»	67,700: —
5 st. årliga inbetalningar à 75,000 kr.....	»	375,000: —
Ränta härpå.....	»	47,800: —
vriga 15 st. inbetalningar à 75,000 kr. kapitaliserade till den 1 jan. 1925.....	»	728,500: —
Inlösning av kraftundantaget diskonterat till den 1 jan. 1925 (ungefärligt)	»	586,000: —
	Kronor	2,005,000: —

2) *Årliga kostnaderna:*

- a) För täckande av utgifterna för vattenfallsköpet antages ett 40-årigt amorteringslån erhållet 1925, löpande med 6 proc. ränta och 0,646 proc. amortering fr. o. m. den 1 jan. 1925 6,646 proc. à 2,005.000 kr. motsvarar pr år 133,250: —
- b) För anläggningen beräknas följande årskostnader: 6 proc. ränta à anläggningskapitalet..... 219,300: —

Avskrivningar och underhåll:

Å vattenbyggnader 2 proc. med 22,000: —

Å maskiner 4,5 proc. med	45,000: —	
Å kraftledningen 4 proc. med.....	31,000: —	98,000: —
Personal och förbrukningsartiklar	40,000: —	
Skatter och administration	20,000: —	377,300: —
		<u>Årlig kostnad kronor 510,550: —</u>

3) *Kraftpriset:*

Om för sekundaenergien beräknas inflyta $\frac{1}{2}$ öre pr kwt. eller i runt tal 40,000 kr. nedbringas den årliga kostnaden för det prima energibeloppet till 470,550 kr. och kraftpriset blir i medeltal:

- 1) t. o. m. 1965 { pr hkr. i Karlstad Kr. 88: 80
 " kwt. i " 4,2 öre
- 2) fr. o. m. 1966 { pr hkr. i Karlstad Kr. 47: —
 " kwt. i " 1,9 öre.

Beträffande dessa beräkningar å årskostnad och kraftpris vilja kommitterade särskilt påpeka att de under mom. 2 b) ovananförda årskostnader för anläggningen endast få betraktas såsom uppskattning. Räntorna och avskrivningarna å anläggningsskapitalet äro räknade för fullt utbyggda kraftverk och komma naturligtvis i verkligheten att för varje år bliva beroende av de successiva utbyggnadernas kapitalvärde. Att söka närmare beräkna huru kraftpriset kommer att för varje eventuellt utbyggnadsskede gestalta sig synes kommitterade ogörligt då en dylik beräkning blir i hög grad baserad på gissningar beträffande framtida verkliga utbyggnadskostnader och möjligheterna att vid varje tillfälle finna avsättning för den kraft, som staden för tillfället icke själv behöver för distribution i Karlstad, utan därför måste se till att få användning för genom distribution till andra kraftförbrukningscentra eller genom samkörning med andra kraftverk.

Att kraftverken redan från början skola belastas med amorteringar för den framtida lösesumman för Rottneros kraftundantag, såsom i förestående beräkning skett, synes oss knappast skäligt. Inlösningssummans storlek är ju f. n. omöjligt att ens gissningsvis beräkna, då den är beroende på de kraftpris, som vid tiden närmast före 1966 bliva rådande. Det är ej håller så säkert att staden år 1966 finner anledning föreligga att använda sig av inlösningsrätten. Även om så skulle bli fallet synes oss rikligare att en efterkommande generation får svara för dessa kostnader, då ju före 1966 fullständig amortering av såväl värdet å den huvudsakliga vattenrätten, som anläggningsskostnaderna för kraftverken enligt förestående skulle ske.

Vidare anse kommitterade försiktigheten bjuda att icke reducering av årliga utgifterna sker med det belopp (c:a 40,000 kr.) per år, som beräknas skola inflyta såsom inkomst från leverans av sekunda energi. Denna "extra" inkomst torde

lämpligen kunna betraktas såsom kompensation mot de ökade utgifter, som uppstå vid exceptionella lågvattenår, då reservkraft eventuellt under 3 à 4 månader kan behöva delvis tillgripas.

Med iakttagande av dessa ändringar kommer uppskattningen av årskostnaderna samt kraftprisberäkningen att ställa sig sålunda:

Årskostnader 1925—1965:

<i>För vattenrättens amortering</i> 6,646 proc. å 1,419,000 kr.....	Kr. 94,300: —
<i>För anläggningen enligt föregående.....</i>	» 372,200: —
	Kronor 466,500: —

Kraftpris 1925—1965:

Vid fullt utbyggda kraftverk för högspänd ström levererad i Karlstad:

88 kr. pr lkr.

4,2 öre per kilowattimme.

"Rottneroskraftens" pris i jämförelse med andra kraftpris.

Till jämförelse uppställa vi följande tablå över *dels* de kraftpris, som beräknas uppkomma för Kohlsätersanläggningarna, *dels* priset å "Dejeforskraften" enligt gällande tilläggsavtal och *dels* de anbud å kraft, som erhållits från Statens kraftverk i Trollhättan.

I Karlstad.

	pr hkr.	pr kw.
1) <i>Rottneroskraft</i> enl. föregående.....	88	4,2
2) <i>Kohlsätersfallens</i> samtliga kraftverk fullt utbyggda (i medeltal för 2,900 tim. utnyttjning).....	115	5,5
3) <i>Dejeforskraft</i> , enligt nuv. tilläggsavtalet.....	132	6,2
4) <i>Trollhättelkraft</i> , enligt anbud av juli 1919.....	132	6,2
5) <i>Trollhättelkraft</i> , enligt nu gällande förutsättningar och priser...	155	7,3

Preliminärt kontrakt angående vattenfallsköpet:

Vid granskning av den preliminära överenskommelsen angående vattenfallsköpet hava kommitterade funnit att en hel del formella ändringar och förtydliganden erfordras. Kommitterade hava då ansett lämpligt att ett fullständigt kontraktsförslag utarbetades beträffande uppgörelsen och hava därför i samråd med A. B. Rottneros Bruk tillkallat häradshövding Otto Alrutz, Stockholm, såsom speciell sakkunnig i vattenrättsförhållanden, med uppdrag att tillsammans med kommitterade och Rottneros ombud upprätta ett kontrakt, som i görligaste mån blir för staden betryggande såväl beträffande äganderätten till fallen som beträffande övriga villkor.

I närvaro av häradshövding Alrutz hava den 11, 12 och 14 januari samt den 10, 11 och 12 februari i och för underhandlingar angående dylikt kontrakts-

förslag sammanträden hållits i Karlstad, i vilka sammanträden för stadens räkning utom undertecknade kommitterade deltagit belysningsstyrelsens ordförande, som lett förhandlingarna ifråga, stadens ombudsman och delvis drätselkammarens ordförande samt för Rottneros A.-B. dess disponent S. Pålson jämte löjtnant H. Lenander och civilingenjör Charles Håssler som tillkallade sakkunnige.

Av stadens representanter har vid förhandlingarne framställts yrkande beträffande, dels den principiella ändringen i uppgörelsen, att staden skulle få äganderätten till vattenfallen omedelbart i stället för år 1940, såsom i preliminära överenskommelsen mellan elektricitetsverkets föreståndare och disponenten för Rottneros av den 21 dec. 1919 avses dels ock åtskilliga förtydliganden och formella ändringar jämte tillägg.

Med bibehållande av de förmåner, vilka för såväl staden som A.-B. Rottneros Bruk ansetts ligga i överenskommelsen om vattenrättens likviderande genom årliga avbetalningar, har enighet ernåtts om den form för affärens avslutande, som framgår av nu föreliggande fullständiga kontraktsförslag, vilket härmed fogas såsom bilaga 1.

Detta kontraktsförslag avser alltså:

- att Karlstads stad av A.-B. Rottneros Bruk för 200,000 kr. med full äganderätt och tillträde den 1 jan. 1966 köper dels vissa fastigheter och fastighetsdelar i Sunne socken, med vilka landområden följer vattenrätten och flodbotten för alla "Rottnerosfallen", dels mark, som i övrigt erfordras för byggande av kraftverk m. m. vid fallen;
 - att Kohlsäters kraftaktiebolag t. o. m. år 1965 arrenderar dessa områden jämte alla de vattenrätter, dämningrätter m. m., som åtfölja dem och att kraftaktiebolaget verkställer utbyggnad av kraftverk vid fallen. Såsom arrende erlägges dels 75,000 kr. pr år under tiden 1920—1929 och 37,800 kr. per år under tiden 1930—1965 samt dels leverans av viss fri kraft till Rottneros bruk t. o. m. 1965,
 - att Karlstads stad den 1 jan. 1966 tillträder fastigheterna, övertager alla de byggnader, dammanläggningar m. m., som "Kohlsäters kraftaktiebolag under arrendetiden uppfört, samt ikläder sig fortsatt leverans av fri kraft till Rottneros bruk i den mån staden icke enligt kontraktets bestämmelser inlöser detta kraftundantag."
- I enlighet härmed har kontraktet upprättats i tvenne delar nämligen:
- 1:o Köpekontrakt mellan A.-B. Rottneros Bruk och Karlstads stad.
 - 2:o Arrendekontrakt mellan A.-B. Rottneros Bruk och Kohlsäters kraftaktiebolag.

Såsom synes har avbetalningsterminen för vattenrättens likviderande utsträckt att omfatta hela tiden fram till den dag (den 1 jan. 1966) då staden äger rätt

inlösa Rottneros bruks kraftundantag och arrendetiden satts i enlighet därmed, en utsträckning, som för staden ur finansieringssynpunkt givetvis innebär en förmån. De 37,800 kronor, som skulle erläggas årligen under tiden 1930—1965, äro uträknade på det sätt, att de giva samma nutidsvärde, som 75,000 kr., betalade per år under tiden 1930—1939, såsom preliminära uppgörelsen avsåg.

Det har ansetts formellt lämpligt att Kohlsäters kraftaktiebolag ombesörjer kraftverkens byggande. I realiteten bör detta naturligtvis ske i intimaste samarbete med Karlstads elektricitetsverks styrelse, enligt dess direktiv och under dess kontroll.

Efter vad kommitterade erfarit synes dylikt samarbete inom närmaste tiden komma att bli vederbörligen ordnat, om det förslag blir genomfört, som framkommit från Kohlsäters kraftaktiebolag, att styrelsen för kraftaktiebolaget huvudsakligen skulle beslå av medlemmar ur belysningsstyrelsen.

Att i detalj ingå på kontraktets bestämmelser anse kommitterade f. n. icke nödigt. Härom samt angående motiven för kontraktets formella uppställning anhålla kommitterade få lämna vidare förklaringar i samband med frågans behandling i belysningsstyrelsen.

Rörande den del av uppgörelsen, som handlar om förmånsrätt för Rottneros bruks kraftundantag, anse vi oss emellertid böra anmärka, att vid de sammanträden, som hållits tillsammans med Rottneros bruks ombud, underhandlingar förts om ändring i denna bestämmelse därhän, att vid exceptionell vattenbrist staden och bruket skulle dela den tillgängliga kraften pro rata parte. För avstående delvis från förmånsrätten har emellertid A.-B. Rottneros Bruk, såsom av den preliminära uppgörelsen i alt. 2 framgår, fordrat så stor kompensation i form av ökad ersättning för vattenrätten, att kommitterade icke funnit anledning därom närmare underhandla. Till detta beslut har bidragit den omständigheten att kommitterade vid granskning av de tillgängliga tillrinningssiffrorna funnit att staden har möjlighet att med tillhjälp av sjön Rottnens relativt stora magasin anpassa tidpunkten för vattenavtappningens minskning till tid på året, då den icke blir så känbar.

Kommitterade hava ansett lämpligt att av A.-B. Vattenbyggnadsbyrån begära ett direkt uttalande om dess åsikt beträffande den nu föreliggande preliminära uppgörelsens betydelse i ekonomiskt avseende och föreligger nu utlåtande härom daterat den 7 jan. 1920, vilket härmed bifogas (bil. 2).

I slutklämman till detta utlåtande tillråder byrån bestämt att belysningsstyrelsen bör söka genomföra inköpet av Rottnerosfallen enligt nu föreliggande förslag även om villkoren beträffande säljarens förmånsrätt till kraft icke skulle kunna jämkas till stadens förmån.

Efter den granskning kommitterade nu haft tillfälle göra av de föreliggande utredningarna och förslagen angående Rottnerosfallen få vi med hänvisning till vad vi i det föregående anfört och återopat såsom sammanfattning av de viktigaste resultaten uttala:

att den vattenmängdsberäkning, utvisande en reglerad vattenavrinning av i medeltal 9,2 kubikmeter per sekund, som av vattenbyggnadsbyrån verkställts och som lagts till grund för beräkningen av den energimängd, staden från Rottnerosfallen skulle kunna erhålla, är att anse såsom stående på säkra sidan;

att en energimängd av 23 millioner kilowattimmar pr år, beräknad på basis av denna vattenavrinning därför med betryggande grad av säkerhet torde från kraftverk vid fallen kunna erhållas; av vilken energimängd efter avdrag av kraftundantag för Rottneros bruk och de förluster, som uppkomma i kraftledningen Rottneros—Karlstad, i Karlstad kan erhållas 11,3 millioner kilowattimmar per år;

att om kostnaderna för kraftverks anläggande vid Rottnerosfallen beräknas i enlighet med för dagen gällande å-priser nämnda 11,3 mill. kw. vid fullt utbyggda kraftverk beräknas kosta 4,2 öre per kilowattimme i Karlstad;

att detta kraftpris är avsevärt lägre än de anbud å kraft, som Karlstads elektricitetsverk från såväl Statens kraftverk vid Trollhättan som från annat håll f. n. erhållit eller kan erhålla;

att föreliggande förslag till uppgörelse med A.-B. Rottneros Bruk angående inköp av Rottnerosfallen måste anses vara för staden i ekonomiskt avseende fördelaktigt och att stadens kraftfråga i och med fullföljande av denna uppgörelse blir på ett tillfredsställande sätt ordnad för en avsevärd framtid.

Kommitterade anse sig därför på goda grunder kunna tillstyrka:

att belysningsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige

1) att inköpa Rottnerosfallen enligt härmed fogade kontraktsförslag;

2) att anmoda Kohlsäters kraftaktiebolag att i samarbete med Karlstads elektricitetsverk skyndsamt vidtaga de åtgärder och till stadsfullmäktige inkomma med den finansieringsplan, som av inköpet till en början blir en följd.

Karlstad den 18 febr. 1920.

K. A. FALK.
JOHN THALÉN.

IWAR OLSSON.
ERIK BJÖRKMAN.

Vattenbyggnadsbyråns utlåtande av den 7 jan. 1920 angående Rottnerosfallen.

Till Styrelsen för Karlstads elektricitetsverk, Karlstad.

Anmodade avgiva yttrande över nu föreliggande förslag till grunder för inköp av Rottneros vattenfall, få vi äran anföra följande:

I vårt *utlåtande av den 31 maj 1919* utgingo vi från då föreliggande köpevillkor, nämligen en köpeskillning av 300,000 jämte 115,000 kronor per år under 20 år samt fri kraftleverans 8,850,000 kwt. inom 1,500 kw. varav 1,100 kw. skulle få uttagas å linien Rottneros—Karlstad utan kostnad men med avdrag för energiförlust.

Vi beräknade då den i Karlstad normalt tillgängliga primaenergien till 11,3 mill. kwt., varjämte under i genomsnitt 5 å 6 månader funnes att tillgå nattkraft och annan sekundaenergi om c:a 8,600,000 kwt. vid Rottneros, vartill ekonomisk hänsyn dock icke ansågs böra tagas.

Vid vår undersökning rörande det ekonomiska resultatet av ett inköp jämförde vi detta med fortsatt leverans av Deje-forskraft (eller kraft från annat håll) till ett pris av 95 kr. pr kw. (70 kr. pr hkr.) + 1 öre pr kwt., och funno att dessa alternativ ställde sig tämligen lika. En fördel vid inköpet vore att självständigt förfoga över en ganska betydande kraftkälla, en olägenhet att staden med tiden skulle behöva ikläda sig ett ganska betydande kapitalutlägg. Vi förordade under dessa förhållanden fortsatt underhandling på basis av för staden gynnsammare villkor.

I ett *tilläggsutlåtande av den 11 juni 1919* förutsatte vi förslagsvis dessa villkor formulerade sålunda: Köpeskillning 200,000 kronor jämte 75,000 kronor per år under 20 år, energileverans 6,650,000 kwt. inom 1,200 kw. mot en avgift av 1 öre pr kwt., reduktion av energileveransen "pro rata parte" vid vattenbrist och i övrigt ungefär samma villkor som förut avsetts.

Resultatet av ovan angivna jämförelse blev i detta fall att staden skulle göra en årlig besparing av c:a 112,000 kronor, och funno vi en uppgörelse enligt sålunda antydda grunder vara för staden avgjort förmånlig.

Sedermera hava affärsförhandlingar mellan parterna pågått och slutligen resulterat i ett erbjudande från Rottneros av följande innebörd:

Kontant köpeskillning enligt vårt förslag, d. v. s. 200,000 kronor jämte 75,000 kronor pr år under 20 år.

Fri kraft ungefär enligt Rottneros första förslag, d. v. s. 8,800,000 kwt. inom 1,500 kw., varav 7,400,000 kwt. inom 1,100 kw. skola få uttagas längs linien Rottneros—Karlstad utan kostnad men med skäligt avdrag för energiförluster.

Rätt för Rottneros att av den tillförsäkrade energien uttaga intill 800 kw. å linien Karlstad—Kohlsäter mot en avgift av 8 kr på kw.

Stadens energileverans till bolaget skall påbörjas senast 6 år efter kontraktets undertecknande.

Efter 40 år har staden rätt att utlösa den fria energileveransen mot en kapitaliserad ersättning, beräknad efter statens kraftpris i likartade fall med 20 procents rabatt.

För redan utförda regleringsarbeten betalar staden kontant 80,000 kronor.

Kraften skall utgå med förmånsrätt; *alternativt* har Rottneros föreslagit att — om köpeskillingen ökas med 10,000 kronor pr år under 20 år — bolaget skulle betala 6 öre pr kwt. [jämte "kolavgift") för energi utöver 640,000 kwt. pr månad (7,680,000 kwt. pr år) under tider då vattenföringen i Klarälven vid Forshult i medeltal pr månad understiger 24 m³ sek.

Vad angår sistnämnda alternativ synes detta under sålunda föreslagen form omedelbart böra uteslutas såsom varande utan intresse för staden. Klarälvens och Rottna älvs lågvattensperioder kunna icke med säkerhet antagas alltid sammanfalla, och Klarälven är föremål för regleringsåtgärder, som snart nog kunna antagas göra det föreslagna gränsvärdet (24 m³ sek.) betydelselöst. Även om man emellertid skulle räkna med att lågvattenperioden under i genomsnitt 3 månader vart femte år skulle allt framgent nedgå under sagda gränsvärde, så skulle staden vid ett genomsnittligt pris av 10 öre pr kwt. (kolpris c:a 70 kr. pr ton) erhålla i medeltal c:a 5,600 kronor pr år mot att betala 10,000 kr. pr år under 20 år. Med all sannolikhet innebär alternativet i och för sig en dålig affär för staden.

Över det föreliggande förslaget har elektricitetsverkets chef, ingenjör J. Thalén, den 28 dec. 1919 avgivit yttrande. Därav framgår att kraft från Trollhättan eller annat statens verk icke synes kunna påräknas, och lär — om vi rätt fattat situationen — ökad kraftleverans icke heller kunna påräknas från Dejefors, åtminstone icke till det av oss antagna förut omnämnda priset.

Ingenjör Thaléns beräkning rörande Rottneroskraften synes i det väsentliga vara riktig; vi vilja emellertid påpeka några detaljer.

Sålunda må för tydlighetens skull framhållas, att det avtal, som en annan stad (Norrköping) nyligen preliminärt upprättat om ett liknande vattenfallsköp, innebär väsentligt lägre pris å naturkraften än enligt Rottnerosförslaget, medan däremot på grund av relativt högre utbyggnadskostnader det resulterande energipriset, som ingenjör Thalén åsyftar, blir högre än i Karlstad.

I samband härmed kan det vara av intresse påpeka, att priset å naturkraften vid Rottneros kan sägas vara relativt mycket högt, beroende givetvis på rådande förhållanden, med en i gång varande industri som säljare. Skulle man sålunda värdera den fria energileveransen (om 6 år) efter förslagsvis 3 öre pr kwt., så utgör detta för närvarande kapitaliserat c:a 4 mill. kronor och med tillägg för den kontanta köpeskillingen blir priset i runt tal 5 mill. kronor. Ur stadens synpunkt är man emellertid berättigad att i stället beräkna värdet å den fria kraften efter den merkostnad, som dess tillhandahållande kan sägas medföra för staden. Denna merkostnad synes — med hänsyn även till något ökad driftkostnad och till kraftleveransens företrädesrätt — icke kunna uppskattas till mer än 1 à 1,5 millioner

kronor och hela kostnaden för staden skulle således bli 2 à 2,5 mill. kronor. Inköpet av naturkraften belastar sålunda energikostnaden i Karlstad med 1 à 1,3 öre pr kwt., vilket i betraktande av den billiga utbyggnadskostnaden icke kan anses orimligt.

I fråga om krafttillgången gäller att denna av oss beräknats till i genomsnitt 23 mill. kwt. pr år vid Rottneros. Löjtnant Lenander räknar med ett högre belopp, men vi hava icke på grund av dessa beräkningar ansett riktigt att för närvarande ställa i utsikt någon större energitillgång än den ovan angivna. För staden skulle således härav kunna disponeras c:a 14,2 mill. kwt., vilket belopp emellertid reduceras genom ofullständig utnyttjning och överföringsförluster, så att i Karlstad den tillgängliga energien skulle utgöra c:a 11,3 mill. kwt. (se vårt utlåtande av den 31 maj 1919).

Anläggningskostnaden är i huvudsak beräknad enligt vår tidigare utredning, vartill endast erinras att staden nu skall betala 80,000 kronor för verkställda regleringsarbeten (delvis ingående i vår beräkning) samt att arbetstidslagen kan medföra någon stegring av kostnaderna, vars slutliga belopp dock f. n. är svårt att med säkerhet bedöma. Den årliga kostnaden kan, med hänsyn även till ökad personalkostnad, också tänkas ställa sig något högre än beräknat. Å andra sidan synes man nu icke hava anledning att direkt belasta årskostnaden med amortering av den framtida eventuella lösesumman för kraftundantaget. (Detta utesluter naturligtvis icke att en dylik amortering göres i den mån så befinnes möjligt och lämpligt). Den årliga kostnaden (efter den 1 jan. 1925) synes emellertid nu kunna uppskattas till c:a 500,000 kronor.

I fråga om kraftpriset synes det oss ovisst om man som genomsnitt skall kunna påräkna en årlig inkomst av 40,000 kronor för sekundaenergi; det torde vara lämpligt att icke påräkna mer än ungefär hälften. Med hänsyn även till den beräknade mindre energitillgången skulle kraftpriset för "prima" kraft i Karlstad beräknas bli c:a 90 kronor pr hk. eller c:a 4,25 öre pr kwt.

Här må emellertid erinras därom, att då Rottneros kraftundantag avses utgå med förmånsrätt den för staden tillgängliga kraften under ogynnsamma förhållanden kan avsevärt reduceras, i värsta fall närma sig noll (i viss mån beroende på ekonomiseringen med det magasinerade vattnet), vilket vid upprättande av kraftkontrakt och ordnande av reservkraftkällor måste beaktas. Då berörda olägenhet delvis torde kunna kompenseras genom andra krafttillgångar och endast mycket sällan blir svårt kännbar, torde den icke inverka alltför mycket på företagets ekonomi. Icke desto mindre är det mycket önskligt att i detta avseende om möjligt söka uppnå någon skäligen jämkning i köpeavtalet, så att bolaget vid påtaglig «force majeure» i form av vattenbrist får i likhet med andra industrier underkasta sig någon inskränkning i kraftleveransen.

Jämföres de nu föreliggande grunderna för köpeavtalet med de tidigare förutsatta, så framgår av våra tidigare utredningar att ett inköp och utbyggande av Rottnerosfallen även enligt nu föreslagna villkor skulle för staden ställa sig något gynnsammare än kraftleverans från Dejefors eller Trollhättan till ett pris av 95 kr. per kw. + 1 öre per kwt. Numera synes vidare vara tydligt att en kraftleverans på sålunda antagna villkor icke kan för framtiden påräknas. *Under sådana förhållanden anse vi oss för vår del böra bestämt tillråda styrelsen att söka genomföra inköpet av Rottnerosfallen även om villkoren beträffande säljarens förmånsrätt till kraft icke skulle kunna jämkas till stadens förmån.*

Det kan slutligen förtjäna påpekas att ett inköp av Rottnerosfallen icke gör det mindre önskligt för staden att förfoga även över vattenfallen vid Kohlsäter, Snarkil och Karlsfors. Det hela är ändock icke mer än staden vid beräknad utveckling väl behöver under en ganska begränsad tidrymd. Däremot är det av vikt att omedelbart efter ett inköp av Rottnerosfallen upptaga till prövning frågan om den ordning, i vilken de olika vattenfallens bebyggande och vattenregleringarnas genomförande bör ske.

Stockholm den 7 januari 1920.

För Vattenbyggnadsbyrån:

SVEN LÜBECK.

NILS WESTERBEEG.

Köpekontrakt och Arrendekontrakt angående Rottnerosfallen.

Köpekontrakt.

Emellån Aktiebolaget Rottneros Bruk, här nedan kallat «Bruket», och Karlstads stad, här nedan kallad «Staden», träffas härmed följande avtal.

§ 1.

Bruket upplåter och försäljer till staden med full äganderätt följande fastigheter och fastighetsdelar inom Sunne socken, nämligen:

1:o) av ett mantal Södra Arneby:

A) till ett åttondels mantal hörande andel i den samfälliga plats, som vid laga skifte avsattes vid Rottna älv på ömse sidor om landsvägen till Skarpeds bro jämte all den rätt, som på sagda $\frac{1}{8}$ mantal belöper i vattendraget i Rottna älv;

B) till 27 öre skatt hörande andel såväl i nyssnämnda samfällighet som ock i vatten och vattenfall i Rottna älv;

C) av 152 öre 11,8 penningar skatt, vilket skattetal vid ägostyckning, fastställt år 1912 betecknats med litt B:

a) hela skiftet litt. B2 samt

av skiftet litt. B1;

hela den del, som ligger utmed Rottna älvs strand ovanför nyssnämnda samfällighet, och

av delen nedanför samfälligheten det strandområde som å bilagda av e. lantmätaren Widing år 1920 uppgjorda översiktskarta över strandfastigheterna vid Rottna älv, här nedan kallad «översiktskartan», betecknas med röd färg;

med vilka landområden följer all den sagda 152 öre 11,8 penningar skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

b) den andel av förenämnda under A) omnämnda samfällighet, som på grund av ägostyckning eller eljest åtföljer förenämnda 152 öre 11,8 penningar skatt;

D) samtliga övriga andelar av förenämnda under A) omnämnda samfälligheter, som på grund av ägostyckning eller eljest åtföljt den vid ägostyckning, fastställd år 1913, uppkommen lotten litt. A. om 305 öre 12,2 penningar skatt, vilken försäljning biträdades av Edv. Montgomery;

2:o) av 141 öre 20 penningar skatt Öjervik n:o 1, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. B, ett strandområde, som på översiktskartan utmärkts med röd färg, med vilket område följer all den sagda 141 öre 20 penningar skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

3:o) av $\frac{1}{3}$ mantal Svenstorp:

A) av det strandområde, som vid laga skifte å hemmanet, fastställt år 1862, avsattes som samfällt, den del, som sträcker sig från hemmanet Öjerviks gräns utmed Rottnaälven ned till sjön Fryken, så långt som den röda färgen å översiktskartan utvisar — med undantag av därifrån till Kil—Fryksdalens järnväg avsöndrad mark — jämte med området följande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i älven;

B) av 100 $\frac{6}{21}$ öre skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Bb, det område, som gränsar intill den under punkt 3:o) mom. A) nämnda samfälligheten och hemmanet Öjervik samt å översiktskartan betecknats med röd färg, med vilket område följer all den sagda 100 $\frac{6}{21}$ öre skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

C) av 64 $\frac{7}{21}$ öre skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Ab, en 5 meter bred markremsa, sträckande sig utmed ovan under punkt 3:o) mom. A) nämnda samfällighet från gränsen för litt. Bb och till Kil—Fryksdalens järnvägs gräns, med vilket område följer all den sagda 64 $\frac{7}{21}$ öre skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

4:o) av $12/100$ mantal Södra Forsnäs, som vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknats med litt. B:

hela skiftet litt. B1 och

av skiftet litt. B2 de områden, som å översiktskartan belagts med röd färg, med vilka områden följer all den sagda $12/100$ mantal Södra Forsnäs på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv (dock icke något av den grund, varpå nu kvarnhuset vid Skarped står);

5:o) $3/1000$ mantal Hälleberg, som vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknats med litt B;

6:o av ett mantal Ed:

A) av 78 öre 5,45 penningar skatt, vid ägostyckning fastställd år 1914 betecknad med litt. Ab, det strandområde, som å översiktskartan utmärks med röd färg, jämte hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenkraft, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

B) av 62 öre 0,1 penning skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Bb, det strandområde, som å översiktskartan utmärks med röd färg, jämte hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenkraft, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

C) av 13 öre 13 penningar skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Gb, ett område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all den hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

D) dels den vid laga skifte vid Stora Rottnafallet avsatta samfälligheten med väg, med undantag av det område, som nu upptages av fabriksbyggnaden, dels ock alla de andelar i samtliga vattenfall i Rottnaälven, som tillkomma Eds hemman och icke ingå i försäljningarna i punkterna A—C här ovan, å vilka andelar Bruket har lagfart;

7:o) av ett mantal Rottneros:

A) av 0,1 mantal vid ägostyckning, fastställd år 1912 betecknad i handlingarna med litt. B., det område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all den samma hemmansdel tillkommande andel av vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv (dock ej den del av holmen vid Rottnafallets fot som utmärkes med grön färg);

B) av 0,9 mantal, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad i handlingarna med litt. A, det område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all samma hemmanslott åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

8:o) Rottnedals och Rottnaholms stångjärnsbruk med vattenfall, verk och inrättningar (dock icke förenämnda med grön färg utmärkta del av den vid Stora Rottnafallets fot belägna holmen med därå uppförda byggnader);

9:o) Skarpeds stångjärnsbruk;

10:o) Öjerviks kvarn och Öjerviks såg;

11:o) den samfällighet av hemmanet Årnäs med åtföljande rättigheter, som Bruket förvärvat genom kontrakt den 24 maj 1918 och varå vilande lagfart erhållits den 2 september 1918 under § 44 i protokollet;

12:o) samtliga de kvarnplatser och andra rättigheter till Rottna älv, som Bruket äger.

§ 2.

Köpeskillingen för samtliga fastigheter och rättigheter, som genom detta kontrakt överlåtas och upplåtas, utgör tvåhundratusen (200,000) kronor, av vilket belopp 100,000 kronor skall erläggas vid underskrivandet av detta kontrakt och 100,000 kronor, så snart säljaren *dels* överlämnar för lagfart nödiga åtkomsthandlingar, *dels* visar, att de försålda fastigheterna icke besväras av inteckningar av beskaffenhet att hindra Staden att efter tillträdesdagen tillgodogöra sig vattenkraften i Rottna älv, *dels* efter Brukets val antingen visar, att de försålda fastigheterna äro fria från penninginteckningar eller ock lämnar tillfredsställande garanti för att de försålda fastigheterna besvärande penninginteckningar dödas, så snart ägostyckningar och avsöndringar blivit fastställda, *dels* ock ställer tillfredsställande garanti för att den i § 8 omnämnda servitutsinteckningen beredes där stadgad förmånsrätt.

Den senare hälften av köpeskillingen skall vid detta kontrakts underskrivande sättas i taka händer i Vermlands Enskilda Banks notariatavdelning samt av densamma insättas på bankräkning efter Brukets anvisning. Räntan tillkommer Bruket efter avdrag av avgiften till notariatavdelningen. Bruket äger utbekomma beloppet, så snart förestående skyldigheter äro fullgjorda och penningarna kunna efter vederbörlig uppsägning utbekommas från banken.

§ 3.

Tillträdet skall ske den 1 januari 1966. Bruket uppbär all av de försålda fastigheterna fallande avkastning, som belöper å tiden före tillträdesdagen, varemot Bruket ansvarar för alla för tiden till samma dag av de försålda fastigheterna utgående skatter och onera.

Bruket fritages från allt ansvar för fastigheternas skick vid tillträdet. Bruket berättigas emellertid att, om det så önskar, från de försålda fastigheterna bortföra alla där nu befintliga, Bruket tillhöriga byggnader med undantag endast av damm-

byggnaderna och gjuteriet. Staden skall vara skyldig att av fastigheternas arrendatorer inlösa de byggnader, som vid tillträdet av de försålda fastigheterna finnas å den, till det värde de då äga. Löseskillingen bestämmes i brist av åsämjan av skiljemän enligt lag.

§ 4.

De under § 1, punkt 1:o C) a, punkt 2:o), punkt 3:o B) och C), punkt 4:o), punkt 6:o A), B) och C) samt punkt 7:o A) och B) här ovan upptagna, försålda fastigheter och rättigheter skola genom ägostyckning avskiljas från stamhemmanen. De under § 1 punkt 1:o C) b) och D), punkt 3:o A) samt punkt 6:o D) och punkt 11:o upptagna skola avsöndras från stamhemmanen. Staden skall ensam betala kostnaderna härför ävensom för lagfart å detta köp och inteckning av de rättigheter, som enligt kontraktet skola tillkomma Staden.

Skulle hinder möta för genomförande av förenämnda ägostyckningar och avsöndringar och Staden till följd därav icke få lagfart å vad genom detta försäljes, skall Bruket vara skyldigt att genom tillägg till denna överlåtelsehandling göra det för Staden möjligt att erhålla lagfart. Skulle detta icke kunna ske, skall Bruket vara skyldigt att genom servitutsupplåtelse giva Staden rätt att förfoga över Rottnaälven med fall och fiske så som i detta kontrakt avses.

Lagfart må omedelbart sökas å detta kontrakt.

§ 5.

Staden övertager från och med den 1 januari 1966 Brukets rättigheter och skyldigheter på grund av avtal med Fryksdalens flottningssörening och gällande flottledsutslag.

§ 6.

Staden skall respektera det arrendekontrakt, varigenom de försålda fastigheterna upplåtits till Kohlsäters kraftaktiebolag således även de rättigheter, som genom arrendekontraktet tillförsäkrats Bruket, men är i övrigt berättigad att även före tillträdesdagen fritt förfoga över fastigheterna, således även att belasta den med penning- och andra slags inteckningar.

§ 7.

Staden övertager från och med den 1 januari 1966 Brukets skyldigheter och rättigheter på grund av P. M. den 31 december 1917 och överenskommelse den 9 februari 1918 emellan Bruket och vissa uppgivna kvarnrättsägare i Stora Rottna-fallet, således även skyldigheten att till kvarnrättsägarna leverera kraft. Dock

skall Bruket ansvara för den kvarnrättsägaras medgivna rätt att framdraga ledningar & Brukets stolpar, varemot Bruket icke har någon betalningsskyldighet till Staden för att Bruket blir genom Stadens kraftleverans till kvarnrättsägarne fritt från skyldighet att lämna frimålning.

9 8.

Bruket överlåter å Staden samtliga av Bruket förvärvade tillstånd till utförande av kraftanläggningar i älven mellan Rottnen och Fryken och till reglering av avrinningen från Rottnen och därför erforderliga arbeten ävensom samtliga de servitutsrätter, Bruket för kraftanläggningarna och Rottnens reglering förvärvat, således även de rättigheter, Bruket förvärvat genom följande avtal:

a) den 30 okt. 1917 med Alfred Ohlsson, rörande $79\frac{6}{24}$ öre skatt, Johan Larsson och Arvid Larsson rörande 43 öre skatt, Per Persson rörande 10 öre skatt och Lars Berglund rörande $58\frac{8}{24}$ öre skatt, allt i Torerud.

den 15 nov. 1919 med samme Johan Larsson och Arvid Larsson,

den 15 nov. 1919 med förenämnde Per Persson,

den 15 nov. 1919 med förenämnde Alfred Ohlsson,

b) den 30 okt. 1917 med Per Olsson rörande 79 öre $14\frac{6}{9}$ penningar skatt, Per Aug. Nilsson rörande $59\frac{6}{24}$ öre skatt och O. of Johan Larsson Nykvist rörande $58\frac{2}{24}$ öre skatt, allt i Brottstorp,

c) den 22 maj 1918 med Anders Andersson rörande 38 öre skatt i Årnäs,

d) den 30 okt. 1917 med Anders Anderssons sterbhus rörande en hemmanslott i Årnäs,

e) den 10 aug. 1918 med åtskilliga delägare i Årnäs,

f) den 11 aug. 1918 med åtskilliga delägare i Ed.

Brukets skyldigheter enligt förestående avtal, i den mån de icke redan äro fullgjorda, övertagas av Staden, dock att den målningsskyldighet, som omnämnes i det under punkt f) angivna avtalet skall fullgöras av Bruket.

Bruket upplåter vidare med nedan angivna villkor för all framtid till förmån för Stadens g nom denna handling förvärvade fastigheter följande servitutsrättigheter, nämligen:

rätt att över Brukets fastigheter framdraga och bibehålla ledningar för överförande av elektrisk ström från de av Staden köpta fastigheterna till Karlstad och att vidtaga de avverkningar av skog och övriga arbeten, som erfordras för ledningarnas framdragande och underhållande, samt

rätt att använda Brukets vägar ävensom att över Brukets områden taga och bibehålla för byggnadsarbeten och kommunikation mellan Kraftverken lämpliga vägar.

För förestående rättigheters utövning gälla följande villkor.

Dämning må utan särskild ersättning till Bruket ske till de höjder, som medgivits i hittills av domstol meddelade utslag angående kraftanläggningar i Rottna älv och reglering av sjön Rottnen. Därest Staden önskar dämna till högre höjd, skall ersättning för därigenom orsakad skada lämnas till Bruket enligt lag.

Vid muddring och även övriga arbeten i Rottnaälven, skall i den mån så kan ske utan att arbetena oskäligen fördyras, iakttagas, att naturskönheten, särskilt nedanför Stora Rottnafallet, icke förstöres. Nedanför Stora Rottnafallet må upptagna massor icke läggas annat än i själva älven och i sjön Fryken, dock icke invid hemmanet Rottneros strand annat än på plats, som av Bruket anvisas.

Elektriska ledningars sträckning över Brukets mark skall bestämmas av Staden efter samråd med Bruket, och skola ledningarna, där sådant utan oskäligh kostnad för Staden kan ske, dragas så, att minsta möjliga olägenhet förorsakas Bruket.

Sträckning av nya vägar över Brukets område skall bestämmas av Staden efter samråd med Bruket, och skola vägarna, där sådant utan oskäligh kostnad för Staden kan ske, dragas så, att minsta möjliga olägenhet förorsakas Bruket.

Sämtliga i denna § angivna rättigheter tillträdas och skyldigheter övertagas av Staden samtidigt med de försälda fastigheterna.

Som ersättning för dessa rättigheter ävensom för de i §§ 5 och 7 överlåtna samt såsom ersättning för av Bruket redan utförda muddringsarbeten, vilka betingat en sammanlagd kostnad av c:a 250,000 kronor, lämnar Staden till Bruket efter den 1 januari 1966 den energileverans, varom föreskrives i § 10 av detta kontrakt.

De Staden enligt denna § tillförsäkrade rättigheter beträffande Brukets egendom skola besvara följande fastigheter, nämligen:

Brukets behållna del av 152 öre 11,8 penningar skatt Södra Arneby litt. B, hela 239 öre, 7,2 penningar skatt Södra Arneby litt. Aa och 2 öre 9 penningar skatt Södra Arneby litt. Ac samt Brukets behållna delar av 141 öre 20 penningar skatt Öjervik litt. B, 0,12 mantal Södra Forsuäs litt. B, 78 öre 5,45 penningar skatt Ed litt. Ab, 62 öre 0,1 penning skatt Ed litt. Bb och 0,1 mantal Rottneros. In-teckning för förestående rättigheter skall beredas förmänsrätt före samtliga penning-inteckningar. Om Bruket så önskar, kan Bruket, sedan erforderliga vägar och kraftledningar blivit dragna av ärendatorn av de försälda fastigheterna, genom överlåtande till Staden av för vägar och ledningar erforderliga gravationsfria områden, bliva fritt från intekningen.

Staden medger att förenämnda rättigheter må, innan de av Staden tillträdas utövas av den, som under denna tid innehar Stadens genom detta kontrakt förvärvade fastigheter.

§ 9.

Bruket såsom ägare av Brukets behållna delar av fastigheterna 0,12 mantal

Södra Forsnäs litt. B, 62 öre 0,1 penningar skatt Ed litt. Bb och 0,1 mantal Rottneros litt. Ab och därå nu eller framdeles befintliga industriella anläggningar berättigas att för all framtid åtnjuta följande servitutsrättigheter å de försålda fastigheterna, nämligen rätt

att i Rottnaälven framflotta virke och hava sina nuvarande timmermagasin samt över Stadens fastigheter bibehålla transportanordningar för virke från älven till Brukets industriella anläggningar, allt i den omfattning, som erfordras för en industri av sådan storlek, att den rymmes i Brukets nuvarande byggnader för fabrikation av cellulosa eller trämassa,

att å Stadens fastigheter taga vägar, hava broar och förfoga över stränder såsom hittills skett,

att från Stadens damm genom rörledning över Stadens mark avleda för trämasse- eller cellulosafabrikens drift erforderligt vatten (icke för kraftalstring),

att från Stadens damm genom rörledning av nu använd diameter över Stadens mark taga vatten för Brukets hushållsändamål, samt

att använda av Staden anlagda vägar och broar, allt under förutsättning att dessa rättigheter icke utnyttjas på ett sådant sätt, att Stadens utbyggande och utnyttjande av dess kraftanläggningar hindras eller oskäligt försvåras.

Bruket förbinder sig att iakttaga största möjliga sparsamhet vid förenämnda vattenuttagning.

Om staden så önskar, är Staden berättigad att på annat sätt skaffa Bruket för fabriksdriften och hushållsändamål erforderligt vatten.

Kostnaden för åtgärder, som i anledning av kraftanläggningarna och arbetena för dem erfordras för fabriken fortsatta drift, bestrides av Bruket, så framt Staden utbygger kraftanläggningen vid Stora Rottnafallet i enlighet med de byggnadsplaner, som nu äro av domstol fastställda.

Om Staden åter frångår de av domstol nu godkända byggnadsplanerna för Stora Rottnafallets bebyggande, skall Staden vara skyldig att på egen bekostnad vidtaga de åtgärder, som erfordras för att Bruket fortfarande skall kunna utan oskäligt ökade svårigheter utnyttja älvmrådet till timmermagasin samt transportera virke till detsamma och därifrån till fabriken ävensom i övrigt fortsätta sin rörelse, allt i den omfattning, som erfordras för industri av ovan angiven storlek.

Staden berättigas, om kraftstation kommer att förläggas på Ed, att därifrån över Brukets mark norr om fabriken avleda vatten och vidtaga därför erforderliga åtgärder utan särskild ersättning men med iakttagande av ovanstående villkor.

De under 8:o, 9:o och 10:o i § 1 upptagna bruk och industrier möjligen åtföljande andelar i Järnkontoret eller andra privilegier och rättigheter (såsom rätt till skogar eller dylikt), vilka icke avse vattenkraftens eller fiskets tillgodogörande, skola fortfarande tillkomma Bruket, som ämnar på sitt behållna område fortsätta bruksrörelsen.

§ 10.

Från och med den 1 januari 1966 skall Staden till Bruket eller dess rättsinnehavare av kraft, alstrad vid kraftverk, som utnyttja vattenfallen i Rottnaälven mellan sjöarna Rottnen och Fryken, för all framtid leverera elektrisk energi till ett belopp av 8,800,000 kilowattimmar per år med en belastning av 1,500 kilowatt bestämd såsom det högsta under kalenderåret medelst maximimätare uppmätta effektbeloppet. Staden är dock berättigad att lösa sig från denna förbindelse under förutsättning, att Staden minst 5 år före den 1 januari 1966 därom gör skriftlig anmälan till Bruket eller dess rättsinnehavare, lösningsrätten inträder den 1 januari 1966.

Till grund för lösesummans beräkning skall tagas vad en sådan energileverans som den ifrågavarande vid tidpunkten för inlösens bestämmande kan anses vara värd per år med tagen hänsyn till leveransort, kraftbelopp och samtliga övriga med leveransen förknippade villkor och omständigheter. Vägledande för beräkningen bör i den mån så lämpligen kan ske vara de pris, som staten då debiterar för jämförliga leveranser till städer. Från detta pris skall dock avdragas den koncessionsavgift eller extra skatt, som Staden enligt de vid inlösningstillfället gällande bestämmelser har att som kraftstationsägare eller kraftprocent erlagga till staten till den del denna avgift belöper på den kraft som skall inlösas. Det sålunda erhållna årliga priset för energileveransen skall kapitaliseras efter 6 proc., och erhåller Staden å det sålunda uträknade kapitalbeloppet 20 proc. rabatt. I händelse Staden och Bruket ej enas om priset, skall detta bestämmas av skiljemän, utsedda enligt lag.

Därest staden i vederbörlig tid före den 1 januari 1966 gjort anmälan, att staden önskar begagna sin lösningsrätt, är Staden sedan även skyldig att betala lösen för den elektriska energien enligt ovan angivna regler.

Om Stadens lösningsrätt icke kommer till användning den 1 januari 1966, har Staden vart tjugonde år därefter rätt att på enahanda villkor, således även med iakttagande av fem års föregående skriftlig anmälan, lösa den elektriska energien, därvid priset skall beräknas med hänsyn till de förhållanden som äro rådande vid den tid, då frågan om priset skall avgöras med förenämnda reduktion.

Staden äger icke utan Brukets medgivande rätt att lösa endast en del av energileveransen.

Om frågan angående lösesummans bestämmande skall gå till skiljedom, skola om lagen så tillåter, samtliga skiljemännen vara elektroteknici.

Skiljedom angående lösebeloppet må påkallas tidigast tre år före den dag, då lösningsrätten inträder. Kraften skall tillträdas den dag lösningsrätten inträder. Likviden erlägges samma dag eller, om den dagen är helgdag, första helgfria

dagen därefter. Om lösebeloppet icke erlägges å sistnämnda dag och Bruket icke är vållande till uppskovet skall Staden å lösebeloppet erlägga då gällande diskontoränta från samma dag tills betalning sker.

§ 11.

För den elektriska energileverans, som enligt vad ovan bestämts skall av staden fullgöras till Bruket, skola gälla följande bestämmelser:

A) *Mom. 1.* Den elektriska energien skall levereras från den eller de kraftstationer, i vilka vattenkraften i Rottnäälven tillgodogöres. Leveranspunkten skall vara i endera av dessa stationer. Energin skall levereras i form av trefasström å c:a 4,400 volt och 50 perioder per sek.

Mom. 2. Staden upplåter vid leveranspunkten i kraftstationen kostnadsfritt för Bruket lämpligt utrymme för Bruket tillhöriga 3 st. utgående trefas-luftledningar eller jordkablar för c:a 4,400 volt med tillhörande ställverk, instrument, ledningar etc.

Mom. 3. För uppmätning och kontrollering av Brukets förbrukning skola följande för godtyckligt belastade faser avsedda mätare användas, nämligen dels en eller flera maximimätare, som angiva den största efter senaste avläsningen under någon kvartstimme uttagna medeleffekter, dels en eller flera s. k. subtraktionsmätare. I detta kontrakt angivna effektbelopp kontrolleras och uppmätas medelst maximimätare.

De mätapparater, som erfordras i kraftstationen, anskaffas, bekostas och underhållas av Staden; de mätapparater, som skäligen kunna anses vara erforderliga å andra ställen för kontroll och uppmätning av den av Bruket uttagna kraften, anskaffas, bekostas och underhållas av Bruket. Staden och Bruket äro berättigade att å de ställen, där enbart den ena av kontrahenterna enligt ovanstående är förpliktigad att anskaffa mätare, var och en på egen bekostnad anskaffa liknande kontrollmätare. De ställen, där mätapparaterna uppsättas, kallas mätningpunkter.

Mätarna avläsas av båda kontrahenterna gemensamt omkring den 1 och 15 i varje månad, och skall Bruket dessutom på anmodan av Staden företaga avläsningar å resp. mätningpunkter i den mån detta skäligen kan anses erforderligt, föra journal häröver samt tillhandahålla Staden resultaten av avläsningarna.

Vid avläsningar, fel, missvisning, undersökning, plombering, kontroll, etc. av mätarna samt i de fall, då kontrahenterna anskaffa dubbel mätarcuppsättning, skola i tillämpliga delar vattenfallsstyrelsens normala, vid tiden för kraftkontraktets ikraftträdande gällande föreskrifter rörande hithörande frågor tillämpas.

B) *Mom. 1.* Bruket är berättigat att av det Bruket enligt § 10 tillkommande kraftbeloppet uttaga viss kraftmängd, dels å högst tre punkter å den högspänningslinje, som skall finnas från Rottnafallet till Karlstad, med den spänning, som

användes å denna linie, dels å linien Karlstad—Kohlsäter å en punkt i närheten av Grumsfjorden—Borgviksjön med den spänning, som användes å denna linie. Den kraftmängd, som Bruket sålunda äger överföra, uppgår vid leveranspunkten i kraftstationen till högst 7,400,000 kilowattimmar med en maximibelastning av 1,100 kilowatt, bestämd som det högsta under kalenderåret medelst maximimätare uppmätta effektbeloppet; av detta effektbelopp äger Bruket rätt att vid avgreningspunkten å Karlstad—Kohlsäter-lini-n uttaga maximalt 800 kilowatt, bestämd och uppmätt på samma sätt.

Skulle ovan angivna överföringslinier komma att tillhöra någon annan än Staden, skall Staden ansvara för att linierna få, såvitt sådant lagligen kan ske, på nu angivet sätt användas av Bruket.

Upptransformeringskostnader i kraftstationen, eventuellt erforderliga omtransformeringskostnader i sammanbindningspunkten mellan linierna till Kohlsäter och Rottneros samt kostnaderna för linierna Karlstad—Rottneros och Karlstad—Kohlsäter, bestridas av staden. Förlusten i upp- och omtransformatorer samt å linierna Rottneros—Karlstad och å linien Karlstad—Kohlsäter fram till avgreningspunkten å denna senare linie fördelas på skäligt sätt mellan Staden och Bruket, så att Bruket alltså vidkännes den del av förlusterna, som komma på de av Bruket uttagna kraftmängderna. Bruket vidkännes däremot ensamt alla förluster från avgreningspunkterna fram till respektive mätningpunkter.

Mom. 2. Om Bruket vill begagna sin rätt att enligt mom. 1 uttaga kraft annorstädes än vid leveranspunkten i Stadens kraftstation vid Rottnaälven, skall Bruket lämna Staden skriftlig uppgift minst 180 dagar i förväg å avgreningsplatsernas antal och läge, det effektbelopp Bruket önskar uttaga å de olika punkterna, mätningpunkternas läge samt i övrigt sådana upplysningar rörande Bruket tillhöriga linier, transformatorer etc., som erfordras för bestämning av förlusterna på sätt ovan i mom. 1 angives, räknat från leveranspunkten i kraftstationen till respektive mätningpunkter; Staden skall inom en månad efter dylik anmälan lämna Bruket motsvarande upplysningar rörande Stadens transformatorer, linier, belastningsförhållanden etc. Kontrahenterna skola därpå fortast möjligt gemensamt bestämma förlustprocenterna för de vid resp. mätningpunkter uttagna effekt- och energibeloppen; skulle inom två månader efter Brukets anmälan till Staden enighet ej uppnåts härom, hänskjutes avgörandet till tre sakkunniga skiljemän enligt § 17 här nedan. Sedan förlustprocenterna fastställts, skall Bruket fortast möjligt lämna Staden exakt uppgift å de effektbelopp, som Bruket vill uttaga vid respektive mätningpunkter och skola subtraktionsmätarnas effektgränser inställas i enlighet därmed; förlustprocenterna skola användas vid kontrollering av de energi- och effektbelopp, som Bruket äger att uttaga enligt detta kontrakt.

Om sådana förändringar i transformatorer, linier, belastningsförhållanden etc. inträffa, att förut fastställda förlustprocenter därigenom väsentligen ändras, skola dessa korrigeras av kontrahenterna gemensamt; tvister rörande denna sak avgöras av tre sakkunniga, utsedda enligt § 17 här nedan.

Om Bruket önskar ändring i de vid mätningpunkterna angivna effektbeloppen, skall Bruket skriftligen underrätta Staden minst 60 dagar i förväg och om ändringen avser annan uttagningpunkt minst 180 dagar i förväg, varefter förestående regler skola iakttagas.

Mom. 3. Bruket förbinder sig att så ordna sin kraftuttagning att för varje avgreningspunkt endast en mätningpunkt ifrågakommer.

Mom. 4. Om antalet mätningpunkter äro två eller flera och det således för kontroll av Brukets maximibelastning är nödvändigt att använda minst två maximimätare, är Bruket med hänsyn till den s. k. skillnadsfaktorn berättigat att öka i § 10 angivna maximala effektbelopp från 1,500 kw. till 1,650 kw.; av samma anledning är Bruket berättigat att då antalet av de för avgreningsledningarna å liniesträckan Rottneå—Grumsfjorden—Borgvikssjön erforderliga mätningpunkterna äro två eller flera men endast i detta fall öka ovan i mom. 1 angivna effektbelopp från 1,100 kw. till 1,210 kw. Dock må icke under några förhållanden sammanlagda maximieffekten vid alla mätningpunkterna överskrida 1,650 kilowatt.

C) Bruket förbinder sig att bestrida alla omkostnader vid avgreningspunkterna å Stadens högspänningsledningar och att därstädes vidtaga sådana anordningar, som med hänsyn till fullgod driftsäkerhet skäligen kunna anses vara erforderliga.

D) För den elektriska energi, som Bruket äger utbekomma enligt detta kontrakt, skall Bruket icke betala någon avgift till Staden med undantag för den kraft, som Bruket enligt B) mom. 1 här ovan äger rätt uttaga å linien Karlstad—Kohlsäter. För denna rätt betalar Bruket till Staden årligen i efterskott 8 kronor per maximalt uttagen kilowatt och år, varvid medelvärdet av de fyra högsta halvmånadsavläsningarna å den vid tillhörande mätningpunkt befintliga maximimätaren anses vara den maximalt uttagna effekten.

E) *Mom. 1.* Bruket förbinder sig:

att icke utan Stadens skriftliga medgivande uttaga större effektbelopp eller större energimängd än som i detta kontrakt angives,

att hålla sin elektriska anläggning i gott skick i enlighet med gällande lagar och förordningar.

att icke på sådant sätt mekaniskt eller elektriskt sammankoppla Stadens ledningssystem med annan kraftkälla, att därav tekniska olägenheter för Stadens anläggningar kunna uppstå,

att utföra och driva sin anläggning i överensstämmelse med god teknisk praxis, så att den *varken* störande återverkar på Stadens anläggning *eller*, till följd av större snedbelastning resp. fasförskjutning i Brukets anläggning än som överensstämmer med förhållandet vid detta kontrakts underskrivande resp. vid tiden för anskaffandet av nya förbrukningsapparater, förhindrar Staden att ändamålsenligt utnyttja sin anläggning, varande Bruket skyldigt, att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som härför skäligen kunna visa sig erforderliga.

Skulle Bruket uttaga större effektbelopp eller större energimängd än vad Bruket här ovan förpliktigt sig att icke överskrida, betalar Bruket till Staden:

- a) om Bruket per kalenderår uttager mera än 8,800.000 kilowattimmar: ett pris av 5 öre per kilowattimme, vilket pris ökas med 0,125 öre för varje krona, varmed genomsnittspriset å stenkol med c:a 6,500 värmeenheter och normal askhalt under kalenderåret ifråga överstiger 40 kr. per ton fritt Karlstad. Det sålunda bestämda kilowattimpriset erlägges av Bruket för det antal kilowattimmar, som Bruket per kalenderår uttager utöver 8,800,000 kilowattimmar, minskat med det antal kilowattimmar, som Bruket enligt subtraktionsmätarna vid resp. mätningpunkter under samma kalenderår uttagit över subtraktionsgränsen;
- b) om Bruket vid resp. mätningpunkter uttager större effektbelopp än vad Bruket enligt B) mom. 2 här ovan exakt angivit: en avgift av 10 kr. per kilowatt och halvmånad för varje kilowatt, som Bruket enligt maximimätarna vid mätningpunkterna uttagit utöver det angivna effektbeloppet och
- c) om Bruket vid respektive mätningpunkter uttager energi över subtraktionsgränsen: ett kilowattimpris motsvarande dubbla den ovan enligt a) beräknade avgiften för varje över subtraktionsgränsen uttagen kilowattimme.

Likvid för sålunda uttagen överförbrukning erlägges kvartalsvis i efterskott efter räkning från Staden.

I och med erläggandet av ovan bestämda avgifter är Bruket befriat från varje annan ersättning eller skadestånd till Staden för av Bruket uttagen överförbrukning i energi eller effekt.

Staden förbinder sig:

att dag och natt året om, med de undantag, som nedan under F. finnas omnämnda, tillhandahålla abonnenten i detta kontrakt avsedda effekt- och energibelopp,

att utföra, underhålla och driva sina anläggningar på ett förstklassigt sätt, så att en driftsäker energileverans möjliggöres,

att ofördröjligen avhjälpa sådana fel i sina anläggningar genom vilka energileveransen till Bruket inskränkes eller avbrytes,

att på lämplig tid hålla ovan i A. mom. 2 omnämnda ställverksrum tillgängligt för Brukets personal.

Båda kontrahenterna förbinda sig:

att tillse att elektriska anläggningar, som ej ägas eller innehavas av kontrahenterna men som direkt eller indirekt anslutas till kontrahenternas anläggningar, utföras och skötas så att tekniska olägenheter ej uppstå för den andra kontrahentens anläggning samt att ersätta den andra kontrahenten den skada som härigenom eventuellt kan tillfogas hans anläggning.

F) *Mom. 1.* Den elektriska energi, som enligt detta kontrakt tillkommer Bruket, skall utgå med förmånsrätt närmast efter den kraftleverans, som Staden skall fullgöra på grund av § 7 i detta kontrakt, men eljest före all annan elektrisk energi, som levereras från de kraftstationer, i vilka Rottnaälvens vattenkraft tillgodogöres, och äger Bruket kontrolleringsrätt i detta avseende.

Mom. 2. Staden är fritagen från tillhandahållandet av i detta kontrakt bestämda effekt- och energibelopp om Staden hindras därifrån genom force majeure.

Staden är berättigad att för verkställandet av reparationer, rengöring av spänningsförande delar och isolatorer, provningar, undersökningar, ändringar av sina ledningar, maskiner, apparater och dylikt tillfälligtvis avbryta en rgileveransen, om förhållandena så oundgängligen kräva, men är Staden skyldig att dels om möjligt förlägga sådana avbrott till sön- och helgdagar mellan kl. 9 f. m. och kl. 2 e. m. dels att, då avbrotten kunna förutses, i god tid förut underrätta Bruket därom.

För avbrott av här ovan angivna orsaker erlägger Staden intet skadestånd till Bruket.

Mom. 3. Staden är berättigad att, om enligt detta kontrakt tillåtna maximi-effektbelopp eller energibelopp överskridas avbryta energileveransen till Bruket och hålla ledningen fränkopplad till dess Bruket hunnit fränkoppla erforderligt antal energiförbrukande apparater. Brytningen må ske omedelbart, om detta är nödvändigt för driften eller för säkerheten av Stadens anläggningar, i annat fall skall tillsägelse göras per telefon eller annorledes, innan avbrottet sker.

Staden berättigas att på egen bekostnad vid resp. mätningpunkter installera automatiska strömbrytare, som avbryta energileveransen vid mätningpunkterna, så snart de effektbelopp överskridas, som Bruket enligt B. mom. 2 äger rätt enligt kvartstimmesmätare uttga, och förbinder sig Bruket att kostnadsfritt ställa för strömbrytare med tillbehör erforderligt utrymme till Stadens förfogande. Staden ansvarar ensamt för strömbrytarens tillförlitliga konstruktion och funktionerande; Bruket tillerkännes rätt till återinkoppling av densamma efter avbrott.

Staden är likaledes berättigad att avbryta energileveransen till Bruket till undvikande av allmän eller enskild fara, intill dess anledningen till sådant avbrott

upphört. För avbrott av i detta moment angivna orsaker erlägger Staden intet skadestånd.

Mom. 4. Bruket skall självt bära det ansvar för skada, orsakad av elektrisk ström från Brukets egna ledningar, som enligt lagen av den 27 juni 1902 kunna komma att drabba Staden såsom ägare till den anläggning, varifrån strömmen tillföres Brukets anläggningar, för såvitt ej Staden varit vållande till skadan.

G) För den leverans av elektrisk energi, varom ovan stadgats, skall med bibehållande av förestående bestämmelser särskilt kraftkontrakt upprättas med iakttagande av normalt brukliga tekniska detaljbestämmelser, och skall detta kontrakt i brist på åsämjan mellan kontrahenterna avfattas av skiljemän utsedda enligt § 17 här nedan. Samtliga skiljemännen skola, om lagen så tillåter, vara elektroteknici. Skiljemännen böra, innan kontraktet upprättas, höra kontrahenternas önskingar. Vilkendera av parterna, som så önskar, äger tidigast den 1 jan. 1965 påkalla upprättande av kontrakt och påkalla skiljedom rörande detsamma. Kontraktet bör om möjligt färdigställas före den dag, då energileveransen skall börja.

Sålunda upprättat kraftkontrakt gäller från och med den dag det av kontrahenterna undertecknas eller om kontraktet upprättas av skiljemän från och med den dag detsamma överlämnas av skiljemännen till den 1 januari 1986 samt därpå i 20 årsperioder för såvitt detsamma ej av endera av kontrahenterna uppsäges senast ett år före resp. kontraktperioders utgång. Om kontraktet uppsäges, skall nytt kraftkontrakt uppgöras i enlighet med bestämmelserna i detta moment, vilket kontrakt likaledes blir gällande i 20 års perioder o. s. v.; i händelse kontrahenterna ej enas om detaljbestämmelserna i det nya kontraktet senast ett halvt år före kontraktstidens utgång, skall detsamma avfattas av skiljemän, utsedda på sätt ovan angives.

§ 12.

Staden förbinder sig att icke utan Brukets skriftliga medgivande leverera elektrisk energi, som föres inom tio kilometers avstånd från Rottneros eller Sunne eller inom en cirkel med $6\frac{1}{2}$ km:s radie och vägkorsningen vid Ed i Eds socken som medelpunkt.

Bruket å sin sida förbinder sig att icke utan Stadens skriftliga medgivande leverera elektrisk energi, som föres vare sig öster om Klarälven eller av den energi, som tages från linie Karlstad—Kohlsäter utanför det område omkring Ed, som ovan förbehållits Bruket. Söderut därför må av Bruket levererad energi dock ledas.

Båda kontrahenterna berättigas dock att utan den andre kontrahentens hörande leverera elektrisk energi för drift av sådana elektriska spårvägar eller andra kommunikationsleder, som beröra de områden inom vilka kontrahenterna enligt ovan-

stående förpliktat sig att eljest ej leverera elektrisk energi. Härmed avses dock icke lokalt spårvägsnät inom Karlstads stad med omnejd.

Kontrahenternas förbindelser enligt denna § upphöra att gälla så snart Staden inlöser den till Bruket från Staden utgående energileveransen, dock att ifråga om Stadens förbindelser att icke utan Brukets skriftliga medgivande leverera elektrisk energi inom Sunne med omnejd denna förbindelse skall gälla i ytterligare tjugo (20) år.

§ 13.

Staden är skyldig att den 1 jan. 1966 av de försälda fastigheternas arrendator inlösa samtliga å fastigheterna befintliga, arrendatorn tillhöriga, byggnader till deras dåvarande fulla värde. I brist på åsämjan skall löseskillingen bestämmas av skiljemän enligt lag. Så snart sådant är enligt lag möjligt skall Staden, därest kraften icke då redan är av Staden inlöst, bereda Bruket inteckning i då befintliga kraftanläggning, i vilken vattenkraften i Stora Rottnafallet tillgodogöres till säkerhet för den energileverans, som Bruket enligt detta kontrakt har att erhålla eller att lämna annan lika god säkerhet. Staden skall bereda denna inteckning första förmansrätt med undantag endast av inteckning till säkerhet för den kraftleverans, som skall av Staden fullgöras enligt § 7 här ovan och de inteckningar, som eventuellt vila å de försälda fastigheterna på grund av upplåtelser av Bruket eller tidigare ägare av fastigheterna eller till säkerhet för Bruket tillkommande rättigheter. Skulle å tillträdesdagen förenämnda kraftstation icke vara i fullgott skick, så att kraftleveransen till Bruket kan från densamma fullgöras, är Staden skyldig att omedelbart försätta den i sådant skick.

§ 14.

Bruket står icke i något som helst hemulsansvar för den fastighet, som upptages under punkt 11:o) i § 1 här ovan.

I övrigt skola för Brukets hemulsskyldighet gälla följande regler:

Därest anspråk på äganderätt till de försälda fastigheterna eller delar av den eller till vattenkraften i Skarpedsfallet, Hägerfallet och Stora Rottnafallet skulle framkomma från tredje man och förlust i kraft eller penningar därigenom tillskyndas Staden, är Bruket därför ansvarigt, under förutsättning att Staden vid försvar av äganderätten mot tredje man bereder Bruket tillfälle att biträda och under förutsättning att Staden, i händelse att förlikning bör ingås med tredje man, icke träffar sådant avtal annat än efter överenskommelse med Bruket och icke heller vägrat att ingå förlikningsavtal, som av Bruket förordas. Staden skall också, om Bruket så påfordrar, vara skyldig att med de medel, som lagen ger,

förskaffa sig tillstånd att utnyttja även den kraft i fallet till vilken eventuellt tredje man kan finnas hava rätt.

Därest kraft måste avstås till tredje man, som gör anspråk på rätt i fallet, skall under ovan angivna förutsättningar den Bruket tillkommande kraftmängden i motsvarande grad minskas. Därest tredje man skall ersättas för sina anspråk med penningar, är Bruket under samma förutsättningar betalningsskyldigt för beloppet. Skulle Bruket icke kunna fullgöra denna sin betalningsskyldighet, må Staden erhålla ersättning medelst minskning av den Bruket tillkommande kraftmängden. Det ansvar, som kan drabba Bruket på grund av dessa hemulsskyldigheter, begränsas under alla förhållanden till den elektriska energimängd, som Bruket enligt detta kontrakt skall erhålla eller till dess motsvarande värde.

Bruket ansvarar för vad Edv. Montgomery skall överlåta såsom sina egna överlåtelser.

Om den dom angående tillstånd till Stora Rottnafallets bebyggande, som nu är beroende på högre instans prövning, vinner laga kraft och staden det oaktat underlåter att begagna sålunda laga krafivunnet tillstånd och i stället begär tillstånd enligt nya vattenlagen, skall den förlust, som genom frångåendet av det givna byggnadstillståndet eventuellt uppkommer, bäras av Staden ensam. Dock skall Brukets rätt till ersättning vid utövning av Statens lösningsrätt vara begränsad till vad vattenlagen härom föreskriver.

§ 15.

Bruket skall vid detta kontrakts undertecknande till Staden överlämna alla i Brukets ägo befintliga de försålda fastigheterna angående handlingar, kartor och ritningar, såframt icke desamma röra Brukets behållna fastigheter, i vilket fall Staden skall vara berättigad att på egen bekostnad erhålla bestyrkta kopior.

§ 16.

Kontrahenterna äro å ömse sidor berättigade att på annan överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta kontrakt men bliva därmed icke fria från att ansvara för de av kontraktet följande skyldigheternas fullgörande.

Brukets rättigheter på grund av detta kontrakt må aldrig innehavas av mer än en person i sänder. Däremot är innehavaren av Brukets rätt enligt kontraktet behörig att fritt disponera över den Bruket tillkommande elektriska energien.

§ 17.

Twister angående tolkningen av detta kontrakt och av desamma härflytande rättsförhållanden, med undantag av frågor angående hemul och Brukets ersättnings-

skyldighet på grund av § 14 här ovan, skola hänskjutas till skiljemän enligt lag med rätt för kontrahenterna att sedan skiljedom meddelats hänskjuta tvisten till domstols prövning, under förutsättning dock att stämning delgives inom tre månader efter det att den klagande erhållit del av skiljedomen. Om stämning delgives inom sagda tid, skall hela skiljedomen vara helt och hållet förfallen. Sådana tvister, vilkas avgörande enligt särskilda bestämmelser i förestående §§ 10 och 11 skola hänskjutas till skiljemän må dock icke dragas under domstols prövning:

Såsom ägare av hemmanslott i Södra Arneby biträder undertecknad Montgomery förestående försäljning och överlåter alltså till Karlstads stad med full äganderätt den på sagda hemmansdel belöpande andel av den i § 1 punkt 1 mom. A) i förestående kontrakt omnämnda samfälligheten. För denna överlåtelse betingar jag mig icke någon särskild ersättning.

Karlstad den 18 februari 1920.

EDVARD MONTGOMERY.

Ovanstående köpekontrakt kommer att av oss å bolagsstämma med A. B. Rottneros Bruk respektive hos Karlstads Belysningsstyrelse tillstyrkas med förbehåll för eventuellt erforderliga ändringar av uteslutande redaktionell natur.

Beslut i detta ärende skola hava fattats av Karlstads Belysningsstyrelse inom innevarande månads utgång samt av bolagsstämma resp. Karlstads stadsfullmäktige inom mars månads utgång 1920.

Karlstad den 18 februari 1920.

SVANTE PÅHLSON.

Kommitterade för Karlstads belysningsstyrelse:

KARL AD. FALK.

IWAR OLSSON.

J. THALÉN.

ALB. ZACHRISON.

ERIK BJÖRKMAN.

På en gång närvarande vittnen:

GUST. E. BERG.

K. G. EDSGRÖM.

Överenskommelse.

För den händelse det köpeavtal mellan Aktiebolaget Rottneros Bruk och Karlstads stad, som denna dag preliminärt träffats och varigenom staden förvärvar äganderätten till bland annat Eds samfällighet, del av Ed litt. Bb I samt Rottnaholmen, allt i Sunne socken, kommer att fullföljas, förbinder sig staden att före den 1 januari 1923 genom särskild överlåtelsehandling kostnad-fritt till bolaget återlämna, efter stadens eget val,

antingen av Eds samfällighet och av Ed litt. Bb I de delar, som å härvid fogade kartskiss betecknats med en brun färg.

eller av Rottnaholmen den del, som å samma kartskiss betecknats med gul färg.

Karlstad den 18 febr. 1920.

Ovanstående överenskommelse förbinda vi oss att hos Karlstads belysningsstyrelse tillstyrka för antagande av Karlstads stadsfullmäktige.

Kommitterade för Karlstads belysningsstyrelse:

KARL AD. FALK.

IWAR OLSSON.

J. THALÉN.

ALBIN ZACHERSON.

ERIK BJÖRKMAN.

Antages.

SVANTE PÅHLSON.

På en gång närvarande vittnen:

GUST. E. BERG.

K. G. EDSTRÖM.

Arrendekontrakt.

Emällan Aktiebolaget Rottneros Bruk, här nedan kallat «Bruket» och Kohlsäter Kraft-Aktiebolag här nedan kallat «Kohlsäter», träffas härmed följande avtal:

§ 1.

Bruket upplåter och utarrenderar till Kohlsäter för tiden till den 1 januari 1966 nedan angivna fastigheter och fastighetsdelar i Sunne socken jämte all Brukets rätt till vatten, flodbotten och fiske i Rottna älv emällan sjön Rottnen och sjön Fryken.

De utarrenderade fastigheterna äro följande:

1:o) av ett mantal Södra Arneby:

A) till ett åttondels mantal hörande andel i den samfälliga plats, som vid laga skifte avsattes vid Rottna älv på ömse sidor om landsvägen till Skarpeds bro jämte all den rätt, som på sagda $\frac{1}{8}$ mantal belöper i vattendraget i Rottna älv;

B) till 27 öre skatt hörande andel såväl i nyssnämnda samfällighet som ock i vatten och vattenfall i Rottna älv;

C) av 152 öre 11,8 penningar skatt, vilket skattetal vid ägostyckning, fastställt år 1912, betecknats med litt. B:

a) hela skiftet litt. B2 samt

av skiftet litt. B1 hela den del, som ligger utmed Rottna älvs strand ovanför nyssnämnda samfällighet, och av delen nedanför samfälligheten det strandområde som å en av e. lantmätaren Widing år 1920 uppgjord översiktskarta över strandfastigheterna vid Rottna älv, här nedan kallad översiktskartans betecknas med röd färg,

med vilka landområden följer all den sagda 152 öre 11,8 penningar skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven,

b) den andel av förenämnda under A) omnämnda samfällighet, som på grund av ägostyckning eller eljest åtföljer förenämnda 152 öre 11,8 penningar skatt;

D) samtliga övriga andelar av förenämnda under A) omnämnda samfälligheter, som på grund av ägostyckning eller eljest åtföljt den vid ägostyckning, fastställd år 1913, uppkomna lotten litt. A om 305 öre 12,2 penningar skatt, vilken utarrendering biträdades av Edv. Montgomery;

2:o) av 141 öre 20 penningar skatt Öjervik n:o 1, vid ägostyckning, fastställd år 1912 betecknad med litt. B, ett strandområde, som på översiktskartan utmärks med röd färg, med vilket område följer all den sagda 141 öre 20 penningar skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

3:o) av $\frac{1}{3}$ mantal Svenstorp:

A) av det strandområde, som vid laga skifte å hemmanet, fastställt år 1862, avsattes som samfällt, den del, som sträcker sig från hemmanet Öjerviks gräns utmed Rottnaälven ned till sjön Fryken, så långt som den röda färgen å översiktskartan utvisar — med undantag av därifrån till Kil—Fryksdalens järnväg avsöndrad mark — jämte med området följande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i älven;

B) av 100 $\frac{6}{21}$ öre skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Bb, det område, som gränsar intill den under punkt 3:o) mom. A) nämnda samfälligheten och hemmanet Öjervik samt å översiktskartan betecknats med röd färg, med vilket område följer all den sagda 100 $\frac{6}{21}$ öre skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

C) av 64 $\frac{7}{21}$ öre skatt vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Ab, en 5 meter bred markkresa sträckande sig utmed ovan under punkt 3:o) mom. A) nämnda samfällighet från gränsen för litt. Bb och till Kil—Fryksdalens järnvägs gräns, med vilket område följer all den sagda 64 $\frac{7}{21}$ öre skatt på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

4:o av $\frac{12}{100}$ mantal Södra Forsnäs, som vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknats med litt. B;

hela skiftet litt. B1 och

av skiftet litt. B2 de områden, som å översiktskartan belagts med röd färg, med vilka områden följer all den sagda $\frac{12}{100}$ mantal Södra Forsnäs på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv (dock icke något av den grund, varpå nu kvarnhuset vid Skarped står);

5:o) $\frac{3}{1000}$ mantal Hällberg, som vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknats med litt. B;

6:o) av ett mantal Ed:

A) av 78 öre 5,45 penningar skatt, vid ägostyckning fastställd år 1914 betecknad med litt. Ab, det strandområde, som å översiktskartan utmärks med röd färg, jämte hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenkraft, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv,

B) av 62 öre 0,1 penning skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Bb, det strandområde, som å översiktskartan utmärks med röd färg, jämte hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenkraft, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

C) av 13 öre 13 penningar skatt, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad med litt. Gb, ett område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all den hemmanslotten på grund av ägostyckning eller eljest åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottnaälven;

D) dels den vid laga skifte vid Stora Rottnafallet avsatta samfälligheten med väg, med undantag av det område, som nu upptages av fabriksbyggnaden, de's ock alla de andelar i samtliga vattenfall i Rottnaälven, som tillkomma Eds hemman och icke ingå i försäljningarna i punkterna A—C här ovan, å vilka andelar Bruket har lagfart;

7:o) av ett mantal Rottneros:

A) av 0,1 mantal, vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad i handlingarna med litt. B, det område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all den samma hemmansdel tillkommande andel av vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv (dock ej den del av holmen vid Rottnafallets fot som utmärkes med grön färg);

B) av 0,9 mantal vid ägostyckning fastställd år 1912 betecknad i handlingarna med litt. A, det område, som å översiktskartan utmärkes med röd färg, med vilket område följer all samma hemmanslott åtföljande rätt till vattenfall, flodbotten, holmar och fiske i Rottna älv;

8:o) Rottnedals och Rottnaholms stångjärnsbruk med vattenfall, verk och inrättningar (dock icke förenämnda med grön färg utmärkta del av den vid Stora Rottnafallets fot belägna holmen med därå uppförda byggnader);

9:o) Skarpeds stångjärnsbruk;

10:o) Öjerviks kvarn och Öjerviks såg;

11:o) den samfällighet av hemmanet Årnäs med åtföljande rättigheter, som Bruket förvärvat genom kontrakt den 24 maj 1918 och varå vilande lagfart erhållits den 2 september 1918 under § 44 i protokollet:

12:o) Samtliga de kvarnplatser och andra rättigheter till Rottna älv, som Bruket äger.

§ 2.

I arrende erlägger Kohlsäter till Bruket årligen under de första 10 åren sjuttiofemtusen (75,000) kronor och under de följande 36 åren trettiosjutusenåttahundra (37,800) kronor och dessutom en kraftleverans, varom närmare bestämmes i § 9. Den kontanta arrendavgiften betalas varje den 1 juli för det löpande kalenderåret.

§ 3.

Kohlsäter må omedelbart taga de arrenderade fastigheterna i besittning och utöva sina genom detta kontrakt förvärvade rättigheter.

Kohlsäter skall ansvara för alla skatter och onera, som skola utgå av de arrenderade fastigheterna för tiden efter den 1 januari 1920 till den 1 januari 1966.

Bruket bemyndigar Kohlsäter att under arrendetiden efter eget behag bebygga de utarrenderade fastigheterna och där vidtaga vilka förändringar Kohlsäter finner lämpliga samt på det sätt Kohlsäter finner för gott tillgodogöra sig vattenkraften och fisket å de upplåtna fastigheterna, om blott bestämmelserna i detta kontrakt iakttagas.

I arrendet ingå icke de å fastigheterna befintliga byggnaderna med undantag av dambyggnader och gjuteribyggnaden. Bruket berättigas att nyttja sistnämnda byggnad till dess att den för Kohlsäters ändamål erfordras eller behöver flyttas, då den tillfaller Kohlsäter. Bruket är dock därvid berättigat att bortföra alla maskinerier, även om de kunna betraktas som tillbehör till byggnaden.

Bruket är skyldigt att på egen bekostnad borttaga Öjerviks kvarn, med tillhörande turbinhus och linledning, vilket skall verkställas senast under den tid, då Kohlsäter enligt § 12 påfordrar, att Brukets vattenuttagningsanläggning installeras, dock senast före den 1 februari 1926.

§ 4.

Till säkerhet för beståndet av samtliga genom detta kontrakt upplåtna nyttjanderätter skall Kohlsäter vara berättigat att erhålla inteckning för alla penningeinteckningar i de utarrenderade fastigheterna närmast efter den inteckning som kan komma att beviljas till säkerhet för den rätt till elektrisk energi, som enligt vad § 6 stadgar skall tillkomma vissa kvarnägare, ävensom de rättigheter, som

tillkomma Bruket på grund av försäljningsavtal denna dag med Karlstads stad. Bruket är icke berättigat att uppbära någon arrendeavgift eller att utfå någon elektrisk energi, förrän Bruket antingen medels gravationsbevis styrker, att de upplåtna fastigheterna äro fria från andra inteckningar än de förenämnda och den, som tillkommit på grund av nya ägares åtgöranden eller ock lämnar tillfredsställande garanti för att förestående nyttjanderättsinteckning och den i § 7 nämnda inteckningen beredes stadgad förmånsrätt, så snart de utarrenderade fastighetsdelarna blivit självständiga fastigheter. Inteckningar, som äro av annat slag än penninginteckningar och icke äro av beskaffenhet att hindra Kohlsäter att tillgodogöra sig vattenkraften i Rottna älv, må dock icke föranleda uppskov med arrendavgiftens erläggande eller kraftens levererande. Kohlsäter skall vara skyldigt medgiva postposition av sin förenämnda inteckning för att bereda förmånsrätt åt de inteckningar, som enligt vad ovan sagts skola ligga före.

Kostnaden för inteckning av detta kontrakt betalas av Kohlsäter ensamt.

§ 5.

För tiden till den 1 januari 1966 övertager och ansvarar Kohlsäter för Brukets rättigheter och skyldigheter på grund av avtal med Fryksdalens flottningsförening och gällande flottledsutslag.

§ 6.

Kohlsäter övertager under arrendetiden Brukets skyldigheter och rättigheter på grund av P. M. den 31 december 1917 och överenskommelse den 9 februari 1918 emellan Bruket och vissa kvarnrättsägare i Stora Rottnafallet, således även skyldigheten att till kvarnrättsägarne leverera kraft. Dock skall Bruket ansvara för den kvarnrättsägarne medgivna rätt att framdraga ledningar å Brukets stolpar, varemot Bruket icke har någon betalningsskyldighet till Kohlsäter för att Bruket blir genom Kohlsäters krafteleverans till kvarnrättsägarne fritt från skyldighet att lämna frimalning.

Bruket ansvarar dock för leverans av energi till kvarnrättsägarne intill dess att Kohlsäter självt har elektrisk energi disponibel på platsen.

§ 7.

Bruket medgiver Kohlsäter rätt att under arrendetiden begagna samtliga av Bruket förvärvade tillstånd till utförande av kraftanläggningar i älven mellan Rottnen och Fryken och till reglering av avrinningen från Rottnen och därför erforderliga arbeten ävensom samtliga de servitutsrätter, Bruket för kraftanläggningarna och Rottnens reglering förvärvat, således även de rättigheter, Bruket förvärvat genom följande avtal:

- a) den 30 okt. 1917 med Alfred Ohlsson, rörande $79\frac{6}{24}$ öre skatt, Johan Larsson och Arvid Larsson rörande 43 öre skatt, Per Persson rörande 10 öre skatt och Lars Berglund rörande $58\frac{8}{24}$ öre skatt, allt i Tonerud,
den 15 nov. 1919 med samme Johan Larsson och Arvid Larsson,
den 15 nov. 1919 med förenämnde Per Persson,
den 15 nov. 1919 med förenämnde Alfred Olsson,
b) den 30 okt. 1917 med Per Olsson rörande 79 öre $14\frac{6}{9}$ penningar skatt, Per Aug. Nilsson rörande $59\frac{6}{24}$ öre skatt och Olof Johan Larsson Nykvist rörande $58\frac{2}{24}$ öre skatt, allt i Brottstorp,
c) den 22 maj 1918 med Anders Andersson rörande 38 öre skatt i Årås,
d) den 30 okt. 1917 med Anders Anderssons sterbhus rörande en hemmanslott i Årås,
e) den 10 aug. 1918 med åtskillige delägare i Årås,
f) den 11 aug. 1918 med åtskillige delägare i Ed.

Bruket skyldigheter enligt förestående avtal, i den mån de icke redan äro fullgjorda, övertagas under arrendetiden av Kohlsäter, dock att den malningsskyldighet, som omnämnes i det under punkt f) angivna avtalet skall fullgöras av Bruket,

Bruket medgiver vidare Kohlsäter att under arrendetiden men med nedan angivna villkor utöva följande rättigheter, nämligen

rätt att, om å Brukets fastigheter finnes för kraftanläggningarnas utförande lämplig grus och sten, taga sådan å plats, som skall av Bruket anvisas så nära som möjligt,

rätt att över Brukets fastigheter framdraga och bibehålla ledningar för överförande av elektrisk ström från de av Kohlsäter arrenderade fastigheterna till Karlstad och att vidtaga de avvärkningar av skog och övriga arbeten, som erfordras för ledningarnas framdragande och underhållande, samt

rätt att använda Brukets vägar och eventuellt befintlig rälsbana från Stora Rottanafallet till Fryken ävensom att över Brukets områden taga och bibehålla för byggnadsarbeten och kommunikation mellan kraftverken lämpliga vägar.

För förestående rättigheters utövning gälla följande villkor:

Därest Bruket tillhöriga byggnader (med undantag av Öjerviks kvarn) skadas genom dämning, skall Kohlsäter ersätta därigenom uppkommen skada intill ett belopp av sammanlagt högst 5,000 kronor. I övrigt må dämning utan särskild ersättning till Bruket ske till de höjder som medgivits i hittills av domstol meddelade utslag angående kraftanläggningar i Rottna älv och reglering av sjön Rottnen. Därest Kohlsäter önskar dämna till högre höjd, skall ersättning för därigenom orsakad skada lämnas till Bruket enligt lag.

Vid muddring och även övriga arbeten i Rottnaälven skall, i den mån så kan ske utan att arbetena oskäligen fördyras, iakttagas, att naturskönheten, särskilt nedanför Stora Rottnafallet, icke förstöres. Nedanför Stora Rottnafallet må upptagna massor icke läggas annat än i själva älven och i sjön Fryken, dock icke invid hemmanet Rottneros strand annat än på plats som av Bruket anvisas.

Sten och grus må icke tagas å sådana platser, att oskäligen skada därigenom orsakas Bruket. Således må t. ex. icke byggnader eller tomter förstöras.

Elektriska ledningars sträckning över Brukets mark skall bestämmas av Kohlsäter efter samråd med Bruket, och skola ledningarna, där sådant utan oskäligen kostnad för Kohlsäter kan ske, dragas så, att minsta möjliga olägenhet förorsakas Bruket.

Kohlsäters rätt att använda Bruket tillhörig rälsbana omfattar icke järnvägsmaterielen och må endast nyttjas, såvitt det kan äga rum utan att Bruket hindras att förfoga över järnvägen i den omfattning, som är behöflig för Bruket eller dess rättsinnehavare. Om järnvägen genom Kohlsäters användning av densamma försämras, skall den, efter användningen av Kohlsäter på dess bekostnad återställas i sitt förutvarande skick.

Sträckning av nya vägar över Brukets område skall bestämmas av Kohlsäter efter samråd med Bruket, och skola vägarna, där sådant utan oskäligen kostnad för Kohlsäter kan ske, dragas så, att minsta möjliga olägenhet förorsakas Bruket.

Om Kohlsäter under kraftanläggningarnas byggnad använder Brukets enskilda vägar eller andra vägar, som av Bruket underhållas, skall Kohlsäter återställa dem i förutvarande skick, så att någon ökad underhållskostnad icke drabbar Bruket.

De fångdammar och träställningar för transportbanor, som nu finnas utförda för muddringsarbetena i Rottnaälven, övergå omedelbart i Kohlsäters ägo. Dock överlåtas icke räls eller några lösa inventarier, såsom spel eller dylikt.

Kohlsäter skall även övertaga Brukets uppgörelser angående ränsningsarbeten i Rottnaälven och ersätta Bruket de kostnader detsamma efter den 1 januari 1920 haft för dylika arbeten.

Kohlsäter är skyldigt att omedelbart fortsätta och snarast slutföra de av Bruket påbörjade muddrings- och schaktningsarbetena i Rottnaälven ovanför Skarped.

De Kohlsäter enligt denna § tillförsäkrade rättigheter beträffande Brukets egendom avse följande fastigheter, nämligen:

152 öre 11 s penningar skatt Södra Arneby, litt. B, 239 öre 7,2 penningar skatt Södra Arneby litt. Aa och 2 öre 9 penningar skatt Södra Arneby litt. Ac, 141 öre 20 penningar skatt Öjervik litt. B, ¹²/₁₀₀ mantal Södra Forsnäs litt. B, 78 öre 5,45 penningar skatt Ed litt. Ab, 62 öre 0,1 penning skatt Ed litt. Bb och 0,1 mantal Rottneros och må i dem intecknas på Kohlsäters bekostnad. Inteckning må tagas i förestående fastigheter med rätt före alla penninginteckningar*).

*) Om Bruket så önskar, kan Bruket, sedan vägar och kraftledningarna blivit dragna, genom överlåtande av därför erforderliga områden bliva fritt från inteckningar.

Rätten till sten och sandtäkt avser även Brukets övriga fastigheter.

Som ersättning för i denna § angivna överlåtelse och för de i denna § samt §§ 5 och 6 upplåtna rättigheter betalar Kohlsäter till Bruket vid detta kontrakts underskrivande åttiotusen (80,000) kronor.

§ 8.

Bruket berättigas att under arrendetiden åtnjuta följande rättigheter å de arrenderade fastigheterna, nämligen rätt

att nyttja de arrenderade markområdena och taga å dem befintlig skog,

att i Rottnaälven framflotta virke och hava sina nuvarande timmermagasin samt över de arrenderade fastigheterna bibehålla transportanordningar för virke från älven till Brukets industriella anläggningar, allt i den omfattning, som erfordras för en industri av sådan storlek, att den rymmes i Brukets nuvarande byggnader för fabrikation av cellulosa eller trämasa,

att å de arrenderade fastigheterna taga vägar och hava broar såsom hittills skett,

att från Kohlsäters damm dels genom rörledning över den arrenderade marken avleda för trämasse- eller cellulosafabrikens drift erforderligt vatten (icke för kraftalstring) och dels genom rörledning av nu använd diameter över den arrenderade marken taga vatten för Brukets hushållsändamål, varför Kohlsäter vid dammbyggnadens utförande skall bereda plats för rören i dammbyggnaden efter samråd med Bruket, samt

att använda av Kohlsäter anlagda vägar och broar,

allt under förutsättning att dessa rättigheter icke utnyttjas på ett sådant sätt, att Kohlsäters utbyggande och nyttjande av dess kraftanläggningar hindras eller oskäligt försvåras.

Bruket förbinder sig att iakttaga största sparsamhet vid förenämnda vattenuttagning. Om Kohlsäter så önskar, är Kohlsäter berättigat att på annat sätt skaffa Bruket för fabriksdriften och hushållsändamål erforderligt vatten.

För att möjliggöra för Bruket att fortfarande nyttja sina nu angivna rättigheter skall Kohlsäter, om så erfordras, på egen bekostnad dels flytta, ombygga eller höja Brukets å de arrenderade områdena nu befintliga kaphus (dock endast till samma skick och kapacitet som före ändringen) och transportörer såväl från timmermagasinet till kaphuset som från detsamma till trämassefabriken. Kostnaden för övriga åtgärder, som i anledning av kraftanläggningarna och arbetena för dem erfordras för fabriken fortsatta drift, bestrides av Bruket, såframt Kohlsäter utbygger kraftanläggningen vid Stora Rottnaflallet i enlighet med de byggnadsplaner, som nu äro av domstol fastställda.

Om Kohlsäter åter frångår de av domstol nu godkända byggnadsplanerna, skall Kohlsäter vara skyldigt att på egen bekostnad vidtaga de åtgärder, som erfordras för att Bruket fortfarande skall kunna utan oskäligt ökade svårigheter utnyttja älvmrådet till timmermagasin samt transportera virke till detsamma och därifrån till fabriken ävensom i övrigt fortsätta sin rörelse, allt i den omfattning, som erfordras för industri av ovan angiven storlek. Kohlsäter skall i detta fall även vara skyldigt och berättigat att om så för kraftanläggningen erfordras på egen bekostnad till närbelägna av Bruket anvisade platser flytta de byggnader som nu eventuellt finnas å de arrenderade områdena av Ed litt. Bb och Eds samfällighet.

Kohlsäter berättigas, om kraftstation kommer att förläggas på Ed, att därifrån över Brukets mark norr om fabriken avleda vatten och vidtaga därför erforderliga åtgärder utan särskild ersättning men med iakttagande av ovanstående villkor.

De under 8:o, 9:o och 10:o i § 1 upptagna bruk och industrier möjligen åtföljande andelar i Järnkontoret eller andra privilegier och rättigheter (såsom rätt till skogar eller dylikt), vilka icke avse vattenkraftens eller fiskets tillgodogörande, skola fortfarande tillkomma Bruket, som ämnar på sitt behållna område fortsätta bruksrörelsen.

§ 9.

Kohlsäter förbinder sig att å de arrenderade fastigheterna inom 6 år från detta kontrakts datum hava uppfört en eller flera elektriska kraftstationer för en sammanlagd generatoreffekt av minst 1,500 kilowatt, och att av i dessa alstrad kraft till Bruket leverera elektrisk energi, som bestämmes till 8,800,000 kilowatt-timmar per år och en belastning av 1,500 kilowatt bestämd såsom det högsta under kalenderåret medelst maximimätare uppmätta effektbeloppet. Leveransen skall pågå till arrendetidens utgång. Angående tidpunkten för leveransens början bestämmes i § 11 här nedan. Den av dessa kraftstationer, i vilken Stora Rottnafallets vattenkraft utnyttjas, skall före utgången av arrendetiden vara så utbyggd, att densamma ensam kan alstra sagda generatoreffekt. Kohlsäter skall sedan laga kraftvunnet tillstånd erhållits inom skälig tid påbörja och med skälig skyndsamhet bedriva arbetena för färdigställande av förenämnda kraftstation eller kraftstationer. Den omständigheten att Kohlsäter på grund av force majeure hindras att fullgöra sitt förenämnda åtagande föranleder icke någon ersättningsskyldighet för Kohlsäter. Såframt de på högre instans prövning beroende tillstånden till kraftanläggning i Stora Rottnafallet och reglering av sjön Rottnen vinna laga kraft, men Kohlsäter det oaktat icke fullföljer de byggnadsplaner, vilka redan varit föremål för domstols prövning, utan bygger efter andra planer, må icke såsom force majeure anses, att kraftstationernas utbyggnad hindras på grund av myndigheters eller domstolars beslut eller väntan på erforderliga tillstånd.

§ 10.

För den elektriska energileverans, som enligt vad ovan bestämts skall av Kohlsäter fullgöras till Bruket, skola gälla följande bestämmelser.

A) *Mom. 1.* Den elektriska energien skall levereras från den eller de kraftstationer, i vilka vattenkraften i Rottnaälven tillgodogöres. Leveranspunkten skall vara i endera av dessa stationer. Energin skall levereras i form av trefasström å c:a 4,400 volt och 50 perioder per sek.

Mom. 2. Kohlsäter upplåter vid leveranspunkten i kraftstationen kostnadsfritt för Bruket lämpligt utrymme för Bruket tillhöriga 3 st. utgående trefas-luftledningar eller jordkablar för c:a 4,400 volt med tillhörande ställverk, instrument, ledningar etc.

Mom. 3. För uppsättning och kontrollering av Brukets förbrukning skola följande för godtyckligt belastade faser avsedda mätare användas, nämligen dels en eller flera maximimätare, som angiva den största efter senaste avläsningen under någon kvartstimme uttagna medeleffekten, dels en eller flera s. k. subtraktionsmätare. I detta kontrakt angivna effektbelopp kontrolleras och uppmätas medelst maximimätaren.

De mätapparater, som erfordras i kraftstationen, anskaffas, bekostas och underhållas av Kohlsäter; de mätapparater, som skäligen kunna anses vara erforderliga å andra ställen för kontroll och uppmätning av den av Bruket uttagna kraften, anskaffas, bekostas och underhållas av Bruket. Kohlsäter och Bruket äro berättigade att å de ställen, där enbart den ena av kontrahenterna enligt ovanstående är förpliktigad att anskaffa mätare, var och en på egen bekostnad anskaffa liknande kontrollmätare. De ställen, där mätapparaterna uppsättas, kallas mätningpunkter.

Mätarna avläsas av båda kontrahenterna gemensamt omkring den 1 och 15 i varje månad, och skall Bruket dessutom på anmodan av Kohlsäter företaga avläsningar å resp. mätningpunkter i den mån detta skäligen kan anses erforderligt, föra journal häröver samt tillhandahålla Kohlsäter resultaten av avläsningarna.

Vid avläsningar, fel, missvisning, undersökning, plombering, kontroll etc. av mätarna samt i de fall, då kontrahenterna anskaffa dubbel mätareuppsättning, skola i tillämpliga delar Vattenfallsstyrelsens normala, vid tiden för kraftkontraktets ikraftträdande gällande föreskrifter rörande hithörande frågor tillämpas.

B) *Mom. 1.* Bruket är berättigat att av det Bruket enligt § 9 tillkommande kraftbeloppet uttaga viss kraftmängd, dels å högst tre punkter å den högspänningslinie, som skall finnas från Rottnafallet till Karlstad, med den spänning som användes å denna linie, dels å linien Karlstad—Kohlsäter å en punkt i närheten av Grumfjorden—Borgvikssjön med den spänning, som användes å denna linie. Den kraftmängd, som Bruket sålunda äger överföra, uppgår vid leveranspunkten i kraft-

stationen till högst 7,400,000 kilowatt-timmar med en maximibelastning av 1,100 kilowatt bestämd som det högsta under kalenderåret medelst maximimätare uppmätta effektbeloppet; av detta effektbelopp äger Bruket rätt att vid avgreningspunkten å Karlstad—Kohlsäter-linien uttaga maximalt 800 kilowatt, bestämd och uppmätt på samma sätt.

Skulle ovan angivna överföringslinier komma att tillhöra någon annan än Kohlsäter, skall Kohlsäter ansvara för att linierna få, såvitt sådant lagligen kan ske, på nu angivet sätt användas av Bruket.

Upptransformeringskostnader i kraftstationen, eventuellt erforderliga omtransformeringskostnader i sammanbindningspunkten mellan linierna till Kohlsäter och Rottneros samt kostnaderna för linierna Karlstad—Rottneros och Karlstad—Kohlsäter, bestrides av Kohlsäter. Förluster i upp- och omtransformatorer samt å linierna Rottneros—Karlstad och å linien Karlstad—Kohlsäter fram till avgreningspunkten å denna senare linie fördelas på skäligt sätt mellan Kohlsäter och Bruket, så att Bruket alltså vidkännes den del av förlusterna, som komma på de av Bruket uttagna kraftmängderna. Bruket vidkännes däremot ensamt alla förluster från avgreningspunkterna fram till respektive mätningpunkter.

Mom. 2. Om Bruket vill begagna sin rätt att enligt mom. 1 uttaga kraft annorstädes än vid leveranspunkten i Kohlsäters kraftstation vid Rottnaälven skall Bruket lämna Kohlsäter skriftlig uppgift minst 180 dagar i förväg å avgreningsplatsernas antal och läge, det effektbelopp Bruket önskar uttaga å de olika punkterna, mätningpunkternas läge samt i övrigt sådana upplysningar rörande Bruket tillhöriga linier, transformatorer etc., som erfordras för bestämning av förlusterna på sätt ovan i mom. 1 angives, räknat från leveranspunkten i kraftstationen till respektive mätningpunkter; Kohlsäter skall inom en månad efter dylik anmälan lämna Bruket motsvarande upplysningar rörande Kohlsäters transformatorer, linier, belastningsförhållanden etc. Kontrahenterna skola därpå fortast möjligt gemensamt bestämma förlustprocenterna för de vid resp. mätningpunkter uttagna effekt- och energibeloppen; skulle inom två månader efter Brukets anmälan till Kohlsäter enighet ej uppnåtts härom, hänskjutes avgörandet till tre sakkunniga skiljemän enligt § 16 här nedan. Sedan förlustprocenterna fastställts, skall Bruket fortast möjligt lämna Kohlsäter exakt uppgift å de effektbelopp, som Bruket vill uttaga vid respektive mätningpunkter och skola subtraktionsmätarnas effektgränser inställas i enlighet därmed; förlustprocenterna skola användas vid kontrollering av de energi- och effektbelopp, som Bruket äger att uttaga enligt detta kontrakt.

Om sådana förändringar i transformatorer, linier, belastningsförhållanden etc. inträffa, att förut fastställda förlustprocenter därigenom väsentligen ändras, skola dessa korrigeras av kontrahenterna gemensamt; tvister rörande denna sak skola avgöras av tre sakkunniga, utsedda enligt § 16 här nedan.

Om Bruket önskar ändring i de vid mätningpunkterna angivna effektbeloppen skall Bruket skriftligen underrätta Kohlsäter minst 60 dagar i förväg och om ändringen avser annan uttagningpunkt minst 180 dagar i förväg, varefter förestående regler skola iakttagas.

Mom. 3. Bruket förbinder sig att så ordna sin kraftuttagning att för varje avgreningspunkt endast en mätningpunkt ifrågakommer.

Mom 4. Om antalet mätningpunkter äro två eller flera och det således för kontroll av Brukets maximibelastning är nödvändigt att använda minst två maximi-mätare, är Bruket med hänsyn till den s. k. skillnadsfaktorn berättigat att öka i § 9 angivna maximala effektbelopp från 1,500 kilowatt till 1,650 kilowatt; av samma anledning är Bruket berättigat att då antalet av de för avgreningsledningarna å liniesträckan Rottneros—Grumsfjorden—Borgvikssjön erforderliga mätningpunkterna äro två eller flera men endast i detta fall öka ovan i mom. 1 angivna effektbelopp från 1,100 kilowatt till 1,210 kilowatt. Dock må icke under några förhållanden sammanlagda maximeffekten vid alla mätningpunkterna överskrida 1,650 kilowatt.

C) Bruket förbinder sig att bestrida alla omkostnader vid avgreningspunkterna å Kohlsäters högspänningsledningar och att därstädes vidtaga sådana anordningar, som med hänsyn till fullgod driftsäkerhet skäligen kunna anses vara erforderliga.

D) För den elektriska energi, som Bruket äger utbekomma enligt detta kontrakt, skall Bruket icke betala någon avgift till Kohlsäter med undantag för den kraft, som Bruket enligt B. mom. 1 här ovan äger rätt uttaga å linien Karlstad—Kohlsäter. För denna rätt betalar Bruket till Kohlsäter årligen i efterskott 8 kronor pr maximalt uttagen kilowatt och år, varvid medelvärdet av de fyra högsta halvmånadsavläsningarna å den vid tillhörande mätningpunkt befintliga maximi-mätaren anses vara den maximalt uttagna effekten.

E) *Mom 1.* Bruket förbinder sig:

att icke utan Kohlsäters skriftliga medgivande uttaga större effektbelopp eller större energimängd än som i detta kontrakt anges;

att hålla sin elektriska anläggning i gott skick i enlighet med gällande lagar och förordningar;

att icke på sådant sätt mekaniskt eller elektriskt sammankoppla Kohlsäters ledningssystem med annan kraftkälla, att därav tekniska olägenheter för Kohlsäters anläggningar kunna uppstå;

att utföra och driva sin anläggning i överensstämmelse med god teknisk praxis, så att den *varken* störande återverkar på Kohlsäters anläggning *eller*, till följd av större snedbelastning resp. fasförskjutning i Brukets anläggning än som överensstämmer med förhållandet vid detta kontrakts underskrivande resp. vid

tiden för anskaffandet av nya förbrukningsapparater, förhindrar Kohlsäter att ändamålsenligt utnyttja sin anläggning, varande Bruket skyldigt att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som härför skäligen kunna visa sig erforderliga.

Skulle Bruket uttaga större effektbelopp eller större energimängd än vad Bruket här ovan förpliktigt sig att icke överskrida, betalar Bruket till Kohlsäter:

- a) Om Bruket per kalenderår uttager mera än 8,800,000 kilowattimmar: ett pris av 5 öre per kilowattimme, vilket pris ökas med 0,125 öre för varje krona varmed genomsnittspriset å stenkol med c:a 6,500 värmeenheter och normal askhalt under kalenderåret ifråga överstiger 40 kr. per ton fritt Karlstad. Det sålunda bestämda kilowattimpriset erlägges av Bruket för det antal kilowattimmar som Bruket per kalenderår uttager utöver 8,800,000 kilowattimmar, minskat med det antal kilowattimmar, som Bruket enligt subtraktionsmätarna vid resp. mätningpunkter under samma kalenderår uttagit över subtraktionsgränsen;
- b) om Bruket vid resp. mätningpunkter uttager större effektbelopp än vad Bruket enligt B. mom. 2 här ovan exakt angivit: en avgift av 10 kr. per kilowatt och halvmånad för varje kilowatt, som Bruket enligt maximätarna vid mätningpunkterna uttagit utöver det angivna effektbeloppet och
- c) om Bruket vid respektive mätningpunkter uttager energi över subtraktionsgränsen ett kilowatt-timpris motsvarande dubbla den ovan enligt a beräknade avgiften för varje över subtraktionsgränsen uttagen kilowattimme.

Likvid för sålunda uttagen överförbrukning erlägges kvartalsvis i efterskott efter räkning från Kohlsäter.

I och med erläggandet av ovan bestämda avgifter är Bruket befriat från varje annan ersättning eller skadestånd till Kohlsäter för av Bruket uttagen överförbrukning i energi eller effekt.

Kohlsäter förbinder sig:

att dag och natt året om, med de undantag, som nedan under F finnas omnämnda, tillbandahålla abonnenten i detta kontrakt avsedda effekt- och energibelopp;

att utföra, underhålla och driva sina anläggningar på ett förstklassigt sätt, så att en driftsäker energileverans möjliggöres;

att ofördröjligen avhjälpa sådana fel i sina anläggningar genom vilka energileveransen till Bruket inskränkes eller avbrytes;

att på lämplig tid hålla ovan i A mom. 2 omnämnda ställverksrum tillgängligt för Bрукets personal.

Båda kontrahenterna förbinda sig:

att tillse att elektriska anläggningar, som ej ägas eller innehavas av kontrahenterna men som direkt eller indirekt anslutes till kontrahenternas anläggningar,

utföras och skötas så att tekniska olägenheter ej uppstå för den andra kontrahentens anläggning samt att ersätta den andra kontrahenten den skada som härigenom eventuellt kan tillfogas hans anläggning.

F) *Mom. 1.* Den elektriska energi som enligt detta kontrakt tillkommer Bruket, skall utgå med förmånsrätt närmast efter den kraftleverans, som Kohlsäter skall fullgöra på grund av § 6 i detta kontrakt, men eljest före all annan elektrisk energi, som levereras från de kraftstationer, i vilka Rottnaälvens vattenkraft tillgodogöres, och äger Bruket kontrolleringsrätt i detta avseende.

Mom. 2. Kohlsäter är fritaget från tillhandahållandet av i detta kontrakt bestämda effekt- och energibelopp om Kohlsäter hindras därifrån genom force majeure.

Kohlsäter är berättigat att för verkställandet av reparationer, rengöring av spänningsförande delar och isolatorer, provningar, undersökningar, ändringar av sina ledningar, maskiner, apparater och dylikt tillfälligtvis avbryta energileveransen, om förhållandena så oundgängligen kräva, men är Kohlsäter skyldigt att dels om möjligt förlägga sådana avbrott till sön- och helgdagar mellan kl. 9 f. m. och kl. 2 e. m. dels att, då avbrotten kunna förutses, i god tid förut underrätta Bruket härom.

För avbrott av här ovan angivna orsaker erlägger Kohlsäter intet skadestånd till Bruket.

Mom 3 Kohlsäter är berättigat att, om enligt detta kontrakt tillåtna maximi-effektbelopp eller energibelopp överskridas, avbryta energileveransen till Bruket och hålla ledningen fränkopplad till dess Bruket hunnit fränkoppla erforderligt antal energiförbrukande apparater. Brytningen må ske omedelbart, om detta är nödvändigt för driften eller för säkerheten av Kohlsäters anläggningar, i annat fall skall tillsägelse göras per telefon eller annorledes, innan avbrottet sker.

Kohlsäter berättigas att på egen bekostnad vid resp. mätningpunkter installera automatiska strömbrytare, som avbryta energileveransen vid mätningpunkterna, så snart de effektbelopp överskridas, som Bruket enligt B mom. 2 äger rätt enligt kvartstimmemätare uttaga, och förbinder sig Bruket att kostnadsfritt ställa för strömbrytaren med tillbehör erforderligt utrymme till Kohlsäters förfogande. Kohlsäter ansvarar ensamt för strömbrytarens tillförlitliga konstruktion och funktionerande; Bruket tillerkännes rätt till återinkoppling av densamma efter avbrott.

Kohlsäter är likaledes berättigat att avbryta energileveransen till Bruket till undvikande av allmän eller enskild fara, intill dess anledningen till sådant avbrott upphört. För avbrott av i detta moment angivna orsaker erlägger Kohlsäter intet skadestånd.

Mom. 4. Bruket skall självt bära det ansvar för skada, orsakad av elektrisk ström från Brukets egna ledningar, som enligt lagen av den 27 juni 1902 kunna

komma att drabba Kohlsäter såsom ägare till den anläggning, varifrån strömmen tillföres Brukets anläggningar, för såvitt ej Kohlsäter varit vållande till skadan.

G) För den leverans av elektrisk energi, varom ovan stadgats, skall med bibehållande av förestående bestämmelser särskilt kraftkontrakt upprättas med iakttagande av normalt brukliga tekniska detaljbestämmelser, och skall detta kontrakt i brist på åsämjan mällan kontrahenterna avfattas av skiljemän utsedda enligt § 16 här nedan. Samtliga skiljemännen skola, om lagen så tillåter, vara elektroteknici. Skiljemännen böra, innan kontraktet upprättas, höra kontrahenternas önskingar. Vilkendera av parterna, som så önskar, äger omedelbart påkalla upprättande av kontraktet och på alla skiljedom rörande detsamma. Kontraktet bör om möjligt färdigställas före den dag, då energileveransen skall börja.

Sålunda upprättat kraftkontrakt gäller från och med den dag det av kontrahenterna undertecknas eller om kontraktet upprättas av skiljemän från och med den dag detsamma överlämnas av skiljemännen till den 1 januari 1946 samt därpå i 20 års perioder för såvitt detsamma ej av endera av kontrahenterna uppsäges senast ett år före resp. kontraktperioders utgång. Om kontraktet uppsäges skall nytt kraftkontrakt uppgöras i enlighet med bestämmelserna i detta moment, vilket kontrakt likaledes blir gällande i 20 års perioder d. v. s.; i händelse kontrahenterna ej enas om detaljbestämmelserna i det nya kontraktet senast ett halvt år före kontraktstidens utgång, skall detsamma avfattas av skiljemän, utsedda på sätt ovan anges.

§ 11.

Kohlsäter förbinder sig att icke utan Brukets skriftliga medgivande leverera elektrisk energi som föres inom tio kilometers avstånd från Rottneros eller Sunne eller inom en cirkel med 6,5 km:s radie och vägkorsningen vid Ed i Eds socken som medelpunkt.

Bruket å sin sida förbinder sig att icke utan Kohlsäters skriftliga medgivande leverera elektrisk energi, som föres vare sig öster om Klarälven eller, av den energi, som tages från linien Karlstad—Kohlsäter, utanför det område inom Grums, som ovan förbehållits Bruket. Söderut därifrån må av Bruket levererad energi dock ledas.

Båda kontrahenterna berättigas dock att utan den andra kontrahentens hörande leverera elektrisk energi för drift av sådana elektriska spårvägar eller andra kommunikationsleder, som beröra de områden, inom vilka kontrahenterna enligt ovanstående förpliktat sig att oljast ej leverera elektrisk energi. Härmed avses dock icke lokala spårvägsnät inom Karlstad stad med omnejd.

§ 12.

Under tiden till dess att Bruket erhåller fulla den leverans från Kohlsäters kraftstation, vartill Bruket enligt § 9 här ovan är berättigat, gälla följande regler.

a) Bruket berättigas att med det förbehåll, som stadgas i punkt b) här nedan, i sin kvarn och sin kraftstation vid Skarped samt i sin trämassefabrik vid Stora Rottnafallet fritt utnyttja vattenkraften i Skarpedsfallet, Jägerforsen och Stora Rottnafallet på sätt, som hittills skett. Dessutom berättigas Bruket att så snart Kohlsäter genom anläggande av kraftstation å de arrenderade fastigheterna eller på annat sätt erhåller elektrisk kraft tillgänglig å dem, av Kohlsäter utan ersättning bekomma den elektriska energi, som erfordras *dels* för bruksdriften, med undantag för slipverken, *dels* ock för Brukets distribution, i den mån dessa kraftbehov ej kunna tillgodoses av Brukets kraftstation vid Skarped. Denna Kohlsäters leveransskyldighet begränsas till högst 1,200,000 kilowatt-timmar per år med en maximitidbelastning av 400 kilowatt samt begränsas ytterligare genom bestämmelsen i punkt d) här nedan.

b) Kohlsäter må på villkor, varom nedan i denna punkt säges, utan hinder av Brukets i a) här ovan bestämda rätt utbygga fallen i Rottnaälven och utnyttja vattenrätten därstädes. Kohlsäter har rätt att, om sådant för utförande av dessa byggnadsarbeten är behöfligt, påfordra, att Bruket efter två månader förut erhållen skriftlig underrättelse med angivande av skäl utan någon som helst ersättning under en sammanhängande tidsperiod av högst tre månader, infallande under tiden 1 februari 1925—1 februari 1926, inställer vattenuttagningen till sin kraftanläggning och trämassefabrik vid Stora Rottnafallet.

Om i övrigt Bruket genom Kohlsäters åtgöranden tvingas till avbrott i sin drift av trämassefabriken vid Stora Rottnafallet, skall Kohlsäter lämna Bruket full ersättning för den förlust, som bevisligen därigenom förorsakas Bruket. Ersättningens belopp bestämmes i brist på åsämjan av skiljemän enligt § 16 här nedan.

Om Bruket på grund av Kohlsäters byggnadsarbeten hindras att helt eller delvis driva kraftstation och kvarn vid Skarped, som hittills, är Kohlsäter skyldigt att avgiftsfritt tillhandahålla Bruket bristande kraftbelopp i form av elektrisk energi med den spänning och strömart, som nu användes vid Skarpeds kraftstation, men någon annan ersättning är Kohlsäter icke i detta fall skyldigt att utgiva. Bruket är dock icke skyldigt att avstå från vattenkraftens utnyttjande i Skarpedsfallet förr än ett år efter därom från Kohlsäter erhållen skriftlig anmälan och icke förr än Kohlsäter är redo att lämna föreskriven ersättningsenergi.

c) Bruket förbinder sig att, sedan Kohlsäter å de arrenderade fastigheterna färdigställt en eller flera kraftstationer för en sammanlagd generatoreffekt av minst 1,500 kilowatt, inom nedan angivna maximitid, utbyta den kraftmängd, som av

Bruket uttages ur Jägerforsen och Stora Rottanafallet, mot elektrisk kraft från Kohlsäters nämnde kraftstation eller kraftstationer. Dock är Bruket ej skyldigt att hava detta utbyte färdigställt förrän samtliga följande tidsperioder gått till ände, nämligen dels 1 år efter kraftstationens eller stationernas färdigställande, dels 2 år efter det att Kohlsäter lämnat Bruket skriftlig anmälan om den tid, då Kohlsäter beräknas kunna leverera förenämnda effekt, dels ock 7 år från detta kontrakts datum. Bruket är å sin sida berättigat att, sedan Kohlsäter färdigställt kraftstation eller kraftstationer i den omfattning ovan säges, påbörja sagda utbyte 1 år efter därom gjord skriftlig anmälan till Kohlsäter. I sådant fall skall utbytet vara färdigställt inom 2 år från det främställning härom göres från Kohlsäters sida.

Utbytet av med vatten alstrad kraft mot elektrisk kraft må, om Bruket så önskar, ske stegvis dock omfattande minst 300 kilowatt varje gång. Bruket skall minst en månad i förväg underrätta Kohlsäter om den tid, då varje post av ombyte skall äga rum. Efter utgången av den tid, inom vilken utbytet enligt ovan givna regler skulle vara färdigställt, har Bruket icke rätt att i sina kraftanläggningar utnyttja vattenkraften i Rottna älv.

d) Intill dess att Brukets rätt att i sina anläggningar tillgodogöra sig något av Rottnaälvens vattenkraft helt och hållet upphör, må Bruket icke på grund av bestämmelserna i detta kontrakt (således varken på grund av punkt b) eller punkt c) här ovan) från Kohlsäter uttaga sammanlagt mer elektrisk energi än att den samma tillhopa med den elektriska energi, som Bruket uttager i sin egen kraftstation vid Skarped, och den elektriska energimängd, som skulle kunna i Kohlsäters kraftstation eller kraftstationer alstras med den vattenmängd, som Bruket eljest ur Rottnaälven till sina anläggningar uttager, tillsammans ej överskrida en energimängd av 8,800,000 kilowatt-timmar per år och ett effektbelopp av 1,500 kilowatt.

För utövande av erforderlig kontroll över att Bruket ställer sig denna föreskrift till efterrättelse har Kohlsäter rätt att få tillträde till Brukets anläggningar och taga del av där förda anteckningar över energiuttagning, skötsel av dammluckor, maskiners drift m. m., som kan tjäna till ledning för bedömande av huru stor elektrisk energimängd Bruket uttager och huru stor vattenkvantitet det förbrukar.

Kohlsäter förbinder sig att icke utan Brukets samtycke engagera dess arbetare för sina byggnadsarbeten.

§ 13.

Vid utgången av arrendetiden skall Kohlsäter överlåta samtliga å fastigheterna befintliga, Kohlsäter då tillhöriga byggnader till de utarrenderade fastigheternas ägare, som är skyldig inlösa dem till deras dåvarande fulla värde. I brist på åsamjan skall löseskillingen bestämmas av skiljemän enligt lag.

§ 14.

Bruket står icke i något som helst ansvar för rätten till den fastighet, som upptages under punkt 11:o) i § 1 här ovan.

I övrigt ansvarar Bruket för de upplåtna fastigheterna inclusive vad som upplåtes av Edv. Montgomery och rättigheterna enligt följande regler.

Därest anspråk på äganderätt till de försålda fastigheterna eller delar av dem eller till vattenkraften i Skarpedsfallet, Jägerfallet och Stora Rottanafallet skulle framkomma från tredje man och förlust i kraft eller penningar därigenom tillskyndas Kohlsäter, är Bruket därför ansvarigt, under förutsättning, att Kohlsäter vid försvar av arrenderätten mot tredje man bereder Bruket tillfälle att biträda och under förutsättning att Kohlsäter, i händelse att förlikning bör ingås med tredje man, icke träffar sådant avtal annat än efter överenskommelse med Bruket och icke heller vägrar att ingå förlikningsavtal, som av Bruket förordas. Kohlsäter skall också, om Bruket så påfordrar, vara skyldigt att med de medel, som lagen ger, förskaffa sig tillstånd att utnyttja även den kraft i fallet, till vilken eventuellt tredje man kan finnas hava rätt.

Därest kraft måste avstås till tredje man, som gör anspråk på rätt i fallet, skall under ovan angivna förutsättningar den Bruket tillkommande kraftmängden i motsvarande grad minskas. Därest tredje man skall ersättas för sina anspråk med penningar, är Bruket under samma förutsättningar betalningsskyldigt för beloppet. Skulle Bruket icke kunna fullgöra denna sin betalningsskyldighet, må Kohlsäter erhålla ersättning medelst minskning av den Bruket tillkommande kraftmängden. Det ansvar, som kan drabba Bruket på grund av dess hemulsskyldighet, begränsas under alla förhållanden till den elektriska energimängd, som Bruket enligt detta kontrakt skall erhålla, eller till dess motsvarande värde.

Om den dom angående tillstånd till Stora Rottnafallets bebyggande, som nu är beroende på högre instans prövning, vinner laga kraft och Kohlsäter det oaktat underlåter att begagna sålunda laga kraftvunnet tillstånd och i stället begär tillstånd enligt nya vattenlagen, skall den förlust, som genom frångåendet av det givna byggnadstillståndet eventuellt uppkommer, bäras av Kohlsäter ensamt. Dock skall Brukets rätt till ersättning vid utövning av statens lösningsrätt vara begränsad till vad vattenlagen därom föreskriver.

§ 15.

Kontrahenterna äro å ömse sidor berättigade att på annan överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta kontrakt men bliva därmed icke fria från att ansvara för de av kontraktet följande skyldigheternas fullgörande.

Brukets rättigheter på grund av detta kontrakt må aldrig innehavas av mer än en person i sänder. Däremot är innehavaren av Brukets rätt enligt kontraktet behörig att fritt disponera över den Bruket tillkommande elektriska energien.

§ 16.

Twister angående tolkningen av detta kontrakt och av detsamma härflytande rättsförhållanden, med undantag av frågor angående Brukets ersättningskyldighet på grund av § 14 här ovan, skola hänskjutas till skiljemän enligt lag med rätt för kontrahenterna att, sedan skiljedom meddelats, hänskjuta tvisten till domstols prövning, under förutsättning dock, att stämning delgives inom tre månader efter det att den klagande erhållit del av skiljedomen. Om stämning delgives inom sagda tid, skall hela skiljedomen vara helt och hållet förfallen. Sådana tvister, vilkas avgörande enligt särskilda bestämmelser i förestående §§ 10 och 12 skola hänskjutas till skiljemän, må dock icke dragas under domstols prövning.

§ 17.

För Kohlsäters behöriga fullgörande av detta kontrakt skall Karlstads stad gå i borgen såsom för egen skuld.

Såsom ägare av hemmanslott i Södra Arneby bitröder undertecknad Montgomery förestående utarrendering och upplåter alltså till Kohlsäters Kraftaktiebolag den på sagda hemmansdel belöpande andel av den i § 1 punkt 1 Mom. A) i förestående kontrakt omnämnda samfälligheten. För denna upplåtelse betingar jag mig icke någon särskild ersättning.

Karlstad den 18 februari 1920.

EDVARD MONTGOMERY.

Ovanstående arrendekontrakt kommer att av oss i bolagsstämma med A.-Bol. Rottneros Bruk respektive hos Karlstads Belysningsstyrelse för antagande av Kohlsäters Kraftaktiebolag tillstyrkas med förbehåll för eventuellt erforderliga ändringar av uteslutande redaktionell natur.

Beslut i detta ärende skola hava fattats av Karlstads Belysningsstyrelse inom innevarande månads utgång samt av bolagsstämma med A.Bol. Rottneros Bruk resp. av Karlstads Stadsfullmäktige och Kohlsäters Kraftaktiebolag inom mars månads utgång 1920.

Karlstad den 18 februnri 1920.

SVANTE PÅHLSON.

Kommitterade för Karlstads Belysningsstyrelse:

KARL AD. FALK.

IWAR OLSSON.

J. THALÉN.

ALB. ZACHRISON.

ERIK BJÖRKMAN.

På en gång närvarande vittnen:

GUST. E. BERG.

K. G. EDSTRÖM.

Överenskommelse.

För den händelse det köpeavtal mellan Aktiebolaget Rottneros Bruk och Karlstads stad, som denna dag preliminärt träffats och varigenom staden förvärvar äganderätten till bland annat Eds samfällighet, del av Ed litt. Bb I samt Rottnaholmen, allt i Sunne socken, kommer att fullföljas, förbinder sig staden att före den 1 januari 1923 genom särskild överlåtelsehandling kostnadsfritt till bolaget återlämna, efter stadens eget val,

antingen av Eds samfällighet och av Ed litt. Bb I de delar, som å härvid fogade kartskiss betecknats med brun färg,

eller av Rottnaholmen den del, som å samma kartskiss betecknats med gul färg.

Karlstad den 18 februari 1920.

Ovanstående överenskommelse förbinda vi oss att hos Karlstads Belysningsstyrelse tillstyrka för antagande av Karlstads Stadsfullmäktige.

Kommitterade för Karlstads Belysningsstyrelse:

KARL AD. FALK.

IWAR OLSSON.

J. THALÉN.

ALB. ZACHRISON.

ERIK BJÖRKMAN.

Antages:

SVANTE PÅHLSON.

På en gång närvarande vittnen:

GUST. E. BERG.

K. G. EDSTRÖM.

Till Belysningsstyrelsen i Karlstad.

Enligt Styrelsens anmodan den 28 sisl. december har jag, sedan erforderliga handlingar genom belysningsingeniörens försorg den 3 innev. januari blivit mig tillställda sistnämnda dag överlagt med Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns direktör, kaptenen Sven Lübeck, angående det för Karlstads räkning ifrågasatta inköpet av Rottnerosfallen m. m.

Av byrån har jag begärt och erhållit ett officiellt utlåtande i frågan, vilket härmed översändes, och anhåller jag att samtidigt få ytterligare anföra följande:

Förhandlingar om inköp för staden Karlstads räkning av vattenkrafttillgångarna vid Rottneros började för flera år sedan på Styrelsens initiativ efter därom av belysningsingeniören väckt förslag. Med längre eller kortare avbrott

hava dessa förhandlingar sedan fortgått, men de ifrågasatta säljarna hava haft ytterligt svårt att angiva sina villkor för en överlåtelse. Efter hand gick det också därefter, att något samförstånd icke längre ansågs möjligt.

Vid ärendets sålunda förmodade avförande för alltid riktade belysningsingenjören Styrelsens uppmärksamhet på den vattenkraft, som numera disponeras av staden genom Kohlsäters kraftaktiebolag. Tack vare bankdirektör Sandwalls medverkan lyckades staden också på förmånliga villkor förvärva såväl nämnda vattenkraft som ock vissa jordegendomar m. m., som tillhörde Kohlsäters aktiebolag.

Huru välkommet detta förvärv än var, så kunde det emellertid icke beräknas säkerställa stadens behov av elektrisk energi för längre tid än intill år 1935, och man skulle därför vara hänvisad att för ytterligare tillgodoseende av kommunens kraftbehov framdeles påräkna samarbete med vattenfallsstyrelsen eller annan distributör av elektrisk energi.

Det torde härvid i förbigående böra nämnas, att vid den tiden svårigheter hade yppat sig i fråga om den del av energileveransen från kraftverket vid Dejefors, vilken överstiger den ursprungligen kontrakterade. Härigenom gjordes också en skyndsam uppgörelse med dåvarande ägare av Kohlsäter önskvärd, omständigheter som kunde ha nog intresse att förtjäna ett särskilt belysande, om icke denna skrivelse därigenom komme att förlängas mera än lämpligt.

Sedermera hava mot förväntan underhandlingarna med Aktiebolaget Rottneros Bruk kunnat återupptagas, och Belysningsstyrelsen har icke kunnat anse det redan skedda köpet av Kohlsäters m. fl. egendomar därvid utgöra något hinder.

Den vattenkraft, som genom sistnämnda köp erhållits, är helt visst av ett utomordentligt stort värde, men ett *ytterligare* förvärv av Rottnerosfallen har också åtskilliga fördelar, bland vilka följande torde vara de viktigaste:

1) Fastän nuvarande ägaren undantagit t. v. intill 8,800,000 kvtr per år, blir det från Rottnerosfallen för staden efter full utbyggnad disponibla energibeloppet vida större än det, som kan påräknas från Kohlsäter, och alltså ägnat att medgiva en betydande ökning av i Karlstad nu hemmahörande eller framdeles uppstående industriella anläggningars kraftförbrukning.

2) De tre fallen vid Rottneros ligga så nära varandra, att vattenkraften, utan att allt för stort område behöver sättas under vatten genom uppdamning eller allt för långa tubledningar behöva ifrågakomma, kan tillgodogöras genom en eller högst två kraftstationer.

3) Även om råkraften vid Rottneros måste betalas tämligen högt, så kompenseras detta genom jämförelsevis låg utbyggnadskostnad.

4) Reglering av närmast ovan fallen liggande vattendrag är redan utförd eller förberedd, något som ännu icke i nämnvärd mån kunnat ske i fråga om Kohlsätersområdets vattendrag.

Hade ett avtal med Aktiebolaget Rottneros Bruk kunnat tidigare komma till stånd, hade sannolikt affären Kohlsäter icke blivit gjord, och ur denna synpunkt var möjligen det förstnämnda avtalets fördröjande endast en fördel. Men förhandlingarnas, vad Belysningsstyrelsen beträffar, ofrivilliga utdragande på tiden, medan konjunkturerna ur säljarens synpunkt blivit och dag för dag fortfarande synes bliva gynnsammare, har lett till en undan för undan skeende fördyring av den för stadens räkning ifrågasatta affären. Och allt tyder på, att om denna ej nu kommer till stånd, så blir priset nästa gång ännu avsevärt mycket högre.

Att köpet av Kohlsäter m. fl. vattenrätter föregått bör sålunda icke vara ägnat att utgöra hinder för Rottnerosaffärens avslutande. Och i samband därmed har det helt visst sin riktighet, som vattenbyggnadsbyrån nu anför, att "ett inköp av Rottnerosfallen icke gör det mindre önskligt för staden att förfoga även över vattenfallen vid Kohlsäter, Snarkil och Karlsfors". Ty, fränsett Kohlsätersaffärens ekonomiska värdefullhet i övrigt, ställer det sig vida lättare att med vinst tillfälligt avsätta den överskottsenergi, som vid vissa stadier av fallens utbyggnad kan vara tillgänglig, än att framdeles träffa avtal för stadens räkning om ytterligare energileverans från distributörer, vilkas pris kan väntas i regeln stå i direkt förhållande till avtalets större eller mindre nödvändighet för staden såsom köpare.

Vattenbyggnadsbyrån har haft tillfälle att noga följa utvecklingen av Karlstads vattenkraftfrågor sedan åtskilliga år och bör sålunda äga synnerlig kompetens att bedöma läget. Och då byrån anser sig "böra bestämt tillråda styrelsen att söka genomföra inköpet av Rottnerosfallen", även om ingen jämkning i köpevillkoren kan ernås, (och varje sådan av betydelse synes vara utesluten), så bör utan tvivel detta sakkunniga råd vara värt att följa.

Höjda bränslepriser måste väl komma att efter hand föranleda även den höjning av priset på elektrisk energi, vilken i stort sett hittills låtit förvånande länge vänta på sig, detta sistnämnda åtminstone delvis beroende på svårighet att ändra långvariga leveranskontrakt. Men om staden skulle försumma den nu erbjudna möjligheten och låta Rottnerosaffären gå sig ur händerna, så kan därför av allt att döma den påföljd svårligen undgås, att det framtida ökade kraftbehovet måste tillgodoses enligt priser, som vederbörande innehavare av vattenkraftkällor komma att utan vidare föreskriva. Den prisförhöjning, som då ej torde kunna undgås, kan komma att motsvara betydande kapital.

En ganska lång tid har jag haft äran vara Belysningsstyrelsens ordförande och sålunda ej kunnat undgå att förvärva någon erfarenhet beträffande stadens kraftfrågor. Och med stöd härav anser jag mig nu böra och kunna på det livligaste tillstyrka, att staden begagnar detta av allt att döma enda återstående tillfälle att inom rimligt avstånd förvärva en egen kraftkälla av jämförelsevis be-

tydande storlek. Därmed skulle tydligen på fullt antagliga villkor kunna för avsevärd framtid säkerställas industriens utvecklingsmöjligheter inom Karlstad, något som för ett samhälle i framtåg bör vara av allra största betydelse.

Om ock med någon reservation torde kunna påstås, att det samhälle, som vill i tid och väl ordna för sin framtid, ej kan göra för stora ansträngningar för att säkerställa sin tillgång till elektr. energi för industriellt och andra ändamål.

Jag tillåter mig anhålla, att denna min skrivelse må biläggas de handlingar i ärendet som av Styrelsen överlämnas till stadsfullmäktige.

Stockholm den 8 januari 1920.

S. GULLSTRÖM.

Avskrift.

Protokoll, hållet vid styrelsens för Kohlsäters Kraftaktiebolags sammanträde i Karlstad den 28 februari 1920.

Närvarande: Herrar Sandwall, Vendel, Noréus och Thoresson.

§ 6.

Vid sammanträdet, som hölls i närvaro av Belysningsstyrelsen i Karlstad, hemställde Belysningsstyrelsen, att Kohlsäters Kraftaktiebolag ville förklara sig berett att för tillgodoseende av Karlstads stads behov av elektrisk kraft åtaga sig ett ifrågasatt arrende av Aktiebolaget Rottneros Bruks vattenfall i Rottna älv med erforderligt jorderområde utmed älven jämte utbyggnaden av fallen samt för sin del godkänna ett det 18 innevarande månad mellan komiterade för Belysningsstyrelsen och bolaget därom upprättat, nu företett kontraktsförslag.

Efter en längre överläggning, varunder från styrelsens sida framhölls, dels att styrelsen, som saknade förutsättningar att ur teknisk synpunkt bedöma saken och icke haft tillfälle ingående granska kontraktets bestämmelser eller ordentligt överskåda de ekonomiska konsekvenser, som åtagandet skulle för bolaget medföra, därutinnan måste sätta sin lit till de utredningar, som genom komiterade och deras sakkunnige verkställts, dels ock att bolaget icke hade någon möjlighet att på egen hand anskaffa de medel, som för ändamålet komme att tagas i anspråk, beslöt styrelsen tillmötesgå Belysningsstyrelsens framställning och för sin del god-

känna ovanberörda kontraktsförslag, allt under förutsättning, att Karlstad stad sörjde för att bolaget erhöle de penningemedel eller den kredit, som för arrendavtalets fullgörande bleve erforderlig.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Rätt avskrivet, betygar

Ex. officio:
OTTO ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 mars 1920.

§ 149.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens förslag rörande inköp av Rottnerosfallen m. m.

Kammaren fann det vara en angelägenhet av högsta vikt för staden att i tid försäkra sig om erhållande av elektrisk kraft från egna kraftkällor för mötande av det alltjämt växande behovet. Drätselkammaren vore visserligen ej blind vare sig för de betydande krav i ekonomiskt avseende, vilka ställdes på staden i och för de erforderliga anläggningarnas utförande eller för de risker, som vissa av de föreslagna villkoren kunde medföra. Då emellertid dessa risker vid ett närmare skärskådande torde åtskilligt reduceras och i allt fall enligt belysningsstyrelsens bestämda uppfattning ingen ändring i villkoren stode att vinna, beslöt drätselkammaren *enhälligt* tillstyrka stadsfullmäktige att besluta:

1. att bemyndiga drätselkammaren att för stadens räkning inköpa Rottnerosfallen i enlighet med det av belysningsstyrelsen överlämnade förslaget till köpekontrakt;

2. att till gäldande av köpeskillingen upptaga ett lån å 200,000 kronor på högst 40 års amorteringstid, att å detta beslut söka Kungl. Maj:ts stadfästelse samt att åt drätselkammaren uppdraga att, sedan sådan stadfästelse erhållits, vidtaga nödiga åtgärder för medlens anskaffande.

3. att till stämpel- och övriga lagfarts- och inteckningskostnader samt kostnader för erforderliga lantmåteriförrättningar, utredningar m. m. bevilja ett förslagsanslag å 30,000 kronor att anskaffas medelst uttaxering och att av detta belopp ställa 10,000 till drätselkammaren och 20,000 kronor till belysningsstyrelsens förfogande; samt

4. att bemyndiga belysningsstyrelsen

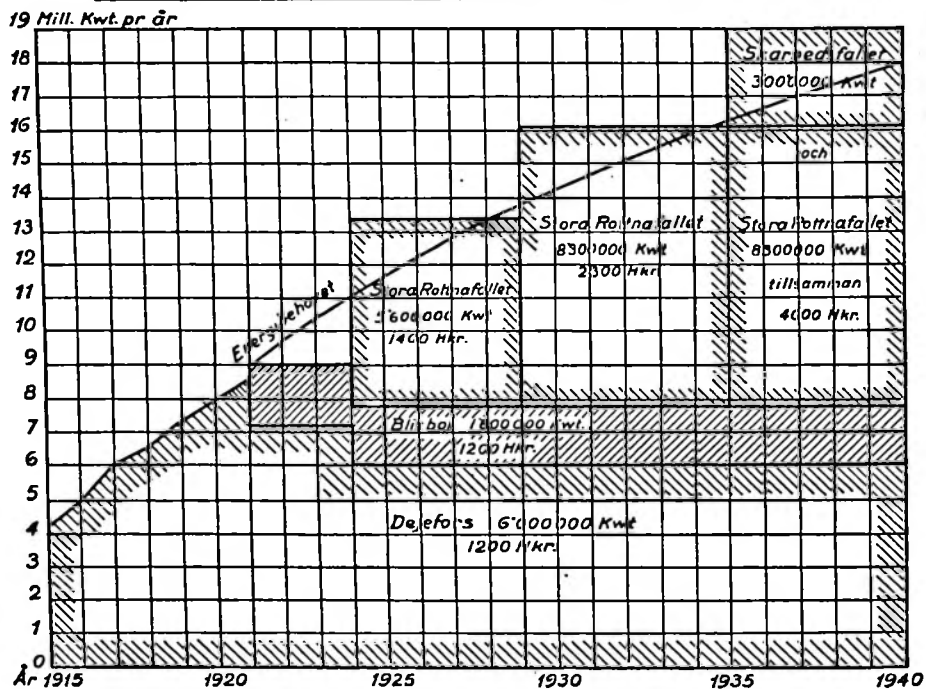
dels att med Kohlsäters Kraftaktiebolag träffa överenskommelse, varigenom bolaget, under förutsättning av stadens medverkan till medelsanskaffning på sätt och till belopp, varom särskilda framställningar skola i mån av behov till stadsfullmäktige ingivas, förbinder sig att i enlighet med av Belysningsstyrelsen överlämnade förslag till arrendekontrakt övertaga arrendet av Rottnerosfallen samt, sedan utredning angående en första utbyggnad av belysningsstyrelsen i samråd med bolaget gjorts, verkställa en dylik utbyggnad,

dels att av elektricitetsverkets tillgängliga medel varje år till Kohlsäters Kraftaktiebolag utbetala under åren 1920—1929 kr. 75,000: — och under åren 1930—1965 kr. 37,800: — såsom ersättning för leverans av elektrisk energi samt att med nämnda kraftaktiebolag uppgöra kontrakt härom.

Som ovan.

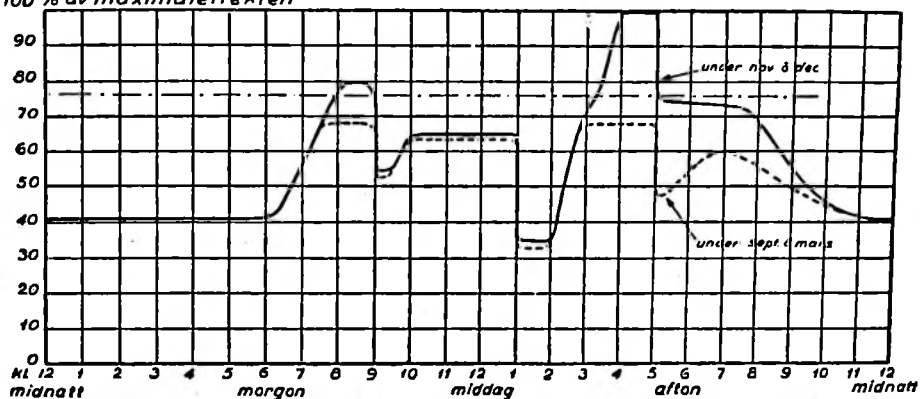
In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Karlstads Stads Kraftbehov Åren 1915–1940

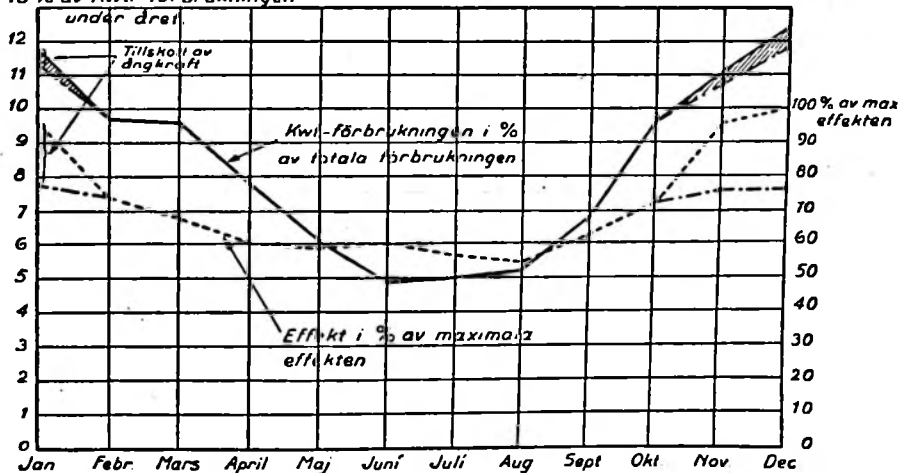

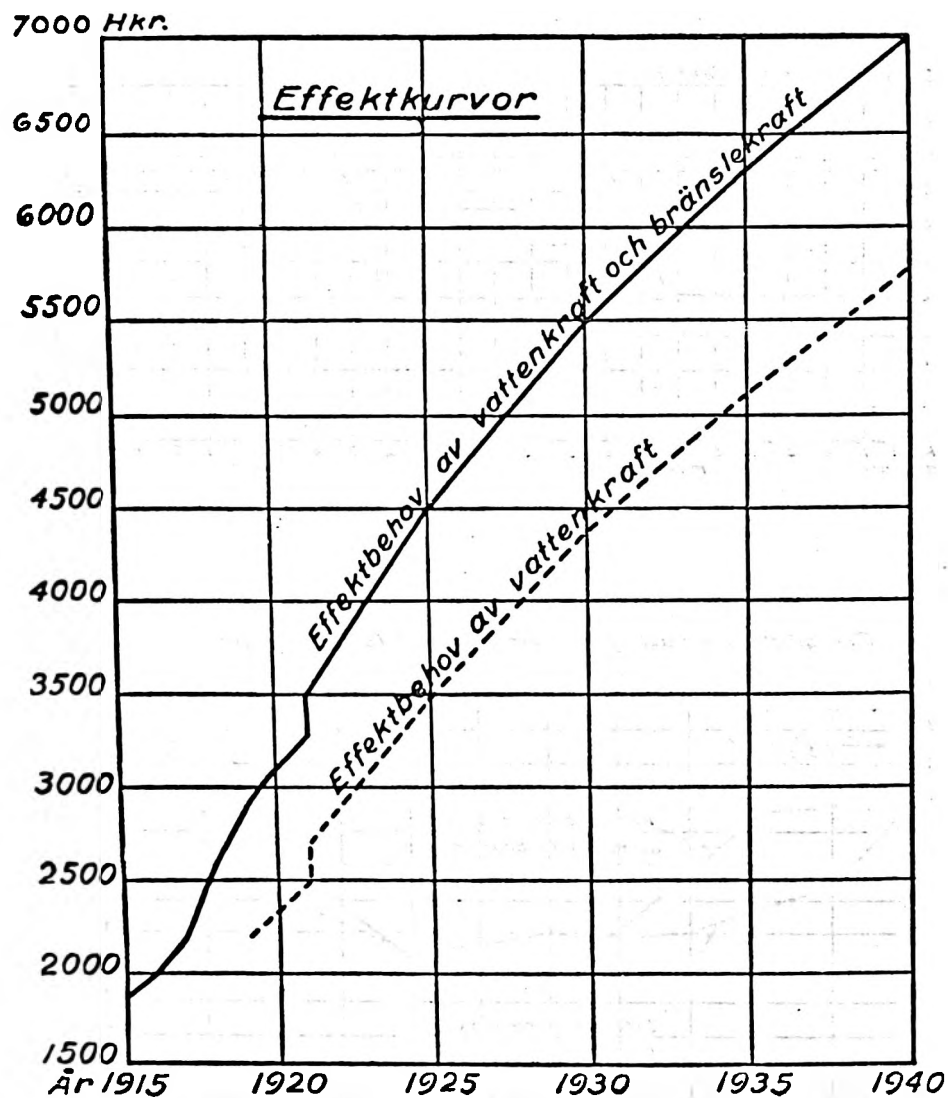
Belastningskurvor under vintern

100 % av maximeffekten

Energibehovets växlingar under året enl 1918 års journaler.

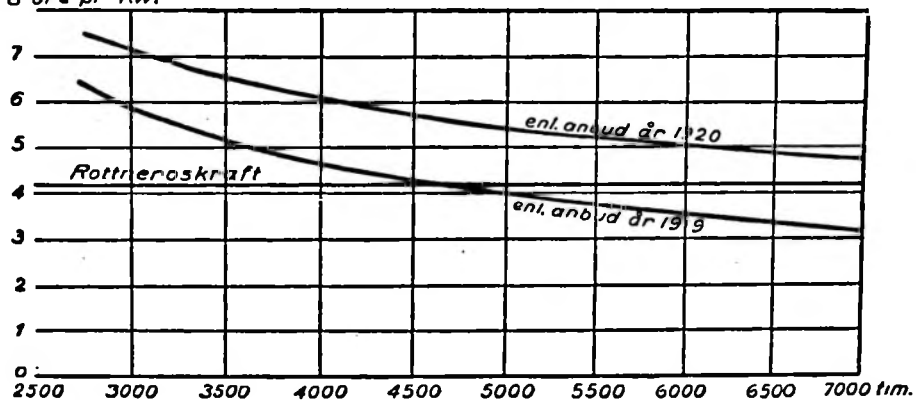
13 % av Kwt.-förbrukningen

Pris å Trollhättekraft vid olika utnyttjningstider

8 öre pr Kwt

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

15 April.

N:o 7.

Brandchefens berättelse över brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet under år 1919.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Brandstyrelsen får härmed överlämna brandchefens berättelse över brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet under år 1919 samt anhålla, att trettio tryckta exemplar av stadsfullmäktiges handlingar innefattande ifrågavarande årsberättelse ställas till brandchefens förfogande.

Karlstad den 16 mars 1920.

EMIL ANKERS.

Per Ågren.

Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Jämlikt bestämmelsen i stadens brandordning har jag äran härmed överlämna följande berättelse över brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet under år 1919.

Eldsvådor.

Brandkåren har varit allarmerad 53 gånger: för eldsvåder eller tillbud till dylika 18 gånger, för soteld 18 gånger, för trängrök 6 gånger, på grund av falskt allarm 1 gång och av andra anledningar 10 gånger.

Bifogade tabell utvisar tiden, då meddelande om eldfara ingått, brandstället, anledningen till utryckningen, brandskadeersättningarnas belopp m. m.

Av eldsvådorna hava tre varit av den omfattning, att slangledningarna från brandpost eller maskinspruta behöft användas. I övriga fall har elden släckts med pytspruta eller annan redskap.

För skador, föranledda av eldsvådor, vid vilkas släckning brandkårens hjälp påkallats, hava brandförsäkringsbolagen utbetalat i ersättning kr. 38,383: 99.

Personal.

Inom brandkårens fast anställda personal har ingen annan förändring inträffat än, att brandmannen J. A. Horner, som vunnit anställning vid Skoghallsverken såsom kontorsvaktmästare och tillika brandmästare, på egen begäran erhållit avsked.

Till hans efterträdare har antagits montören Albert Eriksson härifrån staden.

Brandmästare Engström har åtnjutit tre månaders tjänstledighet, under vilken tid han innehaft förordnande såsom brandchef i Uppsala. Under denna tid har f. brandmästaren G. A. Welin varit förordnad såsom brandmästare.

I. *Den fasta kåren utgöres av:*

brandchef,
brandmästare,
maskinist,
korpral,
vice korpral,
kusk och
12 ordinarie brandmän.

II. *Den fasta brandkårens reserv utgöres av:*

a) reservens första uppbåd:

2 förmän,
1 maskinist och
30 reservbrandmän samt

b) reservens andra uppbåd:

alla i staden boende mantalesskrivna arbetsföra män i ålder 32—35 år (omkring 150 man).

III. *Allmänna brandkåren.*

Enligt stadens brandordning åligger det stadens övriga innevånare att vid behov på anmodan av brandbefälet utan ersättning biträda vid eldsläcknings- och därmed sammanhängande arbete.

Avlöningsförmånerna hava varit:

a) För den fasta brandkårens personal:

brandchefen, lön och tjänstgöringspenningar	1,500: —	
ålderstillägg efter 5 och 10 år à 300	600: —	2,100: —
brandmästaren, lön och beklädnadsersättning	1,650: —	
ålderstillägg efter 5, 10 och 15 år à 150	450: —	2,100: —
För brandchefen och brandmästaren tillkommer förmånen av familjebostad med bränsle och lyse.		
maskinisten, (arbetar på den i närheten av brandstationen lig- gande Karlstads Mek. Verkstad) arvode		200: —
korpralen, lön och befälsarvode	1,200: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120	240: —	1,440: —
vice korpralen och kusen lön och befälsarvode	1,140: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120	240: —	1,380: —
ordinarie brandman lön	1,080: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120	240: —	1,320: —

Det ordinarie brandmanskapet åtnjuter dessutom förmånen av bostad inom brandstationen med uppvärmning, gas för kokning (450 m³ pr år) samt uniform.

Dyrtidstillägg har under året utbetalats i likhet med föregående år.

I december månad beslöt stadsfullmäktige bevilja brandmästaren och samtliga brandmän ett ytterligare lönetillägg av 300 kronor för år 1919.

b) För reservkårens personal:

förste förmannen, arvode	100: —
andre d:o »	50: —
maskinisten »	300: —
brandmännen »	25: —
jämte 1 krona 50 öre i timmen för arbete vid eldsläckning.	

c) läkaren, arvode	75: —
veterinären, arvode ..	100: —

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande. Femtioåtta sjukdagar hava under året förekommit.

Ordinarie brandman åtnjuter läkarevård och medicin på stadens bekostnad. Gift brandman läkarevård även för familjen.

Den disponibla utryckningsstyrkan inom brandstationen har utgjorts av: under dagen minst tio och under natten minst sjutton man.

Hästar.

På brandkårens stall finnas åtta hästar uppställda, av vilka fyra varit avsedda till första utryckning. Övriga hava använts till körslor för stadens räkning. Tre man av brandmanskapet hava därvid tjänstgjort såsom körkarlar med ombyte varje dag. Den fjärde hästen har körts av drätselkammarens körkarl.

Inkomsterna för berörda körarbete hava uppgått till 18,323 kronor.

Underhållskostnaden, inberäknat försäkring, skoning, sjukvård m. m., har uppgått till 5,25 kronor per häst och dag.

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande. Endast sju sjukdagar hava förekommit.

Tjänstgöring.

Övningar med den kasernerade styrkan hava ägt rum i regel varje dag.

Reservkåren har övats 7 gånger.

Den dagliga *sysselsättningen* för den kasernerade styrkan har varit ordnad sålunda:

1 man har tjänstgjort såsom telegrafpost under 1 dygn från kl. 8 f. m. räknat, (mellan kl. 10 e. m. — 5 f. m. ytterligare 1 telegrafpost); 3 man hava utfört körarbete för stadens räkning; 2 man varit kommenderade till stalltjänst samt 5 man ombestyrrt rengöring inom och utanför stationen jämte andra förekommande arbeten.

Fridagar hava åtnjutits av 1 man vart tionde dygn, från kl. 8 f. m. räknat, samt var annan söndag fr. kl. 8 f. m. till kl. 10 e. m. Korpralen, vice korpralen och stallpersonalen hava åtnjutit fritid var femte dag från kl. 2 e. m. till kl. 6 e. m.

De brandmän, som varit kommenderade på körarbete, hava åtnjutit ledighet från körarbetets slut för dagen till kl. 10 e. m. samma dag.

Under sommarmånaderna har varje brandman kommit i åtnjutande av 7 dagars semester.

Vakthållning under föreställning å teatern har bestridits av två man mot en ersättning av kr. 3 per man och vakt, vilken ersättning tillfallit manskapet. Tillsammans hava 117 dylika vakter förekommit.

På *rekvisition av polisman* hava 11 st. skjutsar lämnats. Vid transporten har en vanlig s. k. planvagn använts, då intet annat fordon stått till brandkårens förfogande. Visserligen hava stadsfullmäktige den 18 maj 1911 beslutit anskaffa en transportvagn och anvisat medel härtill, men detta stadsfullmäktiges beslut har icke gått i verkställighet.

Brandredskap, brandtelegraf m. m.

Till första utryckning hava följande fordon avsetts: redskapsvagn, mekanisk stege,

motorspruta och slangvagn samt till *andra uttryckning* (reservkåren) manskapsvagn, två ångsprutor med kol- och slangvagn samt mekanisk stege.

Den 31 december funnos i brandväsendets ägo följande *större brandredskap* (samtliga fordon utom en mekanisk stege äro tvåspända:

manskapsvagn,

två redskapsvagnar,

motorspruta om 1,800 minutiliter,

ångspruta om 1,300 minutiliter,

„ „ 800 „

två mekaniska stegar,

en slangvagn medförande bland annat 900 mtr tryckslang 63 m.m. samt

en kol- och slangvagn medförande 2 hektoliter ångkol och 500 meter tryckslang, 85 m.m.

Härtill komma tre handkraftsprutor samt en vagn för transport av brandsegel med tillbehör, vilka äro avsedda för reservkårens andra uppbåd.

Slangförrådet utgöres av: 900 meter 85 m.m. dubbel hampslang samt 2,700 meter 63 m.m. enkel slang dels av linne och dels av hampa.

Brandtelegrafen omfattar fyra distrikt med 25 st. brandskåp. Ett nytt brandskåp har uppsats inom Nya hamnens område. De yttre ledningarna hava en längd av omkring 23 kilometer.

Brandposternas antal är 185 st. Deras skötsel har handhåfts av vattenverkets personal.

Utgifter och inkomster.

<i>Utgifterna</i> hava uppgått till.....	kronor 142,828: 18
<i>Inkomsterna</i> „ „ „	„ 18,323: —
vadan stadskassans tillskott blir	„ 124,505: 18

Härvid är att märka, att i denna summa ingå några poster, som icke äro direkta utgifter för stadskassan nämligen

hyra för brandstationen kronor 10,200: —

avgift till vattenverket för:

vattenledningsanläggningen „ 8,970: —

för skötsel av brandposter..... „ 1,000: —

Summa kronor 20,170: —

Minskas totalutgifterna med denna summa och med inkomsterna, återstår kronor 104,335:18, vilket belopp alltså blir stadens verkliga utgift för brandväsendet (i relation till stadens folkmängd kr. 5: 50 per invånare).

Karlstad den 28 februari 1920.

PER ÅGREN,

brandchef.

Tabellariskt sammandrag
över
Eldsvådor m. m. 1919.

Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Sätt för allarmeringen	Anledning till elden eller till utryckning
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Januari	3	6,30 e. m.	Drottningg. 32	Boningsrum	Telefon	
	2	1,37 e. m.	Högre allm. läroverket		Telefon	Soteld
	23	2,40 e. m.	Sandbäcksgat. 5	Vind	Brandskåp	Obekant
Febr.	3	10,10 f. m.	Statens järnv. lok.-stall	Trappuppgång	Brandskåp	Överhettning av plåt rör.
Mars	10	7,14 e. m.	Ö. Torgg. 6		Telefon	Soteld.
	22	9,13 e. m.			Brandskåp	
	3	3,18 e. m.	V. Torggat. 7	Snickareverkstad	Telefon	Gnistor.
April	8	4,30 e. m.	Frimurarelogen	Boningsrum	Brandskåp	Lek med tändstickor
	10	9,42 f. m.	Kungsgatan 20		Telefon	Soteld.
	11	3,33 e. m.	Herrhagen 404	Boningsrum	Telefon	Felaktig rökgång.
	19	9,15 e. m.	Sandbäcksgatan 3	Boningsrum	Telefon	Trängrök.
	21	3,15 e. m.	V. Torggatan 17	Rum för sopor	Telefon	Varm aska.
	30	4,45 e. m.	Sandbäcksgatan 3	Boningsrum	Telefon	Trängrök.
	4	10,30 e. m.	Herrhagen 282		Telefon	Soteld.
	21	12,18 e. m.	Hotell Haga		Telefon	Soteld.
	24	12 midd.	Karlst. Mek. Verksad		Brandskåp	Soteld.
	1	12,50 e. m.	Haga 12		Telefon	Soteld.

Brandskade- ersättniugar		Anteckningar
Kr.	öre	
		Papper och tyglappar, som stoppats bakom en kakelugn hade antänts. Släcktes med pyts spruta.
27,987	55	Av okänd anledning hade eld uppkommit å vinden till den fyra våningar höga gårdsbyggnaden. Genom en trappuppgång i denna byggnad uppdrogos två ledningar. Mekaniska stegen restes å gatan, och uppför densamma drogs en ledning, i syfte att hindra elden gå över till huvudbyggnaden, vilket också lyckades. Släckningsarbetet pågick till kl. 5 e. m. Vakhållning bestreds till kl. 10 e. m. Del av reservkåren deltog i släckningen.
		Genom ett dåligt isolerat plåtrör från en eldstad hade omkringliggande delar av såväl golvet som en av väggarna antänts. Elden släcktes med några pytsar vatten.
		Vid uttryckningen hände ett missöde. En på Tingvallagatan utan tillsyn lämnad häst, förspänd ett fordon, blev skrämnd av brandkårens hornsinaler och ställde sig tvärt över gatan, då brandkåren befann sig endast några meter från densamma. För att undvika sammanstötning måste första fordonet svängas åt sidan och kom härvid att kollidera med ett träd, varvid stången bröts av och de främre navkälkarne skadades. Delar av det skadade fordonets redskap lastades på stegvagnen, varefter brandkåren fortsatte sin väg.
		Falsk allarm.
484	60	Genom gnistor från en limkokningsugn hade hyvelspån och annat träavfall antänts. Elden släcktes med pyts spruta.
109	20	Gardinerna framför ett fönster hade blivit antända. Elden var vid brandkårens framkomst redan släckt.
75	—	
1,210	20	Kläderna i en garderob hade genom gnistor, som utträngt genom en spricka i skorstensstocken, blivit antänd. Elden var vid brandkårens ankomst i det närmaste släckt.
		Sopor hade genom uttömd varm aska blivit antända. Släcktes med pyts spruta.
		Inspektion av brandchefen.
29,866	55	

Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Sätt för allarmeringen	Anledning till elden eller till utryckning
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Maj	8	7,05 e. m.	Haga 9	Vind	Telefon Brandskåp	Soteld. Vårdslöshet.
	12	11 f. m.	Sandbäcksgat. 5.			
	14	3 e. m.	Gräsdalen	Uthusbyggnader	Telefon	Lek med tändstickor
Juni	14	6,40 e. m.	Ö. Torggatan 2		Telefon	Soteld.
	26	8,05 e. m.	Hamngatan 16		Telefon	Soteld.
	3	9,30 f. m.	Kungsgatan 4		Telefon	Trängrök.
	16	1,15 e. m.	Dalmers		Telefon	Soteld.
	17	11,30 f. m.	Sandbäcksgat. 3		Telefon	
Juli	20	8,35 e. m.	Sandbäcksgat. 5		Telefon	Soteld.
	26	8,03 f. m.	Karlstads Kol- & Koks A.-B. kolupplag vid Inre hamnen		Telefon	Självantändning!
Augusti	7	11,09 f. m.	Hagaborg	Fabriksbyggnad Boningsrum	Brandskåp Telefon	Soteld. Oförsiktighet vid skö- tsel av biografappa- rat.
	10	7 e. m.	Herrhagen 231			
	20	2,05 e. m.	Bangården vid Nya hamnen	Sleepersupplag	Telefon o. brandskåp	Gnistor fr. lokomotiv
	28	1,45 e. m.	Åttkantsgat. 9	Vind	Brandskåp	Oförsiktigt handtera- de av brinnande lj
Sept.	3	4,35 e. m.	Kungsgatan 20		Telefon	Trängrök.
	25	12,15 e. m.	Tingvallagat. 16		Telefon	Trängrök.
Okt.	25	11,40 f. m.	Haga 7		Telefon	Soteld.
	25	6,25 e. m.	Sandbäcksgatan 4		Brandskåp	
	28	12,55 e. m.	Drottninggat. 16		Telefon	Soteld.

Transport

Brandskade- ersättningar		Anteckningar
Kr.	öre	
29,866	55	
—	—	Antagligen genom oförsiktighet vid bruk av tändstickor hade diverse föremål i ett vindskontor fattat eld. Elden var vid brandkårens framkomst redan släckt.
3,915	—	Brandkåren allarmerades först omkring 30 minuter efter eldens upptäckt. Vid framkomsten till den omkring 4 km. från brandstationen belägna platsen befunnos tre uthusbyggnader vara i det närmaste nedbrunna. Vatten fanns ej att tillgå annat än ur två brunnar och ett dike. Brandkårens arbete inskränkte sig till att söka släcka de brinnande resterna av husen, vilket också lyckades, trots den knappa vattentillgången.
200	—	Inspektion av brandchefen. Genom självantändning hade eld uppstått i kolupplag, Kolen omskyfflades. Vattenbegjutning genom en ledning från motorsprutan. Vakhållning av brandkåren till kl. 2 e. m. då den övertogs av firmans personal.
180	—	Vid förevisning av kinematografbilder hade filmen fattat eld och tapeten å en vägg antänts. Elden var vid brandkårens ankomst släckt av i huset boende personer. Genom gnistor från ett växellok hade ett vid järnvägsspåret liggande sleepersupplag råkat i brand. Elden släcktes på några minuter med vatten ur två ledningar från brandpost. Eftersläckningen verkställdes av järnvägens personal. Vid besök i ett vindskontor hade en person, som lyst sig med ett bart brinnande ljus, råkat att antända i kontoret förvarade klädespersedlar. Elden släckes efter några minuter, utan att hava förorsakat någon nämnvärd skada. Någon eldfara förefans icke. Någon eldfara förefans icke. Inspektion av brandchefen.
34,321	55	

Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Sätt för allarmeringen	Anledning till elden eller till uttryckning
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Nov.	1	3,24 e. m.	V. Torggatan 16		Telefon	Transport
	3	1,20 f. m.	V. Torggatan 12		Brandskåp	Soteld.
	3	5,15 e. m.	V. Torggatan 20		Telefon	Soteld.
	7	4,30 e. m.	Kungsgatan 4		Telefon	Soteld.
	9	11,25 f. m.	Hamngatan 16	Boningsrum	Brandskåp	Lek med tändstickor.
	22	12,35 e. m.	Ö. Herrhagen 28		Brandskåp	
	30	10,19 f. m.	Drottninggat. 14	Boningsrum i Grand Hotell	Brandskåp	Kortslutning.
Dec.	3	4,43 e. m.	Lilla Sjöstad	Uthusbyggnad	Telefon	Obekant.
	13	9,59 f. m.	Tingvallag. 1		Telefon	Soteld.
	16	3,08 e. m.	Kungsgatan 6		Telefon	Soteld.
	17	11,43 f. m.	Kvarnberget 86		Telefon	Soteld.
	25	10,53 e. m.	Erikstad 6	Boningsrum	Telefon	Gnistor.
	28	1 e. m.	Kungsgatan 2	Boningsrum	Telefon	Oförsiktighet.
	29	11,25 e. m.	Mariedalsgat. 4	Tambur	Telefon	Felaktig skorstenssmi
						Summ

Brandskade- ersättningar		A n t e c k n i n g a r
Kr.	öre	
34,321	55	Vakt vid utbränning av glasyrsot. Falskt allarm av okynne. Personen, som allarmerat brandkåren, anhölls omedelbart av två påpassliga poliskonstaplar. Han dömdes av rådhusrätten till 50 kr. böter för skadegörelse och 5 kr. böter för fylleri. Dessutom fick han ersätta brandkåren med 54 kr. för åverkan å brandskåpet samt för »störd nattro». Gardinbrand, som släcktes av i huset boende personer. Kontakt i brandtelegrafen.
2,671	50	Elden härledde sig antagligen från ett elektriskt värmeelement. Väggar och tak skadades jämte i rummet befintliga möbler. Elden släcktes med pyttssprutor. Hotellets elektriska allarmapparat var satt i funktion och tjänstgjorde utan anmärkning. Samtliga resande i hotellet blevo varskodda om eldsvådan och vidtogo åtgärder för utrymning av hotellet.
1,229	64	Vid brandkårens framkomst befanns en uthusbyggnad vara i full brand. Elden släcktes på omkring en halvtimme med vatten från två ledningar från ångspruta. Utryckningen fördröjdes därigenom, att motorsprutan med vänstra hjulen fastnade i en slarvigt igenfylld grav, grävd av elektricitetsverket för en belysningskabel. Sprutan måste kvarlämnas och en ångspruta hämtas i dess ställe.
71	30	Antagligen genom gnistor, som utträngt genom sprickor i skorstensstock, hade tapeten på en vägg i närheten av en eldstad antänts. Elden var vid brandkårens framkomst släckt av i huset boende personer. Ringa skada. En spritlampa, som placerats för nära gardinerna i ett boningsrum hade antänt desamma. Elden släcktes av i huset boende. Obetydlig skada.
250	—	Golv et invid skorstensmuren antänt. Elden släcktes med pyttsspruta på några minuter.
38,383	99	

Karlstad den 5 februari 1920.

PER ÅGREN, brandchef.

Karlstad, Karlstads-Tidnings A.-B. 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

20 Maj.

N:o 8.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i brandstyrelsen efter boktryckaren Emil Ankers.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknad anhåller härmed om befrielse från uppdraget att vara ledamot av Karlstads brandstyrelse.

Karlstad den 11 maj 1920.

EMIL ANKERS.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 55.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över en av boktryckaren Emil Ankers gjord avsägelse av uppdraget att vara ledamot av brandstyrelsen, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av den gjorda avsägelsen, till ledamot av brandstyrelsen i Herr Ankers ställe utse bankamreraren Viktor Andersson.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Särskilda motioner angående utsträckande av vattenledningen till Västerstrand, till Romstad, i Rudsvägen och Svinbäcksvägen, till Sommarro, till nya kyrkogårdsvägen, i Muraregatan samt till Strömsholm, m. m.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enär Uddeholms Aktie Bolag — enligt vad upplyst blivit — ej vid Skogshall kommer att uppföra tillräckligt antal arbetarebostäder för den arbetarstam, som där kommer att anställas, utan en stor del arbetare blir hänvisade att söka sig bostad å Västerstrand, går denna stadsdel en utveckling till mötes.

Då blir frågan, om icke staden i tid bör vidtaga åtgärder för att söka få den förutsedda byggnadsverksamheten bevarad åt staden, att icke landsförsamlingens mark kommer att företrädesvis bebyggas. Detta gäller särskilt det område, som ligger den blivande stationen å Västerstrand närmast.

Till sådan åtgärd hör att föreskriften i § 16 av «Särskilda föreskrifter för byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda områden» kommer att efterföljas.

En annan av synnerligt lockande natur vore, att genom vattenverket få utrett möjligheten av att få vattenledningsnätet utdraget till Västerstrand. De, som då byggde å landsförsamlingens mark, bleve utan vatten; de åter, som byggde å stadens, hade utsikt att få sådant.

Behovet av vatten och i minst lika hög grad av avloppsledning är redan nu ganska stort för särskilt Klaravik. Fastighetsägarne i denra stadsdel hava ock haft frågan före å därför utlyst sammanträde och enats därom, att frågan bleve lättast och bäst löst genom att lämnas i stadens hand.

Klaravik representerar ett taxeringsvärde av i runt tal lägst 150,000 kronor — tvättinrättningen oräknad — och kunde frågan lösas snart, äro ägarne av dessa fastigheter villiga bidra med 2 proc. av fastigheternas taxeringsvärde till kostnadernas täckande.

Enligt upplysning av stadsingeniören skulle kostnaden för vattenledningens utdragande till Västerstrand belöpa sig till högst 6,000 kr., vadan kostnaden för staden skulle bli 3,000 kr, förutom avloppsledningen.

Ur såväl framtids- som hygien synpunkt förefinnes skäl att redan nu begära en utredning av frågan: dels för att locka till byggnadsverksamhet å stadens mark, dels för att få sundare förhållanden till stånd inom denna stadsdel.

På grund härav anhål'es att genom vattenverket få frågan utredd samt att anmoda styrelsen till Fullmäktige inkomma med yttrande och förslag,

Karlstad den 8 juni 1914.

N. FR. LINDH.

Till Styrelsen för Karlstads Vattenverk.

Som utredning angående framdragande av vatten till Klaravik är inlämnat till vattenstyrelsen får undertecknad göra en vördsam förfrågan angående vatten till Karlsholm och Bernstad, att dessa stadsdelar måtte få ingå i samma utredning som Klaravik.

Som stöd för denna begäran kan meddelas, att det är flera fastigheter vid Karlsholm och Bernstad och rumantalet blir betydligt större än vid Klaravik då ju vattenavgiften betalas efter rum.

Som Norrstrand har fått vatten både efter älven till Klarastrand samt efter vägen till Rudsberget borde Vesterstrand få komma i samma åtnjutande att vatten framdrages efter båda vägarne på Vesterstrand nämligen efter vägen till Klaravik och sedan efter Romstadsvägen till Karlsholm och Bernstad.

Karlstad den 1 Aug. 1914.

J. R. NILSSON.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

För närvarande hemsökes stadsdelen utefter Romstadsvägen från Klaravik till Romstad av en svårartad närvfeberepidemi. Det är en allbekant sak, att nervfebern sprides genom de sjukas uttömningar. Då å sagda ort källyatten icke finnes att tillgå och användbart grundvatten icke genom brunnar kan anskaffas, utan befolkningen är hänvisad att använda älvvattnet, där kloak- och avloppsrör från hela stadsdelar utmynna, är det icke tvivel underkastat, att smittan överföres just genom älvvattnet.

På den grund få undertecknade hos Herrar Stadsfullmäktige vördsamt anhålla om, att så fort som möjligt vattenledningen utsträckes i sagda stadsdel till Romstad.

Karlstad den 9 September 1914.

L. Rydén, Magdebo.

Nils Gärtze, Villan Bo.

Lars Andersson, Marielund.

J. Jonsson, Karlsholm n:o 7.

J. Fr. Schyman.

A. T. Lövgren, Bernstad.

Gustaf Ekström.

O. F. Magnusson, L:a Romstad.

J. R. Nilsson, Karlsholm n:o 1.

K. Sätterman, Elsborg.

Carl Jansson, Romstad.

J. A. Forssén, Karlsholm.

K. J. W. Jonsson, Bernstad.

J. W. Andersson, Elfvik.

J. P. Pettersson, Bernstad.

K. A. Andersson, Karlsholm n:o 10.

O. L. Norblad, Karlsholm 6 A.

Oskar Th. Andersson, Karlsholm 36.

Bröderna Forsén, Karlsholm 12.

M. Jonsson, Karlsholm 2.

W. H. Kihlström, Karlsholm 8.
L. Mossberg, Karlsholm 15.
A. G. Andersson n:o 14.
G. Jonsson, Karlsholm 18.

K. Blomqvist, Karlsholm 16.
Anna Magnusson, Karlsholm 21.
Emma Larsson, Karlsholm 19.

Vidimeras:

G. VALLENTIN.

NORE LAGERSTEDT.

Upptages såsom min motion.

HUGO SEVERIN

De fastighetsägare å Strands villaområde, som önska erhålla vatten från stadens vattenledning till sina villor, behagade anteckna sig härnedan med angivande af antal rum, kök, brygghus och badrum i respektive villor:

C. Lidberg, 10 rum, 1 kök, 1 badrum, 1 brygghus.
E. Kuylenstjerna, 8 rum, 1 kök samt 1 brygghus.
O. Svanström, 8 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
Samuel Andersson, 9 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
O. G. Lundgren, 5 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
E. G. Magnusson, 9 rum, 2 kök, 1 badrum samt 1 brygghus.
Wicktor Jonsson, 6 rum, 3 kök samt 1 brygghus.
A. Ljunggren, 6 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
E. Norrbom, 7 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
Valborg Lilja 7 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
A. Zettervall, 6 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
C. M. Uhlemann, 10 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
Harald Augensen, 5 rum, 1 kök samt 1 brygghus.
Edv. Pettersson, 6 rum, 1 kök samt 1 brygghus.
G. Lundberg, 3 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
J. F. Nilsson, 14 rum, 9 kök samt 1 brygghus.
Karl Eklund, 5 rum, 2 kök samt 1 brygghus.
Möller, 14 rum, 6 kök samt 1 brygghus.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade ägare till fastigheter inom Nolby, Eriksborg, Björneborg och Elvkullen belägna efter Rudsvägen, samt Erikstad, Kartåsen, Eriksdal och Elfros

belägna efter östra landsvägen, får nu härmed göra en vördsam hemställan, att staden måtte låta utsträcka vattenledning till det område inom vilket vi bo.

Och våga vi därför anhålla, att ett mindre rör drages från stadens huvudledning vid Hagaborg N:o 22 och en vattenkastare uppsättes vid Nolby, gatan ned till slaktare Allin, och en vid vägen fram till Elvkullen, samt efter östra landsvägen en vid Kartåsen sydöstra hörnet av f. d. Skogströmska trädgården, med anslutning från huvudledningen vid Klarastrand.

Inom ovannämnda område finnes 36 boningshus innehållande 251 bostadsrum, bebodda av 91 familjer utgörande tillsammans 445 personer.

Vårt vattenbehov har hittills fyllts dels från s. k. borrhunnar, och dels från stadens vattenkastare, vattnet i våra brunnar (under innevarande år helt utsinade) är starkt järnhaltigt, och därför mycket otjänligt som hushållsvatten, och från stadens närmaste vattenkastare har de flesta av oss många hundra meter att frakta vårt vatten, vad ett dylikt avstånd betyder, särskilt i ett samhälle, der största delen av inneväanarna utgöres av arbetarefamiljer, torde vara lätt att tänka sig, synnerligast som härtill kommer, att vägarna ofta äro alldeles omöjliga.

Med hänvisning till vad vi sålunda här ovan anført, våga vi hoppas, att Herrar Fullmäktige ville bifalla denna vår vördsamma anhållan.

Karlstad den 25 september 1914.

Fridolf Allin, Nolby n:o 5.

Karl Larsson, Nolby n:o 6.

K. E. Skog, Nolby n:o 13.

K. A. Frykholm, Nolby 14.

K. Johansson, Nolby n:o 9.

Erik Andersson, Nolby n:o 1.

J. A. Nilsson, Nolby n:o 12.

J. G. Johansson, Nolby n:o 8.

C. A. Åhman, Björneborg.

A.-B. Skandinaviska Sängresårfabriken.

Axel Johansson, Eriksborg.

Olof Öqvist, Eriksborg n:o 1.

Joh. A. Nobel, Björneborg.

C. Skog, Viksholm.

Karl E. Larsson, Elfkullen.

Gottfrid Johansson, Viksholm.

A. Magnusson, Elfkullen

Upptages som min motion.

F. O. Karlsson, Elfkullen.

C. F. Stenström, Elfkullen.

O. F. Olsson, Rudsberg.

E. J. Olsson, Eriksborg 18.

Anders Karlsson, Eriksborg 14.

Gust. Dour, Eriksborg 13.

Nilsson o. Alin, Erikstad n:o 9.

A. J. Ellström, Elfros n:o 6.

K. A. Ström, Elfros n:o 5.

K. L. Nilsson, Elfros n:o 1.

A. G. Andersson, Kartåsen 1.

A. V. Svensson, V:a Annelund 3,

(Solliden).

Daniel Larsson, Eriksdal n:o 3.

A. G. Henriksson, Erikstad n:o 45.

Emil Örtlund, Erikstad n:o 46.

J. P. Olsson, Erikstad n:o 3.

AXEL SVENSSON.

*Protokoll hållet vid sammanträde med den av
Karlstads pastorats kyrkostämma tillsatta kommittén
för ordnande av ny kyrkogård å Ruds hemman den
3 oktober 1916.*

§ 2.

För att bliva i tillfälle att framdraga vattenledning till kyrkogårdsområdet beslöt kommittén ingå till stadsfullmäktige med framställning, att fullmäktige måtte besluta att framdraga stadens vattenledning till cementgjuteriet.

Som ovan.

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Undertecknade fastighetsägare och hyresgäster i Norra Annelund, Nolby, Eriksborg och Björneborg anhålla härmed vördsamt att staden måtte utsträcka vattenledningen med två vattenkastare norrut i Rudsvägen c:a 255 meter till den långa, tätt bebyggda tvärgata, som utmynnar i Rudsvägen vid Nolby 1. Utom den lättnad i arbete med vattenbäring detta skulle medföra skulle härigenom ytterligare vinnas:

1) att staden snabbt kunde släcka utbrytande eldsvåda och därigenom rädda åt sig just i dessa tider så behövliga värden. Med nuvarande avstånd till närmaste brandpost är släckning praktiskt omöjlig vid de längst bort liggande gårdarna;

2) att staden förbättrar folkhälsan. Usla brunnar, som tidtals intet vatten giva eller i bäs'a fall av grodor och tillflöden starkt förorenat sådant, innebära en våda icke endast för oss själva utan jämväl för staden;

3) att rören vid nu pågående utfyllnad till promenad väster om vägen kunna nedläggas utan nämnvärd kostnad i samband med vägbyggnaden.

Vi hoppas att staden behjärtar vårt nödläge och beviljar vår begäran, som med tanke på dyra arbets- och materialpriser inskränkts till ett minimum.

Karlstad den 6 sept. 1919.

A. L. Sandberg, Nolby n:o 1.

N. G. Klarqvist, Nolby n:o 1.

E. A. Gustafsson, Nolby n:o 9.

B. Kantor, Nolby n:o 9.

Gustaf Fallkvist, Nolby 9.

Helge Gustafsson, Nolby 9.

J. A. Nilsson, Nolby 10.

A.-B. Inköpskompaniet, Nolby 2.

Carl Andersson, Nolby 8.

Karin Melin, Nolby 8.

David Skogh, Nolby 8.

A. G. Johansson, Nolby 8.

Maria Gustafsson, Nolby 8.

Anders Karlsson, Eriksborg 13.

Gust. Dour, Eriksberg 14.

Joh. A. Nobel, Björneborg.

Karl Bergin, Nolby 12.
K. E. Skoog, Nolby 13.
H. Olsson, Nolby 13.
K. A. Frykholm, Nolby 14.
Werner Broman, Nolby 6.
Karl A. Linderholm, Nolby 6.
Fridolf Alin, Nolby 5.
Gustaf Alfred Dahlkvist, Nolby 5.
B. E. Nyrén, Nolby 5.
Claes Åhman, Björneborg 4.
Karl Hedström, Björneborg 4.
Axel Karlsson, Björneborg 4.
O. F. Olsson, Rudsberg.
Anna Lund, Rudsberg.
Maria Ohlsson, Rudsberg.
Olof Sundqvist, Nolby 8.
Frida Wahlberg.
Wilhelmina Johansson.

Olof Öqvist, Eriksborg.
A. Andersson, Eriksborg.
W. Renvall, Eriksborg 2.
A. A. Jansson, Eriksborg 2.
Osk. Petersson, Eriksborg.
K. J. Nylén, Nolby 1.
S. A. Jansson, Annelund.
A. G. Lidbäck, Annelund.
A. F. Pettersson, Norra Annelund.
A. M. Karlström, Annelund.
A. Bergström, Norra Annelund.
S. A. Svensson, Norra Annelund.
J. A. Asp, Norra Annelund.
Lovisa Wäner, Norra Annelund.
E. Magnusson, Dalliden, N. Annelund.
J. G. Lundin, Dalliden, N. Annelund.
Karl Nore, Dalliden, N. Annelund.

Upptages som motion.

A. NORSELL.

*Utdrag ur protokoll hållet hos brandstyrelsen den
28 oktober 1919.*

§ 32.

Stadsfullmäktige hade till brandstyrelsens yttrande överlämnat en från fastighetsägare och hyresgäster i Norra Annelund, Nolby, Eriksborg och Björneborg av herr A. Norsell som motion upptagen anhållan att staden måtte utsträcka vattenledningen med två vattenkastare norrut i Rudsvägen cirka 255 meter till den långa tätt bebyggda tvärgata, som utmynnar i Rudsvägen vid Nolby 1a,

Sedan brandchefen framhållit svårigheterna för brandkåren att erhålla vatten för eldsläckning inom ifrågavarande område och att det av denna orsak vore av största betydelse, att en eller helst två brandposter anlades utefter den s. k. Ruds-

vägen norr om den nu befintliga nordligaste brandposten, beslöt brandstyrelsen, som delade brandchefens mening, att tillstyrka föreliggande anhållan.

Denna § förklarades genast vara justerad.

In fidem;
PER ÅGREN.

Rätt utdraget betygar å tjänstens vägnar:

PER ÅGREN.
Brandchef.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 12 november 1919.

§ 153.

Från Stadsfullmäktige hade till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterats en af ett flertal inbyggare i Norra Annelund, Nolby, Eriksborg och Björneborg gjord och af Herr Norsell som motion upptagen framställning, att stadens vattenledning måtte utsträckas norrut i Rudsvägen cirka 255 meter till den punkt vid Nolby n:o 1, där en tvärgata utmynnar samt att två vattenkastare måtte anordnas å ledningen.

Hälsovårdsnämnden, som ansåg framställningen ur hälsovårdssynpunkt behjärtansvärd, beslöt för sin del tillstyrka bifall till densamma.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem;
OTTO ÅGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med bekymmer hafva undertecknade, ägare och innehafvare af fastigheter utmed västra älfgrenens södra sida å Rosenborg och Sommarro, iakttagit, hurusom älfvattnet, hvartill vi i afsevärd mån äro hänvisade, under de senare åren blifvit allt sämre och sämre. Förutom af affallsämnen och orenlighet från fabrikerna utmed älfven förörensas vattnet tämligen nära våra fastigheter genom Kvarnbergs- och lasaretskloakernas uttömningar i älfven. Vederbörande hälsovårdsmyndighet synes hafva haft ögonen öppna för de risker, *istäcket* å detta område medför, då den förbjudit sådant för hushållsändamål så långt upp som till Fjärstad. Den nervfeber, som både i fjol och i år grasserat i trakterna utmed älfven ända ned till Björkås och Heddenäs, torde hafva haft åtminstone en bundsförvant i älfvattnets dåliga beskaffenhet,

Till och med för badning har vattnet tidtals tett sig allt annat än inbjudande, då öfver hela älvens bredd ibland legat ett blåskimrande lager af feta affallsämnen.

Våra brunnar ge i allmänhet ej tillräckligt med vatten och beskaffenheten af vårt brunnsvatten är ej heller den bästa.

Vi disponera öfver sammanlagt cirka 150 rumsenheter, beräknade på sätt, som för vattenavgifternas debitering tillämpas, och rumsenheterernas antal skulle för visso, därest stadens vattenledningsnät utdroges åt detta håll, ganska hastigt ökas genom ökad byggnadsverksamhet i dessa trakter, som ju i andra afseenden äro ganska gynnade; i detta sammanhang må erinras därom, att egnahemsnämnden föreslagit staden tillhöriga Rosenborgsområdets tagande i anspråk för egnahemsupplåtelse.

Anläggningskostnaden för ledningsnätets utdragande i en rörvidd af 4 tum, har approximativt beräknats till 6,500 kronor. Under förutsättning — för öfrigt en skäligen otrolig förutsättning — att inga ytterligare vattenkonsumenter komme till, skulle stadens inkomst af ledningen blifva, beräknadt efter nu gällande taxa, för de cirka 150 rumsenheterna vattenavgifter å tillhoppa cirka 450 kronor, Härtill förklara vi oss villiga att under en tid af fem år till staden afstå den skillnad i brandstodsavgifter för våra fastigheter, som med tillkomsten af vattenledning skulle falla oss till godo, hvilket belopp vi beräkna till sammanlagt 131 kronor 80 öre per år. — Inom parentes må här anmärkas, att eldsvådan vid Villa Glittne i fjol med all sannolikhet ej fått en så stor omfattning, om vattenledning funnits.

Då sakens ekonomiska sida sålunda ej synes resa några oöfvervinneliga svårigheter, och då förslagets genomförande skulle skänka en del arbetstillfällen, våga vi, med åberopande af hvad vi härofvan anført, vördsammast hemställa,

att Stadsfullmäktige ville lämna vederbörande delegation uppdrag att vidtaga åtgärder för utdragande af stadens vattenledningsnät till Rosenborgs- och Sommarroområdet.

Karlstad i September 1915.

Gustaf E. Berg.

Hj. Eriksson.

Oscar Dahl.

Fr. Petersson.

Wilh. Welin.

H. B. Sjögren.

L. Lüppert.

E. Holmstrand.

E. Asplund.

C. Henriksson.

Omstående skrivelse upptages av mig som motion.

HUGO SEVERIN.
Stadsfullmäktig.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Förgäves ha inbyggarna å Bergets norra sluttning väntat något åtgörande från vederbörandes sida till avhjälpande av där i stor omfattning befintliga sanitära missförhållanden och iståndsättande av Muraregatans norra del till trafikabel väg. Under mer än 10 år ha enträgna böner om hjälp i berörda hänseende gång efter annan framförts, men alltid utan resultat. Och ehuru vederbörande erkänt kravens berättigande, ha dock alla möjliga och omöjliga skäl — såsom kostnadsfrågan, bristen på lämpliga dränerings- och vattenledningsrör, saknaden av fastställd stadsplan å området m. m. — andragits som hinder att för tillfället göra något åt saken.

Nu är emellertid förhållandena sådana att vi ej stå till svars med att längre stå som tysta åskådare. Vi nödgas ånyo påminna vederbörande om det miserabla skick, vari de sanitära förhållandena befinna sig. Hela norra sluttning-n av Berget är nämligen nu alldeles genompyrad av spillvatten, och det är i de allra flesta fall omöjligt att betinga sig körhjälp för orenlighetens bortforslande, emedan vägar därtill saknas. I stigande grad ökas härigenom ombemälda svårigheter allt fortfarande, vadan det är alldeles nödvändigt att Muraregatans norra del dräneras och vattenledning framdrages ävensom att denna del av gatan sättes såsom väg i trafikabelt skick.

Det skulle ju ej draga så blodiga kostnader. Längden av ifrågavarande del av nämnda gata är knappast 100 meter och avståndet från markens yta ned till berggrunden är i medeltal enligt vederbörandes egen undersökning 1,5 meter, vadan sprängningsarbetet ej bör draga så avskräckande utgifter. Rörande inlösen av ett boningshus å V. Berget 14 a och ett å V. Berget 13, så lär det därmed kunna anstå tills gatan anlägges, utan att nu lägga hinder i vägen för dränering och framdragande av vattenledning. Däremot måste husen å V. Berget 12 a och 12 b inlösas för en summa av 2,000 kronor.

På grund av vad vi sålunda anfört anhålla undertecknade vördsamt, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att Muraregatan omedelbart sättes i brukbart skick såsom vanlig väg å Bergets norra sluttning samt

att avloppsrör och vattenledning samtidigt där framdragas.

Karlstad den 20 mars 1918.

H. B. Sjögren

C. J. Ekström.

A. W. Andersson.

J. Andersson.

Joh. Bonfelt.

W. Cederblad.

Hanna Skogström.

Upptages som motion av

GERDA HELLBERG.

Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 21 januari 1919.

§ 9.

S. d. För att av vederbörande delegationer återupptagas efter det väckt fråga om förändrad stadsplan för stadsdelen Berget blivit slutligen avgjord hade från Stadsfullmäktige hit remitterats en av Herr E. V. Gelin som egen motion upptagen framsättning om iståndsättande av Muraregatan m. m. vilket ärende blivit bordlagt t. v; Och beslöt Styrelsen nu att överlämna handlingarna i ärendet till Drätselkammaren.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

En av Bergets viktigaste gator är Muraregatan. Den kan dock ej för närvarande fylla sin uppgift, emedan den, ehuru anhängan därom för längesedan blivit framställd, ännu ej är ordnad för trafik till hela sin längd. Visserligen sökte Drätselkammaren förbättra den södra delen genom påkörning av slagg och genom avschaktning av själva krönet strax efter vattentornets uppförande, men norra delen av nämnda gata blev alldeles åsidosatt, vilket vållat där boende husägare och hyresgäster verkligt stora obehag. All forsling efter häst är där nästan omöjlig, och därav följer att i praktiskt och sanitärt hänseende förhållandet är oförsvarligt. Vi anse fördenskull, att denna gata bör under nästa år sättas i trafikabelt skick i hela sin sträckning såsom en vanlig väg.

Men som förhållandena nu gestalta sig på Berget kräves även att vattenledning och avlopp för spillvatten samtidigt framdrages. Vi förstå mycket väl att detta senare krav orsakar staden jämförelsevis stor kostnad men man får komma ihåg att det är mycket stora intressen, som därigenom bevakas icke blott för stadsdelen Berget utan även för hela staden. Under en möjligen uppkommande eldsvåda står man under nuvarande förhållanden nästan alldeles rådlös, och i sanitärt hänseende äro svårigheterna ännu större. Det fins ju ingen möjlighet att efterkomma givna bestämmelser för tillgodoseende av hygienens krav även där både vilja och förmåga finnes, och ännu mindre kan detta ske där endera eller båda saknas. Forsling av spillvatten t. ex. är nästan en ren omöjlighet. Vad kostnaderna beträffa torde de dock icke bliva så stora som det vid första påseendet synes. Ty från krönet av Muraregatan norrut är det så djupt till berggrunden att det troligen blott på ett par ställen kommer att behövas sprängningsarbete

för rörens nedläggande, såvida nämligen sträckningen av gatan drages i överensstämmelse med ett senare regleringsförslag så att den kommer att utmynna vid Storgatan i närheten av järnvägsövergången vid Klaraborg. Dessutom är det redan omkring 12 hus som omedelbart låta inleda vatten.

På grund av vad vi sålunda anfört anhålla undertecknade vördsamt att Stadsfullmäktige ville besluta:

att under nästa år sätta Muraregatan i brukbart skick hela sträckningen norrut såsom en vanlig väg samt

att samtidigt framdraga vattenledning och avloppsrör i densamma.

Karlstad den 9 Sept. 1913.

Sara Högman.	C. Skogströms sterbhus	C. Johansson.
A. F. Johansson.	g:m Johanna Skogström.	B. M. Svärd.
Joh:s Iver.	Aug. Sjögren.	J. Andersson.
O. Norbergs sterbhus.	P. Andersson.	C. J. Ekström.
Joh. Bohnfelt.	Oscar Sjögren.	H. B. Sjögren.

Upptages som min motion.

E. V. GELIN.

Utdrag av protokoll hållet hos Karlstads Vattenlednings- och Belysningsstyrelse den 17 okt. 1913.

§ 7.

Genom remiss från Stadsfullmäktige hade Styrelsen anmodats avgiva yttrande med anledning av åtskilliga gårdsägares inom stadsdelen Berget av Herr Gelin såsom egen motion upptagna framställning om iståndsättande av Muraregatan inom nämnda stadsdel samt om framdragande av vatten- och avloppsledningar i samma gata.

Efter föredragning härav beslöt Styrelsen överlämna en under förutsättning av Muraregatans frigörande från därå belägna byggnader uppgjord kostnadsberäkning för framdragning av vatten- och avloppsledningar samt därjämte såsom sitt yttrande anföra, att enär omfattande ledningsarbeten nyligen blivit utförda i förevarande stadsdel samt vattenkastare inrättats invid nya vattentornet, Styrelsen ansåge sig — särskilt då det dyrbara företaget från affärssynpunkt vore föga rentabelt — för sin del beklagligtvis icke kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 10 november 1913.*

§ 16.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över åtskilliga gårdägares inom stadsdelen Berget av herr E. V. Gelin som motion upptagna framställning om iståndsättande av Muraregatan inom nämnda stadsdel samt om framdragande av vatten- och avloppsledningar i samma gata.

Vattenlednings- och belysningsstyrelsen, som avgivit yttrande i ärendet, hade överlämnat en under förutsättning av Muraregatans frigörande från därå belägna byggnader uppgjord kostnadsberäkning för framdragning av vatten- och avloppsledningar, slutande å 37,400 kronor, samt därjämte för egen del anför, att enär omfattande ledningsarbeten nyligen blivit utförda i förevarande stadsdel samt vattenkastare inrättats invid nya vattentornet, styrelsen ansåge sig, särskilt då det dyrbara företaget från affärssynpunkt vore föga rentabelt, icke kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Drätselkammaren ville på det livligaste instämma i vad vattenlednings- och belysningsstyrelsen anför. Iståndsättande av norra delen av Muraregatan kunde så mycket mindre ifrågakomma som stadsplan för denna del ännu ej vore av Kuogl. Maj:t fastställd. Dessutom skulle gatans iståndsättande medföra, att staden bleve tvungen inlösa dels ett större boningshus å Västra Berget 14 a med ett brandförsäkringsvärde av 6,650 kronor, dels ett mindre boningshus och ett uthus å Västra Berget 13 med ett taxeringsvärde av 3,700 kronor dels ett litet boningshus å V. Berget 12 a, värt omkring 100 kronor, och dels ett uthus med ett värde av omkring 200 kronor ävensom utgiva flyttningshjälp till Skogströms sterbhus för flyttning av ett boningshus å Västra Berget 12 b.

På grund av det anförda beslöt drätselkammaren avstyrka bifall till framställningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM,

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade, tomtägare vid Muraregatan i stadsdelen Berget, få härmed vördsamt anhålla:

1:o) Att vatten- och kloakledningar framdragas utefter ovannämnda gata i hela dess längd;

2:o) att gatan ställes i körbart skick; och

3:o) att arbetet påbörjas omedelbart, sedan härför erforderliga medel blivit beviljade och utanordnade.

Som skäl för denna vår framställning få vi vördsamt framhålla icke allenast det besvärliga uti att för vårt behov få frakta vatten längre eller kortare sträckor utan fastmer de sanitära vådor, som kunna uppstå därigenom att kloakledningar saknas.

Karlstad den 26 januari 1920,

Aug. Sjögren.
C. Johansson.
Fru Britta Svärds sterbhus
g:m K. Sjöblom.
Joh. Bohnfelt.
Clara Lind.
Carl Nyrén,
fanj.

E. G. Johansson.
A. P. Johansson
Joh. Wideqvist.
A. W. Andersson.
W. Cederblad.
Y. F. Pettersson.

H. B. Sjögren,
O. Norbergs sterbhus
g:m G. Bergström.
F. Elfving.
Hanna Skogström.
Joh:s Ifver.
Sara Högman.

Upptages som motion.

A. NORSELL.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 17 februari 1920.

§ 32.

Sedan Herr Norsell som motion upptagit en af fastighetsägare vid Muraregatan på Kvarnberget gjord framställning om framdragande af vatten- och afloppsledningar utefter nämnda gata i hela dess längd samt framställningen remitterats till Hälsovårdsnämnden för yttrande, beslöt Nämnden anföra, att det ur sanitär synpunkt gifvetvis vore nyttigt och önskvärdt, att vatten- och afloppsledningar framdragas i Muraregatan liksom i alla gator, där sådana ledningar saknas, men att Hälsovårdsnämnden icke är i tillfälle bedöma, huruvida Muraregatan härutinnan bör gifvas företräde framför gator i andra delar af staden.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

För oss å Strömsholm, Vänersholm och Alvik boende familjer är ordnandet av vår vattenfråga ett livsvilkor.

Stadens avloppsledning utmynnar i älven några meter ovanför våra bostäder och är därför detta vatten lifsfarligt att använda till hushållsändamål, och det vatten, vi genom pumpning vid våra bostäder erhålla, är likaledes oanvändbart.

Vi äro nu 34 familjer som äro hänvisade till att antingen bära vårt vatten från Herrhagen eller använda det hälsovådliga vattnet ur älven, varför vi med stöd av ovanstående härmed vördsamt hemställa:

att stadsfullmäktige ville snarast möjligt på lämpligt ställe vid Strömsholm låta uppsätta en vattenkastare.

Karlstad den 18 nov. 1919.

E. J. Svensson.

Adolf Nyhlén.

A. J. Gravé.

A. Jansson.

Karlstads Tagelspinneri.

L. Jansson.

L. J. Larsson.

Janssons sterbhus.

J. E. Johansson.

Upptages som min motion.

OLOF VÅSTLUND.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 mars 1920.

§ 156.

Uppå särskilda remisser hade drätselkammaren att avgiva yttrande över de i nedanintagna skrivelse omförmälta nio olika motioner i fråga om utsträckande av stadens vatten- och avloppsledningar m. m.

I och för utredning hade samtliga ärenden blivit överlämnade till byggnadschefen, från vilken nu inkommit följande skrivelse med därvid fogade utredning:

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

Härmed får jag överlämna utredning och kostnadsförelag över följande 9 st. motioner i Stadsfullmäktige angående utsträckande av stadens vatten- och avloppsledningar m. m.:

1. Herr N. Fr. Lindhs motion av ²⁶/₆ 1914 ang. vattenledningens utsträckande till Väster Strand.

2. Herr H. Severins motion av ¹⁵/₁₀ 1914 ang. vattenledningens utsträckande till Romstad.

3. Herr Axel Svenssons motion av ¹⁵/₁₀ 1914 ang. vattenledningens utsträckande i Rudsvägen och i Svinbäcksvägen.

4. Herr H. Severins motion av ⁶/₉ 1915 ang. vattenledningens utsträckande till Sommarro.

5. Herr A. Norsells motion av ¹⁹/₁₀ 1916 angående vattenledningens utsträckande till nya kyrkogårdsvägen.

6. Fru Gerda Hellbergs motion av ²⁰/₃ 1918 ang. vatten- och avloppsledningar samt gatuarbete i norra delen av Muraregatan.

Ann. Denna motion har samband med det beslut, som Stadsfullmäktige 19 febr. 1914 fattade i samma angelägenhet med anledning Herr Gelins motion ang. Muraregatan av 9 sept. 1913.

7. Herr A. Norsells motion av ²⁵/₉ 1919 ang. vattenledningens utsträckande i Rudsvägen.

8. Herr O. Wästlunds motion av ²⁰/₁₁ 1919 ang. vattenledningens utsträckande till Strömsholm.

9. Herr A. Norsells motion av ²⁹/₁ 1920 ang. vatten- och avloppsledningar samt gatuarbete i Muraregatans såväl södra som norra del.

De äldsta av dessa motioner, vilka framkommit vid tiden strax före krigsutbrottet samt under krigstiden, hava enligt särskilda beslut i dåvarande vattenlednings- och belysningsstyrelsen samt Drätselkammaren varit bordlagda tillsvidare, med anledning det genom kriget framkallade läget och svårigheten att erhålla grövre vattenledningsrör. Nu finnes emellertid åter möjlighet att till något så när rimliga priser erhålla rör från Tyskland, eventuellt från Frankrike. De engelska rören äro fortfarande, liksom före kriget avsevärt dyrare. Dock äro fabrikerna obenägna att lämna fasta offerter och bindande garantier beträffande leveranstid, varför beräkningarna för vattenledningsarbeten äro behäftade med viss osäkerhet. De å-priser för rörledningar, varpå bilagda kostnadsberäkningar äro baserade, äro i överensstämmelse med de rörpris, som under sista tiden fått betalas av svenska städer för grövre tjockgjutna rör. Emellertid har rörpriset, efter det starka prisfall, som omedelbart efter fredsslutet inträffade, under senaste tiden åter visat tendens till att åter stiga. Då denna prisstegring kan bliva avsevärd innan eventuell beställning av rör kan ske *efter* det att Stadsfullmäktige fattat behörigt beslut angående ovannämnda motioner, så får jag reservera mig för de eventuella ökningar i anslagsbeloppen, som därav kunde bliva en följd, liksom för övrigt beträffande andra oförutsedda omständigheter, som på grund av konjunkturväxlingar kunna uppstå,
Karlstad den 10 mars 1920.

ERIK BJÖRKMAN,^a

Av utredningen, som i övrigt skulle till stadsfullmäktige överlämnas, skulle här intagas följande kostnadssammandrag:

”Sammandrag över kostnaderna

för vatten- och avloppsledningars utsträckning m. m. enl. följande 9 st. motioner i Stadsfullmäktige.

1 och 2. *Herr N. Fr. Lindhs och H. Severins motioner* ^{25/6} och ^{15/10} 1914 *angående vattenledning till Väster Strand.*

Permanent ledning avsedd för såväl eldsläcknings- som hushållsändamål från nuvarande vattenledningens slutpunkt vid Rosenlund i Klara till Klaravik samt därefter i Romstadsvägen fram till Karlsholm och Romstad.

Sträckan från Rosenlund till Klaravik	33,500: —	
» » Klaravik » Karlsholm	28,000: —	
» » Karlsholm » Romstad	18,000: —	79,500: —

Provisoriska ledningar avsedda för endast allmänna vattenkastare placerade å lämpliga ställen utefter ledningen beräknas kosta kr. 43,700.

3, 5 och 7. *Herr Axel Svenssons motion* av ^{15/10} 1914 *angående vattenledningens utsträckning i Rudsvägen och Svinbäcksvägen samt Herr A. Norsells motioner* av ^{19/10} 1916 och ^{25/9} 1919 *ang. vattenledningens utsträckning i Rudsvägen.*

Permanent ledning för eldsläcknings- och hushållsändamål.

Sträckan från vattenledningens nuvarande slutpunkter i Rudsvägen fram till tvärgatan vid Nolby 1 12,000: —

Sträckan från Nolby 1 fram till avtagsvägen, som går till Elvkullen 12,200: — 24,200: —

Svinbäcksvägen:

Permanent huvudledning från ledningens nuvarande slutpunkt vid Hagarstrand 1 och fram till Eriksstad 9,500: —

Anm. Herr Norsells motion av ^{23/9} 1919 avser endast sträckan till Nolby 1 i Rudsvägen, enligt ovan beräknad till kr. 12,000: —.

Provisoriska ledningar avsedda endast för allmänna vattenkastare, placerade utefter vägen invid ledningar beräknas kosta:

i Rudsvägen till Nolby	6,400: —
i » fr. Nolby till Elvkullen	6,100: —
i Svinbäcksvägen fram till Eriksstad	5,200: —

4. *Herr Severins motion angående vattenledningens utsträckning till Sommarro.*

Permanent huvudledning för såväl eldsläcknings- som hushållsändamål från nuvarande ledning i Elvgatan vid Sjötullsborg och fram till villatomterna vid Sommarro, ledningen lagd i landsvägen 53,500: —

Provisoriska ledningar å samma sträcka, avsedd endast för allmänna vattenkastare beräknas kosta kr. 31,500: —.

6 och 9. Fru Gerda Hellbergs samt Herr A. Norsells motioner av respektive ^{20/3} 1918 och ^{20/1} 1920 angående vatten- och avloppsledningar i Muraregatan samt gatans iståndsättande:

för Norra delen av Muraregatan:

Vattenledningen	19,525: —	
Avloppsledningen	14,975: —	
Gatans ordnande till 4 å 5 m. bredd om det utföres samtidigt med arbetet för vatten och avlopp	7,500: —	42,000: —

för Södra delen av Muraregatan:

Vattenledningen	39,000: —	
Avloppsledningen	37,000: —	
Gatans ordnande till c:a 6 meters bredd om det utföres samtidigt med arbetet för vatten och avlopp	14,000: —	90,000: —

Anm. Fru Hellbergs motion omfattar endast norra delen, Herr Norsells såväl norra som södra delen av Muraregatan.

8. Herr O. Wästlunds motion av ^{20/11} 1919 angående vattenledningens utsträckande till Strömsholm.

Permanent huvudledning	14,300: —
Provisorisk ledning avsedd för allmänna vattenkastare har beräknats kosta kr. 7,100: —.	

Sammanlagda kostnaderna för ovanstående permanenta ledningar Kr. 313,000: —

Karlstad den 10 mars 1920.

ERIK BJÖRKMAN,.

Beträffande herrar Lindhs och Severins motioner angående vattenledning till Väster Strand anmärktes, att den beslutade nya landsvägen mellan Karlstad och Skoghall kunde komma att inverka å den blivande stadsp lanen för området, och att det följaktligen vore olämpligt att nu nedlägga en ledning i Romstadvägen, särskilt i betraktande av de högst betydande kostnader, som krävdes för företaget. Drätselkammaren beslöt til följd härav avstyrka bifall till dessa motioner.

I afseende å herrar Axel Svenssons och Norsells motioner angående vattenledningens utsträckning i Rudsvägen och Svinbäcksvägen framhölls, att i Svinbäcksvägen vattenledningen redan vore så långt utdragen, att behovet åtminstone nödortvigt vore täckt, och att ledning i Rudsvägen ej skäligen kunde påfordras längre än i sträckan mellan vattenledningens nuvarande slutpunkt och tvärgatan vid Nolby 1, enär det område, som skulle få nytta av en ytterligare utsträckning av ledningen vore särdeles glest bebyggt. Med hänsyn härtill beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till den av herr Norsell som motion upptagna framställningen av den 6 september 1919 om ledningens utsträckande till Nolby 1, men avstyrka de

av herrar Svensson och Norsell som motioner upptagna framställningarna i vad de avsåga ytterligare utsträckning av ledningarna.

Herr Severins motion angående vattenledningens utsträckande till Sommarro fann drätselkammaren sig böra avstyrka, dels med hänsyn till den dryga kostnaden, så mycket mera som området ännu vore glest bebyggt, dels av den anledning, att det ännu vore oklart, var den blivande huvudtrafiken i de ännu ej ens förslagsvis utarbetade stadsplanerna för Rosenborgs- och Sommarroområdena komme att sträcka sig.

Vad anginge fru Hellbergs och Herr Norsells motioner rörande vatten- och avloppsledningar i Muraregatan samt denna gatas istandsättande, påpekades, att förhållandena ställde sig väsenligt olika för gatans norra och dess södra del. Kostnaden för de föreslagna åtgärderna beträffande södra delen beräknades till 90,000 kronor, ett belopp, som med hänsyn till det fåtal byggnader, som härav finge nytta, tedde sig för kammaren avskräckande. Kostnaderna för samma åtgärder i avseende å gatans norra del, 42,000 kronor, vore visserligen avsevärd, men med tanke därpå, att en vattenledning här komme till nytta jämväl såsom reservledning till nya vattentornet, likväl ej avskräckande. Då härtill komme, att det område, vars intresse här vore ifråga, vore ett av de i förevarande avseenden allra sämst lottade i staden, funn kammaren sig böra tillstyrka motionerna i denna del, på sätt av byggnadschefen föreslagits, under förutsättning att vederbörande markägare förklarade sig icke göra anspråk på någon ersättning för det intrång på deras fastigheter, som kunde bliva förbundet med arbetenas utförande.

Beträffande slutligen herr O. Wäsilunds motion angående vattenledningens utsträckande till Strömsholm anfördes, att nämnda område, med hänsyn därtill, att stadens huvudavloppsledning där utmynnade i älven, vore det i sanitärt avseende mäst vådliga i staden, och att det vore en trängande nödvändighet att tillse, att dess bebyggare ej nödgades taga sitt vatten ur älven. Då med det byggnadsätt, som här vore avsett, en provi orisk ledning skulle bliva tillräcklig för en avsevärd tid framåt, beslöt drätselkammaren tillstyrka framdragande av en sådan.

Drätselkammaren beslöt alltså hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta avså herrar Lindhs och Severins motioner angående utsträckande av stadens vattenledning till Väster Strand och Romstad, herr Axel Svenssons motion angående vattenledningens fortsatta utsträckning i Rudsvägen och Svinbäcksvägen, herr Norsells motion den 19 oktober 1916 angående vattenledning i Rudsvägen samt herr Severins motion angående vattenledningens utsträckning till Sommarro;

att stadsfullmäktige måtte, med bifall till herr Norsells motion den 25 september 1919, besluta anläggande av en permanent vattenledning för eldsläcknings-

och hushållsändamål i Rudsvägens sträckning från vattenledningens nuvarande slutpunkt fram till tvärgatan vid fastigheten Nolby N:o 1;

att stadsfullmäktige måtte i anledning av fru Hellbergs och herr Norsells motioner angående vatten- och avloppsledningar i Muraregatan samt gatans iståndsättande besluta utförande av de föreslagna åtgärderna i fråga om gatans norra del;

att stadsfullmäktige måtte på det sätt bifalla herr Wästlunds motion angående vattenledningens utsträckande till Strömsholm, att fullmäktige besluta anläggande av en provisorisk ledning till området, avsedd för allmänna vattenkastare;

att stadsfullmäktige måtte föreskriva, att samtliga de sålunda beslutade arbetena skola utföras på det sätt och i den omfattning, som framgår av de av stadens byggnadschef framlagda förslagen;

att stadsfullmäktige måtte anvisa, dels till utförande av ledningen till Strömsholm ett anslag av 7,100 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering, dels till övriga arbetens utförande ett anslag av 54,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40-årig betalningstid ävensom i fråga om sistnämnda anslag söka Kungl. Maj:ts fastställelse å det sålunda fattade beslutet; samt

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga nödiga åtgärder för det beslutade lånets upptagande, sedan vederbörligt tillstånd därtill erhållits.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 56.

Uppå särskilda remisser från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över i drätselkammarens protokoll den 22 mars 1920, § 156, närmare angivna motioner angående utsträckande av stadens vattenledning till Västerstrand, till Romstad, i Rudsvägen och i Svinbäcksvägen, till Sommarro, till nya kyrkogårdsvägen, i Muraregatan samt till Strömsholm.

I fråga om vattenledningens framdragande till Västerstrand och Romstad ville utskottet erinra om, att stadsfullmäktige å enskilt sammanträde den 15 augusti 1915 enhälligt uttalat sig för att, därest landstinget komme att anlägga en sinnesslöanstalt å Ulleberg, staden borde utan kostnad för landstinget, dit framdraga vatten- och avloppsledningar. Då utskottet härjämte inhämtat, att av landstinget

företagna försök att vid Ulleberg anskaffa vatten genom borrhningar och grävningar icke lyckats, syntes det utskottet lämpligt, att den nu föreliggande frågan om ledningens utsträckande till platser hitom Ulleberg gjordes till föremål för vidare utredning och kostnadsberäkning med hänsyn till möjligheten av ett framtida utdragande av ledningen till sinnesslöanstalten.

Tillika ansåg utskottet, att den i Herr Axel Svenssons motion föreslagna vattenkastaren i Svinbäcksvägen vid vägen till Eriksstad vore av behovet påkallad och att densamma, som kunde provisoriskt ordnas för en rimlig kostnad, borde komma till utförande.

Utskottet, som i övrigt icke fann anledning till erinran mot vad drätselkammaren enligt sitt ovan angivna protokoll föreslagit, beslöt alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte,

dels till drätselkammareu för förnyat yttrande återremittera Herrar N. Fr. Lindhs och H. Severins motioner angående vattenledningens utsträckande till Västerstrand och Romstad;

dels avslå Herr Axel Svenssons motion i vad den avser vattenledningens fortsatta utsträckning i Rudsvägen; Herr Norsells motion den 19 oktober 1916 angående vattenledning i Rudsvägen samt Herr Severins motion angående vattenledningens utsträckning till Sommarro;

dels med bifall så till vida till Herr Axel Svenssons förutnämnda motion besluta vattenledningens provisoriska framdragande i Svinbäcksvägen fram till Eriksstadsvägen med anordnande därstädes av en vattenkastare;

dels med bifall till Herr Norsells motion den 25 september 1919 besluta anläggande av en permanent vattenledning för eldsläcknings- och hushållsändamål i Rudsvägens sträckning från vattenledningens nuvarande slutpunkt fram till tvärgatan vid fastigheten Nolby n:o 1;

dels i anledning av Fru Hellbergs och Herr Norsells motioner angående vatten- och avloppsledningar i Muraregatan samt gatans iståndsättande besluta utförande av de föreslagna åtgärderna i fråga om gatans norra del;

dels på det sätt bifalla Herr Wästlunds motion angående vattenledningens utsträckande till Strömsholm, att fullmäktige besluta anläggande av en provisorisk ledning till området, avsedd för allmänna vattenkastare;

dels föreskriva, att samtliga de sålunda beslutade arbetena skola utföras på det sätt och i den omfattning, som framgår av de av stadens byggnadschef framlagda förslagen;

dels anvisa till utförande av ledningen till Strömsholm och till Eriksstad ett anslag av 12,300 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering, samt till övriga arbetens utförande ett anslag av 54,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40-årig betalningstid ävensom i fråga om sistnämnda anslag söka Kungl. Maj:ts fastställelse å det sålunda fattade beslutet;

dels ock uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga nödiga åtgärder för det beslutade lånets upptagande, sedan vederbörligt tillstånd därtill erhållits.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående beräkning av baderskornas vid varmbadhuset extra kristidstillägg för 1919.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 13 januari 1920.*

§ 8.

Från baderskorna vid varmbadhuset hade inkommit följande framställning:

Till Stadsfullmäktiges i Karlstad Lönenämnd.

Sedan stadsfullmäktige å sammanträde den 29 december 1919 beslutat tilldela vissa stadens befattningshavare ett extra dyrtidstillägg för år 1919 med i huvudsak beräknat 300 kronor för befattningshavare, hava vi undertecknade baderskor vid Karlstads varmbadhus innevarande månad bekommit dyrtidstillägg med allenast 100 kronor, vilket vi emellertid anse icke varit i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut, som avsåge 300 kronor även för oss.

På grund härav få vi vördsamt anhålla, att Lönenämnden ville för vår del i här berörda sak tolka stadsfullmäktiges beslut och gå i författning om att vi få vår rätt, så att de resterande 200 kronorna måtte till oss var och en snarast utbetalas.

Karlstad den 29 januari 1920.

STINA NILSSON.
HANNA ANDERSSON.

SOFIA ERIKSSON.
BEDA GRAHN.»

Det antecknades, att baderskornas inkomster beräknats skola till en väsentligaste del utgå i form av drickspengar, att avlöningen från staden fördenskuU satts så lågt som till resp. 600 och 480 kronor pr år, att å nämnda avlöningsbelopp län nats kristidstillägg enligt samma grunder som för övriga befattningshavare, d. v. s. senast med $66\frac{2}{3}$ proc. per år å avlöningsbeloppen ävensom grundplåt 365 kronor, samt att i extra kristidstillägg för år 1919 till baderskorna utbetalts 100 kronor.

Lönenämnden höll för sin del före, att baderskornas drickspengar under kristiden ökat så, att denna ökning medfört full kompensation för kristiden, och att drickspengarna i detta avseende vore att närmast jämställa med naturaförmåner. Då innehavare av sistnämnda slags förmåner berättigats till allenast 100 kronors extra kristidstillägg för år 1919, ville det alltså synas lönenämnden, som om sökandena ej borde bli va bättre ställda. Då emellertid frågan vore av principiell natur, ansåg lönenämnden sig böra hänskjuta densamma till stadsfullmäktiges prövning och sålunda hemställa,

att stadsfullmäktige ville bestämma huruvida jämlikt fullmäktiges beslut den 24 december 1919 baderskorna vid stadens varmbadhus skola vara berättigade till 300 eller till 100 kronors extra kristidstillägg för år 1919.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 57.

Hos stadsfullmäktige hade lönenämnden jämlikt sitt protokoll den 13 januari 1920, § 8, gjort framställning angående beräkning av baderskornas vid varmbadhuset extra kristidstillägg för år 1919.

Beredningsutskottet, som efter remiss nu hade att yttra sig i ärendet, beslöt efter tagen del av handlingarna och med hänsyn till de inkomster, som baderskorna hade i form av drickspenningar, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara att fullmäktiges beslut den 24 december 1919 skall så tolkas, att baderskorna vid stadens varmbadhus skola för år 1919 vara berättigade till ett extra kristidstillägg av 100 kronor.

Tillika beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte anmoda badhusstyrelsen att i anslutning till den badstatistik, som föres hos Stockholms badhusaktiebolag verkställa utredning angående såväl badfrekvens som badkostnader vid Karlstads varmbadhus.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning i fråga om vidtagande av i Kungl. Kungörelsen den 8 juli 1918 föreskrivna åtgärder beträffande stadens brandredskap.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Brandstyrelsen får härmed överlämna inneliggande protokollsutdrag visande styrelsens beslut att anhålla, att stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t ville begära uppskov tillsvidare med vidtagande av en i Kungl. kungörelsen den 6 juni 1918 föreskriven anordning, som rör stadens brandredskap.

Karlstad den 2 november 1919.

EMIL ANKERS.

Ordförande.

Per Ågren.

*Utdrag av protokoll, hållet hos brandstyrelsen
den 28 oktober 1919.*

§ 29.

Enligt Kungl. kungörelsen den 6 juni 1918 må i rikets städer ej användas för brandväsendets räkning, med vissa i kungörelsen nämnda undantag, annan koppling till tryckslangar eller redskap, som äro avsedda att förenas med dylika slangar, än sådan s. k. normalkoppling, vartill ritning finnes fogad vid denna kungörelse (normalkoppling I).

Då stadens brandväsen icke är utrustat med dylika kopplingar, skulle en övergång till den i kungörelsen föreskrivna kopplingstypen medföra icke oväsentliga utgifter för stadskassan (av brandchefen beräknade till omkring 12,000 kronor).

Brandstyrelsen, som ansåg, att denna avsevärda utgift påtvingades staden i en i ekonomiskt hänseende brydsam tid och att ett uppskjutande med de föreskrivna

anordningarnas vidtagande ej skulle medföra någon fara för staden, beslöt efter överläggning och på förslag av brandchefen att ingå till stadsfullmäktige med begäran, att fullmäktige hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om ett uppskov tillsvidare med berörda övergång till den i Kungl. kungörelsen föreskrivna kopplingstypen.

Denna § förklarades genast vara justerad.

In fidem:

PER ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 15 mars 1920.

§ 135.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över brandstyrelsens framställning rörande ifrågasatt begäran om uppskov tillsvidare med vidtagande av en i Kungl. kungörelsen den 6 juni 1918 föreskriven anordning, som rör stadens brandredskap.

I detta ärende hade sedermera från brandstyrelsen till kammaren inkommit följande skrivelse:

«Till Drätselkammaren.

Enär brandstyrelsen förspott, att något uppskov med den i Kungl. kungörelsen den 6 juni 1918 anbefalda ändringen av den vid härvarande brandkår använda kopplingstypen av Kungl. Maj:t ej kan bifallas, får brandstyrelsen härmed återkalla sitt till stadsfullmäktige den 4 sistlidne november ingivna beslut i berörda ärende, som nu på remiss från stadsfullmäktige ligger på drätselkammarens bord.

Brandstyrelsen får tillika för tids vinnande, anhålla, att drätselkammaren hos stadsfullmäktige ville *tillstyrka ett anslag av 8,500 kronor* för anskaffande av den i Kungl. kungörelsen föreskrivna kopplingsanordningen.

Styrelsen vill härmed meddela, att den i bifogade kostnadsförslag upptagna mängden av tryckslang är avsedd att användas under den tid, som brandkåren behöver för att kunna fästa de nya kopplingarna vid de slangar, vilka redan finnas i brandkårens förråd och på dess fordon.

Karlstad den 15 mars 1920.

EMIL ANKERS.

Ordförande.

Per Ågren.

Harvid fanns fogad en kostnadsberäkning, slutande å ett belopp av 8,500 kr.
Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt brandstyrelsen att anskaffa 200 st. helkopplingar, 20 st. halvkopplingar till brandposthuvud, 20 st. halvkopplingar till strålrör samt 500 meter tryckslang ävensom nödiga materialier för kopplingarnas fästande vid slangarna, allt av beskaffenhet, som föreskrives i Kungl. kungörelsen den 6 juni 1918; samt

att stadsfullmäktige måtte för ändamålet anvisa ett anslag av 8,500 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kostnadsförslag

200 st. helkopplingar 63 mm.	
20 » halvkopplingar till brandposthuvud.	
20 » » strålrör.	
enligt anbud från Skultuna bruk	Kronor 4,840: —
560 meter tryckslang à 7 kr.....	» 3,500: —
Diverse materialier behövlige för kopplingarnas fästande vid slangarne	» 100: —
Järnvägsfrakter och oförutsedda utgifter	» 60: —
	Summa Kronor 8,500: —

Karlstad den 13 mars 1920.

PER ÅGREN.
Brandchef.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 58.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet ått yttra sig över en av brandstyrelsen gjord framställning ifråga om vidtagande av i Kungl. kungörelsen den 3 juli 1918 föreskrivna åtgärder beträffande stadens brandredskap.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående kommunal tilläggspension åt folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads folkskolestyrelse den 9 december 1919.

§ 125.

Följande skrivelse hade inkommit:

“Till Karlstads folkskolestyrelse.

Då undertecknade uppnått pensionsåldern, har frågan om kommunal tilläggspension för oss blivit särdeles aktuell. Med anledning därav anhålla vi vördsamt, att folkskolestyrelsen godhetsfullt ville skänka våra här nedan uttalade önskemål i denna fråga sitt benägna understöd och befordra den vidare inför stadsfullmäktige.

Då städerna i avseende till dyrare levnadskostnader nödgats höja sina folkskollärares löner ett stycke utöver det lagstadgade beloppet för att få dem i lönehänseende likställda med landsbygdens, så ha ock städerna nästan utan undantag bidragit till pensionen med en viss procent av detta belopp. I en hel del med Karlstad jemförliga städer, såsom Örebro, Västerås, Eskilstuna, Borås och Vänersborg m. fl. är praxis, att en avgående lärare vid lagstadgad pensionsålder av kommunen tillerkännes 800 kronor årligen, vilken summa utgör omkring 60 procent av det belopp, varmed staden under föregående lönereglering bidragit till ordinarie lärares avlöning. Det borde anses rimligt, att vi vid vår avgång ej bleve sämre ställda än de föregående lärarne i dessa städer.

Redan för flera år sedan fattade stadsfullmäktige beslut, att pensionen för stadens befattningshavare skulle utgå med 60 proc. av den s. k. slutlönen. Då staten numera giver oss pension med 75 proc. av 3,000 kronor, borde det ej anses obilligt, att staden lämnar oss 60 proc. av det jämförelsevis ringa belopp, varmed den numera bidrager till sina ordinarie lärares avlöning.

På grund av vad sålunda anförts, få vi härmed i fråga om det kommunala bidraget till vår pension, vördsamt hemställa, att vi, från vår avgång och intill dess pensionsfrågan hunnit ordnas tillerkännas 60 proc. av det belopp, varmed staden utöver 3,000 kronor bidrager till ordinarie lärares avlöning, dock att det belopp som tillerkännes oss, under mellantiden, ej måtte sättas lägre än 800 kronor — för att sedan likställas med de lärare som avgå efter pensionsfrågans definitiva lösning.

Karlstad den 24 oktober 1919.

Ödmjukligen

K. J. LINDGREN.

J. CARLSTEDT.

E. V. GELIN.”

På förslag av byggnads- och ekonominämnden beslöt folkskolestyrelsen föreslå stadsfullmäktige att bevilja avgångna ordinarie folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren en kommunal tilläggspension, beräknad efter 60 proc. av det belopp (1,200 kronor) varmed staden bidragit till deras slutlön, att utgå fr. o. m. deras avgång från sina ordinarie lärarebefattningar (den 1 juli 1919) och intill dess pensionsfrågan för folkskollärarne inom distriktet blivit i sin helhet ordnad.

In fidem:
BROR A. LARSSON.

Utdrag av protokoll hållet hos pensioneringskommittén i Karlstad den 8 april 1920.

§ 8.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade pensioneringskommittén att yttra sig över en av folkskolestyrelsen gjord framställning, att stadsfullmäktige måtte bevilja avgångna ordinarie folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren en kommunal tilläggspension, beräknad efter 60 proc. av det belopp varmed staden bidragit till deras slutlön, att utgå från och med deras avgång från sina ordinarie lärarebefattningar, den 1 juli 1919, och intill dess pensionsfrågan för folkskollärarne inom distriktet blivit i sin helhet ordnad.

Kommitterade, som för sin del ingenting hade att erinra mot folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning, beslöto tillstyrka stadsfullmäktige att bevilja densamma.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 april 1920.

§ 221.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens framställning angående kommunal tilläggspension åt folkskollärarne E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren, i vilket ärende pensionskommittén avgivit tillstyrkande utlåtande.

Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte, med bifall till folkskolestyrelsens framställning, bevilja de begärda pensionerna med rätt för pensionärerna att å pensionsbeloppen åtnjuta fastställt kristidstillägg, dock ej s. k. grundplåt, ävensom bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 59.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av folkskolestyrelsen hos fullmäktige gjord framställning angående kommunal tilläggs pension åt folkskollärarna E. V. Gelin, J. Carlstedt och K. J. Lindgren, beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anför, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med bifall till folkskolestyrelsens framställning, bevilja de begärda pensionerna med rätt för pensionärerna att å pensionsbeloppen åtnjuta fastställt kristidstillägg, dock ej s. k. grundplåt, ävensom bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Fattigvårdsstyrelsens framställning angående pension åt fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Johnsons änka och barn.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med
fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 2 december 1919.*

På grund av från avlidne tillsyningsmannen Alfr. Johnsons änka, Lovisa Johnson, gjord framställning om pension, beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige

begära och förorda sådan att utgå fr. o. m. 1919 efter de grunder, som tillämpas under liknande förhållanden.

Styrelsen ville därvid jämväl meddela, dels att avlidne Johnsons avlöning vid dödstillfället utgick efter 1,500 kronor per år förutom dyrtidstillägg, dels att den änkan från Riksförsäkringsanstalten tillerkändas ersättningen — för vilken staden betalat premierna — uppgår till 450 kr. pr år.

Som ovan.

In fidem:

BIRGER GILLNER.

Utdrag av protokoll, hållet hos pensioneringskommittén i Karlstad den 8 april 1920.

§ 7.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommitterade att yttra sig över en av fattigvårdsstyrelsen gjord framställning om pension åt framlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Julius Johnsons enka, Lovisa Johnson.

Sedan ärendet vid ett tidigare sammanträde bordlagts i avvaktan på inforandet av uppgifter angående dödsboets tillgångar och skulder, hade sålunda begärt utdrag av bouppteckningshandlingarne nu inkommit, Bil. A. § 7, 1920, varjämte från fattigvårdsstyrelsen inkommit följande protokollsutdrag, Bil. B. § 7, 1920.

Det skulle till protokollet antecknas, att fattigvårdstillsyningsmannen Johnsons minderåriga barn voro:

Axel Hilding Yngve född den 21 februari 1903.

Tor Sigvard Erling, född den 25 februari 1905.

Sedan handlingarne föredragits och efter överläggning i ärendet beslöto kommitterade tillstyrka

att stadsfullmäktige måtte, i enlighet med de principer, som varit bestämmande för fullmäktiges beslut den 21 februari 1918 och den 17 april 1919 angående pensioner åt enkorna efter 1:ste stadsläkaren H. Söderbaum och poliskonstapeln Karl V. Hedman, bevilja framlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfr. Julius Johnsons enka, Lovisa Johnson, en årlig pension av 375 kronor, att utgå från och med år 1919 så länge hon lever ogift, ävensom åt vardera av Johnsons ovannämnda minderåriga barn ett årligt uppfostningsbidrag av 75 kronor, att utgå från samma tid intill dess de uppnått aderton års ålder, från vilken sammanlagda summa, jämte på densamma belöpande kristidstillägg, avdrag dock skall göras med från Riksförsäkringsanstalten utgående ersättningen, 450 kronor pr år.

Tablå utvisande pensionsbeloppets storlek, med tillägg av nu gällande kristidstillägg och efter avdrag av förenämnda ersättning från Riksförsäkringsanstalten, skulle åtfölja detta protokoll. Bil. C. § 7, 1920.

Som ovan.

In fidem:

H. WERSTLIN.

Utdrag av bouppteckningen efter fattigvårdstillsyningsmannen Alfred Julius Johnson, Herrhagen 319, Karlstad, född den 31 januari 1872, död den 10 sept. 1918.

Tillgångarna uppgick till.....	8,215: —
Avgående poster och skulder	5,795: —
Behållningen summa kronor	2,420: —

Av tillgångarna märkas:

Lägenheten Granhult under egendomen Edsgatan i Alsters socken	
taxeringsvärde	Kr. 6,000: —
Därav intreckning hos Värml. läns hushållningssällskap, dess egna-	
hemsnämnd	» 3,000: —
Räntor och amortering av lånet uppgår årligen till.....	» 150: —

Att dessa uppgifter äro med bouppteckningen överensstämmande intyga:

C. A. GUSTAFSSON.

ADOLF FR. BERG.

Utdrag av protokoll fört vid fattigvårdsstyrelsens i Karlstad sammanträde tisdagen den 3 febr. 1920.

Sedan fattigvårdsstyrelsen den 2 sistlidne december till stadsfullmäktige gjort framgtällning om pension åt avlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfred Johnsons änka Lovisa Johnson, utan att därvid samtidigt hemställa om pension jämväl åt Johnsons efterlämnade tvänne barn under 18 år, beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige anhålla att pension efter sedvanliga grunder måtte beredas jämväl åt nämnda barn räknat från och med år 1919.

Denna § justerades omedelbart.

Som ovan.

In fidem:

AXEL BERGSTRÖM.

Tablå

utvisande storleken av föreslagen pension åt framlidne fattigvårdstillsyningsmannen
Alfr. Julius Johnsons enka och minderåriga barn.

Pension:

Pension till enkan.....	Kr.	375: —
» » 2 barn.....	»	150: —
	Kr.	525: —

Kristidstillägg:

Grundbelopp.....	Kr.	125: —
66 ² / ₃ & kr. 525: —	»	350: —
	Kr.	475: —
	Kr.	1,000: —
<i>Avgår från Riksförsäkringsanstalten utgående ersättning.....</i>	»	450: —

Summa årlig pension från staden, inklusive dyrtidstillägg Kr. 550: —

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 8 april 1920

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 220.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över fattigvårdsstyrelsens framställning angående pension åt avlidne fattigvårdstillsyningsmannen Altred Johnsons änka och två barn.

Med instämmande i vad pensioneringskommittén i ärendet anför, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja avlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfred Julius Johnsons änka Lovisa Johnson en årlig pension av 375 kronor, att utgå från och med år 1919, så länge hon lever ogift, ävensom åt vardera av Johnsons minderåriga barn Axel Hilding Yngve och Tor Sigvard Erling ett årligt uppfostringsbidrag av 75 kronor att utgå från samma tid, intill dess de uppnått aderton års ålder, från vilken sammanlagda summa jämte på densamma belöpande kristidstillägg avdrag dock skall göras med den från riksförsäkringsanstalten utgående ersättningen 450 kronor per år; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 61.

Uppå remiss av stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över fattigvårdsstyrelsens framställning angående pension åt avlidne fattigvårdstillsyningsmannen Alfred Johnsons änka och två barn.

Häröver hade pensioneringskomitén och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden; och beslöt utskottet efter tagen del av handlingarna, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Emma Karolina Lindeblads framställning angående avdrag å debiterade kommunalutskylder.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under år 1918 har jag blivit uti Karlstad, Tingvallastaden 104, varest jag då var mantalsskriven, taxerad för inkomst till belopp av 1,800 kronor. Sedan jag avflyttat från Karlstad, har jag icke ägt kännedom om denna taxering förrän jag efter handräckning härstädes hos stadsfogden krävdes för kronoskatt för samma år, i följd varav jag icke sattes i tillfälle att i behörig ordning överklaga ifråga varande taxering. Denna är för hög i förhållande till de inkomster, som jag hade under det nästföregående året, nämligen från den 5 febr. till den 15 jul 1917 i Nässjö à 115 kronor i månaden eller 575 kronor samt från den 15 aug. till den 20 dec. 1917 i Karlstad à 135 kronor i månaden eller 540 kronor, tillsammans 1,115 kronor, varå jag bort åtnjuta beviltningsfritt avdrag med minst 450 kronor.

Med anledning av den mig ågångna taxeringen efter 1,800 kronor är jag påförd ett kommunalskattebelopp av 166 kronor 50 öre, som nu blivit mig avfordrat härstädes.

Då jag icke ser mig i stånd att utan stora försakelser av livets nödtorft avbörda mig den nämnda skattesumman, får jag vördsamt hemställa att stads-

fullmäktige godhetsfullt ville efterskänka så stor del av skattebeloppet, som svarar mot skillnaden av taxerade 1,800 kronor och vad min beskattningsbara inkomst, rätteligen taxerad, bort högst utgöra efter bevillningsfritt avdrag eller 665 kronor.

Lund den 4 februari 1920.

EMMA KAROLINA LINDEBLAD.

Tillskärerska.

Adr.: Evald Larsen, Aktiebolag.

Lund den 31 mars. 1920.

Till Herr Stadskamreraren, Karlstad.

Vår tillskärerska Fröken Emma Lindeblad har haft 180 kr. i lön ända till nyåret 1920 då hon erhöi 200 kr. per månad.

Högaktningsfullt

EVALD LARSEN, AKTIEBOLAG.

J. A. Löfstedt.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 april 1920.

§ 188.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över tillskärerskan Emma Karolina Lindeblads framställning i fråga om avdrag å debiterade kommunalutskylder.

Drätselkammaren ville till en början påpeka, att framställningen ej blivit såsom motion upptagen av någon stadsfullmäktig.

Då ett bifall till framställningen skulle även för andra värka till stöd för uraktlåtenhet att efterleva taxeringsförordningarna, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.

§ 62.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av Emma Karolina Lindeblad hos fullmäktige gjord framställning an-

gående avdrag å debiterade kommunalutskylder, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anført, hemställa
att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående pension åt lärarinnan Matilda Rosendahl.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor värdsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville bevilja lärarinnan Matilda Rosendahl, som i 33 år framgångsrikt verkat i nämnda läroverks tjänst, en årlig pension av 500 kronor att utgå från och med den 1 juli 1920.

Karlstad den 12 december 1919.

Å styrelsens vägnar:
MAURITZ TISELL.
Ordförande.

Nils Bure.

*Utdrag ur protokoll hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 9 dec. 1919.*

§ 5.

Från lärarinnan, fröken Rosendahl hade dessutom inkommit en skrivelse så lydande:

•Till Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

Då jag oavbrutet tjänstgjort vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor från och med läsåret 1887—1888 eller inalles i 33 års tid och efter nu uppnådd pensionsålder ämnade frånträda min befattning som lärarinna vid nämnda läroverk med utgången av nästa vårtermin, får jag härmed värdsamt hemställa, att styrelsen

ville ingå till stadsfullmäktige med anhållan, att de måtte bevilja mig en årlig pension att utgå från och med den 1 juli 1920.

Jag är visserligen medlem i Lärarinnornas pensionsanstalt och Svenska lärarinnornas pensionsförening, men då jag uppnått hög ålder, när den förstnämnda inrättningen bildades, blir bidraget därifrån helt litet, knappast 100 kronor, och de båda inrättningarnas bidrag tillsammanskomma enligt från vederbörligt håll inhämtade upplysningar för mig ej att uppgå till mer än ungefär hälften mot vad de yngre lärarinnorna en gång komma att erhålla i pension. Då så är förhållandet, vågar jag hoppas, att stadsfullmäktige skola vara villiga att bevilja mig liksom förut avgående äldre lärarinnor en årlig pension av 500 kronor.

Karlstad den 6 december 1919.

MATILDA ROSENDAHL.

Styrelsen tog skrivelsen i övervägande och fann det föreligga behjärtansvärda skäl att tillmötesgå den däri framställda begäran. Efter hållen överläggning beslöt den därför att ingå till stadsfullmäktige med en vördsam anhållan, att de ville på i skrivelsen anförda grunder bevilja fröken Matilda Rosendahl, som i 33 år framgångsrikt verkat i skolans tjänst, en årlig pension av 500 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1920.

In fidem:
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TIZELL.
Rätt utdraget betygar: NILS BURE.

Utdrag av protokoll hållet hos pensioneringskommittén i Karlstad den 21 januari 1920.

§ 2.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommitterade att yttra sig över en av styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning om pension för den 1:ste juli d. å. avgående lärarinnan Matilda Rosendahl.

Det skulle till en början antecknas, att, enligt inhämtade upplysningar, den pension, som kommer fröken Rosendahl till del från enskilda pensionskassor, torde belöpa sig till omkring 600 kronor per år, samt att stadsfullmäktige på sammanträde den 21 november 1918 höjt den till pensionerade lärarinnan vid Karlstads

högre elementarläroverk för flickor, Hildur Tengberg, utgående pensionen till 500 kronor.

Efter tagen del av handlingarna i ärendet, och med hänsyn till vad här förut anförts beslöto kommitterade enhälligt tillstyrka

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna lärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, Matilda Rosendahl, en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå fr. o. m. den 1:ste juli innevarande år.

In fidem:

H. WESTLIN.

Justerat den 6 april 1920.

AXEL DAHLMAN.

Rätt utdraget betygar: H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 april 1920.

§ 181.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning om pension för lärarinnan Matilda Rosendahl.

I ärendet hade pensioneringskommittén avgivit infordrat utlåtande, och beslöt drätselkammaren med instämmande häri hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna lärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, Matilda Rosendahl, en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå från och med den 1 juli 1920; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.

§ 63.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen gjord framställning angående pension åt

lärarinnan Matilda Rosendahl, beslöts att med instämmande i vad pensioneringskomitén och drätselkammaren i ärendet anført, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna lärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, Matilda Rosendahl, en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå från och med den 1 juli 1920; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående pension åt teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till inneliggande protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville åt efter denna termins slut avgående teckningslärarinnan, fröken Ebba von Wachenfeldt, bevilja en årlig pension å 500 kr., att utgå från och med den 1 juli 1920.

Karlstad den 12 mars 1920.

Å styrelsens vägnar;

MAURITZ TISELL.

Ordförande.

Nils Bure.

*Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 26 februari 1920.*

§ 4.

Följande skrivelse hade inkommit:

"Till Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

Med anledning av att jag med detta läsår avgår från min befattning vid flickskolan, vilken jag innehaft under 29 år, får jag härmed vördsamt anhålla, att

styrelsen ville hos stadsfullmäktige åt mig begära en årlig pension å 500 kr. Som stöd för denna min begäran vågar jag anföra, att dylik pension förut beviljats åt lärarinnor, som under så lång tid tjänstgjort vid flickskolor.

Karlstad den 14 februari 1920.

EBBA von WACHENFELDT.

Lärarinna uti teckning och välskrivning."

Styrelsen tog skrivelsen i övervägande och beslöt att på anförda grunder ingå till stadsfullmäktige med anhållan, att de ville bevilja fröken von Wachenfeldt en årlig pension av 500 kr., att utgå från och med den 1 juli 1920.

In fidem:

NILS BURE.

Justeras:

MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar: NILS BURE.

Fröken Ebba A. C. von Wachenfeldt har som lärarinna uti teckning och välskrivning uppburit lön för år — höstterminen 1919, vårterminen 1920? höstterminen 1918, vårterminen 1919 — 1,920. Dyrtidstillägg för samma tid kr. 2,462: 53. Inbetalt till pension 90 kr.

Intygas:

SOFIA GEIJER.

t. f. föreståndarinna.

Utdrag av protokoll, hållet hos pensioneringskommittén i Karlstad den 8 april 1920.

§ 10.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommitterade att yttra sig över en av styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning om pension för vid denna termins slut avgående teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt.

Skolstyrelsen hade föreslagit en årlig pension å 500 kr. att utgå fr. o. m. den 1 juli 1920.

Det skulle till protokollet antecknas, dels att, enligt inhämtade upplysningar, den pension, som kommer fröken von Wachenfeldt till del från enskilda pensionskassor, torde belöpa sig till omkring 600 kronor per år, dels att stadsfullmäktige

på sammanträde den 21 november 1918 höjt den till pensionerade lärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, Hildur Tengberg, utgående pensionen till 500 kronor per år, och dels att pensioneringskommittén under § 2 i protokollet av den 21 januari 1920 under enahanda förhållanden tillstyrkt stadsfullmäktige att bevilja lärarinnan vid förenämnda läroverk, Matilda Rosendahl, en årlig pension av 500 kronor.

Efter överläggning i ärendet, och med hänsyn till vad här ovan anförts beslölo kommitterade enhälligt tillstyrka

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna teckningslärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor, Ebba von Wachenfeldt, en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå fr. o. m. den 1 juli innevarande år.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 april 1920.

§ 223.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över flickskolestyrelsens framställning om pension åt teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt.

Med biträdande av vad pensioneringskommittén i ärendet anfört beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna teckningslärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor Ebba von Wachenfeldt en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå från och med den 1 juli 1920, ävensom bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.

§ 64.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över en av flickskolestyrelsen gjord framställning angående pension åt

teckningslärarinnan Ebba von Wachenfeldt, beslöt att med instämmande i vad pensioneringskommittén och drätselkammaren i ärendet anført, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillerkänna teckningslärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor Ebba von Wachenfeldt en årlig pension av 500 kronor under hennes återstående livstid, att utgå från och med den 1 juli 1920 ävensom bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens förslag angående framdragande av gasledningar till Mariebergsområdet.

Utdrag ur protokoll hållet vid belysningsstyrelsens sammanträde den 10 april 1920.

§ 1.

Från byggnadschefen hade inkommit skrivelse med förslag och kostnadsberäkning till gasledningars utsträckande till det blivande folkskoleseminariet vid Marieberg och till egnahemstomterna å Mariebergsområdet så lydande:

Till Belysningsstyrelsen i Karlstad.

Sedan drätselkammaren ingått till stadsfullmäktige med förslag, dels att redan i år påbörja de vatten- och avloppsledningar till nya seminarieområdet varom överenskommelse träffats med vederbörande statsmyndighet, dels att i samband härmed utdraga och komplettera ledningarna till de av staden försålda egnahemstomterna å Mariebergsområdet, får jag härmed föreslå att anslag hos stadsfullmäktige begäres för gasledningars nedläggande samtidigt med förberörda vattenledningar.

Kostnaderna för gasledningarna beräknas bliva:

1. För ledningar till seminarieområdet:

405 lm. 4" ledning, inkl. schaktning, återfyllning och läggning å 19: —	7,695: —
Extra bergsprängning	4,000: —
Sifoner, arbetsledning, oförutsedda, m m.	1,305: —
	<u>13,000: —</u>

2. För Mariebergssområdet:

135 lm. 3" ledning inkl. schaktning, återfyllning och läggning å 15:—	2,025:—	
345 lm. 2" ledning inkl. schaktning, återfyllning och läggning å 12:—	4,140:—	
Sifoner, arbetsledning, oförutsedda m. m.	635:—	6,800:—
		<u>Kronor 19,800:—</u>

Karlstad den 10 april 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Med godkännande av det uppgjorda förslaget beslöt styrelsen ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att för utdragande av gasledningar till nya seminarieområdet samt till egna hemstomterna å Mariebergssområdet bevilja ett anslag av 19,800 kr. att anskaffas medels upplåning.

Deuna § förklarades genast justerad.

In fidem:

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 april 1920.

§ 180.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens förslag till gasledningars utsträckande till det blivande folkskollärarseminariet; och beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för utdragande av gasledningar till nya seminarieområdet samt till egna hemstomterna å Mariebergssområdet bevilja ett anslag av 19,800 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års amorteringstid ävensom å detta beslut söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.

§ 65.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över belysningsstyrelsens förslag angående framdragande av gasledningar till Marie-

bergsområdet. beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet föreslagit, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för utdragande av gasledning till nya seminarieområdet samt till egnahemstomterna å Mariebergsområdet bevilja ett anslag av 19,800 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års amorteringstid ävensom å detta beslut söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Kronokassörens av fattigvårdsstyrelsen granskade förslag angående befrielse från erläggande av mantalspenningar för år 1920.

Stadsfullmäktiges Herr Ordförande, Karlstad.

För fastställelse bifogas härjämte av fattigvårdsstyrelsen granskad förteckning över sådana personer som vid mantalsskrivningen föreslagits böra befrias från erläggande av mantalspenningar för år 1920.

Karlstad i kronokassörskontoret den 22 mars 1920.

GUST. JOHANSSON.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 3 febr. 1920.

§ 22.

Granskades och godkändes med vissa tillägg inkommen förteckning över de personer som vid mantalsskrivningsförrättningen föreslagits böra befrias från erläggande av mantalspenningar för år 1920.

Som ovan.

In fidem:

BIRGER GILLNER.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 12 april 1920.*

§ 186.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över inkommen förteckning över sådana personer, som vid mantalsskrivningsföretagningen föreslagits böra befrias från erläggande av mantalspengar för år 1920.

Fattigvårdsstyrelsen hade föreslagit förteckningens godkännande med vissa tillägg, och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande förteckning med de av fattigvårdsstyrelsen föreslagna tillägg.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 66.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över kronokassörens av fattigvårdsstyrelsen granskade förslag angående befrielse från erläggande av mantalspenningar för år 1920, beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anförde, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget med de av fattigvårdsstyrelsen däri gjorda tillägg.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens förnyade förslag i återremitterade ärendet angående
anläggande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet.**

(Jfr. Ser. A. 1920 N:o 2, sid. 12).

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
i Karlstad den 8 april 1920.*

§ 54.

För yttrandes avgivande hade stadsfullmäktige till hamnstyrelsen remitterat frågan om anläggande av en bekvämlighetsinrättning på hamntorget, enär den

föreslagna platsen å planteringen framför expositionshuset ansågs mindre lämplig.

Efter i ärendet hållen överläggning, varunder anmärktes, att, enligt den handlingarna åtföljande ritningen, vaktrummet syntes vara obehövt stort tilltaget, då meningen väl ej är att det skall vara bostadsrum, beslöt styrelsen föreslå inrättningens förläggande till planen mellan järnvägen, varuskjulet och uppfartsvägen till hamntorget å plats, som närmare angives å en av hamningeniören uppgjord och detta protokoll bilagd plankarta.

Remisshandlingarna skulle med utdrag av detta protokoll till drätselkammaren överlämnas.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 242.

Sedan stadsfullmäktige till hamnstyrelsen och drätselkammaren återremitterat frågan om anläggande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet, så hade hamnstyrelsen nu i avgivet yttrande föreslagit inrättningens förläggande till planen mellan järnvägen, varuskjulet och uppfartsvägen till hamntorget.

Byggnadschefen meddelade, att för iordningsställande av den av hamnstyrelsen föreslagna platsen krävdes en ytterligare kostnad av 4,000 kronor, varjämte för servisleddning och uppsättning av en urinoar tillkomme 1,500 kronor.

Efter antecknande härav beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta uppförande av ett kabinett jämte urinoar å den av hamnstyrelsen föreslagna platsen i enlighet med förut ingivna ritningar och förslag;

att stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag av 19,000 kronor att täckas genom upplåning på högst 40 år; samt

att stadsfullmäktige måtte ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan om tillstånd att upptaga det sålunda erforderliga lånet.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kostnadsberäkning

för plantering av platsen för föreslagen bekvämlighetsinrättning på hamnområdet öster om nya vägporten samt ordnande av gångväg utefter huvudgatan bakom varuskjulet vid inre hamnen, från vägportsnedfarten till bekvämlighetsinrättningen.

Matjordsanskaffning	1,600: —
Kant- och rännsten utefter gångvägen samt rännstensbrunnar	650: —
Terrassering och grusning av gångväg och plan framför bekvämlighetsinrättningen.....	900: —
Avplanering, sådd, plantor, skyddsräck m. m. för planteringen.....	850: —
	Kronor 4,000: —

Karlstad den 12 april 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 67.

Sedan stadsfullmäktige till hamnstyrelsen och drätselkammaren återremitterat frågan om anläggande av en bekvämlighetsinrättning inom hamnområdet hade nämnda delegationer, jämlikt sina beslut resp. den 8 och 19 april 1920, inkommit med förnyat förslag i ärendet.

Efter tagen del av handlingarna beslöt beredningsutskottet, som icke fann anledning till erinran mot det sålunda avgivna förnyade förslaget hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens förslag till hamntaxa för åren 1921—1925.

Till Stadsfullmäktige.

Jämlikt Kungl. förordningen den 31 december 1907 skall förslag till förnyad hamntaxa vara till Konungens Befallningshavande i länet avlämnad före den 1 maj det år, varmed taxan upphör att gälla. I enlighet härmed har hamnstyrelsen

upprättat och får härmed för stadsfullmäktiges vidare åtgärd överlämna det förslag, som är här bilagt och var till fogas föreskrivna räkenskapssammandrag för de fem sistförflutna åren nämligen: utgifter och inkomster (Bil. A), tillgångar och skulder (Bil. B) samt uppgift över hamnens viktigaste omsättningsartiklar (Bil. C).*)

Av räkenskapssammandraget framgår, att under femårsperioden tillgångarna ökats med kr. 488,006: 13 och skulderna med kr. 3,581,145: 97, att utbetalningarna uppgått till kr. 1,311,246: 21 och inkomsterna till kr. 458,550: 06. Av den uppkomna bristen kr. 853,896: 15 har kr. 457,802: 56 täckts genom lån från stadskassan och återstoden kr. 395,893: 59 genom uttaxeringsmedel.

För hamnens självförsörjning erfordras alltså väsentligt ökade inkomster. På grund av dyrtiden söktes och erhöles kungl. maj:ts tillstånd att för år 1919 öka hamntaxesatserna med 50 proc. och en dylik framställning är även beviljad för innevarande år. Den förhöjda taxan började tillämpas den 1 juli 1919 och inbrakte dessa 50 proc. i runt tal 22,500 kr. Om detta belopp fråndrages summan av intäkterna av fartyg och varor under senaste femårsperiod, så erhöles kr. 264,596: 79 efter normal taxa. Motsvarande belopp var för näst föregående period (1910—1914) kr. 335,014: 56. Om man, med tanke på att trafiken efter krigsårens depression under nästkommande period åter blir normal, utgår från sistnämnda inkomstbelopp, så skulle hamntaxan behöva höjas med c:a 125 proc., för att, med enahanda utbetalningar som under den senast förflutna perioden, uttaxering skulle kunna undvikas. En så kraftig höjning vore emellertid med hänsyn till konkurrerande trafikleder icke klokt att göra, vadan man nog för närmaste tiden måste räkna med uttaxering för hamnens behov. Härvid torde dock böra framhållas, att staden har många indirekta fördelar av hamnens befintlighet, vilka icke utan vidare låta sig värdesättas, och att en stor del av för hamnen uttaxerade medel erhållas från skatteobjekt, som härleda sig från rörelsen i hamnen. Med hänsyn härtill har hamnstyrelsen uppgjort det nya förslaget med c:a 50 proc. förhöjning av nu gällande taxesatser. Med tillämpning på 1919 års trafik skulle detta göra en inkomstökning av i runt tal 31,000 kr.

I taxetexten äro föreslagna endast ett par mindre ändringar, vilka ej torde påkalla särskild förklaring.

Karlstad den 8 april 1920.

På hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ivar Olsson.

*) Taxan och bilagarna tillhandahållas vid stadsfullmäktiges sammanträde.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 april 1920.

§ 224.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över hamnstyrelsens förslag till taxa å hamnavgifter i Karlstad att gälla under åren 1921—1925.

Då drätselkammaren ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna den föreslagna hamntaxan och därå söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.

§ 68.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över hamnstyrelsens förslag till taxa å hamnavgifter i Karlstad för åren 1921—1925 beslöt, att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna den föreslagna hamntaxan och därå söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning angående tillstånd att till abonnenter inom Nors och Segerstads socknar distribuera elektrisk energi.

Utdrag av protokoll hållet hos Karlstads belysningsstyrelse den 30 mars 1920.

§ 7.

På grund av hemställan av belysningsingeniören beslöt styrelsen att hos stadsfullmäktige anhålla om tillstånd att till abonnenter inom Nors och Segerstads församlingar distribuera elektrisk energi (se bil.).

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag av protokoll hållet hos Karlstads belysningsstyrelse den 23 januari 1920.

§ 2.

Sedan styrelsen under den 19 juli 1919 godkänt ett av belysningsingeniören framlagt förslag till preliminär överenskommelse med Segerstads och Nors Elektriska Andelsförening angående distribution av elektrisk kraft samt föreningen på förekommen anledning nu önskat skyndsamt erhålla stadens offert, beslöt styrelsen till samma förening avlåta följande skrivelse:

“Belysningsstyrelsen förbinder sig att ingå till stadsfullmäktige med begäran om rätt att med Nors och Segerstads Elektriska Andelsförening teckna leveransavtal på följande villkor: ”

1) Staden tillhandahåller föreningen elektrisk energi intill ett kraftbelopp av 200 hästkrafter i form av trefasström om c:a 10,000 volts spänning och c:a 50 perioder per sekund från en av staden bekostad transformator å Norsälvens västra strand.

2) Föreningen erlägger kontant vid kontraktets undertecknande en summa av 15 kronor per hektar odlad mark, som nu ingår eller framdeles kommer att tillhöra distributionsområdet, dock minst 30,000 kronor. Föreningen erlägger för uttagen energi en avgift av 10 öre per kwt. under spärrfri tid och 25 öre per kwt. under spärrtid.

Som spärrtid räknas följande tider:

Januari och December	månader från kl. 4 e. m. till kl. 10 e. m.
Februari » November	» » 5 » » 10 »
Mars » Oktober	» » 6 » » 10 »
April » September	» » 7 » » 10 »
Augusti	månad » » 8 » » 10 »

Ovanstående tider räknas enligt Sverges gemensamma borgerliga tid.

Föreningen garanterar staden en inkomst per år, motsvarande 3 kronor per hektar mark, dock minst 6,000 kronor per år.

Staden tillförsäkras rätt att för huvudledningen mellan Karlstads stad och Kohlsäter kostnadsfritt och för all framtid uppsätta stolpar och transformatorhus och hava erforderlig ledningsgata över mark, tillhörande föreningens nuvarande och nytillträdande medlemmar eller arrenderad av föreningens medlemmar, på sätt som stadgas i vattenfallsstyrelsens normalkontrakt sådant det återfinnes i Tekniskt Bibliotek XI om "Landsbygdens elektrifiering" sid. 124 och 125.

Staden bekostar jordkabel under Norsälven för 10,000 volts spänning.

I tillämpliga delar skola i övrigt gälla villkoren i förutnämnda kontrakt i Tekniskt Bibliotek XI."

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Promemoria

angående elektrisk energileverans till Segerstads och Nors Elektriska Andelsförening.

I anledning ifrågasatt energileverans till Segerstads och Nors Elektriska Andelsförening må här framhållas de synpunkter, som tala för att staden bör engagera sig i denna affär.

1) Staden kan betinga sig kostnadsfri plats genom ifrågasatt distributionsområde för all framtid för de stolpar, vilka uppbära ledningen till Kohlsäter.

2) Staden erhåller skälig vinst å energiförsäljningen.

3) Om staden icke åtager sig leveransen ifråga måste föreningen anlita Dejefors och då kommer bygden att genomkorsas med ytterligare en högspänningsledning, som ur estetisk synpunkt ju bör undvikas.

4) Ur nationalekonomisk synpunkt är det ju riktigast att energi levereras till ortens allmänna behov från den stamledning som ortens befolkning bereder plats.

Karlstad den 14 april 1920.

J. THALÉN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 219.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning angående tillstånd för styrelsen att till abonnenter inom Nors och Segerstads församlingar distribuera elektrisk energi.

Sedan upplysts, att det ifrågasatta avtalet vore avsett att gälla under en tid av tio år, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte lämna belysningsstyrelsen det begärda tillståndet att gälla för en tid av högst tio år.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 69.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av belysningsstyrelsen jämlikt dess protokoll den 23 januari och den 30 mars 1920 gjord framställning angående tillstånd att till abonnenter inom Nors och Segerstads socknar distribuera elektrisk energi.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte lämna belysningsstyrelsen det begärda tillståndet att gälla för en tid av högst 10 år.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Magistratens resolution med infordande av stadsfullmäktiges yttrande över
Karlstads spritförsäljningsaktiebolags hos Konungens Befallningshavande
i länet gjorda framställning angående flyttning av bo-
lagets utskänkningsrörelse till stadsdelen Haga.**

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, uti inneliggande ärende avgiva yttrande samt därmed sedermera hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 14 april 1920.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlämnas till Stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.
Karlstads rådhus den 15 april 1920.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Genom utslag den 4 november 1918 har Konungens Befallningshavande meddelat Karlstads Spritförsäljningsaktiebolag tillstånd att under åren 1919, 1920 och 1921 inom Karlstads stad idka detaljhandel med samtliga de i 1:a § i Kungl. Förordningen angående försäljning av rusdrycker den 14 juni 1917 omförmälda slag av rusdrycker.

Bolaget har därvid bland annat berättigats att själv bedriva en utskänkningsrätt av spritdrycker, vin och öl inom bolagets lokaler, varjämte i övrigt föreskrivits, att samtliga medgivna utskänkningsställen skulle vara förlagda inom den s. k. Tingvallastaden.

Bolagets omfattning har under de senare åren visat en stark stegring, särskilt har antalet inköpsbevis betydligt ökat genom införlivande till Karlstads stad av förutvarande Arvikaområdet. En betydande ökning av personalen har härav blivit en följd, likasom även de nya kontrollföreskrifterna påkallat betydligt större arbetskraft än förut.

De av bolaget för närvarande disponerade lokalerna hava därför visat sig för

ändamålet allde'es otillräckliga; och har detta i särskilt hög grad gällt utminuteringslokalen.

Det torde vara allmänt känt, hurusom särskilt vid helger, då tillströmningen av kunder varit mycket stor, köpare fått vänta i timtal, innan expediering kunnat ske.

En utvidgning av utminuteringslokalen kan därför, enligt styrelsens förmenande icke längre uppskjutas och har styrelsen tänkt sig, att en sådan utvidgning skulle kunna lämpligen ske genom inredande av den nuvarande utskänkningslokalen jämväl till utminuteringslokal. Härigenom skulle den stora fördelen kunna vinnas, att all expediering av exempelvis Arvika-kunderna kunde där försiggå.

Styrelsen vill i detta sammanhang också framhålla, att den nuvarande utskänkningslokalen fullständigt utdömts av Kungl. Kontrollstyrelsens inspektör samt att bolagets revisorer i sin nu avgivna berättelse uttalat sitt missnöje med lokalen, som de funnit mörk och otidsenlig.

Sedan mer än ett år tillbaka har styrelsen umgåtts med planer på att inrätta en s. k. Folkrestaurant. Att ett verkligt behov härav föreligger anser styrelsen uppenbart, likasom inrättande av en dylik restaurant måste ur social synpunkt tillmätas den största betydelse.

Det har emellertid visat sig hart när omöjligt att kunna uppbringa en för ändamålet lämplig plats. Emellertid fick styrelsen erbjudande att inköpa fastigheten n:r 20 i kvarteret Ormen i stadsdelen Haga. Nedra botten i denna fastighet är enligt styrelsens förmenande mycket lämplig för inredande av en Folkrestaurant och har styrelsen nu inköpt fastigheten i fråga efter vederbörligt bemyndigande från Kungl. Kontrollstyrelsen, som genom en utskickad representant besiktigat fastigheten och ansett platsen för ändamålet synnerligen fördelaktig.

Enligt medgivande från hyresnämnden disponerar bolaget de ifrågasatta lokalerna från och med den 1 nästa oktober.

Med åberopande av vad sålunda anförts får bolaget vördsamt hemställa att den bolaget själv medgivna utskänkningsrätten av spritdrycker vin och öl måtte från och med den 1 nästa oktober få förläggas till ovan angivna fastighet i stadsdelen Haga.

Karlstad den 12 april 1920.

Karlstads Spritförsäljningsaktiebolag.

Y. THULIN.

Utdrag ur protokoll fört vid Nykterhetsnämndens sammanträde den 3 maj 1920.

§ 3.

Stadsfullmäktige hade till Nämnden för utlåtande överlämnat en till Konungens Befallningshavande från Spritbolaget ställd begäran, att den av Spritbolaget nu bedrivna utskänkningsrätten av spritdrycker, vin och öl från 1 nästa oktober skulle få förläggas till fastigheten n:o 20 i kvarteret Ormen, Haga.

Efter överläggning beslöt Nämnden enhälligt uttala sig emot förläggning av utskänkningen till Haga.

Motivering för detta Nämndens beslut, se bilaga.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

Karlstad som ovan:

ANDERS LÖFBERG.

Rätt utdraget betygar:

ANDERS LÖFBERG.

Avskrift av Bilaga till protokoll av den 3 maj 1920.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att yttra sig med anledning av en av Karlstads spritförsäljningsaktiebolag till Konungens Befallningshavande i Värmlands län gjord framställning om förflyttning av den av bolaget själv bedrivna utskänkingsrörelsen i samband med matservering från Hamngatan 8 till fastigheten Haga n:o 20 här i staden.

Efter överläggning beslöt nämnden enhälligt att göra följande uttalande:

Nykterhetsnämnden är i likhet med Spritförsäljningsaktiebolagets styrelse och revisorer m. fl. av den uppfattningen, att den lokal, som hittills använts för ifrågasatt utskänkning, är otillfredsställande, vilket ock framgår av det protokoll som fördes vid lagstadgad syneförrättning sistlidne december månad, och i vilken förrättning nämnden genom ombud deltog.

Men den kan därför icke för sin del tillstyrka, att nämnda utskänkning flyttas till vilken plats som helst i staden blott därför att lämplig lokal finnes att tillgå. Andra synpunkter måste dessutom läggas på frågan.

I § 63 av Rusdrycksförsäljningsförordningen säges: »All försäljning av rusdrycker skall ordnas så, att därmed åstadkommes så ringa skada som möjligt och att syftet med de i denna förordning givna stadganden sålunda i största möjliga utsträckning vinnes«.

Skall detta krav fyllas, är det ej minst viktigt att valet av plats för ett försäljningsställe sker med yttersta omsorg och försiktighet.

Nykterhetsnämnden har hittills i alla de fall där frågor av liknande art hänskjutits till den, hävdad den uppfattningen, att alla försäljningsställen för rusdrycker vare sig det gäller utminuterung eller utskänkning bör förläggas i Tingvallastaden. Och den finner sig även nu efter moget övervägande böra vidhålla detta krav. Försäljningsställena böra nämligen ligga så, att det biir hela samhällets möjlighet, intresse och plikt att observera och kontrollera rörelsen. Så blir icke fallet med en försäljningslokal, som ligger åt sidan, även om den ligger vid huvudvägen genom staden. Nämnden tror ock att möjligheter skola visa sig till erbållande av lokal i stadens mera centrala delar.

En allmän mening ej blott här utan även i andra samhällen är att försäljningslokaler av detta slag *icke* böra förläggas i eller intill stadsdelar med övervägande arbetarebefolkning. Ej med tanke på den stadgade och ordningsålskande delen av denna, ty den torde lika litet som medlemmar av andra samhällslager, därav taga någon skada, utan med hänsyn dels till arbetareungdomen, med dess jämförelsevis få nöjes-tillfällen, vilket frestar till krogliv, dels ock emedan i sådana stadsdelar samlas en del löst folk, och finnes ej få personer, som hemfallit åt spritmissbruk. Fastigheten Haga 20 ligger enligt nämndens mening med hänsyn tagen härtill, på den kanske farligaste platsen i hela vår stad. Haga är i stort sett ett arbetaresamhälle, Herrhagen likaså, och denna stadsdel har en av sina främsta förbindelser med staden just medelst Åttkantsgatan. Sak samma vad gäller Norrstrand och Nygatan. Denna senare gata leder ock direkt ut till landsvägarne till staden, och torde knappast kunna fylla kravet på utrymme om till den redan nu livliga trafiken lägges de ökade krav på sådant, som närvaron av en folkrestaurant förer med sig. Nämnden tillåter sig också erinra om dess påpekande förra hösten i en liknande fråga: Närheten av Svinbäckssamhället med den mängd löst folk, som där på senare tid samlats.

Därtill kommer att den tilltänkta restauranten skulle komma att ligga i farligt grannskap till Östra stationen, med dess livliga trafik uppifrån bruken vid K. M. järnväg. Nämnden har ock uppe från samhällena där hört uttalanden av bekymmer för utgången av denna fråga. Detta av samma orsaker, som ovan uttalats rörande våra egna arbetarstadsdelar. Det läge den nu har vid Västra stationen, kan härvid icke enligt nämndens mening likställas.

Slutligen vill nykterhetsnämnden påpeka, att inom förut nämnda stadsdelar, vilka närmast beröras av frågan, finnes en såvitt nämnden kunnat finna enhällig och

stark opinion mot förläggandet av nämnda utskänkning till föreslagna platsen, ett förhållande som nämnden tillmäter stor betydelse.

På grund av vad sålunda anförts vill nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville *avstyrka* spritbolagets framställning.

Rätt avskrivet betygar:

ANDERS LÖFBERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 70.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infortrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Karlstads spritförsäljningsaktiebolag hos Konungens Befallningshavande gjord framställning angående tillstånd att förflytta den av bolaget bedrivna utskänkningen av rusdrycker till den av bolaget inköpta fastigheten n:o 20 inom stadsdelen Haga.

Häröver hade nykterhetsnämnden avgivit infortrat utlåtande och därvid på anförda skäl avstyrkt den ifrågasatta förflyttningen.

Under överläggningen inom utskottet yrkades, *dels* av Herr Ankers att utskottet måtte biträda nykterhetsnämndens uttalande, *dels* av Herr Severin att utskottet måtte tillstyrka bifall till bolagets framställning.

Beredningsutskottet beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte hos Konungens Befallningshavande tillstyrka bifall till spritförsäljningsaktiebolagets ifrågavarande framställning.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herrar Ankers, Norsell och Alb. Svensson sin reservation till förmån för nykterhetsnämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Saluhallsstyrelsens framställning angående tidigare stängning av saluhallen sommartid.

*Utdrag av protokoll hållet hos Saluhallsstyrelsen
i Karlstad den 27 April 1920.*

§ 37.

Från samtliga hyresgäster i Saluhallen hade inkommit en så lydande framställning angående ändrad stängningstid.

»Undertecknade hyresgäster i saluhallen, anhålla härmed att få stänga saluhallen kl. 5 e. m. alla dagar utom fredagar då den hålles öppen till kl. 7 e. m.

Dessa stängningstider gäller tiden 1 april—1 okt. 1 okt.—1 april samma tider som förut.

B. S. Andersson.

K. J. Barthelsson.

A. Barthelsson.

Hulta fiskaffär.

Julius Johansson.

K. A. Ström.

Värmlands läns Landtmannaför-
eningars Centralförening m. b.
p. a.

J. M. Mattson.

N. G. Klarqvist.

Valfrid Renvall.

V. H. Olsson.

Bärebergs Mejeri.

Ollonqvist.

E. G. Eriksson.

Per Lundberg.

A. Torpman.

J. V. Jansson.

F. E. Hellström.

C. S. Pettersson.

J. L. Jansson.

Beda Nilsson.

Daniel Skogh.

Rob. Lindh.

Värmlands Andelsslakteriförening
m. b. p. b.

Joh. Persson.

Ester Forsén.

D. N. Johansson.

Gustaf Eriksson.

E. Andersson.

Bror E. Lund.

B. Bårten.

C. J. Blomqvist.

Samuel Forsén.

Frans Persson.

Br. Eriksson.

K. M. Forsberg.

J. Edman.

Knut Kindstrand.

E. Karlsson.

Maria Seger.

Nya Konfekt- & Chokladfabr.

Daniel Pettersson.

Hammarö Handelsträdgård, Han-

John Pettersson.

Adolf Thyberg.

Ch. Jansson.

S. M. Härberg.

delsgartner G. Söderström.

K. I. Johansson.

Karlstads Koop. Handelsförening.

Genom Gerh. Svensson.

Hyresgästernas representant i Styrelsen, herr Andersson, upplyste, att, med undantag för fredagar, praktiskt taget inga affärer gjordes i Saluhallen efter kl. 5 e. m.

Med anledning av denna upplysning beslöt Styrelsen efter överläggning bifalla den gjorda framställningen.

På grund av frågans stora betydelse för allmänheten beslöt Styrelsen hos Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna Saluhallsstyrelsens ifrågavarande beslut.

Som ovan:

In fidem.

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 71.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av saluhallsstyrelsen hos fullmäktige gjord framställning angående godkännande av ett av styrelsen den 27 april 1920 fattat beslut om stängning av saluhallen under tiden 1 april—1 oktober klockan 5 e. m. alla dagar utom fredagar, då den skulle hållas öppen till klockan 7 e. m.

Beredningsutskottet, som icke fann anledning till erinran mot den av saluhallsstyrelsen sålunda vidtagna åtgärden, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna saluhallsstyrelsens ifrågavarande beslut.

Tillika beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt saluhallsstyrelsen att efter verkställd undersökning till fullmäktige inkomma med förslag angående tillämpning av lika stängningstid för saluhallen under hela året.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens förslag angående om- och tillbyggnad av gamla folkskolan för de praktiska ungdomsskolornas behov.

Till stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads Folkskolestyrelse får härigenom, med framläggande av hosföljande förslag till om- och tillbyggnad av Gamla folkskolan jämte härför uppgjorda blyertsskisser, hemställa:

a t t stadsfullmäktige måtte godkänna det uppgjorda om- och tillbyggnadsförslaget; samt

a t t stadsfullmäktige måtte besluta om omedelbart påbörjande av grundläggningsarbetena till de föreslagna tillbyggnaderna.

Karlstad den 19 november 1919.

A Karlstads Folkskolestyrelses vägnar:

AUG. BERGH.

Bror A. Larson.

Till Karlstads Folkskolestyrelse.

Kommittéerade för utarbetande av förslag till de praktiska ungdomsskolornas anordning inom staden hava redan förut i en av sina skrivelser härom framhållit, att största svårigheten för skolornas anordning vore bristen på lokaler. De anse sig därför även böra framkomma med förslag till avhjälpande av nämnda svårighet.

Vid innevarande läsårs början inskrevos i de nybildade lärlingsskolorna (f. d. tekniska afton- och söndagsskolan) 144 elever, fördelade i sex avdelningar, och i de nyinrättade fortsättningssskolorna 161 elever, fördelade i sju avdelningar. För de förstnämnda skolorna finnas tillgängliga de av staden upplåtna lokalerna på nedra botten i Gamla flickskolebyggnaden. För fortsättningssskolorna hava inga andra nya lokaler erhållits än det provisoriskt inredda skolköket å Gamla folkskolans vind, utan har dessa skolors teoretiska undervisning förlagts i sådana folkskolesalar, som kunnat bli lediga under raster eller timmar, då folkskoleklasser haft slöjd, gymnastik o. dyl. samt till en sal å Herrhagsskolan, som genom indragning av en småskoleklass på grund av minskat barnantal vid läsårets början blev ledig. Svårigheten att kunna utfinna möjligheter för en sådan anordning har emellertid varit mycket stor.

Nästa läsår komma fortsättningssskolorna, som enligt den nya la-

gen härom skola vara tvååriga, att till lärjunge- och avdelningsantal fördubblas. Hälften av dessa skolors ungdom kommer då också att vara ett år äldre och i följd därav mera beroende av tiden på sin arbetsplats, varför det sannolikt icke kommer att lyckas att förlägga undervisningen till folkskolesalar på tider, då dessa kunna vara lediga. Då dessutom folkskolelokalerna redan förut sedan flera år varit överbefolkade (f. n. äger dubbelläsning rum i icke mindre än 11 salar), blir ingen möjlighet att där vidare finna tillräckligt utrymme för fortsättningsskolorna.

Även i lärlingsskolorna torde antalet avdelningar komma att ökas genom nytillkommande årsklasser, och då dessa skolor på grund av lärjungarnes arbetsanställning måste förlägga sin undervisning inom ett mycket begränsat tidsområde (kl. 6—9 på eftermiddagen), torde även oöverkomliga svårigheter möta för beredande av utrymme åt alla lärlingsskoleavdelningar i de härför upplåtna lokalerna.

Nya lokaler bliva således nödvändiga fr. o. m. nästa läsårs början, om skolornas verksamhet skall kunna obehindrat fortgå. Och hava kommittéerade inför detta förhållande och med tanke på de överbefolkade folkskolelokalerna funnit lämpligt att nu framlägga ett förslag till fullständig lösning av lokalfrågan för ungdomsskolorna på så sätt, att de därigenom erhållna lokaler, som icke omedelbart behöva tagas i bruk av dessa skolor, t. v. kunna användas för den egentliga folkskolans behov.

De praktiska ungdomsskolorna komma, då den av kommittéerade tilltänkta organisationen är fullt genomförd, att omfatta högre folkskola med två årsklasser, fortsättningsskolor, lärlings- och yrkesskolor. För samtliga dessa skolor vore önskligt att få undervisningslokaler samlade i samma byggnad. Härigenom bleve lättare att organisera undervisningen, enär då inom en grupp av skolor anställda lärare även skulle kunna användas för undervisning i sina specialämnen inom en annan grupp. Men framför allt vunnas genom ett sådant sammanförande av ungdomsskolorna möjligheter att ekonomiskt bättre utnyttja lokalerna och undervisningsmaterielen, enär då fortsättningsskolorna och lärlings- och yrkesskolorna, som komma att arbeta under olika tider på dagen, till stor del kunde använda samma lärorum, varjämte samma uppsättning av undervisningsmateriel, som kommer att ställa sig ganska dyr såväl vid anskaffning som i underhåll, i stort sett kunde användas av samtliga skolgrupper och statsbidrag till densamma erhållas.

De lokaler, som med en dylik anordning skulle bli behövliga för ungdomsskolorna äro: skolkökslokaler, lokaler för kvinnligt handarbete, lokal för snickeriarbete, lokal för metallarbete, naturkunnighetsrum, teckningssal, biblioteksrum med läsesal, lärarorum, expediti-

lokal (samtidigt lokal för hela folkskoleexpeditionen, vars nuvarande lokaler då kunde bli en behövlig tillökning till stadsbibliotekets), 4 lärosalar för högre folkskolan och 5 lärosalar för fortsättnings- och lärlingsskolorna.

Vid övervägande av möjligheter att på billigaste sätt erhålla dessa lokaler hava kommittéerade stannat vid att söka lösa frågan genom en tillbyggnad av Gamla folkskolan, vilken byggnad under alla förhållanden i den närmaste framtiden måste genomgå en mycket grundlig renovering. Med sakkunnigt biträde av stadsarkitekten ha flera förslag till sådan tillbyggnad diskuterats. Genom att bygga ut husets båda gavlar till respektive Södra Kyrkogatan och tomten n:o 127 vid Drottninggatan i två våningar samt utnyttja allt utrymmet i den över hela huset gående vindsvåningen till skollokaler skulle man erhålla samtliga ovannämnda speciallokaler och dessutom 11 lärosalar. Av lärosalarna behövde icke alla tagas i bruk av ungdomsskolorna läsåret 1920—1921, utan kunde 4 salar fortfarande användas av den egentliga folkskolan. Övriga 7 av de 11 vid Gamla folkskolan nu förlagda folk- och småskoleklasserna finge då förläggas dels till de 4 salarna i nedra botten av Gamla flickskolebyggnaden dels till Herrhagsskolan, där då genom högre folkskolans (nuvarande folkskolans högre avdelnings) och fortsättningsskolornas förflyttande till Gamla folkskolan 3 å 4 klassrum bleve lediga. Efter tre eller fyra år, då fortsättningsskolorna hunnit verka så, att lärlingsskolorna, som skola vara obligatoriska för all från fortsättningsskolorna avgången, i handel, hantverk och industri anställd ungdom, dragit till sig ännu större elevantal och de ovanpå lärlingsskolorna byggande yrkesskolorna jämväl torde vara på väg att taga fastare former, skulle likväl lokalerna vid Gamla folkskolan komma att helt behövas för ungdomsskolorna (om de bliva tillräckliga, beror på, i vilken omfattning staden kan komma att utveckla yrkesskolorna, och kan ej nu bestämmas), och för de där befintliga folkskoleklasserna bleve då ej plats. Nya lokaler komme då att ytterligare behövas för folkskolans räkning och möjligen även för yrkesskolans.

Ehuru det icke tillhör kommittéerades uppdrag, hava de likväl diskuterat frågan, om icke genom ytterligare utnyttjande av tillbyggnadsmöjligheter vid Gamla folkskolan där skulle kunna inrymmas flera skollokaler, som under den närmaste framtiden bliva behöfliga. Det nuvarande systemet med dubbelläsning i småskolan torde icke längre böra få fortgå, särskilt som de därigenom för en del klasser nödvändiggjorda olämpliga lästiderna väcka berättigat missnöje i hemmen. En gymnastiksal torde också i den närmaste framtiden bliva ofrånkomlig. Lokal för skolans tandklinik, varom förslag sedan någon tid ligger hos stadsfullmäktige, behöves och bör vara belägen i stadens

centrala del. För erhållande av nya lärosalar finnes ett av folkskolestyrelsen uppgjort förslag till en skolhusbyggnad på Norrstrand, inrymmande 6 lärosalar, vars realiserande t. v. uppskjutits på grund av dyrtiden. Nämda byggnad skulle enligt år 1917 gjorde beräkningar betinga en kostnad av 117,300 kronor. Med nuvarande pris skulle säkerligen uppförandet av denna byggnad samt fyllandet av ovannämnda övriga lokalbehov draga mycket höga kostnader.

Kommittéerade hava med tanke på dessa förhållanden stannat vid ett förslag att på bygga Gamla folkskolan med ytterligare en våning, så att densamma skulle komma att omfatta 3 våningar jämte vindsvåning. Härigenom skulle i skolhuset kunna inrymmas ytterligare sex lärosalar — således lika många som i det tilltänkta skolhuset på Norrstrand — jämte gymnastiksal och lokal för skoltandklinik. Kostnaden för hela denna om- och tillbyggnad jämte renovering av den gamla delen av byggnaden och införande av centralvärmeledning skulle visserligen bli ganska avsevärd — av stadsarkitekten beräknad i runt tal till 600,000 kronor —, men torde likväl en sådan lösning av frågan om behövliga skollokaler bliva den billigaste.

Emellertid måste, då såsom förut framhållits, redan nästa läsår utökade lokaler äro behövlige för ungdomsskolorna, arbetet härmed påbörjas snarast möjligt, för att åtminstone en del nya lärosalar må kunna vara färdiga att tagas i bruk vid sagda tid. Detta senare skulle kunna åstadkommas, om redan nu grundläggningsarbetena kunde påbörjas.

Kommittéerade föreslå därför folkskolestyrelsen att hos stadsfullmäktige, med framläggande av ovanskrivna förslag till Gamla folkskolans om- och tillbyggnad och härför uppgjorda blyertsskisser, hemställa, att fullmäktige måtte, med godkännande av det föreliggande om- och tillbyggnadsförslaget, besluta om grundläggningsarbetenas omedelbara påbörjande.

Karlstad den 17 november 1919.

A kommittéerades för de praktiska ungdomsskolornas vägnar:

VALDEMAR VENDEL.

I det skick de av mig uppgjorda skisserna till ombyggnad av folkskolebyggnaden å tomten n:o 125—126 inom stadsdelen Tingvalla härstädes för närvarande befinna sig är det mig omöjligt att med säkerhet uppgöra detaljerat kostnadsförslag, emedan därtill fordras utförligare och mera ingående studium av en hel del konstruktionsdetaljer, vilkas uppgörande ej medhunnits.

Kostnaden kan således endast beräknas efter byggnadens kubikinhåll och vunnen erfarenhet om, vad liknande byggnader förut betingats i pris.

På grund härav får jag reservationsvis angiva byggnadskostnaden till 600,000 kronor. I denna summa ingår även kostnaden för: värmeledning inom hela komplexet elektrisk belysning inom hela komplexet samt fullständig reparation av samtliga lokaler i den gamla delen av byggnaden.

Karlstad i Stadsarkitektkontoret den 15 november 1919.

CARL CRISPIN.

Utdrag av protokoll vid sammanträde med kommittén för de praktiska ungdomsskolorna jämte av drätselkammaren tillsatta särskilda kommittéer för utredning angående folkskolestyrelsens framställning om tillhyggnad av Gamla folkskolan samt kommittéer för upprättande av ett tekniskt läroverk i staden, hållet den 7 januari 1920.

§ 2.

Till ordförande utsågs härefter lektor V. Vendel.

§ 3.

Herr Ordföranden meddelade, att frågan om lokaler för de blivande praktiska ungdomsskolorna blivit än mera aktuell genom frågan om upprättande av ett tekniskt läroverk i staden. För dettas förläggande till staden behövdes garanti för att redan höstterminen 1921 lokaler stode till buds. Den gamla seminariebyggnaden, som vore avsedd härtill, kunde ej bliva ledig förr än tidigast höstterminen 1922, men vid konferens med undervisningsrådet Fredriksson hade av denne föreslagits, att under ett eller två år förlägga tekniska läroverkets undervisning i stadens yrkesskolors lokaler. Härigenom hade frågan om erhållande av lokaler för sistnämnda skolor blivit ännu mera trängande.

§ 4.

På grund av den inom drätselkammaren väckta frågan om utredning angående lämpligheten av en nybyggnad för erhållande av lokaler för de praktiska ungdomsskolorna i stället för den föreslagna om- och tillbyggnaden av Gamla folkskolan för nämnda syfte, upptogs nu till diskussion möjligheten att finna lämplig plats för sådan nybyggnad.

Därvid meddelades av stadsarkitekten, att inom Tingvallastaden sådana platser stode till buds å tomterna 149 och 150, 124, vid Garvareådran, där skolbyggnaden kunde bli en pendang till ett föreslaget konserthus, samt möjligen å seminarieområdet; å Herrhagen funnes dessutom i kvarteret Tigern det område, som nu är ordnat till skolträdgård för Herrhagsskolan.

Herr Axel Svensson gav anvisning på en del av Malmtorget såsom enligt hans mening lämplig plats för den föreslagna byggnaden. Efter en längre diskussion och sedan denna förklarats avslutad, beslöt kommittéade göra det uttalandet, att ingen av de anvisade platserna kunde anses lämplig för uppförande av en skolbyggnad för de praktiska ungdomsskolorna, och att intet lämpligare sätt förefunnes för frågans lösning än att använda sig av salarna i Gamla folkskolan och genom om- eller tillbyggnad vid densamma utfylla det nödiga behovet.

Herr Axel Svensson ville till protokollet hava antecknat, att han ansåg ett förslag om nybyggnad på Malmtorget eller å Tjädertomten även böra framläggas.

Herr Nyberg ville till protokollet hava antecknat, att han ansåg en undersökning böra göras om förläggande av nybyggnad å Tjäderskolans tomt.

§ 5.

Kommittéade beslöt, att nytt sammanträde skulle hållas den 13 januari kl. 6 e. m. för överläggning om olika möjligheter till om- och tillbyggnad vid Gamla skolan, och skulle folkskoleinspektören därvid inlämna tablå om behovet av nya lärosalar.

In fidem:
BROR A. LARSON.

Till Karlstads drätselkammare.

Härmed överlämnas protokollsutdrag angående av kommittéade

förebragt utredning om förslag till om- och tillbyggnad av Gamla folkskolan för de praktiska ungdomsskolornas behov samt om nybyggnad för samma ändamål.

Karlstad den 2 februari 1920.

Å kommittérades för de praktiska ungdomsskolornas vägnar:

VALDEMAR VENDEL.

Ordförande.

Utdrag av protokoll vid sammanträde med Kommittéerade för de praktiska ungdomsskolorna jämte av drätselkammaren tillsatta särskilda kommittéerade för utredning angående folkskolestyrelsens framställning om tillbyggnad av gamla folkskolan, hållet den 31 jan. 1920.

§ 1.

Sedan kommittéerade vid sammanträde den 13 jan. uppdragit åt Stadsarkitekten att uppgöra skisser och kostnadsberäkningar för möjliga om- och tillbyggnader av Gamla folkskolan ävensom till nybyggnad för de praktiska ungdomsskolorna å tomterna n:r 149—150 i Tingvallastaden, hade Stadsarkitekten i samråd med Folkskoleinspektören och tillfrågade sakkunnige uppgjort trenne alternativa förslag, vilka nu av honom förevisades och förklarades. Det ena förslaget, benämnt alternativ A, utgjorde det av kommittéerade genom Folkskolestyrelsen förut till stadsfullmäktige inlämnade. Det andra förslaget, benämnt alternativ B, upptog ett annat om- och tillbyggnadsförslag av Gamla folkskolan, varigenom samtliga av kommittéerade förut påpekade lokalbehov skulle bli tillgodosedda. Det tredje förslaget, benämnt alternativ C, innehöll förslag om nybyggnad för ungdomsskolorna å tomterna n:r 149—150 samt förläggande av expeditiionslokaler m. m. i nuvarande Gamla folkskolan.

Det meddelades, att, enligt sakkunniges mening, i alternativet A gymnastiksalen icke bleve med avseende på läge, storlek och ventilation fullt tillfredsställande, samt att teckningssalen behövde en bättre belysning, som dock icke kunde erhållas, med mindre det tänkta fasadutseendet försämrades, men att i alternativet B båda nämnda brister blivit på ett synnerligen lyckligt sätt avhjälpda.

Sedan kommittéerade tagit del av förslagen och diskussionen om de olika alternativens fördelar och brister förklarats avslutat, beslöt kommittéerade:

att till drätselkammaren överlämna de tre uppgjorda skisserna med dem åtföljande kostnadsberäkningar;

att därvid för sin del förorda alternativet B såsom det från skol-synpunkt bästa av de tre förslagen, med den ändringen likväl, att tak-resningen borde konstrueras så, att möjligheter förefunnes för vin-dens framtida inredning;

att föreslå drätselkammaren att besluta, att Stadsarkitekten och Folkskoleinspektören måtte på stadens bekostnad få resa till Stock-holm och konferera dels med Skolöverstyrelsens expert i skolbygg-nadsfrågor, för att söka erhålla dennes uttalande beträffande de upp-gjorda förslagen, dels med speciale experter beträffande en del bygg-nadskonstruktioner;

samt att uttala önskvärldheten av att frågan, med hänsyn till utsikterna för den tekniska yrkesskolans förläggande till Karlstad, måtte behandlas snarast möjligt.

In fidem:

BROR A. LARSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-maren i Karlstad den 1 mars 1920.

§ 94.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att av-giva yttrande över folkskolestyrelsens förslag till om- och tillbyggnad av Gamla folkskolan för de praktiska ungdomsskolornas behov.

Då drätselkammaren redan från början ställt sig tveksam i avse-ende å det framlagda förslagets ekonomiska lämplighet, hade drätsel-kammaren uppdragit åt särskilda delegerade att söka i samråd med kommittéer för de praktiska ungdomsskolorna framkomma med al-ternativa förslag till nybyggnad å plats, som kunde anses lämplig, och hade från den sålunda förstärkta kommittén inkommit trenne för-slag, två till ombyggnad av Gamla folkskolan och ett till nybyggnad å tomterna N:ris 149—150 i kvarteret Tjädern i Tingvallastaden.

Drätselkammarens ledamöter hade därefter i och för undersök-ning av möjligheten av en nybyggnads förläggande till annan plats än den inom kommittén ifrågakomna besökt åtskilliga platser i olika stadsdelar och därvid funnit många skäl tala för byggnadens förläg-gande till östra delen av kvarteret Tigern å Herrhagen, vars västra del upptages av folkskolebyggnaden å Herrhagen med tillhörande gymnastikhus. Kammaren hade i anledning härav uppdragit åt

stadsarkitekten att uppgöra förslag till en för lärlings- och yrkesskolornas behov, såvitt detsamma nu kunde bedömas, avpassad byggnad å nämnda plats, med särskilt avseende fäst vid möjligheten att i mån av framtida behov tillbygga huset. Sedan stadsarkitekten meddelat, att det sålunda begärda förslaget vore i huvudsak utarbetat, hade kommitténs ordförande lämnats tillfälle att närvara vid kammarens sammanträde för att muntligen framföra kommitténs synpunkter i ärendet.

Byggnadsförslaget föredrogs nu av stadsarkitekten enligt föredragna ritningar, varöfver upprättats följande

"Beskrivning över förslag till nybyggnad å kvarteret Tigern å Herrhagen för de praktiska ungdomsskolorna i Karlstad.

Byggnaden är ämnad att uppföras av sten med samtliga bjälklag av armerad betong, invändigt finputsad med kalkbruk och utvändigt avslammad med kalkbruk med genom putsen markerade tegelfogar. Förslaget är grundat på en av folkskoleinspektören uppgjord förteckning över behovet av lokaler för de praktiska ungdomsskolorna, dock med uteslutande av i nämnda förteckning upptagna expeditiionslokaler, gymnastiksal och samlingssal, vilka i en byggnad på kvarteret Tigern förklarats ej vara erforderliga.

Lokalfördelning.

K ä l l a r e n: våningshöjd 3,60 meter.

Metallslöjd.

Snickareverkstad, golvet 0,60 meter under marken.

Förrådsrum.

Pannrum.

Kolrum.

Vaktmästarelägenhet om 2 rum och kök med 2,70 meter våningshöjd och golvet 0,30 meter över marken.

Toiletter med W. C. för gossar och flickor, golvet 0,15 meter över marken.

B o t t e n v å n i n g e n: våningshöjd 3,8 meter.

Fysikrum.

Kemirum.

2:ne laboratorier.

2:ne läsrum.

2:ne materialrum.

Toiletter med W. C. för gossar och flickor.

Ljuskorridor för belysning av mitteldelen av huvudkorridoren.

2: d r a v å n i n g e n: våningshöjd 3,8 meter.

3:ne läsrum.

Lärarorum.

Biblioteksrum.

Kapprum med toiletter för manliga och kvinnliga lärare.

Toiletter med W. C. för gossar och flickor.

Ljuskorridor för belysning av mitteldelen av huvudkorridoren.

3: d j e v å n i n g e n: våningshöjd 3,8 meter.

Skolkök med skafferi och förrådsrum.

Matsal med serveringsrum.

Undervisningsrum för skolköket.

2:ne lärum.

Tandklinikum.

Skolläkarorum (ej upptaget i förteckningen).

Toiletter med W. C. för gossar och flickor.

Ljuskorridor för belysningen av mitteldelen av huvudkorridoren.

4: d e v å n i n g e n (vinden): våningshöjd 3,60 meter.

Teckningssal.

Mörkrum.

Modellrum.

3:ne handarbetssalar.

Toiletter med W. C. för gossar och flickor.

Kostnaden för byggnadens uppförande är approximativt beräknad till 850,000:— kronor, vilken summa borde kunna något reduceras, enär grundförhållandena på den föreslagna platsen äro synnerligen förmånliga.

Byggnaden är föreslagen indragas 6,0 meter från Herrhagsgatans fastställda gatulinier och förläggas mitt emellan Fryxells- och Vasagatorna och är vidare planerad att kunna tillbyggas på båda sidor för framtida eventuella lokalbehov.

Karlstad i stadsarkitektskontoret den 1 mars 1920.

CARL CRISPIN."

Under den därefter hållna diskussionen i ärendet förekom ingen anmärkning mot förslaget ur ren byggnadssynpunkt. Gent emot platsen för byggnaden och tanken på en nybyggnad i stället för den av kommittén föreslagna om- och tillbyggnaden av Gamla skolan in-vändes av kommitténs ordförande i huvudsak följande:

Om kammaren tänkt sig att genom skolans förläggande till Herrhagsskolans tomt kunna inbespara en gymnastiksal, vore denna beräkning förhastad. Gymnastiklokalen å Herrhagen vore nära nog otillräcklig att fylla redan nu förhandenvarande behov, och den blivande seminarieanläggningen komme ej att medföra någon nämnvärd lätt-

nad, när Herrhagsskolans gymnastiklokal ej användes mera än en timme dagligen för seminariets behov. Ett nybyggnadsförslag måste alltså kombineras med en gymnastiklokal. — Den med mycken möda och kostnad anlagda skolträdgården bleve genom realiserandet av det nu framlagda förslaget helt och hållet spolerad, och det vore svårt att tänka sig, var lämplig plats för en ny skolträdgård skulle kunna erhållas. — Mot läget kunde med fog anmärkas, att detsamma ej vore tillräckligt centralt; visserligen finge man kanske beräkna, att inemot två tredjedelar av den ungdom, som komme att besöka dessa skolor, vore bosatt i denna del av staden, men för de elever, som komme från andra håll, bleve vägen lång; man borde ihågkomma, att denna ungdom måste förlägga sina skolbesök till fritiden från arbetet, och det vore därför synnerligen viktigt att få skolan förlagd till en plats så belägen, att för lång skolväg ej lade hinder i vägen för skolbesöken. — Ett centralt läge krävde jämväl folkskoleexpeditionen, vilken alltså ej utan olägenhet kunde läggas på Herrhagen. — Det vore en allmän princip att ej annat än i yttersta nödfall koncentrera skolor på ett ställe på ett sätt som här skulle bli fallet. — Slutligen kan möjligen befaras, att genom den ifrågasatta nybyggnaden skolplanen bleve otillräcklig. — Huru emellertid än kammarens val fölle mellan de olika alternativen, vore det av nöden att arbetet komme i gång med det allra snaraste, detta jämväl med hänsyn till utsikterna att få till Karlstad förlagt det tekniska läroverk, på vilket man hoppats och för vilket man beräknat kunna sedermera ställa nuvarande seminariebyggnaden till förfogande.

Inom kammaren framhölls, att behovet av en gymnastiksal för ifrågavarande skolor, av vilkas ungdom en stor del under dagens lopp torde hava ägnat sig åt kroppsarbete, ej kunde vara så synnerligen trängande. Skulle något behov i detta avseende yppa sig, borde för visso, med någon god vilja hos vederbörande, detta tillsvidare kunna tillgodoses i den till folkskolan hörande gymnastiklokalen å tomt. Det å skolträdgården nedlagda arbetet vore ej mycket mera än det, som varje vår och sommar måste nedläggas å en trädgård, och det funnes på ganska nära håll områden, som lika väl ägnade sig till anläggande av skolträdgård för Herrhagsskolan. — Att läget ej vore det näst centrala måste medgivas; dock borde härutinnan framhåvas, dels att staden tenderade att utvecklas i sådan riktning, att dess centrum mer och mer förskötes åt Herrhagen, till vilken stadsdel redan för närvarande en stor del av stadens industri vore förlagd och varav ett betydande område i den av stadsfullmäktige nu antagna stadsplanen reserverats för industriellt ändamål, dels att i varje fall avståndet mellan Herrhagen och nuvarande centrum ej vore så avsevärt, att detsamma kunde tänkas öva något inflytande i menlig riktning på fre-

kvensen. — Folkskoleexpeditionen kunde behålla sina nu begagnade lokaler och få desamma utökade med de utrymmen, som för närvarande inrymde stadshiblioteket, vilket inom en ej alltför avlägsen framtid torde komma att förflyttas till annan lokal. — Vad koncentrationen av skolorna beträffade torde de synpunkter, som talade mot en sådan, kräva mindre hänsyn, då det här gällde en skola, vars arbetstid i huvudsak vore förlagd till en annan tid på dagen än folkskolans, och vars elever vore komna till en mera mogen ålder än sistnämnda skolas, ett påpekande, som jämväl kunde göras i avseende å den yppade farhågan, att skolplanen kunde bliva otillräcklig.

Vid övervägande av de sålunda å ömse sidor anförda skälen kunde drätselkammaren icke finna sig övertygad av de av kommitténs ordförande andragna motiven. Då därtill komme, att man för den kostnad av 765,000 kronor, som utförandet av ombyggnadsförslaget medförde, hade endast en skolbyggnad till förfogande, medan man med nybyggnadsförslaget, slutande å 850,000 kronor, dels finge en ny byggnad, i alla avseenden modern och från början avpassad för sitt ändamål, dels finge behålla den gamla skolan, vilken för visso allt fortfarande behövdes för folkskolans räkning, kunde kammaren för sin del ej annat än förorda nybyggnadsförslaget. Drätselkammaren beslöt till följd härav

dels att inhämta folkskolestyrelsens yttrande över nybyggnadsförslaget,

dels att uppdraga åt stadsarkitekten att efter erhållande av folkskolestyrelsens yttrande uppgöra detaljritningar till en nybyggnad å kvarteret Tigerns östra del i huvudsaklig överensstämmelse med de nu framlagda skissritningarna; varefter kammaren ville företaga ärendet till förnyad prövning.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll vid sammanträde
hos Karlstads Folkskolestyrelse den 23 mars
1920.*

§ 41.

Drätselkammarens till folkskolestyrelsen för yttrande remitterade förslag om nybyggnad för stadens ungdomsskolor i kvarteret Tigern å Herrhagen hade förberedande behandlats på gemensamt sammanträde

med styrelsens undervisningsnämnd, dess byggnads- och ekonominämnd samt särskilda kommittéer för nämnda skolor, och förelåg från detta sammanträde följande protokoll:

»Protokoll vid sammanträde med Karlstads Folkskolestyrelses undervisningsnämnd och ekonominämnd samt kommittéer för de praktiska ungdomsskolorna den 19 mars 1920.

Närvarande: Herrar Bergh, Bure, Larson, Olsson, Rabe, Albert Svensson, Norsell, Frimodig, Pettersson, Vendel, Falk, G. A. Gustafsson, Axel Svensson och Fröken Ljungkvist.

§ 1.

Från drätselkammaren hade till folkskolestyrelsen inkommit en skrivelse med förslag till lösning av frågan om lokal för ungdomsskolorna genom en nybyggnad å östra delen av Herrhagsskolans tomt, över vilket förslag anhållits om folkskolestyrelsens yttrande, och hade folkskolestyrelsen remitterat detta ärende för förberedande behandling till sina båda nämnder samt de särskilda kommittéer för ungdomsskolorna.

Drätselkammarens förslag med beskrivning över den föreslagna byggnaden hade i avskrift tillställts samtliga i sammanträdet deltagande.

Om förslaget uppstod nu en stunds diskussion, varunder av ett flertal talare yrkades uttalande om avslag å drätselkammarens förslag och tillstyrkande av kommittéerades förslag om tillbyggnad av Gamla folkskolan på i huvudsak följande skäl:

att det framlagda förslaget icke fyllde det förefintliga behovet av nya skollokaler, enär Herrhagsskolans gymnastiksal, som enligt förslaget tänkts skola kunna användas även av ungdomsskolorna, är otillräcklig för folkskolans nuvarande behov och därför en ny gymnastiksal är ofrånkomlig;

att det ena eller andra förslagets ekonomiska företräde vore svårt att bedöma, enär man saknade uppgift om kostnaden för den förenämnda nödvändiga gymnastiksalen, men att drätselkammarens förslag kompletterat med en särskild gymnastikbyggnad i stadens centrala eller västra delar, sannolikt icke komme att ställa sig billigare än det av kommittéerade uppgjorda;

att den föreslagna skolhusbyggnadens ocentrala läge med all visshet komme att tillbakahålla ungdomens intresse att deltaga särskilt i

det mera fria arbetet i skolorna och därigenom menligt inverka på skolarbetets resultat;

att drätselkammaren icke givit anvisning på någon ny plats för skolträdgården, som genom dess förslag komme att helt spolieras, och att arbetet och undervisningen i skolträdgården vore en alltför viktig del av skolans uppfostrande verksamhet för att, då den nu äntligen blivit ordnad vid en av skolorna, den åter skulle lämnas åt en oviss framtid;

samt att genom ett antagande av drätselkammarens förslag skolbyggnadsutvecklingen, som borde fortgå enligt den inom folkskolestyrelsen tidigare (år 1913) uppgjorda planen med förläggande av ungdomsskolornas lokaler i stadens centralare delar och folk- och småskolornas utplantering i dess utkanter, komme att förryckas och bliva planlös, vilket från såväl ekonomisk som skolsynpunkt vore att beklaga.

Endast av en talare, herr Axel Svensson, yrkades bifallande uttalande om drätselkammarens förslag.

Sedan diskussionen förklarats avslutad, beslöts med 12 röster mot 1, som avgavs till förmån för drätselkammarens förslag, att föreslå folkskolestyrelsen att uttala bifall till ungdomsskolekommittérades förslag om tillbyggnad av Gamla folkskolan.

Mot beslutet anmälde herr Axel Svensson sin reservation.

In fidem:

BROR A. LARSON."

Dessutom hade från folkskoleinspektören och skolans gymnastiklärare inlämnats följande skrivelser i ärendet, vilka föredrogos och skulle till protokollet biläggas:

"Till Karlstads Folkskolestyrelse.

I anledning av drätselkammarens förslag till lösning av frågan om lokaler för stadens praktiska ungdomsskolor genom en nybyggnad i kvarteret Tigern å Herrhagen, över vilket förslag kammaren begärt Folkskolestyrelsens yttrande, anhåller undertecknad härmed få inför styrelsen anföra följande:

Det av stadsarkitekten i ritningar och beskrivning utarbetade byggnadsförslaget är helt säkert, om man endast tänker på byggnaden såsom sådan, ett synnerligen gott förslag, mot vilket inga egentliga anmärkningar torde vara att göra. I byggnaden komme att erhållas det behövliga antalet lärosalar för ungdomsskolornas teoretiska och praktiska undervisning, och salarnas storlek och anordning i övrigt

komme att motsvara rättmätiga nutida krav. Några mindre detaljändringar i sistnämnda avseenden ävensom inbördes omplacering av vissa lokaler äro önskemål, som enligt stadsarkitektens muntliga meddelande torde vara lätta att få tillgodosedda.

Beträffande en skolbyggnad med det av drätselkammaren föreslagna ocentrala läget vill jag likväl framhålla, att det ena handarbetsrummet där bör uteslutas och lokalen för tandklinik under inga förhållanden dit förläggas, liksom det även torde kunna ifrågasättas, om man kan i önskvärd utsträckning tillgodogöra sig en dit förlagd lokal för skolbiblioteket. För samtliga dessa lokaler borde man därför, ifall drätselkammarens förslag antages, söka bereda plats antingen i Gamla folkskolan eller i gamla flickskolebyggnaden.

Mot den föreslagna byggnadens läge tala dock så starkt de av kommittérades ordförande vid drätselkammarens sammanträde framlagda skälen, vilka på intet sätt blivit av kammaren vederlagda, att, även om man för att komma till en lösning av frågan skulle känna sig frestad att understödja drätselkammarens förslag, ansvaret inför framtiden bjuder att på det allvarligaste avstyrka det. Det är särskilt två av de nämnda skälen, som jag anser mig förpliktad att ånyo framlägga och något närmare utföra: det ena, att förslaget icke löser det förefintliga och ofrånkomliga behovet av en gymnastiksal, och det andra, att den för ungdomsskolorna föreslagna nybyggnadens ocentrala läge komme att inverka på dessa skolors framtida verksamhet.

Gymnastiken har hittills betraktats såsom ett av folkskolans biämnen, åt vilket man kunnat giva, vad man ansett sig ha råd att giva. Ännu när Herrhagsskolans gymnastiksal tillkom, ansågs densamma därför kunna räcka till för samtliga stadens folkskolors behov. Numera anses frågan om ungdomens fysiska fostran vara en av skolans viktigaste, som man tillmäter lika stor betydelse som meddelandet av kunskaper och färdigheter. Det fordras därför nu större utrymme och bättre undervisningsmöjligheter för ämnet, och Herrhagsskolans gymnastiksal räcker med nutida fordringar på gymnastikundervisning i folkskolan icke mera än för Herrhagsskolans barn. För de övriga skolorna saknas gymnastiklokaler. — En nödfallsåtgärd, som folkstyrelsen för ett par år sedan tillgrepp, att provisoriskt inreda en vanlig folkskoleal vid Tjäderskolan med några ribbstolar och bommar kan i en stad av Karlstads storlek icke på minsta sätt anses ersätta denna brist och bör i detta sammanhang knappast nämnas.

Endast några få siffror må anföras för att påvisa den förefintliga bristen. I Herrhagsskolans gymnastiksal undervisas under innevarande läsår 10 avdelningar med 2 veckotimmar vardera av gymnastiklärarna, 4 avdelningar med 2 veckotimmar vardera av folkskol-

lärare (lärarinnor), 5 avdelningar med 1 veckotimme vardera av folkskollärare (lärarinnor) och 7 småskoleavdelningar med 2 halvveckotimmar vardera (de flesta av dessa avdelningar två och två samtidigt) av småskollärarinnor. Tillsammans är gymnastiksalen av nu nämnda avdelningar upptagen 41 timmar i veckan d. v. s. omkring 7 timmar varje dag. Första småskoleklasserna hava hittills fått bedriva sina gymnastikövningar i korridorerna utanför lärosalarna. Längre har det varit önskvärt att för de högsta folkskoleklasserna, som nu ha 2 veckotimmar, få 3 veckotimmar, för första folkskoleklasserna, som nu ha 1 veckotimme, få 2 veckotimmar och för andra småskoleklasserna, som nu ha 2 halvveckotimmar, få 3 halvveckotimmar liksom även att kunna erbjuda bättre lokaler för första småskoleklassernas gymnastik än korridorerna, vilkas rengöring på grund av dubbelläsning i salarna erbjuder svårigheter.

Den nya normalplanen, som nu är fastställd av Kungl. Maj:t och skall tillämpas fr. o. m. nästa läsårs början, bestämmer emellertid ännu högre timantal i veckan för gymnastiken, än vad förenämnda önskemål inneburit, nämligen 3 veckotimmar för samtliga folkskoleklasser, 4 halvveckotimmar för andra småskoleklasserna och 2 halvveckotimmar för första småskoleklasserna, samt föreskriver, att gymnastikundervisningen i en skola av A-form (den form, till vilken Karlstads folkskolor räknas) skall bedrivas på sådant sätt, att gymnastiksal blir nödvändig för samtliga skolklasser. Med det barnantal, skolan nu äger, skulle gymnastiklokaler behövas för omkring 75 veckotimmar för folkskolans barn och omkring 25 veckotimmar för småskolans barn eller sammanlagt för omkring 100 timmar. "Med någon god vilja hos vederbörande", har drätselkammaren sagt, borde förvisso ungdomsskolornas gymnastikbehov "tills vidare kunna tillgodoses i den till folkskolan hörande gymnastiksalen" å Herrhagsskolans tomt. I själva verket är det så, att även med bästa vilja inga möjligheter finnas att kunna enligt till hösten gällande föreskrifter tillgodose ens folkskolans behov av gymnastiklokaler.

Behovet av en ny gymnastiksal är därför synnerligen trängande och är icke något, som framkommit först i sammanhang med frågan om de nya ungdomsskolorna, utan ett behov för folkskolans vidkommande, varom det i kommittérades skrivelse av den 17 nov. 1919 heter: "En gymnastiksal torde under den närmaste framtiden bliva ofrånkomlig." Därvid var kommittérades tanke den, att när man skulle gripa sig an med anskaffandet av nya skollokaler, därvid man då tänkte på ombyggnad av Gamla folkskolan, man borde utnyttja byggnadsmöjligheterna och söka bereda utrymme för alla de lokaler, som komma att bliva behövliga under den närmaste framtiden. Men om man där kunde erhålla en ny gymnastiksal, skulle denna då tills vidare kunna användas även för ungdomsskolornas behov.

Nu säger visserligen drätselkammaren, att behovet av en gymnastiksal för ungdomsskolorna, "vilkas ungdom under en stor del av dagens lopp torde ha ägnat sig åt kroppsarbete, ej kunde vara så synnerligen trängande". Men i Försättningsskolestadgans § 11 heter det: "Där förhållandena så medgiva, skola gymnastikövningar ingå i försättningsskolans undervisning" och i stadgans § 17 uttalas önskemål om, att frivilliga övningar i gymnastik böra anordnas och på lämpligt sätt understödjas. Inom den högre folkskolan är gymnastiken fullt obligatorisk.

Jag har alltså velat för styrelsen framhålla, att man genom antagande av drätselkammarens förslag med inbesparing av gymnastiksalen komme att sakna möjligheter för tillgodoseende av ungdomens behov av ordnad gymnastik, vilket helt visst vore att beklaga, och att det under den närmaste framtiden ofrånkomliga behovet av en ny gymnastiksal för folkskolans vidkommande icke bleve tillgodosett. Min mening häri delas också av skolans gymnastiklärare, vilkens yttrande jag inhämtat och härmed bifogar.

Det andra skälet mot den föreslagna byggnaden, som jag särskilt skulle önska få framhålla, är dess ocentrala belägenhet. De nya ungdomsskolorna äro visserligen i lag påbjudna, och man äger lagens hjälp att tvinga ungdomen att bevista dem. Men med bara lagens hjälp kommer man ändå inte långt. Man måst söka uppväcka ungdomens intresse för skolorna och undanröjda hindren för detta intresse. Det gäller särskilt den skolförhållande, som under de två första åren efter avslutad folkskola skulle utgöra kärnan i ungdomsskolesystemet, den högre folkskolan, ävensom vissa avdelningar av lärlings- och yrkesskolorna. Utan de ungas intresse kommer man icke att kunna uppbygga skolsystemet efter beräknad plan, och resultatet av undervisningen kommer helt säkert att bliva klent. Men samhället önskar ju det allra bästa resultat av dessa skolor, på vilkas realiserande man så länge väntat, och samhället behöver för sin egen skull avvinna skolorna det bästa möjliga resultat och göra sin ungdom så teoretiskt och praktiskt duglig som möjligt att upptaga de förpliktelser, som samhället måste ställa på den.

Nu veta vi som arbeta i skolorna av erfarenhet, att en lång tröttnande väg till den skola, där ungdomen efter slutat dagsarbete skall inhämta sin teoretiska utbildning, verkar nedstämmande på intresset. Drätselkammaren säger, att avståndet från stadens centrum till platsen för den föreslagna byggnaden inte är så avsevärd. Men avståndet från lärjungarnas hem och dit komme att i många fall bli ganska avsevärt. För de ungdomar, som bo t. ex. i Karlsholm eller ännu längre bort i de västra stadsdelarna bleve det icke så liten väg att först vandra hem från sitt arbete för att snygga upp sig och därefter upp

till Herrhagsskolan för att inhämta kunskaper. Både intresset och förmågan att inhämta kunna nog under den vägen avtrubbas.

Genom byggnadens genomförande på den föreslagna platsen skulle man antingen för en lång tid framåt hava stängt utsikten att erhålla sådana lokaler för ungdomsskolorna, som man från skolsynpunkt bleve belåten med, eller ock skulle staden snart nog åter få sig förelagd en ny skolhusbyggnadsfråga med dryga utgifter. Skolhusbyggnadsverksamheten i ett samhälle är nämligen icke en fråga, som det går att lösa ryckvis och efter för skolan och dess utveckling främmande synpunkter; skolans krav komma alltid förr eller senare fram och tvinga sig med nödvändighet att bliva tillgodosedda, varvid det icke sällan just på grund av försök att undanskjuta dem händer, att onödigt stora utgifter förorsakas samhället. Varje skolhusbyggnadsfråga bör därför få bli en del av en bestämd plan, uppgjord för en längre tidrymd. Jag tillåter mig härvid erinra om, att jag med tanke härpå år 1913 utarbetade ett blygsamt förslag till en skolhusbyggnadsplan för Karlstad. I detalj torde måhända vissa anmärkningar kunna göras mot detta förslag, men i huvudsak tror jag de däri framhållna principerna vara riktiga, att man borde anskaffa lokaler för ungdomsskolorna i stadens centrum och förlägga nybyggnader för folk- och småskolorna, när sådana komma att behövas, i stadens utkanter.

Med tanke på den föreslagna skolhusbyggnadens ocentrala läge måste jag således på det bestämdaste tillråda folkskolestyrelsen att avstyrka densammas uppförande på den föreslagna platsen. En byggnad för de praktiska ungdomsskolorna i kvarteret Tigern skulle enligt min mening i mycket förrycka folkskolestyrelsens plan beträffande systemet av dessa skolor, menligt inverka på det resultat, man med desamma vill vinna, samt förhindra en organisk utveckling av skolhusbyggnadsverksamheten för staden.

Karlstad den 23 mars 1920.

BROR A. LARSON."

"Av folkskoleinspektören anmodad att uttala mig angående behovet av gymnastiklokaler för stadens folk- och småskolor får jag härmed anföra följande:

Redan förut (se årsberättelsen för läsåret 1913—14) har jag framhållit det starka behovet av en ny gymnastiksal för folkskolan för bedrivande av en rationell gymnastikundervisning. Sedan nu den nya normalplanen för folkskolan är av Kungl. Maj:t fastställd och skall tillämpas från och med nästa läsårs början, kan undervisningen i gymnastik inom folkskolan helt enkelt ej bedrivas enligt föreskrifterna i densamma, såvitt folkskolorna ej erhålla åtminstone en ny gymnastiksal.

Med det nuvarande lärjungeantalet och då en gymnastikavdelning ej bör omfatta mer än högst 70 lärjungar samt salen på grund av hygieniska skäl ej bör upptagas mer än högst 8 timmar om dagen, kommer Herrhagsskolans gymnastiksal endast att räcka till för folk- och småskoleklasserna vid nämnda skola.

Karlstad den 22 mars 1920.

CARL BRÄBERG.

Gymnastiklärare vid Karlstads folkskolor."

Om de olika byggnadsförslagen uppstod nu inom folkskolestyrelsen en längre diskussion, varunder ett flertal talare på enahanda skäl som i förenämnda protokollsutdrag och skrivelser yrkades bestämt avslag å drätselkammarens förslag och tillstyrkande av kommittérades förslag om tillbyggnad av Gamla folkskolan. Endast en talare, herr Ternqvist, yrkade bifall till drätselkammarens nybyggnadsförslag.

Sedan diskussionen förklarats avslutad, beslöt folkskolestyrelsen med elva (11 röster mot en (1), som avgavs för drätselkammarens förslag, att avstyrka drätselkammarens förslag om nybyggnad i kvarteret Tigern samt tillstyrka ungdomsskolekommittérades förslag om tillbyggnad av Gamla folkskolan.

In fidem:

BROR A. LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 215.

I det härovan i protokollet för den 1 mars 1920 under § 94 antecknade ärende angående förslag till byggnader för de praktiska ungdomsskolornas behov hade nu inkommit från folkskolestyrelsen begärt utlåtande över drätselkammarens förslag till nybyggnad å kvarteret Tigern å Herrhagen.

Folkskolestyrelsen hade i sitt utlåtande avstyrkt drätselkammarens förslag och tillstyrkt ungdomsskolekommittérades förslag om tillbyggnad av gamla folkskolan, och hade styrelsen därvid såsom skäl för sin uppfattning åberopat huvudsakligen följande:

att Herrhagsskolans gymnastiklokal vore otillräcklig redan för nu förhandenvarande behov, och att sålunda en ny gymnastiklokal vore nödvändig;

att kammarens förslag, kompletterat med en gymnastikbyggnad, sannolikt ej komme att ställa sig billigare än ombyggnadsförslaget;

att den av kammaren föreslagna skolhusbyggnadens ocentrala läge med all visshet komme att tillbakahålla ungdomens intresse att deltaga särskilt i det mera fria arbetet i skolorna och därigenom menligt inverka på skolarbetets resultat;

att drätselkammaren ej lämnat anvisning på någon ny plats för skolträdgården; samt

att genom ett antagande av drätselkammarens förslag skolbyggnadsutvecklingen, som borde fortgå efter skolstyrelsens år 1913 uppgjorda plan, komme att förryckas och bleve planlös.

I avseende å behovet av en gymnastiklokal anmärktes till en början, att gällande författningar ej innehölle någon ovillkorlig föreskrift om anordnande av gymnastik för ifrågavarande skolor, utan endast framhölle "som ett önskemål, att frivilliga övningar i gymnastik, lek och idrott anordnas och på lämpligt sätt understödjas". Att en ny gymnastikbyggnad inom kort bleve nödvändig, stode klart även för drätselkammaren, men funne drätselkammaren för sin del lämpligare att denna uppfördes i sammanhang med den maskinhall, som för det påtänkta tekniska läroverkets behov eventuellt komme att anläggas på gamla seminarietomten.

Beträffande de ekonomiska fördelarna av drätselkammarens förslag funne kammaren dessa påtagliga. Kammaren hade redan förut påpekat, att med antagande av kammarens förslag man finge två skolhusbyggnader till förfogande för en kostnad av 850,000 kronor, medan med kommittérades förslag finge endast en byggnad för 765,000 kronor. Då den gamla folkskolan under ombyggnadstiden alls icke och därefter endast till en mindre del kunde användas för folkskolans behov, syntes det kammaren tämligen säkert, att man, därest kommittérades förslag bifölles, inom kort hade att förvänta krav på nya byggnader för folkskolans behov. Den dubbelläsning, som nu ställdes i utsikt såsom en utväg att slippa nybyggnad, plägade eljest åberopas såsom ett tungt vägande skäl för framställningar angående nybyggnader. Med samma fog, som folkskolestyrelsen ansåge kammarens kostnadsförslag böra ökas med en kostnad för ett gymnastikhus, funne kammaren alltså kommittérades förslag böra kompletteras med uppgift om kostnader för erforderliga folkskolebyggnader.

I fråga om den av drätselkammaren föreslagna skolbyggnadens läge och dess fördelar och nackdelar hade kammaren likaledes tidigare uttalat sig. Kammaren ville nu endast konstatera, att gångtiden mellan gamla folkskolan och Herrhagsskolan utgör högst åtta minuter. Folkskoleinspektörens farhåga, att "både intresset och förmågan att inhämta kunna nog under den vägen avtrubbas", förefaller vara något

överdriven och vittna om en allt för ringa tro på såväl ungdomens in-neboende bildningsintresse som på lärarnas förmåga att ingjuta så-dant intresse.

Då folkskolestyrelsen påpekat, att drätselkammaren ej givit anvis-ning på någon ny plats för skolträdgården, ville nu kammaren erinra därom, att ett för detta ändamål synnerligen lämpligt område finnes att tillgå i den strax intill Herrhagsskolan belägna stora trädgård, med sedan många år uppodlad mark, som nu innehades av barnhemmet. Ett annat lämpligt område utgjorde den öppna plats framför Herr-hagsskolan, som enligt plan skall utläggas som park. Vidare finnes det strax nedanför skolan ett gärde, som likaledes lämpade sig för ifrå-gavarande ändamål.

Vad slutligen anginge det skäl, att folkskolestyrelsens byggnads-plan av år 1913 genom ett antagande av drätselkammarens förslag komme att förryckas, syntes detta kammaren föga troligt, då styrel-sen väl ej så tidigt som år 1913 planerat för de av 1918 års riksdag beslutade praktiska ungdomsskolorna.

Då drätselkammaren sålunda ej funnit sig övertygad av de skäl, som av folkskolestyrelsen anförts mot drätselkammarens förslag, be-slöt kammaren med sex röster mot en, med vidhållande härav, hem-ställa:

a t t stadsfullmäktige måtte, med avslag å det av kommittéerade uppgjorda förslaget till om- och tillbyggnad av Gamla folkskolan, be-sluta uppförande av en nybyggnad å kvarteret Tigern å Herrhagen för de praktiska ungdomsskolornas behov, i huvudsaklig överensstäm-melse med härvid fogade skissritningar;

a t t stadsfullmäktige ville uppdraga åt drätselkammaren att låta verkställa arbetet och till täckande av den beräknade kostnaden ställa till kammarens förfogande ett förslagsanslag å 850,000 kronor även-som bestämma, att berörda anslagsbelopp skall anskaffas genom upp-låning på högst 40 år; samt

a t t stadsfullmäktige måtte å beslutet i vederbörlig ordning söka Kungl. Maj:ts stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 11 maj 1920.*

§ 73.

Sedan kommitterade för utarbetande av förslag till de praktiska ungdomsskolornas anordnande inom staden i skrivelse till folkskolestyrelsen den 17 november 1919 föreslagit styrelsen att hos stadsfullmäktige göra framställning angående om- och tillbyggnad av gamla folkskolan för de praktiska ungdomsskolornas behov, hade, i anledning av ett inom drätselkammaren därom uppkommet förslag, jämväl utredning angående nybyggnad för samma ändamål därefter blivit inom kommittén verkställd, och hade därvid tre olika i kommitterades protokoll den 31 januari 1920 närmare angivna och med respektive A B och C betecknade alternativ till frågans lösning blivit utarbetade, av vilka förslag det med B betecknade, som avsåge om- och tillbyggnad av gamla folkskolan enligt en annan plan än den förut ingivna, blivit av kommitterade tillstyrkt.

Vid ärendets behandling inom folkskolestyrelsen den 23 mars 1920 hade styrelsen beslutit biträda den av kommitterade uttalade meningen.

Härefter hade drätselkammaren, jämlikt sitt protokoll den 19 april 1920, § 215, på anförda grunder, hemställt att stadsfullmäktige måtte med avslag å kommittéförslaget, besluta uppförande av en nybyggnad å kvarteret Tigern å Herrhagen för de praktiska ungdomsskolornas behov i huvudsaklig överensstämmelse med däröver uppgjorda ritningar, ävensom uppdraga åt drätselkammaren att låta verkställa arbetet och till täckande av kostnaden ställa till kammarens förfogande ett förslagsanslag å 850,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 år.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nu beredningsutskottet att yttra sig i ärendet.

Under överläggningen inom utskottet yrkades *dels* av Herr Ankers att drätselkammarens förslag måtte tillstyrkas, *dels* av Herr Norsell att utskottet måtte förorda det av kommitterade och folkskolestyrelsen avgivna förslaget.

Beredningsutskottet beslöt att, under återopande av de skäl och synpunkter, som av sistnämnda två delegationer framhållits, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för beredande av erforderliga lokaler för de praktiska ungdomsskolornas behov besluta att gamla folkskolan skall om- och tillbyggas i enlighet med det av särskilda kommitterade därtill upprättade förslaget, alternativ B, dock med den ändringen, att takresningen konstrueras så, att möjligheter förefinnas för vindens framtida inredning;

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren att låta verkställa arbetet och därav omedelbart påbörja grundläggningsarbetena till de föreslagna tillbyggnaderna;

att stadsfullmäktige måtte till täckande av den beräknade byggnadskostnaden ställa till kammarens förfogande ett förslagsanslag å 765,000 kronor ävensom bestämma, att detta belopp skall anskaffas genom upplåning å högst 40 år;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vederbörlig ordning söka Kungl. Maj:ts stadfästelse.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herrar Ankers och Håkansson sin reservation till förmån för drätselkammarrens förslag.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri,
Karlstad 1929.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	17 Juni.	N:o 9.
-------	----------	--------

Ingeniören A. Svanboms avsägelse av ledamotskapet i byggnadsnämnden m. m.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknad anhåller härmed vördsamt att, till omedelbart upphörande få avsäga mig stadsfullmäktiges uppdrag att vara ledamot av byggnadsnämnden, spårvägskommittén och egnahemsnämnden samt delegerad i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond. Tillika anhåller jag att från och med nästa år bliva befriad från uppdraget att vara ledamot i styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt.

Såsom skäl för min anhållan beder jag få anföra att jag redan för åtskilliga år sedan uppnått 60 års ålder.

Karlstad den 14 maj 1920.

AXEL SVANBOM.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 76.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade utskottet att avgiva yttrande i anledning av ingenjören Axel Svanboms hos fullmäktige gjorda avsägelse av ledamotskapet i byggnadsnämnden m. fl. delegationer.

Beredningsutskottet beslöt föreslå

att stadsfullmäktige måtte med godkännande av avsägelserna, utse efter Herr Svanbom till ledamot i byggnadsnämnden bankdirektören R. Tjerneld och till suppleant i samma nämnd efter Herr Tjerneld ingenjören Simon Wennberg, till ledamot i spårvägskommittén ingenjören Ludvig Lüppert och till suppleant efter denne i samma kommitté handelsföre-

ståndaren Alb. Svensson, till ledamot av egnahemskommittén plåtslagaren O. W. Karlsson och till suppleant efter denne i samma kommitté lok-reparatören Emil Svensson samt till delegerad för stadsfullmäktige i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond byggmästaren Olof Wästlund.

Tillika beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte överlämna ärendet i vad det avsåge utseende av ledamot i styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt till innevarande års valnämnd.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Georg Wahlströms ansökan angående uppskov med lyftande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Undertecknad tillerkändes Mellqvistska slöjdstipendiet för år 1919. På grund av militär tjänstgöring (Bil. 1) kunde jag dock icke utnyttja det.

Anhåller därför vördsamt att innevarande år få disponera nämnda stipendium.

Guldsmedshyttan den 20 april 1920.

GEORG WAHLSTRÖM.

Avskrift.

Värnpliktige n:r 199 ^{50/18} Wahlström har tiden den 15 maj—28 sept. 1919 undergått 1. tjänstgöringen vid III bataljonen av Kungl. Värmlands regemente och därunder utbildats till värnpliktigt underbefäl, varjämte han tidvis tjänstgjort å bataljonsexpeditionen som skrivbilråde. Wahlström har under denna tid städse ådagalagt ett mycket gott uppförande såväl i som utom tjänsten, visat sig innehava goda befälsgenskaper, stor praktisk förmåga och händighet samt en beaktansvärd energi och arbetsamhet, varför han på det bästa rekommenderas.

Karlstad den 27 september 1919.

(Sigill).

L. AUGUST SCHENSTRÖM.

Major och chef för III bataljonen
av Kungl. Värmlands regemente.

• Rätt avskrivet intygar:

PER GRÖNBERG.

SIGNE GRÖNBERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 77.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över folkskolläraren Georg Wahlströms ansökan angående rätt att innevarande år få disponera ett honom för år 1919 tilldelat Mellqvists slöjdstipendium beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Folkskolestyrelsens framställning om tilläggsanslag till täckande av ökade
utgifter för städningen vid skolorna.**

*Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karl-
stads folkskolestyrelse den 23 mars 1920.*

§ 46.

Till täckande av ökade utgifter för *städningen* vid skolorna beslöt folkskolestyrelsen hos stadsfullmäktige begära ett tilläggsanslag för år 1920 av 1,660 kronor.

In fidem:

BROR A. LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 218.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över folkskolestyrelsens framställning angående tilläggsanslag; och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till täckande av ökade utgifter för städningen vid skolorna ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett tilläggsanslag för år 1920 av 1,660 kronor ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 78.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över folkskolestyrelsens framställning om tilläggsanslag till täckande av ökade utgifter för städningen i skolorna, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till täckande av ökade utgifter för städningen vid skolorna ställa till folkskolestyrelsens förfogande ett tilläggsanslag för år 1920 av 1,660 kronor ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Tillika beslöt utskottet föreslå,

att stadsfullmäktige måtte hos folkskolestyrelsen göra hemställan, huruvida icke någon minskning i städningskostnaderna kunde ernås genom användande av vacuumcleaner eller annan elektrisk städningsapparat.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående bemyndigande för barnavårdsnämnden att lämna ersättning för uppdrag som barnavårdsman m. m.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 23 mars 1920.

§ 43.

Följande skrivelse hade inkommit:

”Utdrag ur protokoll, hållet hos Barnavårdsnämnden i Karlstad den 3 mars 1920.

§ 20.

Då det i flera fall visat sig vara förenat med svårighet att erhålla personer, villiga att åtaga sig barnavårdsmanskap för utomäktenskapliga barn, men för varje

sådant *skall* enligt lag förordnas barnavårdsman, fann barnavårdsnämnden nödigt till behandling upptaga frågan, huruvida på sätt anvisas i 17 § av lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap — särskild eller särskilda personer borde anställas att, efter nämndens för varje fall meddelade uppdrag, tjänstgöra såsom barnavårdsmän.

Nämnden ansåg därvid lämpligt för närvarande endast begära bemyndigande att, när barnavårdsman ej kan på annat sätt anskaffas, träffa avtal med lämplig person att åtaga sig uppdraget mot ersättning av nämnden.

Skulle det framdeles visa sig, att anskaffande av barnavårdsmän bleve i större antal fall möjligt allenast på nämnda sätt, och sedan därjämte vunnits en överblick över medelsåtgången för sådana uppdrag, ville nämnden upptaga frågan om lämpligheten eller nödvändigheten att träffa mera fasta avtal med erforderligt antal personer.

Nämnden beslöt således hos Folkskolestyrelsen hemställa, att styrelsen måtte hos stadsfullmäktige anhålla om bemyndigande för nämnden att i fall, då person, villig att åtaga sig visst barnavårdsmanskap, icke kunde annorledes erhållas, träffa avtal med lämplig person att mot ersättning från nämnden åtaga sig uppdraget, samt att för innevarande år taga erforderliga medel av nämndens anslag till organisation.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Folkskolestyrelsen beslöt i enlighet med barnavårdsnämndens förslag.

In fidem:

BROR A. LARSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 april 1920.

§ 217.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av folkskolestyrelsen gjord framställning angående bemyndigande för barnavårdsnämnden att lämna ersättning för uppdrag som barnavårdsman m. m.; och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 79.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över folkskolestyrelsens framställning angående bemyndigande för barnavårdsnämnden att lämna ersättning för uppdrag såsom barnavårdsman m. m.

Utskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

— att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.
Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående försäljning av fastigheten N:o 43
i kvarteret Uttern.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 3 maj 1920.*

§ 250.

Från fjärdingsmannen K. J. Nilsson hade inkommit köpeanbud å 21,400 för fastigheten n:o 43 i kvarteret Uttern i Haga.

Sedan antecknats, *dels* att fastigheten den 19 april 1920 utbjudits å offentlig auktion, därvid erhållits ett högsta anbud å 19,700 kronor, vilket anbud av drätselkammaren avlagits, *dels* att staden inköpt fastigheten i ändamål att åvägbringa reglering av kvarteret, vilket nu genomförts, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren mot en köpeskillning av minst 21,400 kronor och på de villkor i övrigt, som kammaren kunde finna för staden antagliga, försälja fastigheten n:o 43 i kvarteret Uttern i Haga.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Till Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott.

Undertecknad, som var förhindrad närvara vid den av drätselkammaren utlysta auktionen å fastigheten Ö. Haga 43, anmäler sig härmed som köpare till fastig-

heten ifråga, och är jag villig för densamma betala kronor tjugotvåtusentvåhundra (22,200: —) att likvideras på av drätselkammaren fastställda tider.

Detta mitt anbud gäller intill dess stadsfullmäktige hunnit pröva detsamma.
Karlstad den 11 maj 1920.

L. P. AXELSSON.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 80.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över drätselkammarens, jämlikt dess protokoll den 3 maj 1920, § 250, gjorda framställniag angående försäljning av fastigheten n:o 43 i kvarteret Uttern.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Saluhallsstyrelsens förslag angående tillägg till ordningsföreskrifterna för saluhallen.

*Utdrag av protokoll, hållet hos saluhallsstyrelsen
i Karlstad den 14 april 1920.*

§ 26.

Då till styrelsens kännedom kommit, att hyresgäster och andra personer vid upprepade tillfällen medfört spritvaror samt inmundigat dessa i Saluhallens källarvåning, beslöt nu styrelsen, till förebyggande härav hos stadsfullmäktige hemställa; att stadsfullmäktige ville besluta, att till den 30 april 1919 antagna "Ordningsföreskrifter för Karlstads Saluhall" göra följande tillägg:

"Förtärandet av spritdrycker inom Saluhallens lokaler är strängeligen förbjudet."
ävensom att, å det sålunda beslutade tillägget, söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 81.

I skrivelse till stadsfullmäktige hade saluhallsstyrelsen föreslagit, att stadsfullmäktige måtte besluta följande tillägg till de för saluhallen gällande ordningsföreskrifter, nämligen:

"Förtärandet av spritdrycker inom saluhallens lokaler är strängeligen förbjudet".

Beredningsutskottet, som nu hade att häröver avgiva yttrande, beslöt hemställa:

att stadsfullmäktign måtte för sin del antaga det föreslagna tillägget till ordningsföreskrifterna för saluhallen samt därå söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande i hos
Konungens Befallningshavande i länet anhängigt ärende angående
Alfr. Eriessons mantalsskrivning för år 1920.**

Överlämnas till stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstad rådhus den 8 mars 1920.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Resolution.

Remitteras till magistraten i Karlstad med anmodan att häröver infordra yttranden från såväl vederbörande mantalsskrivningsförrättare som Karlstads stadsfullmäktige; skolande ärendet, så fort ske kan, hit redovisas.

Karlstad i Landskontoret den 14 februari 1920.

Ex. officio:
K. HOLMBERG.

Till Konungens Befallningshavande, Värmlands län.

Undertecknad anställd vid Karlstads mek. verkstad, bostad Herrhagen 332, blev vid kyrkoskrivningen i Karlstad den 26 nov. 1919 anmodad där avlämna flyttningsbetyg. På grund av att jag är ägare av fastighet i Skröttingerud, Sunne församling, samt har min familj bosatt där, önskar jag fortfarande få vara mantals- och kyrkoskriven i Sunne, upplyste detta å pastorsexpeditionen i Karlstad vid kyrkoskrivningsförrättningen, men blev då meddelad, att jag ändå blev införd i *mantalsförteckningen där*. Får härmed vördsamt fråga om jag måste uttaga mitt flyttningsbetyg, samt inlämna det i Karlstad.

Skröttingerud, Rottneros den 12 febr. 1920.

Högaktningsfullt
ALFR. ERICSON.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Anmodad avgiva yttrande över Alfr. Ericsons besvär över att han blivit för innevarande år härstädes mantalsskriven, får jag härmed meddela att Ericson som har anställning såsom gjutare å Karlstads mekaniska verkstad och är här bosatt på denna grund blivit härstädes mantalsskriven för år 1920.

Jag hemställer att klagandens besvär lämnas utan avseende och att hans rätta mantalsskrivningsort bestämmes till Karlstads stad,

Karlstad i kronokassörskontoret den 2 mars 1920.

GUST. JOHANSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 12 april 1920.*

§ 184.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över Alfr. Ericssons besvär i anledning därav att han blivit för innevarande år mantalsskriven här i staden.

Sedan i ärendet inhämtats, att Ericsson vore anställd som gjutare å Karlstads mekaniska verkstad och innehade bostad här i staden, och att sådana omständigheter ej vore för handen, att Ericsson själv ägde bestämma, var han borde mantalsskrivas, och då sålunda enligt bestämmelserna i gällande mantalsskrivningsförrättning, Ericsson borde vara härstädes mantalsskriven, beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige,

att hemställa, att klagandens besvär måtte lämnas utan avseende och hans rätta mantalsskrivningsort förklaras vara Karlstads stad.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.»

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 82.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infortrat stadsfullmäktiges yttrande i hos Konungens Befallningshavande anhängigt ärende angående Alfr. Ericssons mantalsskrivning för år 1920.

Beredningsutskottet beslöt att, med åberopande av vad kronokassören och drätselkammaren i avgivna yttranden i ärendet anført, föreslå

att stadsfullmäktige måtte hemställa att Konungens Befallningshavande ville, med avslag å besvärerna, förklara Karlstads stad vara Ericssons rätta mantalsskrivningsort för innevarande år.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens förslag angående tillägg till § 1 mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstads stad.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Drätselkammaren har hos magistraten gjort framställning om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av särskilda bestämmelser för automobiltrafiken över västra bron.

Byggnadschefen Erik Björkman har genom provkörning funnit, att skakningarna å bron äro föga kännbara vid en hastighet av 10 kilometer i timmen och föreslår detta som högsta tillåtna hastighet.

Magistraten förmenar, att med hänsyn till brons ringa bredd samma bestämmelse bör träffas även för motorcyklar.

Magistraten föreslår sålunda att till § 1 mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstads stad stadsfullmäktige ville besluta följande tillägg:

“Automobil och motorcykel må ej passera bron med större hastighet än 10 kilometer i timmen”;

varefter Konungens Befallningshavandes fastställelse därå bör sökas.

Karlstad rådhus den 28 april 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 83.

I skrivelse till stadsfullmäktige hade magistraten på anförda skäl föreslagit, att stadsfullmäktige måtte för sin del besluta följande tillägg till § 1 mom. 3 i ordningsstadgan för Karlstads stad, nämligen:

“Automobil och motorcykel må ej passera bron med större hastighet än 10 kilometer i timmen”,

ävensom därå söka Konungens Befallningshavandes fastställelse.

Beredningsutskottet, som nu hade att häröver avgiva yttrande, beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad magistraten sålunda föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads läsestugor framställning om tilläggsanslag för innevarande år.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Hänvisande till närslutna protokollsutdrag anhålles å Styrelsens för Karlstads Läsestugor vägnar att stadsfullmäktige måtte för innevarande år bevilja läsestugorna ett tilläggsanslag:

för ökade hyror 450 kr.,

för reparationer & inventarier 200 kr.,

eller tillsammans 650 kr.

Karlstad den 29 mars 1920.

ERNST STRANDMAN.

*Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med
styrelsen för Karlstads Läsestugor den 11 mars 1920.*

§ 5.

Från hyresnämnden hade ingått meddelande om, att hyran för den av styrelsen förhyrda lokalen vid Järnväggsgatan höjts till 1,200 kr. per år och för lokalerna i Haga n:r 20 till 1,600 kr. Av denna hade resp. föreståndare för läsestugorna åtagit sig att gälda hälften. För läsestugustyrelsen återstår så att i ökad hyra utbetala tillsammans 450 kronor, och beslöt styrelsen att för ändamålet hos stadsfullmäktige för innevarande år anhålla om ett tilläggsanslag till hyror å 450 kronor.

I samband härmed upptogs frågan om nödiga reparationer å läsestugornas inventarier. Då det förut för ändamålet av stadsfullmäktige beviljade anslaget å 100 kr. vore otillräckligt, beslöts att till nödiga reparationer anhålla om ett tilläggsanslag av 200 kr.

Sekreteraren erhöi i uppdrag att härom inlämna anhållan till stadsfullmäktige. Denna § förklarades omedelbart justerad.

Karlstad som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt utdraget, intygas:

ERNST STRANDMAN.

*Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Karlstads stads nykterhetsnämnd den 13 april 1920.*

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att yttra sig över en framställning från läsestugestyrelsen om ett tilläggsanslag för år 1920 å 650 kronor, därav 450 kr. för ökade hyror och 200 kr. till reparationer å inventarier.

Nämnden beslöt tillstyrka framställningen.

Denna § justerades omedelbart.

Karlstad som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt avskrivet, intygas:

ERNST STRANDMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 3 maj 1920.

§ 263.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av styrelsen för Karlstads läsestugor gjord framställning om tilläggsanslag för innevarande år.

Då enligt vad inom kammaren upplystes, det vore osäkert, om läsestugan i Haga finge behålla sin lokal längre än till hyresårets utgång, och då alltså dess framtida behov av inventarier vore ovisst, fann kammaren det begärda anslaget till reparationer & inventarier för närvarande icke böra beviljas, varemot ett tilläggsanslag för de redan ökade hyrorna syntes nödvändigt.

Drätselkammaren beslöt sålunda hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till tackande av ökning i hyror bevilja styrelsen för Karlstads läsestugor ett tilläggsanslag för innevarande år av 450 kronor att utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande, men i övrigt avslå framställningen.

Som ovan

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.

§ 84.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads läsestugor hos fullmäktige gjord framställning om tilläggsanslag för innevarande år.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad nykterhetsnämnden och drätselkammaren i ärendet anför, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till tackande av ökning i hyror bevilja styrelsen för Karlstads läsestugor ett tilläggsanslag för innevarande år av 450 kronor att utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande, men i övrigt avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Vederbörande revisorers berättelse över verkställd granskning av Karlstads spritförsäljningsaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1919.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Jämlikt föreskriften i § 19 punkt 6 av Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående försäljning av rusdrycker den 14 juni 1917 får jag, som å Kungl. Kontrollstyrelsens vägnar deltagit i granskningen av *Karlstads Spritförsäljningsaktiebolags* förvaltning och räkenskaper för år 1919, härmed överlämna ett exemplar av den över revisionen avgivna berättelsen*).

Karlstad den 18 maj 1920.

J. NORÉUS.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 85

Beredningsutskottet som hade att yttra sig i anledning av en av vederbörande revisorer till fullmäktige överlämnad berättelse över verkställd granskning av Karlstads spritförsäljningsaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1919, beslöt efter tagen del av berättelsen, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig för sin del icke hava något att erinra mot beviljande av ansvarsfrihet åt bolagets styrelse för den tid revisionen omfattar.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

*) Tillhandahålles vid stadsfullmäktiges sammanträde.

Distriktsförvaltningens i II distriktet av Statens järnvägar hemställan angående förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåren.

Till Stadsfullmäktige, Karlstad.

Ang. förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåren.

Med anledning av stadsfullmäktiges skrivelse den 15 nästlidne februari jämte hamnstyrelsens i Karlstad därtill fogade protokollsutdrag av den 21 oktober 1919 i rubricerade ärende får distriktsförvaltningen anförä följande:

Visserligen föreskriver Statens Järnvägars säkerhetsordning att lösa föremål, som måste uppläggas intill spår, aldrig ovan räls överkant få komma närmare spårets mittlinje än 2,5 meter, och har denna förskrift jämväl lagts till grund för de bestämmelser, som i sådant hänseende intagits i av distriktsförvaltningen tidigare uppgjorda kontrakt. Kungl. Järnvägsstyrelsen har emellertid genom särskilda under åren 1918 och 1919 givna direktiv anbefallt ökning av nämnda avstånd till 2,8 meter, enär 2,5 metersavståndet icke torde hava ansetts tillfyllest för vinnande av det med avståndsbestämmelsen ifråga avsedda ändamålet, nämligen att åstadkomma plats för riskfri passage mellan upplag och järnvägsspår framför tågsätt.

Distriktsförvaltningen bestrider icke, att hamnstyrelsen, såsom i protokollsutdraget framhåves, iakttagit vad som i förevarande hänseende finnes stadgat i Statens Järnvägars säkerhetsordning och i mellan Statens järnvägar och staden träffade särskilda överenskommelser, men kan däremot icke såsom hamnstyrelsen ur detta förhållande härleda bristande fog för sin framställning om ökning i avståndet mellan spårmitt och upplag från 2,5 till 2,8 meter.

Förefintligheten av de i protokollsutdraget omförmälta fleråriga arrendekontrakten försvårar eller omöjliggör visserligen ett snabbare tillmötesgående av distriktsförvaltningens önskan, men torde däremot icke utgöra hinder för en successivt skeende övergång till den önskade bestämmelsen allt efter som de träffade arrendeaftalen utlöpa.

Distriktsförvaltningen får därför hemställa, att stadsfullmäktige ville beträffande invid hamnspåren belägna staden tillhöriga icke uthyrda områden ävensom vid upprättandet av nya eller förnyandet av äldre arrendeaftal rörande av staden ägda upplagsplatser vid hamnspåren stadga förbud vid vites påföljd mot att gods vid hamnspåren i Karlstad upplägges på mindre avstånd än 2,8 meter från spårmitt.

Göteborg den 12 mars 1920.

GÖSTA LÖFMARK.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 8 april 1920.*

§ 45.

På remiss från stadsfullmäktige hade styrelsen att avgiva yttrande över distriktsförvaltningens i II distriktet av statens järnvägar gjorda hemställan, att stadsfullmäktige ville, beträffande invid hamnspåren belägna staden tillhöriga icke uthyrda områden ävensom vid upprättandet av nya eller förnyandet av äldre arrendavtal rörande av staden ägda upplagsplatser vid hamnspåren stadga förbud vid vites påföljd mot att gods vid hamnspåren i Karlstad uppläggas på mindre avstånd än 2,5 meter från spårmitte.

Hamnstyrelsen beslöt tillstyrka framställningen sålunda, att vid upplåtandet av nya, hamnen tillhöriga och utmed hamnspår belägna områden eller vid förnyandet av äldre arrendavtal, undantagandes sådana, som omfatta byggnader, vilka redan uppförts efter av hamnstyrelsens godkända ritningar, så länge dessa anläggningar äro utan ombyggnad i brukbart skick, måtte föreskriva hållandet av ett fritt avstånd från hamnspårs mitte av 2,5 meter med påföljd för bristande iakttagande härav, som hamnordningen bestämmer.

I följd härav måste ock i det förslag till ny hamnordning, varå fastställelse söktes hos Konungens Befallningshavande, den härom intagna bestämmelsen ändras, och får hamnstyrelsen föreslå att sista punkten av 5 § 3 mom. i nämnda förslag, som lyder: »Gods, som höjer sig över räls överkant, får ej uppläggas inom 2,5 meter från hamnspårs mitte», måtte erhålla följande ändrade lydelse: »Gods, som höjer sig över räls överkant, får ej, där ej i arrendekontrakt annorlunda medgivits, uppläggas inom 2,5 meter från hamnspårs mitte.» Och hemställas, att stadsfullmäktige måtte hos Konungens Befallningshavande söka fastställelse härå.

IWAR OLSSON.

In fidem:

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 226.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över distriktsförvaltningens i II distriktet av Statens järnvägar hemställan angående förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåren.

Hamnstyrelsen hade i över framställningen avgivet utlåtande dels tillstyrkt bifall till densamma i närmare angiven omfattning, dels föreslagit viss ändring i det förslag till hamnordning, varå fastställelse nu söktes.

Efter överläggning beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att besluta i enlighet med vad hamnstyrelsen i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 86.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig i anledning av distriktsförvaltningens i 2:dra distriktet av Statens järnvägar jämlikt skrivelse den 12 mars 1920 hos fullmäktige gjorda hemställan angående förbud mot anordnande av upplag inom visst avstånd från hamnspåret.

I ärendet hade hamnstyrelsen, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 8 april 1920, § 45, avgivit yttrande och förslag.

Härefter hade jämväl drätselkammaren uppå remiss utlåtits sig i ärendet; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad hamnstyrelsen i ärendes föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående utläggande av avloppsledningar i Storgatan m. m.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkamma-
ren i Karlstad den 12 april 1920.*

§ 206.

Sedan i anledning av kvarteret Alens bebyggande nödvändiggjorts dels utläggande av avloppsledningar i Storgatan jämte servisledningar till densamma,

ävensom servisledningar i Rosenborgsgatan för en beräknad sammanlagd kostnad av 5,100 kronor, dels breddning och förbättring av Rosenborgsvägen utmed kvarteret Alen för en beräknad kostnad av 4,000 kronor, så beslöts nu att ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte för sålunda angivna ändamål bevilja ett anslag av 9,100 kronor, ävensom bestämma, att av berörda belopp 5,100 kronor skall anskaffas genom upplåning på en betalningstid av högst 40 år och 4,000 kronor täckas genom uttaxering, samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upplåning av medel söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 87.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning beslöt utskottet föreslå stadsfullmäktige

att stadsfullmäktige måtte för dels utläggande av avloppsledningar i Storgatan jämte servisledningar till densamma ävensom servisledningar i Rosenborgsgatan, dels breddning och förbättring av Rosenborgsvägen utmed kvarteret Alen bevilja ett anslag av 9,100 kronor, ävensom bestämma, att av berörda belopp 5,100 kronor skall anskaffas genom upplåning på en betalningstid av högst 40 år och 4,000 kronor täckas genom uttaxering, samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upplåning av medel söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Ordförandens i XII distriktet av Svenska Röda Korset av Herr Ankers
som motion upptagna framställning angående bidrag till underhåll och
drift av en sjuktransportbil för Värmland.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Svenska Röda Korset och Värmlands läns landsting hava anslagit åttatusen (8,000) kr. vardera för anskaffandet av en sjuktransportbil för Värmland, varjämte landstinget lämnat ett förslagsanslag av ett tusen (1,000) kr. för bilens drift, amorsering m. m. under år 1920. Meningen är att bilen skall uppställas här i Karlstad, för att huvudsakligen användas i staden med omnejd, men kommer den även vid synnerligen brådskande fall att sändas på längre turer inom länet.

Då nu stadens innevånare genom bilens placering härstädes få obestridlig nytta av densamma genom att sjuktransporterna inom staden komma att i väsentlig grad nedbringas får jag å Svenska Röda Korsets vägnar anhålla, att staden måtte åtaga sig bilens förvaring och skötsel, ävensom hållandet av chaufför. Kostnaderna för chaufför, bränsle, underhåll m. m., skola dock så långt ske kan täckas genom intäkterna av transporterna och landstingets anslag.

I flera städer, där sjuktransportbil finnes är denna placerad vid stadens brandkår och har detta visat sig synnerligen fördelaktigt då bilen därigenom är lätt åtkomlig och chauffören-brandsoldaten mellan bilturerna kunnat biträda med skötseln av brandredskapen m. m.

Med stöd av ovanstående får jag även anhålla att stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att bidraga till bilens förvaring och skötsel.

Karlstad den 17 nov. 1919.

C. O. AHLMARK.

Ordförande i XII distriktet av Svenska Röda Korset.

Upptages som motion av
EMIL ANKERS.

*Utdrag av protokoll hållet hos brandstyrelsen
den 10 december 1919.*

§ 44.

Det vid föregående sammanträde bordlagda ärendet angående uppställande av en sjuktransportautomobil inom brandstationen upptogs till förnyad behandling.

Brandstyrelsen beslöt såsom infordrat yttrande förklara, att, om stadsfullmäk-

tige besluta att bifalla motionen om sjukbilens uppställning inom brandstationen och dess betjänande av brandkårens personal, ett dylikt beslut nödvändiggör, dels att utrymme inom brandstationen, som nu är otillräckligt till och med för brandkårens egna fordon, beredes åt densamma genom nybyggnad, dels att brandkårens manskapsstyrka ökas med två brandmän.

Brandstyrelsen ville dessutom såsom sin mening uttala, att, med hänsyn till de kostnader, som den föreslagna uppställningen av sjukbilens skulle komma att åsamka stadskassan, det kunde ifrågasättas, huruvida det icke vore lika lämpligt, att sjukbilens övertoges av hälsovårdsnämnden som av brandstyrelsen. Utgifterna för staden torde icke i nämnvärd grad bliva större, om så ordnades.

Denna § förklarades genast vara justerad.

In fidem:
PER ÅGREN.

Rätt utdraget botygar å tjänstens vägnar:
PER ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 14 april 1920.

§ 60.

I det till hälsovårdsnämnden reitterade ärendet angående bidrag till underhåll och drift af en sjuktransportbil för Värmland beslöt hälsovårdsnämnden avgiva följande yttrande:

«Vid 1919 års landsting i Värmlands län upptog Herr Per Clarholm som motion en af distriktsstyrelsen för Svenska Röda Korsets XII distrikt gjord framställning om bidrag från landstinget *dels* till inköp av en sjuktransportbil, *dels* till avlöning av en chaufför och sjuksköterska.

Efter tillstyrkande yttrande af sjukvårdsutskottet beslöt landstinget enligt dess hemställan på det sätt bitilla motionen, att landstinget till förvaltningsutskottets förfogande ställde *dels* som bidrag till anskaffande af en sjuktransportbil ett anslag af 8,000 kronor, *dels* som bidrag till avlöning af chaufför och sjuksköterska ett årligt förslagsanslag af 1,000 kronor med uppdrag till förvaltningsutskottet att, om utskottet efter erforderlig utredning i ärendet funne inköpet gagneligt jämväl för länets landsbygd, med distriktsstyrelsen träffa nödigt avtal såväl angående inköpet af automobilen som rörande dennas placering och användning ävensom de övriga frågor, som härmed kunde äga sammanhang.

Distriktsstyrelsen har härefter i skrivelse till stadsfullmäktige meddelat landstingets beslut ävensom att Röda Korset anslagit 8,000 kronor till inköp av en sjuktransportbil för Värmland samt, under framhållande av den obestriddiga nytta särskilt stadens invånare skulle få av bilen därigenom, att kostnaderna för sjuktransporter skulle kunna väsentligt nedbringas, även om, såsom avsikten vore, utgifterna för bilens skötsel och underhåll delvis skulle täckas genom avgifter för dess användande, hemställt, att stadsfullmäktige ville lämna bidrag till bilens förvaring och drift, samt ställt i fråga, att densamma skulle såsom i en del andra städer placeras vid stadens brandkår.

Sedan framställningen av Herr Ankers upptagits såsom motion, har brandstyrelsen yttrat sig däröver, varvid styrelsen förklarat, att bilens uppställning på brandstationen och betjänande skulle medföra nybyggnad av garage och ökning av brandkårens manskapsstyrka med två brandmän, samt med hänsyn till de stora kostnaderna därför ifrågasatt, om det icke skulle vara lika lämpligt, att bilen övertogs av hälsovårdsnämnden.

Hälsovårdsnämnden, som därefter har att yttra sig i saken, har tagit frågan i övervägande. Sedan flera år tillbaka har nämnden sökt finna någon utväg att avhjälpa de brister, som vidlåda sjuktransporterna i staden och minska de ofta oskäligen kostnaderna för dessa, men de stora utgifter för staden, som ett rationellt ordnande av saken skulle medföra, hava hittills avhållit hälsovårdsnämnden från att till stadsfullmäktige inkomma med något förslag i sådant syfte. Hälsovårdsnämnden inser också värdet av Röda Korsets initiativ och uppskattar de fördelar, som dess realiserande skulle medföra, men anser ändå, att dessa förmåner skulle köpas för dyrt, om staden för deras ernående nödgades räkna med de utgifter, brandstyrelsen ställt i utsikt. Bilens övertagande av hälsovårdsnämnden skulle medföra ännu större kostnader, då nämnden icke alls kan förfoga över vare sig lokal för bilens förvaring eller folk för dess betjänande och skötsel.

Vid nämndens överläggningar hade emellertid framförts tanken, att bilen skulle kunna uppsättas vid länslasarettet. Såsom motiv för en sådan anordning anfördes, dels att sjuktransportens ordnande måste vara av stort intresse för lasarettet, då bilen säkerligen mest komme att användas för transporter till och från lasarettet av sjuka icke blott från staden utan även från en del av länets landsbygd, dels ock att kostnaderna skulle kunna nedbringas, enär det icke syntes utslutet, att garage skulle kunna anordnas vid lasarettet utan någon dyrbarare nybyggnad samt att bland den stora personalen därstädes folk för bilens betjänande och skötsel kunde påräknas utan att åtminstone mer än en person skulle behöva särskilt anställas för ändamålet.

I skrivelse till lasarettsdirektionen den 17 sistlidne februari har hälsovårds-

nämnden därför med framhållande av ovan angivna synpunkter hemställt, att direktionen ville verkställa utredning i saken samt därefter meddela nämnden, om och på vilka villkor direktionen skulle vara villig övertaga ansvaret för bilens förvaring, beljäande och skötsel samt medgiva dess uppställande vid länslasarettet.

Till svar å denna framställning har lasarettsdirektionen uti en den 22 nästlidne mars daterad skrivelse meddelat, att direktionen är villig på sätt som föreslagits mottaga ifrågavarande bil med villkor, att staden Karlstad bidrager till det årliga underhållet med 2,000 kronor.

Då hälsovårdsnämnden anser, att den utgift, staden skulle ikläda sig genom att för ändamålet bevilja det av lasarettsdirektionen begärda beloppet, väl motväges av de fördelar, som sjuktransporternas ordnande på det föreslagna sättet komme att medföra för stadens invånare, och eftersom nämnden är förvissad därom, att direktionen skall beräkna avgifterna för bilens användande så låga som möjligt, vill hälsovårdsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av tvåtusen (2,000) kronor för år, räknat att under åren 1920 och 1921 utgå till lasarettsdirektionen som bidrag till kostnaderna för förvaring, underhåll och drift av en vid länslasarettet uppställd sjuktransportbil, som får av stadens invånare användas mot avgift enligt en av direktionen fastställd taxa.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 3 maj 1920.*

§ 259.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av herr Ankers som motion upptagen främställning angående bidrag till underhåll och drift av en sjuktransportbil för Värmland.

Hälsovårdsnämnden, som jämte brandstyrelsen avgivit yttrande i ärendet, hade tillstyrkt stadsfullmäktige att bevilja ett anslag av 2,000 kronor för år räknat, att under åren 1920 och 1921 utgå till lasarettsdirektionen som bidrag till kostnaderna för förvaring, underhåll och drift av en vid länslasarettet uppställd sjuktransportbil, som finge av stadens invånare användas mot en avgift enligt en av direktionen fastställd taxa.

Efter överläggning beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad hälsovårdsnämnden i ärendet hemställt, ävensom bestämma att erforderliga anslagsbelopp skola i den mån, tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 88.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av Herr Ankers som motion upptagen framställning angående bidrag till underhåll och drift av en sjuktransportbil för Värmland.

I ärendet hade brandstyrelsen, hälsovårdsnämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet, med instämmande i vad kammaren anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad hälsovårdsnämnden i ärendet föreslagit ävensom bestämma, att därför erforderliga anslagsbelopp skola i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medels uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Herr Strandmans motion angående bidrag till täckande av kostnaderna
för Sveriges Studerande Ungdoms Helnkykterhetsförbunds årsmöte
i Karlstad innevarande år.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

S. S. U. H:s centralstyrelse har beslutat förlägga sitt årligen återkommande förbundsmöte till Karlstad stundande sommar och uppdragit åt förbundets härvarande lokalföreningar — «Örnens» vid allm. läroverket «Snöflingans» vid flickskolan och «Carolus» vid folkskoleseminariet — att anordna detsamma. Ett sådant möte drager dock rätt stora kostnader, och föreningarnas medlemmar utgöras uteslutande av ungdom. Dels med hänsyn härtill, dels ock emedan förbundets arbete blivit

förstått, behjärtat och gillat, hava i flera av de städer, till vilka sådana förbunds-
möten förut varit förlagda, anslagits större eller mindre bidrag till bestridande av
kostnaderna. Stadsfullmäktige i Karlstad hava förut visat sig behjärta och därför
också stödja nykterhetsarbetet i allmänhet, varför även årligen en viss summa
avsattes till nykterhetens befrämjande. Vi drista därför vördsamt hemställa, att
stadsfullmäktige måtte som bidrag till täckande av kostnaderna för ovan omskrivna
möte lämna ett bidrag av 500 kronor.

Redogörelse för S. S. U. H:s mål och arbetsmetoder lämnas i en härtill
fogad bilaga.

Karlstad den 18 februari 1920.

EBBA NELSON.
Ordf. i "Snöflingan".

NILS KARLSTRÖM.
Ordf. i "Örnen".

ANDERS STÅLHAMMAR.
Ordf. i "Carolus".

Upptages som motion.

ERNST STRANDMAN.

Redogörelse för S. S. U. H:s mål och arbetsmetoder.

Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbund (S. S. U. H.) har till
uppgift att vid universitet, läroverk, seminarier, folkhögskolor och därmed jäm-
förliga läroanstalter verka för absolut avhållsamhet från berusande drycker såsom
njutningsmedel. Genom att bereda sina medlemmar tillfälle till studier över sam-
hällsföreteelse na och deltagande i praktiskt socialt arbete söker förbundet jämväl
hos sina medlemmar väcka intresse och förståelse för övriga samhälleliga frågor
samt stärka och fördjupa medlemmarnas kärlsla av socialt ansvar.

Denna sin uppgift har S. S. U. H. sökt fylla genom arbete i lokalföreningar
vid nämnda läroanstalter. Enligt senaste årsredogörelse har förbundet något över
5,000 medl. Här i staden äro för närvarande 3 föreningar i verksamhet med
sammanlagt omkring 165 medl.

Alltifrån sin uppkomst har S. S. U. H. betonat de etiska och sociala bevekelse-
grunderna i nykterhetsarbetet. Genom den nyorientering förbundet för tvenne
år sedan vidtagit i och med upptagandet av socialt arbete på sitt program, har
det endast allt bestämdare ställt sig i det sociala arbetets tjänst. Något minskat
intresse för det rena nykterhetsarbetet och för absolutismen betyder det i ingen
mån. Redan för flera år tillbaka har förbundet anordnat sociala studiekurser för
sina medlemmar. Socialt hjälparbete har utförts på många håll och Floda-kolonien
i Vemdalen har i S. S. U. H. haft en god medhjälpare. Under de bågge senaste

åren ha två speciella företag skapats fram, nämligen sommarkoloniverksamhet och folkbildningsarbete.

Sommarkolonien, som upprättats genom medel åstadkomna av S. S. U. H.-medlemmar landet runt, är ämnad att kunna mottaga fattiga stadsbarn från tuberkulossmittade hem och giva dem några månaders sommarvistelse på landet. I detta arbete har förbundet haft ett gott stöd i Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos. Vården och underhållet av kolonien handhaves av S. S. U. H.-iterna.

I det frivilliga folkbildningsarbetet har förbundets äldre medlemmar ett rikt verksamhetsområde sig förelagt. Folkhögskolekurser ha i olika delar av landet anordnats dels enbart av S. S. U. H.-föreningar och dels i samarbete med andra organisationer. Genom instruktionsföredrag och på andra sätt har S. S. U. H. sökt få särskilt studenterna med i detta arbete.

Inom stadens S. S. U. H.-föreningar har under de senaste åren arbetet varit synnerligen livligt. Detta fastän medlemmarna i allmänhet äro jämförelsevis unga och oerfarna, och de ej kunna få bistånd av äldre kamrater. När eleverna genomgått läroanstalten, lämna de vanligen staden för att fortsätta studierna å annan plats och kunna följaktligen ej deltaga i föreningens arbete. I föreningen «Snöflingarna» vid flickskolan sysselsättes medlemmarna bl. a. med syarbeten till barnkolonien. «Örnarna» vid läroverket och «Carolus» vid seminariet ägna sig mera åt studiet av sociala frågor. Dessutom äro inom samtliga föreningar tre studiecirkelar i verksamhet vilka efter uppgjord plan genom föredrag och diskussioner studera såväl personlighets- som samhällsfrågor.

Under innevarande år har föreningarna dessutom fått mycket krävande arbete sig förelagt. På uppmaning av S. S. U. H:s Centralstyrelse ha de nämligen påtagit sig att anordna ett förbunds- och ombudsmöte här i staden i slutet av juli månad. Ett dylikt möte anordnas av förbundet varje år och ingår i detta utom förhandlingar ett större antal föredrag och diskussioner jämte några utfärder till märkligare platser i närheten av den stad, till vilken mötet förlagts. Det är givet, att ett dylikt möte kommer att medföra ganska avsevärda kostnader för anordnarna, som skola mottaga de till ett hundratal uppgående deltagarna, och för dessa själva, vilka till största delen äro skolungdom.

På många platser, där S. S. U. H:s förbundsmöten under föregående år varit anordnade, ha stadsfullmäktige lämnat större eller mindre bidrag till kostnadernas bestridande. När därför Karlstads S. S. U. H.-föreningar gå att anordna årets möte, sker det med livlig förhoppning om, att Karlstads stadsfullmäktige nu som alltid skall visa sig behjärta de kulturella strävanden som utgå från ungdomen, och lämna det bistånd, som kan anses vara möjligt att ge.

S. S. U. H:S SAMARBETSKOMMITTÉ.

*Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med
Karlstads stads nykterhetsnämnd den 30 april 1920.*

§ 5.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nämnden att yttra sig över en av Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbunds (S. S. U. H.) samarbetskommitté här i staden gjord, av Herr Strandman som motion upptagen framställning om ett bidrag av 500 kr. till tackande av en del kostnader för årets förbundsmöte, vilket förlagts till Karlstad.

Nykterhetsnämnden, som väl känner S. S. U. H:s gagnande verksamhet, och som förvissat sig om, att medel för ändamålet kunna disponeras av reserverade, för nykterhetens befrämjande anslagna medel, beslöt att hos stadsfullmäktige hemställa om bifall till framställningen.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

Karlstad som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt avskrivet, intygas:

ERNST STRANDMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 3 maj 1920.*

§ 262.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbund (S. S. U. H.) samarbetskommitté här i staden gjord, av Herr Strandman som motion upptagen framställning om bidrag till tackande av kostnader för årets förbundsmöte i Karlstad.

Med biträdande av vad nykterhetsnämnden i ärendet föreslagit, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda bidraget 500 kronor att utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 89.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbunds Samarbetskommitté gjord, av Herr Strandman som motion upptagen framställning om bidrag till täckande av kostnaderna för årets förbundsmöte i Karlstad.

Häröver hade nykterhetsnämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlålanden; och beslöt utskottet att, med instämmande däri hemställa:

*att stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda bidraget, 500 kronor,
att utgå ur årets anslag för nykterhetens befrämjande.*

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för inköp av ved.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Drätselkam-
maren i Karlstad den 26 maj 1920.*

§ 331.

Till drätselkammaren hade från Konungens Befallningshavande i länet inkommit följande skrivelse:

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 i denna månad har länsstyrelsen fått sig ålagt att genom förhandlingar med kommunerna och andra vederbörande söka åstadkomma åtgärder för tillgodoseende av de särskilda orternas behov av hushållsved genom ökad lokal avverkning; och har länsstyrelsen tillika anmodats att kalla ombud för de kommunala myndigheterna i sådana kommuner inom läne där brist på vedbränsle kunde antagas föreligga, till sammanträde inför länsstyrelser snarast möjligt för överläggning i ämnet.

I anledning härav har sammanträde i ärendet blivit utsatt att hållas å Stora rådhusalen i Karlstad den 29 innevarande månad klockan 12 på dagen, och torde ombud av Eder utses för deltagande uti sammanträdet i fråga.

Meddelande angående eventuellt val eller, därest sådant icke anses erforderligt, underrättelse därom bör snarast möjligt hit insändas.

Karlstad i landskansliet den 25 maj 1920.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.“

Drätselkammaren beslöt att till ombud vid det i skrivelsen omförmälda sammanträdet utse Herrar Ordföranden och Håkansson.

Redan sedan någon tid tillbaka hade drätselkammaren haft sin uppmärksamhet fäst på faran för vedbrist inom staden under nästkommande vinter och till förebyggande av denna fara *dels* den 22 sistlidne mars hemställt till livsmedelsnämnden, att den ville upptaga frågan om stadens förseende med bränsle till omprövning, *dels ock* uppdragit åt en kommitté, bestående av Herrar Håkansson Ternqvist och byggnadschefen, att underhandla med Trävaruaktiebolaget N. Chr. Jensen om förvärfv för stadens räkning av avfallsveden från sågverket å Orrholmen.

Herr Håkansson meddelade nu, att underhandlingarna med Trävaruaktiebolaget lett till det resultat, att bolaget förklarat sig villigt att under innevarande år tillhandahålla de stadens innebyggare, som önskade köpa läktved för avhämtning vid Orrholmen sådan ved till ett pris av 11 kronor och 50 öre pr kubikmeter samt att mot enahanda pris pr kubikmeter sälja all övrig läktved till drätselkammaren. Den kvantitet, drätselkammaren sålunda kunde få övertaga, kunde beräknas till 7,000 å 8,000 kubikmeter.

Då drätselkammaren efter erhållna upplysningar angående vedens beskaffenhet och gängse pris å sådan ved fann det begärda priset ej oskäligt, och då med hänsyn till den befarade vedbristen kammaren ansåge sig icke stå till svars med att denna bränsletillgång undandrogas staden, såsom fallet bleve, därest anbudet ej antoges, beslöt drätselkammaren uppdraga åt ovannämnda kommitterade att *dels* meddela bolaget, att dess anbud antoges; och *dels* upprätta förslag till kontrakt angående köpet, vilket kontrakt skulle å kammarens vägnar undertecknas av ordföranden med kontrasignation av ombudsmannen. Åt kommitterade uppdrogs tillika att påfordra fullgörandet av den bolaget enligt tidigare avtal åliggande leverans av 1,000 kubikmeter läkved till ett pris av 8 kronor pr kubikmeter, ävensom att, om de så funne lämpligt, genom annons rikta allmänhetens uppmärksamhet på de möjligheter till vedinköp, som i samband med sålunda träffade avtal yppade sig.

Då emellertid drätselkammaren saknade nödigt rörelsekapital för ifrågavarande inköp samt för täckande av frakt-, förvarings-, och distributionskostnader, beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål ställa till drätselkammarens förfogande ett rörelsekapital av 120,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom tillfällig upplåning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållat hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 90.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 26 maj 1920, § 331, gjord framställning om anslag för inköp av ved, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål ställa till drätselkammarens förfogande ett rörelsekapital av 120,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom tillfällig upplåning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Belysningsstyrelsens förslag angående allmänna lyshållningen under nästa lysår får Magistraten överlämna och till bifall förorda.

Karlstads rådhus den 23 april 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag av protokoll hållet hos belysningsstyrelsen
i Karlstad den 30 mars 1920.*

§ 3.

Förelåg till behandling frågan om lyshållningen i staden för nästa lysperiod och beslöt styrelsen att härom avlåta följande framställning:

*Till Magistraten i Karlstad.

Härmed får belysningsstyrelsen föreslå att den allmänna lyshållningen för staden med elektricitet och gas för nästa lysperiod 1 aug. 1920—15 maj 1921 måtte bestridas på samma sätt som under lysperioden 1919—20, varom finnes bestämt genom stadsfullmäktiges beslut av den 19 juni 1919, med följande ökning:

Beträffande elektriska belysningen:

1. Å den nya gatan vid kvarteret Udden mellan Elvgatan och Vestra Torggatan anordnas 2 st. nattlyktor.
2. Å Oden- och Regementsgatorna utanför kvarteren Trumpeten och Viskan anordnas 2 st. nattlyktor och 3 st. aftonlyktor.
3. Å Trädgårdsgatan mellan Rosenbadsgatan och Hamntorget, varest gaslyktorna slopats i samband med nya frakthodsmagasinet tillkomst och gatans därav förorsakade ombyggnad, uppsättas 3 större nattlyktor och 4 st. aftonlyktor.
4. Å Hagaborg å den från Rudsvägen gående tvärgatan vid Hagaborg N:o 21—30 uppsättes 1 st. nattlykta samt 1 st. aftonlykta.
5. Runt kvarteret Mimer å Herrhagen anordnas elektrisk belysning med 3 st. nattlyktor och 4 st. aftonlyktor.

Ökningen i Stadskassans årliga avgifter till Elektricitetsverket för den allmänna lyshållningen skulle då bli 8 nattlyktor à 75 kr., 3 nattlyktor à 175 kr., 1 aftonlykta à 75 kr. och 11 aftonlyktor à 40 kr. eller sammanlagt 1,640 kr. per år.

Anläggningskostnaderna för dessa nya lyktor beräknas bli:

För kvarteret Udden	500: —
» Oden- & Regementsgatorna	900: —
» Trädgårdsgatan	3,500: —
» Hagaborg 21—30	350: —
» kvarteret Mimer	1,225: —
	Kronor 6,475: —

Anslag:

Förutsatt att ovanstående lyshållningsförslag vunne bifall beslöt styrelsen:

att hos stadsfullmäktige för ovanberörda utökning av den elektriska agtubelysningen anhålla om anslag med 6,475 kronor.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 31 maj 1920.*

§ 345.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens av magistraten förordade förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår samt styrelsens i sammanhang härmed gjorda hemställan om ett anslag av 6,475 kronor för utökningen av den elektriska gatubelysningen.

Drätselkammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av ifrågavarande lyshållningsförslag, bevilja belysningsstyrelsen det begärda anslaget 6,475 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 91.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över belysningsstyrelsens av magistraten och drätselkammaren tillstyrkta förslag angående allmänna lyshållningen under nästa lysår, beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av ifrågavarande lyshållningsförslag, bevilja belysningsstyrelsen det begärda anslaget 6,475 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förslag angående inköp av tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 31 maj 1920.

§ 350.

I ärendet under § 332 i protokollet för den 26 maj 1920 angående ifrågasatt inköp av fastighet i kvarteret Hyttan anmäldes, att de av kammaren utsedda kommitterade verkställt den åt dem uppdragna utredningen, därvid utrönts, att samliga byggnader till större eller mindre del vore belägna på stadens mark, att anbudsgivaren ägde lagfart å 1,532,03 kvadratmeter av tomten N:o 1, 1,421,39 kvadratmeter av tomten N:o 2 och 0,38 kvadratmeter av tomten N:o 3, allt i kvarteret Hyttan, med därå å stadens grund vid den så kallade Östra Hyttan uppförda byggnader, ävensom å 49,1 kvadratmeter av Fabriksgatan, att enligt gällande lag om fastighetsbildning i stad staden vore lösningsskyldig beträffande den anbudsgivaren tillhöriga delen av tomten N:o 2, varå den värdefullaste byggnaden vore belägen, att staden genom att antaga anbudet skulle bli ägare till hela kvarteret och därigenom komma i stånd att på ett bättre sätt än nu vore fallet reglera detsamma, samt att anbudsgivarens uppgifter angående hyresavkastning vore riktiga.

Efter antecknande härav beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att till ett pris av 57,000 kronor och på i övrigt för staden förmånligaste villkor inköpa ifrågavarande tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan i stadsdelen Haga;

att stadsfullmäktige måtte bestämma att erforderligt anslagsbelopp 57,000 kronor skall anskaffas genom upplåning; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 maj 1920.

§ 332.

Angående markinköp i kvarteret Hyttan hade till drätselkammaren inkommit ett så lydande erbjudande:

”Till Drätselkammaren, Karlstad.

Härmed får jag erbjuda Karlstad stad att köpa min fastighet n:r 1, 2 och 3 Västra Haga inom kvarteret Hyttan till ett pris av femtiosjutusen (57,000) kronor, Min andel i nämnda tomter är c:a 34,000 kvadratfot, taxeringsvärde 69,000 kronor, brandförsäkring 60,000 kronor, antal rum 38 med årshyra c:a 4,200 kronor, beräknad hyra efter den 1 oktober d. å. c:a 5,800 kronor.

Fastigheten inköptes av Vermlands Enskilda Bank i februari 1917 för 42,000 kronor och kostar mig f. n. enligt nedanstående specifikation 50,700 kronor, således ett överskott av 6,300 kronor, vilket ej torde vara allt för stor ersättning för allt det besvär m. m., som åsamkats vid skötseln av fastigheten under kris-tiden, icke att förglomma att penningvärdet sedan fastigheten inköpts har sjunkit med minst 50 proc.

Specifikation:

Fastigheten inköpts i februari 1917.....	42,000: —
Infastning med stämpel m. m. c:a.....	500: —
Inmontering av elektriskt ljus.....	1,700: —
Nybyggnad av ett uthus.....	2,000: —
Reparation, målning, tapetsering, delvis nya yttertrappor c:a.....	2,500: —
Ränteförluster år 1917, 1918.....	2,000: —
	<u>Summa Kronor 50,700: —</u>

Karlstad den 26 maj 1920.

RIKARD OLSSON.

Detta anbud gäller till och med den 9 juni 1920.

RIKARD OLSSON.”

Drätselkammaren fann det för staden önskvärt att förvärva ifrågavarande fastighet, och som det begärda priset ej syntes oskäligt, beslöt kammaren att i princip uttala sig för ett antagande av det gjorda erbjudandet. För att emellertid åvägabringa nödig utredning i ärendet, innan drätselkammaren överlämnade det-samma till stadsfullmäktige med förordande av inköpet, uppdrog kammaren åt Herrar Falk, Nyberg, ombudsmannen och stadsarkitekten att närmare undersöka markinnehav, lagfartsförhållanden m. m., som kunde anses inverka på frågan.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 92.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 31 maj 1920, § 350 gjord framställning angående inköp av tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan, beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige ville bemyndiga drätselkammaren att till ett pris av 57,000 kronor och på i övrigt för staden förmånligaste villkor inköpa ifrågavarande tomtdelar och byggnader i kvarteret Hyttan i stadsdelen Haga;

att stadsfullmäktige måtte bestämma att erforderligt anslagsbelopp, 57,000 kronor, skall anskaffas genom upplåning; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag till reparationer å västra bron innevarande år.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 31 maj 1920.*

§ 352.

Byggnadschefen påpekade, att i staten för år 1920 funnes till västra brons underhåll upptaget ett belopp av 14,600 kr. Avsikten med den reparation, som härför skolat utföras, hade varit, att brons kubb-beläggning skulle i sin helhet upprivas, så att de underliggande bärande 3" och 2" plankunderslagen samt spånverkens översidor skulle bli åtkomliga för besiktning och utbyte av ruttnade delar. Av den gamla kubb-beläggningen skulle därefter återinläggas alla fullt friska och oskadade kubbar och i övrigt anskaffas nya. Det beräknades, att c:a hälften av de gamla kubbarna skulle vara fullt användbara. Vidare hade meningen varit, att innan kubbarna åter inlades, genom påsadling justera underlaget, som på åtskilliga ställen satt sig betydligt. Detta för att få en så jämn brobana som möjligt.

Sedan detta reparationsförslag i september förra året uppgjorts, hade trafiken med tunga lastbilar fått ett oväntat uppsving och västra bron blivit utsatt för belastningar, som den icke med tillbörligt stor säkerhetsgrad upptager.

Själva spännverken mellan bropelarna kunde visserligen efter justering och en del reparationer med relativ stor säkerhet upptaga trafik med såväl lastbilar som stadens 12-tons ångvält. De förutnämnda bärande 3" plankorna, som ligga ovan spännverken och uppbära brobeläggningen, vore däremot för svaga för nämnda laster och behövde utbytas mot tvärsyllar av 5" tjocklek.

Beträffande själva brobeläggningen hade byggnadschefen föreslagit, att de gamla användbara kubbarna, vilka, som förut sagt, beräknas räcka till beläggning av halva broytan, skulle placeras å brons båda ändspann, under det att mittspannen skulle beläggas med slitplank av ek i stället för ny furukubb.

Kostnaden för arbetet, utfört på detta sätt, kunde beräknas uppgå till ett belopp av 29,000 kronor.

Då, såvida trafik med tunga bilar å västra bron skulle kunna med trygghet tillåtas, kammaren ansåge det nödvändigt, att den bärande delen av brobanan snarast förstärktes till minst 5" tjocklek, ville kammaren tillstyrka, att så skedde, samt i övrigt föreslå, att brobeläggningen utfördes på sätt ovan angivits.

Utöver förut i staten upptagna 14,600 kr. skulle sålunda krävas ett extra anslag av 14,400 kronor.

Med framhållande av att i nästa års stat torde behöva upptagas ett mindre anslag till fortsatt underhåll av de undre delar av spännverken m. m., som bruka tillses på vintern, då älven är isbelagd och lättare medger ställningsbyggande under bron, beslöt drätselkammaren alltså hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till ovannämnda reparation å västra bron under innevarande år bevilja ett extra anslag av 14,400 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 93.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 31 maj 1920, § 352, hos stadsfullmäktige gjord framställning om anslag till reparation å Västra bron, beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till reparation å Västra bron under innehavande år i enlighet med drätselkammarens ifrågavarande förslag bevilja ett extra anslag av 14,400 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag till bestridande av kostnaden för utredning angående anskaffande av erforderlig elektrisk kraft för stadens behov.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Karlstads belysningsstyrelse den 20 april 1920.

s. d. § 2.

Sedan stadsfullmäktige vid sammanträde den 15 dennes beslutat icke antaga den av styrelsen föreslagna uppgörelsen med Aktiebolaget Rottneros Bruk angående inköp av Rottnerosfallen m. m., men anmodat styrelsen upptaga underhandlingar med bolaget för erhållande av för staden gynnsammare villkor, tillsattes nu en kommitté, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande samt Herr Ankers jämte byggnadschefen och belysningsingenjören, med uppdrag att fortsätta undersökningar och underhandlingar i och för anskaffande för framtiden av tillräcklig elektrisk kraft för stadens behov, och skulle hos stadsfullmäktige hemställas om ett förslagsanslag av 5,000 kronor till bestridande av därmed förbundna kostnader.

Till protokollet skulle i detta sammanhang antecknas att Sedan Aktiebolaget Rottneros Bruk blivit underrättat om stadsfullmäktiges ovannämnda beslut, från bolaget inkommit en så lydande skrivelse:

”Rottneros den 17 april 1920.

Till Belysningsstyrelsen, Karlstad.

Härmed hava vi äran erkänna mottagandet av stadsfullmäktiges beslut i frågan angående inköp av Rottnerosfallen, som innebär *dels* ett icke antagande av Eder uppgörelse med oss och *dels* ett uppdrag för Eder att upptaga underhandlingar med oss för erhållande av andra villkor.

Som vi förut meddelat innebär den nådda uppgörelsen våra yttersta eftergifter. Vi nödgas sålunda meddela att vi, då densamma fallit, ej äro öppna för underhandlingar angående försäljning av fallen.

Högaktningsfullt
AKTIEBOLAGET ROTTNEROS BRUK.
Svante Pahlson."

In fidem:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 21 maj 1920.

§ 316.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om ett förslagsanslag av 5,000 kronor till bestridande av kostnader för fortsatta undersökningar och underhandlingar i och för anskaffande för framtiden av tillräcklig elektrisk kraft för stadens behov; och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda förslagsanslaget 5,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.

§ 94.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av belysningsstyrelsen, jämlikt dess protokoll den 20 april 1920, § 2, hos stadsfullmäktige gjord framställning om anslag till bestridande av kostnaden för utredning angående anskaffande av erforderlig elektrisk kraft för stadens behov, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anført, hemställa:

att stadsfullmäktign måtte bevilja det begärda förslagsanslaget, 5,000 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning om anslag till täckande av extra kostnader vid mattfabrikens brand m. m.

Utdrag av brandstyrelsens protokoll den 29 april 1920.

§ 57.

Reservbrandkårens personal hade begärt, att ersättningen för eldsläckningsarbetet vid mattfabrikens brand natten 26—27 dennes skulle utgå med 2 kronor 50 öre pr man och timme.

Enligt uppgjord avlöningslista uppgår detta ersättningsbelopp till 780 kronor.

I 1920 års stat hava stadsfullmäktige å titel 571 extra kostnader vid eldsläckning beviljat 200 kronor — 1 krona 50 öre i timmen — vadan detta belopp redan visat sig vara otillräckligt.

Efter överläggning beslöt brandstyrelsen att hos stadsfullmäktige begära ett förslagsanslag av 1,000 kronor till täckande dels av ifrågavarande utgift dels av möjligen under återstående del av året kommande utgifter å denna titel.

In fidem:
PER ÅGREN.

Rätt utdraget betygar:

PER ÅGREN.
Brandchef.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 31 maj 1920.

§ 343.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över brandstyrelsens framställning om ett tilläggsanslag av 1,000 kronor till täc-

kande av utgifter för extra kostnader vid eldsläckning; och beslöt drätselkammaren hemställa.

att stadsfullmäktige måtte bevilja brandstyrelsen det begärda tilläggsanslaget 1,000 kronor för nämnda ändamål ävensom bestämma, att det sålunda beviljade anslagsbeloppet skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 95.

Beredningsutskottet som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av brandstyrelsen hos fullmäktige gjord framställning om anslag till täckande av extra kostnader genom Mattfabrikens brand m. m., beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet föreslagit, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja brandstyrelsen det begärda tilläggsanslaget, 1,000 kronor, ävensom bestämma att det sålunda beviljade anslagsbeloppet skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående tillfällig löneförbättring åt flickskolans lärarinnor.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till inneliggande bilagor (1a, 1b, 2 och 3) får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor värdsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville för år 1920 åt nämnda läroverks lärarinnor, utöver de & deras låga grundlöner

redan beviljade kristidstilläggen, bevilja ett anslag av 19,250 kronor, avsett att användas till tillfälliga löneförbättringar och att liksom kristidstillägget utgå även under sjukdom.

Karlstad den 12 mars 1920.

Å styrelsens vägnar:

MAURITZ TISELL.

Ordförande.

Nils Bure.

Bil. 1a.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 26 februari 1920.

§ 8.

Skolans samtliga lärarinnor hade i inlämnad skrivelse hemställt, att styrelsen måtte ingå till Stadsfullmäktige med en vördsam anhållan, att de ville bevilja dem en tillfällig löneförbättring, eftersom deras löneinkomster inclusive kristidstillägg nu ganska betydligt understego härvarande folkskolelärarinnors. Styrelsen tog frågan under övervägande och beslöt uppdraga åt ombudsmannen och sekreteraren att utreda densamma och till nästa sammanträde, som snarast möjligt torde utlysas, inkomma med förslag angående skrivelse till Stadsfullmäktige.

Justeras:

MAURITZ TISELL.

In fidem!

NILS BURE.

Rätt utdraget betygar:

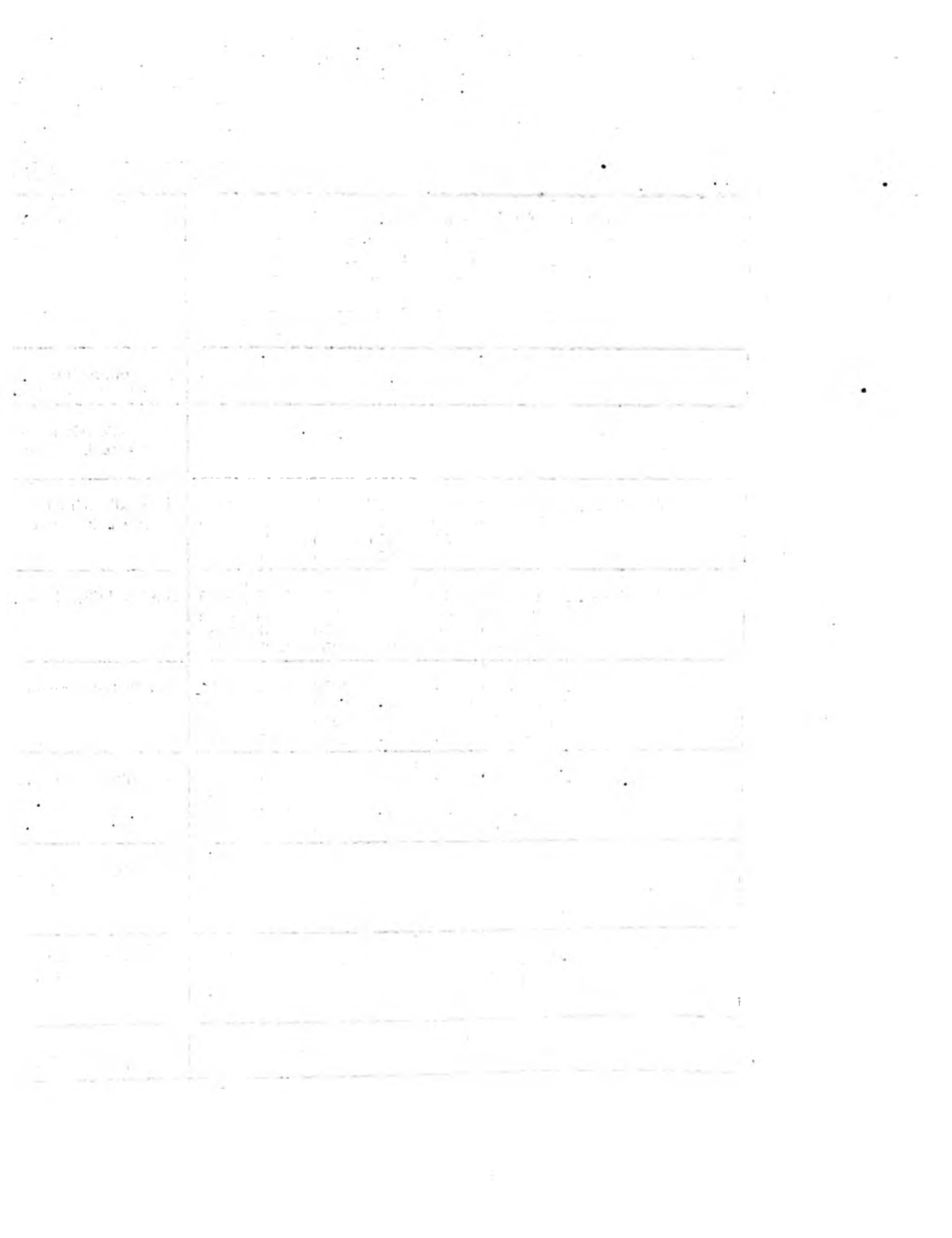
NILS BURE.

Bil. 1b.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 12 mars 1920.

§ 2.

Ombudsmannen och sekreteraren hade nu inkommit med skriftlig utredning angående lärarinnornas lönefråga (jfr prot. ^{26/2} 1920 § 8), och hade denna utredning under de närmast föregående dagarna cirkulerat mellan styrelsens medlemmar. Styrelsen tog nu frågan under närmare övervägande och kunde ej annat än konstatera,

Tablå över löneförhållanden år 1920.

(För enkelhetens skull äro beräkningarna gjorda endast i kronor, ören ej medtagna.)

Vid folkskolorna							Nuvarande vid flickskolan										Önskade vid flickskolan				
Längd	Avlöning				Kritisktillägg	Summa inkomster	Längd	Avlöning					Kritisktillägg	Summa inkomst nu	Regard löneförhållning av staten	Summa löneförhållning av staten	Kostnadsberäkning				
	Lön	Bostad	Bränsle	Summa				Lön	Bostad	Bränsle & lyse	Till. för nödb. av staten	Summa					Lön	Antal lärarinnor i resp. längder	Summa		
							Föreståndarinna	I	2000	1142	c:a 670	1500	5312	1698	7010	530	7510	I	1 å 600	600: —	
							(10 å 12 veckol. underv.)	II	2800	1142	c:a 670	1500	5612	1698	7510	600	8110	II	1 å 600	600: —	
							Ämneslärarinna med högre kompetens	I	1500	—	—	1500	3000	1365	4365	591	4856	I	6 å 591	3,546: —	
								II	1700	—	—	1500	3200	1498	4698	758	5456	II	5 å 758	3,790: —	
								III	2000	—	—	1500	3500	1698	5198	768	5956	III	1 å 768	768: —	
Folkskolelärarinna	I	1800	550	375	2825	1681	Ämneslärarinna med lägre kompetens	I	1200	—	—	1200	2400	1166	3565	891	4456	I	1 å 891	891: —	
	II	2200	550	375	3125	1891		II	1500	—	—	1200	2700	1365	4065	891	4956	II	1 å 891	891: —	
	III	2500	550	375	3425	2081		III	1800	—	—	1200	3000	1565	4565	891	5456	III	1 å 891	891: —	
	IV	2800	550	375	3725	2281		IV	2000	—	—	1200	3200	1698	4898	1058	5956	IV	2 å 1058	2,116: —	
Småskolelärarinna	I	1200	400	250	1850	1165	Småskolelärarinna	I	1100	—	—	—	1100	1098	2198	817	3015	I	1 å 817	817: —	
	II	1400	400	250	2050	1298		II	1200	—	—	—	1200	1165	2365	948	3548	II	1 å 948	948: —	
	III	1600	400	250	2250	1431															
	IV	1800	400	250	2450	1565															
Handarbetslärarinna	I	1850	—	—	1850	1165	Handarbetslärarinna	I	1400	—	—	1120	2520	1298	3818	358	4176	I	1 å 358	358: —	
	II	2050	—	—	2050	1298		II	1680	—	—	1120	2800	1485	4285	391	4676	II	1 å 391	391: —	
	III	2250	—	—	2250	1431		III	1960	—	—	1120	3080	1671	4751	—	—	III	1 å 391	391: —	
	IV	2450	—	—	2450	1565															
Skolkökslärarinna	I	2600	—	—	2600	1481	Skolkökslärarinna	I	1400	—	—	1200	2600	1298	3898	558	4456	I	1 å 558	558: —	
	II	2900	—	—	2900	1621		II	1650	—	—	1200	2850	1485	4315	641	4956	II	1 å 558	558: —	
	III	3200	—	—	3200	1861		III	1900	—	—	1200	3100	1691	4781	—	—	III	1 å 558	558: —	
	IV	3500	—	—	3500	2081															
							Teckningslärarinna	I	1440	—	—	840	2280	1825	3905	851	4456	I	1 å 1051	1,051: —	
								II	1680	—	—	840	2520	1485	4005	951	4956	II	1 å 1051	1,051: —	
								III	1920	—	—	840	2760	1645	4405	1051	5456	III	1 å 1051	1,051: —	
Gymnastiklärarinna	I	900	—	—	900	533	Gymnastiklärarinna	I	900	—	—	600	1500	965	2465	810	2775	I	1 å 810	810: —	
(12 veckolimmar)							(15 veckolimmar)	II	1050	—	—	600	1650	1065	2715	875	3090	II	1 å 810	810: —	
								III	1300	—	—	600	1800	1165	2865	—	—	III	1 å 810	810: —	
							Sånglärarinna	I	1050	—	—	320	1370	700	2070	380	2450		1 å 380	380: —	
							(10 å 12 underv.-l. pr år)														
																	Summa		17,049: —		
																	Till extra lärarinnor		2,201: —		
																	Slutsumma		19,250: —		

1. The first part of the paper is devoted to the study of the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

It is well known that this function is the arctangent function, i.e. $f(x) = \arctan x$.

In the second part of the paper we shall study the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

It is well known that this function is the arctangent function, i.e. $f(x) = \arctan x$.

In the third part of the paper we shall study the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

It is well known that this function is the arctangent function, i.e. $f(x) = \arctan x$.

In the fourth part of the paper we shall study the properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

It is well known that this function is the arctangent function, i.e. $f(x) = \arctan x$.

att flickskolans lärarinnor med hänsyn till nuvarande tidsförhållanden och i jämförelse med härvarande folkskolors lärarinnor för närvarande äro synnerligen ogynnsamt ställda i lönehänseende. Efter hållen diskussion angående olika sätt att söka få missförhållandet avhjälpt beslöt den, med hänsyn tagen till resultaten av den nämnda utredningen, att ingå till Stadsfullmäktige med en vördsam anhållan, att de för år 1920 ville åt flickskolans lärarinnor, utöver de på deras låga grundlöner redan beviljade kristidstilläggen, bevilja ett anslag av 19,250 kronor, avsett att användas till tillfälliga löneförbättringar och att liksom kristidstillägget utgå även under sjukdom, och skulle denna anhållan åtföljas av 1) protokollsutdrag;

2) en tablå, i detalj utvisande dels härvarande folkskolelärarinnors och flickskolelärarinnors nuvarande löneförhållanden, jämförda med varandra, dels de senares löneförhållanden, sådana de komma att gestalta sig, ifall det begärda anslaget till löneförbättringar beviljas;

3) en P. M. med utförligare förklaringar och motiveringen.

Justernas:
MAURITZ TISELL.

In fidem:
NILS BURE.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

P. M.

Förklaringar och motiveringar angående vissa sifferuppgifter i tablån över härvarande folkskolelärarinnors och flickskolelärarinnors löneförhållanden under år 1920.

I. Ordinarie ämneslärarinnor.

Eftersom folkskolelärarinnor, tjänstgörande vid högre flickskolor räknas som lärarinnor med *lägre kompetens* och avlönas såsom sådana, torde härvarande flickskolas *lärarinnor med lägre kompetens* rättvisligen böra i lönehänseende likställas med härvarande folkskolors lärarinnor. Enligt tablån ha emellertid de förra för närvarande i lönegraderna I, II och III 891 kr. och i lönegraden IV 1,058 kr. mindre lön än de senare. Dessa belopp torde de därför böra få av staden i tillfällig löneförbättring för att skillnaden skall bli utjämnad.

Enligt för året gällande Kungl. förordningar (Svensk författningssamling 1914 n:r 28 och 1919 n:r 521) skola flickskolornas *lärarinnor med högre kompetens* ha 500 kr. mer i lön än lärarinnor med *lägre kompetens* i motsvarande lönegrad (att de här i Karlstad i första lönegraden ha t. o. m. 600 kr. mer, beror därpå, att grundlönen

här är 100 kr. högre). Denna relation torde böra bibehållas och således en tillfällig löneförbättring beviljas dem av 591 i I, 758 i II och 758 i III lönegraden. Detta är så mycket rimligare, som de ha blott 3 lönegrader och alltså i lönehänseende bli likställda med folkskolelärarinnorna i II, III och IV lönegraderna.

Enligt nämnda förordningar skall *föreståndarinnas* lön i II lönegraden (2,300 + 1,500 kr.) med 600 kr. överstiga lönen i samma lönegrad för lärarinna med *högre* kompetens (1,700 + 1,500 kr.), och torde väl därför en tillfällig löneförbättring av 600 kr. böra tillerkännas härvarande föreståndarinna.

Flickskolans *småskolelärarinnor* äro i lönehänseende särskilt ogynnsamt ställda, emedan de ju icke få någon tillfällig löneförbättring av staten. För att de i nämnda hänseende skola bli likställda med folkskolornas småskolelärarinnor behövs en tillfällig löneförbättring av staden, uppgående till 817 kr. i I och 983 kr. i II lönegraden.

II. Ordinarie övningslärarinnor.

Enligt ovannämnda för året gällande Kungl. förordningar skola övningslärarinnornas lön i t. ex. I lönegraden ($60 + 40 = 100$ kr. pr veckotimme) under förutsättning av lika antal veckotimmar vara lika med ämneslärarinnornas med *lägre* kompetens ($1,200 + 1,200 = 2,400$ kr. för 24 veckotimmar, d. v. s. 100 kr. per veckotimme) med undantag dock för handarbetslärarinnan, som har 10 kr. mindre pr veckotimme i grundlön. Det torde därför ej vara orimligt, att de förras lön (med det nämnda undantaget) även efter den begärda utökningen blir lika med de serares, så vida ej särskilda förhållanden föranleda undantag i något fall.

Handarbetslärarinnan skulle då med sina 28 veckotimmar i I lönegraden komma upp till en slutlön av $4,456 - 280 = 4,176$ kronor, om en tillfällig löneförbättring av 358 kr. beviljades henne. Det kan ju invändas, att hon därigenom komme väsentligt högre än motsvarande lärarinna vid folkskolorna, men dels bleve det ju i överensstämmelse med gällande förordningar, dels äro kompetensfordringarna för anställning såsom sådan lärarinna högre vid flickskolorna än vid folkskolorna.

För *skolköklärarinnan* behövs enligt angivna lönesystem en tillfällig löneförbättring å 558 kr. och för

teckningslärarinnan en sådan å 1,051 kr. (i III lönegraden).

Att den sistnämnda lärarinnan blott får 840 kr. i tillfällig löneförbättring av staten beror på den tillfälligheten, att hon har 3 av sina undervisningstimmar förlagda till förberedande skolan.

Gymnastiklärarinnan skulle med sina 15 veckotimmar enligt angivna lönesystem komma upp till en slutlön av 2,775 kr., om en tillfällig löneförbättring av 310 kr. beviljas henne.

Med flickskolans *sånglärarinna* är det ett särskilt förhållande. Det är på grund av det ringa antalet veckotimmar mycket svårt eller rent av omöjligt att på lagstadgade lönevillkor få en fullt kompetent sånglärarinna. Den nuvarande har hög kompetens, utbildad som hon är enligt Dalcrozemetoden, vilken av framstående fackmän förordas men hittills kunnat införas endast i ett fåtal av landets skolor. Hon har emellertid mottagit sitt uppdrag endast mot villkor att få 3 kronor pr undervisningstimme. Under nuvarande förhållanden anser hon sig böra begära en utökning till 7 kr. pr undervisningstimme, och styrelsen anser denna skälig och vill förordas densamma, i synnerhet som den blivit ännu större om den gjorts i proportion till ökningen av den ursprungliga grundlönen för ämneslärarinnor med lägre kompetens. Sånglärarinnan kommer upp till den begärda lönesumman av 2,450 kr. (=350×7), ifall en tillfällig löneförbättring å 380 kr. beviljas henne.

III. *Extra och tillfälliga lärarekrafter.*

Det torde vara nödvändigt, att styrelsen beredes tillfälle att tilldela extra och tillfälliga lärarekrafter arvodesförhöjning, jämförig med ovan angivna löneförbättringar. Det är nämligen för den låga avlöningens skull förenat med mycket stora svårigheter att erhålla nödiga tillfälliga lärarekrafter. Årets anslag till tillfälliga tjänster är emellertid ej beräknat för sådan eventualitet, utan torde för ändamålet erfordras ett tilläggsanslag å exempelvis 2,201 kr.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 16 april 1920.*

§ 19.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över flickskolestyrelsens framställning om anslag för tillfälliga löneförbättringar åt flickskolans lärarinnor.

Av en framställningen bifogad tablå över löneförhållandena framgick, att flickskolestyrelsens förslag i ärendet innebure ett jämställande av ämneslärarinna med lägre kompetens med folkskolelärarinna samt av småskolelärarinna vid flickskolan med sådan lärarinna vid folkskolan. Mot denna princip hade lönenämnden intet att erinra, liksom ej heller mot föreståndarinnans och ämneslärarinnornas med högre kompetens ställande i en högre löneklass än folkskollärarinnorna. — I avseende å handarbets- och skolkökslärarinnorna hade flickskolestyrelsen med åberopande av gällande bestämmelser angående övningslärarinnors löneförmåner frångått principen om lik-

ställighet med folkskolans lärarepersonal och i konsekvens härmed föreslagit förhöjningar även för tecknings- och gymnastiklärarinnorna. Då lönenämnden fann den av styrelsen anförda principen om likställighet med folkskolan böra tillämpas lika väl i ena som i andra fallet, och då de av styrelsen åberopade bestämmelserna angående övningslärarinnornas löneförmåner ej torde lägga hinder i vägen för beviljande av en *tillfällig* löneförbättring åt ämneslärarinnorna utan att samtidigt övningslärarinnornas löner ökas, fann nämnden skäligt avstyrka de föreslagna förhöjningarna för handarbets-, tecknings- och gymnastiklärarinnorna och i avseende å skolkökslärarinnan tillstyrka endast så stor förhöjning, att hon bleve likställd med skolkökslärarinna i samma lönegrad vid folkskolan. — Beträffande slutligen sånglärarinnans avlöning ville lönenämnden tillstyrka ett tillfälligt lönetillägg av 380 kronor pr år att utgå så länge nuvarande sånglärarinnan innehar tjänsten och underkastar sig en tjänstgöringskyldighet av minst 10 timmar pr vecka. — Mot det begärda anslaget till extra lärarinnor hade nämnden intet att erinra. — Lönenämnden ville till sist framhålla, att med hänsyn till den av nämnden godkända principen om likställighet mellan flickskolans och folkskolans lärarinnor, bestämmelserna om kristidstillägg i händelse av förändringar i desamma böra så jämkas, att likställigheten bibehålles.

Lönenämnden beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja flickskolestyrelsen ett anslag av 17,156 kronor till beredande av tillfälliga löneförbättringar för år 1920 åt flickskolans lärarinnor i den omfattning, som av nämnden härovan föreslagits.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 10 maj 1920.*

§ 283.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över flickskolestyrelsens framställning angående anslag för tillfälliga löneförbättringar åt flickskolans lärarinnor.

Med instämmande i vad lönenämnden, som i ärendet avgivit yttrande, däruti anför, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja flickskolestyrelsen ett anslag av 17,156 kronor till beredande av tillfälliga löneförbättringar för år 1920 åt flickskolans lärarinnor i

den omfattning, som av lönenämnden föreslagits, ävensom bestämma, att nämnda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 96.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över flickskolestyrelsens framställning angående anslag för tillfälliga löneförbättringar åt flickskolans lärarinnor, beslöt att med instämmande i vad lönenämnden och drätselkammaren i ärendet anført, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja flickskolestyrelsen ett anslag av 17,156 kronor till beredande av tillfälliga löneförbättringar för år 1920 åt flickskolans lärarinnor i den omfattning, som av lönenämnden föreslagits, ävensom bestämma, att nämnda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfiskalens anhållan om ökade löneförmåner.

(Jfr Serien A. N:o 4, 1920, sid. 9).

Till Lönenämnden i Karlstad.

Med anledning av tillhandakommet protokollsutdrag från Eder för den 26 februari 1920, § 11, får Magistraten dels överlämna uppgift å stadsfiskalens sportelinkomster åren 1914—1919 och upplysa, att medeltalet av dylika inkomster åren 1909—1913 för honom varit 580 kronor, dels erinra om att stadsfiskalen förutom den kontanta avlöningen av stadskassan åtnjuter av staten 860 kronor som ersättning för mistade bötesandelar, dels överlämna ett exemplar av instruktion för

polispersonalen i Karlstad, vari återfinnas ej mindre särskild instruktion för stadsfiskalen rörande hans befattning med polisväsendet än även andre poliskommisariens instruktion, under erinran om, att stadsfiskalen därjämte är allmän åklagare i staden.

Karlstads rådhus den 17 mars 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Uppgift å till stadsfiskalen i Karlstad under åren 1914—1919 utbetalda bötesandelar:

år 1914.....	Kr.	669: 89
1915.....	»	716: 39
1916.....	»	486: 51
1917	»	1,193: 93
1918	»	901: 09
1919....	»	1,406: 24

Summa 5,374: 05

Karlstad i Kronokassörskontoret den 17 Mars 1920.

GUST. JOHANSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 27 mars 1920.*

§ 17.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över stadsfiskalens anhållan om ökade löneförmåner.

Efter inhämtande av uppgifter dels rörande stadsfiskalens avlöningsförmåner och tjänsteåligganden, dels angående stadsfiskalens löneförmåner i med Karlstad jämförliga städer, beslöt nämnden, som redan förut förklarat sig vilja i ett sammanhang inkomma med förslag till lönereglering för samtliga stadens befattningshavare, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja stadsfiskalen ett tillfälligt lönetillägg å 300 kronor med rätt att härå uppbära kristidstillägg enligt därför stadgade grunder.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 10 maj 1920.*

§ 285.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över stadsfiskalens anhållan om ökade löneförmåner.

Lönenämnden, som i ärendet avgivit yttrande, hade tillstyrkt ett tillfälligt lönetillägg av 300 kronor, men beslöt drätselkammaren, som för sin del ansåg, att stadsfiskalens förmåner, med hänsyn till den honom åvilande arbetsbördan, ej understege vad som vore gällande i med Karlstad jämförliga städer, hemställa, att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Herr ordföranden anhöll att få till protokollet antecknat, att han för sin del tillstyrkt bifall till lönenämndens hemställan.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktige
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 97.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av stadsfiskalen hos fullmäktige gjord framställning om ökade löneförmåner.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden; och beslöt utskottet att med instämmande i vad kammaren därvid anfört, hemställa: att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelselön.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Stadsfiskalen har hos magistraten gjort bilagda framställning angående åtgärder för att hålla poliskåren fulltalig.

Magistraten erinrar därom, att sedan stadsfullmäktige den 20 juni 1918

beslutit anslå medel till anställande av en ny detektivkonstapel på ordinarie och två på extra stat, de sistnämnda särskilt avsedda för övervakande av kristidsförfattningarnas efterlevnad, samt tillika uttalat önskvärdheten av, att ifrågavarande tre befattningshavare överfördes från ordningspolisen utan att där ersättas av andra, magistraten genom beslut den 8 augusti 1918 ansett sig icke kunna undvika att ersätta den från ordningspolisen överförda detektivkonstapeln å ordinarie stat med annan ordinarie konstapel, men däremot låtit med anställande av extra konstaplar efter dem, som förordnats att upprätthålla de båda extra detektivkonstaplarnes ordinarie tjänster anstå.

Det kunde nu ifrågasättas att indraga de båda detektivkonstaplarna å extra stat, då kristidsförfattningarna icke längre kräva så mycket övervakande. Men med hänsyn till vad stadsfiskalen och poliskommissarien anfört om deras fortfarande behövlighet för andra detektivgöromål, har magistraten icke ansett sig för närvarande kunna besluta sig för deras indragning.

Magistraten har å andra sidan icke kunnat fullt övertyga sig om nödvändigheten av att nu besätta de två extra konstapelsbefattningar, som äro lediga efter dem, utan önskar hålla frågan därom öppen, intill dess ett verkligt trängande behov kan konstateras.

Däremot är det givetvis synnerligen ofördelaktigt, att övriga tre extra konstapelsbefattningar icke kunnat förses med innehavare. Dessa vakanser minska kårens effektivitet och försvåra även den enskilde polismannens verksamhet, i samma mån som han icke har att vänta bistånd vid fullgörandet av sin tjänst i kritiska ögonblick. Det kan sålunda icke förvåna, att inom poliskåren den önskan starkt framträtt, att kåren bör hållas fulltalig.

Erfarenheten visar emellertid, att detta icke låter sig göra med nuvarande avlöningsförmåner. Så länge stora grupper arbetare förtjäna mera än en extra poliskonstapel, torde det icke vara möjligt att rekrytera kåren.

En extra konstapel har nu 1 200 kronor grundlön, grundplåt 365 kronor procentuellt kristidstillägg av 800 kronor och extra kristidstillägg 200 kronor, summa 2,565 kronor. Magistraten ser ingen möjlighet att rekrytera kåren utan en begynnelselönen av 2,000 kronor jämte nuvarande grundplåt och procentuella kristidstillägg.

Hela poliskåren har ju gjort framställning om ökad avlöning.

Under förutsättning, att denna dess framställning snart blir tagen under omprövning och vinner tillbörligt beaktande, erfordras ingen särskild handläggning av extra poliskonstaplarnes lönefråga.

Men om så ej sker och som särskilt denna fråga för tillfället kommit i förgrunden, vill magistraten hemställa, att särskild snar behandling må ägnas denna

fråga och att stadsfullmäktige därvid må besluta, att extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelseavlöning höjes till 2,000 kronor med bibehållande av nu utgående grundplåt och procentuellt kristidstillägg, räknat å nämnda lön.

Karlstads rådhus den 26 februari 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Till Magistraten i Karlstad.

Vid poliskåren finnas sedan en tid tillbaka tre extra konstapelbefattningar lediga, vilka det icke finnes möjligt att med hänsyn till den nu utgående avlöningen återbesätta.

Poliskåren har emellertid vid sammankomst den 16 innevarande februari enhälligt beslutat, att genom stadsfiskalen hos magistraten göra enträgen anhållan, att poliskåren ofördröjligen måtte göras fulltalig; samt att sedan ridande polisen nu indragits, de på sin tid tills vidare indragna extra konstapelsbefattningarna även måtte tillsättas. Som motivering till nämnda anhållan har poliskåren anført, att i synnerhet under nu rådande orosfyllda tider det såväl för kåren i dess helhet som för varje enskild konstapel helt naturligt är av största vikt, att kåren hålles så stark som möjligt, ty vid motsatt förhållande kan det inträffa och har tyvärr inträffat, att i nöd stadda polismän icke kunnat erhålla den undsättning, som varit nödvändig, ett förhållande som för polismannen kan medföra de våldligaste följder. Dessutom medför ett sådant förhållande en viss förlamande inverkan på kårens uppträdande samt för den enskilde polismannen ett osäkrare uppträdande än vad eljest skulle vara fallet.

Med instämmande till fullo i vad poliskåren sålunda anført får jag vördsamt anhålla, att magistraten ville söka vidtaga sådana åtgärder, att förutnämnda lediga extra konstapelsbefattningar kunna snarast möjligt återbesättas samt att de den 8 augusti 1918 tills vidare indragna tvenne extrakonstapelsbefattningarna ånyo måtte tillsättas.

Karlstad den 18 februari 1920.

ALBERT NELSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 16 april 1920.*

§ 18.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över

magistratens framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelselö. n.

Det antecknades att stadsfullmäktige så sent som förliden gårdag bifallit ett av lönenämnden avgivet förslag till provisoriskt fastställande av poliskårens löneförmåner. Med hänsyn härtill beslöt lönenämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 10 maj 1920.

§ 286.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över magistratens framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelselö, och beslöt kammaren i likhet med lönenämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.

§ 98.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över magistratens framställning angående höjning av extra poliskonstaplarnas kontanta begynnelselö.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet att med instämmande häri, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avslå ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Rektorns vid högre allmänna läroverket framställning angående inredande av klassrum m. m. å läroverksbyggnadens vind.

Till Karlstads stadsfullmäktige.

I enlighet med beslut av den 27 maj 1920 av byggnadsdelegerade vid Karlstads högre allmänna läroverk får jag härmed hos Fullmäktige för Karlstad, som ju iklätt sig byggnadsskyldighet för läroverket, ansöka om ett förslagsanslag å Sextontusen (16,000) kronor för inredande av tvenne klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden.

Protokollsutdrag från byggnadsdelegerades sammanträden, Kungl. Skolöverstyrelsens och Kungl. Byggnadsstyrelsens skrivelser i avskrift, de gillade och fastställda ritningarna, kostnadsförslag och arbetsbeskrivning bifogas.

Enligt gjorda sannolikhetsberäkningar torde lärjungeantalet till hösten komma att ökas med omkring 45 elever. Som flera klasser redan nu äro övertaliga, nödvändiggör detta, såvida icke inträdessökande skola avvisas, inrättandet av tre nya klasser. Jag har därför hos Skolöverstyrelsen ansökt om anslag till anställandet av tre nya lärare. Beviljas detta, skulle helst tre nya klassrum erfordras, då samtliga de gamla klassrummen redan äro upptagna. Provisoriskt kan dock möjligen musiksalen begagnas, ehuru musikundervisningen bleve lidande därav. För de återstående två klasserna finnes absolut ingen lokal att tillgå, varför två nya klassrum är det minsta, som behövs.

Läroverkets byggnadsfond utvisade den 31 december 1919 en behållning av kronor 9,171:08. Inkomsterna ha under år 1920 hittills uppgått till kronor 1.877:41. Utgifterna ha från innevarande års början belöpt sig till 5,049:65. Bland större utgiftsposter anföras: ombyggnad av den geografiska lärosalen till erforderligt utrymme kr. 1,584:13; arkitektarvoden kr. 860. —; införande av ringledning till samtliga korridörer kr. 688:93; brandförsäkring 635:66; kommunalskatt 413:61; renhållning 392:32.

Resterande belopp torde icke vara mer än som kräves för utförande av nödiga småreparationer och bestridande av löpande utgifter, varför läroverket för täckande av denna stora men oundgängliga expens är hänvisat till stadens välvilliga bistånd.

Karlstad den 28 maj 1920.

Vördsamt

VIKTOR HAMMARBERG.

Rektor vid Karlstads högre allmänna läroverk.

*Utdrag av protokoll från sammanträden med
byggnadsdelegerade vid Karlstads högre allmänna läro-
verk.*

Sammanträde den 29 november 1919.

§ 4.

Anmälde rektor, att efter all sannolikhet läroverket nästkommande läsår vore i behov av ytterligare två klassrum utöver de nu förefintliga, varjämte även framfördes en av fysiklärarne uttalad önskan om anordnandet av ett mörkrum. Delegerade beslöto med anledning härav att anmoda arkitekt E. G. Karlgren att inkomma med förslag å för behovet nödig inredning å nybyggnadens vind.

Sammanträde den 27 januari 1920.

§ 2.

Framlade arkitekt Karlgren förslag till inredning av tvenne klassrum och ett mörkrum å nybyggnadens vind. Delegerade uppdrogo åt honom att till ett följande sammanträde inkomma med arbetsbeskrivning och kostnadsförslag å de tilltänkta anordningarna.

Sammanträde den 13 februari 1920.

§ 2.

Åtog sig ingenjör Svanbom likaledes att närmare granska arkitekt Karlgrens arbetsbeskrivning och kostnadsförslag å inredning av tvenne klassrum och ett mörkrum å nybyggnadens vind och skulle ärendet därefter upptagas till behandling å nästkommande sammanträde.

Sammanträde den 19 mars 1920.

§ 3,

Godkändes arkitekt Karlgrens arbetsbeskrivning och kostnadsförslag å inredning av tvenne klassrum och ett mörkrum å nybyggnadens vind, och skulle desamma i och för granskning omedelbart översändas till Kungl. Skolöverstyrelsens Läroverksavdelning.

Sammanträde den 27 maj 1920.

§ 1.

Sedan Kungl. Byggnadsstyrelsen den 22 april d. å. gillat och fastställt arkitektfirman Ahnell och Karlgrens förslag till inredning av tvänne klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden och Kungl. Skolöverstyrelsen efter vederbörlig granskning återsänt ritningarna härå och därtill hörande handlingar, beslöto delegerade att uppdraga åt rektor dels att ingå till stadsfullmäktige i Karlstad med ansökan om erforderligt förslagsanslag till arbetets utförande under innevarande sommar, dels att omedelbart utlysa arbetet på entreprenad.

Samtliga ovanstående protokollsutdrag vidimeras ex officio:

VIKTOR HAMMARBERG.

Avskrift.

Till rektorsämbetet vid högre allmänna läroverket i Karlstad.

Sedan kungl. Byggnadsstyrelsen i en till Kungl. Skolöverstyrelsen den 17 innevarande maj inkommen skrivelse gillat och fastställt ritningar till vissa ändrings- och inredningsarbeten i det högre allmänna läroverkets i Karlstad nya byggnad ävensom framställt viss anmärkning angående de i kostnadsförslaget till berörda byggnadsarbeten angivna siffror, får överstyrelsen efter jämväl av överstyrelsen företagen granskning av ifrågavarande ritningar härmed till Eder överlämna sagda ritningar jämte därtill hörande handlingar.

Kopior på kalkerväv av de sålunda fastställda ritningarna torde få hitförväntas.

Stockholm den 18 maj 1920,

På Skolöverstyrelsens vägnar:

HARALD WALLIN.

Vidimeras ex officio:

VIKTOR HAMMARBERG

Avskrift.

Till Kungl. Skolöverstyrelsen.

Med skrivelse den 9 innevarande april har Ni till Kungl. byggnadsstyrelsen för slutlig prövning och stadfästelse överlämnat ritningar m. m. till inredande av två klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden i Karlstad.

Byggnadsstyrelsen får med anledning härav meddela, att styrelsen, efter verkställd granskning av berörda ritningar, godkänt desamma.

Vad det till ritningarna hörande kostnadsförslaget beträffar, har byggnadsstyrelsen funnit där angivna siffror för låga. Enligt en inom styrelsen värkställd beräkning kunna här ifrågakomna kostnader, med nu gällande priser, väntas uppgå till sammanlagt omkring 20,500 kronor.

Ritningarna med därtill fogade handligar återställas.

Stockholm den 22 april 1920.

För generaldirektören

I. GUST. CLASON.

GUST. HERMANSSON.

STEN ZETHELIUS

Rätt avskrivet betygar på tjänstens vägnar:

P. SJÄLANDER.

Vidimeras ex officio:

VIKTOR HAMMARBERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 31 maj 1920.*

§ 339.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av rektor vid högre allmänna läroverket gjord framställning om anslag för inredande av tvenne klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden.

Drätselkammaren ville till en början erinra därom, att stadsfullmäktige den 20 November 1913 beslutat att i den mån läroverkets byggnadsfonds egna tillgångar ej därtill lämna tillgång och med hjälp av bidrag, som kunna erhållas från länets landsting och stiftets byggnadskassa, åtaga sig underhållsskyldighet av Karlstads högre allmänna läroverks lokaler samt den byggnadsskyldighet, som kan inträda, när nuvarande lokaler av stadsfullmäktige prövas otillräckliga för sitt ändamål.

Angående stiftets byggnadskassa hade drätselkammaren inhämtat, att dess behållning för närvarande uppginge till omkring 31,000 kronor, men att denna vore avsedd i första hand för istandsättande av gamla gymnasiebyggnaden, samt att för övrigt Kungl. Maj:ts tillstånd måste inhämtas för disponerande av medel ur denna kassa.

Efter antecknande härav beslöt drätselkammaren hemställa,
att stadsfullmäktige måtte till bestridande av utgifter för inredande av
tvenne klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverksbyggnaden an-
visa ett förslagsanslag av 16,000 kronor att anskaffas genom upplåning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 99.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva ytt-
rande över en av rektor vid Högre allmänna läroverket hos fullmäktige gjord
framställning angående inredande av klassrum m. m. å läroverksbyggnadens vind.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt ut-
skottet, att med instämmande däri, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av utgifter för inredande
av tvenne klassrum och ett mörkrum å vinden i den nya läroverks-
byggnaden anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor att anskaffas
genom upplåning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Fattigvårdsstyrelsens framställning att ur fattigvårdshänseende utöva
stadsfullmäktiges befogenhet i mantalsskrivningsmål.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Samtidigt med införandet genom nya fattigvårdslagen av principen om hem-
ortsrättens beroende av den faktiska mantalsskrivningen, har uti K. F. angående
mantalsskrivning den 6 augusti 1894 intægits den föreskriften, att ifråga om vid-
tagen eller underlåten mantalsskrivningsåtgärd en var, vars rätt därav beröres,

ävensom vederbörande kommun, må söka ändring genom besvär hos Konungens befallningshavande i länet, vilka besvär skola dit ingivas före den 1 juli det år, mantalsskrivningen avser.

I anledning härav har fattigvårdsstyrelsen funnit det angeläget att tillse, att i staden icke mantalsskrivas sådana personer, som genom sin vistelse anses böra i andra kommuner mantalsskrivas, till undvikande av att vid inträffande behov av fattigvårdsunderstöd, staden obehörigen betungas med fattigvårdsutgifter. Vid senast förrättade mantalsskrivningar med staden har sålunda fattigvårdsstyrelsen låtit tillsyningsmännen närvara för att genom upplysningars lämnande i förekommande fall söka förhindra obehörig mantalsskrivning.

Emellertid är det i en del fall önskvärt, att verkställd mantalsskrivning bleve överklagad. Besvärsmål uti dylika ärenden torde dock icke tillkomma fattigvårdsstyrelsen utan bemyndigande av Stadsfullmäktige. För så vitt åt styrelsen uppdroges att uti dylika mantalsskrivningsfrågor anföra besvär, torde emellertid praktiska skäl jämväl tala för att Stadsfullmäktige åt fattigvårdsstyrelsen överlåte att uti liknande, av andra kommuner ur fattigvårdssynpunkt anhängiggjorda mantalsskrivningsmål avgiva staden avfordrade förklaringar — ärenden, som eljest torde kunna beräknas komma att framdeles ofta betunga Stadsfullmäktige.

I anledning av vad sålunda anförts får fattigvårdsstyrelsen hemställa:

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga fattigvårdsstyrelsen, dels att anhängiggöra och fullfölja besvärsmål ifråga om mantalsskrivning i staden av sådana personer, vilka vistas å annan ort och ur fattigvårdssynpunkt anses böra förhindras att vinna hemortsrätt härstädes, dels även att uti av andra kommuner av fattigvårdshänsyn anhängiggjorda mantalsskrivningsmål i Stadsfullmäktiges ställe avgiva förklaringar,

samt att Stadsfullmäktige ville låta sådant bemyndigande gälla tillsvidare till dess annorlunda beslutas.

Under erinring om att besvärstiden uti mantalsskrivningsmål, enligt vad ovan åberopats, tilländagår den 30 denna månad får fattigvårdsstyrelsen dessutom hemställa om Stadsfullmäktiges beslut över denna framställning före månadens utgång.

Karlstad den 4 juni 1920.

På fattigvårdsstyrelsens vägnar:
JOS. LÖFBERG.

Birger Gillner.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 9 juni 1920.*

§ 100.

Beredningsutskottet som uppå remiss hade att avgiva yttrande över en av fattigvårdsstyrelsen den 4 juni 1920 hos fullmäktige gjord framställning om myndigande för styrelsen att ur fattigvårdshänseende utöva stadsfullmäktiges befogenhet i mantalsskrivningsmål, beslöt, efter tagen del av framställningen föreslå:

att stadsfullmäktige måtte bifalla fattigvårdsstyrelsens ifrågavarande anhållan.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	9 Juli.	N:o 10.
-------	---------	---------

Beredningsutskottets förslag till fördelning innevarande år av räntan å Mellqvistska slöjdstipendiefonden.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 103. .

Inom föreskriven tid hade till Stadsfullmäktige inkommit ansökning till Mellqvistska slöjdstipendiet från folkskolläraren Markus Kästel i Karlstad; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, föreslå:

att av nu tillgängliga räntan å Mellqvistska slöjdstipendiefonden, uppgående till femhundra kronor, trehundra kronor skulle tilldelas sökanden Kästel med skyldighet för honom att vid högre slöjdundervisningsanstalt genomgå en slöjdkurs å minst 6 veckor och med rätt att uppbära hälften av stipendiet, sedan han styrkt sig vara vid sådan läroanstalt inskriven, och den andra hälften då han visat sig hava under fyra veckor därstädes åtnjutit undervisning, och att återstoden, tvåhundra kronor, skulle överlämnas till Folkskolestyrelsen att användas till premier vid slöjdundervisningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för inköp av en lastautomobil för stadens räkning.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 411.

Byggnadschefen hade vid åtskilliga tillfällen framhållit önskvärdheten av att för stadens räkning inköpa en lastautomobil. Behovet härav hade ytterligare ökats, sedan staden för avvärjande av befarad vedbrist träffat avtal med Trävaru-aktiebolaget N. Chr. Jensen om inköp av avfallsved från Orrholmen. Enligt gjorda beräkningar skulle det för staden vara en given ekonomisk fördel att med egen bil verkställa såväl dessa som andra erforderliga transporter. Kostnaden för en lastautomobil kunde beräknas till cirka 20,000 kronor.

Med anledning härav beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte ställa till drätselkammarens förfogande för inköp av en lastautomobil ett förslagsanslag å 20,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.

§ 104.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning, beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte ställa till drätselkammarens förfogande för inköp av en lastautomobil ett förslagsanslag å 20,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förslag angående utförande av ändringsarbeten i rådhuset.

Utdrag av protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 15 juni 1920.

§ 390.

Sedan en längre tid tillbaka hade de till kammarens och dess tjänstemäns förfogande stående lokaler i rådhuset befunnits för trånga. Särskilt kännbar hade denna trångboddhet blivit efter inrättandet av stadsingenjörs- och ombudsmansbefattningarna. Kammaren hade i anledning härav vid åtskilliga tillfällen haft under övervägande olika förslag till beredande av nödiga utrymmen för sina tjänstemän, men hade kammaren funnit de då framlagda förslagen medföra alltför dryga omkostnader. Sedan kammaren nu lyckats erhålla lokaler på annat håll för stadsfogden från och med den 1 nästa oktober och rådhusstäderskan förklarat sig önska avgå från sin befattning från och med samma 1 oktober, varigenom hennes lägenhet kunde ställas till rådhusvaktmästarens förfogande, skulle hela övra våningen i södra rådhusflygeln kunna tagas i anspråk för ifrågavarande behov, genom vilken anordning de ändrings- och inredningsarbeten, som tarvades, komme att hålla sig inom rimliga kostnadsbelopp. De arbeten, som krävdes ävensom användningen av de blivande nya lokalerna framginge av följande av stadsarkitekten uppgjorda

Beskrivning

till förändrad fördelning av rådhusets lokaler i och för beredande av större utrymme för en del delegationer och tjänstemän.

Kronokassörens nuvarande rum delas till tvenne rum, av vilka det södra upplåtes till stadskamreraren och det norra jämte stadsfullmäktiges sekreterares rum upplåtes till kronokassören.

Beredningsutskottets nuvarande rum avses att användas till beredningsutskottet, stadsfullmäktiges sekreterare och hamnstyrelsen, varigenom hamnstyrelsens nuvarande sessionsrum kan upplåtas till belysningsingenjören och därmed ökat utrymme beredas belysningsverken.

Stadsingenjörens nuvarande rum delas i tvenne rum, av vilka det norra avses för stadsombudsmannen och det södra för hans skrivbiträde. Härigenom blir stadsombudsmannens nuvarande rum disponibelt för utökning av stadens arkivrum, varav en del måste tagas för beredande av förbindelse med stadsingenjörens blivande rum och rådhusets korridor i andra våningen.

Rådhusvaktmästarens nuvarande lägenhet jämte två av de rum, som för när-

varande disponeras av stadsfogden, upplåtes till stadsingenjören. Av dessa rum indelas trenne till brandfria arkiv för kartor, ett är avsett för stadsingenjörens mättningsbiträden och till ritrum samt ett till stadsingenjörens privata arbetsrum, varjämte ett mindre rum mot gården avses till tambur och väntrum för allmänheten.

Stadsfogdens nuvarande arbetsrum över inkörsporten upplåtes till stadsarkitekten som ritrum och nuvarande kartarkiv avses för byggnadsnämndens under stadsarkitektens vård stående byggnadsritningar.

En sammanbindningsgång anordnas för att underlätta förbindelsen med stadsingenjörens nya tjänsterum och drätselkammarens och byggnadsnämndens sessionsrum.

Drätselkammarens nuvarande sessionsrum avses att användas av drätselkammaren, byggnadsnämnden och belysningsstyrelsen.

Karlstad i Stadsarkitektkontoret den 11 juni 1920.

CARL CRISPIN. c

Enligt jämväl av stadsarkitekten upprättat kostnadsförslag skulle kostnaden för de ifrågasatta ändringsarbetena uppgå till 24,000 kronor.

Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att låta utföra de sålunda ifrågasatta ändringsarbeten i rådhuset å tid, som kammaren finner lämplig, ävensom för ändamålet anvisa ett anslag av 24,000 kronor att, i den mån tillgänglige medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Beredningsutskottet har å sammanträde den 9 innevarande juni förhaft kammarens skrivelse angående nyttjandet av vissa lokaler inom rådhuset, samt därvid beslutat uttala, att, därest utskottet ånyo får disponera sin förutvarande sessionssal, utskottet icke har något att erinra mot de av kammaren föreslagna inskränkningarna i dispositionsrätten till salen.

Karlstad den 11 juni 1920.

I tjänsten:

ELIAS STENIUS.

Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 2 juni 1920.

§ 3.

Genom protokollsutdrag 25 maj 1920 från Drätselkammaren hade Styrelsen anmodats avgiva yttrande rörande ett av Stadsarkitekten upprättat förslag till utvidgning av tjänstelokaler inom rådhuset, varigenom Belysningsstyrelsen för sina sammanträden i stället för nuvarande lokal finge använda Drätselkammarens sessionsrum; Och fann Styrelsen sig icke hava något att häremot invända.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 16 maj 1920.

§ 78.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 21 sistlidne maj hade drätselkammaren begärt hamnstyrelsens yttrande över väckt förslag om att det av hamnstyrelsen disponerade sessionsrummet skulle upplåtas för belysningsingenjören och att hamnstyrelsen skulle för sina sammanträden få använda beredningsutskottets rum.

Hamnstyrelsen ville då erinra om, att styrelsen ursprungligen förfogade över 3:ne sammanhängande rum i rådhusets andra våning, varav ett för hamnens expedition, ett för sjömanshusets expedition och ett för hamnstyrelsens och sjömanshusdirektionens sammanträden. Då efter några år dåvarande styrelsens för vatten- och gasverken lokaler behövde utvidgas, så fick även denna styrelse använda hamnstyrelsens sessionsrum för sina sammanträden. Styrelsen hade härav erfarenhet av att det medför en del olägenheter att med annan delegation dela sessionsrum. Enligt det föreliggande förslaget skulle dessa olägenheter bli större än hittills, i det att det för hamnstyrelsen föreslagna rummet är beläget i en annan våning än styrelsens arkiv och expedition och dessutom skulle komma att användas som arbetsrum för stadsfullmäktiges sekreterare. Då emellertid de lokala förhållandena f. n. ej annorlunda medgäve, så ville styrelsen söka finna sig i den föreslagna anordningen, vilket skulle kammaren meddelas.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 106.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord ansökning beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att låta utföra de av kammaren jämlikt dess protokoll den 15 juni 1920, § 390, ifrågasatta ändringsarbeten i rådhuset å tid, som kammaren finner lämplig, ävensom för ändamålet anvisa ett anslag av 24,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning angående särskild ersättning åt epidemisjukhusets vaktmästare för passande av port och telefon.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 9 juni 1920.

§ 99.

Till Hälsovårdsnämnden hade inkommit en så lydande framställning:

«Till Hälsovårdsnämnden.

Undertecknad ber få fästa Hälsovårdsnämndens uppmärksamhet på följande.

När det nuvarande Epidemisjukhuset öppnades, anställdes vid detsamma en vaktmästare, som på samma gång hade att sköta ångpannorna, att vara portvakt och passa telefon. Med sjukhusets dåvarande beläggning ansåg man alla dessa uppdrag borde kunna läggas om icke på en person så åtminstone på en platsinnehavare med hjälp av dennes familj. Emellertid har år efter år sjukhusets beläggning betydligt ökat (1912 inskrevos 92 patienter med sammanlagt 3,058 underhållsdagar; 1919 voro dessa siffror resp. 555 och 12,565) och därmed givetvis även personalens arbete (1912 omhänderhaddes sjukvården av 1 sköterska och 2 biträden, nu av 2 sköterskor och 5 biträden: köket sköttes då av 1 person, nu

av 3). Arbetet såsom port- och telefonvakt var för 8 år sedan ej vidare betungande, utan tillät vederbörande att t. o. m. lämna sin plats för andra sysslor, varvid telefonen ställdes till någon sjukhusavdelning. Numera är något dylikt omöjligt, platsen kräver liksom den vid lasarettet fullt sin man, även om antalet passerande och påringningar naturligtvis är betydligt mindre.

Av det sagda framgår att de plikter, som åligga mig egentligen aldrig ha kunnat fyllas av en person, ehuru lönen avpassats för en enmanstjänst. När in om kort samtliga mina barn vuxit upp och lämnat hemmet, torde anställandet av en tjänare bli nödvändigt för de husliga göromålen. Men redan nu synes mig billighet kräva, att de två sysslorna avlönas var för sig; och vågar jag därför hos Hälsovårdsnämnden hemställa att särskilt arvode, förslagsvis 1,000 kr. utgår till den, som fullgör uppdraget såsom Epidemisjukhusets telefon- och portvakt.

Karlstad den 4 juni 1920.

Vördsamt
GUSTAF ANDERSSON.
Vaktmästare.

Efter föredragning härav antecknades, att vaktmästarens löneförmåner under innevarande år utgjorde lön 1,300 kronor och kristidstillägg 1,711:66 kronor eller tillhopa 3,011:66 kronor jämte fri bostad om ett rum och kök med bränsle och lyse, ävensom att han anstälts för att tjänstgöra som eldare, gårdskarl och vaktmästare vid sjukhuset samt för att med biträde av hemnavarande familjemedlemmar passa port och telefon.

Vidare upplystes, att året innan den nuvarande vaktmästaren antogs, på sjukhuset intagits 138 patienter med sammanlagt 3,802 underhållsdagar.

Med hänsyn därtill, att arbetet med passande av port och telefon under de sista åren obestriddligen ökats i avsevärd grad, beslöt Hälsovårdsnämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville bevilja ett belopp av 400 kronor jämte kristidstillägg årligen som särskild ersättning för detta arbete samt anslå för 1920 erforderliga 666:67 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 21 Juni 1920.*

§ 34.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en

av hälsovårdsnämnden gjord framställning angående ersättning till epidemisjukhusets vaktmästare för ökat arbete med passande av port och telefon; och beslöt lönenämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med hälsovårdsnämndens förslag. Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 400.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden gjord framställning angående ersättning till epidemisjukhusets vaktmästare för ökat arbete med passande av port och telefon; och beslöt drätselkammaren i likhet med lönenämnden, som i ärendet avgivit yttrande, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte med bifall till hälsovårdsnämndens förslag för ändamålet anslå ett belopp för innevarande år av 666 kronor 67 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Scm ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.

§ 107.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens framställning angående särskild ersättning åt epidemisjukhusets vaktmästare för passande av port och telefon, beslöt att, med instämmande i vad lönenämnden och drätselkammaren i ärendet föreslagit, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med bifall till hälsovårdsnämndens förslag, för ändamålet anslå ett belopp för innevarande år av 666 kronor 67 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning om anslag för täckande av merutgifter för förlängd semesterledighet åt brandpersonalen.

Utdrag av brandstyrelsens protokoll den 29 april 1920.

§ 9.

Från lönenämnden hade inkommit protokollsutdrag och från brandmännen en skrivelse bägge meddelande, att det mellan lönenämnden och brandmännen förts underhandlingar om lösningen av semesterfrågan (utsträckt semestertid med åtta dagar — från sju till femton dagar). Enligt detta protokoll hade lönenämnden för sin del tillstyrkt bifall till brandmännens framställning om femton dagars semester under året.

Då brandstyrelsen nu upptog detta ärende till prövning, så ville styrelsen först anmärka, att lönenämnden ej enligt paragraf 1 i den för nämnden uppgjorda instruktionen, innan beslut fattades, konfererat med brandstyrelsen, så att styrelsen varit i tillfälle dels att inför lönenämnden uttala sina betänkligheter mot att den begärda förmånen av förlängd semester lösrycktes ifrån avtalsfrågan i sin helhet, dels att samtidigt kunna påvisa, vilka kostnader som ett bifall till den begärda utsträckt semesterledigheten medför stads-kassan. Enär lönenämnden enligt brandmännens skrivelse emellertid redan utlovat denna förlängda semester, ansåg brandstyrelsen det ej vara lämpligt att efteråt göra någon förändring, varför brandstyrelsen — utan att taga ställning till själva frågan — beslutade att ingå till stadsfullmäktige med begäran om ett anslag av 1,204 kronor för täckande av merutgiften för denna förlängda semesterledighet.

Rätt utdraget betygar:
PER ÅGREN.

In fidem:
PER ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 11 juni 1920.

§ 380.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över brandstyrelsens framställning om ett anslag av 1,204 kronor för täckande av merutgifter för förlängd semesterledighet åt brandpersonalen.

Då enligt från brandstyrelsen inkommet meddelande styrelsen redan beviljat personalen femton dagars semester under innevarande år, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja brandstyrelsen ett anslag av 1,204 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 108.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över brandstyrelsens framställning om anslag för täckande av merutgifter för förlängd semesterledighet åt brandpersonalen, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja brandstyrelsen ett anslag av 1,204 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående extra anslag för arbetena med vägporten vid Hamntorget och Trädgårdsgatans omläggning.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 15 juni 1920.*

§ 395.

Byggnadschefen ingav en så lydande framställning om extra anslag för arbeten med vägporten vid Hamntorget och Trädgårdsgatans anläggning:

«Till Drätselkammaren.

Härmed får jag överlämna beräkning av det extra anslag, som erfordras för arbetena med vägporten vid Hamntorget och Trädgårdsgatans omläggning:

Vägporten:

1:o) Nedfartens breddning:

Den enligt Drätselkammarens beslut av aug. 1919 företagna breddningen å nedfarterna samt trappan vid Hamngatan har föranlett följande ökade kostnader:

600 kbm. extra schaktning å 7: 70	Kr. 4,620: —	
72 » » slaggbädd å 5: 50	» 396: —	
94 » » grusbädd å 8: 50	» 790: 50	
Ökad stensättning	» 3,350: —	
Granittrappan med grund	» 1,200: —	10,356: 50

2:o) Kostnadsökning förorsakad av ökade arbetarelöner:

Den kostnadsberäkning, som låg till grund för det i december 1918 beviljade anslaget, var uppgjord 15 nov. 1918 på basis av då gällande arbetaretimpenningar, som för grovarbetare var 93 öre pr timme och för de högst avlönade specialarbetarne 108 öre pr timme. Genom nytt kollektivavtal blevo dessa avlöningar fr. o. m. 1 juli 1919 höjda till respektive 1,15 och 1,40 pr timme. I januari 1920 blevo timlönerna ytterligare höjda i och för kompensation av 8-timmarsdagen, till respektive 1,23 och 1,48. Arbetslönerna för de gatuarbeten, som i vägporten och å Trädgårdsgatan utfördes under 1919 efter 1 Juli hava med anledning härav blivit i medeltal 25 proc. högre samt under 1920 i medeltal 35 proc. högre än de voro vid tidpunkten för kostnadsberäkningens utförande.

Totala härav föranledda kostnadsökning, som icke kunnat täckas av anslaget, beräknas för de arbeten, som utförts av staden bliva Kr. 7,500: —.

Summa beräknad kostnadsökning för vägporten Kronor 17,856: 50.

För täckande av anslagsbristen erfordras alltså i runt tal Kronor 18,000: —.

Trädgårdsgatan:

I anslaget för samma beräknades att de materialier, som staden köper ingå med ett värde av Kr. 20,000: — under det att arbetslönerna motsvara Kr. 29,000: —. Materialierna, som köpas, utgöras till huvudsaklig del av gatsten. Någon nämnvärd ökning i priset å samma har icke inträtt förrän på senaste tiden. Större delen av den för Trädgårdsgatan avsedda gatstenen har köpts 1919 för pris, som icke översstiger det beräknade. Arbetslönernas stegring föranleder emellertid anslagets ökning med i runt tal Kronor 9,000: —.

Sammanlagt beräknas alltså att för vägportens och Trädgårdsgatans fullbordade erfordras extra anslag med:

för vägporten	Kr. 18,000: —
» Trädgårdsgatan	» 9,000: —
	Summa Kr. 27,000: —

Karlstad den 15 juni 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Efter föredragning härav och överläggning i ärendet därvid upplystes, att den av breddningen av nedfarterna till vägporten föranledda extra kostnaden kunde beräknas till cirka 10,000 kronor, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av kostnaden för vägportens och Trädgårdsgatans färdigställande för innevarande år anvisa ett extra anslag av 27,000 kronor, ävensom bestämma, att av berörda belopp 10,000 kronor skola anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 17,000 kronor täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 109.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord ansökan beslöt beredningsutskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av kostnaden för färdigställande av vägporten vid Hamntorget och Trädgårdsgatan för innevarande år anvisa ett extra anslag av 27,000 kronor ävensom bestämma, att av berörda belopp 10,000 kronor skola anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 17,000 kronor täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Fattigvårdsstyrelsens framställning angående tillsättande av en kommitté för utredning av frågan om inrättande av ett särskilt barnhem för barn, som åtnjuta fattigvård.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 1 juni 1920.

§ 65.

Från fattigvårdsbyrån i Kungl. Civildepartementet hade till styrelsen inkommit en i utdrag så lydande skrivelse:

«Till Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad.

Den 15 innevarande maj besökte undertecknad vid tjänsteresa bland annat fattigvårdsanstalten i Karlstad.

Vid besöket fäste sig min uppmärksamhet isynnerhet vid att barnen, som funnos intagna å anstalten, lämnades frihet att oförhindrat springa omkring inom hela anstaltsområdet. Deras huvudsakliga lekplats syntes t. o. m. vara den del av gården, där en del sinnessjuka promenerade och där även övriga defekta individer uppehöll sig.

Visserligen finnes inom anstaltsområdet för barnen en särskild avdelning eller byggnad, men dennas belägenhet är sådan, att barnen ej kunna undgå att vistas även å den stora fattigvårdsanstalten.

Då lagstiftarnes mening med det uttryck den erhållit i 32 § sista stycket i fattigvårdslagen uppenbarligen varit, att barnen ej skulle vistas å den egentliga fattigvårdsanstalten dels för att de ej skola taga intryck av därvarande olämpliga element bland de äldre samt dels för att de äldre ej skola störas av barnens støj och lekar, måste den särskilda barnavdelningen vid en fattigvårdsanstalt för att uppfylla dessa ändamål vara förlagd så, att den fullständigt kan skiljas från denna.

Den lämpligaste vården och uppfostran av friska barn är ju uppenbarligen att barnen få vistas i ordentliga hem hos enskilda personer. Barnhem fordras dock alltid, dels som upptagningshem för barn, som äro i behov av tillfällig vård under föräldrars sjukdom eller dyl. samt dels för sådana barn, som av en eller annan orsak ej gärna kunna vårdas i enskilt hem.

Med anledning härav får jag hemställa, att fattigvårdsstyrelsen skyndsamt dels ville gå i författning om att de barn, vilka nu vistas vid fattigvårdsanstalten och som äro lämpliga för utackordering, måtte utackorderas i goda, enskilda hem samt

dels att en särskild barnavdelning anordnas på plats, som till sitt läge är fullständigt skild från den stora anstalten.

Stockholm i Civildepartementet den 25 maj 1920.

NILS MOUREAU.

Assistent hos statens fattigvårdsinspektör.

I anledning härav beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa,
att stadsfullmäktige ville åt en kommitté uppdraga att utreda frågan om inrättande av barnhem enligt de i förenämnda skrivelse lämnade anvisningar.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
BIRGER GILLNER.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 110.

Sedan fattigvårdsstyrelsen jämlikt sitt protokoll den 1 juni 1920, § 65, hos stadsfullmäktige hemställt om tillsättande av en kommitté för utredning av frågan om inrättande av ett särskilt barnhem för barn, som åtnjuta fattigvård, beslöt beredningsutskottet som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig i ärendet: hemställa:

att stadsfullmäktige måtte utse en kommitté på fem personer för verkställande av den av fattigvårdsstyrelsen begärda utredningen

samt att stadsfullmäktige måtte till ledamöter i kommittén utse:

Grosshandlaren Jos. Löfberg, sammankallande,

Andre stadsläkaren H. Severin,

Folkskoleinspektören Bror Larson,

Fru Alma Norsell och

Folkskolläraren Ernst Strandman.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsrevisionens berättelse angående verkställd granskning av hälsovårdsnämndens förvaltning för år 1918 samt av livsmedelsnämndens förvaltning för åren 1917 och 1918.

Utdrag av protokoll, hållet vid Karlstads Stadsrevisions sammanträde den 28 maj 1920.

Närvarande:

herr ordföranden, undertecknad vice ordförande samt sakrevisorerna herr:r Thoresson, Arne och suppleanten Järnhandlaren Gust. Edman; sifferrevisorerna herrar Nordström och Allström.

§ 3.

Upprättades och undertecknades revisionsberättelser angående Hälsovårdsnämndens förvaltning under år 1918 samt angående Livsmedelsnämndens förvaltning under åren 1917 och 1918; och skulle desamma med utdrag av detta protokoll överlämnas till Magistraten.

Som ovan.

In fidem:
TH. PETTERSSON.

Justerat:

T. OSTERMAN.

Rätt utdraget, betygar:

TH. PETTERSSON.

Överlämnas till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads rådhus den 2 juni 1920.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Undertecknade, utsedde sakrevisorer, få, efter numera verkställd granskning av Hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning under år 1918, därom avgiva följande

Revisionsberättelse.

Nämndens räkenskaper, i övriga delar utan anmärkning, hava beträffande epidemisjukhuset befunnits vara ofullständiga, men har granskningen icke ådagalagt något förhållande, som skulle tyda på, att staden härigenom tillskyndats förlust. Efter det att restlängd å utestående legosängsavgifter för åren 1917 och 1918 upprättats under samarbete mellan vederbörande uppbördsman och Stadsrevisionen samt jämte förslag till erforderlig bokföring av sådana avgifter och av utgående ersättningar för stadssjuksköterskornas anlitande överlämnats till Nämnden, torde för framtiden jämväl denna del av Nämndens räkenskapsföring och förvaltning bliva tillfredsställande ordnad.

Stadsrevisionen finner sig i följd härav böra tillstyrka ansvarsfrihet för Hälsovårdsnämndens förvaltning under år 1918.

Karlstad den 28 maj 1920.

T. OSTERMAN.

TH. PETTERSSON.

P. THORESSON.

KARL FR. ARNE.

GUSTAF EDMAN.

Undertecknade, utsedde sakrevisorer, få, efter numera verkställd granskning av Livsmedelsnämndens räkenskaper och förvaltning under åren 1917 och 1918 därom avgiva följande

Revisionsberättelse.

Någon redogörelse för Nämndens verksamhet, motsvarande föreskrivna ekonomiska årsberättelser, har icke av Nämnden upprättats och avlämnats. Nämnden har förklarat sig anse, att sådan redogörelse skall visa sig för bedömandet av Nämndens verksamhet mera värdefull, om densamma i sinom tid upprättas för Nämndens hela verksamhet i ett sammanhang, sedan arbetet, som redan är under avveckling, blivit fullständigt tilländafört.

Stadsrevisionen, som finner sig böra förklara, att Nämndens angivna åsikt biträdades av Revisionen, har under dessa förhållanden icke ansett lämpligt att själv sammanfatta någon summarisk berättelse till komplettering eller förklaring av de föreliggande räkenskaperna, utan avvaktar till en senare årsrevision Nämndens egen redogörelse och vill då till den foga de uttalanden, som kunna finnas nödiga.

Den verkställda revisionen har icke givit anledning till annan uppfattning hos revisorerna, än att Nämnden sökt i sin förvaltning iakttaga stadens intressen och jämväl i övrigt på bästa sätt fylla sin uppgift.

Stadsrevisionen får i anledning härav tillstyrka ansvarsfrihet för Livsmedelsnämndens förvaltning under åren 1917 och 1918.

Vederbörande sifferrevisorerens två rapporter bifogas denna berättelse.

Karlstad den 28 maj 1920.

TH. PETTERSSON. T. OSTERMAN.
P. THORESSON. KARL FR. ARNE.
GUSTAF EDMAN.

Till Karlstads Stadsrevision.

Efter värkställd siffergranskning av Karlstads Livsmedelsnämnds räkenskaper för år 1917 får jag härmed lämna följande rapport.

På grund av att bokföringsfrågan blivit olyckligt löst, har en del fel uppstått, varjämte flera feladderingar förekomma i huvudboken. Bokföringen beträffande detaljförsäljningen i Saluhallen är ofullständig, då varje förteckning över till densamma utlämnade varor saknas.

De ovan berörda felaktigheterna hava sammanförts i följande

Revisions Konto.

Debet.

An Varu Konto	Dubbelförd post	807: —	
	Felaktigt införd post, differans	100: —	
	Feladdering	100: —	1,007: —
» Reglerings Konto	Feladdering		2: —
» Vinst- & Förlust Konto	(Från Inventariers Konto) Vinst & försåld såg		125: —
» Vinst- & Förlust Konto	Balans.		1,081: 33
			<u>2,215: 33</u>

Kredit.

Per Varu Konto	Felaktigt införda poster	1,245: 30
» Frakters- & Diverse Omkostnaders Konto	Feladdering	845: 05
» Kontorets Omkostnads Konto	Felfört & Inventariers Konto	64: 50
» Saluhallens Omkostnads Konto	» » »	13: 90
» Varu Konto	Differens & lagret	46: 58
		<u>2,215: 33</u>

Såsom av förestående konto framgår, hava ändringar skett å Inventariers Konto, Varu Konto, Frakters & Diverse Omkostnaders Konto, Reglerings Konto och som följd härav även å Vinst- & Förlusts Konto och utgående Balans Konto, vilket sist-nämnda här återgives.

Utgående Balans Konto.

An Kassa Konto..... kr.	25: —	Per Diverse kreditorer . kr.	257,419: 27
» Diverse debitorer .. »	58,897: 67		
» Inventariers Konto »	3,130: 37		
» Varulagrets Konto. »	195,366: 23		
	<u>Kronor 257,419: 27</u>		<u>Kronor 257,419: 27</u>

Karlstad den 16 oktober 1920.

N. ALLSTRÖM.

Till Karlstads Stadsrevision.

Efter verkställd siffergranskning av Karlstads Livsmedelsnämnds räkenskaper för år 1918 får jag härmed lämna följande rapport.

Bokföringen under året har varit ofullständig, då densamma endast omfattar den av nämnden bedrivna handelsrörelsen. Några konton för statsanslag, gåvomedel samt kostnader för livsmedelsregleringen finnas sålunda ej.

Mellan Drätselkammaren och Livsmedelsnämndens huvudböcker har därför uppstått en differens i mellanhavandet av kr. 60,316: 30.

Några felaktigheter, vilka här nedan närmare specificeras, hava även förekommit.

På grund av felaktigheter i 1917 års räkenskaper, vilka föranledde ändring av nämnda års bokslut, har årets Ingående Balans Konto även blivit ändrat.

För att bringa Drätselkammarens och Livsmedelsnämndens huvudböcker i överensstämmelse med varandra samt för rättelse av felaktigheterna har upplagts följande

Revisions Konto.**Debet.**

An Varu Konto	Ej införd post	40: —	
» » »	» » »	19: —	59: —
» Saluhullens Omkostnads Konto	Felförd post		5: 05
» Diverse Omkostnaders Konto	» »		537: —
» Drätselkammarens konto	Inventarier	3,110: 10	
	Statsanslag 4:e kvartalet	46,558: —	
	Gåvomedel	13,000: —	
	Fordran hos Bränslekommissionen för vedkort	10,494: —	73,162: 10
» Gåvomedels Konto	Av Sparbanken inlevererade medel ..		12,000: —
» Vinst- & Förlusts Konto	Differens		610: 91
		<u>Kronor</u>	<u>86,373: 91</u>

Kredit.

Per <i>Diverse omkostnaders Konto</i>	Ej införd post	148: 91
» <i>Inventariers Konto</i>	Av Drätselkammaren påförda inventarier.....	3,110: 10
» <i>Drätselkammarens Konto</i>	Felförd post	537: —
	Differens.....	308: 80
	Av Sparbanken inlevererade .	12,000: —
		12,845: 80
» <i>Statsanslags Konto</i>	Statsanslag för dyrtidslindring	46,558: —
» <i>Gåvomedels Konto</i>	Mellanvarande med Drätselkammaren.....	13,000: —
» <i>Vedkorts Konto</i>	Fordran av B. K. för inlösta vedkort.....	10,494: —
» <i>Vinst- och förlusts Konto</i>	Differens	217: 10
	Kronor	86,373: 91

Efter nämnda ändringar och rättelser utvisar rörelsen ett underskott av kr 4,308: 21, vilket balanserats till år 1919.

Nämndens ställning per 31 december 1918 utvisas av följande

Utgående Balans Konto.**Debet.**

Inventariers Konto	12,056: 47
Gåvomedels Konto	13,000: —
Varulagrets Konto	327,574: 20
Statsanslags Konto	46,558: —
Vedkorts Konto.....	10,494: —
Diverse debitorer.....	87,868: 82
Kassa Konto	25: —
Vinst- & Förlust Konto Förlust.....	4,308: 21
	Kronor 501,884: 70

Kredit.

Gåvomedels Konto	12,000: —
Drätselkammarens Konto	411,349: 04
Diverse kreditorer	78,535: 66
	Kronor 501,884: 70

Karlstad den 17 maj 1920.

N. ALLSTRÖM.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 111.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra

sig över Stadsrevisionens berättelser angående verkställd granskning av hälsovårdsnämndens förvaltning för år 1918 samt av livsmedelsnämndens förvaltning för åren 1917 och 1918, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja hälsovårdsnämnden och livsmedelsnämnden ansvarsfrihet för de år revisionen omfattar.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige i fråga om stadens anslutning till Sveriges kommunalanställdas Pensionskassa.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 15 juni 1920.

§ 387.

Från städernas pensioneringskommitté 1918 hade till drätselkammaren jämte betänkande med förslag till stadgar för Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa inkommit en cirkulärskrivelse med hemställan om drätselkammarens medverkan till åstadkommande av ett principbeslut om anslutning till nämnda kassa.

Kammaren hade överlämnat ärendet till stadens pensioneringskommitté, som föreslagit, att stadsfullmäktige måtte i princip uttala sig för stadens anslutning till kassan, dock med förbehållen rätt för stadsfullmäktige att efter närmare prövning av förslagets detaljbestämmelser fatta definitivt beslut i ärendet.

Drätselkammaren beslöt, med instämmande i vad av pensioneringskommittén anförts, överlämna handlingarna till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med pensioneringskommitténs förslag.

Som ovan

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Drätselkammarens Ordförande, Karlstad.

I oktober månad förlidet år utsände «Städernas pensionskommitté 1918» till samtliga städers drätselkammarer ett cirkulär med inbjudan till städerna att ingå

i en planerad «Sveriges kommunalanställdas pensionskassa». Det var då kommitténs förhoppning att denna kassa skulle kunna igångsättas under våren 1920. Frågans utredning i städerna visade sig emellertid taga avsevärt längre tid i anspråk, än kommittén tänkt sig. Tills dato har anslutning till kassan anmälts endast från Hässleholm och Sölvesborg; i Falun hava stadsfullmäktige förklarat sig finna en anslutning önskvärd samt uppdragit åt drätselkammaren att vidare bereda ärendet. Kostnadsberäkningar hava av kommittén lämnats 27 städer, beträffande 1,772 anställda. Intresset för kassan synes på många håll vara livligt.

Det uppgjorda reglementsförslaget förutsätter som bekant för kassans tillkomst en anslutning av minst 10 städer med minst 1,000 pensionsförsäkrade. Så snart detta antal föreligger, är det kommitténs avsikt att sammankalla representanter för de anmälda städerna till en konferens för definitivt antagande av stadgar. För att kassan skall kunna komma i gång fr. o. m. nästa år torde, då avsevärda förarbeten måste göras, denna konferens få förutsättas äga rum snarast möjligt under hösten. Av största vikt är därför att städernas *principbeslut* i största utsträckning fattas före sommarferiernas inträdande. Kommittén vågar därför vördsamt hemställa om Eder benägna medverkan till att drätselkammaren, därest ärendet ännu icke slutbehandlats inom Kammaren, ville snarast möjligt söka bringa frågan inför stadsfullmäktige.

Kommittén står med nöje till tjänst med alla upplysningar, som kunna underlätta utredningen. Föredrag inför kammaren eller stadsfullmäktige torde i många fall kunna anordnas efter överenskommelse med kommitténs sekreterare. Kostnadsberäkningar kunna utan utgift för staden och utan tidsutdräkt erhållas, därvid olika alternativ rörande medtagande av äldre befattningshavare kunna uppställas.

Då det för kommitténs fortsatta organisationsarbete vore av största vikt att erhålla kännedom om frågans nuvarande läge och utsikter i olika städer, vore kommittén synnerligen förbunden genom Eder benägna försorg erhålla upplysning om, vad hittills i frågan förevarit i Eder stad och när ett stadsfullmäktiges beslut i bästa fall kan väntas föreligga.

Meddelanden i detta ärende kunna adresseras till undertecknad, kommitténs sekreterare, adress Svenska Stadsförbundet, *Stockholm SÖ*.

Stockholm i maj 1920.

För «Städernas pensionskommitté 1918».

AXEL DAHLMAN.

Henning Karlson.

Utdrag av protokoll, hållet hos pensioneringskommittén i Karlstad den 10 Juni 1920.

§ 17.

Uppå remiss från drätselkammaren hade pensioneringskommittén att yttra sig över en från «Städernas Pensionskommitté 1918» inkommen skrivelse så lydande (bil. § 17).

Det i förestående skrivelse omnämnda reglementsförslag med betänkande, vilket i tryck utdelats till Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens ledamöter och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, hade vid flera sammanträden varit föremål för granskning och överläggning inom Pensioneringskommittén, därvid kommittén funnit det uppgjorda förslaget innebära en synnerligen lycklig lösning av den för städerna för närvarande så aktuella frågan om ordnandet av pensioneringen för deras befattningshavare. Särskilt tillfredsställande vore förslaget därigenom, att det jämväl löste frågan om pensionering av befattningshavarnes enkor och barn. Bland fördelarna av en anslutning till den ifrågasatta gemensamma pensionskassan ville kommittén, såsom jämväl angäves i det föreliggande förslaget framhålla:

att pensionsförmånerna i de olika kommunerna bleve ordnade efter samma principer;

att förslaget skapade en försäkringstekniskt sett i varje ögonblick riktig fondbildning på grund av dess utformade metod för beräkning av avgifter och premiereserv, vilket har till följd, att försäkringsrörelsens överskott, som framkommer genom för varje år uppgjorda bokslut, omedelbart kunna till kommunerna återbetalas, varigenom, såväl som genom införandet av en årligen utgående efierskottsavgift, kommunerna behövde för varje år blott utgiva den självkostnad, som ovillkorligen måste drabba dem för ett upprätthållande av pensionsförmånerna;

att större förutsättningar funnes för att de medel, som motsvara fondbildningen, bleve på ett rationellt sätt placerade och redovisade, om placering och redovisning handhades av en centralanstalt, än om varje kommun skulle själv handhava placeringen av sina fondmedel;

att en god utjämning av invaliditets- och dödsfallriskerna mellan de olika kommunerna vunnas, varigenom dessa erhöles möjlighet, att med minsta ekonomiska risk för den enskilda kommunen på ett rationellt sätt ordna familje- och förtidspensioneringen;

att kontinuiteten i pensionsförsäkringen upprätthölles vid befattningshavares övergång i annan ansluten kommuns tjänst därigenom, att den pensionsförsäkrade bleve tillgodoräknad all för honom uppsamlad premiereserv;

att ett rationellt ordnande av de kommunalanställdas pensionsfråga kunde på ett snabbt och bekvämt sätt vinnas;

och slutligen att, såsom i stadgarna § 24 framhålles, vid placering av kassans medel, dess Styrelse skall lämna företräde åt låneansökningar från de till kassan anslutna kommunerna.

Kommittén ville, på grund av nu angivna och övriga med en gemensam kassa förbundna fördelar, uttala sig för att Karlstad stad ansluter sig till ifrågavarande «Sveriges Kommunalanställdes Pensionskassa», därest denna kommer till stånd.

Angående detaljbestämmelserna för anslutningen ävensom för ordnandet av pensioneringen i dess helhet hade kommittén för avsikt att senare avgiva förslag. Då det f. n. endast vore fråga om ett principbeslut av Stadsfullmäktige rörande anslutningen, ville Kommittén nu meddela, att den ansett nuvarande befattningshavare med en ålder av över 45 år icke böra till kassan anslutas, och att till befattningshavare skulle räknas jämväl stadens samtliga grovarbetare under förutsättning av, att de varit anställda hos kommunen under minst två år. De befattningshavare, som efter dessa grunder skulle bli medlemmar i kassan, utgöra till antalet 203 stycken, och skulle, enligt från «Städernas Pensionskommitté 1918» infordrade uppgifter, de årliga avgifterna till pensionskassan för samtliga dessa medlemmar uppgå till kronor 97,069:42, vilket belopp dock komme att minskas, dels med medlemmarnas egna avgifter, som tidigare föreslagits till en sjättedel, och dels de kassaöverskott, som kunna komma att till staden återbetalas.

På grund av vad sålunda andragits och då det för kassans tillkomst vore av vikt, att kommunerna snarast möjligt fattade principbeslut i frågan ville Kommittén hemställa:

att Stadsfullmäktige i princip uttala sig för Karlstads stads anslutning till Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, dock med förbehållen rätt för Stadsfullmäktige att, efter närmare prövning av förslaget detaljbestämmelser, fatta definitiva beslut i ärendet.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 112.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige i fråga om stadens anslutning till Sveriges Kommunalanställdas Pensions-

kassa, beslöt att, med instämmande i val drätselkammaren i ärendet anført, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte i princip uttala sig för Karlstads stads anslutning till Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, dock med förbehållen rätt för stadsfullmäktige att, efter närmare prövning av förslagens detaljbestämmelser, fatta definitivt beslut i ärendet.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag för framdragande genom staden av den elektriska ledningen från Kohlsäter.

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 17 juni 1920.

S. d. § 4.

Föredrogs ett av Belysningsingeniören uppgjort förslag till provisoriskt framdragande genom staden av den elektriska ledningen från Kohlsäter för en kostnad av åttiofemtusen kronor, därav 9,000 kronor vore behövliga särskilt för provisoriet, under det att det övriga beloppet komme att räknas till godo vid det slutliga utförandet av ledningen; Och skulle förslaget, som av Styrelsen förordades, överlämnas till stadsfullmäktige med begäran om ett anslag av 85,000 kronor för arbetets utförande.

Ur protokollet:
JOHN RÜNDGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 404.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om ett anslag av 85,000 kronor för den elektriska ledningens från Kohlsäter framdragande genom staden.

Sedan upplysts, att av det begärda anslaget 76,000 kronor voro avsedda för inköp av maskiner, kablar och dylik permanent utrustning, och 9,000 kronor för uppförande av en provisorisk byggnad för tillfälligt inrymmande av denna utrustning, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål ställa till belysningsstyrelsens förfogande det begärda anslaget 85,000 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av det sålunda beslutade anslagsbeloppet 76,000 kronor skola anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 9,000 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige ville å beslutet i vad det avser upplåning av medel söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 113.

Uppå remiss av stadsfullmäktige hade beredningsutskottet ått avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om anslag för framdragande genom staden av den elektriska ledningen från Kohlsäter.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herr Ernst Strandmans motion om anslag för fortsättande av arbetet med ordnandet av folkparken å Lamberget.

Till stadsfullmäktige i Karlstad.

Den 19 juni förra året beslöto stadsfullmäktige att t. v. upplåta ett skogsområde å Lamberget till folkpark. Till kommitté för utförande av arbetet utså-

gos undertecknad, plåtslagaren C. A. Vestlund och hushållaren Alfr. Öhström, och ställdes till kommitterades förfogande ett anslag av 500 kr.

Då beslutet fattades såpass sent på året blev intet arbete då utfört.

Under nu gångna våren har däremot en del arbeten utförts dels med lejd arbetskraft, c:a 400 timmar, dels genom frivilligt arbete, något över 300 timmar. Under år 1918, då området började röjas efter medgivande av drätselkammaren, utfördes också på frivillighetens väg rätt mycket arbete.

Det nu under våren mot betalning utförda arbetet har huvudsakligen bestått i bortsprängandet av sten vid ordnandet av en mindre lekplan, dels i uppförandet av en talarstol samt en musikestrad (den senare uppbyggd av de söndersprängda stenarna). Det frivilliga arbetet har bestått i röjning, uppbrytning av mindre stenar, jordschaktning o. d.

Vid uppgörandet av planen och ordnandet av arbetet har kommittén biträts av arkitekten hr Carl W. Hansson.

Det beviljade anslaget är emellertid nu slut och kommitterade stå i skuld för arbete med omkring 150 kronor. En del arbete med såväl lekplan som musikestraden återstår och torde för att fullbordas kräva omkring 300: —, då en del körningsarbete blir nödvändigt. Styrelsen har vidare funnit nödvändigt att föreslå uppförandet av en enkel bekvämlighetsinrättning till en kostnad av 400 kr. Påbörjandet av en väg genom området är nödvändigt liksom målning och uppsättning av tavlor och anslag med uppmaning att vårda parken, allt till en beräknad summa av 450 kronor. — Efter avslutandet av sommarens arbeten kommer fullständig berättelse att inlämnas till Stadsfullmäktige.

På grund av vad som sålunda anförts tillåter sig undertecknad föreslå:

att stadsfullmäktige måtte besluta att till fortsättandet av arbetena vid folkparken å Lamberget anslå en summa av 1,200 kr.

Karlstad den 16 juni 1920.

ERNST STRANDMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 407.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över herr Strandmans motion angående anslag till fortsättande av arbetena vid folkparken å Lamberget.

Drätselkammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda anslaget. 1,200 kronor att utgå av årets anslag till nykterhetens befrämjande.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 114.

Beredningsutskottet som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över Herr Ernst Strandmans motion om anslag för fortsättande av arbetet med ordnandet av Folkparken å Lamberget, beslöt att, med instämmande av vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, mot redovisningsskyldighet i vanlig ordning, bevilja det begärda anslaget. ettusentvåhundra kronor, att utgå av årets anslag till nykterhetens befrämjande.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 9 juni 1920.

§ 97.

Vid återföretagande av det under § 78 i protokollet den 12 nästlidne maj antecknade ärendet angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna intogs i protokollet dessas framställning därom, så lydande:

”Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Undertecknade få härmed vördsamt göra en framställning om förbättring i de till oss såsom stadssjuksköterskor utgående avlöningsmedel från och med innevarande års början enligt följande grunder:

- 1) Grundlönen utgör 1,500 kronor,

2) Såsom tillägg till lönen utgår 3 ålderstillägg med 100 kr. vardera efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

3) Fri bostad om 1 rum och kök, möblerat, jämte lyse och bränsle eller häremot svarande kontant belopp. Såsom stöd för denna vår framställning tillåta vi oss anföra.

Lönen till stadssjuksköterskorna utgör för närvarande 1,000 kronor. Senaste löneförhöjningen avsåg 200 kronor och trädde i kraft under år 1916. Förutom den direkta försämringen i avlöningsförhållanden, som varit en följd av det alltför sjunkande penningvärdet, har den omläggning i vårt arbete, som vidtagits, jämväl verkat ekonomiskt ogynnsamt. Under vår tidigare verksamhet voro vi mestadels engagerade såsom privatsköterskor och kommo då i stor utsträckning till godo fritt vivre. Såsom arbetet nu är lagt har detta omöjliggjorts.

För att visa, att våra anspråk måste betraktas såsom billiga och välgrundade, vilja vi lämna en jämförelse med förhållandena i städerna Vänersborg och Kristinehamn.

I Vänersborg utgår grundlön till stadssjuksköterska med 1,700 kronor jämte dyrtidstillägg, uppgående till 984 kronor. Härjämte utgår ersättning för tjänstgöringsdag med kr. 1: 50, för vaknatt med kr. 1: 50 samt för sjukbesök kr. 1. Beträffande Kristinehamn ställa sig förmåner sålunda: Lön 1,000 kr., ålderstillägg med 200 kr. efter 5 år, för tjänstgöringsdag kr. 1: 50, för vaknatt kr. 1: 50 samt för sjukbesök kr. 1: —. Härtill kommer fri bostad.

Slutligen vilja vi såsom en förklaring till att denna vår framställning göres först nu nämna, att vi visserligen länge och för var dag oavvisligare erfarit behovet av en förbättring i ekonomiska förhållanden, som dyrtiden förvärrat allt mer och mer. Vi hade dock i det längsta hoppats på och räknat med, att åtgärder från lönenämndens sida komme att vidtagas förutan en särskild framställning från oss.

Karlstad den 10 maj 1920.

STINA MIDE.

Stadssjuksköterska.

ESTER KLARSTRÖM.

Stadssjuksköterska.

Enligt inhämtade upplysningar uppgingo stadssjuksköterskornas löneförmåner till 1,200 kronors lön och 1,165 kronors kristidstillägg, eller tillhoppa till 2,365 kronor för innevarande år, under det att sjuksköterskans vid dispensären inkomster av tjänsten föreslagits till ett belopp, som kunde beräknas motsvara 3,492 kronor om året.

Det antecknades vidare, att stadssjuksköterskornas avlöning ursprungligen bestämts med hänsyn därtill, att dessa delvis skulle erhålla fri kost hos patienterna,

mén att denna förmån så gott som bortfallit, enär tjänstgöringen numera endast undantagsvis fullgöres genom någon tids sammanhängande vård utan i regel genom korta besök hos de sjuka.

Efter överläggning beslöt Hälsovårdsnämnden, som icke ansåg lämpligt, att staden hölle stadssjuksköterskorna med fri bostad, men fann deras avlöningsförmåner under nuvarande förhållanden allt för knappt tillmätta, med anledning av deras begäran om ökade förmåner hemställa, att Stadsfullmäktige ville *dels* från den 1 januari 1920 till årets slut eller tills allmän lönereglering möjligen dessförrinnan kommit till stånd, bevilja stadssjuksköterskorna för år räknat ej mindre ett tillfälligt lönetillägg av 500 kronor och tre ålderstillägg, vart å 100 kronor, efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring, allt jämte kristidstillägg, än även 600 kronor såsom ersättning för bostad, lyse och bränsle, varefter utgångslönen för dem skulle uppgå till 3,465 kronor om året, *dels ock* anslå för år 1920 erforderligt belopp av 3,200 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem;
OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 21 juni 1920.*

§ 32.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden gjord framställning angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna; och beslöt lönenämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad hälsovårdsnämnden i ärendet föreslagit.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.,

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 22 juni 1920.*

§ 402.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden gjord framställning angående löneförbättring åt stadssjuksköterskorna, och beslöt drätselkammaren, med instämmande i vad lönenämnden anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte med bifall till vad hälsovårdsnämnden i ärendet föreslagit, anslå för år 1920 erforderligt belopp av 3,200 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 115.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens framställning angående löneförbättring åt stads-sjuksköterskorna.

Med instämmande i vad lönenämnden och drätselkammaren i ärendet anført, beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med bifall till vad hälsovårdsnämnden i ärendet föreslagit, anslå för år 1920 erforderligt belopp av 3,200 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Lönenämndens förslag angående stadens anslutning till "Svenska städernas förhandlingsorganisation",

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 27 mars 1920.*

§ 16.

Från Kommunala Centralbyrån hade till drätselkammaren och därifrån till lönenämnden överlämnats en så lydande framställning:

«Stockholm den 16 mars 1920.

Till Drätselkammaren, Karlstad.

I enlighet med beslut å Svenska Stadsförbundets kommunalarbetskonferens

den 31 oktober 1919 har Kommunala Centralbyrån tidigare i cirkulär inbjudit Eder att ingå i de Svenska Städernas Förhandlingsorganisation. Då svar ännu ej ingått från Eder, får Kommunala Centralbyrån härmed meddela, att byrån i dag utfärdat kallelse till möte å Stora Börssalen i Stockholm *lördagen den 10 april 1920 kl. 11 f. m.* för konstituerande av de Svenska Städernas Förhandlingsorganisation samt kalla Eder, i händelse Ni ämnar ansluta Eder till organisationen, att genom ombud deltaga i mötet. Anmälan om eventuell anslutning till organisationen ävensom uppgift om av Eder utsedd representant torde, så snart ske kan, insändas till Kommunala Centralbyrån.

I enlighet med den föreslagna, av oktoberkonferensen förra året i huvudsak godkända stadgan för förhandlingsorganisationen äger kommun att vid mötet företrädas av ett ombud, utsett av för avtals- och lönefrågor särskild tillsatt nämnd, eller ock, där sådan icke finnes, av drätselkammare, kommunal- eller municipalnämnd.

KOMMUNALA CENTRALBYRÅN.

Yngve Larsson.

Härvid fanns fogat ett tryckt betänkande med reviderat förslag till åtgärder för befrämjandet av samarbetet mellan stadssamhällena vid kommunalarbetarefrågors handläggning, avgivet den 16 januari 1920 av Svenska stadsförbundets kommunalarbetarekommitté. Kommitterade hade i angivna syfte uppgjort förslag *dels* till en förhandlingsordning mellan Sverges städer, köpingar och municipalsamhällen och Svenska Kommunalarbetareförbundet, innehållande regler för behandling av uppkomna meningsskiljaktigheter ävensom för träffande av avtal, *dels* till stadga för De Svenska Städernas Förhandlingsorganisation, *dels* ock till allmänna bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid städernas arbeten.

Det antecknades, att i det avtal, som förliden sommar träffats med kommunalarbetareförbundets avdelning här i staden, förutsatts, att en förhandlingsordning sådan som den föreslagna skulle komma till stånd; och att denna i sådant fall skulle bli gällande i avseende å det träffade avtalet. Såväl med hänsyn här till som på grund av de erfarenheter, nämnden haft rörande önskvärdheten av ett närmare samarbete städerna emellan i avseende å lönefrågor, beslöt lönenämnden, som fann de föreslagna anordningarna välbetänkta, hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta stadens anslutning till De Svenska Städernas Förhandlingsorganisation.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 15 juni 1920.

§ 388.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrade över lönenämndens förslag angående stadens anslutning till de «Svenska Städernas Förhållingsorganisation», och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Herr Stadsombudsmannen Gustaf Berg, Karlstad.

I anledning av Eder skrivelse den 28 dennes får jag härmed meddela, att sedan konstituerande mötet den 10 april ytterligare inträtt i organisationen städerna Mariestad och Visby. Sammanlagda antalet anslutna städer är sålunda för närvarande 26 med tillsammans omkring 480,000 innevånare. Dessutom väntas inom den närmaste tiden anslutning av städerna Landskrona, Linköping och Karlskrona, i vilka frågan härom tillstyrkts vid förberedande behandling men ännu icke slutgiltigt avgjorts.

I kostnadsfrågan torde några närmare upplysningar icke kunna lämnas, förrän det är avgjort, huru förhandlingsordningen och skiljedomsinstitutet kommer att gestaltas. Förslag till förhandlingsordning tillställdes i medio av april månad Kommunalarbetareförbundets styrelse, som sedermera under hand meddelat, att förbundet icke kan taga ställning därtill förrän vid representantskapsmöte, som planerats att äga rum under försommaren.

Beträffande löneuppgifter m. m. för förhandlingarna hänvisas till skrivelsen den 29 dennes.

Enligt uppdrag:

OLLE EKBLOM.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.

§ 116.

Beredningsutskottet som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över lönenämndens förslag angående stadens anslutning till Svenska Stä-

dernas Förhandlingsorganisation, beslöt att med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta stadens anslutning till Svenska Städernas Förhandlingsorganisation.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning angående ny avlöningsstat för brandkårens reserv.

Till Stadsfullmäktige, Karlstad.

Brandstyrelsen får härmed bifoga protokollsutdrag över styrelsens beslut den 18 maj 1920 angående tilläggsanslag för reservkårens räkning.

Karlstad den 20 maj 1920.

A. O. ALSTERMARK.

V. ordf.

Utdrag ur brandstyrelsens protokoll den 18 maj 1920.

Närvarande: Herrar Vice ordföranden, Wästlund, Ternqvist, Forsgrön, Viktorin och Andersson. Herr ordföranden var på grund av vistelse i Stockholm förhindrad att vid sammanträdet närvara.

§ 16.

Från manskapet vid brandkårens reserv hade en så lydande skrivelse inkommit:
Avskrift.

Karlstad den 11 maj 1920.

Till Chefen för Karlstads brandkår Herr kapten P. Ågren.

Manskapet i Karlstads brandkårs reserv ser sig nödsakade att begära en löneroglering på grund av den allmänt tryckande dyrtiden.

Vi hoppas, att vår Herr Brandchef ej skall avslå denna vår humana begäran av 100 kronor pr år i fast lön samt 3 kr. i timmen vid eldsvåda, att utgå fr. o. m. den 1 jan. 1920.

Samtidigt få vi påminna om nödvändigheten av bättre brandkläder för att kunna utföra ett effektivt och långvarigt släckningsarbete, om så erfordras.

Högaktningsfullt

Samtliga i Karlstads brandkårs reserv.

Enligt uppdrag:

NILS LARSSON. ADOLF ERIKSSON.

Rätt avskrivet intygar:

PER ÅGREN.

Det skulle här antecknas, att reservkårens personal nu åtnjuter följande förmåner:

Förste förmannen.....	100 kronor
Andre »	50 »
Andre maskinisten.....	300 »
Reservbrandman.....	25 »

för år räknat.

Personalen utom andre maskinisten åtnjuter dessutom en ersättning av 1 krona 50 öre i timmen under eldsläckningsarbete.

Stadskassan betalar för första förmannen hel årsavgift för rikstelefonapparat, för andre maskinisten halv årsavgift.

Efter överläggning beslöt brandstyrelsen hos stadsfullmäktige begära, att nedanstående avlöningstaxa för brandkårens reserv må bli gällande från detta års början:

Förste förmannen.....	400 kronor
(personligt åt herr Alstermark för mångårigt uppdrag).	
Andre förmannen.....	200 kronor
(personligt åt herr Andersson för mångårigt uppdrag).	
Andre maskinisten.....	300 kronor
Reservbrandman (f. n. 30 man).....	100 »

Allt för år räknat.

Ersättning för eldsläckningsarbete per timme... 3 »

Då i 1920 års stat stadsfullmäktige redan anvisat 1,200 kronor, beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige anhålla om ett tilläggsanslag av 2,700 kronor.

Denna paragraf justerades genast.

In fidem:
PER ÅGREN.

Justeras:

A. O. ALSTERMARK.

V. ordf.

Rätt utdraget intygar:

PER ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 3 juni 1920.*

§ 26.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över brandstyrelsens framställning angående ny avlöningsstat för brandkårens reserv ävensom ett tilläggsanslag för innevarande år av 2,700 kronor till täckande av de merutgifter, som bleve en följd av den sålunda föreslagna avlöningsstatens genomförande.

Då lönenämnden ej fann anledning till anmärkning mot den av brandstyrelsen föreslagna avlöningsstaten, beslöt lönenämnden hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla brandstyrelsens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 403.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över brandstyrelsens framställning angående ny avlöningsstat för brandkårens reserv ävensom ett tilläggsanslag för innevarande år av 2,700 kronor till täckande av de merutgifter, som bleve en följd av den sålunda föreslagna avlöningsstatens genomförande, i vilket ärende lönenämnden avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt drätselkammaren med instämmande häri, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte med bifall till brandstyrelsens ifrågavarande framställning bevilja ett anslag för innevarande år av 2,700 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 117.

Beredningsutskottet som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över brandstyrelsens framställning angående ny avlöningsstat för brandkårens

reserv, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren och lönenämnden i ärendet anfört, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med bifall till brandstyrelsens ifrågavarande framställning, bevilja ett anslag för innevarande år av 2,700 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning om anslag för reparation och nybyggnad av vägar å Tyggårdsviken och inre hamnplanet.

Till Stadsfullmäktige.

Med anledning av dels framställning från en del platsarrendatorer på Tyggården om anordnande av för tyngre biltrafik lämpliga körvägar därstädes, och dels av nödvändigheten att anlägga körväg till norra delen av Tyggårdens ouppfyllda område, vilket härförutan icke kan utarrenderas, får hamnstyrelsen hemställa, att fullmäktige ville anslå kr. 27,000: — till utförande av de under punkterna 1, 3, 4 och 5 i härvid fogade, av hamningeniören uppgjorda kostnadsförslag, upptagna arbetena.

På hamnstyrelsens vägnar

C. O. AHLMARK.

Ordförande.

Iwar Olsson.

Kostnadsberäkning

å reparation och nybyggnader av vägar å Tyggårdsviken samt inre hamnplanet.

1:o *Vägen å Tyggårdsviken, å bilagda karta markerad A-B, längd = 160 m., bredd = 5 m.; inklusive avlopp för dagvatten. Förses med underberedning av stenskräv, makadamiseras och vältas med ångvält. Kronor 7,000: —:*

2:o *Vägen utefter västra stranden, å bil. ritning markerad C-D, längd = 270 m., bredd 3,6 m.; förses med underberedning av stenskräv, makadamiseras och vältas med hästvält (marken bär därstädes icke ångvälten) Kronor 6,000: —.*

3:o) Vägen utmed norra stranden samt vid de röda magasinerna, å bil. ritning markerad C-B-F; vägen repareras med makadam och grus samt vältas med ångvält. Kronor 2,000: —.

4:o) Ny väg förbi elektr. kvarnen till upplagsplatserna utmed pråmkanalen, längd = 240 m., bredd 3,6 m. Vägen bygges å utfylld slagg, på vilken underberedning av 10 å 12 cm. stenskärv anbringas, varpå makadamiseras, vältning sker med lästvält (marken bär icke ångvält) Kronor 5,500: —.

5:o) Hamnplanet innanför hamnspären öster om varuskjulet vid inre hamnen. 1,500 m² förses med underbädd av stenskärv samt makadamiseras, vältning sker med ångvält, dagvattenbrunnar anordnas för områdets torrläggning. Kronor 12,500: —.

Sammanlagt Kronor 33,000: —.

Karlstad den 21/s 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 405.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över hamnstyrelsens framställning om anslag till reparation och nybyggnad av vägar å Tyggårdsviken samt inre hamnplanet.

Efter tagen del av handlingarna i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte till ifrågavarande av hamnstyrelsen till utförande förordade vägarbeten anslå ett belopp av 27,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.

§ 118.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över Hamnstyrelsens framställning om anslag för reparation och nybyggnad av vägar å Tyggårdsviken och inre hamnplanet.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anför, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till ifrågavarande av hamnstyrelsen till utförande förordade vägarbeten anslå ett belopp av 27,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom utlaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning angående tillfällig löneförbättring åt epidemisjukhusets personal.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 9 juni 1920.

§ 98.

Föredrogs en så lydande skrivelse:

*Till Hälsovårdsnämnden.

Undertecknade, samtliga anställda vid härvarande epidemisjukhus, bedja till Hälsovårdsnämnden få göra följande framställning:

Tacksamt erkännande vad från stadens sida hittills åtgjorts i avsikt att minska de svårigheter, kristiden för oss medfört, se vi oss dock nödgade framhålla, att krislidsilläggen till våra löner ingalunda försatt oss i det läget, att den kontanta inkomsten motsvarar den, vi åtnjoto före kriget. I likhet med andra löntagare ha vi, under förmodan att dyrtiden skulle visa sig övergående och i förhoppning om återinträdande normala förhållanden, uppfattat det som en medborgerlig plikt att hårda ut trots den allt skarpare framträdande omöjligheten att få inkomsterna att räcka till. Med våra före kriget åtnjutna små löner redde vi oss något så när bekymmersfritt; med stor omtanke kunde t. o. m. en slant sparas. Nu mera är det med verkliga bekymmer vi för de skenbart stora lönerna söka skaffa oss det oundgängligen nödvändiga i beklädnadsväg; att underhålla eller genom nyanskaffning ersätta t. ex. underkläder och andra liknande persedlar har under senare år visat sig ogörligt.

Vid framställande av lönekrav kunna olika utgångspunkter väljas; den vanligaste torde vara att hänvisa till exempel från andra orter. Ehuru vi skulle

kunna omnämna ett flertal sådana exempel för att påpeka, huru jämförelsevis ofördelaktig vår ställning f. n. är, avstå vi härifrån och föredraga att göra vår framställning efter en såsom det synes oss oangripligare linje, nämligen fordran på full ersättning för de ändrade prislägena å de artiklar, vilka vi äro absolut hänvisade att köpa.

Enär vi i våra förmåner ha "allt fritt" och vår kontanta lön beräknats därefter, så är det utan vidare klart, att dessa penningar så gott som uteslutande avsetts för beklädnadsutgifter. Från stadens affärsmän inom beklädnadsbranschen ha följande uppgifter lämnats:

Skodon	ha från 1914 tills nu i pris ökats med 300 %.
Ytterkläder	" " " " " " 400 "
Klädningsstyger	" " " " " " 400 "
Underkläder	" " " " " " 300 "
Strumpor	" " " " " " 300 "
Arbetslöner	" " " " " " 400 "

Enligt Socialstyrelsens senaste uppgifter är indexsiffran för denna varugrupp 345; i själva verket visar det sig nödvändigt att för vårt vidkommande lägga åtminstone denna siffra till grund för fordringarna på förbättrade och efter nutida förhållanden något så när normala lönevillkor. Ty för att få en exakt jämförelse mellan inkomsten förr och nu måste man omräkna siffrorna före kristiden till motsvarande värden idag; först sedan en lönereglering så tagit steget fullt ut, kan det bli tal om en verklig kompensation och en sådan synes också ofrånkomlig, sedan dyrtiden visat sig, så vitt bedömas kan, vara av bestående natur.

Nedanstående tablå visar dels den nuvarande kontanta lönen, uppdelad i de olika former, vari den utgår, dels den summa som med tillämpning av ovannämnda indexsiffra, motsvarar de resp. grundlönerna, dels slutligen den ökning som måste ifrågakomma för att vår ställning under nuvarande höga prislägen kan bli jämförbar med den erkänt blygsamma ställning vi hade före kriget.

Vördsamt

Emmy Magnusson.
Sköterska.

Beda Arvidsson,
Undersköterska.

Hulda Rahm. Edith Hellqvist. Ester Persson, Hilma Lindell. Agnes Rignell.
Sköterskebiträden.

Lalli Magnusson. Anna Hasselroth. Tora Asplund. Agnes Jansson.
Hushållerska. Kokerska. Köksbiträde. Tvätterska.

Åf en från stadskassan erhållen uträkning framgick, att personalen på epidemisjukhuset under innevarande år åtnjöte följande kontanta löneförmåner:

	Lön.	Kristidstillägg.	Summa.
Sköterskan	700	415: 80	1,115: 80
Undersköterskan	500	349: 20	849: 20
Äldsta sköterskebiträdet	400	315: 80	715: 80
Fyra sköterskebiträden vart och ett...	300	282: 50	582: 50
Hushållerskan	600	382: 50	982: 50
Kokerskan ..	360	302: 50	662: 50
Köksbiträdet	240	262: 50	502: 50
Tvätterskan	450	332: 50	782: 50

Enligt vad nämnden hade sig bekant överstege de kontanta förmåner, som utginge till personalen vid såväl länslasarettet som Klaraborg dessa belopp.

Efter överläggning beslöt Hälsovårdsnämnden, som ansåg personalen hava fog för sin begäran om löneökning, på det sätt tillmötesgå deras framställning därom, att nämnden hos stadsfullmäktige hemställde, det fullmäktige ville *dels* från den 1 januari 1920 till årets slut eller tills allmän löne reglering dessförinnan kommit till stånd bevilja nedanstående befattningshavare på epidemisjukhuset följande tillfälliga lönetillägg för år räknade:

sköterskan, som tjänstgjort i 7 år	400 kronor
undersköterskan	300 »
äldsta sköterskebiträdet, om tjänsten skötes av dess nuvarande innehavare	100 »
fyra sköterskebiträden, vart och ett	60 »
hushållerskan, som tjänstgjort 6 år	300 »
kokerskan	120 »
tvätterskan	120 »

allt jämte därå utgående kristidstillägg, samt föreskriva, att, om även under innevarande år något extra tillägg kommer att tilldelas stadens befattningshavare i gemen, detta måtte komma även nämnda personal till godo, *dels ock* anslå under år 1920 för ändamålet erforderliga 2,106: 67 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 119.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens framställning angående tillfällig löneförbättring åt epidemisjukhusets personal.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja de av hälsovårdsnämnden föreslagna tillfälliga lönetilläggen, allt jämte därå utgående kristidstillägg; samt

att stadsfullmäktige måtte för ändamålet ställa till förfogande ett anslag för år 1920 av 2,106 kronor 67 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Lönenämndens framställning i fråga om beräkning av kristidstilläggen för rådmännen.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 21 Juni 1920.*

§ 35.

Från rådmännen Erik Lundblad och C. Lidberg hade inkommit en hemställan, att lönenämnden ville föreslå stadsfullmäktige, att kristidstilläggen för samtliga rådmän må beräknas å ett belopp av 6,000 kronor jämte ålderstillägg.

Lönenämnden, som fann framställningen väl motiverad, beslöt överlämna densamma till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att kristidstilläggen för samtliga rådmän vid stadens rådhusrätt skola från och med innevarande års början beräknas å ett belopp av 6,000 kronor jämte ålderstillägg.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Till Lönenämnden.

I den av Karlstads stads befattningshavares arbetsnämnd till Stadsfullmäktige gjorda framställningen om dyrtidstillägg, vilken upptagits såsom motion av Herr E. Strandman, förekommer en hemställan, att bestämmelserna om dyrtidstilläggen givetvis böra så avfattas, att de icke, mot vad som avses, komma att för befattningshavare i samma tjänst bliva olika till beloppen.

Enligt den för Magistraten nu gällande löneregleringen utgår till andre rådmannen icke någon kontant lön, utan har i lönestaten hans sportelinkomst beräknats till 5,000 kronor, dock har i samma stat denne rådmän för den händelse, att hans bruttolinkomst av lösen m. m. för något år icke skulle uppgå till 6,000 kronor, staden garanterat bruttobeloppets fyllande till 6,000 kronor. Någon tillämpning av denna garantiförbindelse har icke behöft ifrågakomma, enär bruttolösen å tjänsten ifråga aldrig nedgått till detta belopp, och behöver säkerligen aldrig ifrågasättas. Utan sportler uppbär andre rådmannen två ålderstillägg å tillhoppa 1,000 kronor.

Förste rådmannen åtnjuter enligt löneregleringen kontant lön 2,500 kronor, tjänstgöringspengar 1,200 kronor samt sportler beräknade till 1,300 kronor. Därjämte tillkommer honom enligt samma lönereglering två ålderstillägg å tillhoppa 1,000 kronor samt enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 januari 1920 ett personligt lönetillägg å 2,000 kronor.

Tredje rådmannens inkomst av tjänsten äro enligt löneregleringen kontant lön 3,500 kronor, tjänstgöringspengar 1,200 kronor samt sportler, beräknade till 200 kronor. Därjämte åtnjutes två ålderstillägg å tillhoppa 1,000 kronor.

Vid bestämmandet av dyrtidstillägg har hittills bestämts, att andre rådmannen skall äga rätt beräkna sådant å ovannämnda 6,000 kronor. Härigenom har andre rådmannen kommit upp till maximum i dyrtidstillägg enligt nu gällande bestämmelser eller 4,000 kronor.

Undertecknad Lundblad har icke fått beräkna dyrtidstillägg å högre belopp än lön, tjänstgöringspengar och ålderstillägg eller å 4,700 kronor, vadan mitt dyrtidstillägg stannat vid 3,498 kronor 33 öre. Vid det personliga lönetillägget, som tillerkänts huvudsakligen såsom ersättning för nedgången i sportelinkomst och som skall utgå tills en allmän lönereglering blir genomförd, har nämligen fästs det vilkor, att kristidstillägg icke skall utgå därå.

För undertecknad Lidberg har dyrtidstillägg hittills beräknats å sammanlagda beloppet av lön, tjänstgöringspengar och ålderstillägg eller 5,500 kronor och har sålunda uppgått till 4,000 kronor.

Det torde böra tillses, att rättvisa skipas vid den omläggning av kristidstilläggen, som inom den närmaste framtiden väl blir genomförd, så att icke, mot vad man har skäl antaga vara avsett, kristidstilläggen bliva olika till beloppen för innehavarna av rådmänstjänsterna,

Da rådmännens löneinkomster utgå med såväl kontanta belopp som sportler och da såväl de kontanta lönebeloppen som sportlerna efterhand blivit olika för dem, torde det under alla förhållanden vara nödvändigt att bestämma en av dessa avlöningskategorier i viss mån oberoende grund för beräkning av dyrtids-

tilläggen för de tre rådmännen, förutsatt att man vill, att tilläggen skola bliva lika för de tre tjänsteinnehavarna.

Då lönenämnden nu förehar denna fråga till behandling och däri skall avgiva förslag, få vi därför hemställa, att nämnden behagade föreslå att kristidstilläggen för samtliga rådmän må beräknas å ett belopp av 6,000 kr. jämte ålderstilläggen.

Karlstad den 10 maj 1920.

ERIK LUNDBLAD.

C. LIDBERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 juni 1920.*

§ 432.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrande över lönenämndens framställning angående beräkningen av kristidstillägg åt rådmännen vid stadens rådhusrätt; och beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige

att besluta i enlighet med lönenämndens hemställan.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 120.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över rådmännen Erik Lundblads och C. Lidbergs av lönenämnden och drätselkammaren tillstyrkta framställning i fråga om beräkning av rådmännens kristidstillägg; och beslöt utskottet, som emellertid ansåg, att härigenom någon höjning av fastställt maximum för dyrlidstilläggen icke skulle ske och som inhämtat att detsamma avsetts jämväl av lönenämnden och drätselkammaren, efter tagen del av handlingarna föreslå,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att kristidstilläggen för samtliga rådmän vid stadens rådhusrätt skola från och med innevarande års början beräknas å ett belopp av 6,000 kronor jämte intjänta ålderstillägg,

dock att rådmännens kristidstillägg icke må överstiga vad som genom fullmäktiges beslut blivit fastställt såsom maximum för dylika tillägg.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnds av Herr E. Strandman som motion upptagna framställning i fråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m. m.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd, bestående av ombud för Föreningen Karlstads stads tjänstemän, Karlstads befattningshavareförening, Karlstads folkskollärareförening samt lärarinnornas vid Karlstads elementarläroverk för flickor sammanslutning, med uppgift att vara ett organ för att åstadkomma och vidmakthålla en enig samverkan mellan föreningar bestående av befattningshavare i Karlstads stads tjänst, har på sammanträde till behandling förehåft frågan om dyrtidstillägg till stadens befattningshavare för år 1920 och får samarbetsnämnden med anledning härav vördsamt anhålla att för stadsfullmäktige få framlägga några synpunkter och förslag i denna fråga.

Den uppfattningen, att de under kristiden stegrade levnadskostnaderna åter skulle kunna nedbringas till vad de varit före världskrigets början, torde numera icke kunna hävdas med någon framgång. Snarare synes man från ekonomiskt sakkunnigt håll anse, att en ytterligare stegring kan väntas. Sammanställas nämligen förhållandena i utlandet, där prisnivån är i ständigt stigande, med utsikterna inom landet: stigande arbetslöner, hyresökning, stegring i skatterna m. m. synes ett sådant antagande ha stora skäl för sig. Industriens, handelns och hantverkets män hava förstått att redan anpassa sina inkomster efter rådande prisläge utan att därmed förmå varaktigt stabilisera detsamma. Man torde i detta sammanhang böra erinra om att kristidskronans köpkraft är endast tredjedelen av den gamla kronans.

Det kan under sådana förhållanden icke förväns att såväl stats- som kommunalanställda befattningshavare framställa krav på att de provisoriska åtgärder, som hittills vidtagits för att hindra dyrtidens tryck, komma att ersättas med mera bestående och rättvisa sådana. Från ämbets- och tjänstemän i de centrala ämbetsverken ävensom från sammanslutningar och möten hava också till Kungl Maj:t ingått framställningar, i vilka gjorts gällande, att de nu utgående dyrtidstilläggen

äro otillräckliga och att full ersättning för den nedgång i lönernas realvärde, som dyrtiden fört med sig, äro av rättvisa och billighet påkallade. Och i städer och andra kommuner hava till de kommunala myndigheterna inkommit framställningar av enahanda innebörd.

Även om dylika krav icke omedelbart kunna helt uppfyllas, synes dock ofrånkomligt, att ett fullare vederlag för penningvärdets fall nu måste givas åt såväl stats- som kommunalanställda befattningshavare. Dyrtidsfrågan må icke längre givas formen av samhällets bidrag åt nödställda tjänstemän utan fastmera erhålla karaktären av samhällets försök att bibehålla befattningshavarna vid deras en gång tillförsäkrade löneförmåner.

Den Kungl. propositionen till innevarande års riksdag i dyrtidstilläggsfrågan förebådar också en förbättring för statens tjänstemän. Enligt Kungl. propositionen skulle dyrtidstillägg från 1 juli 1920 erhållas på 1,200 kronor efter ett procenttal, som motsvarade ett av Kungl. Maj:t fastställt grundtal, vilket grundtal senast fastställt till 141. För inkomst mellan 1,200 och 15,000 kronor skulle dyrtidstillägget utgå efter halva grundtalet, således med 70½ proc. På inkomst därutöver skulle icke dyrtidstillägg utgå. Enligt finansministerns till stadsrådsprotokollet gjorda uttalande hava finansiella skäl utgjort hinder för en ännu kraftigare förbättring av dyrtidstilläggen. Det torde härvid böra erinras, att statstjänstemännens framställningar gått utöver Kungl. propositionens förslag och att det väntas, att av enskilda motionärer skola göras förslag om väsentliga förbättringar i den Kungl. propositionen. Särskilt väntas den förändring vidtagen, att dyrtidstilläggen beräknas från den 1 januari 1920.

Stockholms stadsfullmäktige hava den 26 sistlidne januari månad på framställning av Stockholms stads befattningshavares samarbetsnämnd beslutat öka det hittills utgående dyrtidstillägget. För 1920 kommer nämligen dyrtidstillägg för Stockholms stad befattningshavare att utgå med dels ett grundbelopp på 160 proc. på lön upp till 1,800 kronor, dels med ett tilläggsbelopp, utgörande 90 proc. på lön, överstigande 1,800 kronor men ej 4,800 kronor och med 60 proc. på lön över sistnämnda belopp utan begränsning.

Den princip, efter vilken dyrtidstillägget för närvarande beräknas för Karlstads stads tjänstemän är den äldsta av staten under nu rådande kristid tillämpade. Beloppen äro fasta. Dyrtidstillägget utgör två tredjedelar av lönen jämte en s. k. grundplåt å 365 kronor för tjänsteinnehavare samt familjetillägg utgående med 240 kronor för dennes hustru och 120 kronor för varje barn under 15 år. Med ett dylikt beräkningssätt erhålla visserligen de lägst avlönade befattningshavarna procentuellt sett en någorlunda god ökning i sina inkomster, varemot personer i högre tjänsteställning få sina löneförmåner proportionsvis mycket litet förbättrade, då maximum för dyrtidstillägget bestämts till 4,000 kronor.

Av vad ovan anförts torde framgå att en dylik beräkningsgrund icke längre kan bibehållas. Staten har ju också övergivit detta system och tillämpar sedan ett par år tillbaka ett beräkningssätt, som dels är rörligt efter dyrtidens växlingar och dels lämnar en högre inkomsttagare något större vederlag för penningvärdets fall. I avseende på systemets rörlighet må endast erinras, att Kungl. Maj:tt med ledning av genom Socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av Augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, fastställer det procenttal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen. Grundtalet, varefter dyrtidstillägget utgår, bestämmes till $\frac{8}{9}$ av nämnda tal. Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadens allmänna läge därtill giva anledning, fastställas nytt grundtal, att gälla från och med den månad, varunder kungörelse därom utfärdats. Systemet reglerar sig härigenom självt efter levnadskostnaderna, sedan procentsatsen för dyrtidstilläggen i förhållande till grundtalet blivit bestämd och de vid ett system med mer eller mindre fixerade dyrtidstillägg ständigt återkommande ärendena om förändringar av dessa tillägg undvikas, icke minst till fördel för de beslutande myndigheterna.

Kommuner och enskilda arbetsgivare hava jämväl allt mer gått över på beräkningssystem, som mera avse att höja lönerna än vara enbart en hjälp att komma över ett dyrtidsläge.

Karlstads stads befattningshavare anse sig också böra anhålla att åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma en ökning i nu utgående lönebelopp. Det hittills bestämda dyrtidstillägget motsvarar icke längre kravet på kompensation för rådande låga penningvärde. Av behovet påkallat vore förvisso en ny lönereglering för samtliga stadens befattningshavare, men då förarbetena med en sådan komme att draga ut på tiden och behovet av en snar löneökning är påtaglig, torde det hittills praktiserade sättet med kristidstillägg, lagda till de fastställda lönerna vara det för närvarande enda möjliga.

Vid bestämmandet av nytt beräkningssätt för dyrtidstilläggets utgående synas de ovan angivna, statens och det i Stockholm tillämpade, företrädesvis kunna komma i fråga. Dyrtidstillägget till Stockholms stads befattningshavare motsvarar visserligen bättre fordringar på löneökning, men då Karlstads stadsfullmäktige tidigare följt statens beräkningsgrunder, torde ett antagande av det i den Kungl. propositionen föreslagna systemet ställa sig naturligare och utgöra en konsekvent utveckling. Detta system skulle ock mera motsvara befattningshavarnas här ovan uttalade önskemål om full kompensation för penningvärdets fall och sålunda mera motsvara billighet och rättvisa, än nu här i staden gällande bestämmelser för dyrtidstilläggen.

För de lägst avlönade grupperna av befattningshavare skulle likväl en tillämpning av det i den Kungl. propositionen föreslagna systemet icke vare tillfyllest.

För vissa av dessa skulle däremot icke nås en förbättring i deras inkomster, som dock måste anses nödvändig. Då stadsfullmäktige redan 1919 behjärtat behovet härav genom den tillfälliga löneförbättring av 300 kronor, som då tillerkänts befattningshavare med taxerad inkomst till 8,000 kronor och därundor, torde detta lönetillägg böra göras konstant och dyrtidstillägget beräknas jämväl därå, detta så mycket mera motiverat som grundplåt och familjetillägg bortfalla.

Slutligen vill också samarbetsnämnden framhålla behovet och önskvärldheten av att i likhet med vad som skett på andra platser, tillfälle måtte beredas representanter, utsedda av stadens befattningshavare, att deltaga i den förberedande handläggningen av här framlagda ärende.

På grund av ovan anförda får Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige behagade besluta

att tillerkänna stadens befattningshavare dyrtidstillägg i överensstämmelse med vad riksdagen innevarande år kan komma att besluta för statens tjänstemän;

att av stadsfullmäktige i december 1919 beviljade tillfälliga löneförbättring å 300 kronor för vissa befattningshavare bestämmas såsom stadigvarande lönetillägg, i följd varav dyrtidstillägg skall utgå jämväl därå, samt

att dyrtidstillägg, sålunda bestämda, skola tillkomma de olika befattningshavarna i stadens tjänst från 1920 års början.

Härjämte vill samarbetsnämnden påpeka att bestämmelserna om dyrtidstilläggen givetvis böra så avfattas att de icke, mot vad som avses, komma att för befattningshavare i samma tjänst bliva olika till beloppen.

Nämnden får till sist meddela att enligt vad som försports, styrelsen för elementarläroverket för flickor läser till stadsfullmäktige inkomma med begäran om löneförbättring för läroverkets lärarinnor, vilken löneförbättring, om den beviljas, naturligen skall i sin mån ligga till grund för dyrtidstilläggens beräkning för dessa lärarinnor,

Karlstad den 20 Februari 1920.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd:

För Föreningen Karlstads stads
tjänstemän:

ERIK LUNDBLAD.
H. WESTLIN.

För Karlstads folkekolläraryörening:

ERNST STRANDMAN.
G. A. GUSTAFSON.

Upptages som motion:
ERNST STRANDMAN.

För Karlstads befattningshavares
förening:

J. F. LÖF.
A. T. EDSTRÖM.

För Lärarinnornas vid Karlstads elemen-
tarläroverk för flickor sammanslutning:

ESTER FORSGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i
Karlstad den 21 juni 1920.*

§ 31.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att yttra sig över en från Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd inkommen, av herr Strandman som motion upptagen framställning i fråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m. m.

I skrivelsen hade hemställts bland annat, att kristidstillägg måtte tillerkännas befattningshavarna i överensstämmelse med vad riksdagen innevarande år komme att besluta för statens befattningshavare. Nämnden hade i anledning härav velat, innan yttrande avgåvos, invänta riksdagens beslut. Detta beslut hade nu fallit, men den slutliga formuleringen därav hade ännu ej kommit nämnden till handa. Då emellertid, med hänsyn därtill att kristidstillägg ej vore beviljat för längre tid än till den 1 juli innevarande år, det vore av nöden, att nytt beslut i detta avseende av stadsfullmäktige fattades, och då det syntes lönenämnden av behovet påkallat, att någon förbättring i befattningshavarnas förmåner beviljades, fann lönenämnden sig böra nu taga frågan under omprövning. Av innehållet i riksdagsbeslutet vore redan nu såsom säkert för nämnden bekant, att ett retroaktivt kristidstillägg för första halvåret tillerkänts de statens befattningshavare, som vore familjeförsörjare, uppgående till 10 proc. å den avlöning, varå de senast uppburit kristidstillägg. Då statens kristidstillägg redan förut varit procentuellt större än vad som tillerkänts stadens befattningshavare, ansåg sig lönenämnden böra tillstyrka samma retroaktiva tillägg för stadens befattningshavare, varemot nämnden ville förbehålla sig att, sedan lagtexten blivit tillgänglig, inkomma med definitivt förslag till bestämmelser rörande kristidstillägg från och med den 1 instundande juli. Tillika ville nämnden föreslå, att den tillfälliga löneförbättring å 300, respektive 100 kronor, som stadsfullmäktige i december 1919 beviljat vissa befattningshavare, måtte få utgå med enahanda belopp jämväl i år till samma befattningshavare med undantag av *dels* poliskåren, vars avlöningsförmåner redan reglerats, *dels*, för den händelse en av stadssjuksköterskorna ingiven framställning om löne reglering av stadsfullmäktige beviljades, dessa sköterskor. Då frågan om kristidstillägg för tiden från och med den 1 juli emellertid måste provisoriskt ordnas, ansåg sig lönenämnden böra föreslå, att sådant tillägg tills vidare utbetalas efter enahanda grunder som hittills, intill dess nämnden ser sig i stånd att för stadsfullmäktige framlägga nytt förslag i ärendet.

Lönenämnden beslöt alltså hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att kristidsförmåner till stadens befattningshavare skola från och med den 1

juli 1920 intill dess annorlunda beslutas provisoriskt utgå i enlighet med de av stadsfullmäktige den 19 Februari 1920 stadgade grunder;

att tillerkänna de av samma befattningshavare, som äro familjeförsörjare, ett retroaktivt kristidstillägg för första halvåret 1920, uppgående till 10 proc. å den avlöning, varå kristidstillägg beräknats för samma tid; samt

att den tillfälliga löneförbättring åt vissa stadens befattningshavare, som den 30 december 1919, § 267, av stadsfullmäktige beslutats, skall jämväl för 1920 utgå till samma befattningshavare, med undantag av dels poliskåren, dels, för den händelse av stadssjuksköterskorna begärd lönereglering av stadsfullmäktige beviljas, dessa sköterskor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Approximativ kostnadsberäkning

för tillfällig löneförbättring och kristidstillägg åt Karlstads stads tjänstemän, be-
tjänade, pensionärer och understödstagare under 1:sta halvåret 1920.

Delegation	Tillfällig löneförbättring	Retronktivt kristidstillägg 1:sta halvåret
Magistraten, stadsfullmäktige och drätselkammaren	6,975	11 275
Belysningsverken	4,800	4,112
Vatten- och Avloppsverken	1,500	910
Fattigvårdsstyrelsen	5,425	1,182
Hälsövnärdsnämnden	2,200	1,685
Folkskolestyrelsen	—	5,130
Elementarläroverket för flickor	800	150
Karlstads lärings- och yrkesskolor!	200	150
Brandväsendet ...	5,200	2,635
Polisväsendet	575	6,535
Centralförrådet	300	240
Varmbadhuset	2,100	450
Saluhallsstyrelsen	300	225
Hamnstyrelsen	1,925	1,468
Kronor	32,300	36,147

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 21 juni 1920.

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 juni 1920.

§ 399.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en från Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd inkommen, av herr Strandman som motion upptagen framställning i fråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m, m.

Lönenämnden, sam i ärendet avgivit yttrande, hade hemställt om en provisorisk lösning av frågan på det sätt, att kristidsförmåner efter senast tillämpade grunder skulle utgå intill dess annorledes beslutats, att de till kristidsförmåner berättigade skulle för första halvåret 1920 erhålla ett retroaktivt tillägg av 10 proc. å den avlöning, varå kristidstillägg senast beräknats, samt att de befattningshavare, med undantag av poliskårens personal och eventuellt stadssjuksköterskorna, som jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1919, § 267, tillerkänts tillfällig löneförbättring för år 1919, skulle jämväl för år 1920 komma i åtnjutande av samma löneförbättring.

Vid ärendets behandling i drätselkammaren gjordes av tvenne ledamöter den mening gällande, att intet retroaktivt kristidstillägg borde utgå, enär levnadskostnaderna ej undergått någon förändring, som motiverade ett dylikt tillägg, varemot genmältes, att det förut beviljade kristidstillägget icke kompenserade dyrtiden, och att staten, som redan förut i högre grad än staden lämnat sina befattningshavare dyrtidskompensation, beviljat retroaktivt tillägg efter nu föreslagen grund.

Det anmärktes, att enligt särskilda framställningar tillfällig löneförbättring, avseende utökad dyrtidskompensation för stadssjuksköterskorna och epidemisjukhusets personal, begärts att utgå från årets början, och framhölls att, därest denna löneförhöjning beviljades, ifrågavarande personal borde undantagas från det retroaktiva kristidstillägget.

I övrigt hade drätselkammaren intet att erinra mot lönenämndens förslag.

Av en av stadskamreraren uppgjord approximativ kostnadsberäkning framgick, att stadens utgifter för de av lönenämnden föreslagna förbättringarna komma att uppgå till följande belopp, nämligen: Kristidstillägg för andra halvåret 1920 till Kr. 269,751: 95, det retroaktiva kristidstillägget för första halvåret 1920, därest stadesjuksköterskorna och epidemisjukhusets personal undantages, till Kr. 36,147: — samt de tillfälliga löneförbättringarna för år 1920 till Kr. 32,300: —, tillhopa alltså Kr. 338,198: 95.

Efter antecknande härav beslöt drätselkammaren — ifråga om det retroaktiva tillägget med 3 röster mot 2 — hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att kristidsförmåner till stadens befattningshavare skola från och med den 1 juli 1920 intill dess annorledes beslutas provisoriskt utgå i enlighet med de av stadsfullmäktige den 19 Februari 1920 stadgade grunder;

att tillerkänna de av samma befattningshavare, som äro familjeförsörjare, med undantag av stadsjuksköterskorna och epidemisjukhusets personal, därest av dessa befattningshavarekategorier gjorda framställningar om tillfällig lönereglering från och med innevarande års början beviljas, ett retroaktivt kristidstillägg för första halvåret 1920, uppgående till 10 proc å den avlöning, varå kristidstillägg beräknats för samma tid,

att den tillfälliga löneförbättring åt vissa stadens befattningshavare, som den den 30 december 1919, § 267, av stadsfullmäktige beslutats, skall jämväl för år 1920 utgå till samma befattningshavare, med undantag av dels poliskåren, dels, för den händelse av stadsjuksköterskorna och epidemisjukhusets personal begärd lönereglering av stadsfullmäktige beviljas, dessa befattningshavarekategorier, samt

att till täckande av de av beslutet föranledda kostnader anvisa ett förslagsanslag av 338,198 kronor 95 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 5 juli 1920.*

§ 121.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Karlstads stads befattningshavares av Herr Strandman som motion upplagna framställning i fråga om kristidstillägg åt stadens befattningshavare m. m.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits av lönenämnden och drätselkammaren; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening av Herrar
Clarholm och Welin som motion upptagna framställning angående rätt
att i Mariebergsskogen upprätta vissa byggnader.**

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening har sedan flera år tillbaka umgåtts med planen att få etnografiskt märkliga byggnader, särskilt från Värmlands intressantaste trakter finnskogarne, uppförda på lämplig plats i Karlstad. Förutom den betydelse, som det ligger uti att på detta sätt söka rädda och bevara dessa minnen av en äldre byggnadskultur från förstörelse, skulle staden Karlstad därigenom erhålla en ny intressant sevärdhet, ett Värmländskt Skansen om också i mera blygsamma proportioner. För att kunna förverkliga detta behjärtansvärda syfte har föreningen utfärdat ett upprop om bidrag till företaget, och för ändamålet har hittills influtit omkring 11.000 kronor.

Bland byggnader, som kunde vara värda att tillvaratagas och som det kunde vara önskvärt att förvärva för ett dylikt frilufismuseum, må nämnas:

En ryggåsstuga med sin egendomliga ugn och inredning, en finngård med pörte, kokhus, stolpbod, badstuga, lada, badetu för linberedning och ris, en bruksgård, en typisk bondgård med torp, möjligen en typisk gård från gamla Karlstad med dess egendomliga uthuslänga, en skvaltkvarn, en hytta, en kolkoja med mila, en säterstuga, en flottkarlstuga, en klensmedja, ett soldattorp, en fiskarstuga med fiskebod och primitiva båtar, en ödekyrka med gravkors, mur och stapel, möjligen en typisk prästgård, milstolpar m. m.

Då föreningen nu innehar medel för att kunna börja vidtaga för ändamålet erforderliga åtgärder och dessutom erhållit möjlighet att förvärva några av de ovan nämnda byggnaderna, vore det föreningens avsikt att snarast söka bringa företaget till verkställighet.

Såsom lämplig plats för ändamålet har föreningen tänkt sig Mariebergsskogen. Denna erbjuder genom sin naturbeskaffenhet, sin storlek och sitt läge, som på en gång är avskilt och tryggt, men på samma gång i stadens omedelbara närhet, i förenämnda avseende mycket stora fördelar och kan kallas en synnerligen ändamålsenlig plats för ett dylikt frilufsmuseum.

Under hänvisning till ovanstående får styrelsen för Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening hos Herrar Stadsfullmäktiga anhålla att få i Mariebergs-

skogen uppsätta byggnader av ovannämnt slag på platser, som av styrelsen för nämnda skog anvisas och bestämmas.

Karlstad den 27 maj 1920.

Å styrelsens vägnar:

AXEL DAHLMAN.

Ovanstående framställning upptages som motion av:

PER CLARHOLM.

WILH. WELIN.

*Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med
Styrelsen för Mariebergsskogens vård och skötsel den
4 juni 1920.*

§ 1.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade styrelsen att yttra sig över en som motion av herrar Clarholm och Welin upptagen av styrelsen för Värmlands Naturhistoriska och fornminnesförening gjord framställning att få i Mariebergsskogen på platser som av styrelsen för nämnda skog anvisas och bestämmas uppsätta etnografiskt intressanta byggnader och beslöt styrelsen enhälligt att för sin del tillstyrka bifall till motionen.

In fidem:

PER CLARHOLM.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 6 juli 1920.*

§ 122.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av styrelsen för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening hos stadsfullmäktige gjord framställning om rätt att få i Mariebergsskogen å platser, som av dess styrelse bestämdes, uppsätta och för föreningens ändamål använda i etnografiskt och kulturhistoriskt hänseende intressanta byggnader, vilken framställning upptagits som motion av Herrar Clarholm och Welin.

Häröver hade styrelsen för Mariebergsskogen avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet att, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte meddela föreningen det begärda tillståndet, dock med skyldighet för föreningen att såväl i fråga om byggnadernas uppsättande som beträffande användandet för föreningens ändamål av desamma ävensom av Mariebergsskogen i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som styrelsen för nämnda skog kan i sådant hänseende finna skäligt meddela.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri
Karlstad 1920

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	2 September.	N:o 11.
-------	--------------	---------

Hälsovårdsnämndens framställning angående överlåtelse till landstinget av stadens epidemisjukhus m. m.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårds-
nämnden i Karlstad den 4 augusti 1920.*

§ 118.

Sedan Värmlands läns landstings sjukvårdsnämnd uti inkommen skrivelse föreslagit, att nu gällande överenskommelse mellan landstinget och Karlstad stad angående vård å stadens epidemisjukhus av personer, som å länets landsbygd insjuknat i epidemisk sjukdom, måtte förnyas även för år 1921, men Hälsovårdsnämnden på angivna skäl hemställt, att sjukvårdsnämnden ville själv eller genom epideminämnden göra framställning, att landstinget från och med den 1 januari 1921 överlager sjukvården å epidemisjukhuset härstädes, hade Nämnden mottagit följande nu föredragna skrivelse:

”Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Då Landstingets Epideminämnd beslutat föreslå landstinget att eventuellt inlösa och övertaga epidemisjukhuset i Karlstad får nämnden härmed anhålla om upplysning, dels om staden önskar tillhöra landstingets epidemidistrikt, och om så är fallet, huruvida staden är villig biträda nämndens förslag att lösesumman för sjukhuset bestämmas av särskilda värderingsmän, av vilka staden utser två, landstinget två och de sålunda utsedde den femte.

Karlstad den 19 Juli 1920.

”På Epideminämndens vägnar:

PER CLARHOLM”.

I 16 § av epidemilagen den 19 juni 1919 föreskrives, att varje landstingsområde skall utgöra ett epidemidistrikt, men att Konungen för särskilda fall äger medgiva, att stad, som deltagar i landsting, må utgöra eget epidemidistrikt.

18 § i samma lag bestämmer vidare, att i varje distrikt skola finnas ändamålsenliga sjukhus och tillfälliga sjukvårdslokaler, där vården i allmän sal är kostnadsfri.

Lagen trädde i kraft den 1 januari 1920, men enligt övergångsbestämmelserna är distriktet icke skyldigt tillhandahålla sjukhus och tillfälliga sjukvårdslokaler förrän åtta år därefter.

Då Hälsovårdsnämnden icke ansåge det ens kunna ifrågasättas, att staden skulle bilda eget epidemidistrikt, men vore övertygad om, att det ur alla synpunkter skulle vara fördelaktigt för staden, om landstinget så snart som möjligt ville övertaga epidemisjukvården i staden, beslöt Hälsovårdsnämnden hemställa det Stadsfullmäktige ville *dels* meddela epideminämnden, att staden önskar tillhöra landstingets epidemidistrikt, *dels* förklara sig villiga biträda epideminämndens förslag, att för eventuel överlåtelse av epidemisjukhuset till landstinget lösesumman därför bestämmas av värderingsmän, utsedda på sätt nämnden angivit, *dels* och utse tvenne värderingsmän.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 augusti 1920.

§ 469.

Uppå remiss från Stadsfullmäktiges ordförande hade drätselkammaren att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden gjord framställning om överlåtande på landstinget av sjukvården å härvarande epidemisjukhus.

I likhet med hälsovårdsnämnden ansåge drätselkammaren det vara fördelaktigast för staden att tillhöra landstingets epidemidistrikt i stället för att bilda eget sådant, och att beslut, huruvida epidemisjukhuset skulle överlåtas till landstinget eller icke, borde fattas först efter det den ifrågasatta värderingen ägt rum. Kam-maren förutsatte tillika, att en eventuell överlåtelse skulle avse förutom själva sjukhuset även därtill hörande inventarier och övrig utrustning.

Med anledning härav beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville

dels meddela epideminämnden, att staden önskar tillhöra landstingets epidemidistrikt,

dels förklara sig villiga att i och för eventuell överlåtelse till landstinget av stadens epidemisjukhus med tillhörigheter låta värdering därav verkställas av fem personer, av vilka staden väljer två, landstinget två och de sålunda valda den femte,

dels ock för stadens vidkommande utse två värderingsmän.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 25 augusti 1920.

§ 126.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av hälsovårdsnämnden hos fullmäktige gjord framställning i fråga om landstingets övertagande av epidemisjukvården i staden m. m.

Häröver hade drätselkammaren, på sätt framginge av dess protokoll den 6 augusti 1920, § 469, avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet, som icke fann anledning till erinran däremot, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit ävensom till stadens värderingsmän utse stadsarkitekten C. Crispin och byggmästaren Olof Wästlund.

Tillika beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, för den händelse fråga skulle uppkomma om landstingets övertagande av epidemisjukvården inom staden innan avgörande träffats angående eventuellt överlåtande av fastigheten, lämna drätselkammaren i uppdrag att med vederbörande ingå avtal om förhyrande tills vidare till landstinget av sjukhuset med inventarier m. m.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning i fråga om statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 augusti 1920.

§ 495.

Vid sammanträde den 6 innevarande augusti hade drätselkammaren beslutat att i stadens tidningar låta införa en så lydande kungörelse:

Bostadssubvention.

För att utröna det intresse, som inom staden må förefinnas för bostadsproduktion med statsunderstöd i enlighet med Kungl. Kungörelsen den 9 nästlidne juli uppmanas enskilda personer, bolag, föreningar eller stiftelser, vilka önska komma i åtnjutande av sådant understöd, att anmäla sig å *Stadskamrerarekontoret* före den 22 innevarande augusti månad.

Denna anmälan skall avse endast sådana byggnadsföretag, som beräknas bliva fullbordade före 1921 års utgång och icke påbörjats tidigare än den 1 januari 1920.

Understöd erhålles blott genom *förmedling* av kommunen och utgår med högst femtio (50) procent av byggnadskostnaden (maximum 15,000: — kronor pr lägenhet), tomtkostnad oberäknad.

Vid anmälan bör uppgivas byggnadsföretagets karaktär av eget hem eller privat hyreshus, bostadslägenheternas antal och storlek samt ungefärliga byggnadskostnaderna.

I övrigt hänvisas till Svensk Författningssamling n:o 520, som tillhandahålls å *Stadskamrerarekontoret*.

Karlstad den 6 augusti 1920.

DRÄTSELKAMMAREN.

I anledning därav hade till Stadskamrerarekontoret inkommit 42 ansökningar, över vilka stadskamreraren upprättat följande förteckning:

Bil. A.

Sedan kammaren den 23 dennes utsett tre av sina medlemmar att jämte vederbörande tjänstemän närmare granska de inkomna ansökningarna till ledning för avgörandet av frågan, huruvida eller i vilken omfattning staden borde medverka till beredande av statsunderstöd för de ifrågasatta byggnadsföretagen, så blev detta ärende nu ånyo föremål för behandling hos kammaren.

Av den åberopade Kungl. Kungörelsen inhämtades, bland annat, dels att understöd må tillgodokomma kommun, eller, under förmedling av kommunen, bolag, förening, stiftelse eller enskild person, dels att kommunen skall vara ansvarig jämväl för vad dessa senare erhålla såsom lån av statsmedel, dels ock att, där kommunen själv är företagare, statslån icke lämnas med mindre kommunen till byggnadsföretaget anvisar medel, motsvarande minst femtio procent av byggnadskostnaden.

Då Karlstad stad under de sensate två åren iklätt sig förbindelser för en million etthundratusen Kronor till bostadssubvention, ansåg drätselkammaren sig icke för närvarande böra framlägga något förslag om att staden såsom sådan skall vare sig igångsätta byggnadsföretag eller lämna direkt ekonomiskt tillskott till enskild företagare utöver vad denne kunde erhålla från staten. Däremot ville kammaren föreslå, att staden måtte förmedla de i ovanomförmälda förteckning upptagna ansökningar, vilka vid företagen granskning ansetts böra förordas till erhållande av statsunderstöd. Över dessa tillika med senare inkomna tre ansökningar upprättades nu följande förteckning, därvid i vissa fall jämkningar i de beräknade byggnadskostnaderna verkställdes:

Bil. B.

I författningen vore vidare stadgat, att, där annan än kommun är företagare, kommunen icke mot denne må betinga sig strängare villkor än som gälla för kommunens betalningsskyldighet, mot staten, samt att kommunen ej heller må av företagare kräva sådan säkerhet, att denne förhindras att i skälig omfattning för byggnadsföretaget upptaga annat byggnadslån med förinlänsrätt framför kommunens fordran. Denna senare bestämmelse innebure således, att det lån, som företagare genom kommunens bemedling erhöle av statsmedel, vore avsett för sekundärkrediten. Stadsfullmäktige måste alltså besluta angående den säkerhet, staden bör fordra för de ur statens bostadslånefond bekomna medel, vilka under stadens ansvarighet till de byggande utlämnas. I detta avseende ville kammaren föreslå, att staden nöjer sig med inteckning, liggande inom 70 procent av byggnadens värde, tomten inberäknad.

På grund av vad sålunda anförts beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan, det stadsfullmäktige måtte besluta,

att hos Kungl. Maj:t göra underdånig ansökning om beviljande åt Karlstads stad av statsunderstöd till belopp av 534,750: — kronor, därav 374,325; — i form av lån ur statens bostadslånefond och 160,425: — kronor såsom statsbidrag utan ränte- och återbetalningsskyldighet, att i enlighet med vederbörligen godkänd fördelning tillhandahållas de i förteckningen upptagna personer för uppförande av bostäder inom staden under åren 1920 och 1921,

att det statsunderstöd, som sålunda kan komma att i ena eller andra formen beviljas, skall till byggnadsföretagare utlämnas på samma villkor, som bliva gällande för staden gent. emot staten,

och att såsom säkerhet för vad av statsunderstödet utlämnas i form av lån godkänna inteckning i fastigheten, liggande inom 70 procent av dess värde, tomten inberäknad.

Då tiden ännu icke medgivit insamlandet av alla de uppgifter, som skola åtfölja ansökningsen om statsunderstöd, ville kammaren slutligen hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren att till vederbörlig ort avlåta ansökningsen i fråga och därvid, i händelse omständigheterna sådant för-
anleda, göra inskränkning i det begärda understödsbeloppet.

Denna § blev genast justerad.

Som ovan.

In fidem;

H. WESTLIN.

Bilagorna tillhandahållas vid stadsfullmäktiges sammanträde.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 27 augusti 1920.*

§ 127.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren, jämlikt sitt protokoll den 26 augusti 1920 § 495, inkommit med framställning i fråga om erhållande åt Karlstads stad av statsunderstöd till befrämjande av bostadsproduktionen i enlighet med därom i Kungl. Kungörelsen den 9 juli 1920 givna bestämmelser.

Beredningsutskottet, som icke fann anledning till erinran mot framställningen, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Karlstad, Karlstads-Tidn:s A.-B. 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

16 September.

N:o 12.

Nykerhetsnämndens förslag angående dels nedläggande av läsestugornå från och med den 1 oktober 1920, dels fördelning av till nykterhetens befrämjande anslagna medel för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Nykerhetsnämnden överlämnar härmed:

1. Berättelser från föreningar etc., vilka åtnjutit anslag av till nykterhetens befrämjande anslagna medel under år 1919.
2. Framställning från läsestugestyrelsen om läsestugornas nedläggande f. o. m. den 1 okt. detta år.
3. Nykerhetsnämndens yttrande med anledning av de föreliggande skrivelserna samt förslag till fördelning för år 1921 av till nykterhetens befrämjande anslagna medel.

Karlstad den 12 juni 1920.

ERNST STRANDMAN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Nykterhetssällskapens här i staden ungdomsavdelningar hade även under år 1919 förmånen att för sin verksamhet få mottaga anslag av Stadsfullmäktige. Samtidigt kortfattad redogörelse för arbetet under året härmed avlämnas, framföres föreningarnas tack samt vördsamma anhållan att även under kommande år bli tillerkända liknande anslag.

Redogörelse

för de olika ungdomsavdelningarnes arbete under år 1919.

Ungdomslogerna Linnéa n:o 109 och Pyrola n:r 1300 av I. O. G. T.

Under arbetsåret har hållits 24 möten, besökta av i medeltal 60 barn, höst- och julfest samt ett föräldramöte. Lektioner hava hållits av bl. a. seminarieeleven And. Stålhammar. Ungdomstidningen Dagdroppen och jultidningen Snöbollen hava även detta år utdelats bland barnen. Lokal med lyse och uppvärmning har bekostats av logen Ägir. Ledningen av u.-l. Linnéa har handhåfts av bokhållaren V. G. Nordström och Pyrola av bankbiträdet Gidion Eriksson. Antalet barn var vid årsskiftet i Linnéa 296 och i Pyrola 91.

Ur räkenskaperna må anföras följande utgifter:

Barntidningar, böcker etc.	70: 38
Arbetsmaterieell	39: 20
Ombudsomkostnader vid distriktskonferens.....	36: 80
Annonser, trycksaker.....	45: 79
Summa kronor 192: 17	

Ungdomstemplet Dygdens Sköldborg, n:r 3, av N. G. T. O.

har under arbetsåret hållit 28 möten samt vår-, höst- och julfester varjämte utflykter företagits i stadens omgivningar. Föredrag och lektioner hava hållits av fru Amanda Larsson, Arvika och dir. T. Hammarlund, Karlstad. Barntidningen Solstrålen m. fl. tidningar ha gratis lämnats barnen. Logen Tingvalla har lämnat fri lokal, ljus och värme. Ledare under året ha varit fröknarne Allvi och Ingrid Banck samt gjutaren Aug. Ohlsson.

Antalet barn i u.-t. vid årets slut 162.

Utdrag ur räkenskaperna:

Barntidningar, jultidningar	71: 61
Ombud vid u.-t.-konferens.. ..	13: 30
Annonser	1: 25
Förluster vid fäster	45: 64
Summa kronor 131: 80	

Barntemplet Fästet n:r 76 av T. O.

Under året hava hållits 22 möten samt Lucia- och julfester. Lektioner i nykterhetsfrågan samt om tandvård hava hållits av studerandena B. Winkvist och Sam Johansson. Biblioteket har flitigt anlitats. Templen Lyckan och Kämpen hava lämnat fri lokal. Ledare av arbetet under året hava varit hrr G. Johansson och W. Lindström.

Barntemplets medlemsantal var vid årsskiftet 80.

Utdrag ur kassaboken:

Ungdomstidningen Dagdroppen	48: 30
Bindning av böcker.....	18: —
Fester (utöver inkomsterna).....	26: 20
	Summa kronor 92: 50

Ungdomsavdelningen Unga Viljor, n:r 144, av N. O. V.

har under året hållit 20 möten, väl besökta. Dessutom hava anordnats en del fester för barnen samt utflykter. Lektioner hava hållits av ledaren samt läroverksadj. K. Franzén m. fl. Ungdomstidningen Gnistan har lämnats gratis. Det från Stadsfullmäktige mottagna anslaget har använts huvudsakligen till inköp av julböcker åt barnen. Ledare av arbetet under året har varit vaktmästaren Andr. Johansson.

Medlemsantalet är 64.

Karlstad i maj 1920.

Å ungdomsavdelningarnes vägnar:

Enligt uppdrag

ERNST STRANDMAN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för föreningen Vita Bandet härstädes får härmed, bifogande redovisning för det av Stadsfullmäktige godhetsfullt beviljade anslaget för år 1919, värdsamt anhänga, att föreningen för sin sociala verksamhet måtte även för nästa år erhålla anslag av medlen för nykterhetens befrämjande.

Karlstad den 7 april 1920.

Å styrelsens vägnar:

CLARY NYMAN,

ordförande.

Redogörelse för Vita Bandets sociala verksamhet under år 1919.

Föreningens sociala verksamhet har varit inriktad på mödrar i arbetarklassen, på ungdomen och på fabriksarbeterskor härstädes. För de förstnämnda hölls i likhet med föregående år mödramöten, som gingo ut på att bereda deltagarna, i medeltal 20 pr gång, en stunds stillhet från det jäktande vardagsarbetet.

Kaffedrickning, sång, högläsning och boklån — 117 boklån under 1919 — avlöst eller beledsagade det egna sömnadsarbetet. »Mors dag» under maj månad anordnades ett litet mera högtidligt möte, och julfesten tycktes också vara uppskattad. Varje gäst erhöll då som gåva en broschyr i aktuellt ämne. För klena mödrar har föreningen bekostat lantvistelse under 1 eller 2 veckor vardera.

Föreningens ungdomsarbete har bestått i att bereda 4 ungdomar ur konfirmandkretsarna möjlighet att bevista kyrkliga ungdomskurserna i Arvika, varjämte god litteratur utdelats bland konfirmanderna. Till en offentlig Fredrika Bremer-afton inbjöds särskilt den kvinnliga ungdomen i folkskolans överbyggnader. För barn hölls ett talrikt besökt nykterhetsföredrag med skioptikonbilder. För ungdomens målsmän anordnades en fest med föredrag av Vita Bandets ledarinna för ungdomsarbetet.

Tillsammans med övriga kvinnoföreningar höll V. B. en »Kvinnornas kommunalkurs», som gick ut på att sätta kvinnorna in i deras ökade medborgerliga rättigheter och förpliktelser.

För att ånyo för V. B. i kontakt med fabriksarbeterskor, särskilt sedan 8-timmarsdagen i och med 1920 inbrutit, och man kunde tänka sig dessa få bättre tid till sitt förfogande, startade föreningen i november månad en kostnadsfri samarit- och sjukvårdskurs, vilken ännu pågår, med en undervisnings- och demonstrationstimme pr vecka. Sista gången före jul var ett festligt samkväm anordnat, och uttryckte de därvid sin tacksamhet för kursen. Deltagarnes antal har varit i genomsnitt 20 pr gång.

Karlstad den 7 april 1920.

Å styrelsens vägnar:

CLARY NYMAN,
ordförande.

Utdrag ur Vita Bandets i Karlstad räkenskaper år 1919, omfattande föreningens sociala verksamhet härstädes.

Inkomster:

Stadens anslag för 1919	300: —	
Föreningens eget bidrag	324: 34	624: 34
	<u>Summa kronor</u>	<u>624: 34</u>

Utgifter:

Sommarvistelse för klena mödrar	200: —
Offentliga föredrag	140: 83

Mödramöten	121: 41	
Litteratur till mödrar och ungdom	77: 65	
Kurser för ungdom och arbeterskor	84: 45	624: 34
	Summa kronor	624: 34

Rätt utdraget intygas.

Karlstad den 10 april 1920.

LISA JAHRL,
kassaförvaltare.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av förhållandena har Styrelsen för Karlstads läsestugor tagit under övervägande och gjort undersökningar för att utröna, huruvida läsestugorna fortfarande äro behövlige och efter den 1 okt. böra fortsätta sin verksamhet. De ursprungliga stiftarne: stadens nykterhetsvänner och arbetarekommun hava ock givits tillfälle att yttra sig därom.

Därvid har framgått, att intresset inom arbetarekommunen är ringa och att majoriteten uttalat sig för läsestugornas nedläggande. Karlstads nykterhetsvänner representantkommitte uttalade sig däremot för deras fortvaro. Inom läsestugustyrelsen har framhållits att behovet av läsestugorna som nykterhetskaféer icke är detsamma nu som då de för c:a 20 år sedan stiftades, då voro de flesta kaféer ölkaféer nu nykterhetskaféer. Kostnaderna för deras verksamhet har oavbrutet stegrats och skulle efter den 1 nästa okt. än ytterligare betydligt ökas, vilket ock framgår av uppgjord utgiftsstat för ev. drift även under nästa år. Under årens lopp hava inventarierna blivit rätt mycket förslitna, särskilt gäller detta för krisåren, vadan rätt betydande kostnader krävas för att få läsestugorna i det skick, styrelsen anser vara önskvärt, om verksamheten skall fortsättas. Ovisst är ock, huruvida den lokal, som nu förhyres för läsestugan i Haga ytterligare kan få behållas efter den 1 nästa okt., och om så blir fallet, ser sig styrelsen ingen utväg att anskaffa någon annan. Tidningsläsandet å läsestugorna är fortfarande mycket livligt, dock måste erkännas, att tidningar nu äro mycket mera vanliga i hemmen än förr, vadan läsestugorna icke heller ur den synpunkten fylla ett behov, i samma utsträckning som förr. För framtiden skulle även i detta fall krävas betydligt ökade kostnader, om tidningar i samma utsträckning som hittills skulle tillhandahållas. Då till allt detta kommer, som ovan påpekats, att intresset inom de kretsar, som förr voro intresserade, icke är lika odelat, så anser sig styrelsen böra föreslå Stadsfullmäktige

att läsestugeverksamheten f. o. m. den 1 nästa okt. nedlägges och lämnar läsestugestyrelsen i uppdrag att därefter avveckla densamma.

Mot detta styrelsens beslut anmälde ordföranden, hr K. P. Larsson, sin reservation och yrkade att framställning skulle göras till Stadsfullmäktige om anslag till verksamhetens fortsatta bedrivande.

Skulle Stadsfullmäktige anse önskvärt och besluta, att läsestugorna skola fortsätta sin verksamhet, har styrelsen enats om att för 1921 föreslå följande utgiftsstat:

Haga läsestuga, hyresbidrag.....	800: —
Tingvallastadens läsestuga, d:o.....	600: —
Reparation och nyanskaffning av inventarier	1,000: —
Prenumeration & tidningar	600: —

Summa kronor 3,000: —

Karlstad den 11 juni 1920.

Enligt uppdrag:
ERNST STRANDMAN.

*Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Karlstads stads nykterhetsnämnd den 12 juni 1920.*

§ 7.

Från föreningen Vita bandet och från nykterhetsföreningarnas ungdomsavdelningar hade inkommit ansökningar om anslag även för 1921 av till nykterhetens befrämjande anslagna medel ävensom redogörelse för arbetet under år 1919.

Från läsestugestyrelsen hade inkommit, dels berättelse över verksamheten under år 1919, dels en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse med hemställan att läsestugeverksamheten på anförda skäl borde f. o. m. den 1 okt. 1920 nedläggas.

Nämnden hade mot de avlämnade berättelserna ingen erinran att göra.

I fråga om fördelning av de till nykterhetens befrämjande utgående medlen för år 1921 beslöt Nämnden att föreslå Stadsfullmäktige att bevilja:

till Vita Bandet, för social verksamhet	300: —
och till nykterhetsföreningarnes ungdomsavdelningar, att fördelas enligt förut fastställda grunder	300: —

Summa kronor 600: —

samt att ställa återstående medel av anslaget till nykterhetsnämndens förfogande för dess verksamhet.

Rörande läsestugestyrelsens framställning om läsestugornas nedläggande f. o. m. den 1 okt. 1920 fann nykterhetsnämnden sådana skäl förebragta, att den beslöt hos stadsfullmäktige hemställa om bifall till framställningen.

De inlämnade handlingarna översändas till Stadsfullmäktige.

§ 12.

Att justera dagens protokoll valdes fru Gerda Hellberg och hr D. Karlström.
Karlstad den 12 juni 1920.

ERNST STRANDMAN.

Justeras:

GERDA HELLBERG. DAV. KARLSTRÖM.

Rätt utdraget intygas:

ERNST STRANDMAN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads läsestugor får härmed avgiva redogörelse för verksamheten under år 1919.

Läsestugorna hava även under detta år varit väl besökta: under vintern av i medeltal 350 pr dag, under sommaren hava besöken varit något färre. Läsestugan i Haga har varit den mest besökta. Respektive föreståndare hava enligt styrelsens uppfattning gjort sitt bästa för att betjäna de besökande och för att upprätthålla ordning, vilket senare dock under året varit svårare än förut. Å båda läsestugorna föras journaler enligt gjord bestämmelse.

Följande tidningar hava tillhandahållits, lika å båda läsestugorna: Arvika Tidning, Aftontidningen, Arvika Nyheter, Bergsl. Nyheter, Blå Bandet, Dagens Nyheter, Nationalkuriren, Reformatorn, Socialdemokraten, Stockholms Dagblad, Stockholmstidningen, Svenska Morgonbladet, Templaren, Värmlandsposten, Nya Folkets Röst och Göteborgsposten.

Karlstad den 11 juni 1920.

Enligt uppdrag:

K. P. LARSSON,
v. ordf.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 juni 1920.*

§ 430.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över från nykterhetsnämnden inkomna framställningar rörande *dels* föreslaget nedläggande av läsestugorna från och med den 1 oktober detta år, *dels* förslaget till fördelning för år 1921 av till nykterhetens befrämjande anslagna medel.

Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

dels att stadens läsestugor skola från och med den 1 oktober detta år nedläggas, samt att i samband därmed bemyndiga läsestugestyrelsen, att realisera läsestugornas inventarier, börande styrelsen därefter till stadsfullmäktige inkomma med slutredovisning för sin verksamhet och förvaltning;

dels att fördela de för år 1921 till nykterhetens befrämjande anslagna medel sålunda, att till nykterhetsnämndens förfogande anslås ett belopp av 500 kronor, till Vita Bandet för social verksamhet anslås 300 kronor och till Nykterhetsförningarnas Ungdomsavdelningar anslås att fördelas enligt förut fastställda grunder 300 kronor, ävensom att återstående medel skola reserveras för nykterhetens befrämjande, i enlighet med beslut, som framdeles kunna komma att av stadsfullmäktige fattas.

Mot beslutet att tillstyrka läsestugornas nedläggande anmälde herr Håkanson sin reservation.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 128.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över från nykterhetsnämnden ingivna framställningar angående *dels* nedläggande av läsestugorna *dels* ock fördelning av till nykterhetens befrämjande anslagna medel för år 1921.

Häröver hade drätselkammaren jämlikt sitt protokoll den 29 juni 1920, § 430, avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Särskilda motioner av Herrar Vendel och Noréus angående anslag till Karlstads Orkesterförening, Sängsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.]

Strälvandet att leda nöjeslivet in på sunda banor utgör ett viktigt moment i den allmänna folkuppfostran. Detta har varit länge insett, och i våra större städer, där den ekonomiska bärkraften det medgivit, ha också avsevärda belopp årligen offrats för detta ändamål. Helt naturligt har därvid den populäraste av de sköna konsterna, musiken, vunnit särskilt beaktande. Flere städer, även sådana med mindre invånarantal än Karlstad, ha anslagit medel till underhåll av stående orkester. Med riktig blick för betydelsen av musiklivets höjande ha också stadsfullmäktige i Karlstad, som för övrigt ej erbjuder så synnerligen mycket av förädlande förströelser, av donationsmedel anslagit 7,000 kronor till just detta ändamål. För att möjliggöra realiserandet av stadsfullmäktiges vackra tanke ha en del intresserade musikvänner och amatörer nu bildat en orkesterförening. Genom avtal med musikanförfaren vid Kungl. Värmlands regemente, direktör J. E. Isaksson, har föreningen förvissat sig om deltagande från ett antal yrkesmusiker, varjämte stadens musikamatörer i avsevärt antal ställt sig till förfogande. Orkesterföreningen har således gott hopp om att kunna skapa en efter våra förhållanden avpassad orkester, i stånd att för allmänheten framföra verkligt goda musikverk. Då amatörerna givetvis av intresse för den goda saken medverka kostnadsfritt, kan detsamma dock ej fordras av dem, som för sitt levebröd ägnat sig åt musiken. Icke blott härigenom utan även genom nödvändigheten att vid företagets början anskaffa en hel del behöfliga utensilier, såsom noter, notställare, ett och annat instrument m. m. bli kostnaderna första året givetvis stora. Härtill kommer, att orkesterföreningen saknar erfarenhet om den avslutning, som konserterna kunna påräkna från allmänhetens sida. Erfarenheten från andra håll ger dock vid handen, att åhörarefrekvensen ökas, ju mer allmänheten fått vänja

sig vid dessa nöjen. Orkesterföreningens avsikt vore att under första arbetsåret, oktober 1920 till april 1921 giva minst en konsert varje månad, såsom framgår av föreningens här bifogade stadgar. För företagets igångsättande är föreningen huvudsakligen hänvisad till bidrag av staden. Först sedan orkesterföreningen visat sig på nöjaktigt sätt ha verkat några år, öppnar sig utsikten till understöd av staten. Orkesterföreningen vågar därför vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige behagade, mot skyldighet från föreningens sida om redovisning, till dess förfogande ställa ovannämnda belopp 7,000 kronor, att av föreningen i mån av behov användas.

Karlstad den 10 juni 1920.

Enligt orkesterföreningens uppdrag:

VALDEMAR VENDEL.

Styrelsens ordförande.

*Stadgar för Karlstads Orkesterförening, antagna
vid konstituerande möte torsdagen den 10 juni 1920.*

§ 1.

Orkesterföreningen har till ändamål att anordna konserter, ägnade att höja intresset för orkestermusik, samt att för ändamålet om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Karlstad. I samarbete med till buds stående sångkrafter avser föreningen även att framföra goda körverk.

§ 2.

Föreningen har sitt säte i Karlstad, och dess verksamhetsområde omfattar i huvudsak Värmlands län.

§ 3.

Under arbetsåret, som omfattar månaderna oktober till april gives i regel minst en konsert i månaden.

§ 4.

Föreningen består av dels aktiva, dels passiva ledamöter.

Aktiva ledamöter äro de yrkesmusici, musikutövande amatörer, sångare och sångerskor, som efter kallelse av styrelsen deltaga i övningar och konserter.

Passiva ledamöter äro för musiklivets höjande intresserade personer, som erlägga en årsavgift av 15 kronor, vilken berättigar till tillträde till föreningens samtliga konserter.

Hedersledamot må efter styrelsens förslag på allmänt årsmöte kunna utses.

§ 5.

Föreningens angelägenheter handhas av en för tre år vald styrelse, bestående av 6 ledamöter och 3 suppleanter. Varje år avgå 2 ledamöter och 1 suppleant, vilka de två första åren utses genom lottning. Avgående ledamot kan återväljas.

§ 6.

Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassaförvaltare och bibliotekarie, antager dirigent samt fastställer löner och arvoden, där sådana ifrågakomma. Sekreteraren för styrelsens och årssammanträdenas protokoll samt upprättar medlemsförteckningen. Kassaförvaltaren handhar föreningens ekonomi, mottager dess inkomster och verkställer beslutade utgifter samt avlämnar årligen den 30 april avslutade räkenskaper till granskning av revisorerna.

Styrelsen, som sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, är beslutsmässig, då minst tre ledamöter äro närvarande.

§ 7.

Ordinarie årsmöte hålles i juni månad efter senast 8 dagar förut på lämpligt sätt utfärdad kallelse. Extra sammanträde hålles, då styrelsen anser nödigt, eller då minst 10 medlemmar av föreningen därom hos styrelsen anhålla.

§ 8.

Vid föreningens årsmöte tillämpas följande arbetsordning:

Val av ordförande vid mötet.

Godkännande av kallelsen.

Föredragning av styrelsens och revisorernas berättelse.

Beslut om décharge och därmed sammanhängande frågor.

Framställningar från styrelsen.

Val av styrelse.

Val av nya ledamöter i föreningen.

Val av två revisorer och revisorssuppleant.

Enskilda motioner, såvida de inkommit till ordföranden senast den 31 maj.

§ 9.

Varje medlem har en röst. Val förrättas med slutna sedlar, om framställning därom göres. Uppkommer vid val lika röstetal, bestämmes utgången genom lottning. I övriga fall äger ordföranden utslagsröst.

§ 10.

Revisorerna böra varje år före maj månads utgång till styrelsen avlämna sin berättelse rörande förvaltningen av föreningens räkenskaper.

§ 11.

Förslag till ändring eller tillägg i stadgarna böra till styrelsen ingivas senast före utgången av april månad.

Styrelsen äger att å ordinarie årsmöte till föreningens prövning hänskjuta inkomna förslag i sådant syfte, åtföljda av styrelsens yttrande.

För att sådant förslag skall anses antaget erfordras, att minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna därom förena sig.

Rätt avskrivet betygar

VALDEMAR VENDEL.

Till Drätselkammarens ordförande, Karlstad.

I anledning av att Stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 juni 1919 beslutat att för höjande av musiklivet i Karlstad på sätt, varom Stadsfullmäktige sedermera kunna komma att besluta, för åren 1919—1923 anslå ett belopp av 8,500 kronor, får styrelsen för Sängsällskapet M. S. (Muntra Sångare) och för sångföreningen Manhem härmed vördsamt anföra följande:

Förberörda sångkör, av vilka M. S. egt bestånd i nära 8 år och Manhem i omkring 30 år, utgöra sammanslutningar av sångare ur olika sociala skikt inom samhället och ha till uppgift att underhålla och stärka intresset för manskörsång i Karlstad.

De av körerna i fråga under de gångna åren hållna konserterna ha som bekant vunnit en så stor tillslutning från publikens sida, att det torde kunna förutsättas vara en allmän önskan, att dessa konserter icke endast allt framgent måtte bibehållas, utan därtill anordnas i allt större utsträckning än vad fallet varit under senare åren. I detta sammanhang torde det emellertid böra påpekas, att vid vissa konserttillfällen anskaffats särskilt goda sångförmågor från andra delar inom länet, solist från Stockholm samt orkesteraccompaniment, vilket allt medfört stora kostnader. Då härtill kommer, att såväl M. S. som Manhem vid flera tillfällen, ex. vid välgörenhetskonsalter o. s. v. ställt sig till förfogande för vederbörande, icke allenast utan kostnader utan även till och med för egen del fått vidkännas utgifter för sin medverkan samt under alla de gångna åren icke åtnjutit något pekuniärt understöd från stadens sida, är det icke att förundra sig över, att körerna under nästan alla de gångna åren haft att dragas med en mindre god ekonomisk ställning.

Vid sådant förhållande torde det likaledes vara tydligt, att en ökning av körernas uppträdande säkerligen komme att föranleda ökade kostnader, varför vi härmed vördsamt våga hemställa, att Drätselkammarens ordf. ville hos Stadsfullmäktige motionera om

att för anordnande av körkonserter i Karlstads domkyrka eller annan lämplig konsertlokal måtte ur här ovan anmärkta fond anslås ett belopp av 3,500 kronor till lika fördelning mellan Sångsällskapet M. S. och sångföreningen Manhem.

Karlstad den 14 juni 1920.

För Sångsällskapet M. S.

C. A. SVAHN,
ordf.

För Sångföreningen Manhem:

E. A. SJÖBERG,
ordf.

A. Regner.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 juni 1920.

§ 433.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över *dels* herr Vendels motion angående anslag till Karlstads Orkesterförening, *dels* herr Noréus motion om anslag till Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem.

Sedan antecknats, att stadsfullmäktige den 19 Juni 1919 beslutat att för höjande av musiklivet i Karlstad på sätt varom stadsfullmäktige sedermera kunde komma att besluta, för åren 1919—1923 anslå ett belopp av 8,500 kronor av fondräntemedel, beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta på det sätt bifalla motionerna, att av de sålunda anslagna medel skola utgå till Orkesterföreningen ett belopp av 5,000 kronor samt till sångsällskapet M. S. och sångföreningen Manhem till lika fördelning dem emellan 3,500 kronor, allt med skyldighet för vederbörande att till drätselkammaren inlämna redovisning för de bekomna medlens användning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.

§ 129.

Beredningsutskottet hade uppå remiss från stadsfullmäktige att avgiva yttrande

över dels Herr Vendels motion angående anslag till Karlstads Orkesterförening, dels ock Herr Noréus motion om anslag till Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat ullåtande på sätt närmare framginge av dess protokoll den 29 juni 1920, § 433.

Beredningsutskottet, som ansåg att särskilt med hänsyn till de stora personalkostnader, som orkesterföreningen hade att vidkännas, större delen av ifrågavarande belopp borde tillerkännas nämnda förening, beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte på det sätt bifalla motionerna, att av ifrågavarande medel skola utgå till vardera av Sångsällskapet M. S. och Sångföreningen Manhem 1,000 kronor och återstoden 6,500 kronor till orkesterföreningen att omedelbart utbetalas, med skyldighet för vederbörande att till drätselkammaren inlämna redovisning för de bekomna medlens användning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag i och för anslutning till Elektricitetsverkens ekonomiska förening u. p. a.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 13 februari 1919.

§ 3.

Föredrogs en hit inkommen framställning från Elektricitetsverkens ekonomiska förening u. p. a. rörande anslutning till densamma.

Efter föredragning härav och då medlemskap i föreningen syntes innebära stora fördelar beslöt Styrelsen för sin del ingå i föreningen på de i stadgarna föreslagna villkor; och skulle för detta ändamål ett anslag av 8,000: — kronor begäras av Stadsfullmäktige.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Karlstads Stads Elektricitetsverk, Karlstad.

På sin tid hade vår Direktör Wærn nöjet tillskriva Ingeniör Thalén med

förfrågan, om något beslut fattats rörande verkets event. inträde i vår förening. För att mera allsidigt belysa frågan taga vi oss härmed friheten översända nedanstående handlingar:

- a) Föreningens stadgar,
- b) Medlemsförteckning,
- c) Belysningsstyrelsens utlåtande till Stockholms stadsfullmäktige rörande S. E. E. F.

Eder insats utgör enligt förutvarande korrespondens Kr. 8,000: — och hava av hittills gjorda insatser endast 50 proc. inremitterats. Det torde vara överflödigt att ånyo i detalj ingå på de olika fördelar, som en anslutning till föreningen utgör för Edert verk, utan vilja vi endast i korthet framhålla, att, eftersom föreningen ständigt står i kontakt med de olika leverantörerna och träffar avslutningar för sammanlagda inköpskvantiteterna för ett större antal elektricitetsverk, den självfallet erhåller bättre priser än de, som ett enskilt verk kan betinga sig; speciellt bedja vi få framhålla rådande uppgörelser i glödlampor, mätare, installationsmateriel och jordkablar.

Beträffande Föreningens organisation bedja vi särskilt få påpeka, att resp. medlemmar i enlighet med stadgarna skola erhålla 6 proc. ränta å inbetalda insatser samt att överskottet, sedan utdelning och avskrivningar frångämits, ristöras till medlemmarna i proportion till de gjorda köpen. På detta sätt bliva ju medlemmarnas intressen synnerligen väl garderade, så mycket mer som förmedlingsprovisionerna årligen av styrelsen fastställas. De utgöra f. n. 1—3 proc. beroende på avslutningarnas storlek. Vid vissa varuslag såsom ledningsmateriel och mätare debiterar föreningen intet direkt pålägg utan ordnar saken genom årsbonifikation.

Vi emotse med intresse Edra vidare meddelanden i frågan samt teckna

Högaktningsfullt

För Svenska Elektricitetsverkens Ekonomiska Förening u. p. a.

FRED. WÆRN.

Förteckning över medlemmar i Svenska Elektricitetsverkens Ekonomiska Förening u. p. a.

Göteborgs Stads Gas- & Elektricitetsverk, Göteborg.

Lunds Stads Tekniska Verk, Lund.

Dejefors Kraft- & Fabriks Aktiebolag, Dejefors Bruk,

Kalmar Stads Gas- & Elektricitetsverk, Kalmar.

Upsala Stads Elektricitetsverk, Upsala.

Gefle Stads Elektricitetsverk, Gefle.
Stockholms Gas- & Elektricitetsverk, Stockholm.
Halmstads Elektricitetsverk, Halmstad.
Malmö Stads Gas- & Elektricitetsverk, Malmö.
Falu Elektriska Belysnings Aktiebolag, Falun.
Aktiebolaget Västerviks Elektricitetsverk, Västervik.
Hemsjö Kraftaktiebolag, Karlshamn.
Örebro Stads Elektricitetsverk, Örebro.
Finsjö Kraftaktiebolag, Oskarshamn.
Kraftaktiebolaget Gullspång—Munkfors, Mariestad.
Sundsvalls Gas- & Elektricitetsverk, Sundsvall.
Sköfde Stads Elektricitetsverk, Sköfde.
Brännkyrka Elektriska Distributions A.-B., Älvsjö.
Jönköpings Elektricitetsverk & Spårvägar, Jönköping.
Eskilstuna Stads Elektricitetsverk, Eskilstuna.
Djursholms Elektricitetsverk, Djursholm.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 juni 1920.*

§ 434.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om anslag i och för anslutning till Elektricitetsverkens Ekonomiska Förening u. p. a.

Enär, enligt vunna upplysningar, den föreslagna anslutningen till ifrågavarande förening skulle komma att tillföra staden ej obetydliga fördelar i ekonomiskt avseende, särskilt med hänsyn till inköp av materialier, beslöt drätselkammaren heinställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål ställa till belysningsstyrelsens förfogande ett anslag av 8,000 kronor, att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 130.

I enlighet med en av belysningsstyrelsen därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt beredningsutskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte ställa till belysningsstyrelsens förfogande i och för anslutning till Elektricitetsverkens Ekonomiska Förening u. p. a. ett anslag av 8,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Herr A. Norsells m. fl:s motion angående anslag för mottagande av
Antwerpenkören.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enligt till Styrelsen för Värmländska Sångarförbundet ingånget meddelande kommer den Svenska Antwerpenkören (omkring 140 utvalda sångare), som skall representera Sverige på manskörsångens område vid de Olympiska spelens invigning, torsdagen den 5 instundande augusti till Karlstad för att hålla konsert kl. 7,30 e. m. i härvarande domkyrka.

Styrelsen för Svenska Sångarförbundet har, såsom av bifogad skrivelse framgår, hos Värmländska Sångarförbundets styrelse anhållit, bland annat, om hjälp vid inkvartering av körens medlemmar.

Styrelsen har, understödd av sångintresserade personer inom samhället, lyckats skaffa logi och kosthåll åt de flesta av sångarne under deras uppehåll härstädes (fr. o. m. 5 augusti kl. 3,45 e. m. till och med 6 augusti kl. 8,10 f. m., då avresa äger rum till Åmål o. s. v.).

Ännu återstår dock en del arbete för styrelsen för att sångarne skola bli på ett fullt värdigt sätt emottagna. I sådant hänseende får styrelsen för Värmländska Sångarförbundet härmed vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till inkvarterings- och representationskostnader för mera nämnda kör anslå 1,000 kronor.

Styrelsen har sig bekant att för körens mottagande i Kristinehamn stads-

fullmäktige därstädes beviljat 700 kronor och för dess och Amerikakörens mottagande en annan stad anslagit ett belopp om tillsammans 2,000 kronor.

Karlstad den 24 juli 1920.

För Värmländska Sångarförbundet:

CARL A. SVAHN,

v. ordf.

E. Svensson.

Upplages som motion:

A. NORSELL.

VALDEMAR VENDEL.

HUGO SEVERIN.

Till Styrelsen för Värmländska Sångarförbundet!

Från styrelsen för Olympiska Spelen i Antwerpen 1920 har på sin tid inbjudan ingått till Svenska Sångarförbundet att med en sångkör representera svensk sång vid nämnda spel och har såsom styrelsen redan vet en sådan sångkör sammansatts till vilken kör även edert förbund utsett ett visst antal sångare.

Kören samlas i Stockholm för samrepetition den 29, 30 och 31 juli, samt giver sin första konsert i Stockholm å Hasselbacken söndagen den 1 augusti.

För att anskaffa en del medel till den dyrbara resan, konserterar kören på utresan i följande svenska städer: Västerås den 2 aug., Örebro den 3 aug., Kristinehamn den 4 aug., Karlstad den 5 aug., Åmål och Vänersborg den 6 aug., Göteborg den 7 aug., Varberg och Halmstad den 8 aug., Hälsingborg den 9 aug., Malmö den 10 aug. Den 11 aug. avreser kören över Trelleborg, Sassnits, Berlin, Köln till Antwerpen.

För vår resa inom Sverige hava vi försökt få egna 3 eller 2 klass sovvagnar i vilka vi tänkte oss kunna tillbringa nätterna då vi ju veta vilka svårigheter det är att å de olika platser vi besöka logera 140 och 150 man. Detta möter dock så stora svårigheter i kostnadshänsyn att vi blivit tvungna uppgiva denna plan. Vi nödgas därför nu vända oss till Värmländska Sångarförbundets styrelse med en vördsam förfrågan huru vida styrelsen ville hjälpa oss med våra tillämnade konserter i Kristinehamn den 4 aug. och Karlstad den 5 aug. samt med inkvartering av våra sångare. Då det torde vara svårt att inkvartera så många sångare i familjer vilja vi nämna att vi äro tacksamma även för inkvartering i t. ex. skollokaler som ju vid denna tid på året äro lediga.

Tacksam för ett benäget svar till undertecknad Hultquist hava vi äran teckna för Svenska Sångarförbundets Styrelse.

Med utmärkt högaktning

C. E. TAUBE,
v. ordf.

Gust. Hultquist,
dirigent och sekreterare.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 26 juli 1920.*

§ 460.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över herr Norsells m. fl:s motion angående anslag till mottagande av Antwerpenkören; och beslöt drätselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anslå ett belopp av 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 131.

I enlighet med därom av Herr Norsell m. fl. väckt motion, som av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt beredningsutskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till Antwerpenkörens mottagande här i staden anslå ett belopp av 1,000 kronor, att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Saluhallsstyrelsens framställning angående utförande av vissa målningsarbeten i saluhallen.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med Saluhallsstyrelsen i Karlstad den 28 juli 1920.

§ 48.

Då utförandet av en del målningsarbeten i Saluhallen visat sig behövliga, hade från Målaremästare A. G. Frödin infordrats kostnadsförslag på ifrågavarande arbetens utförande och hade nu följande anbud inkommit:

Kostnadsförslag å diverse målningsarbeten i Saluhallen med tillsläppning av alla materialier.

Koperativa fiskaffären ommålas väggarna invändigt	75: 60
Klarkvistiska „ „ fondväggen	13: 20
Väggen vid södra ingången samt inre dörrpartiet	22: 90
Framsidor å diskarna på n:r 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 53, 54, 55	79: 86
Butiken n:r 17 ommålas helt, putsen lagas	90: 20
Väggarna vid norra ingången	47: 52
Butikerna n:r 51, 55, 57 målas helt	196: 32
Väggarna kring nordöstra ingången	26: 40
Bättring av bjälkar samt målning av 4 st. pelare	105: 60
Allt nytt i taket målas fullständigt	773: 50
Västra gavelväggen ovanför läktaren strykes med kalkfärg	120: —
Ytterportarna till sydvästra och nordvästra ingångarna målas på yttre sidorna	39: —
9 st. stolpar vid fiskavdelningen målas	13: 50
Tvättning av tak i n:r 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11	171: —
Butikerna n:r 10, 11, fondväggarna ommålas	40: 25
Butik n:r 9, lagning av väggarna samt ommålas helt	72: 40
„ „ 7, 8, lagning och bättring av väggarna	15: —
Väggarna vid sydöstra ingången samt vid soprummet lagas samt ommålas	84: 50
Butikerna n:r 2, 3, 4, 5, 6, lagning och bättring av fondväggarna ...	50: —
Butik n:r 1 Segers brödaffär paneltak och dito väggar målas fullständigt ..	160: —

Kronor 2,196: 85.

Arbetet utföres på följande sätt, det gamla påbättras, spacklas där så behövs

samt bättras och strykes 1 gång. Det nya pågrundas, schellackeras, spacklas och strykes 2 gånger.

Karlstad den 16 juli 1920.

A. G. FRÖDIN.

Sedan anbudet ifråga granskats, dels av styrelseledamoten, byggmästare E. Forsgren, och dels av Stadsbyggmästaren, utan att därvid anledning till anmärkning framkommit, beslöt Styrelsen antaga detsamma och skulle arbetet, med hänsyn till lämpligheten och nödvändigheten av att detsamma utfördes under sommaren, omedelbart igångsättas.

I detta sammanhang beslöt Styrelsen hos Stadsfullmäktige hemställa att Stadsfullmäktige ville i och för utförandet av förenämnda målningsarbeten anvisa ett belopp av Kr. 2,196:85.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 augusti 1920.

§ 470.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges ordförande hade drätselkammaren att yttra sig över en av saluhallsstyrelsen gjord framställning om ett anslag å kronor 2,196:85 för utförandet av vissa målningsarbeten i saluhallen.

Drätselkammaren beslöt tillstyrka framställningen och sålunda hemställa, att stadsfullmäktige ville i och för utförandet av ifrågavarande målningsarbeten anvisa ett belopp av kronor 2,196:85 att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.

§ 132.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över en av saluhallsstyrelsen gjord framställning om anslag för utförande av vissa målningsarbeten

i saluhallen, vilken framställning av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa:

att stadsfullmäktige ville i och för utförandet av ifrågavarande målningensarbeten anvisa ett belopp av kronor 2,196:85 att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom ultiavering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående bemyndigande att försälja tomter inom kvarteret Löjtnanten.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 6 september 1920.*

§ 511.

Som åtskilliga framställningar till drätselkammaren gjorts angående inköp av tomter i ännu ej reglerade kvarteret Löjtnanten i Klara, utgörande del av det område av säteriet Sandbäcken, som bibehållits under stadens äganderätt, beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att avstyckningsvis försälja tomter inom nämnda kvarter i enlighet med av stadsingeniören fastställd avstyckningsplan och med i huvudsak enahanda byggnadsföreskrifter, som gälla för de kvarter inom stadsdelen Klara, för vilka öppet byggnadssätt tillämpas.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden
i Karlstad den 14 juli 1920.*

§ 141.

Godkändes en av stadsingeniören uppgjord avstyckningsplan avseende blivande kvarteret Löjtnanten i Klara, utgörande del av det område av säteriet Sandbäcken,

som bibehållits under stadens äganderätt; och beslöt byggnadsnämnden uttala sig för, att för området skulle tillämpas i huvudsak de byggnadsföreskrifter, som gälla i avseende å de kvarter inom stadsdelen Klara, för vilka öppet byggnadssätt tillämpas.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 133.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning, beslöt beredningsutskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att avstyckningsvis försälja tomter inom kvarteret Löjtnanten i Klara i enlighet med av stadsingeniören fastställd avstyckningsplan och med i huvudsak enahanda byggnadsföreskrifter, som gälla för de kvarter inom stadsdelen Klara, för vilka öppet byggnadssätt tillämpas.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående bemyndigande att för stadens
räkning inköpa tomter och tomtdelar inom kvarteren Järven
och Heimdal m. fl.**

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 september 1920.

§ 503.

Sedan Drätselkammaren den 23 augusti 1920 uppdragit åt fastighetsförvaltaren att efter samråd med Stadsingeniören underhandla med Alfred Andersson i Baggetorp angående förvärv åt staden av Andersson tillhöriga tomter och tomtdelar å Herrhagen, så hade fastighetsförvaltaren nu anmält, att Andersson i skriftlig handling förbundit sig att till staden försälja samtliga Andersson tillhö-

riga tomter och tomtdelar å Herrhagen med därå uppförda byggnader för en köpeskilling av 40,000 kronor, vilket erbjudande gällde under förutsättning att Stadsfullmäktige antog detsamma under innevarande september månad.

Enligt av Stadsingeniören verkställd utredning utgjorde det område, varå Andersson innehade lagfart, 92,407:03 kvadratfot, vilken areal inginge i följande tomter, nämligen i kvarteret Järven tomterna N:ris 344—347, i kvarteret Heimdal tomterna N:ris 179—182, i kvarteret Idun tomterna N:ris 165—168, 170, 174, 175 och 177 samt i kvarteret Vesslan tomterna N:ris 353—357, 361 och 362.

Ehuru de å området befintliga byggnaderna representerade ett skäligen ringa värde, fann Drätselkammaren likväl med hänsyn till önskvärdheten för staden att komplettera sitt markinnehav å Herrhagen det begärda priset ej oskäligt, och beslöt kammaren fördenskull hos Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att för stadens räkning inköpa ifrågavarande mark å Herrhagen för en köpeskilling av 40,000 kronor och på de villkor i övrigt, varom överenskommelse kunde träffas, samt för ändamålet ställa till Drätselkammarens förfogande nämnda belopp, 40,000 kronor, att anskaffas genom upplåning å högst 40 års betalningstid; ävensom

att Stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 134.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 6 september 1920, § 503, gjord framställning angående inköp av Alfred Andersson i Baggetorp tillhöriga tomter och tomtdelar å Herrhagen, beslöt utskottet hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att för stadens räkning inköpa Alfred Andersson tillhöriga 92,407,03 kvadratfot mark, vilken areal inginge i följande tomter, nämligen i kvarteret Järven, tomterna n:ris 344—347, i kvarteret Heimdal tomterna n:ris 179—182, i kvarteret Idun tomterna n:ris 165—168, 170, 174, 175 och 177 samt i kvarteret Vesslan tomterna n:r 353—357, 361 och

362, allt för en köpeskilling av 40,000 kronor och på de villkor i övrigt, varom överenskommelse kunde träffas samt för ändamålet ställa till drätselkammarens förfogande nämnda belopp, 40,000 kronor, att anskaffas genom upplåning å högst 40 års betalningstid;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om bemyndigande att försälja tomtplats inom kvarteret Oxen.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 23 augusti 1920.

§ 493.

Från Oscar Molinders möbelfabrik i Karlstad hade inkommit följande framställning angående inköp av tomtplats i kvarteret Oxen;

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad anhåller härmed att få inköpa en tomtplats om c:a 10,000 kv.-fot å Strömsholmsområdet sydost om det av firman Herman Geijer & C:o inköpt område för uppförande av en mindre möbelfabrik, till pris och villkor som av drätselkammaren tidigare fastställts.

Högaktningsfullt
OSCAR MOLINDER”.

Enligt av stadsingenjören lämnad utredning skulle till sökanden lämpligen kunna försäljas ett å en nu företedd kartskiss utmärkt tomtområde om 913 kvadrater i föreslagna kvarteret Oxen, sydost om det till Herman Geijer & C:o Aktiebolag försålda tomtområdet, med skyldighet till inlösen av 198 kvadrater gatumark.

Det antecknades att förslag till stadsplan för ifrågavarande till industritomter avsedda del av stadsområdet för närvarande vore på Kungl. Maj:ts prövning beroende.

Då drätselkammaren, som redan tidigare, med hänsyn till önskvärdheten av att industriområdet snarast möjligt finge tagas i bruk för sitt ändamål tillstyrkt liknande ansökningar, fann ett pris av 40 öre pr kvadratfot för tomtmarken och 20 öre pr kvadratfot för gatumarken skäligt, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren, att, under förbehåll av den föreslagna stadsplanens fastställande ävensom av vederbörligt medgivande för staden att avyttra tomter från det i planen ingående området, till Oscar Molinder försälja ett tomtområde om 913 kvadratmeter i föreslagna kvarteret Oxen, sydost om det till Herman Geijer & Co Aktiebolag försålda tomtområdet, mot en köpeskilling beräknad, därest staden får fritt bestämma över priset, efter 40 öre pr kvadratfot, och i annat fall på sätt Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva, och med skyldighet för köparen, dels att inlösa gatumarken utmed tomten efter ett pris av 20 öre pr kvadratfot, dels att utan ersättning underkasta sig de jämkningar i avseende å tomtens areal, som vid blivande tomtindelning möjligen visa sig nödiga, än även de särskilda byggnadsbestämmelser, som kunna bliva för området fastställda, och dels att ej påfordra utläggande av gator och ledningar till området så länge nuvarande vägen hålles vid makt.

Som ovan.

In fidem;
H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 135.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att avgiva yttrande över en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 23 augusti 1920, § 493, gjord framställning angående bemyndigande att till Oscar Molinder försälja tomtplats inom kvarteret Oxen, beslöt efter tagen del av handlingarna, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning om kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångläraren N. Fr. Lindh.

*Utdrag av protokoll vid sammanträde hos
Karlstads folkskolestyrelse den 20 januari 1920.*

§ 21.

Följande skrivelse hade inkommit:

”Till Karlstads stads folkskolestyrelse.

Undertecknad får härmed hos folkskolestyrelsen vördsamt anhålla om framställning till Karlstads stadsfullmäktige om pension för min sångläraretjänst vid härvarande folkskolor, vilken pension begäres utgå med 360 kr. per år, samt för läraretjänsten med samma belopp och under enahanda villkor, som komma att gälla för övriga nu avgångna lärare; och anhålles, att denna framställning göres så tidigt, att ansökan om avgång från mina tjänster må före den 1:sta nästa maj till folkskolestyrelsen kunna ingivas.

Karlstad den 12 januari 1920.

N. FR. LINDH.”

På förslag av byggnads- och ekonominämnden beslöt folkskolestyrelsen föreslå stadsfullmäktige att bevilja folkskolläraren N. Fr. Lindh en kommunal tilläggspension, beräknad efter 60 procent såväl av det beloopp, varmed staden bidragit till hans slutlön såsom folkskollärare som, av hans särskilda sånglärarlön, att utgå från och med den dag, då han efter erhållet avsked frånträder sina löneförmåner vid skolan.

In fidem:

BROR A. LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos pensionerings-
kommittén i Karlstad den 8 april 1920.*

§ 9.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommitterade att yttra sig över en av folkskolestyrelsen gjord framställning om kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångläraren N. Fr. Lindh.

I detta sammanhang hade från herr Lindh inkommit följande skrivelse: Bil. § 9, 1920.

Efter överläggning i ärendet beslöto kommitterade tillstyrka, att stadsfullmäktige måtte bevilja folkskolläraren N. Fr. Lindh en kommunal tilläggspension, beräknad efter 60 proc. såväl av det belopp, varmed staden bidragit till hans slutavlöning såsom folkskollärare, som av hans särskilda sånglärarelön, att utgå från och med den dag, han efter erhållet avsked frånträder sin ordinarie lärarebefattning vid skolan, och intill dess pensionsfrågan för folkskollärarne inom distriktet blivit i sin helhet ordnad.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Till Ordföranden i kommittén för uppgörande av förslag till pensionering av stadens tjänstemän m. fl.

Då undertecknad den 18 nästa juli inträder i pensionsåldern och på grund härav hos Karlstads stads folkskolestyrelse hemställt att denna styrelse ville ingå till Karlstads stadsfullmäktige med framställning till pensioneringskommittén för yttrande och förslag, tillåter jag mig härmed meddela, att jag ovannämnda dag uppnår 60 levnads- och 36 ¹⁰/₁₂ ordinarie tjänsteår, därav 22 ¹/₂ år vid Karlstads folkskolor.

Vidare meddelas, att min översånglärarelön som från början utgått med 600 kronor för 8 veckotimmar, som ligga *utom* ordinarie lärares tjänstetid, icke under denna tid varit föremål för annan reglering än att kristidstillägg utgått å den samma under de två senaste åren, ett förhållande, som jag anhåller få påpeka för pensioneringskommittén, ifall den kan anse skäl föreligga att, ehuru ingen framställning därom blivit gjord till folkskolestyrelsen, blivande pensionen bör utgå med 600 kr. per år eller med 60 proc. å 1,000 kronor, som nu utgå, och vartill lönen för flera år sedan bort vara reglerad.

Vördsamt
N. FR. LINDH.

Karlstad den 16 mars 1920.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 19 april 1920.*

§ 222.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över

folkskolestyrelsens framställning om kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångläraren N. Fr. Lindh.

I detta ärende hade pensioneringskommittén avgivit infortrat utlåtande; och beslöt drätselkammaren, med biträdande härav hemställa, att stadsfullmäktige måtte bevilja den begärda pensionen på sätt pensioneringskommittén föreslagit, med rätt för pensionären att å pensionsbeloppet åtnjuta fastställt kristidstillägg, dock ej s. k. grundplåt, ävensom bestämma, att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Transsumt av protokoll vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 29 juni 1920.*

§ 66.

Den 15 januari 1920 hade Översångläraren N. Fr. Lindh hos Folkskolestyrelsen anhållit om framställning till stadsfullmäktige om kommunal tilläggspension att utgå med 360 kronor för sångläraretjänsten samt för hans folkskolläraretjänst med samma belopp och under enahanda villkor, som komme att gälla för övriga avgående lärare. Vid sammanträde den 20 januari hade folkskolestyrelsen beslutat hos stadsfullmäktige föreslå kommunal tilläggspension för Herr Lindh i full komlig överensstämmelse med ovannämnda anhållan.

Under ärendets behandling inom pensioneringskommittén hade herr Lindh därefter den 16 mars till kommitténs ordförande inlämnat följande skrivelse:

”Till Ordföranden i Kommittén för uppgörande av förslag till pensionering av stadens tjänstemän m. fl,

Då undertecknad den 18 nästa juli inträder i pensionsåldern och på grund härav hos Karlstads stads folkskolestyrelse hemställt, att denna styrelse ville ingå till Karlstads stadsfullmäktige med framställning om kommunal pension för mig i min egenskap av översånglärare vid Karlstads folkskolor, och stadsfullmäktige remitterat denna folkskolestyrelsens framställning till Pensioneringskommittén för yttrande och förslag, tillåter jag mig härmed meddela, att jag ovannämnda dag uppnår 60 levnads- och $36\frac{10}{12}$ ordinarie tjänsteår, därav $22\frac{1}{2}$ år vid Karlstads folkskolor,

Vidare meddelas, att min översånglärarelön, som från början utgått med 600 kr. för 8 veckotimmar, som ligga *utom* ordinarie lärars tjänstetid, icke under denna tid varit föremål för annan reglering än att kristidstillägg utgått å densamma under de två senaste åren, ett förhållande, som jag anhåller få påpeka för pensioneringskommittén, ifall den kan anse skäl föreligga att, ehuru ingen framställning därom blivit gjord till folkskolestyrelsen, blivande pensionen bör utgå med 600 kr. pr år eller med 60 % å 1,000 kr., som nu utgå, och vartill lönen för flera år sedan bort vara reglerad.

Vördsamt
N. FR. LINDH.

Karlstad den 16 mars 1920^a.

Pensioneringskommittén hade emellertid vid sammanträde den 8 april fattat samma beslut som folkskolestyrelsen, vilket beslut drätselkammaren sedermera vid sammanträde den 19 april biträtt. Vid ärendets behandling inom beredningsutskottet hade detsamma blivit till folkskolestyrelsen återremitterat för yttrande angående herr Lindhs till pensioneringskommittén ingivna skrivelse.

Efter ärendets återremitterande till folkskolestyrelsen hade slutligen herr Lindh även inkommit till styrelsen med följande skrivelse:

”Till Karlstads Folkskolestyrelse.

På grund av att Karlstads stadsfullmäktiges beredningsutskott till Folkskolestyrelsen remitterat den skrivelse, jag till ordföranden i kommittén för uppgörande av förslag till pensionering av stadens tjänstemän avlämnat, anhåller jag få meddela, att, då ordföranden i denna kommitté från mig infortrade vissa upplysningar i ärendet, jag samtidigt tillät mig fäsla pensioneringskommitténs uppmärksamhet vid det sakförhållandet, att min sånglärarelön ej i likhet med folkskollärarelönerna varit reglerad under den rätt långa tjänstetiden, vadan fog syntes föreligga för en högre pension än 360 kr. för denna tjänst:

Jag måste nämligen anse min sångläraretjänst motsvara en med folkskolläraretjänst förenad organistbefattning, vars *minimilön* för skolkantorsbefattning med begränsad tjänstgöring är föreslagen att utgå med 1,200 kr.

Men samtidigt måste betonas, att min tjänstgöring i regel med 36 timmar i veckan och med sammanslagna klasser varit tung och krävande.

I Örebro, där särskild sånglärare finnes, som tillika är folkskollärare, har denne på grund av det tunga arbetet en tjänstetid av allenast 25 timmar i veckan.

Anhåller, att Folkskolestyrelsen vid förnyad prövning av ärendet ville beakta, vad jag tillåtit mig anföra.

Karlstad den 27 maj 1920.

Vördsamt
N. FR. LINDH.”

På förslag av sin ekonominämnd beslöt nu folkskolestyrelsen, att då det måste anses principiellt oriktigt att bevilja pension på högre belopp än det under tjänstgöringstiden utgångna lönebeloppet, fasthålla vid sitt den 20 januari i överensstämmelse med herr Lindhs egen anhållan framlagda förslag till kommunal tilläggspension för honom.

In fidem:

BROR A. LARSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 september 1920.*

§ 136.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens framställning om kommunal tilläggspension åt folkskolläraren och översångsläraren N. Fr. Lindh, över vilken framställning pensioneringskommittén och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden.

Efter det beredningsutskottet på förekommen anledning återremitterat ärendet till folkskolestyrelsen samt denna styrelse ånyo yttrat sig i ärendet, återupptog nu utskottet detsamma till behandling; och beslöt utskottet, i enlighet med vad nämnda delegationer föreslagit, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja folkskolläraren och översångsläraren N. Fr. Lindh en kommunal tilläggspension beräknad efter 60 proc. såväl av de belopp, varmed staden bidragit till hans slutavlöning, som folkskollärare, som av hans särskilda sånglärarelön, att utgå från och med den dag han efter erhållet avsked frånträder sin ordinarie lärarebefattning vid skolan och intill dess pensionsfrågan för folkskollärarna inom distriktet blivit i sin helhet ordnad, med rätt för pensionären att å pensionsbeloppet åtnjuta fastställt kristidstillägg dock ej så kallad grundplåt;

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma att för ändamålet erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	11 September.	N:o 13.
-------	---------------	---------

Karlstads vattenlednings- och avloppsverks årsberättelse år 1919.

Till Drätselkammaren.

Härmed får jag överlämna följande

Berättelse

beträffande

Karlstads vattenlednings- och avloppsverk år 1919.

A. Vattenledningsverket.

I. Verkets värde och nyanläggningar:

Vattenledningsverkets anläggningskostnad och bokförda värde var $\frac{81}{12}$ 1918 följande:

	Anläggningskostnad:	Bokfört värde 31 dec. 1918;
Byggnader och vattentorn	Kr. 186,119: 23	Kr. 129,294: 61
Filter, bassänger och brunnar	» 268,001: 63	» 204,387: 83
Driftapparater	» 60,030: 98	» 27,853: 08
Huvudrörnätet	» 514,586: 44	» 387,353: 77
Servisledningar	» 32,301: 65	» 21,446: 29
	Kr. 1,061,039: 93	Kr. 770,335: 58

Under år 1919 hava tillkommit följande anläggningar:

Huvudledningar:

- 1) I Fryksdalsgatan från Kvarnbergsgatan fram till tomt 115 i kv. Liljan 6" huvudledning för en kostnad av Kr. 5,647: 30
(Anslag i Stadsfullm. $\frac{21}{11}$ 1918 kr. 5,150: —)

- 2) För kvarteret *Mimer* har 6" vattenledning utsträckts i John Erikssonsgatan för en kostnad av Kr. 1,981: 63
Ledningen i fråga är fortsättning av de arbeten, som 1917 påbörjades och vartill Stadsfullmäktige beviljade anslag 19 april 1917.
- 3) För kvarteren *Viskan*, *Trumman* och *Trumpeten*, hava 6" huvudledningar i Regements- och Odengatorna utlagts enligt Stadsfullmäktiges beslut av $\frac{19}{6}$ 1919 för en kostnad av Kr. 3,293: 32 Kr. 10,922: 25
(Anslag härtill kr. 4,500: —. Jämför efterföljande redogörelse för samtidigt utförda avloppsledningarne för samma kvarter.)

Servisledningar:

Härtill var i staten för 1919 upptaget ett förslagsanslag av kr. 2,000: —. Den livliga egnahemsbyggnadsverksamheten under året har föranlett betydligt större antal servisledningar än som kunnat förutses. Kostnaderna för anlagda servisledningar ha varit.....

5,785: 31

Kr. 787,043: 34

Avskrivningar:

Enligt fastställda amorteringsplanen har avskrivning skett med 21,525: 75
Bokfört värde $\frac{31}{12}$ 1919 Kr. 765,517: 59

Verkets anläggningskostnad och bokförda värde $\frac{31}{12}$ 1919 fördelar sig sålunda:

	Anläggningskostnad:	Bokfört värde 31 dec. 1919:
Byggnader och vattentorn	Kr. 186,119: 23	Kr. 125,806: 17
Filter, bassänger och brunnar	» 268,001: 63	» 199,463: 56
Driftapparater	» 60,030: 98	» 26,233: 69
Huvudrörnätet	» 525,508: 69	» 388,003: 78
Servisledningar	» 38,087: 16	» 26 010: 39
	Kr. 1,077,747: 69	Kr. 765,517: 59

II. *Vattenledningsverkets drift och underhåll m. m.:*a) *Vattenförbrukningen:*

Totala vattenförbrukningen har varit 1,102,640 m³
och beräknas fördela sig sålunda:

Hushållsförbrukningen 762,292 »
Industriell förbrukning o. d. 229,689 »
Allmänna behov (jämte offentliga vattenkastare) 96,000 »
Verkets egen förbrukning + läckage 14,659 »

Maximiförbrukningen pr dygn 4,200 m³ inträffade ¹⁰/₇ och minimiförbrukningen 1,790 m³ ⁶/₁.

Fördelad pr mantalskriven innevånare (³¹/₁₂ 1919 18,922 inv.) ställer sig förbrukningen sålunda:

Maximum.....	222 liter pr inv. och dygn
Medium	159 » » » » »
Minimum	94 » » » » »

Sammanställning av vattenförbrukningen under åren 1900—1919.

	Totalförbrukningen:	Dygnsförbrukning pr inv.:		
		max.	med.	min.
1900	267,077 kubikm.	158 lit.	61 lit.	20 lit.
1901	306,648 »	145 »	67 »	34 »
1902	285,096 »	114 »	61 »	32 »
1903	312,088 »	119 »	63 »	30 »
1904	384,038 »	105 »	72 »	26 »
1905	459,945 »	163 »	84 »	47 »
1906	454,962 »	179 »	80 »	18 »
1907	521,466 »	153 »	88 »	44 »
1908	605,460 »	144 »	100 »	56 »
1909	681,562 »	162 »	112 »	77 »
1910	739,187 »	177 »	118 »	66 »
1911	721,213 »	183 »	111 »	51 »
1912	702,010 »	162 »	107 »	47 »
1913	813,230 »	188 »	120 »	42 »
1914	862,730 »	207 »	126 »	63 »
1915	833,650 »	181 »	122 »	48 »
1916	880,590 »	194 »	129 »	54 »
1917	953,050 »	215 »	138 »	81 »
1918	1,050,130 »	232 »	153 »	57 »
1919	1,102,640 »	222 »	159 »	94 »

b) Filterdriften:

Verkets 4 filter hava under året varit i ständig drift med undantag endast för de tider då ett filter i sänder varit avstängt för ränsning och sandbäddens påfyllning.

Antalet filterränsningar: Filter N:o 1: 24 ggr.

»	»	2: 25 »
»	»	3: 28 »
»	»	4: 13 »

Filterhastigheten som i allmänhet varit 50 å 60 m/m pr timme har icke överstigit 100 m/m pr timme.

Kontrollering av vattnets beskaffenhet i bakteriologiskt-hygieniskt hänseende har skett i likhet med föregående år vid Stockholms Vattenledningsverks laboratorium genom Dr H. Huss. 17 st. provserier om inalles 63 st. vattenprov hava kontrollerats.

III. Årskostnader m. m.:

Årets utbetalningar jämförda med de i staten beräknade framgå av bilagda »statavräkning».

De verkliga årskostnaderna utgöra enligt bil. avskrift av »förlust och vinstkontot» kr. 147,697: 65.

För underhåll, drift och allmänna. utgifter visar statavräkningen en avsevärd ökning mot vad i staten beräknats, beroende på den ytterligare stegring av arbetare-avlöningar och kostnaderna för materialier, som under 1919 ägt rum. Emellertid hava verkets inkomster med anledning av förhöjda taxor stegrats så att totalbristen i verkligheten blivit mindre än som beräknats i staten. Detta förklarar att Drätselkammaren icke behöft ingå till Stadsfullmäktige med begäran om fyllnadsanslag för täckandet av de ökade utgifterna.

Fördelat pr kbm. från pumpstationen distribuerat vatten ställer kostnaden sig sålunda:

$$\frac{14769765}{1102640} = 13,3 \text{ öre pr kbm.}$$

B. Avloppsverket.

I. Verkets värde och nyanläggningar:

Avloppsverkets anläggningskostnad och bokförda värde var ^{31/12} 1918 följande:

	Anläggningskostnad:	Bokfört värde 31 dec. 1918:
Byggnader (pumpstation m m.)	Kr. 31,311: 71	Kr. 23,998: 20
Driftapparater (pumpar m. m.)	» 18,265: 48	» 9,702: 04
Huvudrörnätet	» 426,639: 57	» 320,988: 68
Servisledningar	» 20,911: 31	» 11,131: 19
	Kr. 497,128: 07	Kr. 365,820: 11

Under året hava tillkommit:

Huvudledningar:

- 1) I *Fryksdalsgatan* i samband med vattenledningens utsträckning från *Kvarnbergsgatan* till tomt 115 i kvarteret *Liljan* avloppsledning, dragande en kostnad av Kr.
- 2) För *kvarteret Mimer*, avloppsledningar för en kostnad av Kr.

4,776: 41

3,524: 45

mäktige 19 april 1917 beviljade anslag. Av detta anslag återstår nu $\frac{1}{4}$ 1920 oanvända kr. 1,315: 71.

- 3) För *Viskan, Trumman och Trumpeten* avloppsledningar enligt Stadsfullmäktiges beslut av $\frac{19}{6}$ 1919 anlagda samtidigt med vattenledningen för en kostnad av Kr. 5,009: 53
 Sammanlagda kostnaden för dessa vatten- och avloppsledningar har blivit kr. 8,302: 85 (anslag kr. 8,500: —).
- 4) Å *Mariebergssområdet* för de nya egnahemstomterna i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut av $\frac{8}{12}$ 1919 (anslag kr. 3,000: —) avloppsledningar för en kostnad av Kr. 3,335: 65 Kr. 16,646: 04

Servisledningar:

Härtill hade i staten för 1919 beräknats ett förslagsanslag av kr. 1,000: —. Till följd av den livliga egnahemsbyggnadsverksamheten har ett betydligt större antal servisledningar erforderats än som kunnat förutses. Kostnaderna för anlagda servisledningar ha varit

• 3,892: 30

Kr. 386,358: 45

Avskrivningar:

Enligt fastställda amorteringsplanen har avskrivning verkstänkts med • 10,530: 91

Bokfört värde $\frac{31}{12}$ 1919 Kr. 375,827: 54

Avloppsverkets anläggningskostnad och bokförda värde $\frac{31}{12}$ 1919 ställer sig då sålunda:

	Anläggningskostnad:	Bokfört värde 31 dec. 1919:
Byggnader.....	Kr. 31,311: 71	Kr. 23,383: 99
Driftapparater	» 18,265: 48	» 8,971: 42
Huvudledningar.....	» 426,639: 57	» 329,101: 76
Servisledningar.....	» 20,911: 31	» 14,370: 37
	Kr. 497,128: 07	Kr. 375,827: 54

II. *Avloppsverkets drift och underhåll m. m.:*

a) Pumpverkets och ledningarnes skötsel:

Vid pumpstationen har under året uppfordrats inalles 669,270 kbm. avloppsvatten, eller i medeltal 1,883 kbm. pr dygn. För 1918 voro samma siffror respektive 700,640 kbm. pr år och 1999 kbm. pr dygn. .

Maximidygnsuppfordringen var $\frac{80}{6}$ 6,300 kbm.

Minimi » » » $\frac{15}{6}$ 1,500 »

Hela avloppsnätet har grundligt renspolats 4 gånger under året.
Pumpschaktet för avloppspumpverket vid Karlstads Östra har ränsats på följande tider:

27 jan. då 21 kbm. slamm uppränsades och bortkördes.

14 maj » 17 » » » » »

1 juli » 15 » » » » »

6 dec. » 20 » » » » »

b) Omkostnader:

Enligt förlust- och vinstkontot hava utgifterna under året inklusive ränta och amortering å verkets värde varit Kr. 43,222:21
Inkomsterna voro » 500:—

Årets omkostnader alltså Kr. 43,722:21

Utbetalningarna under året jämförda med de i staten för året beräknade framgå av bilagda »Statavräkning».

Karlstad i april 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Vattenledningsverket.**Förlust och vinstkonto.***Utgifter:*

Skuldräntor	35,882: 43
Personalkostnader	6,094: 92
Underhåll.	15,092: 71
Driftsmateriel	15,137: 05
Driftskostnader	23,391: 15
Allmänna utgifter	10,595: 98
Renhållning	1,691: 16
Restitutioner	10: —
Distributionskostnader	259: 28
Kristidstillägg	17,385: 72
Diverse utgifter	1: —
Avskrivningar	22,156: 25

Kronor 147,697: 65

Inkomster:

Hushyror	1,233: 34
Mätarehyror	960: 58
Diverse inkomster	1,760: —
Vattenförbrukningen	131,193: 88
Avgift från Brandväsendet.	8,970: —
Rabatter	725: 83
Arbete mot ersättning	106: 99
Drätselverket	2,747: 03

Kronor 147,697: 65

Avloppsverket.**Förlust och vinstkonto.***Utgifter:*

Utgiftsränta	16,502: 31
Personalkostnader	1,500: 08
Underhåll.	1,301: 41
Driftsmateriel	4,415: 39
Driftskostnader	5,561: 54
Allmänna utgifter	2,160: 25
Kristidstillägg	1,230: 82
Renhållning	19: 50
Avskrivningar	10,530: 91

Kronor 43,222: 21

Inkomster:

Ersättning för skötsel	500: —
Drätselverket	42,722: 21

Kronor 43,222: 21

Statavräkning för vattenledningsverket.

Litt.	Beteckning	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under	
						beräknade			
Utbetalningar:									
401	Skuldräntor	35,000	—	35,000	35,882	43	882	43	—
402	Kapitalavbetalningar	21,000	—	21,000	21,525	75	525	75	—
403	Personalkostnader	4,750	1,620	6,370	6,094	92	—	—	275 08
404	Underhåll	9,900	—	9,900	15,092	71	5,192	71	—
405	Driftsmateriel	13,175	—	13,175	15,137	05	1,962	05	—
406	Drifts- och tillverkningskostnad	16,300	—	16,300	23,391	15	7,091	15	—
407	Allmänna utgifter	8,735	—	8,735	10,495	48	1,760	48	—
408	Renhållning	1,850	—	1,850	1,691	16	—	—	158 84
410	Restitutioner	100	—	100	10	—	—	—	90 —
411	Rabatter	—	—	—	—	—	—	—	—
412	Distributionskostnader	400	—	400	259	28	—	—	140 72
417	Dyrtidstillägg	—	14,039	14,039	17,385	72	3,345	91	—
419	Arbeten mot ersättning	800	—	800	3,830	29	3,030	29	—
420 d	Diverse utgifter	—	—	—	1	—	1	—	—
700	Oförutsedda utgifter	2,000	—	2,000	100	50	—	—	1,899 50
	Överskott	470	—	470	—	—	—	—	470 —
		114,480	—	—	—	—	—	—	—
Extra stat:									
E. 5	Ledningar och rörrät:								
a1	Fryksdalsgatan	5,150	—	5,150	5,647	30	497	30	—
a2	Resterande medel för utvidg- ning av Herrhagsledningarna	1,000	—	1,000	1,981	63	981	63	—
a3	Ledningar i kv. Viskan, Trum- man och Trumpeten	—	4,500	4,500	3,293	32	—	—	1,206 68
b	Servisledningar	2,000	—	2,000	5,752	81	3,752	81	—
G.	Driftapparater	1,000	—	1,000	—	—	—	—	1,000 —
I.	Inventarier	200	—	200	459	—	259	—	—
	Kronor	123,830	20,159	143,989	168,031	50	29,282	51	5,240 82
Inbetalningar:									
104	Hushyror	1,000	—	1,000	1,233	34	233	34	—
106	Mätarehyror	—	—	—	960	58	960	58	—
120	Diverse inkomster	1,760	—	1,760	1,760	—	—	—	—
201	Vattenförbrukningen	101,750	—	101,750	125,245	10	23,495	10	—
202	Avgift från Brandväsendet	8,970	—	8,970	8,970	—	—	—	—
419	Arbete mo, ersättning	1,000	—	1,000	5,400	32	4,400	32	—
	Verkets egna inkomster	114,480	—	114,480	143,569	34	29,089	34	—
	Stadskassans tillskott	9,350	20,159	29,509	24,462	16	—	—	5,047 65
	Kronor	123,830	20,159	143,989	168,031	50	29,089	34	5,047 65

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 2 mars 1920.

H. WESTLIN.

Statavräkning för Avloppsverket.

Litt.	Beteckning	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under			
						beräknade					
	Utbetalningar:										
401	Skuldräntor	16,000	—	—	16,000	16,502	31	502	31	—	—
402	Kapitalavbetalningar	8,000	—	—	8,000	10,530	91	2,530	91	—	—
403	Personalkostnader	1,500	—	—	1,500	1,500	08	—	08	—	—
404	Underhåll	1,700	—	—	1,700	1,301	41	—	—	398	59
405	Driftsmateriel o. förbrukningsart.	3,675	—	—	3,675	4,415	39	740	39	—	—
406	Drifts- och tillverkningskostnader	3,400	—	—	3,400	5,561	54	2,161	54	—	—
407	Allmänna utgifter	2,270	—	—	2,270	2,160	25	—	—	109	75
408	Renhållning	100	—	—	100	19	50	—	—	80	50
417	Kristidstillägg	—	—	547 75	547 75	1,230	82	683	07	—	—
419	Arbete mot ersättning	100	—	—	100	70	—	—	—	30	—
700	Oförutsedda utgifter	500	—	—	500	—	—	—	—	500	—
		37,245	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Extra stat:										
E.5	Ledningar och rörnät:										
a1	Fryksdalsgatan	4,050	—	—	4,050	4,776	41	726	41	—	—
a2	Resterande anslag för Herr- hagsledningen	4,840	16	—	4,840 16	3,524	45	—	—	1,315	71
a3	Ledningar i kv. Viskan, Trum- man och Trumpeten	—	—	4,000	4,000	5,009	53	1,009	53	—	—
a4	Ledningar till Mariebergssomr. .	—	—	3,000	3,000	3,335	65	335	65	—	—
b	Servisledningar	1,000	—	—	1,000	3,006	92	2,006	92	—	—
	Kronor	47,135	16	7,547 75	54,682 91	62,945	17	10,696	81	2,434	55
120	Inbetalningar:										
82	Ersättning för skötsel av gatu- brunnar	500	—	—	500	500	—	—	—	—	—
	Verkets egna inkomster	500	—	—	500	500	—	—	—	—	—
	Stadskassans tillskott	46,635	16	7,547 75	54,182 91	62,445	17	8,262	26	—	—
	Kronor	47,135	16	7,547 75	54,682 91	62,945	17	8,262	26	—	—

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 1 mars 1920.

H. WESTLIN.

doi:10.1016/j.jlcr.2012.05.002

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	11 September.	N:o 14.
-------	---------------	---------

Karlstads elektricitetsverks årsberättelse för år 1919.

Utdrag ur protokoll hos Karlstads Belysningsstyrelse den 17 juni 1920.

§ 2.

Sedan nu gas- och elektricitetsverkens årsberättelser för år 1919 hit inkommit skulle desamma överlämnas till stadsfullmäktige med begäran om deras intagande i stadsfullmäktiges handlingar.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Jämligt gällande instruktion får jag härmed avgiva berättelse över Karlstads Elektricitetsverks verksamhet år 1919.

Karlstad i april 1920.

J. THALÉN.

Det sedan år 1917 gällande avtalet med Dejefors Kraft- och Fabriks A.-B. angående leverans av elektrisk energi utöver kontrakterade 1,200 hkr., har under året upphört att gälla och ersatts med ett nytt avtal vari Dejefors Kraft- och Fabriks A.-B. förbinder sig att leverera 800 hkr. under tiden $\frac{1}{10}$ 1919 till $\frac{1}{10}$ 1921 och 400 hkr. under tiden $\frac{1}{10}$ 1921 till $\frac{1}{10}$ 1924. Huvudsakligaste förändringen i avtalet bestod sålunda i giltighetstidens fixerande och prisets höjande från kronor 85: — pr

hkr./år till kronor 110: — pr hkr./år plus 1 öre per kilowattimme. Denna förändring i avtalet vidtogs för att säkerställa stadens kraftbehov utan att stadens arbeten på Blixbolsanläggningen skulle behöva forceras och för att efter år 1921, då Blixbolsanläggningen beräknas färdig, hava tillgång till visst kvantum energi i reserv.

Den ständigt stegrade belastningen å likströmsnätet, varigenom omformarestationens maskineri blivit otillräckligt, föranledde styrelsen, att i början av året ingå till Stadsfullmäktige med begäran om anslag av 108,000: — kronor för inköp av nytt omformareaggregat med tillhörande fundament, förbindelseledningar och instrument. Genom leverantörens försummelse kunde maskineriet dock ej monteras under året, utan en provisorisk omformarestation måste anordnas å arbetsinrättningen på Klaraborg.

Under hösten rådande exceptionellt lågt vattenstånd i Klarälven varigenom vattenförringen i Dejefors nedgick under 60 sek./kbm. föranledde Kraftbolaget inskränka sin leverans enligt tilläggskontraktet och från och med den 8 november till staden leverera endast 1,200 hkr. Detta vållade givetvis elektricitetsverket stora olägenheter och utgifter genom ångcentralens försättande i kontinuerlig drift, vilket också framgår av att driftskostnaderna för ångreserven äro c:a 60,000: — kronor större än föregående års.

Då ångcentralen, genom ovan nämnda vattenbrist, måste överbelastas och risk förefanns, att om fel uppstode å densamma staden delvis skulle bliva ställd utan elektrisk energi samt då svårigheter yppade sig att anskaffa för driften erforderligt bränsle, fann sig styrelsen nödsakad ingå till Stadsfullmäktige med anhållan om anslag till inköp av en 400 hkr:s Dieselmotor, som dels skulle vara som reserv och dels upptaga förekommande spetsbelastningar. Låga priser å såväl maskineri som brännolja motiverade väl denna åtgärd.

Ur tillgängliga journaler och rapporter må i övrigt antecknas följande:

Nyanläggningar.

Kabelnätet:

Högsämningsnätet:

Till förstärkning av förutvarande matarekablar mellan primärstationen och transformatorbänk n:o 1 (Gustafslunden) har nedlagts 187 meter 3×25 kvmm. jordkabel för en kostnad av	Kr.	5,185: 86
För inkoppling av en ny omformare vid Klaraborg har nedlagts 6 meter 3×25 kvmm. jordkabel för en kostnad av ...	Kr.	507: 44
I avsikt att erhålla bättre spänning på nätet i de vestra stadsdelarna har över Klarälven vid Romstad nedlagts 175 meter 3×10 kvmm. flodkabel för en kostnad av	Kr.	3,859: 24

För avhjälpande av störande spänningsfall, vilka förorsakat å Djäknefältet belägna industrier stora olägenheter, har från norra ändan av Herrhagstorget fram till transformatorbiosk n:o 21 nedlagts 350 meter jordkabel 3×25 kvmm. 3,000 volt, för en kostnad av Kr. 7,116: 26

Lågspänningsnätet:

De i vestra kvarteren av Tingvallastaden förekommande spänningsfallen befarades antaga större proportioner, varför till belysningsssäsongens inträdande åtgärder måste vidtagas för desamma avhjälpande. I samband med härnadan nämnd ny omformarestation nedlades från hörnet av Drottning- och Grevgatorna till Klaraborgsgatan samt i sistnämnda gata, 415 meter 1×50 kvmm. ock 115 meter 1×35 kvmm. likströmskabel för en kostnad av Kr. 10,032: 42

Till förseende av de i stadsdelen Klara uppväxande villakvarteren med elektrisk energi har i Regementsgatan nedlagts 70 meter 1×6 kvmm. jordkabel för likström, för en kostnad av Kr. 1,733: 85

Då ledningarna till stadsdelen Haga behövde förstärkas nedlades 670 meter 1×35 kvmm. jordkabel från omformarestationen i Eneströmsgatan förbi Brandstationen till Kungsgatans ände vid Kanalbron där en ny tryckpunkt anbringades. Kostnad för dessa arbeten . . Kr. 4,144: 30

Luftnätet:

Under året har förut påbörjad ledning till blivande vårdanstalt invid Ulleberg omlagts och utökats med anslutning till högspänningskabel över älven. Härtill har åtgått 11 meter 3×25 kvmm. jordkabel, 92 kg. 16 kvmm. koppartråd och 528 kg. järntråd, och har dessa arbeten dragit en kostnad av Kr. 5,842: 35

Förutvarande luftledning till Zachrisdahl och Kartberget hava förstärkts med ytterligare en fas genom uppläggande av 260 kg. järntråd n:o 11 för en kostnad av Kr. 588: 33

Ledningsnätet vid Sanna har förstärkts för att kunna leverera energi till en tröskverksmotor och har härför upplagts 170 kg. 10 kvmm. koppartråd. Kostnaderna hava påförts nätets underhåll.

Påbörjade byggnadsarbeten vid Lasarettet och ökat kraftbehov för byggnadsmaskiner har nödvändiggjort förstärkning av luftledningen i Rosenborgsgatan med en fas, varför åtgått 122 kg. 16 kvmm. koppartråd. Kostnaderna hava påförts underhållet.

Nybyggnadsverksamheten av egna hem å Mariebergsområdet har medfört utsträckning av ledningarna därstädes med 78 kg. 10 kvmm. koppartråd och 62 kg. järntråd för tillsammans Kr. 586: 42

För en mindre ändring å ledning till Sjövik har åtgått 42 kg. 6 kvmm. koppartråd.

De å Sundsta-området uppväxande egnahemsbyggnadernas förseende med elektrisk energi har föranlett nätets utsträckande, varför åtgått 20 kg. koppartråd och 21 kg. järntråd för en sammanlagd kostnad av Kr. 310: 85

Uppförande av ett nytt sågverk vid Lambergstjärnet har nödvändiggjort förstärkning av nätet därstädes genom uppläggande av 91 kg. 16 kvmm. koppartråd och 25 kg. järntråd för en kostnad av Kr. 734: 32

Servisledningar:

Under året har nedlagts 8 st. jordkabel- och utförts 40 st. luftlednings-serviser för en sammanlagd kostnad av Kr. 2,137: 21

Gatubelysningen:

I enlighet med avlämnat lyshållningsförslag hava följande nya elektriska gatulampor uppsatts:

- 2 st. å 150 watt på Herrhagstorget,
- 1 » » 60 » vid Herrhagen 148,
- 1 » » 60 » » Elvkullen,
- 2 » » 60 » på Lamberget,
- 6 » { 2 st. å 150 watt } i nya vägporten vid Hamntorget,
- 4 » » 5×30 watt }
- 7 » å 60 watt vid Marieberg,
- 3 » » 60 » » Växnäs,
- 1 » » 60 » på Brandstationen,
- 1 » » 60 » » Norrstrand i Sundbygatan,
- 2 » » 150 » » fastigheten Klara 23

varjämte några provisoriska lampor varit placerade utanför nya gods-magasinet.

För dessa lampor har framdragits 410,5 meter 1×6 kvmm. och 44 meter 1×25 kvmm. jordkabel och upplagts 61,5 kg. 10 m/m² koppartråd. Samtliga kostnader belöpa sig till Kr. 5,591: 78

Fastigheter:

Ångcentralens byggnader hava under året kompletterats med diverse målningsarbeten, belysningsledningar etc. för en kostnad av Kr. 3,639: 11

Omformarestationen:

För beslutat inköp av ny omformare utfördes under senare delen av året inom maskinsalen ett betongfundament för en kostnad av Kr. 2,575: 34

För erhållande av plats för utvidgning och förstärkning av omformarestationens instrumentering påbörjades under december månad en utbyggnad som vid årsskiftet dragit en kostnad av Kr. 5,803: 76

*Driftapparater:**Transformatorkioskerna:*

I transformatorkiosk n:o 9 har insatts en 15 kva. transformator varifrån belysningen i stadsdelen Berget matas.	
Transformatorstationen vid Yttre hamnen för kranarna samt transformatorstationen vid Värmlands Rederi A.-B. varv å Kanikenäsholmen, hava under året kompletterats för en kostnad av	Kr. 318: 73
För mötande av vattenpumpverkets å Sandgrund ökade kraftbehov har i kiosk n:o 6 insatts en 250 kva. transformator, som överförts till driftapparater från lagret och jämte ny olja betingade ett pris av	Kr. 12,332: 88
Som reserv har inköpts en 600 kva. transformator för en kostnad av	Kr. 15,360: 67

Primärstationen:

I primärstationen har ytterligare en 3 hkr. motor för fläktarna uppsatts för en kostnad av	Kr. 637: 35
--	-------------

Omformarestationen:

Från Allmänna Svenska Elektr. A.-B. har inköpts ett nytt omformareaggregat å 500 hkr. (generatoreffekt 340 kw.) att uppsättas på nytt fundament i omformarestationens maskinsal och har under året på kontraktssumman, 57,000: — kronor, erlagts	19,000: —
varjämte i frakter, transporter m. m. utbetalts	Kr. 686: 67
	Kronor 19,686: 67
För ovannämnda aggregat har utförts instrumentering och förbindelseledningar dragande en kostnad av	Kr. 3,562: 22
I samband med förut omnämnda förstärkning av instrumentering i omformarestationen har utförts arbeten å instrumentering och förbindelseledningar för	Kr. 6,356: 24
För upphjälpande av den låga spänning som varit rådande å likstömsnätet i kvarteren vesterut i Staden har å Klaraborg inrättats en provisorisk omformarestation med maskiner och tillhörande apparater, som överförts från omformarestationen.	
Kostnaderna härför hava påförts driften.	

Ångcentralen:

Den till turbogeneratoren hörande magnetiseringsmaskinen har under året måst utbytas emot en ny sådan för en kostnad av	Kr. 1,857: 88
I övrigt har i ångcentralen nyanskaffats och kompletterats instrumentering och förbindelseledningar, kedjerost, spånfläkt, spåndrag, travers, trätugg, ångpannan och ångpump för en sammanlagd kostnad av	Kr. 16,980: 20

Anslutning.*Abbonenter:*

Antalet abonnenter vid årets slut utgjorde 4,289 stycken fördelade på 5,694 anläggningar. Av anläggningarna äro 1880 st. belysningsanläggningar enligt mätare och 3,643 st. enligt vccord.

Antalet anläggningar å kraft var 261 och för värme 208 st.

Lampor:

Glödlampornas antal vid årets slut utgjorde c:a 35,500 st. med ett anslutningsvärde av 1155 kw., motsvarande en ökning av 5,1 resp. 4,5 %.

Motorer:

Motorernas antal vid årets slut utgjorde 471 st. med ett anslutningsvärde av 2,082 kw. motsvarande en ökning av 6,5 resp. 3,5 %.

Värmeapparater:

Värmeapparaternas anslutningsvärde utgjorde 502,5 kw. utvisande en ökning av 15,5 %.

Strömberedningen.*Transformatorerna:*

Från transformatorerna i primärstationen har uttagits ett sammanlagt energibelopp av 7,301,200 kwt. motsvarande en ökning av 9,8 %. Av denna energi hava 1,941,873 kwt. gått till omformarestationen och återstoden 5,359,327 kwt. direkt till ledningsnätet.

Omformare:

hava mottagit 1,941,873 kwt. och levererat i likströmsenergi 1,612,648 varav 55,166 kwt. gått till batteriet och återstoden 1,557,482 kwt. gått till ledningsnätet.

Batteriet

har mottagit 55,166 kwt. och levererat direkt till nätet 27,547 kwt.

Ångcentralen

har levererat 225,250 kwt. direkt till nätet.

Sammanlagd energileverans:

å trefasnätet.....	5,574,577 kwt.
å likströmsnätet.....	1,585,029 „

Summa 7,169,606 kwt.

Årsproduktionen har ökats med 15,8 %.

Belastningsförhållanden:

Den totala belastningen å högspänningsnätet var störst den ¹¹/₁₂ med 2,448 hkr. och å likströmsnätet den ¹⁶/₁₂ med 912 hkr.

Maximum per dygn utgående energi har utgjort 39,450 kwt. å trefasnätet och 9,066 kwt. å likströmsnätet.

Ångcentralen

har levererat 225,250 kw. direkt till nätet.

Reservdrift:

I november månad inträdande ringa vattenförning i Klarälven och därigenom ned till 1,200 hkr. minskat tillskott i kraft från Dejefors nödvändiggjorde kontinuerlig drift med ångcentralen från och med 8 november till årets slut. Därjämte har ångcentralen tidvis varit i gång vid linjefel och andra avbrott om tillsammans 31 timmar och 18 minuter.

Ångturbinen har varit i gång inalles 588 timmar och generatoren tillslagen 547 timmar.

Följande partier bränsle hava åtgått:

Stenkol:	uppeldning	226 hl.		
	turbinbrift	3,062 »	3,288 hl.	(296 ton)
Spån:	uppeldning	12,153 hl.		
	turbindrift	17,045 »	29,198 hl.	
Hack och ristugg:	uppeldning	4,565 hl.		
	turbindrift	15,749 »	20,314 hl.	
Ved:	uppeldning	1,280 hl.		
	turbindrift	580 »	1,860 hl.	
Träkol			1,240 hl.	

Installationsverksamheten.

Efter den livliga anslutning som förefunnits under krisåren märktes under året en viss avmattning beroende på dels att byggnadsverksamheten totalt legat nere och att praktiskt taget varje fastighet inom staden nu är försedd med elektriskt ljus och dels att lysolja har funnits tillgänglig.

Under året ha dock utförts 48 servisledningningar (8 jordkabel och 40 luftlednings-) och inkopplats 280 st. nya anläggningar, därav 218 för belysning, 26 st. för kraft och 36 st. för värme. Dessa anläggningar fördela sig på de olika taxorna med följande belastningsvärden:

Belysning:

Taxa A ₁	87 anl.	Lampor 107 st.	15 watt.	
		425 »	20 »	
		539 »	30 »	
» A ₂	101 »	30 »	40 »	
		96 »	60 »	
» A ₃	15 »	8 »	100 »	
		23 »	150 »	
» A ₄	15 »	18 »	200 »	
		2 »	300 »	
				... 41,7 kw.

Kraft:

Taxa B	21 anl.	28 hkr.		20,6 kw.
» D ₁	2 »	30 »		22,1 »
» D ₃	3 »	39,5 »		29,1 »

Värme:

Taxa B	8 anl.		7,4 »
» C	15 »		16,0 »
» E	13 »		14,5 »

Summa 151,4 kw.

Förutvarande abonnenter hava utökat sina ljusanläggningar med 475 lampor om tillsammans 8 kw. och kraftanläggningar med 9 st. nya motorer om (36,5 hkr.) 26,9 kw.

Nya och utökning av äldre anläggningar tillföra sålunda verket en ökad belastning av 186,3 kw.

Konsumtion.*Förbrukning för belysningsändamål.*

Förbrukning enligt mätare uppgick till 420,071 kwt. utgörande en ökning av 7,2 %.

Förbrukningen enligt accord efter taxa A₂—4 uppgick till 225 kw.

Förbrukningen enligt särskild uppgörelse med Stadshotellet och Grand Hotell uppgick till 141,714 kwt.

Förbrukning för motordrift.

Förbrukning enligt mätare å 12, 25, 30 och 40 öre uppgick till 1,467,211 kwt.

Förbrukningen enligt taxa D₁ årsaccord kan approximativt beräknas till 3,394,517 kwt. med en belastning av 1,278,4 kw.

Förbrukning för värmeändamål.

Enligt taxa E, dubbeltariff å 10 och 40 öre, uppgick förbrukningen till 82,118 kwt. med en belastning av 138 kw. samt enligt accordstaxan C (rumsuppvärmning) med en belastning av 345 kw.

Förbrukningsavgifter.

Samtliga förbrukningsavgifter hava belöpt sig till Kr 557,181: 36 fördelade sig sålunda:

Belysning:

Enligt mätare	164,610: 14	
» accord	88,866: 01	
» gatubelysning.....	14,975: —	268,451: 15

Kraft:

Enligt mätare (taxa B)	64,358: 35	
» mätare och grundavgift:	42,318: 94	
» årsaccord	133,462: 86	240,140: 15

Värme:

Enligt mätare	8,870: 96	
» accord	22,064: 52	30,935: 48
Mätareavgifter		17,654: 58

Summa 557,181: 36

Arbeten mot ersättning hava & en omsättning av 102,000: — kronor lämnat en vinst av kronor 10,381: 64.

Karlstad i april 1920.

J. THALÉN.

Karlstads Elektricitetsverks statavräkning för år 1919.

Utbetalningar.	Pag.	Beräknade	Verkliga	Över	Under
				i stat beräknade	
<i>Utgifter:</i>					
Skuldräntor	219	29,000	47,497 62	18,497 62	—
Personalkostnader	223	20,746 69	20,637 68	—	109 01
Underhåll	227	12,650 —	22,591 60	9,941 60	—
Driftsmateriel och förbruknings- artiklar	231	154,900 —	232,713 23	77,813 23	—
Drifts- och tillverkningskostnader	235	15,040 —	30,959 88	15,919 88	—
Allmänna utgifter	239	20,391 —	22,402 63	2,011 63	—
Renhållning	243	700 —	1,027 60	327 60	—
Allmänna lyshållningen	247	2,500 —	5,177 12	2,677 12	—
Restitutioner	251	500 —	1,404 23	904 23	—
Distributionskostnader	255	12,150 —	8,298 84	—	3,851 16
Dyrktidstillägg	259	—	42,610 21	42,610 21	—
Avskrivningar	263	35,000 —	34,387 66	—	612 34
Arbeten mot ersättning	267	25,000 —	98,638 40	73,638 40	—
Diverse och oförutsedda utgifter	271	2,625 —	151 67	—	2,473 33
	275				
<i>Kapitalökningar:</i>					
Anläggningar	165	70,000 —	48,323 93	—	21,676 07
Fastigheter	169	16,000 —	12,018 21	—	3,981 79
Driftapparater	177	117,000 —	82,136 69	—	34,863 31
Materialier	183	15,000 —	9,905 40	—	5,094 60
Inventarier	187	3,525 —	7,208 33	3,683 33	—
Ångcentralens flyttning	279	—	18,268 71	18,268 71	—
Undersökning för vattenfallsköp .	283	—	22,794 51	22,794 51	—
<i>Förskott:</i>					
Diverse kreditorer	195	—	7,070 77	7,070 77	—
Överskott		230,772 31	—	—	230,772 31
Kronor		783,500 —	776,224 92	296,158 84	303,433 92
<i>Inbetalningar.</i>					
<i>Inkomster:</i>					
Inkomsträntor	200	—	19,744 70	19,744 70	—
Strömförbrukningen	212	514,975	532,797 37	17,822 37	—
Ledningsamortering	216	2,000 —	3,319 01	1,319 01	—
Arbete mot ersättning	268	45,000 —	85,294 54	40,294 54	—
<i>Förskott:</i>					
Diverse debitorer	192	—	2,085 20	2,085 20	—
Stadskassan	208	221,525 —	132,984 10	—	88,540 90
Kronor		783,500 —	776,224 92	81,265 82	88,540 90

Balansräkning.

	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
Tillgångar:				
Anläggningar	297,901 14	334,049 42	36,148 28	—
Fastigheter	56,122 97	252,655 64	196,532 67	—
Driftapparater	362,310 98	531,258 74	168,947 76	—
Materialier	105,478 51	115,383 91	9,905 40	—
Inventarier	19,596 48	23,279 81	3,683 33	—
Driftmaterial	2,960 —	8,653 —	5,693 —	—
Ångcentralen	338,339 31	—	—	338,339 31
Utredningar för vattenfallsköp	47,429 61	47,547 40	117 79	—
Fordringar	115,922 93	192,583 05	76,660 12	—
Kronor	1,346,061 93	1,505,410 97	497,688 35	338,339 31
Skulder:				
Stadskassan	1,338,752 09	1,494,749 77	155,997 68	—
Diverse kreditorer	7,309 84	10,661 20	3,351 36	—
Kronor	1,346,061 93	1,505,410 97	159,349 04	—

Förlust- och vinst-räkning.

Utgifter:	Inkomster:
Räntor 27,752: 92	Strömförbrukningen 539,576: 58
Personalkostnader 36,790: 23	Mätarehyror 17,654: 58
Underhåll 23,735: 96	Ledningsamortering 3,857: 54
Driftmaterial och förbruknings- artiklar 229,081: 48	Arbeten mot ersättning 10,381: 64
Driftkostnader 52,330: 47	
Allmänna utgifter 23,085: 68	
Renhållningen 1,092: 60	
Allmänna lyshållningen 5,217: 12	
Restitutioner 1,404: 23	
Distribution 12,321: 34	
Avskrivningar 34,985: 80	
Diverse utgifter 111: 67	
497,909: 10	
Stadskassan godtgjord 123,561: 24	
Kronor 571,470: 34	Kronor 571,470: 34

Karlstad i april 1920.

THURE BYTTNER.

2000

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

21 Oktober.

N:o 15.

Särskilda kommitterades framställning angående reserverande av mark för uppförande av kommunalhus här i staden.

Utdrag av protokoll, hållet hos den av stadsfullmäktige i Karlstad tillsatta kommittén för utredning rörande anskaffande av en större allmän samlingssal här i staden den 27 maj 1920.

§ 4.

Stadsarkitekten meddelade, att han till fullgörande av det honom vid kommitténs senaste sammanträde lämnade uppdrag undersökt grundförhållandena å området invid älven i fonden av Östra Torggatan och funnit dessa av sådan beskaffenhet, att ingen pålning erfordrades, vadan man kunde räkna med allenast en normal grundläggningskostnad.

Herr ordföranden framhöll, att man egentligen endast hade två platser för den ifrågasatta byggnadens förläggande att välja på, den ena å förut nämnda plats i kvarteret Enhörningen, tillhörig Karlstads Baptistförsamling, möjligen utökad med översångsläraren N. Fr. Lindhs bredvidliggande tomt och eventuellt ytterligare med del av materialgården, och den andra området i fonden av Östra Torggatan. Av dessa platser hade visserligen den första förmånen av ett centralt läge, men då marken i fråga ej befunne sig i stadens ägo utan måste inlösas, vilket torde komma att draga en avsevärd kostnad, syntes denna plats ej i första hand böra komma i fråga.

I avseende å den andra platsen, för vilken kommitterade redan vid närmast föregående sammanträde uttalat sig, yppade sig det spörsmål, huru problemet arkitektoniskt borde lösas. Mot en byggnads förläggande i själva fonden av gatan kunde möjligen anmärkas, att det vore mindre lämpligt att på detta sätt avskära

gatan och skymma den fria utsikten över älven till Sundstalandet. En möjlighet att undvika detta vore att planera för uppförande av två byggnader, en på var sida om gatan, utgörande pendanger till varandra, och förenade medelst en arkad jämte plantering. Den ena av dessa byggnader skulle då inrymma de lokaler, vilkas anskaffande vore kommitténs uppgift. Svårigheten vore att erhålla en lämplig pendangbyggnad, men torde även denna svårighet kunna övervinnas. En möjlighet vore att upplåta platsen till Betlehemsförsamlingen, som önskade plats för uppförande av samlingslokal, och en annan att disponera platsen för det påtänkta nya museum, för vars uppförande redan funnes ett avsevärt belopp tillgängligt.

Under den härefter följande diskussionen påpekades, att det för närvarande ej låte sig göra att bestämma, för vilka institutioner den påtänkta byggnaden borde inredas, och att det följaktligen vore omöjligt att nu uppgöra några ritningar för densamma. Då det emellertid syntes kommittén lämpligt, att redan nu plats avsattes för ändamålet, och då kommitterade efter något övervägande funnit platsen i Östra Torggatans förlängning vara den lämpligaste, beslöt kommittén att hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta, att det å vidfogade skiss närmare angivna område, som begränsas av i väster Västra Torggatan, i norr vattenverkets område, i öster varmbadhusets område och i söder Norra Strandgatan, skall reserveras som byggnadsplats för uppförande av en byggnad, inrymmande en större allmän samlingslokal, ävensom för de allmänna byggnader, som lämpligen kunde förläggas i närheten av en dylik lokal.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 juni 1920.*

§ 428.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrande över ett av kommitterade för utredning rörande anskaffande av en större allmän samlingssal här i staden framställt förslag angående reserverande av mark för uppförande av byggnad, inrymmande sådan lokal.

Drätselkammaren fann sig visserligen icke övertygad om, att den av kommittén föreslagna platsen å Garvareådrans utfyllnad vore den lämpligaste för en byggnad av ifrågavarande slag, men ansåge kammaren, att området i fråga i alla händelser

borde reserveras för allmänt behov, och beslöt drätselkammaren för den skull hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta, att det av kommittén angivna området skall reserveras att användas som byggnadsplats för stadens eller andra allmänna byggnader.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 139.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av kommittén för utredning rörande anskaffande av en större allmän samlings-sal här i staden jämlikt dess protokoll den 27 maj 1920, § 4, hos fullmäktige gjord framställning angående reserverande av mark för uppförande av sådan byggnad; och beslöt utskottet att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta, att det av kommittén angivna området skall reserveras att använda som byggnadsplats för stadens eller andra allmänna byggnader.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsrevisorernas berättelse angående verkställd granskning av läsestugornas räkenskaper och förvaltning för år 1919.

Undertecknade, som å Stadsrevisorernas vägnar, enligt uppdrag, verkställt granskning av styrelsens för Karlstads läsestugor räkenskaper och förvaltning under år 1919, få därom angiva följande

Revisionsberättelse.

Styrelsens räkenskaper utvisa:

Inkomster:

Kassabehållning från år 1918 Kr. . . 8:44

Läsestuguföreståndarnes andelar av lokalhyrorna:			
Läsestugan i Tingvallastaden.....	Kr.	450:—	
» i Haga	»	500:—	Kr. 950:—
Lyftad del av stadens anslag.....	»		945:—
Av kassören förskotterade.....	»		2:80
Tillsammans			Kr. 1,906:24

Utgifter:

Lokalhyror: för läsestugan i Tingvallastaden....	Kr.	900:—	
» » i Haga	»	1,000:—	Kr. 1,900:—
Underhåll av inventarier: ett års brandförsäkringspremie.....	»		6:24
Tillsammans			Kr. 1,906:24

Tidningsprenumeration för år 1920 har icke verkställts under år 1919, varför det till nämnda ändamål beviljade anslaget kr. 400:— icke lyftats. Denna utgifts-post förekommer i stället i 1920 års räkenskaper under den 2 januari med ett belopp av kr. 495:—; styrelsen torde härmed hava antagit principen, att det i ett visst års stat upptagna beloppet skall avse prenumerationsavgifter för samma år, icke för det efterföljande.

Inventarieförteckning, nyupprättad den 15 januari 1920, upptager inventarier till värde av kr. 1,516:—, i inventarieförteckningen av den 31 december 1918 uppförda med värde av kr. 1,195:—. Av dessa äro läsestugans i Tingvallastaden inventarier (värderade till kr. 1,019:—) brandförsäkrade för kr. 1,200:— och läsestugans i Haga inventarier (värderade till kr. 497:—) för kr. 500:—. Förteckningen bör i dublett delgivas drätselkammaren för inventariernas uppförande såsom tillgång i dess räkenskaper.

Utgifterna äro verifierade och räkenskaperna föranleda ej erinran, varför ansvarsfrihet tillstyrkes.

Karlstad den 8 april 1920.

TH. PETTERSSON.
Stadsrevisionens vice ordf.

K. ÖSTMAN.
Sakrevisor.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 140.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig i anledning av stadsrevisorernas berättelse över verkställd granskning av läsestugornas räkenskaper och förvaltning för år 1919, beslöt, i enlighet med revisorernas tillstyrkan hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja styrelsen för läsestugorna ansvarsfrihet för 1919 års räkenskaper och förvaltning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över av firman E Wallerstedt & C:o hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan angående rätt att idka handel med explosiva varor.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges här i staden hörande, i ärendet avgiva yttrande, samt därmed jämte remisshandlingarna sedermera hit inkomna,

Karlstad i landskansliet den 10 augusti 1920.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Överlemnas till sådadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstad rådhus den 14 maj 1920.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

I egenskap av innehavare av firman E. Wallerstedt & C:o här i staden, får jag härmed vördsamt anhålla dels om tillstånd att uti min i gården N:o 73 här i staden belägna handelslokal idka handel med explosiva varor av första klass, med de i 20 § i Kungl. förordningen angående explosiva varor den 19 november 1897 omförmäldes undantag, dels ock att få i tvänne i handelslokalen befintliga, med läs försedda skåp förvara den myckenhet explosiva varor, som i 50 § av ovannämnda lag omförmäles.

Härjämte bifogas bevis därom, att jag idkar handel här i staden samt att jag gjort mig känd för redbarhet och ordentlighet.

Karlstad den 19 juli 1920.

WERNER WALLERSTEDT.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

På uppdrag av Konungens Befallningshavande har jag besiktigat firman E. Wallerstedt & C:s inom fastigheten staden N:r 73 belägna tvänne förvaringsrum för explosiva varor av 1 och 2 klass. Varorna förvaras i låsta skåp och överstego vid inspektionstillfället ej den myckenhet, som enligt K. Förordningen den 19 november 1897 firman må innehava.

Karlstad den 8 augusti 1920.

PER ÅGREN.
Brandchef.

Enligt vad det hos Magistraten i Karlstad förda handelsregister utvisar, har den 26 februari 1920 anmälts, att Bror Werner Wallerstedt ensam fortsätter den under firman «F. Wallerstedt & C:ic drivna handelsrörelsen, och har någon anmälan om förändring av nämnda förhållande där efter icke gjorts.

Karlstad den 17 juli 1920.

Ex. officio:
ERIK LUNDBLAD.

Att innehavaren av handelsfirman E. Wallerstedt & C:o grosshandlanden Werner Wallerstedt här i staden gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet; intygas.

Karlstad den 17 juli 1920.

ALBERT NELSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 141.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över en av handlanden Werner Wallerstedt såsom innehavare av firman E. Wallerstedt & C:o hos Konungens Befallningshavande gjord

ansökan om rätt att i sin i gården N:o 73 här i staden belägna handelslokal få idka handel med explosiva varor av första klass hade beredningsutskottet att däröver avgiva yttrande; och beslöt utskottet, som icke fann anledning till erinran mot framställningen föreslå,

att stadsfullmäktige mätte för sin del tillstyrka bifall till ifråga-
varande ansökning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående pension åt rådhusstäderskan Anna Schröder.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 15 juni 1920.*

§ 385.

Från rådhusstäderskan Anna Schröder hade inkommit en så lydande ansökan;

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

På grund av sjuklighet och nedsatt arbetsförmåga får jag härmed vördsamt anhålla, att fr. o. m. den 1 oktober detta år varda entledigad från min befattning som städerska å Rådhuset och får jag samtidigt hemställa om erhållande av pension efter samma grunder, som tillämpats i liknande fall under senaste åren.

Jag är född den 31 januari 1857, inträdde i stadens tjänst år 1892 och åtnjuter f. n. en grundlön av 1,200 kronor jämte kristidstillägg och tillfällig löneförbättring samt förmånen av fri bostad om ett rum och kök med bränsle och ljus.

Karlstad den 11 Juni 1920.

Vördsamt
ANNA SCHRÖDER.»

Då sökandens grundlön utgjorde 1,200 kronor och förmånen av fri bostad om ett rum och kök med bränsle och ljus borde beräknas till 500 kronor, komme pensionsbeloppet, beräknat i huvudsaklig översstämmelse med stadsfullmäktiges beslut den 17 april 1919 rörande pension åt städerskan vid gamla folkskolan Mathilda Olsson, att utgöra 50 proc. av 1,700 kronor. Enär för åtnjutande av

full pension 30 tjänsteår böra beräknas, men sökanden varit i stadens tjänst 28 år, bleve pensionen alltså $\frac{28}{30}$ av 850 kronor, vartill komme kristidsförmåner enligt därför stadgade grunder.

Med anledning av den gjorda framställningen beslöt drätselkammaren alltså till stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja rådhusstäderskan Anna Schröder en årlig pension av 800 kronor att från hennes avskedstagande utgå under hennes återstående livstid; samt

att stadsfullmäktige måtte föreskriva, att härför erforderligt belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll hållet hos pensioneringskommittén den 9 september 1920.

§ 19.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommittén att yttra sig över en av drätselkammaren gjord framställning om pension åt 1:ste oktober d. å. avgående rådhusstäderskan Anna Schröder.

I utlåtande i ärendet hade drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Anna Schröder måtte beviljas en årlig pension från och med den 1:ste oktober innevarande år av 800 kronor jämte därå belöpande kristidsförmåner enligt därför stadgade grunder.

Efter tagen del av handlingarne beslöt kommittén att, med instämmande i vad drätselkammaren anført och under framhållande särskilt, att Anna Schröder, som endast 28 år varit i stadens tjänst, icke uppnått den för full pension hittills tillämpade tjänstetiden, för sin del instämma i drätselkammarens ifrågakvarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 142.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av drätselkammaren hos fullmäktige gjord framställning angående pension

åt rådhusstäderskan Anna Schröder, däri kammaren på anförda grunder hemställt, att den begärda pensionen måtte bestämmas till 800 kronor.

Häröver hade pensioneringskommittén avgivit tillstyrkande utlåtande.

Inom utskottet yrkades av Herr Norsell, att enär pension borde beräknas jämväl å den tillfälliga löneförbättring av 300 kronor, som rådhusstäderskan uppbure, samt enligt drätselkammarens beräkningsgrund i övrigt pensionsbeloppet sålunda komme att uppgå till 933 kronor 25 öre, utskottet måtte föreslå en till 950 kronor avjämnad pension.

Utskottet beslöt att, med bifall till vad Herr Norsell sålunda yrkat, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bevilja rådhusstäderskan Anna Schröder en årlig pension av 950 kronor med därå belöpande kristidsförmåner att från hennes avskedstagande utgå under hennes återstående livstid, ävensom bestämma att härför erforderligt belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därlill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads barnkrubbor framställning om extra anslag för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads Barnkrubbor får härmed vördsamt anhålla att, utöver tidigare beviljat anslag på ordinario stat, även för år 1921 erhålla ett extra anslag av 4,000 kr.

Som synes av bifogade revisionsberättelse utgjorde omkostnaderna för barnkrubbornas verksamhet för år 1919 kr. 9,549:75, varav framgår att styrelsen är största behov av det begärda extra anslaget för att kunna upprätthålla barnkrubbornas verksamhet även för år 1921.

Styrelsen har tagit kännedom om av revisorerna framställda anmärkningar och önskemål och skall tillse att de påpekade förhållandena beaktas.

Karlstad den 14 september 1920.

ANNA DANIELSSON.

Ordf. i Barnkrubbornas styrelse.

Undertecknade, som å Stadsrevisionens vägnar, enligt dess uppdrag, företagit granskning av Föreningen Karlstads Barnkrubbers räkenskaper för år 1919, få härmed avgiva följande

Revisionsberättelse.

Ur räkenskaperna meddelas följande:

Föreningens <i>tillgångar</i> vid årets början:	
Innestående i Karlstads Sparbank	453: 21
» i Wermlands Ensk. Bank	3,323: 63
Obligationer	3,000: —
Fastighet	19,648: 67
Inventarier	1,030: —
Kassa	114: 85
	Tillsammans kr. 27,570: 36
Avgår: skuld till Fruntimmersföreningen	812: 95
	Behållning kr. 26,757: 41

Föreningens *inkomster* under året:

Gåvor	780: 62
Medlemsavgifter	225: —
Hyror	740: 04
Räntor	361: 81
Dagavgifter vid krubborna	1,067: 40
Stadens anslag (ordinarie 2,300, extra 2,000)	4,300: —
i anspråk tagna egna kapitaltillgångar	2,074: 88
	Tillsammans kr. 9,549: 75

Årets *utgifter*:

Löner	1,760: —
Pension	300: —
Hushållet	5,244: 68
Övriga omkostnader för krubbornas verksamhet	1,815: 84
» allmänna	429: 23
	Tillsammans kr. 9,549: 75

Tillgångar vid årets slut:

Innestående i Karlstads Sparbank	475: 88
» i Wermlands Ensk. Bank	1,090: 25
Obligationer	3,000: —
Fastighet Östra Haga N:o 35	19,648: 67
Inventarier	1,102: 63
Kassa	178: 05
	Tillsammans kr. 25,495: 48

Avgår: skuld till Fruntimmersföreningen..... 812: 95

Behållning kr. 24,682: 53

Räkenskaperna hava inom Stadsrevisionen siffergranskats; obligationer och banktillgodohavanden hava kontrollerats. Av den revisionsberättelse, som för året avgivits av föreningens utsedde revisorer, hava vi tagit del.

Enligt föreningens stadgar skola utgiftsverifikationerna atteras av direktisen för krubborna; detta har i påfallande grad underlåtit.

Förteckningarna över krubbornas inventarier hava icke kompletterats med nyförvärv och överensstämma därför icke med räkenskapernas utgående balans.

Det torde föreligga anledning för styrelsen att tillse, att föreningen erhåller lagfart å hela den tomt, varå östra barnkrubban är förlagd.

Östra barnkrubbans fastighet är brandförsäkrad för 35,000 kr. och dess lösören för 2,500 kr.; västra barnkrubbans lösören äro brandförsäkrade för 2,000 kr.

Anledning till annan än ovan nämud anmärkning föreligger icke.

Karlstad den 5 juli 1920.

TH. PETTERSSON.

Stadsrevisionens vice ordf.

K. ÖSTMAN.

Sakrevisor.

Rätt avskrivet intygas:

C. NYHLÉN. I. NORBERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 543.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över styrelsens för Karlstads barnkrubbor framställning om extra anslag för år 1921; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja styrelsen för Karlstads barnkrubbor för dess verksamhet under år 1921 ett extra anslag av 4,000 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering; samt

att stadsfullmäktige därjämte måtte föreskriva, att, därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, det skall åligga styrelsen dels att för den 1 september 1921 inkomma till stadsfullmäktige med ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnkrubbornas verksamhet och ekonomi för innevarande år, dels ock att inom samma tid överlämna 1920 års räkenskaper med tillhörande verifikationer till stadsrevisionen, som har att med utlåtande däröver inkomma till fullmäktige, innan dess beslut i anslagsfrågan fattats.

Sam ovan,

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 143.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över styrelsens för Karlstads barnkrubbor framställning om extra anslag för år 1921.

Häröver hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 27 september 1920, § 543, avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Styrelsens för Karlstads skollovskoloniers framställning om anslag
för år 1921.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads skollovskolonier anhåller härmed vördsamt, att stadsfullmäktige måtte bevilja det sedvanliga anslaget av ettusen (1,000) kronor för kolonierna under sommaren 1921.

Redogörelse för såväl verksamhet som ekonomien bifogas*).

Karlstad den 27 aug. 1920.

Å styrelsens vägnar:

G. JAKOBSSON.

Ordförande.

Gustav Starck.
Sekreterare.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 546.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier

*) Intagen i Karlstads folkskolestyrelsens tryckta redogörelse för läsåret 1919—1920.

gjord framställning om anslag för föreningens verksamhet under nästkommande år; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja Karlstads förening för anordnande av skolvskolonier ett anslag av 1,000 kronor för föreningens verksamhet under år 1921 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medels uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 144.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över styrelsens för Karlstads skolvskolonier framställning om anslag för år 1921.

Häröver hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 27 september 1920, § 546, avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla, vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads Arbetsstuga anhåller härmed vördsamt, att det sed-

vanliga anslaget av ettusenfemhundra (1,500) kronor av stadsfullmäktige måtte beviljas för Arbetsstugans verksamhet år 1921.

Årsberättelse insändes, så fort den kommer från trycket.

Karlstad den 28 augusti 1920.

Å styrelsens vägnar:

G. JAKOBSSON.

Ordf. i styrelsen.

Gust. Olsson.
Sekreterare.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 545.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över styrelsens för Karlstads Arbetsstuga framställning om anslag för arbetsstugans verksamhet under nästkommande år; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja styrelsen för Karlstads Arbetsstuga ett anslag å 1,500 kronor till arbetsstugans verksamhet under år 1921 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för arbetsstugans verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 145.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1921.

Häröver hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll

den 27 september 1920, § 545, avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads lärlings- och yrkesskolor framställning om anslag för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor får härmed avlämna inkomst- och utgiftsförslag för år 1921 med hemställan, att stadsfullmäktige dels behagade godkänna förslaget ifråga, och dels anvisa ett belopp av kronor 11,782: — till täckande av den uppkommande statbristen.

Karlstad den 16 september 1920.

För Karlstads lärlings- och yrkesskolor.

KARL AD. FALK.

V. ordf.

Utdrag av protokoll vid sammanträde med styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor den 15 september 1920.

Styrelsen beslöt antaga och för stadsfullmäktige framlägga följande

Förslag till ordinarie stat för Karlstads lärlings- och yrkesskolor för år 1921

Utbetalningar:

Litt. 403	Personalkostnader	10,500: —
404	Underhåll	100: —
405	Förbrukningsartiklar	500: —
407	Allmänna utgifter	3,935: —
408	Renhållning	435: —
543	Annan undervisningsmateriel	1,000: —
547	Premier och stipendier.	380: —
700	Oförutsedda utgifter	50: —

Summa utbetalningar kr. 16,900: —

Inbetalningar:

Litt. 101	Räntemedel	300: —
107	Statsanslag	4,238: —
108	Gåvor	80: —
270	Avgifter för skriv- och ritmaterialier.....	500: —
119	Stadskassan	11,782: —
Summa inbetalningar kr. 16,900: —		

*Specifikationer.**Utbetalningar:*

Litt. 403	Arvoden:	
	för undervisning i handelsavdelningen	2,000: —
	” ” i 1 ritareavdelning	2,000: —
	” ” i 1 metallarbetareavdelning	1,500: —
	” ” i 1 avdelning för husl. arbete	1,500: —
	” ” i event. tillkommande avdelningar	1,000: —
	” ” i fristående kurser för äldre arbetare	1,000: —
	” fristående föredrag	500: —
	” föreståndareskap	1,000: —
		10,500: —
	Pensioner:	
	N. Cæsar	1,500: —
Litt. 404	c Inventariers underhåll	100: —
Litt. 405	Rit- och skrivmaterialer	500: —
Litt. 407	e Hyra för skollokalen	1,500: —
	g Ved och kol	1,500: —
	h Gas och elektricitet	400: —
	j Kontorsutensilier	25: —
	k Trycksaker	250: —
	l Annonser	200: —
	n Porto	10: —
	Tidskrifter ..	50: —
		3,935: —
Litt. 408	d Städning och skurning	435: —
	<i>Inbetalningar:</i>	
Litt. 107	Beräknat statsbidrag för undervisningen	3,738: —
	” ” ” undervisningsmateriel	500: —
		4,238: —

Litt: 270

Elevernas avgifter för rit- och skrivmateriel 500: —

Beträffande det sålunda uppgjorda statförlaget ansåg sig styrelsen böra påpeka:

att beträffande utbetalningarna under Litt. 403 desamma äro beräknade för mindre timantal än under föregående år, enär på grund av minskat elevantal en del undervisning måst indragas, men däremot med högre timarvode, enär det ej lyckats styrelsen att erhålla lärarekrafter mot samma arvode som under föregående år; och

att på grund av inskränkningen i undervisningen det beräknade statsbidraget minskats.

In fidem:

KARL AD. FALK.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 535.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över av styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor uppgjort inkomst- och utgiftsförslag för år 1921; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av det uppgjorda statförlaget, anvisa erforderligt anslagsbelopp 11,782 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktige i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 146.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över styrelsens för Karlstads lärlings- och yrkesskolor förslag till utgifts- och

inkomststat för år 1921, beslöt, med instämmande i vad drätselkammaren i där-
över avgivet yttrande föreslagit, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av det uppgjorda
statsförslaget, anvisa erforderligt anslagsbelopp, 11,782 kronor, att i den
mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst ut-
taxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfiskalens av magistraten överlemnade framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Stadsfiskalen har gjort bilagda framställning om pension för distriktskonsta-
peln Johan Jakob Kjellin.

Kjellin är fyllda 70 år, har tjänstgjort vid poliskåren i snart 26 år och
hans senaste avlöning har utgjort 1,000 kronor.

60 procent på sista avlöningen utgör 600 kr., varifrån enligt förut tillämpade
principer skulle avgå $\frac{9}{35}$ för i 35 tjänsteår felande 9 år, omkr. 445 kr.

Avrundat uppåt blir detta ett pensionsbelopp av 500 kr.

Och Magistraten får sålunda föreslå:

att distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin tillerkännes en årlig pension från
tiden för avsked med femhundra kronor.

Karlstads rådhus den 29 april 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Till Magistraten i Karlstad.

Som distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin på grund av hög ålder och till-
tagande sjuklighet lämpligen icke längre kan användas i polistjänst, får jag vörd-
sammt anhålla, att Magistraten ville hos stadsfullmäktige göra framställning om
pension åt Kjellin till belopp, som fullmäktige kan finna skäligt.

Kjellin som är född den 9 juni 1849. antogs den 1 november 1894 i tjänst
vid poliskåren och förordnades den 1 maj 1905 till distriktskonstapel. Kjellin

har under sin tjänstetid med utmärkt nit och ordentlighet fullgjort sina tjänste-
åligganden.

Karlstad den 17 april 1920.

e. f.

PER ZANDÉN.

*Utdrag av protokoll hållet hos pensionerings-
kommittén den 9 september 1920.*

§ 20.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kommittén att yttra sig över en av magistraten gjord framställning om pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin.

Magistraten hade därvid föreslagit en årlig pension av 500 kronor.

I sammanhang härmed hade till pensioneringskommittén från poliskåren inkommit en skrivelse, i vilken kåren på däri anförda skäl anhöll att pensioneringskommittén måtte för Kjellin tillstyrka en årlig pension av 900 kronor.

I anledning av denna skrivelse hade magistraten inkommit med av kommittén begärt yttrande.

Kommittén tog nu del av dessa handlingar och fann sig därvid böra framhålla, dels att Kjellin, som endast i 26 år varit i stadens tjänst, icke uppnått den för full pension beräknade tjänstetiden, vilken, enligt stadgarne för Sverges kommunalanställdes pensionskassa, skall utgöra 30 år, och dels att kommittén ansåg det vara principiellt oriktigt att, som poliskåren anhåller, Kjellins pension skulle utgå på tillfällig löneförbättring då han ju, om pensionen bliver beviljad, genom stadsfullmäktiges beslut av den 9 juli d. å. är tillförsäkrad ett pensions tillägg av 200 kronor pr år:

Enligt kommitténs förmenande borde Kjellins pension bestämmas till $\frac{26}{30}$ a. 60 proc. å 1,000 kronor = 520 kronor per år, vartill kommer tillfälligt pensionstillägg och kristidstillägg enligt fastställda grunder. Sammanlagda pensionsförmånerna komme i så fall att f. n. uppgå till kr. 1,266: 67.

Med anledning av vad sålunda anförts beslöt kommittén hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin en årlig pension av 520 kronor med därå belöpande kristidsförmåner att utgå fr. o. m. den dag Kjellin lämnar sin tjänst.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Till Pensioneringskommittén i Karlstad.

Med anledning av poliskårens framställning om 900 kronors pension åt distriktskonstapeln Kjellin får Magistraten meddela, att vid uppgivande av Kjellins avlöning Magistraten icke tagit hänsyn till utgående kristidstillägg eller det av stadsfullmäktige för 1920 beviljade provisoriska lönetillägget. Det senare kan möjligen ifrågasättas som grundval för pensionen, som då skulle efter vanliga beräkningsgrunder uppgå till 580, avjämnat till 600 kronor.

Att kristidstillägg skulle utgå på den tillerkända pensionen, anser Magistraten falla av sig själv utan särskild framställning.

Karlstad rådhus den 11 juni 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Till Stadsfullmäktiges pensionskommitté.

Med anledning av Magistratens begäran hos stadsfullmäktige om pension för distriktskonstapel Johan Kjellin här i staden, få vi på begäran av Kjellin. vördsamst anhålla, att pensionskommittén måtte i likhet med som förut i allmänhet varit fallet, hos stadsfullmäktige föreslå ett belopp motsvarande 60 proc. av hans nuvarande kontanta grundlön, jämte dyrtidstillägg i likhet med stadens övriga pensionärer. Kjellins kontanta grundlön utgår för närvarande med 1,500 kr. årligen, och skulle sålunda det här begärda pensionsbeloppet utgå med 900 kr. årligen.

Kjellin, som är född den 9 juni 1843, antogs i polistjänsten den 1 nov. 1894 och har sålunda den 1 nu instundande november varit anställd i stadens tjänst i 26 år. Det torde dessutom vara alldeles uppenbart, att Kjellin vid den höga ålder, som han nu innehar, icke kan företaga sig något nytt inkomstbringande arbete, varför han således blivit hänvisad att helt leva på sin pension.

Vi våga därför hoppas att pensionskommittén ägnar vår framställning behörig uppmärksamhet samt låta vår framställning åtfölja kommitténs förslag i ärendet till stadsfullmäktige.

För Karlstads poliskår:

PER ZANDEN.

F. O. BJÖRK.

G. A. MÖLLER.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 541.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över magistratens framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin.

Pensioneringskommittén hade i detta ärende avgivit infortrat utlåtande, och beslöt drätselkammaren med instämmande häri hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin en årlig pension av 520 kronor med därå belöpande kristidsförmåner att utgå från och med den dag, Kjellin lämnar sin tjänst, ävensom bestämma, att erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 147.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av stadsfiskalen gjord, av magistraten till fullmäktige överlämnad framställning angående pension åt distriktskonstapeln Johan Jakob Kjellin.

I ärendet hade infortrade utlåtanden avgivits av pensioneringskommittén och drätselkammaren.

Inom utskottet yrkades av Herr Norsell att, enär pension borde beräknas jämväl å det av Kjellin uppburna tillfälliga lönetillägget av 300 kronor samt pensionen, med tillämpning i övrigt av drätselkammarens beräkningsgrund, sålunda komma att uppgå till 676 kronor, utskottet måtte föreslå en till 675 kronor avjämnad pension.

Med bifall till vad Herr Norsell sålunda yrkat, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja distriktskonstapel Johan Jakob Kjellin en årlig pension av 675 kronor med därå belöpande kristidsförmåner att utgå från och med den dag Kjellin lämnar sin tjänst, ävensom bestämma, att härför erforderligt anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående anslag till Karlstads Allmänna Intressekontor u. p. a.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 6 september 1920.

§ 514.

Från Karlstads Allmänna Intressekontor u. p. a. hade till drättselkammaren inkommit en av revisionsberättelse för verksamhetsåret 1919 åtföljd framställning om ett anslag för år 1920 av 377 kronor.

Efter tagen del av handlingarna beslöt drättselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja Karlstads Allmänna Intressekontor förening utan personlig ansvarighet ett anslag för år 1920 av 377 kronor med föreskrift tillika, att, därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1921 skulle ifrågasättas, ansökan därom åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till drättselkammaren ingivas före den 1 september 1921; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Till Drättselkammaren, Karlstad.

Styrelsen för Karlstads Allmänna Intressekontor får härmed anhålla om ett anslag för år 1920 såsom bidrag för täckandet av föreningens administrationskostnader. Storleken av beloppet har tidigare bestämts till 1 kr. per medlem. Då medlemsantalet för 1920 utgör 377 hemställes sålunda om ett belopp av 377 kronor. Såsom skäl till vår framställning tillåta vi oss hänvisa till den motivering som föregått tidigare framställningar i denna sak, men anse oss dock böra påpeka att föreningen under innevarande år till uppbördsmyndigheterna inbetalt i kommunalskatt kronor 18,451:50 Revisionsberättelse för verksamhetsåret 1919 bifogas.

Karlstad den 30 augusti 1920.

För Karlstads Allmänna Intressekontor u. p. a.

JULIUS JOHNSON.

W. E. WIKTORIN.

Undertecknade utsedda att granska och revidera Karlstads allmänna intressekontors räkenskaper för år 1919 få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse:

Inkomster:

Saldo från år 1918	12,919: 80
Insatser under år 1919	90,961: 51
Räntor „ „ „	729: 48
Anslag av staden	368: —
Summa kronor	104,978: 79

Utgifter:

Skatter	47,029: 20
Diverse räkningar	381: 90
Uttag av medl. kontant	41,831: 68
Kassörens arvode för 1919	368: —
Behållning från 1918	202: 26
Reservfonden	5: 78
Innestående i bank	15,159: 97
Summa kronor	104,978: 79

Ovanstående kassabehållning redovisas sålunda:

Medlemmarnas tillgodohavande	14,696: 90
Intressekontorets behållning	463: 07
Summa kronor	15,159: 97

Som räkenskaperna äro förda med reda och ordning föreslå vi full och tack-sam ansvarsfrihet för kassören och styrelsen för det gångna arbetsåret.

L. G. LARSSON.

J. A. FRIMODIG.

Revisorer.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 148.

Beredningsutskottet, som hade, uppå remiss från stadsfullmäktige, att yttra sig över drättselkammarens framställning angående anslag till Karlstads Allmänna Intressekontor, förening u. p. a., beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drättselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt framställning om anslag för år 1921.

Till Karlstads Stadsfullmäktige,

Härmed får styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt överlämna förslag till stater för biblioteket och föreläsningsanstalten för 1921, uppbyggande anslag på 11,000 kronor till stadsbiblioteket och på 1,800 kronor till föreläsningsanstalten eller samma belopp, som utgå för innevarande år.

Redogörelser för stadsbibliotekets och föreläsningsanstaltens verksamhet under år 1919 bifogas.

Karlstad den 31 augusti 1920.

På biblioteks- och föreläsningstyrelsens vägnar:

AUG. BERGH.

G. A. Gustafson.

Förslag till stat för Karlstads stadsbibliotek för år 1921.

Inkomster:

Stadsfullmäktiges anslag	11,000: —
Statsbidrag	400: —
Inkomst av försålda kataloger	100: —
Inkomst av övertidsavgifter	200: —
Summa kr.	11,700: —

Utgifter:

Inköp av böcker och tidskrifter	3,700: —
Inbindning	1,300: —
Trycksaker och skrivmaterialier	300: —
Hyra, värme, lyse, renhållning	2,400: —
Inventarier	800: —
Löner och arvoden	2,700: —
Porto, telefon, frakter	300: —
Oförutsedda utgifter	200: —
Summa kr.	11,700: —

Förslag till stat för Karlstads föreläsningsanstalt för år 1921.

Inkomster:

Statsbidrag	1,200: —
-------------------	----------

Kommunalt bidrag	1,800: —
Inträdes- och kursavgifter	1,450: —
Summa kr.	4,450: —

Utgifter:

Arvoden till föreläsare och kursledare	3,000: —
Undervisningsmaterial	100: —
Hyra, städning, visande av skioptikonbilder	400: —
Föreståndarens arvode	400: —
Annonser och trycksaker	450: —
Oförutsedda utgifter	100: —
Summa kr.	4,450: —

Redogörelse för låneverksamheten i Karlstads Stadsbibliotek 1919.

Månad	Samlingsverk		Religion—Filosofi	Undervisning och upplösning	Språkvetenskap	Litteraturhistoria	Skönlitteratur			Historia	Livnadslekning	Geografi	Sociala frågor	Teknologi	Handel o. näringar	Matematik	Naturvetenskap	Fysiologi, hygien och sjukvård	Jakt och idrott	Tidskrifter	Litteratur på främmande språk	Summa boklån	Nyttskriftna läntagare	Besök i läs- rummet	Besök i läne- expeditionen
	Svensk	Utländsk (översatt)	Dansk och norsk																						
Januari . .	33	44	30	6	34	1,293	1,242	27	19	100	103	85	28	24	6	11	104	12	17	18	1	3,237	37	288	2,061
Februari . .	40	49	31	5	39	1,351	1,215	22	22	92	86	79	29	27	6	7	99	21	9	9	1	3,239	36	388	2,093
Mars . . .	44	52	31	10	39	1,509	1,257	25	31	124	89	96	22	29	16	17	109	16	20	14	4	3,554	41	430	2,387
April . . .	51	51	27	8	35	1,244	1,161	26	15	95	82	73	33	23	14	12	93	13	7	7	5	3,075	26	330	2,258
Maj	26	67	14	4	20	957	864	14	7	67	54	57	12	12	13	3	75	9	8	4	6	2,283	18	214	1,574
Juni	12	21	10	2	12	560	480	11	8	36	33	33	9	12	6	4	26	3	1	4	1	1,284	6	72	949
Juli	13	20	10	5	10	564	555	7	2	35	32	43	11	16	4	5	31	7	13	3	3	1,389	10	59	932
Augusti . .	11	23	12	3	8	674	654	9	9	34	36	38	9	17	6	3	33	10	4	3	1	1,597	12	78	1,038
September .	50	54	31	7	30	927	961	17	13	89	61	91	18	27	8	3	69	9	9	12	2	2,488	46	364	1,560
Oktober . .	46	65	23	6	28	1,253	1,062	16	12	117	93	106	13	42	10	8	76	12	29	12	2	3,031	48	407	1,866
November .	37	68	31	3	26	1,249	1,272	26	11	101	104	95	10	40	7	10	93	15	24	10	2	3,234	42	496	1,897
December .	40	61	33	7	23	1,096	1,144	19	11	104	90	86	15	36	5	7	85	14	22	14	5	2,917	41	326	1,769
Summa	403	575	283	66	304	12,667	11,867	219	160	994	863	882	209	305	101	90	893	141	163	110	33	31,328	363	3,402	20,384

Karlstad den 2 februari 1920.

G. A. GUSTAFSON.

Redogörelse för Karlstads föreläsningsanstalts verksamhet under år 1919.]

Antal föreläsningar.

Under vårterminen höllos 14 och under höstterminen 11 föreläsningar varjämte under året anordnades 2 konserter och 2 sago- och sångaftnar.

Föreläsare.

Björkhagen, W., redaktör	1	föreläs.
Bohlin, K. J. bokförläggare	1	»
Brandt, E. G. C., folkskoleinspektör .	1	»
Brunius, G., direktör	1	»
Dahlgren, V., rektor ..	1	»
Dayal, Har, fil. doktor.....	1	»
Ekström, G., kontraktsprost	1	»
Falk, H., kapten	1	»
Fevrell, W., lektor	1	»
Freding, Tyra, lärarinna	1	»
Frödin, J., docent	1	»
Gullstrand, R., läroverksadjunkt	1	»
Jensen, A. skriftställare	2	»
Kjellin, H., docent	1	»
Lehman, E., professor	4	»
Nordenstreng, R. skriftställare	2	»
Norsell, A., kassör.....	1	»
Sperber, J., fil. doktor	1	»
Strandman, E., folkskollärare	1	»
Thörnberg, E. H., skriftställare	1	»

De båda konserterna höllos av resp. konsertmästaren Sven Kjellström och konsertsångerskan Julia Tideström samt tvenne sago- och sångaftnar av fröken Signe Videll.

Föreläsningssämen.

N. F. S. Gruntvig och den nordiska renässansen (Fevrell).
 Värmlands kyrkliga konst (Kjellin).
 Carl Larsson, hemmets målare. Minnesföreläsning (Björkhagen).
 Hovliv, personer och anekdoter från Gustaf III:s dagar (Falk).
 Johannes Rudbeckius (Ekström).
 De primitiva folken och den kristna missionen bland dessa (Lehman).
 Den kinesiska världsbilden och den kristna världsåskådningen (densamme).
 Buddhismens ateism och frälsningslära (densamme).
 Mohammedanismen och den kristna tron (densamme).
 Fäbodsväsendet förr och nu, en ålderdomlig, nordsvensk jordbrukstyp (Frödin).
 Vår folkliga sång och musik (Dahlgren).

Äktenskap och samhällsklasser i Sverige (Thörnberg).
 Våra sånglekar och folkvisedanser (Freding).
 En färd genom det heliga landet (Brunius).
 Tolstoi, samhällsgrubblaren (Jensen).
 Rysslands huvudstäder (densamme).
 Bilder från de österrikiska alperna (Sperber).
 En färd genom Indien (Bohlin).
 Den svenska statsförfattningens historiska utveckling (Gullstrand).
 Irland och irländarne (Nordenstreng).
 Skottland och skottarna (densamme).
 Indiens konst och kultur (Dayal).
 Tobak och tobaksbruk (Strandman).
 Den kooperativa rörelsen (Norsell).
 Vad är sanning? (Brandt).

Med anledning av att föreläsningsanstalten med utgången av år 1918 varit i verksamhet under 20 år — den första föreläsningen hölls den 15 januari 1899 — lämnade undertecknad föreståndare vid föreläsning den 16 januari 1919 en redogörelse för föreläsungsverksamhetens uppkomst och utveckling inom Karlstads samhälle.

Åhörareantal.

Föreläsningar, konserter och sago- och sångaftnar besöktes enligt sannolikhetsberäkning av tillsammans 5,435 personer eller i medeltal cirka 187 på varje föreläsning, resp. konsert och sago- och sångafton.

Kurser.

Under vårterminen hölls en kurs i kemi på 12 timmar med 43 deltagare, under ledning av läroverksadjunkten E. V. Ernström. Under höstterminen påbörjades en kurs i sång (körskola) med 18 deltagare under ledning av musikläraren G. Bodlund.

Sammandrag av räkenskaperna.

Inkomster:

Statsbidrag	1,100: —
Kommunalt bidrag	1,200: —
Inträdes- och kursavgifter	2,142: 65
Anslag från stiftelsen för Sverige och kristen tro	100: —
Hyra för skioptikon	14: —
Summa kronor	4,556: 65

Utgifter:

Skuld till kassören	41: 03
Arvoden och reseersättningar till föreläsare och kursledare	2,641: 75

Inventarier	325: —
Hyra, städning m. m.....	318: 50
Föreståndarens arvode	300: —
Annonser och trycksaker, porto	723: 03
Diverse utgifter	185: 09
Kassabehållning till 1920.....	22: 25
Summa kronor	4,556: 65

Karlstad den 31 augusti 1920.

AUG. BERGH.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 542.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över styrelsens för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt framställning om anslag för nästkommande år för biblioteks- och föreläsningsanstaltens verksamhet; och beslöt drätselkammaren henställa;

att stadsfullmäktige måtte, med godkännande av det av styrelsen uppgjorda statförslaget, bevilja anslag för år 1921 dels till biblioteksverksamheten med 11,000 kronor, dels till anordnande av föreläsningar och undervisningskurser med 1,800 kronor med föreskrift tillika, att därest anslag för här ifrågasättas ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för biblioteks- och föreläsningsanstaltens verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före 1 september 1921; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 149.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över styrelsens för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningsanstalt hos fullmäktige gjorda

framställning angående anslag för nästkommande år för biblioteks- och föreläsningssverksamheten.

Häröver hade drätselkammaren på sätt närmare framginge av dess protokoll den 27 september 1920, § 542, avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning angående höjning av terminsavgifterna vid flickskolan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till medföljande bilagor (1—3) får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor anhålla om att från och med vårterminen 1921 få höja terminsavgifterna med 20 kronor pr elev och termin i de förberedande klasserna och de fyra lägsta klasserna i elementarskolan och med 25 kronor pr elev och termin i de fyra högsta klasserna i elementarskolan samt att få pålägga varje nyanmäld lärjunge en inskrivningsavgift av 10 kronor.

Karlstad den 18 september 1920.

Å styrelsens vägnar:
MAURITZ TISELL.

Nils Bure.

*Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 2 juni 1920.*

§ 5.

Då terminsavgifterna vid härvarande flickskola äro för nuvarande förhållanden ovanligt låga, beslöt styrelsen att ingå till stadsfullmäktige med hemställan att få öka dem över lag från och med 1:a fbr. till och med 8:e klassen, och uppdrogs åt undertecknad Bure att taga reda på terminsavgifternas belopp vid flickläroverken

i andra med Karlstad jämförliga städer samt å sammanträde i början av nästa hösttermin inkomma med utredning och förslag

In fidem;
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar: NILS BURE.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 15 september 1920.*

§ 11.

Sedan en av undertecknad Bure uppgjord tablå över terminsavgifterna vid flickskolorna i 29 städer med 5,000—30,000 invånare under dagarna närmast före mötet cirkulerat mellan styrelsens medlemmar, återupptogs frågan om förslag till höjning av terminsavgifterna vid härvarande flickläroverk (jmf. prot. 2 juni 1920, § 5). Då avgifterna vid de allra flesta av de övriga städernas flickskolor visat sig vara betydligt högre än vid Karlstads, i synnerhet när man tager hänsyn till att på flera ställen särskild bränsleavgift förekommer; då tillströmningen till härvarande flickskola på senare tiden blivit mycket stor och på grund därav lärsrummens antal så otillräckligt, att sedan förra läsåret tvenne avdelningar måste vara utan eget klassrum, samt då en ganska stor procent av lärjungarna bliva helt eller delvis befriade från avgift, så beslöt styrelsen efter hållen diskussion att ingå till stadsfullmäktige med anhållan om att från och med vårterminen 1921 få höja terminsavgifterna med 20 kronor pr elev och termin i de förberedande klasserna och de fyra lägsta klasserna i elementarskolan och med 25 kronor pr elev och termin i de fyra högsta klasserna i elementarskolan samt att få pålägga varje nyanmälld lärjunge en inskrivningsavgift av 10 kr. Summan av alla de avgifter, en elev skulle komma att erlägga under hela sin skoltid fr. o. m. 1:a fbr. t. o. m. 8:de klassen (1,700 kr.), bleve i alla fall lägre här än vid halva antalet av de övriga städernas flickskolor.

In fidem:
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar: NILS BURE.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 547.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning angående höjning av terminsavgifterna vid läroverket; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med styrelsens ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 150.

Hos stadsfullmäktige hade flickskolestyrelsen jämlikt sitt beslut den 15 september 1920, § 11, anhållit att få från och med vårterminen 1921 höja terminsavgifterna vid flickskolan, över vilken anhållan drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla styrelsens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Flickskolestyrelsens framställning om anslag för inköp av nya pulpeter.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag av 1,500 kronor för anskaffande av 30 stycken behövliga nya pulpeter.

Karlstad den 18 september 1920.

Å styrelsens vägnar:
MAURITZ TISELL.

Nils Bure.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 15 sept. 1920.*

§ 7.

Anmälde föreståndarinnan, att det på grund av det stora elevantalet i skolan vore oundgängligen nödvändigt att anskaffa 30 nya pulpeter, och beslöt styrelsen därför att ingå till stadsfullmäktige med en vördsam anhållan, att de ville för ändamålet bevilja ett anslag av 1,500 kronor.

In fidem:
NILS BURE.

Justeras:
MAURITZ TISELL.

Rätt utdraget betygar: NILS BURE.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 548.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning om anslag för anskaffande av 30 stycken nya pulpeter; och beslöt drätselkammaren, med tillstyrkande av framställningen, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarende ändamål bevilja ett anslag av 1,500 kronor, att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 151.

Med tillstyrkande av en av flickskolestyrelsen därom gjord framställning, som av drätselkammaren i avgivet utlåtande förordats, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja flickskolestyrelsen ett anslag av 1,500 kronor för anskaffande av trettio stycken nya pulpeter ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads Barnhem framställning om anslag för år 1921

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Härmed få vi vördsamt anhålla, att det anslag å 2,000 kronor, som fullmäktige beviljat Karlstads Barnhem för detta år, även måtte få utgå för nästkommande år.

Karlstad den 31 augusti 1920.

För Karlstads Barnhem:

ROB. BANDELIN,

Ordförande.

Styrelseberättelse för Föreningen Karlstads Barnhem år 1919.

Tillgångar vid årets början:

Inventarier	2,240: 10	
Utlånade medel	36,000: —	
Obligationer	1,400: —	
Innestående i bank	1,298: 02	
Fordran	112: 56	
Kassabehållning	1: 01	
	<u>Kr. 41,051: 69</u>	
Avgår skuld till Bankdirektör H. Allsing	500: —	40,551: 69

Inkomster under året:

Medlemsavgifter	387: —
Andel i nyårsannonser	130: —
Bidrag av Fruntimmersföreningen	200: —

Anslag av Karlstads stadsfullmäktige	1,100: —	
Gåva av Föreningen Mjölkdroppen	4,332: 82	
De äldre barnens arbetsförtjänst	824: —	
Räntor	2,604: 19	
Diverse	160: —	9,738: 01
		<u>Kronor 50,289: 70</u>

Utgifter under året:

Hyra	600: —	
Vatten, lyse och bränsle	862: 50	
Avlöningar	1,175: 84	
Mat och kläder	4,557: 59	
Diverse utgifter	632: 34	7,828: 27

Tillgångar vid årets slut:

Inventarier	2,240: 10	
Utlånade medel	37,474: 14	
Obligationer	1,400: —	
Innestående i bank	911: 94	
Fordringar	435: 25	42,461: 43
		<u>Kronor 50,289: 70</u>

Antalet skyddslingar har under hela 1919 utgjort 7 stycken. På grund av den alltjämt tryckande dyrtiden har Barnhemmet ej heller under det gångna året kunnat öka antalet.

Som framgår av ovanstående har hemmet från Föreningen Mjölkdroppen, som upphört med sin verksamhet, haft förmånen som gåva mottaga kronor 4,332: 82. Tack vare denna hjälp har hemmets utgifter för 1919 fullt kunnat täckas. Nämda gåva har också i det närmaste täckt det underskott, som uppstod å 1918 års verksamhet.

Karlstad den 29 april 1920.

HUGO SEVERIN.
HELENA TJERNELD.

ROB. BANDELIN.
GERTRUD MÆCHEL.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 550.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över styrelsens för Karlstads Barnhem framställning om anslag för barnhemmets verksamhet under nästkommande år; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja styrelsen för Karlstads Barnhem ett anslag för barnhemmets verksamhet under år 1921 av 2,000 kronor under villkor, att, så länge barnhemmet åtnjuter understöd av Karlstads stad, endast barn från staden intagas å barnhemmet, samt med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål jämväl för år 1922 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för barnhemmets verksamhet och ekonomi för innevarande år, skall till stadsfullmäktige ingivas före den 1 september 1921; samt

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att berörda anslagsbelopp skall i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 152.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över styrelsens för Karlstads barnhem till fullmäktige ingivna framställning angående anslag för år 1921, över vilken framställning drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande.

Utskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Saluhallsstyrelsens förslag angående tiderna för saluhallens öppethållande.

*Utdrag av protokoll hållet hos Saluhallsstyrelsen
i Karlstad den 29 september 1920.*

§ 56.

I sammanhang med av styrelsen gjord framställning om godkännande av åtgärden att under sommarmånaderna stänga saluhallen kl. 5 e. m. alla dagar utom

fredagarne då hallen skulle stängas klockan 7 e. m., hade stadsfullmäktige uppdragit åt styrelsen att utreda, huruvida icke lika stängningstid skulle kunna tillämpas året över.

Styrelsen hade infordrat yttrande från samtliga hyresgäster och hade de flesta förklarat sig nöjda med att den tillämpade stängningstiden utsträcktes att gälla hela året. Ett antal hyresgäster hade därjämte anhållit, att saluhallen under fjorton dagar före jul måtte stängas först klockan 7 e. m.

Efter överläggning beslöt styrelsen, att saluhallen tillsvidare skulle hållas öppen för allmänheten alla söckendagar från 8 f. m. till 5 e. m. med undantag för fredagar och fjorton dagar före julafton, vilka dagar saluhallen skulle stängas kl. 7 e. m.

Å förenämnda beslut skulle stadsfullmäktiges godkännande inhämtas.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.*

§ 153.

Sedan stadsfullmäktige i samband med godkännande av föreslagen tidigare stängningstid av saluhallen under sommarmånaderna uppdragit åt saluhallsstyrelsen att utreda, huruvida icke lika stängningstid skulle kunna tillämpas året om, hade styrelsen vid sammanträde den 29 september 1920 beslutat, att saluhallen tills vidare skulle hållas öppen för allmänheten alla söckendagar från klockan 8 f. m. till klockan 5 e. m. med undantag av fredagar och under fjorton dagar före julafton, vilka dagar hallen skulle stängas klockan 7 e. m.

Med överlämnande av protokollsutdrag angående detta sista beslut hade styrelsen därefter anhållit om stadsfullmäktiges godkännande därå.

Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet och som icke fann anledning till erinran mot den föreslagna stängningstiden, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna saluhallsstyrelsens ifrågavarande

beslut.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamöter och suppleanter för staden i nämnden för uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- och jordräntestegringsskatt.

Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 oktober 1920.

§ 154.

Jämlikt bestämmelserna i Kungl. Förordningen om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- och jordräntestegringsskatt, den 28 maj 1920, hade stadsfullmäktige att utse två ledamöter jämte suppleanter för dem i nämnden för uppskattning av mark inom staden; och beslöt utskottet, som nu hade att avgiva förslag i ärendet, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till ledamöter för staden i ifrågavarande nämnd utse byggmästaren Olof Wästlund med fabrikören K. A. Falk som suppleant samt bankdirektören R. Tjerneld med konsistorienotarien G. Braunerhjelm som suppleant.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

KARLSTAD
KARLST.-T:NS A.-B:S TRYCKERI 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	21 Oktober.	N:o 16.
-------	-------------	---------

Karlstads Gasverks årsberättelse år 1919.

Till Belysningsstyrelsen.

Jämlikt gällande instruktion får jag härmed äran överlämna följande

Berättelse

över

Karlstads Gasverks verksamhet år 1919.

Gastillverkning och förbrukning.

Enligt stationsmätaren har årets gastillverkning varit 686,995 kbm. mot 626,750 kbm. under år 1918 utvisande alltså en ökning med 60,245 kbm. eller 9,61 %.

Gasbehållning i klockorna från 1918	1,770 kbm.
Gastillverkning år 1919	686,995 »

Summa 688,765 kbm.

Gasbehållning i klockorna till 1920	2,050 »
--	---------

Gasförbrukning 1919 alltså 686,715 kbm.

Då gasförbrukningen 1918 utgjorde 627,790 kbm. har alltså förbrukningen ökat med 58,925 kbm. eller 9,39 %.

Den förbrukade gasen fördelar sig sålunda:

För allmänna belysningen (gatu-)... ..	80,849 kbm.	=	11,77 %
» enskilda förbrukningen.....	504,855 »	=	73,52 %
» gasverkets eget behov.....	22,579 »	=	3,29 %
» missvisning orh läckage.....	78,432 »	=	11,42 %
Summa 686,715 kbm.		=	100,00 %

Största gasförbrukningen pr dygn ägde rum $\frac{8}{3}$ med 2,590 eller 0,37 % av årsförbrukningen och minsta gasförbrukningen den $\frac{25}{6}$ med 905 kbm. eller 0,13 % av årsförbrukningen.

Gasförbrukning pr innevånare ($\frac{31}{12}$ 1919 mantalsskrivna 18,922 personer) har varit 36,3 kbm. mot 33,4 kbm. år 1918.

I förhållande till år 1918 har förbrukningen ökats eller minskats enligt följande:

Allmänna belysningen	+ 7,795 kbm.	= + 10,6 %
Enskilda förbrukningen	+ 39,713 »	= + 8,5 %
Gasverkets egen förbrukning	— 1,319 »	= — 5,5 %
Läckaget	+ 12,736 »	= + 19,3 %

Kol- och vedförbrukning m. m.

Den under år 1917 påbörjade vedgastillverkningen har under 1919 pågått under 1:sta kvartalet. Fr. o. m. 1 april 1919 har endast ren kolgas distribuerats.

Kolredovisning:

Lager av gaskol $\frac{1}{1}$ 1919:

Old Pelton Main 379,00 ton

Inköp under året:

Londonderry	416,56 ton		
Thornley	219,95 »		
Towneley	2,464,00 »	3,100,51 ton	3,479,51 ton

Kolförbrukning till gasberedning:

Old Pelton Main	379,00 ton	
Londonderry	416,56 »	
Thornley	219,95 »	
Towneley	963,65 »	1,979,16 ton
Sålt		0,50 »

Lager av gaskol $\frac{1}{1}$ 1920:

Towneley 1,499,85 » 3,479,51 ton

Vedredovisning:

Lager av ved $\frac{1}{1}$ 1919	1,560,0 m ³	
Inköpt under året	178,5 »	1,738,5 m ³
Vedförbrukning till gasberedning	1,014,5 m ³	
Försäld ved	724,0 »	1,738,5 »

Sammanlagda vikten av under året till gasberedning förbrukade veden har varit 315 ton. Då kolförbrukningen varit 1,980,16 ton, har alltså gasutbytet pr ton för-gasad råvara (kol och ved) i medeltal varit 299,4 kbm.

Medelpriset av under året förbrukade kol har varit Kr. 114:20 pr ton. Medelpriset av under året förbrukad ved har varit Kr. 22:21 pr m³ = 71:55 pr ton.

Inköpspriset pr ton (i gasverkets kolhus) för under nedanstående år köpta gas-kol har i medeltal varit:

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
17,97	16,40	18,90	22,86	24,09	49,50	65,41	Intet köp	Intet köp	128,52

Gasutbyte i kbm. pr ton förgasad råvara har under samma tid varit:

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
302	305	301	306	314	305	309	320	317,5	299,4

Biprodukter.

1. Koks.

Lager av koks ¹ / ₁ 1919.....	1,836 hl.	
Utöver vad som åtgått till ugnsunderfyrning och panneldning har tillverkats	25,448 »	27,284 hl.
Under året har försålts och levererats	22,290 hl.	
Lager av koks ¹ / ₁ 1920.....	4,994 »	27,284 hl.

Koksutbytet i hl. pr ton förgasade kol efter avdrag av den koks, som använts till retortugnarnes underfyrning och panneldning har under året i medeltal varit 12,s. Under de sista 10 åren har koksutbytet varit i hl. pr ton kol:

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
12,0	12,9	13,4	13,1	13,0	12,1	11,9	12,3	9,3	12,8

2. Tjära:

Lager av tjära ¹/₁ 1919:

Blandtjära, tillverkad av kol och trä och innehållande 40 å 50 % vatten	258 fat	
Tillverkning under året:		
Stenkolstjära	220 fat	
Blandtjära	106 »	326 fat 584 fat
Försålt under året	172,s fat	
Avgått genom avtappding av vatten ur blandtjären samt genom kokning.....	90,s »	
Lager av tjära ¹ / ₁ 1920:		
Stenkolstjära	104 fat	
Blandtjära	217 »	321 » 584 fat

Utbytet av tjära pr ton förgasad råvara har varit 0,27 hl. De sista årens tjärutbyte ställer sig sålunda:

1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
0,27	0,31	0,31	0,30	0,30	0,30	0,29	0,30	0,26	0,27

Pris å gas och biprodukter.

Gaspriset: Fr. o. m. $\frac{1}{1}$ t. o. m. $\frac{30}{100}$ var gaspriset 30 öre pr kbm. för såväl lysgas som värmegas.

Fr. o. m. $\frac{1}{10}$ höjdes gaspriset till 40 öre pr kbm.

	Okrossad	Grovkrossad	Finkrossad
Kokspriset pr hl.: $\frac{1}{1} - \frac{36}{2}$	8,00	8,50	9,00
$\frac{27}{3} - \frac{80}{4}$	7,00	7,50	8,00
$\frac{1}{5} - \frac{11}{9}$	6,50	7,00	7,50
$\frac{12}{9} - \frac{3}{10}$	7,50	8,00	8,50
$\frac{4}{10} - \frac{31}{12}$	8,50	9,00	9,50

Tjärpriset: I början av året erhöles 60 å 70 öre pr kg. för 1:ma rå stenkoltjärna, i slutet av året 20 å 25 öre pr kg. Blandtjärnan har varit så gott som omöjlig att få avsättning för på grund av dess stora vattenhalt.

Gasmätare.

Vid årsskiftet 1919—20 funnos följande antal gasmätare:

Lågantal.....	2	3	5	10	20	30	50	60	100	150	200	400
Hos abonnenter uppsatta mätare...	195	1,461	183	113	56	18	8	3	3	—	1	—
I lager funnos (icke uppsatta).....	11	120	71	23	1	1	3	1	—	2	1	1

Sammanlagda antalet uppsatta mätare = 2,041 st.

” ” i lager varande = 235 ”

Summa 2,276 st.

Av de uppsatta gasmätarne äro 595 st. automatmätare (589 st. 3-lågiga och 1 st. 5-lågig och 5 st. 10-lågiga). Av dessa gå emellertid endast 18 st. såsom automater under det att de övriga äro omställda till vanliga mätare. Automatverken äro nämligen köpta för 12-öresgaspris och hava icke kunnat ändras så att de kunna användas för nuvarande höga gaspris.

Av de i lager varande mätarne äro 116 st. automatmätare (114 st. 3-lågiga och 1 st. 5-lågig och 1 st. 10-lågig).

Gasens kostnad.

I. Tillverkningen.

1. Personalkostnader:

Ingeniör och gasmästare inkl. dyrtidstillägg	10,487: 04	
Tantieme till d:o	714: 21	11,201: 25

Pensioner.....	1,216: 65	
Hyresersättning (gasmästaren)	600: —	13,017: 90

2. *Underhåll:*

Fastigheter	2,493: 90	
Driftapparater	16,114: 68	
Inventarier.....	1,288: 20	19,896: 78

3. *Driftsmateriel:*a) *Förgasningsmateriel:*

gaskol, 1,979,16 ton	225,975: 52
Ved, 1,014,3 m ³	22,538: 69

Summa bruttokostnad 248,514: 21

Härför från avgår nettovärdet av erhållna bi-produkter:

Koks

(kr. 177,713: 40 — 9,553: 49) = 168,159: 91

Tjära

(kr. 15,976: 16 — 6,532: 04) = 9,444: 12 177.604: 03

Summa nettokostnad för förgasningsmateriel 70,910: 18 70,910: 18

b) *Övriga materialier för driften:*

Träkol för underfyrning ..	198: —	
Elektrisk kraft	689: 95	
Vatten	413: 43	
Smörjmedel ..	474: 70	
Trassel och putsmedel	382: 93	
Maskinförnödenheter	118: 11	
Myrmalm	1,621: 50	
Sprit och fotogen	1,460: 65	
Renhållningsutensilier	545: 30	
Övriga	323: —	6,227: 57
		77,137: 75

4. *Driftkostnader:*

Retorteldare (23,484: 70 + 989: 91) ..	24,474: 61	
Maskinskötsel	2,801: 38	
Reningskistornas skötsel	2,686: 57	
Koldragare (extra)	477: 75	30,440: 31

5. *Allmänna utgifter m. m.*

Skatter	1,675: 46
Försäkringsavgifter	2,220: 72
Uppvärmning	268: 60
Lyse och materiel härför	817: 02

Sjuk- och olycksfallsersättning samt medicin	412: 82	
Renhållning.....	1,084: 07	
Arbetaresemester.....	2,419: 09	8,879: 78
6. <i>Ränta å verkets värde</i> (byggnader, driftapparater och gas-klockor).....		6,669: 92
7. <i>Amortering å dito enligt fastställd plan</i>		6,431: 58
	Summa Kronor	162,474: 02

Fördelat å gastillverkningen motsvarar detta $\frac{16247202}{688765} = 23,6$ öre pr kbm. tillverkad gas.

II. Distributionen.

1. <i>Personalkostnader</i>		10,528: 34
2. <i>Underhåll:</i>		
Rörsnätet	3,488: 13	
Gasmätarne	2,335: 32	5,823: 45
3. <i>Omkostnader för allm. lyshållningen:</i>		
Lyktskötaren	5,644: 18	
Fjärrtändarnes skötsel ...	1,687: 42	
Brännare, glas och glödnät m. m.	2,366: 43	
Ersättning till elektricitetsverket	760: —	
Gatulyktors underhåll.....	5,758: 10	16,216: 13
4. <i>Distributionskostnader:</i>		
Mätareuppsättningen och ombyten	1,183: 83	
Mätareavläsning.....	1,425: 09	
Tillsyn av inomhusledningar	324: 06	
Inkasseringskostnader (extra).....	537: 10	3,470: 08
5. <i>Allmänna utgifter samt oförutsedda utgifter m. m.</i>		
Hyror.....	1,055: —	
Kontorsutensilier	717: 40	
Trycksaker.....	432: 50	
Annonser	370: 63	
Telefon, porto och telegramavgifter	735: 20	
Förrådskostnader.....	2,403: 12	
Andra allm. utgifter.....	466: 38	
Restitutioner	71: 01	
Diverse utgifter.....	40: —	6,291: 24
6 <i>Ränta å värdet av rörsnät, lyktor, gasmätare</i> ..		8,150: 55

7. *Amortering å dito enligt plan samt avskrivning*
 å inventarier (9,678: 59 + 174: 59) 9.853: 18 60,332: 97

Summa kostnad för tillverkning och distribution Kronor 222,806: 99

Självkostnaden för den försålda gasen (enskild förbrukning + allm. belysnin-
 gen) har alltså varit:

$$\frac{222,806: 99}{585,704} = 38 \text{ öre pr kbm.}$$

Medelförsäljningspriset, inklusive inkomster för gatubelysningen har varit:
 $\frac{190,981: 60 + 4,533: 31}{585,704} = 33,37 \text{ öre pr m}^3$, motsvarande 4,68 öres förlust pr för-
 såld m³ gas.

Gatubelysningen.

Gasförbrukningen härför beräknas till 80,849 kbm.

Antalet gatulyktor som hållits tända vid årets slut var:

Aftonlyktor..... 164 st.
 Nattlyktor (inkl. hamnlyktorna)..... 156 »

Summa 320 st.

Bränntiden pr lykta har varit i medeltal:

För aftonlyktor 1,128 timmar.

» nattlyktor 2.963 »

Glödnät: För gatulyktorna hava använts 1,246 st. glödnät motsvarande 4 st.
 pr lyktbrännare och år.

Glas: Av Jenaglas hava åtgått 647 st., utgörande 2 st. pr lyktbrännare och år.

Nyanläggningar och avskrivningar.

Vid 1918 års slut var Gasverkets bokförda värde följande:

Byggnader	37,503: 19	
Driftapparater	35,931: 48	
Gasklockor	77,426: 66	
Huvudrörnätet	117,788: 28	
Servisledningar	14,390: 54	
Gatulyktor (inkl. fjärrtändare)	15,153: 33	
Gasmätare	31,150: 34	329,342: 82

Under år 1919 hava tillkommit:

Huvudledningar:

För de under år 1918 påbörjade ledningarne i Grevgatan
 och vid kv. Udden (för tomterna 1 d, 1 e och 1 f)
 hava under år 1919 utbetalts.....

575: —

Anslag här till var av Stadsfullmäktige beviljat ¹⁷/₁₀ 1918 med kr. 1,600: — för ledningar vid Udden samt Kr. 750: — för ledningar i Grevgatan.

Sammanlagda kostnaderna för dessa ledningar har varit: för kv. Udden..... .. Kr. 1,327: 88.

» Grevgatan..... .. » 732: 68.

Till gasledning i Regementsgatan i Klara samt för kompletterande av ledningar i John-Ericssonsgatan till kv. Mimer & Herrhagen anslog Stadsfullmäktige ³⁰/₁₁ 1919 Kr. 2,700: —.

För dessa ledningar återstå att utföras under 1920 en del arbeten vid kv. Mimer. Kostnader för de under 1919 utförda arbetena ställa sig sålunda:

för Regementsgatan 1,677: 03

» John-Ericssonsgatan 751: 10 2,428: 13 3,003: 13

Servisledningar hava under året utförts för en kostnad av 2,834: 77

Förslagsanslag här till var i staten för 1919 upptaget till Kr. 2,000: —.

Kronor 335,181: 72

Avskrivningar hava under året verkställt med följande belopp:

Å byggnader, enligt amorteringsplan..... 1,020: 88

Å driftapparater » 3,270: 51

Å gasklockor » 2,607: 17

Å huvudrörnätet » 2,904: 91

Å servisledningar » 879: 90

Å gatulyktor » 2,623: 27

Å gasmätare » 2,803: 53

Å gatulyktor (extra) » 240: — 16,350: 17

Bokförda värdet ³¹/₁₂ 1919 alltså Kronor 318,831: 55

Fördelade sig sålunda:

Byggnader 36,482: 31

Driftapparater 32,660: 97

Gasklockor..... 74,819: 49

Huvudrörnätet..... 117,886: 50

Servisledningar 16,345: 41

Gatulyktor..... 12,290: 06

Gasmätare 28,346: 81 318,831: 55

Årets ekonomiska resultat.

I statförslaget för 1919 beräknades att gasverkets inkomster och utgifter skulle gå jämt ihop, men framhöll då Belysningsstyrelsen omöjligheten att på grund av rådande förhållanden å kol- och arbetsmarknaden kunna i förväg beräkna gasverkets ekonomiska resultat.

I verkligheten har år 1919 gått med en affärsförlust av Kronor 32,416: 72. Huvudsakliga orsaken till förlusten har varit dels den disproportion som i och med fredsslutet uppkom i förhållandet mellan priset å förgasningsmaterielet (kol och ved) och de därav erhållna biprodukterna (koks och tjära) samt dels de avsevärda löneförhöjningar, som i och med nya kollektivavtalet av 1/1 1919 inträdde. Som framgår av föregående beräkning av gasens självkostnad hade gaspriset för att verkets inkomster och utgifter skulle gått ihop behöft vara minst 38 öre pr m³ under det att priset i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut av dec. 1918, baserat på då rådande förhållanden sattes till 30 öre pr m³ fr. o. m. 1/1 1919 samt sedermera på grund av särskild framställning från Belysningsstyrelsen höjdes fr. o. m. 1/10 1919 till 40 öre.

För bedömande av »affärsförlusten» torde böra nämnas att bland utgifterna ingå till Stadskassan inbetalda räntor och amorteringar å verkets värde med kronor 31,150: 23, beräknade i enlighet med den år 1915 fastställda amorteringsplanen. Stadens direkta utgifter i räntor och amorteringar å lån, som upptagits för gasverkets anläggningar är emellertid i verkligheten endast c:a Kr. 13,500: —. (Någon exakt specificerad siffra härå finnes f. n. icke tillgänglig) varför stadens direkta förlust å gasverket för år 1919 kan beräknas till c:a Kronor 14,766: 49.

Karlstad i April 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Sammanställning av tekniska

	1910	1911	1912
Gastillverkning i kbm.	560,600	577,612	644,470
Ökning.....	—	+3,03 %	+11,37 %
Minskning	—1,64 %	—	—
Gasförbrukning i kbm.			
för gatubelysning	105,341	108,892	103,892
» enskild lysgas	156,960	132,158	122,142
» enskild kok- och kraftgas	220,277	268,942	316,484
» gasverkets eget behov	20,000	20,000	20,000
» läckage och missvisning	58,526	47,145	51,639
Summa förbrukning	561,104	577,137	644,195
Gasförbrukning pr innev. kbm.	32,6	32,5	35,9
Största dygnsförbrukning »	2,940	3,105	3,030
Minsta »	392	580	740
Gasutbyte pr 1,000 kg. råvara.....	302	305	301
Koksutbyte pr ton kol hl. (från ugnarna överbliven)	12,0	12,0	13,4
Tjärutbyte pr ton kol hl.	0,31	0,31	0,30
Kolpris (inlagda i kolförrådet)	17: 97	16: 40	18: 19
Gaspris: Lysgas	20 öre	20 öre	20 öre
Kok- och kraftgas.....	12 »	12 »	12 »
Utestående gasmätare.....	1,302	1,420	1,618
Därav automاتمätare	106	242	327
Antal gatulyktor.....	362	375	382

resultat under åren 1910—1919.

1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919
708,165	743,935	752,410	799,645	650,125	626,750	686,995
+9,86 %	+5,03 %	+1,14 %	+6,26 %	—	—	+9,61 %
—	—	—	—	-18,7 %	-3,6 %	—
107,387	97,598	86,807	94,372	84,185	73,054	80,849
104,952	80,355	68,850	47,367	27,299	465,142	504,855
413,553	461,365	504,463	581,144	432,370		
20,000	20,000	20,000	22,000	20,000	23,898	22,579
61,838	85,027	72,970	54,852	85,031	65,696	78,432
707,730	744,445	753,090	799,735	648,885	627,790	686,715
38,3	38,0	40,2	42,5	34,3	33,4	36,3
3,970	3,350	3,260	3,470	3,140	2,820	2,590
765	830	1,035	1,115	830	1,025	905
306	314	305	399	320	317,5	299,4
13,1	13	12,1	11,9	12,2	9,3	12,8
0,30	0,30	0,30	0,29	0,26	0,26	0,27
22: 86	24: 09	49: 50	65: 41	—	—	—
20 öre	20 öre	23 öre	23 öre	23 öre	1/1—30/9 30 öre	
12 »	12 »	15 »	15 »	18 »	30/9—31/12 40 öre.	
1,721	1,732	1,788	2,057	1,997	2,007	2,041
430	509	562	622	674	—	—
392	394	394	372	372	374	320

Statavräkning.

Utbetalningar	Pag.	Beräknade	Verkliga	Över och under i stat beräknade			
Utgifter:							
Skuldräntor	129	15,000 —	27,616 24	12,616 24	—	—	—
Personalkostnader	133	11,933 31	12,523 12	589 81	—	—	—
Underhåll	137	14,100 —	31,489 28	17,389 28	—	—	—
Driftsmateriel och förbrukningsart.	141	389,800 —	397,505 58	7,705 58	—	—	—
Drifts- och tillverkningskostnader	145	26,870 —	42,938 38	16,068 38	—	—	—
Allmänna utgifter	149	11,050 —	13,897 94	2,847 94	—	—	—
Renhållning	153	800 —	1,022 87	222 87	—	—	—
Allmänna lyshållningen	157	4,820 —	9,805 23	4,985 23	—	—	—
Restitutioner	161	—	71 01	71 01	—	—	—
Distributionskostnader	165	3,000 —	3,158 08	158 08	—	—	—
Dyrtidstillägg	169	—	16,933 12	16,933 12	—	—	—
Avskrivningar	173	17,000 —	16,110 17	—	—	889 83	—
Arbete mot ersättning	177	2,000 —	4,249 99	2,249 99	—	—	—
Oförutsedda utgifter	181	1,000 —	40 —	—	—	960 —	—
Kapitalökningar:							
Anläggningar	93	4,700 —	5,833 90	1,137 90	—	—	—
Inventarier	105	500 —	57 42	—	—	442 58	—
Förskotter:							
Diverse kreditorer	89	—	3,087 45	3,087 45	—	—	—
Överskott		3,861 69	—	—	—	3,861 69	—
Kronor		506,435 —	586,343 78	86,062 88	—	6,154 10	—
Inbetalningar:							
Inkomster.							
Gasförbrukningen	114	212,235 —	178,072 49	—	—	34,162 51	—
Biprodukter	118	86,500 —	133,947 02	47,447 02	—	—	—
Arbete mot ersättning	178	2,500 —	6,628 —	4,128 —	—	—	—
Inkomsträntor	122	—	6,799 —	6,799 —	—	—	—
Realiserade tillgångar:							
Anläggningar	94	—	240 —	240 —	—	—	—
Förskotter:							
Diverse debitorer	110	—	3,471 50	3,471 50	—	—	—
Stadskassan	86	205,200 —	257,185 77	51,985 77	—	—	—
Kronor		506,435 —	586,343 78	114,071 29	—	34,162 51	—

Balansräkning.

	Vid årets				Ökning		Minskning	
	början		slut					
Tillgångar:								
Anläggningar	147,332	15	146,521	97	—		810	18
Fastigheter	114,929	85	111,301	80	—		3,628	05
Driftapparater	67,081	82	61,007	78	—		6,074	04
Inventarier	2,821	83	2,674	66	—		147	17
Biprodukter	18,682	50	78,427	04	59,744	54	—	
Driftsmateriel och förbrukningsartiklar .	51,347	22	194,980	50	143,633	28	—	
Fordringar	40,022	99	152,876	04	12,853	05	—	
Kronor	442,218	36	647,789	79	216,230	87	10,659	44
Skulder:								
Stadskassan	439,130	91	647,789	79	208,658	88	—	
Diverse kreditorer	3,087	45	—		—		3,087	45
Kronor	442,218	36	647,789	79	208,658	88	3,087	45

Förlust- och Vinsträkningen.

Utgifter:	
Räntor	20,817: 24
Personalkostnader	23,546: 24
Underhåll	31,478: 33
Driftsmateriel och förbrukningsartiklar	254,741: 78
Driftkostnader	46,525: 84
Allmänna utgifter	13,975: 94
Renhållning	1,084: 07
Allmänna lyshållningen	10,458: 03
Restitutioner	71: 01
Distributions	3,470: 08
Avskrivningar	16,544: 09
Diverse utgifter	40: —

Kronor 422,752: 65

Inkomster:	
Gasförbrukningen	190,981: 60
Mätarehyror	4,533: 31
Arbete mot ersättning	1,131: 46
Biprodukter	193,689: 56
	390,335: 93
Stadskassan påförd	32,416: 72

Kronor 422,752: 65

Karlstad i April 1920.

THURE BYTTNER.

Karlstads-Tidningens Aktiebolags tryckeri,
Karlstad 1920.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	18 November.	N:o 17.
-------	--------------	---------

Lönenämndens framställning angående kristidstillägg åt stadens befattningshavare.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 13 September 1920.*

§ 41.

Lönenämnden har vid skilda tillfällen, då nämnden hos stadsfullmäktige gjort framställning om kristidstillägg åt stadens befattningshavare anmält, att nämnden har under utarbetande förslag till en generell lönerreglering för samtliga stadens befattningshavare. Redan efter de första sammanträdena efter nämndens tillkomst var denna fråga bragt på tal, och hava sedermera åtskilliga förarbeten för en sådan lönerreglering företagits. Med avseende på tiden för regleringens genomförande har det emellertid från början stått klart för nämnden, att man svårligen kan utan praktiska olägenheter fastställa grundlönerna, innan de allmänna prisförhållandena i någon mån stabiliserat sig, att härmed dröjt så länge, att man ännu ej kan skönja något tecken till en dylik stabilisering, hade nämnden lika litet som någon annan kunnat vänta sig. Då detta emellertid är ett faktum, anser sig lönenämnden böra hos stadsfullmäktige anmäla, att nämnden finner sig icke kunna inom för närvarande överskådlig tid framkomma med något annat förslag till lönerreglering än ett förslag till lönegruppindelning av befattningshaverna, med bibehållande av 1914 års löner med de smärre jämkningar däri, som kunna finnas av förhållandena påkallade. Härav framgår som en nödvändig följd, att befattningshavernas löneförmåner måste tills vidare regleras genom kristidstillägg.

Med hänsyn till löneregleringsfrågans sålunda angivna läge, måste lönenämnden erinra därom, att det förslag till kristidstillägg, som nämnden ingav och av

stadsfullmäktige antogs att gälla från och med den 1 juli innevarande år, av nämnden uttryckligen betecknades såsom ett provisorium, därvid nämnden ville förbehålla sig, att sedan riksdagens beslut i fråga om kristidsförmåner för statens befattningshavare blivit för nämnden tillgängligt, inkomma med definitivt förslag till bestämmelser rörande kristidstillägg för stadens befattningshavare från och med den 1 juli 1920.

Nämnden ansåg redan då, att befattningshavarna skäligen borde beredas förbättring i sina villkor och föreslog, i avbidan å det blivande förslaget till definitiva bestämmelser, att befattningshavarna måtte tilldelas det statens befattningshavare tillerkända retroaktiva tillägget för första halvåret 1920. Denna hemställan avslogs emellertid av stadsfullmäktige. Som nämnden fortfarande hyser den uppfattningen, att en förbättring av befattningshavarnas löneförmåner är av behovet påkallad, så mycket mer som levnadskostnaderna enligt senaste utredningar från socialstyrelsen visa tendens till stegring, finner nämnden, då det förut åberopade hindret för framläggande av ett definitivt förslag till bestämmelser angående kristidsförmåner nu bortfallit, sig skyldig nu framlägga ett dylikt förslag.

En direkt påstötning härom har nämnden erhållit i följande skrivelse:

”Till Magistraten i Karlstad.

Res.

Överlämnas till lönenämnden för beaktande vid prövning av polisens lönefråga.

Karlstads Rådhus den 10 september 1920.

K. J. LINDHOLM.

Härmed får jag vördsamt anmäla, att vid poliskåren finnes sedan i november månad 1919 tre vakanta extrakonstapelsbefattningar och sedan den 1 september innevarande år 1 vakant extrakonstapels tjänst. De största ansträngningar hava gjorts för att få befattningarna återbesatta, men utan resultat, vilket icke heller är ägnat att förvåna, emedan avlöningen till såväl ordinarie konstaplar som extra konstaplar är oskäligt låg samt betydligt understigande vad som gäller i andra städer av Karlstads storlek. Det kan i detta sammanhang omnämnas, att den konstapel som tagit avsked den 1 september åtnjöt ordinarie konstapels lön, vilket enligt hans uppgift, var otillräckligt att nödtorftigt föda honom och hans familj. På grund av vakanserna och därav att en polisman blivit skadad under tjänsteutövning i Munkfors, så att han är oförmögen att tjänstgöra, är det nu omöjligt att på ett tillfredsställande sätt upprätthålla ordning och säkerhet inom sladen. Givetvis kan under sådana förhållanden svårare brott mera ostört förövas, då stora delar av staden under lång tid, särskilt nattetid, lämnas obevakade.

På grund av det anförda får jag vördsamt hemställa, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om löneförbättring åt poliskåren, ävensom att kristidstillägg måtte för poliskåren utgå i likhet med vad statstjänarna erhålla.

Karlstad den 10 September 1920.

ALBERT NELSON.*

Vid utarbetande av förslaget till bestämmelser rörande kristidstillägg har nämnden i likhet med ett flertal andra städer i huvudsak följt de allmänna grunder, som angivas i Kungl. Maj:ts Kungörelse av den 30 juni 1920 angående dyrtidstillägg åt befattningshavare och f. d. befattningshavare i statens tjänst. Merkostnaden för staden för tillämpande av dessa bestämmelser i jämförelse med nu gällande belöper sig till i runt tal kronor 100,000: — pr halvår.

Efter överläggning i ärendet beslöt lönenämnden med 4 röster mot 2, som avgåvos för väckt förslag om ärendets behandling i sammanhang med lönereglingsfrågan, att hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte fastställa följande

“Förslag till bestämmelser rörande kristidstillägg åt befattningshavare och f. d. befattningshavare i Karlstads stads tjänst med undantag av genom kollektiva avtal anställda arbetare, gällande från och med den 1 juli 1920.

§ 1.

En var befattningshavare i Karlstads stads tjänst med undantag av genom kollektiva avtal anställda arbetare, vars avlöning blivit av stadsfullmäktige eller av någon stadens styrelse eller nämnd till siffror bestämd äger med här nedan angivna begränsningar och undantag uppbära kristidstillägg enligt nedanstående grunder:

§ 2.

Kristidstillägg utgår å följande *kontanta* löneförmåner, nämligen

lön,

tjänstgöringspengar,

ålderstillägg,

ersättning för kost, bostad, lyse och beklädnad,

tantiem och

uppbördsprovision

samt beräknas på det avlöningsbelopp, varå senast under år 1919 utbetalta kristidstillägg beräknats.

§ 3.

Kristidstillägg utgår i enlighet med vad i § 4 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som fastställles sålunda:

Sedan med ledning av genom Kungl. Socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader det tal (indextal) fastställts, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, minskas nämnda tal med sex därest talet är jämnt, men eljest med fem.

Nytt grundtal fastställles vid ingången av varje kvartal och skulle ovannämnda uppgift från Kungl. Socialstyrelsen icke finnas tillgänglig vid kvartalets början, skall beräkningen av kristidstillägget likväl göras retroaktivt från den första dagen i kvartalet.

§ 4.

Kristidstillägget utgår å avlöningsförmåner, som icke överstiga 1.020 kronor per år, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 1,020 kronor för år räknat, utgår kristidstillägget för den del därav, som utgör 1,020 kronor per år, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 1,020 men ej 15,000 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar $\frac{55}{100}$ av grundtalet, dock att beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kalenderkvartal. som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn, som icke uppnått 16 års ålder, den del av månadsavlöningen. för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal, motsvarande grundtalet, ökas med 15 kronor för varje dylikt barn. För barn vars föräldrar båda åtnjuta kristidstillägg enligt nu föreliggande bestämmelser, må förenämnda höjning endast utgå till den av föräldrarne, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller om avlöningarna äro lika, till fadern. — Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara $\frac{55}{100}$ av grundtalet, brutet tal uppstår, skall procenttalet jämnas till närmast lägre hela tal.

Uppgår avlöningen till mer än 15,000 kronor per år, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke kristidstillägg.

§ 5.

För befattningshavare, vars tjänst är att anse såsom bisyssla, begränsas kristidstillägget till allenast 50 % av vad eljest skulle utgå enligt bestämmelserna i § 4.

§ 6.

För befattningshavare, som jämte förmånen av fri bostad med värme och lyse åtnjuter fri kost, begränsas kristidstillägget på sätt i § 5 sägs.

§ 7.

En var f. d. befattningshavare eller annan person, som jämlikt beslut av stadsfullmäktige uppbär pension eller annat därmed jämförligt understöd, äger uppbära kristidstillägg till pensionen eller understödet.

§ 8.

I § 7 omnämt kristidstillägg beräknas med ledning av ett grundtal, som fastställles på tid och sätt, under § 3 härövan närmare anges.

§ 9.

Kristidstillägget utgår å pension eller understöd, som icke överstiger 700 kronor per år, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiger pensionen eller grundtalet 700 kronor per år, utgår kristidstillägget efter den del därav, som utgör 700 kronor per år, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 700 men ej 15,000 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar $\frac{55}{100}$ av grundtalet, dock att beträffande pensions- eller understödstagare, vilken vid början av det kalenderkvartal, kristidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn, som icke uppnått 16 års ålder, den del av pensionen eller understödet, för vilket kristidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, ökas med 25 kronor för varje dylikt barn. Förhöjning i kristidstillägget på grund av försörjningsplikt må icke beräknas för barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär själv är berättigad till kristidstillägg från staden. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara $\frac{55}{100}$ av grundtalet, brutet tal uppstår, skall procenttalet jämnas till närmast lägre hela tal.

Uppgår pensionen eller understödet till mer än 15,000 kronor per år, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke kristidstillägg.

§ 10.

För den, som från mera än ett håll åtnjuter pension eller understöd, som i § 7 omförmäles, lägges berörda förmåners sammanlagda belopp till grund för den i § 9 angivna beräkningen av kristidstillägget.

§ 11.

Kristidstillägg utgår till befattningshavare jämväl under semester ävensom under tjänstledighet för sjukdom.

§ 12.

Om till kristidstillägg berättigad befattningshavare, pensionär eller understödstagare avlidit, innan honom tillkommande kristidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härulinnan till sterbhu·et.

Kristidstillägget utgår i sådant fall för samma tid, för vilken avlöning, pension eller understöd får uppbäras.

§ 13.

Folkskolestyrelsens lärarepersonal, såväl manlig som kvinnlig, erhåller kristidstillägg efter samma grunder, som stadens övriga befattningshavare, dock att det efter dessa grunder uträknade kristidstillägget skall minskas med vad, som kan komma att i kristidsförmåner utgå från staten.

Samma personal erhåller icke kristidstillägg å de avlöningsbelopp, som utgå i ersättning för bostad och bränsle.

§ 14.

Elementarläroverkets för flickor lärarepersonal erhåller kristidstillägg efter samma grunder, som stadens övriga befattningshavare, dock att avdrag skall göras för vad som kan komma att i kristidsförmåner utgå av statsmedel.

§ 15.

Kristidstillägg å exekutionsvaktmästarnas uppbördsprovision beräknas på den av stadsfullmäktige garanterade minimisumman, Kr. 1,400 per år.

§ 16.

Stadens skorstensfejaremästare erhåller tillsvidare kristidstillägg efter samma grunder och med samma procentsats, som fastställts genom stadsfullmäktiges beslut den 15 april 1920.

§ 17.

Kristidstillägg utbetalas den sista i varje månad i efterskott, men endast för sådan del av vederbörandes anställningstid, som sammanfaller med hel kalendermånad.

§ 18.

I och med stadsfullmäktiges antagande av nu föreliggande förslag, skola hittills tillämpade bestämmelser angående kristidstillägg upphöra att gälla.

Stadsfullmäktiges beslut av den 20 december 1917 angående tillfälliga *lönstillägg* beröras dock ej av detta beslut.

§ 19.

Rörande tillämpningen i tveksamma fall av ovan angivna bestämmelser, skola lönenämndens anvisningar inhämtas“.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 14 oktober 1920.

§ 594.

Uppå remiss hade drätselkammaren att yttra sig över lönenämndens framställning angående kristidstillägg åt stadens befattningshavare.

I detta ärende hade till kammaren inkommit en så lydande framställning:

”Till Drätselkammaren.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd får i den hos Drätselkammaren vilande frågan om dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare göra följande uttalande under anhållan, att detsamma måtte få åtfölja handlingarna till Stadsfullmäktige.

Till en början får nämnden uttrycka sitt beklagande, att stadsfullmäktige icke velat tillmötesgå vår begäran enligt framställningen av den 20 Februari 1920 om dyrtidstillägg i enlighet med statens principer för första halvåret 1920. Vi anhålla, att *samma* vår framställning till alla delar i vad den rör sista halvåret måtte utan dröjsmål behandlas, så att icke av någon ett beslut om bifall till vår framställning skall kunna försees med retroaktivitetens misshagliga stämpel.

Sedan vår framställning gjordes, har dyrtidens verkningar ytterligare skärpts och framträder därför också mera stegrat behovet av ett dyrtidstillägg, som i större mån än nu gällande kristidstillägg åt befattningshavarna *återbördar* före krisen åtnjutna förmåners realvärde. Det bör icke förbises, att om också våra löneförmåner tillförsäkrats oss i kronor, staden bör anses moraliskt förpliktad att tillse, att befattningshavarnas tjänster icke genom kronans minskade värde faktiskt underbetalas. Vi begära för övrigt icke full ersättning för minskningen, utan vi skulle enligt vår framställning alltfört komma att bära en icke obetydlig anpart av minskningen själva, detta gällande särskilt tjänstemännen av högre grad.

Socialstyrelsens vid början av varje kvartal verkställda beräkningar rörande levnadskostnadernas förändringar sedan kristidens början ha nu definitivt slutförts

med avseende på tidpunkten för kvartalsskiftet september—oktober 1920. Enligt ifrågavarande beräkningar utgör den allmänna stegringen av levnadskostnaderna från juli 1914 181 proc. och kan sålunda betecknas med indexsiffran 281. Denna siffra innebär en uppgång med 11 enheter eller 4,3 proc. sedan närmast föregående kvartalsskifte.

Bidragande till stegringen hava varit förskjutningar i uppåtgående riktning av posterna livsmedel, hyror, lyse och bränsle samt "övriga utgifter". Livsmedelspostens höjning hänför sig huvudsakligen till prisstegring på framför allt smör, ägg, potatis och socker. Bland varuslag som sjunkit märkes särskilt kaffe. Även vetemjöl har företett nedgång, vilket dock icke inverkat på brödpriserna, som tvärtom visat tendens till stigning. Hyrorna ha med det nya hyresåret gått upp, och den totala genomsnittliga ökningen sedan 1914 beräknas numera belöpa sig till 55 proc. Grupperna lyse och bränsle samt "övriga utgifter" visa även fortgående av den vid föregående kvartalsskifte konstaterade stegringen. Beklädnads- och skatteposterna äro vid denna beräkning oförändrade. Beräkningarna äro grundade på uppgifter, inhämtade från styrelsens 49 ombudsorter, varför de sålunda närmast äro belysande för förhållandena i städer och stadsliknande samhällen. Då de äro byggda på medelpris för samtliga dessa orter kan det givetvis inträffa, att inom några orter prisernas förskjutningar för flera eller färre varuslag varit avvikande från de sålunda beräknade. Från och med innevarande års ingång inhämtar styrelsen prisnoteringar från 49 ombudsorter mot förut 44. Verkställda undersökningar ha givit vid handen att medeltalen i bägge fallen äro fullt jämförbara. Snarast synes ökningen av ombudsorternas antal ha medfört någon sänkning av de beräknade medelprisen, dock så obetydligt, att den näppe-ligen kommer till synes vid framräknandet av indextalen.

Detta enligt referat, som förekommit i Svenska Dagbladet för den 7 Oktober 1920. Det torde böra tilläggas, att Karlstad just icke är känt som någon billig ort. Talet om att levnadskostnaderna blivit billigare, vilket från vissa håll hörs, torde efter den utredning, som gjorts, böra betecknass om fåvitskt.

Ehuru Stockholms stads betättningshavare redan haft rikligare dyrtidstillägg än statens tjänstemän hava enligt tidningarna Stockholms stads dyrtidsdelegerade och Stadskollegiet denna månad föreslagit Stadsfullmäktige där att taga konsekvenserna av dyrtidens sålunda genom indextalet 281 konstaterade skärpning. Stockholms befättningshavare hava redan å 1914 års löner erhållit löneförbättring å 100 proc. och 23 proc. dyrtidstillägg på den sålunda förbättrade lönen. Nu föreslås ett ytterligare tillägg av 20 proc.; alltså tillhopa 186 proc. utöver den ursprungliga lönen.

För statens befättningshavare medför det ökade indextalet utan vidare en ökning av dyrtidstilläggen i överensstämmelse med detsamma.

Värmlands läns landsting har 1920 tillerkänt sina befattningshavare med ett par undantag kristidstillägg efter i huvudsak de principer, som av staten tillämpas, därvid likväl såsom grundlön tagits 1917 års lön. Även vid andra inrättningar, banker och affärsföretag hava befattningshavarna i allmänhet väl tillgodosetts med förbättrade löneförmåner.

Då stadens befattningshavare jämföra sig med de statsanställda, finna de sig, ehuru jämväl i det allmännas tjänst, sämre ställda än dem enligt hittills gällande bestämmelser.

Det finnes ett resonemang, som man vid tal om våra kristidstillägg ofta hör och som i första hugget förefaller nog så välgrundat. Man säger att stadskassan icke kan bära att betala. Man kanske erkänner det berättigade i befattningshavarnas anspråk men vill icke pålägga stadsinnevånarna den beskattning, som givetvis följer med ett ökat dyrtidstillägg. Detta resonemang finna vi icke värdigt. Det bottnar helt enkelt i att man vill spara på befattningshavarnas bekostnad.

Man bör för övrigt fasthålla två saker.

För det första erinras därom, att då staten för år 1920 uppgjordes, beräknade budgetberedningen för dyrtidstillägg ett belopp av omkring kr. 500,000:— att utgå av det anslag å kronor 660,083:74, som avsågs avsatt för oförutsedda utgifter. I beloppet Kronor 500,000:— inbegreps de beräknade dyrtidstilläggen för de affärsdrivande verken, vilka själva bestrida dyrtidstilläggen såsom andra omkostnader för driften, vadan det belopp för vilket uttaxering erfordrades till dyrtidstillägg bör i motsvarande grad minskas. År 1919 var antalet bevillningskronor 305,187. Budgetberedningen räknade med en uttaxering härå av Kr. 8,75 per bevillningskrona. Sedermera höjdes av stadsfullmäktige uttaxeringen till Kr. 9:— per bevillningskrona, varigenom en väsentlig höjning av det för innevarande år tillgängliga anslaget för oförutsedda behov bereddes. Något uttalande av innebörd att det belopp, som avsågs att möta blivande utgifter för dyrtidstillägg sänktes, har icke gjorts varken av någon delegation under statsförslagets beredning eller då staten fastställdes av stadsfullmäktige. Dyrtidstilläggen enligt vår framställning för stadens samtliga befattningshavare för sista halvåret skulle enligt statens beräkningsgrunder utgöra 306,303:84 med tillägg av omkring 10,000 kronor för sista kvartalet efter indextalets fastställande till 281. Man är därför berättigad påstå att *av uttaxerade medel* bör finnas *tillgängligt* det belopp, som åtgår till dyrtidstillägg, helst även här bör frånräknas vad som belöper å de affärsdrivande verken, och som av dem själva bestridas.

Det andra, som bör fasthållas, är följande:

Bevillningskronornas antal år 1920 utgör 394,688 alltså en ökning av 89,501.

Beräknas samma uttaxering för år 1921 å kronor 9 per bevillningskrona å dessa 89,501 bevillningskronor, uppkommer ett uttaxerat belopp av 805,509

kronor. Med antagande att indextalet utan vare sig sänkning eller höjning blir 281, erfordras för bestridande av samtliga dyrtidstillägg kr. 612,607:68 jämte omkring 40,000; — motsvarande indextalets höjning från 270—281. Det synes sålunda att endast bevillningskronornas ökning medger betalning av samtliga dyrtidstillägg 1921 av de medel, som då skulle uttaxeras. Jämväl här erinras om, att beloppet, som verkligen måste tagas av uttaxerade medel, bör minskas med vad som belöper å de affärsdrivande verken. Det kan kanske anmärkas att det vore önskvärt, att uttaxeringen kunde sänkas. Ja för visso. Vi tveka dock icke att tillägga att en sänkning på befattningshavarnas bekostnad borde icke synas tilltalande för någon.

Ännu en sak bör kanske framhållas. Det bör fastslås, att för stadskassans vidkommande ökningen av dyrtidstilläggen för tjänstemännen av högre grad betyder jämförelsevis mindre än ökningen för övriga grupper av anställda. Men dessa nu avsedda tjänstemän bör hava lika rätt till ökning av dyrtidstilläggen som övriga befattningshavare inom den ram, varom vi gjort framställningen.

För alla befattningshavare gäller att om arbetsglädjen i stadens tjänst skall kunna bibehållas, erfordras att deras berättigade intressen av stadens beslutande myndigheter tillgodoses.

Karlstad den 11 Oktober 1920.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd:

För Föreningen Karlstads stads
tjänstemän:

EEIK LUNDBLAD.

ERIK BJÖRKMAN.

För Karlstads folkskollärare-
förening:

ERNST STRANDMAN.

G. A. GUSTAFSSON.

För Karlstads befattningshavares
förening:

J. F. LÖF.

K. G. EDSTRÖM.

För Lärarinnornas vid Karlstads elemen-
tarläroverk för flickor sammanslutning:

ESTER FORSGREN.

GERDA LINDBLOM“.

Stadskamreraren hade i särskilda tablåer belyst det föreslagna kristidstilläggets verkningar för olika löntagarekategorier samt uppställt en approximativ kostnadsberäkning över detsamma, utvisande en merutgift för staden under sista halvåret 1920 å 101,792 kronor.

Då nu ärendet företogs till behandling, framhölls av herr Håkansson, att lönenämndens förslag till reglering av befattningshavarnas löner vore att förvänta så tidigt, att regleringen torde kunna träda i kraft med 1921 års ingång, till

följd varav några ändrade principer för kristidstilläggets beräkning nu ej lämpligen borde beslutas.

Herrar Nyberg och Ankers anförde, att Socialstyrelsens levnadskostnadsberäkningar ej syntes giva någon riktig uppfattning av det verkliga läget, vilket, efter allt att döma, förbättrats i släktet för att, såsom indextalet angäve, hava försämrats. Då dessutom stadens befattningshavare intoge en långt bättre ställning i avlöningshänseende än de flesta privatanställda, förefunnes intet skäl för bifall till lönenämndens framställning.

Herr vice ordföranden, med vilken herrar ordföranden och Falk förenade sig, påpekade, hurusom stadens tjänstemän, vilka dock närmast vore att likna vid statens, måste känna sig missgynnade i jämförelse med dessa, samt erinrade därom, att stadens största tjänstemannakår, folkskolelärarekåren, vilken enligt nu gällande avlöningsbestämmelser till huvudsaklig del vore avlönad av staten och från och med nästförflutna år vore tillförsäkrad en grundlön, som med cirka 50 proc. överstege den förut innehafda, komme i åtnjutande av statens kristidsförmåner på denna avsevärt förhöjda grundlön. Att märka vore därjämte, att ej ens med de nu föreslagna bestämmelserna befattningshavarna återfinge den standard, som de haft år 1914 med då utgående löner; särskilt gällde detta, såsom den av stadskamreraren ingivna utredningen gäve vid handen, de högre tjänstemännen, vilka genom det fastställda kristidstilläggsmaximum befinna sig i en betydligt sämre ställning och vilka även med nu föreliggande förslag komme att få vidkännas inemot hälften av levnadskostnadstegringen. Rättvisan syntes sålunda kräva, att tjänstemännens ställning förbättrades, och detta utan att frågan förknippades med den reglering, lönenämnden nu förklarat sig ämnat föreslå. Emellertid borde för den händelse lönenämndens förslag i huvudsak godtoges, det tillfälliga lönetillägg, som senast den 9 juli 1920 av stadsfullmäktige beslutades, bortfalla från och med den 1 sista lidne juli. Vidare borde i § 3 av de föreslagna bestämmelserna utgå ordet "indextal", varjämte 2 punkten i § 18 borde såsom missvisande strykas. Beträffande flickskolans lärarinnor hade stadsfullmäktige den 17 sista lidne juni berättigat dessa till en lönenivå, stående i visst förhållande till folkskolelärarinnornas, till följd varav de föreslagna bestämmelserna tarvade en komplettering av det innehåll, att kristidstillägget skulle beräknas å ifrågavarande lärarinnors såväl lön som tillfälliga löneförbättring av statsmedel, då sådan förekomme, men att den genom nyssnämnda beslut bestämda kommunala tillfälliga löneförbättringen skulle, om genom kristidstillägget lönenivån komme att över- eller understiga den av stadsfullmäktige genom samma beslut fastslagna, undergå erforderlig jämkning.

Sedan upplysts, att med de av herr vice ordföranden föreslagna förändringarna

i lönenämndens hemställa stadens merutgifter för sista halvåret 1920 komme att uppgå till ett belopp av 84,942 kronor, framställdes särskilda propositioner å avstyrkande av lönenämndens framställning enligt herr Håkanssons förslag samt å tillstyrkande av samma framställning med av herr vice ordföranden föreslagna ändringar däri; och beslöt drätselkammaren efter votering, med 4 röster mot 3, avgivna för herr vice ordförandens förslag, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avslå lönenämndens ifrågavarande framställning.

Mot beslutet anmäldes reservation av herrar ordföranden, vice ordföranden och Falk, som förklarade sig vilja hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla lönenämndens förslag med ovan angivna ändringar samt till bestridande av uppkommande merkostnad för tiden 1 juli—31 december 1920 anvisa ett tilläggsanslag av förslagsvis 84,942 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Nuvarande löneförmåner						Föreslagna löneförmåner					
Fast grundlön	Lönetill-lägg av år 1917	Lönetill-lägg av år 1920	Kristids-tillägg	Summa avlönings-förmåner	% ökning	Lönetill-lägg av år 1917	Lönetill-lägg av år 1920	Kristids-tillägg	Summa avlönings-förmåner	% ökning	
1,000	300	300	1,231 67	2,831 67	188	300	300	1,924 80	3,524 80	252	
1,500	300	300	1,565	3,665	155	300	300	2,974 80	4,474 80	198	
2,000	300	300	1,898 33	4,498 33	125	300	300	2,924 80	5,424 80	171	
2,500	300	300	2,231 66	5,381 66	113	300	300	3,274 80	6,374 80	155	
3,000	—	300	2,365	5,665	89	—	300	3,454 80	6,754 80	125	
4,000	—	300	3,031 67	7,331 67	88	—	300	4,354 80	8,654 80	116	
5,000	—	300	3,698 33	8,998 33	80	—	300	5,254 80	10,554 80	111	
6,000	—	—	4,000	10,000	66	—	—	6,154 80	12,154 80	102	
7,000	—	—	4,000	11,000	57	—	—	7,054 80	14,054 80	100	
9,000	—	—	4,000	13,000	44	—	—	8,854 80	17,854 80	98	
11,500	—	—	4,000	15,500	35	—	—	11,104 80	22,654 80	97	

Approximativ kostnadsberäkning

för kristidstillägg under senare halvåret 1920 åt Karlstads stads befattningshavare, pensionären och understödstagare i enlighet med Lönenämndens förslag av den 15 september 1920.

Delegation	Föreslagna kristids- tillägget		Motsvarande enligt äldre bestämmelser		Ökning med	
Magistraten, Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	71,503	55	46,296	80	25,206	75
Belysningsverken	27,406	72	18,765	—	8,641	72
Vatten- och Avloppsverken	5,989	40	5,583	33	406	07
Fattigvården	16,423	75	12,262	52	4,157	23
Hälsövårdsnämnden	17,325	15	11,852	90	5,472	25
Folkskolan	*) 39,264	70	*) 11,416	39	27,848	31
Elementarläroverket för flickor	*) 18,934	80	18,416	48	518	32
Karlstads Lärlings- och Yrkesskolor	1,000	—	600	—	400	—
Brandväsendet	22,781	80	18,329	16	3,952	64
Polisväsendet	59,120	—	41,622	50	17 497	50
Centralförrådet	1,580	50	982	50	599	—
Varmbadhuset	8,091	65	6,390	84	1,700	81
Saluhallen	1,513	—	1,062	50	450	50
Hamnen	15,368	82	10,426	92	4,941	90
Kronor	306,303	84	204,511	84	101,792	—

*) Efter avdrag av statsbidrag.

Exempel på det föreslagna kristidstilläggets verkningar.

Nuvarande kristidstillägg.

Befattningshavare	Fast grundlön	Lönstillägg enligt Stadsfullmäktiges beslut i		Kristids- tillägg	Summa avlö- ningsför- mänar
		Dec. 1917	Juli 1920		
Sköterskebiträde	300 —	100 —	100 —	350 —	850 —
Stadsbarnmorska	550 —	200 —	300 —	864 96	1,914 96
Brandchefen	1,800 —	—	—	1,565 —	3,365 —
Brandman Jansson	1,080 —	300 —	300 —	1,233 33	2,913 33
” Olsson	1,200 —	300 —	300 —	1,845 —	3,645 —
” Strömvall	1,320 —	300 —	300 —	2,285 —	4,205 —
Badmästare	1,200 —	300 —	300 —	2,205 —	4,005 —
Baderska	600 —	100 —	300 —	765 —	1,765 —
Poliskommissarien	3,550 —	—	¹⁾ 1,000 —	3,758 32	8,308 32
Överkonst. Widner	3,000 —	—	¹⁾ 300 —	3,045 —	6,345 —
Konstapel Nordström	2,400 —	—	¹⁾ 300 —	3,005 —	5,705 —
” Olsson	1,800 —	—	¹⁾ 300 —	1,764 96	3,864 96
Extra Konst. Berg	1,500 —	—	¹⁾ 300 —	1,991 64	3,791 64
Ex.-vaktmäst. Sjöström	²⁾ 2,200 —	300 —	300 —	2,751 60	5,551 60
” Karlsson	²⁾ 2,200 —	300 —	300 —	2,031 60	4,831 60
Borgmästaren	9,000 —	—	—	4,000 —	13,000 —
Rådman Lidberg	5,500 —	—	—	4,000 —	9,500 —
Stadsfogden	4,800 —	—	—	3,565 —	8,365 —
Kronokassören	3,000 —	—	—	2,365 —	5,365 —
Stadsombudsmannen	7,000 —	—	—	4,000 —	11,000 —
Stadskassören	4,000 —	—	300 —	3,031 68	7,331 68
1-ste Stadsbokhåll.	2,400 —	300 —	300 —	2,525 04	5,525 04
Stadsbokhållaren	2,100 —	300 —	300 —	2,565 —	5,265 —
Byggnadschefen	11,500 —	—	—	4,000 —	15,500 —
Stadsarkitekten	6,000 —	—	—	4,000 —	10,000 —
Gasmästaren	2,400 —	300 —	300 —	3,426 92	6,426 92

¹⁾ Stadsfullmäktiges beslut i april 1920.²⁾ Härin ingår provision beräknad till Kr. 1,000:—.

Föreslaget kristidstillägg.

Befattningshavare	Fast grundlön	Lönstillägg enligt Stadsfullmäktiges beslut i		Kristidstillägg	Summa avlönningsför måner
		Dec. 1917	Juli 1920		
Sköterskebiträde	300	100	100	328	828
Stadsbarnmorska	550	200	300	1,230	2,280
Brandchefen	1,900	—	—	2,508	4,308
Brandman Jansson	1,080	300	300	1,996 80	3,676 80
” Olsson	1,200	300	300	2,238	4,038
” Strömvall	1,320	300	300	2,878 80	4,798 80
Badmästare	1,200	300	300	2,504 40	4,304 40
Baderska	600	100	300	1,148	2,148
Poliskommissarien	3,550	—	¹⁾ 1,000	4,983	9,533
Överkonstapel Widner	3,000	—	¹⁾ 300	3,991 20	7,291 20
Konstapel Nordström	2,400	—	¹⁾ 300	3,850 80	6,550 80
” Olsson	1,800	—	¹⁾ 300	2,644 80	4,744 80
Extra Konst. Berg	1,500	—	¹⁾ 300	2,508	4,308
Ex.-vaktm. Sjöström	²⁾ 2,200	300	300	3,537 60	6,337 60
” Karlsson	²⁾ 2,200	300	300	3,004 80	5,804 80
Borgmästaren	9,000	—	—	8,854 80	17,854 80
Rådman Lidberg	5,500	—	—	7,188 80	12,688
Stadsfogden	4,800	—	—	5,074 80	9,874 80
Kronokassören	3,000	—	—	3,454 80	6,454 80
Stadsombudsmannen	7,000	—	—	7,054 80	14,054 80
Stadskassören	4,000	—	300	4,354 80	8,654 80
1:ste stadsbokhåll.	2,400	300	300	3,818	6,318
Stadsbokhållaren	2,100	300	300	3,314 40	6,014 40
Byggnadschefen	11,500	—	—	11,504 40	23,004 40
Stadsarkitekten	6,000	—	—	6,154 80	12,154 80
Gasmästaren	2,400	300	300	3,984	6,984

¹⁾ Stadsfullmäktiges beslut i april 1920.²⁾ Häri ingår provision beräknad till Kr. 1,000:—.

Till Stadsfullmäktiges Beredningsutskott.

Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd anholder att få i frågan om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare hos utskottet, närmast med anledning av ärendets behandling hos Drättselkammaren den 14 Oktober 1920, göra några erinringar under anhållan tillika, att desamma med utskottets eget yttrande måtte överlämnas till Stadsfullmäktige.

Drättselkammarens majoritet har grundat sitt avstyrkande å Herr Flåkanssons uttalande, att lönenämndens förslag till reglering av befattningshavarnas löner

vore att förvänta så tidigt, att regleringen torde kunna träda i kraft med 1921 års ingång, till följd varav några förändrade principer för kristidstilläggets beräkning nu ej lämpligen borde beslutas. I sin framställning av den 20 Februari 1920 begärde befattningshavarna att tillfälle måtte beredas dem att genom representanter deltaga i den förberedande handläggningen av frågan om kristidstilläggen. Detta krav har icke beaktats; men har behovet icke så starkt framträtt därigenom, att nämndens beslut fattats i överensstämmelse med befattningshavarnas framställning. Samma i vår tid fullt naturliga krav måste emellertid göras gällande i fråga om en lönereglering. Befattningshavarna sakna nu varje upplysning om de riktlinjer, efter vilka en verklig lönereglering, *om en sådan är påtänkt*, skall genomföras, och betvivla, att en ensidigt utan befattningshavarnas hörande utarbetad sådan kan skänka dem rättvisa. I själva verket lär dock Herr Håkansson, ehuru själv medlem av lönenämnden, möjligen oavsiktligt i Drätselkammaren lämnat missledande upplysningar härutinnan, upplysningar varpå kammaren grundat sitt beslut. Lönenämnden har nämligen icke under utarbetande något förslag till lönereglering, sådant detta ord allmänligen fattas. I lönenämndens protokoll för den 13 September 1920 heter det:

“Lönenämnden har vid skilda tillfällen, då nämnden hos stadsfullmäktige gjort framställning om kristidstillägg åt stadens befattningshavare anmält, att nämnden har under utarbetande förslag till en generell lönereglering för samtliga stadens befattningshavare. Redan efter de första sammanträdena efter nämndens tillkomst var denna fråga bragt på tal, och hava sedermera åtskilliga förarbeten för en sådan reglering företagits. Med avseende på tiden för regleringens genomförande har det emellertid från början stått klart för nämnden, att man svårigen kan utan praktiska olägenheter fastställa grundlönerna, innan de allmänna prisförhållandena i någon mån stabiliserat sig. Att härmed dröjt så länge, att man ännu ej kan skönja något tecken till en dylik stabilisering, hade nämnden liklitet som någon annan kunnat vänta sig. Då detta emellertid är ett faktum anser sig lönenämnden böra hos stadsfullmäktige anmäla, att nämnden finner sig icke kunna *inom för närvarande överskådlig tid* framkomma med något annat förslag till lönereglering än ett förslag till lönegruppindelning av befattningshavarna, med bibehållande av 1914 års löner med de smärre jämkningar däri, som kunna finnas av förhållandena påkallade. Härav framgår som en nödvändig följd, att befattningshavarnas löneförmåner måste tills vidare regleras genom kristidstillägg.”

Härav framgår tydligt nog, att lönenämnden övergivit tanken, att detta år inkomma med något förslag till lönereglering. Lönenämnden anser själv *en annan sak vara* det förslag till lönegruppindelning av befattningshavarna, varmed nämnden för närvarande är sysselsatt och som nämnden visst lär inom den närmaste

tiden avgiva. Detta avser icke en lönereglering utan ett sammanförande av befattningshavarna i vissa grupper och en därav föregående jämkning i 1914 års löner, ålderstillägg och förmåner. Ändamålet härmed är, att göra den framtida behandlingen av lönefrågor lättare. Som bekant bygger statens system för kristidstillägg å 1914 års löner såsom norm.

Ehuru majoriteten inom Drätselkammaren enligt dess protokoll gått med Herr Håkansson, får man väl antaga, att densamma tagit intryck även av de skäl, som av herrar Nyberg och Ankers anförts. Dessa ledamöter underkänna socialstyrelsens indextal såsom uttryck för levnadskostnadsökningen. Utan bevis underkännes den utredning, som av stat och andra kommuner godtagits. Utan stöd av några fakta sägs, att tiderna förbättrats. I detta sammanhang torde uppmärksamheten böra fästas å ett jämväl i tidningar i Karlstad omnämnt förhållande. Skandinaviska Kreditaktiebolaget har å sin statistiska avdelning verkställt beräkningar över grosshandelsprisen å olika varuslag. Dessa beräkningar hava uttryckts i vissa indextal, av vilka skulle framgå en prisnedgång från juni till september 1920 av 6,1 proc. Det torde böra fastslås, att denna statistik icke sysslar med minuthandelsprisen, och att det är dessa, som närmast bestämma levnadskostnaden. Då nedgången i grosshandelsprisen — om den blir konstant — eventuellt hunnit verka på minuthandelsprisen och en verklig sänkning av levnadskostnaden i följd därav kan konstateras — vilket icke ännu skett — kommer denna sänkning också tillsynes i socialstyrelsens indextal och enligt statens system nedsättes också automatiskt kristidstilläggen.

Naturligtvis är den möjligheten icke utesluten, att man å en viss ort, exempelvis Karlstad, kan påvisa prisfall i en enstaka artikel. För bedömning av levnadskostnaden har detta förhållande ringa värde, lika liten som en påvisad prisstegring å en enstaka artikel på samma plats. Man kan icke värja sig för, att Herrar Nyberg och Ankers grunda sin uppfattning om de bättre tiderna å sådana enstaka företeelser. *För den, som vill pröva frågan efter rationella grunder*, spelar emellertid en faktisk höjning eller sänkning av levnadskostnaden vid en viss tidpunkt i förhållande till en föregående tid i själva verket en underordnad roll, emedan som sagt statens kristidstillägg med indextalet automatiskt sänkes och höjes.

Herrar Nyberg och Ankers anförä även, att stadens befattningshavare intaga en långt bättre ställning i avlöningsavseende än de flesta privatanställda. Påståendet har icke bestyrkts och kan icke bevisas, emedan pålitliga jämförelsepunkter saknas. Stadens befattningshavare äro däremot jämförbara med statens, med vilka de begära bliva likställda i avseende å kristidstillägg.

Befattningshavarna äro tacksamma för den förståelse, som blivit synlig i den motivering, som Drätselkammarens minoritet för sitt tillstyrkande i viss mån av

vår framställning lämnat till protokollet. Vid det av minoriteten framställda förslag vill samarbetsnämnden endast göra erinran mot borttagande av det tillfälliga lönetillägg, som senast den 9 juli 1920 av Stadsfullmäktige beviljades vissa befattningshavare. Detta lönetillägg har visserligen av Stadsfullmäktige beslutats att utgå endast tills vidare och i avvaktan på ikraftträdande av ifrågasatt allmän reglering av de kommunala befattningshavarnas löner m. m. En sådan allmän lönereglering torde som sagt låta vänta på sig. Att nu vid beviljande av kristidstillägg låta denna löneförbättring bortfalla skulle väl icke kunna försvaras, då genom samma lönetillägg icke åtgjorts annat än en jämkning av 1914 års löner att närma sig de belopp, som ifrågakomna befattningshavare skäligen bort innehåva redan nämnda år. Det gäller endast här innehavare av lägre löner, för vilka ett borttagande av lönetillägget med kristidstillägg därå givetvis skulle spela en stor roll. Ihågkommas bör att poliskåren fått behålla lönetillägget med rätt att räkna kristidstillägg härå. Huru i belysning härav ett borttagande av lönetillägget för övriga lägre inkomsttagare skulle kännas, är lätt att räkna ut. För sista halvåret 1920 skulle denna beskärning för övrigt icke medföra större besparing än kr. 16,850:—.

Det kan icke lämnas oanmärkt, att Drätselkammarens nu fattade beslut synes stå i strid med den ståndpunkt kammaren den 21 juni 1920 intog vid behandling av vår framställning för första halvåret 1920. Lönenämnden föreslog då en provisorisk lösning för första halvåret därför att det riksdagsbeslut, varefter statens kristidstillägg skulle utgå, icke var till sin formulering känt i sin helhet. I enlighet med den del av detta beslut, som redan då var för lönenämnden säkert bekant, föreslog nämnden att ett retroaktivt kristidstillägg för första halvåret skulle tillerkännas de befattningshavare, som vore familjeförsörjare med 10 proc. å den avlöning, varå kristidstillägg beräknats för samma tid. Härmed hade lönenämnden i princip anslutit sig till statens kristidstillägg. Sedan lagtexten blivit tillgänglig, ville nämnden avgiva definitivt förslag för sista halvåret. Den 13 September 1920 har lönenämnden tagit steget fullt ut. Drätselkammaren instämde den 21 juni 1920 med lönenämnden i avseende å kristidstillägget för första halvåret, men Stadsfullmäktige ville icke bevilja något retroaktivt kristidstillägg. Då frågan beträffande sista halvåret åter förekom i Drätselkammaren, hade kammaren kastat om och ville icke följa lönenämnden. Då vi tro oss beträffande den finansiella sidan redan förut hava klart ådagalagt det befogade i vår framställning, synes det, som Beredningsutskottet och jämväl Stadsfullmäktige borde fästa mera avseende vid lönenämnden, som är tillsatt för behandling av frågor av denna art, än vid en tillfällig majoritet i Drätselkammaren.

I denna fråga peka motsståndare till befattningshavarnas framställning på vad helst, som kan synas stödja deras ståndpunkt, där de icke äro rena nejsägare

oberoende av skäl. Vi hava hört att i sådant syfte citerats en artikel i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, refererad även i åtminstone en härvarande tidning. Denna artikel har sökt inskräpa sparsamhetens nödvändighet även för kommunernas fullmäktigeinstitutioner och bland annat riktat sig mot för stark eftergift för befattningshavarnas fordringar på full kompensation för dyrtiden. Vi hava i våra framställningar berört, huru det ställer sig med denna kompensation, som endast för vissa av de lägsta lönekategorierna skulle kunna sägas bli full enligt vår framställning. Drätselkammarens minoritet har även berört detta ämne. Erinras bör att statens system icke avser full kompensation. Endast åt Stockholms stads befattningshavare har sådan hittills i det närmaste lämnats. Och det behövs inte mycket fantasi för att förstå att nu ifrågavarande del av artikeln huvudsakligen reagerar mot en på allra sista tiden av Göteborgs tjänsteinnehavares fem olika sammanslutningar till stadens myndigheter ingiven framställning om *full kompensation på hela lönen* från den 1 januari 1921, det vill säga 1914 års lön med tillägg av 181 proc. därav,

Vi hava hört uppgivas, att förslag kan väntas av innebörd, att nuvarande system skulle bibehållas men begränsningen av dyrtidstilläggets belopp borttagas. Det bör ligga i öppen dag, att en sådan lösning, som endast för de högre inkomsttagarna, och av dem endast ett fåtal, skulle innebära en förbättring icke kan betecknas såsom tillfredsställande.

Statens principer för kristidstillägget ha vunnit erkännande för rättvisa såväl hos de beslutande myndigheter, som anslutit sig till detsamma, som även, enligt vad vi tro, hos det stora flertalet av dem, som därav beröras. Vi kunna icke annat än fortfarande hoppas, att då Stadsfullmäktige fatta beslut om vår framställning detta blir ett bifall utan beskäring.

Karlstad den 27 Oktober 1920.

För Karlstads stads befattningshavares samarbetsnämnd:

För Föreningen Karlstads stads
tjänstemän:

ERIK LUNDBLAD.

ERIK BJÖRKMAN.

För Karlstads Folkskollärare-
förening:

ERNST STRANDMAN.

G. A. GUSTAESON.

För Karlstads befattningshavares
förening:

J. F. LÖF.

K. G. EDSTRÖM.

För Lärarinnornas vid Karlstads Elemen-
tarläroverk för flickor sammanslutning:

ESTER FORSGREN.

GERDA LINDBLOM.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 156.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över lönenämndens framställning angående kristidstillägg åt stadens befattningshavare.

I detta ärende hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 14 oktober 1920, § 594, avgivit infortrat utlåtande, därvid kammarens majoritet hemställt, att stadsfullmäktige måtte avslå lönenämndens ifrågasvarande framställning, mot vilket beslut tre av kammarens ledamöter anmält reservation till förmån för ett av kammarens vice ordförande framställt yrkande om bifall till lönenämndens förslag med vissa ändringar samt med hemställan, att stadsfullmäktige måtte till bestridande av uppkommande merkostnad för tiden 1 juli—31 december 1920 anvisa ett tilläggsanslag av förslagsvis 84,942 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Under överläggningen i ärendet inom utskottet yrkades *dels* av Herr Ordföranden, med vilken Herrar Severin och Ågren förenade sig, att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med den mot drätselkammarens beslut avgivna reservationen, *dels* av Herr Norsell med instämmande av Herr vice Ordföranden, att stadsfullmäktige måtte bestämma att de principer, som för närvarande äro gällande för dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare och f. d. befattningshavare, fortfarande skola vara gällande, dock med den ändringen, att det procentuella tillägget höjes till 90 proc. samt att maximum för dyrtidstillägg ökas till 6,000 kronor, ävensom att stadsfullmäktige måtte uttala sig för att lönenämnden snarast möjligt inkomme med förslag till lönereglering för stadens befattningshavare, *dels ock* av Herrar Karlsson och Svensson, att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens förslag, dock med begränsning av dyrtidstillägget till 6,000 kronor.

Beredningsutskottet beslöt med tre röster, däribland Ordförandens utslagsröst, mot tre röster, avgivna för Herrar Karlssons och Svenssons yrkande, att bifalla Herr Ordförandens förslag; och hade utskottet sålunda beslutat hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla den mot drätselkammarens beslut i ärendet avgivna reservationen.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herrar vice Ordföranden och Norsell sin reservation till förmån för det av dem hos utskottet gjorda yrkandet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Fattigvårdsstyrelsens framställning angående förskott å 1921 års anslag till vedinköp.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med
Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 2 november 1920.*

§ 114.

Då de till fattigvården för detta år anvisade medel beräknades icke kunna lämna tillgång till likviderande av kontrakterad vedleverans för nästkommande års behov utan för ändamålet ifråga utom tillgängliga medel erfordrades ett belopp av omkring 40,000 kronor, beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa:

att till vedinköp för år 1921 måtte såsom förskott å anslag för samma år få redan under innevarande år av fattigvårdsstyrelsen disponeras ett belopp av 40,000 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
BIRGER GILLNER.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 9 november 1920.*

§ 646.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över fattigvårdsstyrelsens framställning angående förskott å 1921 års anslag till vedinköp; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 157.

Med tillstyrkan av en av fattigvårdsstyrelsen därom gjord framställning och i enlighet med av drätselkammaren avgivet utlåtande, beslöt utskottet hemställa, att till vedinköp för år 1921 måtte såsom förskott å anslag för samma år få redan under innevarande år av fattigvårdsstyrelsen disponeras ett belopp av 40,000 kronor.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående anslag till reparationer
å rektorsbostaden.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 6 september 1920.*

§ 524.

På uppdrag av drätselkammaren hade stadsarkitekten i samråd med Herrar Alfr. Nyberg och O. Wästlund uppgjort kostnadsförslag till reparation av den bostadslägenhet, som från den 1 oktober 1920 uthyrts till Rektor V. Hammarberg, vilket kostnadsförslag slutade å ett belopp av kr. 4,830: —.

Efter granskning av förslaget fann drätselkammaren skäligt ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte till utförande av de i berörda kostnadsförslag upptagna reparationer anvisa ett belopp av kronor 4,830 att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kostnadsförslag

till reparation av den bostadslägenhet, som från den 1 oktober 1920 är uthyrd till rektor V. Hammarberg.

Besiktning av lägenheten verkställd av Herrar byggmästare O. Västlund, handlanden Alfr. Nyberg och undertecknad.

På gårdsplanen anbringas en mattstång 55: —

Matsalen:

Nytt golv av 1½" golvträ inlägges; det användbara av det gamla golvet inlägges i köket.

Nya golvet	516: 40	
Taket skrapas, lagas och limfärgas	242: —	
Nya tapeter med bårder	220: —	
Bättring av oljemålningen	100: —	1,078: 40

Tamburen:

Golvet hyvlas		94: 45
---------------------	--	--------

Sydöstra rummet intill tamburen:

Golvet hyvlas	50: 40	
Bättring av snickerier	75: —	125: 40

Salongen:

Nya tapeter med bårder	247: 50	
Bättring av målningen & snickerier	105: —	352: 50

Sydvästra hörnrummet:

Taket skrapas, lagas och limfärgas	88: —	
Nya tapeter med bårder	90: —	
Bättring av målningen & snickerier	45: —	223: —

Serveringsrummet:

Golvet hyvlas	33: 75	
Tvättning och oljemålning av taket	45: —	
Tapeterna borttagas och väggarna oljemålas	201: 60	280: 35

Köket:

Plåtkupan och spjället borttages, varjämte ny imventil insättes	40: —	
Tak och väggar tvättas och ommålas med oljefärg	273: 60	
Gamla golvet uppbygges och nytt inlägges (se »Matsalen»)	145: —	458: 60

Skafferiet:

Tak, väggar och hyllor ommålas med oljefärg i båda skafferierna ..		210: —
--	--	--------

Kökstrappan:

Målningen bättras.....		75: —
------------------------	--	-------

Sängkammaren:

Golvet hyvlas	67: 20	
Oljemålningen bättras	75: —	142: 20

Sängkammarens norra rum:

Takets halva del påspikas med Compo-Board och oljemålas		56: —
Yttre entréns dörrar och fönster samt muromfattning om-		
målas, varjämte vattenlister anbringas på dörrarne....		105: —
Lagning och målning av trösklar i hela våningen, justering		
av dörrar, fönster och glas, rengöring och körslor m. m.		444: 10

Summa kronor	3,700: —
--------------	----------

Inledandet av vattenklosett i nuvarande toiletterummet å		
vinden enligt anbud	980: —	
Asfaltgolv, håltagningar och efterlagningar	150: —	1,130: —

Karlstad i Stadsarkitektkontoret den 1 september 1920.

CARL CRISPIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 158.

Med tillstyrkan av ett av drätselkammaren därom avgivet förslag, beslöt beredningsutskottet hemställa,

*att stadsfullmäktige måtte till utförande av reparationer å rektors-
bostaden i enlighet med ett av stadsarkitekten den 1 september 1920
avgivet förslag anvisa ett belopp av 4,830 kronor att i den mån till-
gängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.*

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående befrielse från inlösen av gatumark för sådana personer, för vilka ansökan om statlig byggnadssubvention av kammaren tillstyrkts.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 551.

Angående befrielse från inlösen av gatumark hade till drätselkammaren inkommit en så lydande framställning:

“Undertecknad anhåller härmed vördsamt till drätselkammaren om befrielse från inlösen av gatumark av tomten 27 i kvarteret Violon här i staden.

Subventionslån är begärt, men om jag möjligen ej kommer i åtnjutande av ifrågavarande lån och ändå bygger, så anhåller jag vördsamt om befrielse för gatuinlösen.

Karlstad den 11 september 1920.

ALBIN ANDERSSON.”

Efter föredragning härav beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att efter prövning för varje särskilt fall, där framställning därom göres, medgiva de personer, för vilka ansökan om statlig byggnadssubvention av drätselkammaren tillstyrkts, enahanda förmåner i avseende å köpevillkor vid köp av tomter från staden ävensom i fråga om befrielse från inlösen av gatumark, som omförmålas i stadstullmäktiges beslut den 22 mars 1919, § 68, angående kommunal bostadssubvention.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.

§ 159.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 27 september 1920,

§ 551, hos stadsfullmäktige gjord framställning angående befrielse från inlösen av gatumark för sådana personer, för vilka ansökning om statligt byggnadssubvention av kammaren tillstyrkts; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Oscar Dahlins m. fl:s av Herrar Lindh och Axel Svensson som motion upptagna framställning angående utsträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade, gårdägare, få härmed vördsamt anhålla om att få vattenledningen framdragen från den nu beslutade platsen vid Erikstadsgatan, och fram till Svinbäcksrået. Denna sträcka är 300 meter lång.

Vi be att särskilt få framhålla nödvändigheten därav, enär c:a 33 familjer eller omkring 70 rum på stadens område äro beroende av detta vatten.

Skulle denna vördsamma hemställan av Herrar stadsfullmäktige beviljas vore det vår mening att låta framdraga ledningar till våra gårdar.

Vi undertecknade gårdägare, förbinder oss att deltaga i kostnaden med 30 kr. per man och år i sex år räknat från den 15 oktober 1920 till och med den 15 oktober 1926.

Då det ju nu bygges så mycket å hela det nu omnämnda området, och vattenledningen därför är av behovet påkallad. Med hopp om att Herrar stadsfullmäktige inse nödvändigheten och det rimliga i vår begäran hava vi äran vördsamt teckna.

Karlstad den 7 juni 1920.

OSCAR DAHLIN.

Björkhagen N:o 1

HILMA JONSSON.

Elvros N:o 6.

EMIL ÖRTLUND.

Björkhagen N:o 4.

GUSTAF ANDERSSON.

Kartäsen N:o 1.

E. F. PALME.

Elvros N:o 5.

J. P. OLSSON.

Erikstad 3.

C. L. NILSSON.

Elvros N:o 1.

ANNA HOFSTRÖM.

Oskarsdahl.

K. E. ANDERSSON.

Svinbäcken.

F. O. MOLL.
Oskarslund, Svinbäcken.
N. A. JOHANSSON.
Eriksdal 3.

J. A. ENGSTRÖM.
Ägare för tomten 41 Svinbäcken.
A. G. SÅFMAN.
Svinbäcken L:a 12 A.

K. J. ERIKSSON.
Ägare för tomten 42 Svinbäcken.
G. A. JOHNSON.
Svinbäcken L:a 5 A.

Upptages såsom motion av:

N. FR. LINDH.

AXEL SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 september 1920.

§ 552.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av herrar N. Fr. Lindh och Axel Svensson som motion upptagen framställning angående utsträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen.

Byggnadschefen, som fått ärendet till sig överlämnat för utredning, hade i anledning därav upprättat kostnadsförslag, upptagande tvenne alternativ, det ena, alternativ 1, avseende ledningens utdragande fram till gränsen mellan staden och landsförsamlingen, slutande på en kostnadssumma av 21,000 kronor, och det andra, alternativ 2, avseende ledningens utdragande till avtagsvägen till C. L. Nilssons m. fl:s fastigheter, slutande på en kostnadssumma av 11,500 kronor.

Det antecknades, att stadsfullmäktige den 20 maj 1920, § 105, beslutat bl. a. utförandet av en provisorisk vattenledning till Erikstad.

Då det ej kunde anses lämpligt att nu utdraga ledningen till landsförsamlingens gräns, beslöt kammaren i så måtto tillstyrka motionen, att kammaron beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige, med upphävande av sitt beslut den 20 maj 1920 angående provisorisk vattenledning till Erikstad, måtte, med antagande av det erbjudande om kostnadsbidrag, som i ansökningen gjorts av fastighetsägare inom stadens område, besluta utförandet av den i byggnadschefens ovan omförmälda kostnadsberäkning såsom alternativ 2 angivna ledning såsom permanent samt för ändamålet anvisa ett belopp av 11,500 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma att berörda anslagsbelopp skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kostnadsberäkning

för utsträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen (med anledning av Herrar N. Fr. Lindhs och Axel Svenssons motion i Stadsfullmäktige av den 17 juni 1920).

Alternativ 1 (enligt motionen):

6" huvudledning från vattenledningens nuvarande slutpunkt vid Hagastrand 1 fram till gränsen mellan staden och landsförsamlingen.

430 lm. 6" vattenledningsrör av asf. gjutjärn à 20 kr.	8,600:—
430 » schaktning jämte läggning och återfyllning à 14 kr.	6,020:—
3 st. brandposter à 350 kr.	1,050:—
3 » vattenkastare à 300 kr.	900:—
1 » avstängningsventil à 250 kr.	250:—
Åtgärder för avlopp från vattenkastarne.	800:—
Lagning av vägen efter vattenledningsarbetet.	1,200:—
Arbetsledning och oförutsedda.	2,180:—

Kronor 21,000:—

Alternativ 2.

6" huvudledning från Hagastrand 1 till avtagsvägen, gående till C. L. Nilsson, Alin, Ström m. fl.

220 lm. 6" vattenledningsrör av asf. gjutjärn à 20 kr.	4,400:—
220 » schaktning jämte läggning och återfyllning à 14 kr.	3,080:—
2 st. brandposter à 350 kr.	700:—
2 » vattenkastare à 300 kr.	600:—
1 » avstängningsventil à 250 kr.	250:—
Åtgärder för avlopp från vattenkastarne.	600:—
Lagning av vägen efter vattenledningsarbetet.	600:—
Arbetsledning och oförutsedda.	1,270:—

Kronor 11,500:—

Karlstad den 27 september 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 160.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Oscar Dahlins m. fl:s av Herrar N. Fr. Lindh och Axel Svensson som motion upptagna framställning angående utsträckande av stadens vattenledning i Svinbäcksvägen.

Häröver hade drätselkammaren på sätt närmare framginge av dess protokoll den 27 september 1920, § 552, avgivit tillstyrkande utlåtande.

Beredningsutskottet, som inhämtat att det erbjudande om kostnadsbidrag, som av sökandena gjorts, avsåge ersättning för de numera ökade kostnaderna för vattenanskaffningen och icke vore att betrakta såsom bidrag till anläggningskostnaderna, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 553.

Angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen hade inkommit en så lydande framställning:

”Till Drätselkammaren, Karlstad.

Sedan jag av drätselkammaren köpt tomten N:o 156 i kvarteret Lansen och beräknar hava hus å samma färdigt till inflyttning i början av december får jag härmed vördsamt anhålla att få vatten- och avloppsledningar utdragna till tomten.

Karlstad den 17 september 1920.

RICHARD CHRISTIANSSON.”

Byggnadschefen hade i anledning härav uppgjort kostnadsberäkning för arbetet, slutande å ett belopp av 7,800 kronor.

Drätselkammaren beslöt efter överläggning ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte besluta utförande av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen på sätt byggnadschefen föreslagit samt för ändamålet anvisa ett belopp av 7,800 kronor; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kostnadsberäkning för vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen.

Vattenledning:

200 m ³ schaktning och återfyllning à 5 kr.	1,000:—	
135 lm. 6" vattenledningsrör med läggning à 20 kr.	2,700:—	
1 st. avstängningsventil ..	250:—	
1 » brandpost ..	350:—	
Arbetsledning och oförutsedda	400:—	4,700:—

Avloppsledning:

200 m ³ schaktning och återfyllning à 5 kr.	1,250:—	
140 lm. 9" avloppsledningsrör à 8 kr.	1,120:—	
2 st. brunnar à 200 kr.	400:—	
Arbetsledning och oförutsedda	330:—	3,100:—
		Kronor 7,800:—

Karlstad den 27 september 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 161.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av drätselkammaren hos fullmäktige gjord framställning angående utdragande av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Lansen; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten under år 1921.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 7 oktober 1920.*

§ 581.

Sedan inom drätselkammaren utsedda delegerade tillsammans med byggnadschefen verkställt besiktning å stadens gator till utrönande av, vilka gatuarbeten som kunna behöva komma till utförande under nästa år, samt byggnadschefen därefter uppgjort beräkningar över kostnaderna för de arbeten, som delegerade ansett sig böra föreslå, så blev nu detta förslag av kammaren genomgånet, därvid inhämtades, att följande belopp krävdes, nämligen för stadsdelen Haga 4,500 kronor, för stadsdelen Herrhagen 53,500 kronor, för stadsdelen Berget 36,000 kronor, för stadsdelen Viken 6,500 kronor, för Mariebergs egnahemsområde 29,000 kronor, för stadsdelen Klara 4,000 kronor samt för stadsdelen Tingvalla 50,500 eller tillhopa 184,000 kronor.

Då drätselkammaren ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige, med godkännande av det uppgjorda förslaget till gatuarbeten under år 1921, måtte för dessa arbetens utförande *dels* medgiva, att av det för gatubyggnader och ledningar tidigare upptagna lån må användas ett belopp av 76,000 kronor, *dels* bevilja ett anslag av 108,000 kronor, varav 62,000 kronor att anskaffas genom lån å högst 40 års betalningstid och återstående belopp 46,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering;

att stadsfullmäktige måtte medgiva, att de föreslagna arbetena å Mariebergsområdet må påbörjas redan under innevarande år; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av nytt lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Gatuarbeten inom stadens planlagda område 1921.**Kostnadsberäkning.****Underhållsarbeten.***Stadsdelen Haga:*

Underhåll och dyskrapning av makadamiserade gator, trottoarer och rännstenar	2,000: —	
--	----------	--

Stadsdelen Herrhagen:

Underhåll och dyskrapning av makadamiserade gator trottoarer och rännstenar	6,000: —	
Underhåll av vägarne till Djäknefältet och Kanikenäset	4,000: —	10,000: —

Stadsdelen Berget:

Underhåll och dyskrapning av makadamiserade gator, trottoarer, rännstenar och vägar	3,000: —	
---	----------	--

Stadsdelen Viken:

Reparation av körbana, rännstenar och trottoarer å Trädgårdsgatan mällan Orrholms- och Rosenbadsgatorna samt å Orrholmsgatan mellan S. J. och Vikengatan	4,500: —	
Underhåll och dyskrapning av övriga makadamiserade gator och vägar	2,000: —	6,500: —

Stadsdelen Klara:

Underhåll och dyskrapning av makadamiserade gator, trottoarer och rännstenar	4,000: —	
---	----------	--

Stadsdelen Tingvalla:

Reparation av makadamgatan förbi Elektricitetsverket, Länsfängelset och Flickskolan	5,000: —	
Reparation av Elvgatan	3,000: —	
Underhåll av promenaderna	2,500: —	
Underhåll och dyskrapning av makadamiserade gator och trottoarer	4,500: —	
Underhåll av stensatta gator, trottoarer och rännstenar	3,000: —	18,000: —
		43,500: —

Ny- och ombyggnadsarbeten.

Stadsdelen Herrhagen:

Geijersgatan:

Från Långgatan t. o. m. tomt 160 A makadamiseras halva gatubredden och lägges trottoar och rännsten närmast kvarteret Mimer 4.000: —

Långgatan:

Från Geijersgatan t. o m. Tegnérsgatan makadamiseras hela gatan och förses med trottoarer och rännstenar..... 14,000: —

Tegnérsgatan:

Från Långgatan till John Ericssonsgatan makadamiseras halva gatubredden in-till kvarteret Mimer och lägges trottoar och rännsten närmast kvarteret Mimer 7,500: —

Från Långgatan till Herrhagsgatan avschaktas och terasseras gatan till full bredd 10,000: — 17,500: —

John Ericssonsgatan:

Mellan Tegnérsgatan och Geijersgatan makadamiseras halva gatubredden och lägges trottoar och rännsten närmast kvarteret Mimer 8,000: — 43,500: —

Stadsdelen Berget och Mariebergs egnahemsområde:

Kvarnbergsgatan:

Från Fryksdalsgatan till Hööks-gatan makadamiseras halva gatubredden och lägges trottoar och rännsten närmast kv. Liljan 4,500: —

Hööks-gatan:

Mellan Kvarnbergs- och Gillbergsgatorna makadamiseras hela gatubredden och förses med trottoarer o. rännstenar 15,000: —

Mellan Gillbergs- och Fernebogatorna makadamiseras halva gatubredden och lägges trottoar och rännsten närmast Mariebergsområdet	7,500: —	
Mellan Fernebogatan och blivande inkörsporten till Seminarie- tomten terrasseras och under- beredas halva gatubredden (gatans ytbeläggning avses bliva utförd 1922)	6,000: —	28,500: —

Mariebergs egnahemsområde:

Gatorna terrasseras till full bredd samt underberedas med grov slagg, makadamiseras och grusas såsom bättre vägar till 5 à 6 m. bredd.			
Gatan öster om kvarteret Lektorn	7,500: —		
Gatan mellan kvarteret Lektorn och Pulpeten	5,500: —		
Gatan väster om kv. Lektorn, Pulpeten och Katedern	16,000: —	29,000: —	62,000: —

Stadsdelen Tingvalla:

Kungsgatan:

Norra körbanan fr. o. m. Residenstorget t. o. m. Västra Torggatan (inkl. krysset vid Kungs- och Västra Torggatorna) sättes med tuktad sten av samma sort, som använts å Residenstorget ..	19,000: —		
Avgår i 1920 års stat anslagna men icke använda	3,000: —	16,000: —	

Östra Torggatan:

Delen mellan Tingvalla- och Kungsgatorna förses i mitten med en sex meter bred körbana av tuktad sten (s. k. smågatsten 10—12 cm) trottoaren utanför Allm. Läroverket breddas 2 m. och förses med smågatstensbeläggning (5—7 cm) »krysset» i korsningen mellan Tingvalla och Ö. Torggatan omsättes med smågatsten (10—12 cm.)	12,000: —		
Gatubeläggningen: Trottoaren	4,500: —	16,500: —	32,500: —

Stadsdelen Haga:*Garvaregatan:*

Från Åttkantsgatan fram till pensionat Haga kompletterat gatan utanför kvarteret Ödla

2,500: — 140,500: —

Kronor 184,000: —

Karlstad den 30 september 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Specifikation å medelsanskaffningen för 1921 års gatuarbeten.

	1913 års gatubyggnads- lån	Ny upplå- ning	Uttaxering
<i>Underhållsarbeten</i>			45,000 —
<i>Nybyggnadsarbeten:</i>			
Geijersgatan	4,000 —		
Långgatan	14,000 —		
Tegnérsgatan	17,500 —		
John Ericssonsgatan	8,000 —		
Kvarnbergsgatan		4,500 —	
Hööksgatan		28,500 —	
Mariebergs egnahemsområde		29,000 —	
Kungsgatan, norra körbanan	16,000 —		
Garvaregatan			2,500 —
Östra Torggatan framför Högre Allmänna Läro- verket	16,500 —		
Kronor	76,000 —	62,000 —	46,000 —

Utdrag av protokoll hållet hos budgetsberedningen i Karlstad den 19 oktober 1920.

§ 1.

Genomgicks och granskades en av drätselkammaren till stadsfullmäktige ingiven framställning rörande anslag till gatuarbeten under år 1921 slutande på en summa av kr. 184,000: — av vilket belopp

Kr. 76,000: — skulle tagas av 1913 års lån för gatubyggnader;

Kr. 62,000: — täckas genom ny upplåning och

Kr. 46,000: — täckas genom uttaxering.

Då på grund av den inträdda situationen å penningmarknaden, det visat sig nödvändigt dels att så mycket som möjligt begränsa det kommande årets utgifter, och dels att söka undvika upptagandet av nya lån, beslöt beredningen föreslå stadsfullmäktige,

att de föreslagna nybyggnadsarbetena inom stadsdelen Tingvalla skulle få anstå till ett kommande år,

samt att av det erforderliga anslagsbeloppet, kr. 151,500: —,

Kr. 76,500: — skulle täckas genom uttaxering och

Kr. 75,000: — tagas av 1913 års lån för gatubyggnader.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 162.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren, jämlikt sitt protokoll den 7 oktober 1920, § 581, inkommit med framställning om anslag till gatuarbeten under år 1921 till ett belopp av 184,000 kronor, därav 76,000 kronor skulle tagas av 1913 års lån för gatubyggnader, 62,000 kronor täckas genom ny upplåning och 46,000 kronor genom uttaxering.

I ärendet hade budgetberedningen avgivit utlåtande samt därvid föreslagit, dels att i drätselkammarens förslag ingående nybyggnadsarbeten inom stadsdelen Tingvalla till ett belopp av 32,500 kronor skulle få anstå till ett kommande år, dels ock att till undvikande av upptagande av nya lån medelsanskaffningen för ifrågavarande arbeten måtte ordnas så, att 76,500 kronor skulle täckas genom uttaxering och 75,000 kronor tagas av 1913 års lån för gatubyggnader.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad budgetsberedningen i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1921.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 7 oktober 1920.

§ 582.

Byggnadschefen ingav ett av honom uppgjort förslag å de underhållsarbeten å stadens landsvägar, som nästa år erfordrades, slutande å ett belopp av 39,000 kronor.

Efter föredragning och granskning härav beslöt drätselkammaren, som för sin del godkände förslaget, ingå till stadsfullmäktige med framställning,

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 39,000 kronor för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1921 i enlighet med vil denna framställning fogade förslag ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Stadens landsvägar 1921.

För arbeten å de landsvägar, för vilka Staden har laglig underhållsskyldighet eller för vilka årliga underhållet genom drätselkammarens försorg är på annat sätt fastställt, får jag föreslå att följande anslagsbelopp upptagas i 1921 års statförslag.

Underhåll:

1. Västra landsvägen	7,500: —	
2. Hammarövägen	5,000: —	
3. Östra landsvägen:		
Huvudvägen	4,500: —	
Sjöstadsvägen	1,200: —	
Sundstadsvägen till den utsträckning som av		
stadsfullmäktige den ¹⁵ / ₄ 1920 bestämts	1,300: —	7,000: —
4. Rudsvägen	3,500: —	
5. Sandbäcksvägen	4,000: —	27,000: —

Utvärgningar:

Hammarövägen:

Breddning av Hammarövägen å sträckan mellan järnvägsövergången

vid gasverket och infartsvägen till lasarettet har länge varit av behovet påkallad. På grund av automobiltrafikens ökning är det nu ännu mera angeläget att dylik breddning kommer till stånd.

Jag får därför föreslå:

att genom inflyttning av de på blivande gatumark nu stående staketen utanför yllefabriken och Sjötullsborg samt genom utfyllning närmast Sinnesslöanstalten åstadkommes ökat vägutrymme;

att därefter närmast tomtorna å södra sidan av vägen anordnas 2,5 å 3 meter breda grusade gångvägar å sträckan från yllefabriken fram till Lasarettsgatan samt att själva körbanan utökas $1\frac{1}{2}$ å 2 meter där så utan utfyllning i älven kan ske.

Utanför mattfabriken lägges gångvägen närmast tomtgränsen och breddas nuvarande vägen för körtrafiken 2 meter å södra sidan. Mellan körvägen och gångbanan istandsättes och underhålles därstädes grasmatta.

Mitt för Sjötullsborg kommer gångvägen att bli förlagd innanför de nu å södra vägsidan befintliga björkarne, som alltså bilda gräns mellan kör- och gångväg.

Kostnaderna för denna breddning kunna beräknas bli:

Terrassering	3,500: —	
Körbaneberedning, 700 m ³ å 5 kr.....	3,500: —	
Gångväg, 1,000 m ³ å 3 kr.....	3,000: —	
Dagvattenledning, brunnar och trummor	800: —	
Diverse och oförutsedda.....	1,200: —	12,000: —
		Kronor 39,000: —

Karlstad den 1 oktober 1920.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll hållet hos budgetsberedningen i Karlstad den 19 oktober 1920.

§ 2.

Föredrogs och lämnades utan anmärkning drätselkammarens förslag till underhåll av stadens landsvägar under år 1921.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 163.

I enlighet med en av drätselkammaren därom gjord framställning, som av budgetsberedningen granskats utan anmärkning, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 39,000 kronor för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1921 i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 oktober 1920 därom avgivet förslag ävensom bestänmma, att berörda belopp skall, i der. mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Musikdirektören J. Elof Isaksons framställning om befrielse från nöjesskatt för en till förmån för krigsfångarna i Sibirien hållen konsert.

Till Stadsfullmäktiges Ordförande, Karlstad,

Härmed får jag anhålla om att de konsertmedel, som erhöles vid konserten å Kanikenäset den 10 dennes till förmån för Fångarna i Sibirien och inbringade kronor 390, måtte bliva befriande från nöjesskatt.

I hopp om svar med det snaraste tecknar jag högaktningsfullt
Karlstad den 14 okt. 1920,

J. ELOF ISAKSON.
Musikdirektör, I 22.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 oktober 1920.*

§ 616.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en från musikdirektören J. Elof Isakson inkommen framställning om befrielse från

nöjesskatt för en den 10 oktober 1920 till förmån för krigsfångarna i Sibirien hål-
len konsert, som inbragt 390 kronor.

Sedan antecknats att ingen nöjesskatt till stadskassan inlevererats för ifråga-
varande konsert, och efter det erinrats, att drätselkammaren tidigare erhållit stads-
fullmäktiges bemyndigande att på egen hand pröva och avgöra ärenden angående
nöjesskatt, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige, med hänsyn till ändamålet med konserten, måtte bifalla
ansökningen.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 164.

Hos stadsfullmäktige hade musikdirektören J. Elof Isakson gjort framställ-
ning om befrielse från nöjesskatt för en till förmån för krigsfångarna i Sibirien
den 10 oktober 1920 hålles konsert.

Utskottet beslöt att med instämmande i av drätselkammaren i ärendet av-
givet utlåtande, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS

Belysningsstyrelsens framställning angående utförande av gasledning i Muraregatans norra del.

*Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads Be-
lysningsstyrelse den 20 oktober 1920.*

§ 7.

Sedan Stadsfullmäktige beviljat anslag för nedläggning av vatten- och av-
loppsledningar i norra delen av Muraregatan och dessa arbeten nu påbörjats, ville
Styrelsen framhålla lämpligheten av att gasledning samtidigt därmed utföres.

Enligt av Byggnadschefen verkställd beräkning får Styrelsen därför föreslå:
att Stadsfullmäktige till en 3" gashuvudledning i Muraregatans norra del, att utföras samtidigt med pågående arbete för vatten- och avloppsledningar, ville ställa till Styrelsens förfogande ett anslag av 3,000 kronor att täckas medels upplåning.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 november 1920.

§ 634.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning om ett anslag av 3,000 kronor till utförande av gasledning i Muraregatans norra del; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige, med bifall till framställningen, måtte för nyssnämnda ändamål anslå ett belopp av 3,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid; samt

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.

§ 165.

I enlighet med en av belysningsstyrelsen därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrks, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till framdragande av gashuvudledning i Muraregatans norra del samtidigt med där pågående arbeten för vatten- och avloppsledningar anslå ett belopp av 3,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid, samt å detta beslut söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag för inköp av transformatorer.

Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads Belysningsstyrelse den 20 oktober 1920.

§ 4.

Belysningsingeniören hade på anförda grunder anhållit att Styrelsen ville gå i författning om erhållande av medel för utbytande av en del transformatorer mot större sådana, vilkas anskaffande beräknas till 12,322:— kronor och 33 öre.

Då emellertid enligt ingenjörens uppgift försäljningen av de gamla transformatorerna borde inbringa ett belopp av 5,000 kronor, beslöt styrelsen hos Stadsfullmäktige göra framställning att för ändamålet erhålla ett anslag av 7,322 kronor 33 öre.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Till Belysningsstyrelsen i Karlstad.

På grund av under året inträffade överbelastningar å en del transformatorer har det visat sig absolut nödvändigt att skyndsammast å följande platser utbyta befintliga mindre transformatorer mot nya större sådana, nämligen:

å Hagaborg,	150 K. V. A.	för en kostnad av kr.	5,737: 75
å Nya Hamnen,	100	» » » » » »	2,866: 03
å Berget,	15	» » » » » »	1,918: 55
å Sanna,	15	» » » » » »	1,800: —

För täckande av dessa utgifter får jag anhålla, att Styrelsen ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om erhållande av ett extra anslag å Kr. 12,322: 33, att förslagsvis täckas genom upplåning på 20 år.

Karlstad den 20 oktober 1920.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 november 1920.

§ 633.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning om ett anslag av 7,322 kronor 33 öre till inköp av transformatorer, och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 7,322 kronor 33 öre att anskaffas genom upplåning på högst 20 års betalningstid; samt

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 166.

I enlighet med en av belysningsstyrelsen därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja belysningsstyrelsen för utbytande av en del transformatorer mot större sådana i enlighet med ett av belysningsstyrelsen den 20 oktober 1920 därom avgivet förslag ett anslag av 7,322 kronor 33 öre att anskaffas genom upplåning på högst 20 års betalningstid samt å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till reparations- och underhållsarbeten å stadens byggnader m. m. under år 1921.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 14 oktober 1920.*

§ 590.

Sedan inom drätselkammaren utsedda delegerade tillsammans med stadsarkitekten uppgjort kostnadsförslag till underhåll av stadens under drätselkammarens vård stående fastigheter under år 1921, så blev detta förslag till drätselkammaren överlämnat; och som kammaren vid granskning av förslaget ej fann anledning till

anmärkning mot detsamma, beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 41,545 kronor för reparations- och underhållsarbeten under år 1921 å stadens byggnader m. m. i enlighet med det vid denna framställning fogade förslag ävensom bestämma, att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering,

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Förslag till underhåll av stadens under drätselkammarens vård stående byggnader under år 1921.

Litt. 404 a.

1. Tingvallastaden:

a) Rådhuset	2,000:—	
b) Komministergården, underhåll	700:—	
reparation av vattentaket på stora huset ..	600:—	1,300:—
d) Gamla flickskolan, underhåll	800:—	
nytt staket vid Norra Kyrkogatan	300:—	1,100:—
e) Ångspruthuset	100:—	
f) Annonskioskerna & Stora torget	100:—	
g) Klapphuset	200:—	
h) Klappbryggan vid Klaraborg	200:—	
k) F. d. ridhuset vid Klaraborg	500:—	5,500:—

2. Klara:

a) F. d. ridhuset	500:—	500:—
-------------------------	-------	-------

3. Haga:

a) Spruthuset vid Götgatan	100:—	
b) Klappbryggan vid Ö. Hyttan	200:—	
d) Annonskiosken vid Hagatorget	75:—	375:—

4. Herrhagen:

a) Tuberkuloshemmet	500:—	500:—
---------------------------	-------	-------

15. Utom stadsplan:

a) Tullhuset, underhåll	600:—	
strykning av plåttaket	600:—	
rep. av stensättningen samt brunnar för av-		
ledandet av dagvatten	3,000:—	4,200:—

b) Nederlagsmagasinet, underhåll	400: —		
strykningar av plåttaket	750: —	1,150: —	
d) Expositionshuset, underhåll	500: —		
strykning av papptaket	500: —	1,000: —	
e) Friluftsbaden		300: —	
f) Järnvägen		200: —	
g) Spruthuset vid Grevgatan		100: —	6,950: —
			<u>Kronor 13,825: —</u>

Litt. 404 b.

1. Tingvallastaden:

a) Gamla lasarettshuset, underhåll	500: —		
rep. av vattentaken	500: —	1,000: —	
b) Magasinet vid fängelset		100: —	
d) Förrådsskjulet å Centralförrådet:			
golv, i bottenvåningen	520: —		
» i takstolarne	600: —	1,120: —	2,220: —

2. Klara.

a) Våxnäs, underhåll	1,000: —		
anordnandet av en källare i västra bostads-			
huset	400: —		
utvändig målning av de ytor, som äro mest			
förstörda (på samtliga husen) ..	3,000: —	4,400: —	4,400: —

3. Haga.

a) Östra Haga 11 (f. d. Björkmans)	500: —		
b) » » 38 (f. d. Svenssons) rengöring från väggohyra			
och rep	1,000: —		
d) Västra Haga 12 C	300: —		
f) Östra Hyttan, rengöring från väggohyra och diverse re-			
parationer	3,000: —	4,800: —	

4. Herrhagen:

a) Engholmska villan	300: —		
b) Östra Herrhagen 2, 6 och 15 a	600: —		
d) Kullen N:o 1	100: —		
e) Barackerna, rengöring från väggohyra och reparation ..	1,000: —		
f) Herrhagen 218	300: —	2,300: —	

5. Berget.

a) Vestra Berget 22 C	400: —		
b) » » 18	100: —		

d)	»	»	20	...	100:—	
e)	»	»	21 (halva huset)		100:—	700:—

6. Viken.

a)	Viken	29		300:—	
b)	»	17 a		200:—	500:—

15. Utom stadsplan:

a)	Stadsträdgården, diverse underhåll		800:—	
	1920 års anslag till reparation av växthuset vid boningshuset, vilka arbeten ej medhunnits balanseras över till 1921	2,000:—		
	av 1920 års anslag till reparation av palmhuset, 3,000 kronor, balanseras 2,000 kronor över till 1921			
b)	Marieberg		500:—	
d)	Tallåsen, rengöring från väggohyra m. m.		1,500:—	
e)	Annelund	» » »	1,000:—	
	ett nytt, fristående bryggghus		700:—	
f)	Östbro		200:—	
g)	Eriksdal		400:—	
h)	Hamnmagasinen		200:—	
j)	Elverum		600:—	
k)	Högberg på Lamberget		800:—	
l)	Strömsholm 4, rengöring från väggohyra och reparation		500:—	
	ytte brädfordring av det mindre boningshuset	600:—	1,100:—	
m)	Diverse arbeten, som ej kunna hänföras till någon viss fastighet		3,000:—	
n)	Materialinköp		2,000:—	12,800:—
				Kronor 27,720:—

Sammandrag:

Litt. 404 a:	Underhållsarbeten		13,825:—
» 404 b:	»		27,720:—
			Summa kronor 41,545:—

Karlstad i Stadsarkitektkontoret den 11 oktober 1920.

CARL CRISPIN.

Till drätselkammaren i Karlstad.

Tullkammaren har härmed äran göra följande framställning rörande den gatubeläggning, som gränsar närmast till tullhuset.

Under årens lopp har den med kullersten belagda kantremsan runt om tullhuset, i synnerhet på norra och västra sidan, råkat i förfall. Regnvattnet från stuprännorna å norra sidan såväl som från gatan å den västra rinner därför på flere ställen obehindrat in genom stenfoten och under golven i packhusen.

I nordöstra hörnet av tullhuset, utanför stenbeläggningen, där marken sjunkit, bildas i saknad av avloppstrumma stora vattensamlingar.

Vidare har genom sättning i grunden under den yttre stentrappan denna sönderbrutits.

Slutligen har under den på senare tiden betydligt ökade varutransporten från och till packhuset kullerstensbeläggningen utanför norra portarne blivit synnerligen ojämn och gropig, till stor olägenhet för lastvagnar och lastbiler.

Till avhjälpande av dessa missförhållanden har tullkammaren äran anhålla, att drätselkammaren måtte vidtaga nödiga reparationsåtgärder. Förslagsvis tillåter sig tullkammaren dessutom föreslå, att den på norra sidan om tullhuset befintliga stensättningen, som visat sig vara alltför smal, utökas till lämplig bredd och att kullerstenen utbytes mot tuktad sten.

Övriga i sammanhang härmed eventuellt påkallade åtgärder överlämnas till vederbörande byggnadsmyndighets bedömmande.

Karlstads tullkammare den 5 juli 1920.

e. f.

K. HOLMBERG.

Anhållan om reparation i huset n:o 400 Ö. Herrhagen.

Vi samtliga hyresgäster göra en vördsam anhållan om tapeter i rummen och sådant som är för oss hyresgäster nödvändigt. Vilket av oss undertecknade emotes med tacksamhet.

Karlstad den 30 juli 1920.

C. J. FINN.

CARL SAMUELSON.

ELISABET LINDBLAD.

KARL LINDSTEN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 167.

Med tillstyrkande av ett av drätselkammaren därom avgivet förslag beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 41,545 kronor för reparations- och underhållsarbeten under år 1921 å stadens byggnader m. m. i enlighet med ett av stadsarkitekten den 11 oktober 1920 där- om avgivet förslag, ävensom bestämma att berörda belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning om anslag för bestridande av kostnader i samband med föreskriven folkräkning och bostadsräkning.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid årets mantalsskrivning med Karlstads stad, som förrättas i sammanhang med kyrkoskrivningen och tager sin början den 16 november, skall så väl folkräkning som bostadsräkning äga rum jämlikt Kungl. Förordningen den 25 september 1926 (utkommen av trycket den 30 september) och Kungl. Förordningen den 29 september 1920 (utkommen av trycket den 8 oktober).

Då erfarenheten givit vid handen, att allmänheten behöver biträde för ifyllande av blanketterna, och det granskningsarbete, som efter vederbörande uppgifters avlämnande åligger för folkräkningen pastor och för bostadsräkningen kommuner, skulle väsentligt underlättas genom en föregående handledning vid blanketternas ifyllande, har Magistraten underhandlat och fått Fastighetsägareföreningens löfte att åtaga sig så väl blanketternas utlämnande som handledning vid ifyllandet mot en ersättning av högst 1,000 kronor.

Och får Magistraten för den skull hos Stadsfullmäktige hemställa om ett förslagsanslag av högst 1,000 kronor för detta ändamål under påpekande av, att beslut i ämnet är erforderligt vid dagens sammanträde, så att upplysningar för allmänheten kunna intagas i kungörelsen om mantalskrivningen.

Karlstads rådhus den 21 oktober 1920.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 oktober 1920.

§ 615.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av magistraten gjord framställning om anslag för bestridande av kostnader i samband med föreskriven folkräkning och bostadsräkning; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål bevilja ett förslagsanslag av 1,000 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.

§ 168.

I enlighet med en av magistraten därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av kostnader i samband med föreskriven folkräkning och bostadsräkning ställa till magistratens förfogande ett förslagsanslag av 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Särskilda motioner dels av Herr Clarholm angående framdragande av vatten- och avloppsledningar till Ulleberg, dels av Herr Hult angående iordningsställande av vägen från Våxnäsbäcken till Karlsholm, dels ock av Herr Welin i fråga om istandsättande av Romstadsvägen.

Till Stadsfullmäktige.

Kommitterade för uppförande av Landstingets sinnesslöanstalt vid Ulleberg få härmed hemställa att fullmäktige ville i enlighet med sitt vid enskilt samman-

tråde den 17 aug. 1915 fattade enhälliga beslut låta på stadens bekostnad till anstaltsområdet framdraga för inrättningen erforderlig vatten- och avloppsledning. Tillika få kommitterade anhänga att fullmäktige måtte besluta att den blivande anstalten skall till staden erlägga vattenavgift i enlighet med det pris som för länslasarettet är överenskommet att vara gällande.

Karlstad den 14 juni 1920.

Å Kommitténs vägnar:
PER CLARHOLM.

Framställningen upptages som motion av

PER CLARHOLM.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade fastighetsägare i Karlsholm & Bernstad få härmed vördsamt anhänga det stadsfullmäktige måtte besluta att iordningsställa *vägen från Våxnäs-bäcken till Karlsholm* även iordningsställa 3 stycken gator som går från nämnda väg till fastigheterna och förse dem med elektriskt ljus. Nämnda gator äro ofarbara vissa tider på året. Då det finnes 27 fastigheter med 86 familjer som äro bosatta vid Karlsholm och Bernstad hoppas vi att stadsfullmäktige v. l. bifalla vår anhållan.

Karlsholm och Bernstad den 17 mars 1920.

W. H. Kihlström.	A. H. Myrén.	Jonas Jonsson.
Ernst Wänsberg.	L. Mossberg.	A. K. Olsson.
Harry Almquist.	J. Fr. Schyman.	I. T. Pettersson.
Otto Alfr. Pettersson.	K. J. W. Jonsson.	Axel Th. Lövgren.
J. A. Forsén.	J. W. Andersson.	Oskar Th. Anderson.
J. S. Löfstedt.	K. W. Nilsson.	L. P. Axelsson.
Carl Blomquist.	Joh. Arvid Haglund.	David Forssén.
E. A. Nyquist.	G. Ekström.	G. Jonsson.
Karl Jansson.		Carl Sättermän.

Karlstads Spinneri- & Väveriaktiebolag.
Wilh. Palmquist.

Upptages som motion av

NILS HULT.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Från förste stationsskrivaren L. Rydén och tjugonio andra stadens inneväanare å Västerstrand har i dag överlämnats en skrivelse till stadsfullmäktige, vilken jag upptagit som egen motion.

Med anledning härav vill jag för egen del anföra:

Under den långa strid som pågått mellan å ena sidan jordägare å Dingelsundet och Knapptad och å andra sidan staden Karlstad rörande underhåll av Romstadsvägen, ha samtidigt framställningar gjorts från en del av stadens innevånare å Västerstrand, att Romstadsvägen måtte iordningställas. Vid behandling av detta ärende inom stadsfullmäktige och dess delegationer har av principiella skäl ej bifall kunnat lämnas till Västerstrandsbornas önskemål, men helt säkert skulle många av fullmäktige gärna velat vara med om att bevilja anslag för Romstadsvägens iordningsställande. Sedan Kungl. Maj:ts utslag den 17 maj 1916 fastslagit, att staden Karlstad ej har skyldighet hålla utfartsväg för jordägarna i Dingelsundet och Knapptad, har denna vägfråga kommit i ett nytt och, som jag vågar tro, lyckligare läge för Västerstrandsborna. Ty om än vägfrågan för Västerstrand ligger i samma dödvatten som förut, gäller det dock nu att hjälpa en del av stadens egna innebyggare, som äro i sämre läge än om Västerstrand ej tillhörde staden Karlstad. Ty om Romstadsvägen låge i landsförsamlingen, kunde en enda av de jordägare, som beröras av vägfrågan, begära Konungens Befallningshavandes förordnande för lantmätare eller annan lämplig person, åt vilken uppdraget kan anförtros, att verkställa utredning av underhållsskyldigheten för de olika fastigheterna samt fördelning av själva underhållet och därvid ålägga fastighetsägarna att deltaga i byggande och underhåll.

Den 28 febr. 1912 å sammanträde i Bernstad förklarade ock största delen av jordägarna vid Romstadsvägen sig villiga att till Karlstads stad utan ersättning avstå den mark, drätselkammaren anser nödig för vägens omläggning, mot vissa villkor, nämligen vägens sättande i trafikbart skick, vägens framtida underhåll och att staden vidkännes kostnaderna vid markens förvärfv. Då emällertid ej samtliga jordägare ville avstå mark, kunde drätselkammaren ej reflektera på anbudet.

Då jag erfarit att de jordägare, som år 1912 förklarade sig villiga avstå jord och som ännu äro ägare av samma, vidbliva sitt erbjudande, skulle ett försök från drätselkammarens sida möjligen leda till resultat och samtliga jordägare ur samhällelig synpunkt gå ned på marks avstående för att bidra till vägfrågans lösning.

Då drätselkammaren i sitt protokoll av den 17 maj 1909 framhåller, att vägen endast vore att betrakta som enskild utfartsväg, vadan densamma saknade förutsättningar att kunna bli allmän väg, blir detta, i belysning av vad jag förut anført, ett hårt tal för Västerstrandsborna. Redan året därpå, då hemställning gjordes till drätselkammaren om skydd av Romstadsvägen mot Klarälvens inskränningar i densamma yttrar drätselkammaren i protokollet av den 31 januari 1910: «då det, oavsett vem skyldigheten att underhålla den utmed stranden ledande vägen rätteligen åläge, enligt drätselkammarens förmenande måste vara ett stadens intresso att vidtaga åtgärder för att skydda ifrågavarande, staden tillhöriga mark

mot inskränningar av älven, och detta så mycket hållre, som vägen ifråga, för vilken dessa inskränningar utgjorde en ständigt återkommande fara, vore utfarsvägen för en avsevärd del av stadens invånare, så beslöt nu drätselkammaren — —

Jag menar, att det även är ett stadens intresse, att den väg, som ej fick bli ett rov för Klarälvens utskärningar, av staden sattes i trafikabelt skick, så att de av stadens invånare, som nu bo på Västerstrand, ej bliva höst och vår vägrade körslor för vägens skull, varigenom svårighet bl. a. uppstår att hastigt få ut t. ex. läkare. Det bör likaledes vara ett stadens intresse, att brandredskap höst och vår vid event. eldsvåda å Västerstrand kan framföras annat än i skritt.

Jag vill ej ge mig in på en tolkning av Romstadsvägens karaktär av inägoväg eller ej, men om även Romstadsvägen är inägoväg och staden på grund av likställighetsakten av år 1865 ej har juridisk skyldighet att underhålla vägen, har så mycket ändrat sig sedan år 1865. Likställighetsakten har så nyss fått sin belysning i fullmäktige, att det torde vara i friskt minne. För övrigt hänvisas till den utmärkta utredning, som återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar n:r 14 för i fjol. Jag tillåter mig för den skull vördsamt föreslå,

att stadsfullmäktige ville uppdraga åt drätselkammaren att snarast möjligt söka få en uppgörelse till stånd med jordägarna vid Romstadsvägen om avstående av den för vägens iordningställande nödiga jorden;

att staden sätter vägen i trafikabelt skick, om möjligt före hösten, och

att staden åtager sig framtida underhållskostnader, däri inbegripet snöplogning.

Skulle det mot all förmodan finnas jordägare vid Romstadsvägen, som ej på frivillighetens väg vilja avstå nödig jord till vägen, tillåter jag mig alternativt föreslå,

att vägen i alla fall iordningställes åtminstone nödortfigt, så att den höst och vår blir trafikabel.

Karlstad den 21 juni 1917.

WILH. WELIN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Allt från början av löpande decennium ha stadsborna å Västerstrand utefter Romstadsvägen hos stadsfullmäktige, drätselkammaren o. a. myndigheter gjort framställningar om reparation av vägen ifråga, som i och genom byggnadsverksamheten utefter densamma tagit i så utsträckt bruk och blivit så sliten att den höst och vår varit stundom oframkomlig. Stadsdelen behos nu av omkring 500 invånare. Emellertid har strandskoning ett par gånger blivit av staden verkställd och elektriskt ljus har framdragits intill Romstad. Själva vägens underhåll har dock (delvis på

grund av sammankoppling med framställning från utom staden boende om underhåll av vägen ända fram till stadsgränsen) kommit att bli år från år undanskjutet, så att under tiden vägen till Romstad råkat i sådant förfall, att den långa tider höst och vår icke kan befaras. Stadsdelens befolkning vägras av stadens affärsmän utkörning av livsförnödenheter på grund av vägens beskaffenhet, skjusar nekas, och stadsdelen är rent av avskuren från förbindelse hela tidsperioder. Sedan sakernas ställning tagit sådan vändning, få undertecknade stadsbor utefter Romstadsvägen härmed vördsamt hos stadsfullmäktige hemställa om sådan reparation av vägen, så fort sig göra låter, att stadsdelen kan få livsmedel utkörda och i övrigt förbindelse året om med samhället.

Karlstad den 8 maj 1917

L. Rydén, Magdebo vid Romstad.
1:ste stationskriv.

Carl Jan:son, Romstad.

Karl Sättermann, Elfsborg,
Predikant.

K. J. W. Jonsson, Bernstad B.
Handlande.

J. F. Schyman, Bernstad.
Edv. Pettersson.

Gustaf Ekström, Karlsholm. 6

J. R. Nilsson, Karlsholm.

Joh. Arvid Haglund, Karlsholm.

Jonas Jonsson.

Emil Wänsberg.

O. L. Norblad, Karlsholm.

Otto Pettersson, Karlsholm.

J. A. Forssén, Karlsholm.

E. Larsson, Karlsholm.

Ludvig Mossberg, Karlsholm.

Anna Magnusson, Karlsholm.

E. A. Nyqvist, Karlsholm.

Oskar Th. Andersson, Karlsholm.

Anders Sandén, Ullrikslund, L:a Romstad.

P. Magnusson, L:a Romstad.

W. H. Kihlström, Karlsholm.

J. P. Pettersson, Bernsta.

Axel Th. Lövgren, Bernsta.

K. A. Andersson, Karlsholm 10.

David Forssén, Karlsholm 12.

Bröderna Löfbergs Aktiebolag, Karlsholm 3

Jos. Löfberg.

J. W. Andersson, Elfvik.

Olof Rundberg, Elvenäs.

R. Wieselgren, Boo

Medl. i Sv. Vägföreningen.

Herr förste stationskrivaren L. Rydén, Karlstad.

Den petition, som i dag lämnades mig till underskrift har jag gärna undertecknat med mitt namn och vill även meddela, att såväl jag själv som min familj vid några tillfällen blivit nekade skjuts för persontransport med hänvisning till «ofarbara vägar» ut till Romstad därinvid min lägenhet Boo är belägen. Staden har under gångna åren visserligen nedlagt icke obetydliga kostnader å strandarbeten, men härvidlag icke alls tagit den häusyn till själva vägunderhållet för övrigt,

vilket givetvis hade även kunnat tänkas medföra en besparing i engångskostnad uppväga de ständigt mer krävande strandskonings- och skyddsarbeten, vilka nu utförts ofta år efter år. Såväl tillförsel till Karlstad som ock varutransporter till i delar av vestra stadsområdet, som i petitionen angives, boende, hava oerhört försvårats och under tider som nu råda kräves snar hjälp på det att icke i höst förhållandena vad avser omtalade väg från Växnäsbäcken till fram emot Ulleberg bliva ännu svårare.

Ni får gärna låta en eventuell motionär bland stadsfullmäktige tagä del av denna min skrivelse.

Karlstad den 25 maj 1917.

R. WIESELGREN.
Yrkesinspektör i VII distr.

Upptages som motion av

WILH. WELIN.

Till drätselkammaren, Karlstad.

Vi undertecknade innehavare av fastigheter eller bosatta å vestra stadsområdet och intresserade av förbättrade vägförhållanden och därmed bättre tillförselmöjligheter till residens-taden vilja härmed hava vördsamt framställt till de eller den stadens myndighet det ankommer på, att särskilt vägstycket Klaravik (Växnäsbäcken) fram till järnvägspassagen nedom Ulleberg måtte bliva så istandsatt, att denna trafikled kunde fylla rimliga anspråk att motsvara benämningen god väg.

Karlstad i november 1916.

Carl Jansson, Romstad.
R. Wieselgren, Boo.
J. A. Forsén, Karlsholm.
K. J. W. Jonsson, Bernstad.
O. L. Norblad, Karlsholm 6 A.
Carl O. Jansson, Bernstad D.

J. W. Andersson, Elfvik.
Lars Andersson, Marielund.
O. F. Magnusson, L:a Romstad.
Oskar Th. Andersson, Karlsholm 36.
J. A. Haglund, Karlsholm 2.
J. F. Schyman.

För Ullebergs gård: Olle Sandberg.

Vi anhålla att drätselkammaren måtte välvilligt beakta vår framställning samt så bereda eller låta förbereda ärendet att det hos stadens fullmäktige bleve snart upptaget till behandling och om vi här ovan tecknade som drätselkammaren nog-samt vet icke med kapital mycket kunna bidra till kostnaderna vilja vi gärna göra vad vi kunna.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 november 1916.

§ 12.

Carl Jansson & Romstad m. fl. hade gjort framställning om istandsättande av vägen från Klaravik fram till järnvägspassagen nedom Ulleberg; och beslöt drätselkammaren uppdraga åt Herrar Svanbom, Noréus, stadsarkitekten och stadsingenjören att verkställa utredning i ärendet.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med Karlstads Belysningsstyrelse den 5 maj 1920.

S. d. § 3.

Genom remiss från stadsfullmäktige hade Styrelsen anmodats avgiva yttrande med anledning av en utav Nils Hult såsom egen motion upptagen framställning om bl. a. uppsättande av elektriska lampor å tre tvärgator till vägen från Våxnäs bäcken till Karlsholm. Och ville Styrelsen med anledning härav anföra, att Styrelsen för sin del icke hade något att mot denna åtgärd erinra.

Utdrag ur detta protokoll skulle jänte remisshandlingen och av belysningsingenjören upprättat kostnadsförslag överlämnas till drätselkammaren,

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Förslag till utsträckande av stadens vattenledning till Klaravik, Västerstrand och Ulleberg.

Enligt bilagda ritning daterad den 27 oktober 1920 utsträcket från vattenledningens nuvarande slutpunkt vid «Rosenlund» i stadsdelen Klara en 8" huvudledning i vestra landsvägen fram till Våxnäsbäcken. Under Våxnäsbäcken ligger i 8" dykarledning som därefter fortsättes med 8" huvudledning i Romstadsvägen fram till en punkt bortom Karlsholm vid det intill Romstadsvägen liggande området f. n. tillhörande Lambertska sterbhuset; därifrån utföres 6" huvudledning fram till hållplatsen för Skoghallsbanan (se ritn.).

Ledningen är dimensionerad så att den för stadsdelen Västerstrand och Strands

över kommitterades för uppförande av landstingets sinnesslöanstalt vid Ulleberg av herr Clarholm som motion upptagna framställning angående framdragande till anstaltens område av för inrättningen erforderlig vatten- och avloppsledning.

Drätselkammaren hade i detta sammanhang jämväl behandlat dels en av herr Hult som motion upptagen framställning från Åtskilliga fastighetsägare angående bl. a. iordningsställande av vägen från Våxnäsbäcken till Karlsholm, dels herr Welins motion av år 1917 angående Romstadsvägens iordningsställande, dels en till kammaren tidigare inkommen framställning i sistnämnda syfte.

Beträffande först frågan om vatten- och avloppsledning till Ulleberg ville drätselkammaren till en början erinra därom, att det åberopade fullmäktigebeslutet av den 17 augusti 1915 fattats under helt andra förutsättningar i fråga om kostnader än som nu vore för handen. Kostnaderna hade numera så väsentligt stegrats, att det visserligen kunde ifrågasättas, huruvida icke landstinget borde skäligen bidra till desammas täckande, men då det en gång givna löftet efter kammarens förmenande ej borde från stadens sida ryggas, ansåge sig kammaren icke böra framkomma med något förslag härutiinnan, utan beslöt tillstyrka framställningen i vad den avsåge vattenlednings framdragande, varemot, då avloppsledningen icke hade något samband med stadens avloppsnät och icke kunde utnyttjas av annan än anstalten, denna ledning syntes böra anläggas och bekostas av landstinget. Om staden, enligt kammarens förslag, nu ensam bekostade en så dyrbar vattenledning som den ifrågasatta, borde emellertid därför gälla såsom villkor, att sinnesslöanstalten betalade samma pris för sin vattenförbrukning som enskilda konsumenter samt förbunde sig att för framtiden taga vatten ur stadens ledning, så länge vatten därifrån kunde levereras.

Då drätselkammaren såsom ovan nämts, ansett lämpligt att förknippa frågan om vattenlednings framdragande till Ulleberg med frågan om Romstadsvägens iordningsställande, hade kammaren låtit genom särskilda kommitterade inleda underhandlingar med markägarna utmed Romstadsvägen i syfte dels att åt staden förvärva den mark, som behöves för vägens utläggande till erforderlig bredd, dels att, där den planerade vattenledningen ej komme att läggas i vägen, tillförsäkra staden rätt att utan ersättning disponera nödig mark för ledningens utläggande och skötsel. Preliminär överenskommelse hade redan träffats med de flesta jordägarna angående kostnadsfri upplåtelse till staden av mark för vägens breddning, på villkor att staden åtog sig det framtida underhållet av Romstadsvägen intill nuvarande uppkörsvägen till Ulleberg, ävensom att staden förbunde sig att anlägga vattenledning i den sålunda breddade Romstadsvägen med rätt för fastighetsägarna att från denna ledning indraga servisledningar i sina fastigheter. Där vattenledningen ej skulle läggas i vägen, vore nödig dispositionsrätt servitutvis tillförsäkrad staden.

Enligt av byggnadschefen gjord utredning skulle kostnaderna uppgå för vattenledningens utförande till 92,500 kronor, att fördelas på två år, och för ett första iordningsställande av vägen under år 1921 ett belopp av 10,000 kronor.

På grund av det anförda beslut drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta:

att till framdragande av vattenledning i Romstadsvägen från vattenledningens nuvarande slutpunkt vid Rosenlund till hållplatsen vid Ulleberg anslå 92,500 kronor och till ett första iordningsställande av Romstadsvägen bevilja 10,000 kronor, allt under förbehåll att erforderlig mark utan ersättning upplåtes till staden, och att landstingets sinnesslöanstalt förbinder sig att, så länge vatten kan tillhandahållas från stadens ledning, därifrån hämta allt för anstalten erforderligt vatten och därför erlägga den avgift, som är eller kan bli bestämd för enskilda konsumenter;

att det för vattenledningens framdragande erforderliga anslagsbeloppet 92,500 kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid, och att de för Romstadsvägens iordningsställande beviljade 10,000 kronor skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering;

att uppdraga åt drätselkammaren att på i huvudsak de villkor, som ovan angivits, träffa uppgörelse med jordägarne vid Romstadsvägen angående upplåtelse av erforderlig mark;

att, efter det sådan uppgörelse träffats, åtaga sig det framtida underhållet av Romstadsvägen från Växnäsbäcken till uppkörsvägen till Ulleberg;

att, i anledning av herr Hults motion uppdraga åt belysningsstyrelsen att i nästa års lyshållningsförslag upptaga kostnaden för den ytterbelysning vid Karlsholm, som kan finnas erforderlig;

att herr Hults motion i övrigt liksom herr Welins motion icke skall föranleda till annan fullmäktiges åtgärd, än som innefattas i förenämnda åtaganden; samt

att å nu fattade beslut, i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 10 november 1920.*

§ 169.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande dels över kommitterades för landstingets sinnesslöanstalt vid Ulleberg av

Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående framdragande till anstaltens område av för inrättningen erforderlig vatten- och avloppsledning, dels Herr Hults motion angående iordningställande av vägen från Våxnäsbacken till Karlsholm, dels ock Herr Welins motion ifråga om iordningställande av Romstadsvägen.

I dessa ärenden hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 27 oktober 1920, § 626, avgivet infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i anledning av ifrågavarande motioner föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.

16 December.

N:o 18.

Drätselkammarens framställning angående fortsatt anslag för upprättande av registerkarta för Karlstad.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 18 oktober 1920.*

§ 597.

Angående anslag till registerkarta ingavs av stadsingenjören en så lydande framställning:

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

För fortsättande under nästföljande år av arbetet med upprättandet av registerkarta för Karlstad får jag hos drätselkammaren hemställa att drätselkammaren måtte ingå till stadsfullmäktige med begäran om anslag till ett belopp av 6,000 kronor.

Av detta belopp skulle cirka 4,000 kronor användas till avlöning åt medhjälpare och cirka 1,000 kronor till papperskostnader, förvaringsställ för registerkartorna m. m. samt 1,000 kronor i likhet med vad som skett under två föregående år utgå till mig personligen.

Karlstad den 18 oktober 1920.

GUSTAF LOVÉN.

Förrättningsman för upprättande av registerkarta för Karlstad stad.»

Efter föredragning härav beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte för i framställningen omförmälda ändamål anslå ett belopp av 6,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 172.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för fortsättande av arbetet med upprättande av registerkarta för Karlstad bevilja ett belopp av 6,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Belysningsstyrelsens förslag till elektrisk vägbelysning för villaområdet
vid Sundsta.**

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen den 7 oktober 1920.

§ 3.

Med anledning av förnyad ansökan från Gabriel Karlsson m. fl. villaägare i Sundsta att elektrisk belysning å vägen till nämnda villasamhälle måtte framdragas snarast möjligt, ville styrelsen hos stadsfullmäktige anhålla om tillstånd till sådant arbetes utförande i enlighet med ett av belysningsingeniören uppgjort förslag och kostnadsberäkning.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Förslag till elektrisk vägbelysning för villaområdet vid Sundsta.

Belysningen bör bestridas med 16 st. lampor om 30 normalljus, anbringade å befinnliga ledningsstolpar. Lampornas tändning och släckning sker automatiskt genom en inställbar tidströmbrytare. I likhet med vad förhållandet är på andra jämförliga platser inom staden bör lamporna bli tända till kl. 12 på natten. De tider på året, då dagsljuset inträder senare än kl. 6 på morgonen böra lamporna tändas vid denna tidpunkt för att åter släckas vid dagsljusets inbrott.

Anläggningskostnad:

16 st. lampor i vattentät järnarmatur	800: —
Ledningar och isolatorer	350: —
Automatisk strömbrytare	150: —
Summa kronor	1,300: —

Årliga kostnader:

16 st. morgon- och aftonlyktor à 40 kr.....	640: —
---	--------

Anläggningskostnaden bör påföras luftledningsnätets konto och ett fyllnadsanslag å 1,300 kr. av stadsfullmäktige begäras.

Beträffande den årliga kostnaden för belysningens underhåll och skötsel torde medel därtill anslås i kommande lyshållningsförslag

Karlstad den 6 oktober 1920.

J. THALÉN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 18 oktober 1920.*

§ 606.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens förslag till elektrisk vägbelysning för villaområdet vid Sundsta; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till utförande av ifrågavarande arbete i enlighet med belysningsingenjörens förslag anvisa ett anslag av 1,300 kronor att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 173.

I enlighet med en av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för utförande av elektrisk vägbelysning för villaområdet vid Sundsta bevilja ett anslag av 1,300 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Byggnadsnämndens framställning om fortsatt anslag för arbetet med stadens nymätning.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 26 oktober 1920.

§ 187.

Stadsingeniören ingav en så lydande framställning:

• Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

På samma gång jag hemställer om anslag för fortsättande av stadens nymätning under år 1921 får jag lämna uppgift om huru långt arbetet med stadens nymätning fortskridit tills datum.

Det primära triangelnätet för staden är färdigt och bifogas avskrift av utlåtande såväl härom som om planläggningen av triangelnätet i övrigt avgivet av vice stadsingeniören i Stockholm O. Myrberg. Vinkelobservationerna för andra ordningens triangelpunkter äro utförda men hava dessa punkter i allmänhet ännu ej beräknats. Vinkelobservationer ävensom längdmätning i de flesta polygontåg äro utförda. Norra stadsområdet och en del av Östra stadsområdet äro detaljmätta och är mätningssommen härför beräknad i ett provisoriskt koordinatsystem gällande för hela området.

Mätta i provisoriska koordinatsystem med koordinatbestämda detaljpunkter äro följande antal kvarter i de olika stadsdelarna: I Tingvalla 13 st. i Västra och Östra Haga 9 st. (samtliga) i Herrhagen 12 st., i Viken och Berget 4 st., i Klara 7 st. (samtliga de bebyggda utom kvarteret Vännen); således inalles 45 st. Möjlighet förefinnes att sedan triangelnätet och polygontågen föreligga färdigberäknade omräkna de nu i provisoriska system angivna koordinaterna till stadens huvudkoordinatsystem, men blir detta ej nödvändigt eller ens till någon egentlig nytta annat än i undantagsfall.

Då det för fortsättande av nymättningsarbetet blir nödvändigt att bibehålla samma arbetsstyrka som under det gångna året får jag hemställa att byggnadsnämnden måtte ingå till stadsfullmäktige med begäran om anslag härför till ett belopp av 18,000 kronor att användas enligt följande ungefärliga fördelning:

Lön åt medhjälpare för mättnings- och beräkningsarbeten.....	4,000: —
Lön åt tre hantlangare.....	11,500: —
Materialkostnad för 50 st. nedgjutna betonplintar med betäckningar samt övriga materialkostnader såsom kostnader för gränsmarkering....	1,500: —
Mätattiralj och oförutsedda utgifter	1,000: —

Summa kronor 18.000: —

Karlstad den 24 oktober 1920.

GUSTAF LOVÉN.

Stadsingeniör

Härvid fanns fogad denna avskrift:

«Avskrift.

Intyg,

rörande planläggning, uppmätning och beräkning av triangelmätning i Karlstad.

Beträffande planen och det för mig uppvisade resultatet av triangelmätningen i Karlstad får jag såsom min mening uttala följande:

Basnätet är såväl vad vinkelmätningen som vad längdmätningen beträffar utförd med stor noggrannhet, utvisande per vinkel ett synnerligen noggrant resultat. Då strängarne för uppmätning av basen även voro ettallonerade efter Stockholmsbasen vid Mariahissen, måste fullständig trygghet kunna givas åt den sålunda uppmätta bas i Karlstad. Beträffande det egentliga huvudnätet, 6-hörningen med punkten N:o 3 såsom centralpunkt utvisar uppmätning av detta nät ett fullt tillfredsställande resultat, så mycket mer som triangelsidornas längder endast utgöra cirka 3—5 kilometer varjämte felfördelningen även för detsamma utförts med stor noggrannhet enligt minsta kvadratmetoden efter strängt vetenskapliga principer.

Även anslutningsnätet är uppmätt med noggrannhet och felfördelat enligt minsta kvadratmetodens principer på ett teoretiskt riktigt sätt och visar ett fullt tillräckligt noggrant resultat. Triangelpunkten N:o 11 kyrktornet visar även stor noggrannhet med en felradie av endast omkring 4,8 centimeter.

Även triangelkedjorna synas vara planlagda på ett fullt tillfredsställande sätt.

Som totalomdöme ber jag såsom min mening få uttala, att såväl planläggning om utförande av triangelnätet i Karlstad, vilket arbete till sina viktigaste delar företetts för mig, skett på ett skickligt och noggrant sätt, ävensom att fel-

fördelningen och övriga beräkningar utförts med stor vetenskaplig skicklighet och noggrannhet.

Stockholm den 14 september 1920.

OLOF MYRBERG.

Rätt avskrivet intygas:

ARNE ANDERSSON.

OLLE STRÖMWALL.»

Efter föredragning härav beslöt byggnadsnämnden ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av kostnaden under år 1921 för fortsättande av arbetet med stadens nymätning anvisa ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 oktober 1920.*

§ 621.

Uppå remiss hade drätselkammaren att yttra sig över byggnadsnämndens framställning angående anslag för stadens nymätning; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 18,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 174.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över byggnadsnämndens av drätsel-

kammaren tillstyrkta framställning angående fortsatt anslag för arbetet med stadens nymålning, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa för år 1921 ett förslagsanslag av 18,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om tilläggsanslag för 1920.

Utdrag ur protokoll hållet hos Karlstads belysningsstyrelse den 15 september 1920.

§ 8.

Belysningsingeniören hade till styrelsen inlämnat motiverat förslag för äskande av tilläggsanslag å 1920 års stat.

Efter föredragning härav ville styrelsen på anförda skäl tillstyrka såväl fyllnadsanslagen som de nya anslagen. Beträffande de senare ville styrelsen påpeka, dels att somliga på grund av sin natur varit nödvändiga och redan äro använda (såsom anslaget för förstärkandet av grundmuren m. fl.), dels att andra kunna utföras billigare i år i samband med förut beslutade och under arbete varande anläggningar.

Förslaget skulle överlämnas till stadsfullmäktige med begäran att till styrelsens förfogande måtte ställas däri upptagna belopp å tillsammans 59,050 kronor, därav 21,200 kronor fyllnadsanslag och 37,850 kronor nya anslag.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Tilläggsanslag å 1920 års stat.

A. Fyllnadsanslag för beslutade arbeten.

Under hösten 1919, då staten för år 1920 uppgjordes, voro materiel- och arbetspriser i regel fasta, men från januari 1920, då nya arbetstidslagen trädde i kraft, började en successiv stegring å material och arbeten för såväl byggnadsarbeten som elektriska artiklar. Beträffande det senare slaget har stegringen från

januari tills dato utgjort cirka 100 proc. På grund av antydda prisstegringar erfordras tillägg till statanslagen för här nedan angivna poster:

Byggnader:

För spånladan vid ångcentralen ett tillägg av	7,000: —
» Dieselmotors fundament och byggnad ett tillägg av	6,000: —
» Omformarens fundament ett tillägg av	700: —

Driftapparater:

För strömställare vid omformarestationen ett tillägg av	7,500: —
	<u>Summa kronor 21,200: —</u>

B. Nya anslag.

1. *För ställverksbyggnad vid omformarestationen:*

För år 1919 anvisades ett belopp av 10,000 kronor för en ställverksbyggnad i Haga. På grund av vissa med strömdistributionen sammanhängande orsaker fick det anstå med detta arbete någon tid och sedermera ändrades situationen därhän att det blev lämpligare förlägga ställverket till omformarestationen. Meningen var att utföra detta arbete hösten 1919, men då inträffade hantlangaresträjk med åtföljande blockad av byggnadsplatsen, så att arbetet icke kunde taga sin början förr än år 1920, och detta arbete kom således att belasta detta års stat i stället för 1919 års stat.

Med hänsyn till Kohlsätterskraftens snara inledande till omformarestationen ansågs det lämpligt att i samband med pågående inredningsarbeten även taga hänsyn till det ökade utrymme, som komme att fordras för nya apparater, varigenom således byggnadsarbetet fick något större omfattning med motsvarande kostnadsökning. För att täcka kostnaderna för arbetet erfordras:

dels det år 1919 beviljade anslaget av	10,000: —
» ett fyllnadsanslag av	8,000: —
	<u>Summa kronor 18,000: —</u>

2. *Förstärkning av grundmuren till omformarestationen.*

Det har visat sig nödvändigt att förstärka grunden till de järnbalkar som uppbära väggen ovanför instrumenttavlan ävensom att förstärka balkarne; erforderligt anslag kronor

2,500: —

3. *Fundament för oljecistern samt rörledning.*

För den med Dieselmotorköpet erhållna oljecisternen erfordras fundament för en kostnad av

1.500: —

och rörledning för en kostnad av

2.500: —

Summa kronor 4,000: —

4. *Planering av omformarestationens tomt jämte staket och förvaringsskjul.*

På grund av ökat behov av utrymme för materialier har gårdsplanen utvidgats, ett skjul uppsatts och den nya gårdsplanen inhägnats.

Erforderligt anslag för planering	1,000: —
» » » skjul och staket.....	1,000: —
Summa kronor	2,000: —

5. *Utfyllnad av ångcentralens tomt jämte staket samt kollossningsbrygga.*

Då den tomt, som ställts till disposition för bränsleupplag i regeln till större delen stått under vatten och är bottenlös och marken nu vid högvatten varit osynlig, har utfyllnad måst ske på den del, som upptages av spånladan. Vidare har tomten inhägnats medelst staket. En brygga för kollossning har visat sig vara av behovet påkallad samt till stor nytta.

Erforderliga anslag	4,850: —
---------------------------	----------

6. *Oljebrännare och kontrollapparater för eldningen samt oljecistern och oljefat.*

Eldningsapparaterna för ångcentralens tvenne pannor hava utgjorts av en »halvgasugn» för den ena och en kolrost för den andra pannan. Dessutom inköptes år 1918 som reserv en kombinerad kol- och vedrost, att insättas för den händelse kraftleverantören skulle komma att uppsäga det tillfälliga abonnemanget å 700 hkr. Som förhållandena nu gestaltat sig kunna vi utan olägenhet avyttra nämnda reserveldningsapparat för en summa av 16,000 kronor, men i stället bör insättas oljebrännare, med vilka man vinner avsevärda fördelar. Ångpannorna hållas påeldade från den 1 oktober till den 1 april och energi levereras under denna tid dagligen från kl. 3—6 e. m. Som bränsle har för påeldning använts sågspån, men för det ökade ångbehovet under tiden kl. 3—6 e. m., har eldningen av spånpannan ej kunnat forceras utan den koleldade pannan måste då ingripa. Att för denna korta körtid använda två pannor är ju synnerligen oekonomiskt. Med oljebrännare kan man forcera eldningen denna tid å enbart spånpannan utan att anlita den andra.

Vidare hava oljebrännare den fördelen, att vid avbrott å den normala krafttillförseln kan ångcentralen hastigare komma i funktion än hittills utan att anlita den extra personalen av tre man för bränsleframforslingen.

Även om oljan framdeles skulle bli dyrare än kol ur värmesynpunkt, äro

fördelarne med oljeeldning så stora, att för det relativt ringa oljebehovet, som här kommer i fråga, inverkar ett högre oljepris ej nämnvärt. Hittills har oljebränslet ej varit dyrare än kol. Som kontroll å eldningen föreslås insättandet av »Mono»-apparater.

Våren 1920 inköptes 50 ton olja till ett pris av 26 öre per kg. (nuvarande pris 55). Av denna olja har 10 ton magasinierats i den cistern som medföljde dieselmotorn, 10 ton har magasinierats i en nyinköpt cistern som uppställts i ångcentralen och rästen av oljan förvaras i inköpta begagnade järnfat.

Nytt anslag för oljebrännare	5,500:—
» » » »Mono»-apparater.....	4,500:—
» » » oljecistern och fat.....	4,500:—
» » » fundament till cistern.....	1,500:—
Summa kronor	16,000:—
Härtill kan disponeras genom »stokerns» försäljning.....	16,000:—

7. Transformatorstation vid Ulleberg.

På grund av de vid Ulleberg och däromkring liggande gårdars behov av energi erfordras en transformatorstation vid Ulleberg.

Erforderligt anslag för transformatoriosk.....	500:—
» » » instrumentering.....	500:—
Summa kronor	1,000:—

8. Transformatorstation vid nya hamnen

För distribution av energi till propsupplag m. fl. anläggningar i närheten av nya hamnen uppsattes för fem år sedan en transformatorstation för ett mindre kraftbelopp. Denna station utfördes provisoriskt då man vid den tidpunkten ej kunde förutsäga var det största kraftbehovet skulle påkallas. Sedan dess har tomtindelningen fastställts och åtskilliga nya anläggningar kommit till stånd. Den nuvarande transformatorstationen måste flyttas något med hänsyn till tomtgränserna och nytt transformatorhus bör utföras av plåt, enär detsamma kommer att ligga i närheten av eldfarliga upplag.

Erforderligt anslag till transformatorhus	4,300:—
» » » instrumentering.....	1,200:—
Summa kronor	5,500:—

Sammanställning.

A. Fyllnadsanslag för år 1920.

Till ett spånskjul	7,000: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» dieselmotorns byggnad och fundament	6,000: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» omformares fundament	700: —
att täckas förslagsvis genom lån å 20 år.	
» strömställare vid omformarestationen ..	7,500: —
att täckas förslagsvis genom lån å 20 år.	

B. Nya anslag.

Till ställverksbyggnad vid omformarestation:	
1919 års anslag	10,000: —
Fyllnadsanslag	8,000: —
att täckas förslagsvis genom lån på 20 år.	18,000: —
» omformarestationens grundförstärkning	2,500: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» fundament och rörledning för oljecistern vid omformarestation ...	4,000: —
att täckas förslagsvis genom lån på 20 år.	
» planering av omformarestationens tomt samt staket och skjul	2,000: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» planeringsarbete vid ångcentralen samt staket och kollossningsbrygga	4,850: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» oljebrännare, eldningsapparater samt oljecistern och oljefat, ett anslag av	16,000: —
att täckas genom försäljning av en stoker.	
» transformatorstation vid Ulleberg	1,000: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	
» transformatorstation vid Nya hamnen	5,500: —
att täckas förslagsvis genom tillgängliga medel.	

Summa kronor 59,050: —

Karlstad den 15 september 1920.

J. THALÉN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 oktober 1920.*

§ 620.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om tilläggsanslag för år 1920.

Som drätselkammaren ej fann anledning till erinran mot framställningen, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige, med upphävande av sitt den 19 december 1919, § 258, fattade beslut angående anslag till en ställverksbyggnad i Haga, måtte ställa till belysningsstyrelsens förfogande för i framställningen avsedda ändamål ett anslag av 59,050 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda anslagsbelopp 30,200 kronor skola anskaffas genom lån å högst 20 års betalningstid och återstående 28,850 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet, i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 175.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning om tilläggsanslag för år 1920, över vilken framställning drätselkammaren på sätt framginge av dess protokoll den 27 oktober 1920, § 620, avgivit infortrat utlåtande.

Utskottet beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hyresnämndens framställning om anslag för år 1921.

*Utdrag av protokoll; hållet vid sammanträde
med hyresnämnden i Karlstad den 27 september 1920.*

§ 796.

Upprättades följande förslag till utgiftsstat för nästkommande år:

Arvode till ordförande	1,800: —
» » sekreterare	1,800: —
Ersättning till vice ordförande à 15 kr. för varje bevistat sammanträde	300: —
Ersättning till nämndens ledamöter och suppleanter à 5 kr. för varje bevistat sammanträde	1,500: —
Hyresförmedling	500: —
Hyra för ett rum för hyresförmedlingen	300: —
Blanketter och papper	350: —
Annonskostnader	350: —
Porton	200: —
Oförutsedda utgifter	200: —
	Kronor 7,300: —

Och beslöt hyresnämnden hos stadsfullmäktige hemställa, att stadsfullmäktige måtte för nämndens verksamhet under år 1921 ställa ett belopp av 7,300 kronor till nämndens förfogande mot redovisningsskyldighet i vanlig ordning.

In fidem:
HARRY ALMQUIST.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 1 november 1920.*

§ 635.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över hyresnämndens förslag till utgiftsstat för år 1921.

I statförlaget funnos upptagna kostnader för hyresförmedling 500 kronor samt hyra för ett rum för hyresförmedlingen 300 kronor. Då det syntes drätselkammaren, som om hyresförmedlingen lämpligen kunde övertagas av kammaren själv att skötas genom fastighetsförvaltaren, som därtill förklarat sig villig, varigenom åtminstone posten hyra kunde inbesparas, beslöt drätselkammaren, som i övrigt ej fann anledning till anmärkning mot statförlaget, hemställa:

att stadsfullmäktige, med godkännande av statförslaget i övrigt, måtte till bestridande av hyresnämndens utgifter under år 1921 anvisa ett belopp av 7,000 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 176.

Uppå remsiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över hyresnämndens framställning om anslag för år 1921.

Utskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i avgivet ullåtande i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av nämndens utgifter under år 1921 anvisa ett belopp av 7,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS

Byggnadsnämndens framställning om anslag för stadsplaneutredningar under år 1921.

*Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden
i Karlstad den 26 oktober 1920.*

§ 188.

Stadsingeniören ingav en så lydande framställning;

«Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Under de två sista åren hava beviljats anslag till utredningsarbeten för stadsplaner till ett belopp för vardera året av 1,000 kronor. Dessa utredningsarbeten hava huvudsakligen bestått i terrängavvägningar för åstadkommande av nivå-

kartor. På detta sätt hava höjdbestämts: Herrhagen, Lambergsslätten, Lamberget samt stadsdelen Berget och Marieberg, de två förstnämnda utan anslutning till triangelnätet men de sistnämnda med anslutning till detsamma. Kostnaderna för arbetena härmed hava under det innevarande året betydligt överskridit det beviljade anslaget och har delvis överförts till nymätningens konto.

Betydelsen av att noggranna terrängundersökningar för stadsplanen inom ett visst område uppgöras kan knappast överskattas och spelar de härför utlagda medlen mycken liten roll i jämförelse med de besparingar, som kunna göras. Genom att giva en enda gata i bergig terräng ett efter denna väl avpassat läge såväl i plan som höjd kunna åtskilliga tiotusentals kronor besparas vid utbyggandet. Besparningen kan tydligen uppnå väldiga belopp vid planering av ett helt stadsområde. Det torde sålunda ej vara med stadens ekonomi förenligt om de påbörjande terrängavvågningarna avstanna utan böra de fortsättas, och då det dessutom vore högst önskvärt om några medel funnos disponibla för åstadkommande av modeller över vissa till bebyggande avsedda områden (Lamberget och Berget) får jag hemställa att byggnadsnämnden måtte hos vederbörande äska anslag för stadsplaneutredningar under år 1921 till ett belopp av 3,000 kronor.

Karlstad den 24 oktober 1920.

GUSTAF LOVÉN.
Stadsingenjör.

Efter föredragning härav beslöt byggnadsnämnden ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte till bestridande av kostnaden för stadsplaneutredningar under år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 27 oktober 1920.*

§ 622.

Uppå remiss hade drätselkammaren att yttra sig över byggnadsnämndens framställning om anslag för stadsplaneutredningar under år 1921; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 177.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över byggnadsnämndens framställning om anslag för stadsplaneutredningar under år 1921, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i avgivet utlåtande i ärendet anfört hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för stadsplaneutredningar under år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående ökat anslag till pensionsnämnderna.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 18 oktober 1920.*

§ 601.

Angående ökat anslag till pensionsnämnderna hade inkommit en så lydande framställning:

*Till Drätselkammaren i Karlstad.

Sedan antalet pensionärer blivit så stort, att dessa inom de olika nämnderna uppgå till i runt tal 900 stycken, har det blivit önskvärt för att ej säga nödvändigt att snarast införa s. k. kortsystem inom nämnderna.

Då emellertid medel saknas härför och de ersättningar, som 1914 bestämdes till ordförandena ej närmelsevis utgöra ersättning för det ökade arbete, som nu mera

påvilar nämndernas ordförande, särskilt genom pensionsstyrelsens s. k. sjukvårdande verksamhet, anse sig ordförandena nödsakade ingå till drätselkammaren med begäran om ett förslagsanslag av 200 kronor för nämnda ändamål.

Men enär ordförandenas arbete är mycket tidsödande och kräver stor noggrannhet samt de n. v. arvoden bestämdes med hänsyn till 1914 års verksamhet, torde dessa arvoden nu behöva att regleras med en höjning av 50 proc. De utgöra för ordföranden inom 1:sta distriktet 300 kronor, för ordföranden inom 2:dra distriktet 400 kronor och för ordföranden inom 3:dje distriktet 500 kronor.

Vi tillåta oss sålunda hemställa, att drätselkammaren ville föreslå stadsfullmäktige,

att i och för uppläggande av kortregister inom nämnderna bevilja ett förslagsanslag av 200 kronor.

samt att ersättningarna till nämndernas ordförande skola från och med den 1 januari 1921 tills vidare utgå med 50 proc. förhöjning.

Karlstad den 12 oktober 1920.

FRANS R. M. SVENSSON.

Ordf. i 1:sta pensionsdistriktet.

N. FR. LINDH.

Ordf. i 2:dra pensionsdistriktet.

DAVID KARLSTRÖM.

Ordf. i 3:dje pensionsdistriktet.

Med bifall till framställningen och med hänvisning till stadsfullmäktiges den 19 november 1914 fattade, under § 179 i protokollet anecknade beslut i fråga om arvode till pensionsnämndernas ordförande m. m. beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till kostnad för uppläggande av kortregister för pensionsnämnderna bevilja ett förslagsanslag av 200 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma ersättningarna till pensionsnämndernas ordförande att från och med den 1 januari 1921 tills vidare utgå med följande belopp för år nämligen:

till ordföranden i första distriktet	Kr. 450: —
» » i andra »	» 600: —
» » i tredje »	» 750: —

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma, att erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 178.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för uppläggande av kortregister för pensionsnämnderna bevilja ett förslagsanslag av 200 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma ersättningarna för pensionsnämndernas ordförande att från och med den 1 januari 1921 utgå med följande belopp för år, nämligen:

inom första distriktet kronor 450: —

” andra ” ” 600: —

” tredje ” ” 750: —

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma, att erforderliga anslagsbelopp skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Magistratens framställning angående tillsättande av en kommitté för
granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade blanketter
för bostadsräkning m. m.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Kungl. Socialstyrelsen hemställer i skrivelse den 8 dennes, att den granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade uppgifter för bostadsräkning, som jämlikt Kungl. Förordningen den 29 september 1920 åligger kommunen, skall verkställas av en av stadsfullmäktige utsedd kommitté, vari plats är beredd för så väl byggnadstekniskt och hygieniskt sakkunnige personer som även för representanter för de mindre bemedlade klasserna, vilkas bostadsfråga utredningen avser att i främsta rummet belysa, och ifrågasätter ersättning för uppdragets fullgörande.

Magistraten får med anledning härav hemställa, att stadsfullmäktige ville utse en dylik kommitté och till ersättning för granskningsuppdragets fullgörande eventuellt bevilja det belopp, som kan finnas skäligt.

Karlstads rådhus den 21 oktober 1920.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 179.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över en av magistraten till fullmäktige ingiven framställning angående tillsättande av en kommitté för granskning av till årets mantalsskrivning avlämnade blanketter för bostadsräkning samt angående anslag för beredande av ersättning åt kommittéledamöterna.

Beredningsutskottet beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande granskningsuppdrag utse en kommitté på tre personer, vilken har att, sedan det visat sig omöjligt att överblicka arbetets omfattning, inkomma till stadsfullmäktige med framställning om för kommittéarbetet erforderligt anslagsbelopp;

samt att stadsfullmäktige måtte till ledamöter i kommittén utse Förste stadsläkaren A. F. Warberg, Stadsarkitekten C. Crispin och Expeditören A. Norsell, med Herr A. F. Warberg som sammankallande.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående anslag till västra brons
istandsättande.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 666.

Angående anslag till västra brons istandsättande ingav byggnadschefen en så lydande framställning:

»Till Drätselkammaren.

Angående Västra bron.

Sedan jag till drätselkammaren anmält att vid rivningen av brobeläggningen å västra bron det kommit i dagen, att de under brobanan liggande grova bärbjälkarne, spännverksdelarna, samt timmerkistorna å landfästen och pelare, vilka byggnadsdelar förut icke varit åtkomliga för besiktning, voro så skadade av röta

att det vore i hög grad riskabelt och olämpligt att utan grundlig reparation och förstärkning av dessa bärande delar pålägga den nya brobeläggning, varom beslut fattats, har drätselkammaren uttalat att denna reparation givetvis måste fullföljas samt anmodat mig att då hela gamla brobeläggningen blir bortriven och man alltså kommer åt att helt kunna överblicka och beräkna, i vilken omfattning konstruktionen behöver förstärkas, inkomma med uppgift om för detta arbete erforderligt extra anslag.

Med anledning härav får jag nu härmed lämna följande uppgifter å dessa extra arbeten:

Utförande av fundament av beton i st. f. förutvarande för- ruttnade timmerkistor å landfästen och pelare.....	3,050: —	
Nytt virke för reparation och förstärkning av spännverk samt utbyte av förruttnade bjälkar och försträvningar i desamma.....	9,600: —	
Järnstag, skruv, brickor m. m. smide, inkl. materiel och ar- bete samt spik.....	5,900: —	
Tjära, papp och plåt för isolering samt diverse materiel....	1,850: —	
Körningar.....	1,600: —	
Arbetsavlöningar för timmermansarbetet.....	6,500: —	28,500: —
Häriifrån avgår värdet av ur bron borttagna skadade bjälkar och plank samt kasserade kubbar, vilka kommit till användning dels såsom bränsle för ångpanneeldning till mudderverket, gasverket m. fl. platser, dels såsom stämplings- och pallningsvirke vid gatu-, vatten- lednings- och hamnarbetena c:a	2,500: —	
		Erforderligt extra anslag kronor 26,000: —

Karlstad den 1 november 1920.

ERIK BJÖRKMAN.◄

Då genom de i skrivelsen omförmälda reparationer bron komme att bliva satt i stånd för en avsevärd tid framåt, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anslå ett belopp av 26,000 kronor att utgå ur fonden för västra bron.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 180.

Beredningsutskollet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över en av drätselkammaren hos fullmäktige gjord framställning om ytterligare anslag till västra brons iståndsättande, beslöt att med tillstyrkande av framställningen föreslå,

att stadsfullmäktige måtte för verkställande av ytterligare reparationsarbeten å västra bron i enlighet med ett av byggnadsshefen den 1 november 1920 upprättat förslag, anslå ett belopp av 26,000 kronor att utgå ur fonden för västra bron.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Kungl. Socialstyrelsens av Herr Norsell som motion upptagna framställning om anslag till 1921 års levnadskostnadsundersökning.

Till Stadsfullmäktige, Karlstad.

Jämlikt Kungl. Maj:ts och Riksdagens därom fattade beslut skall K. Socialstyrelsen verkställa en ny allmän levnadskostnadsundersökning, berörande ett representativt antal orter i riket, vilken undersökning är avsedd att igångsättas i början av nästkommande år. Då Ni torde ha intresse av att även Eder ort medtages vid denna undersökning, vill styrelsen något närmare angiva ändamålet med densamma och sättet för dess utförande ävensom arten av den medverkan, som från respektive orters sida synes erforderlig.

Det närmaste syftet med ifrågavarande undersökning är att erhålla en *efter nuvarande förhållanden* så noga som möjligt anpassad grundval för styrelsens beräkningar av såväl levnadskostnadernas förändringar (socialstyrelsens levnadskostnadsindex) som deras höjd å olika orter i riket (socialstyrelsens dyrortsgrupperingar). Hittills har man nämligen vid nämnda beräkningar i fråga om hushållsbudgetens sammansättning utgått från resultatet av 1913—1914 års levnadskostnadsundersökning, men har det nu, med hänsyn till de omläggningar i konsumtionen, som torde hava ägt rum under inflytande av bland annat kristidens utomordentliga prisstegring, syntts nödvändigt att få konstaterat, i vad mån dessa omläggningar böra föranleda till jämkningar med avseende å grunderna för ifrågavarande

beräkningar. För de särskilda orterna torde det även erbjuda stort intresse att få klarlagt, vilka förändringar konsumtionsvanorna undergått sedan år 1914 och huru desamma numera gestalta sig å respektive orter.

Den sålunda planerade undersökningen skall verkställas efter i huvudsak samma principer som den nyssnämnda från 1913—1914. Primärmaterialet kommer alltså att utgöras av hushållsböcker, uppställda på ungefär samma sätt som då och avsedda att föras under ett helt år av arbetare och lägre tjänstemän. För erhållande av ett fullgott material har det visat sig nödvändigt att till bokförarna utbetala en mindre ersättning för varje *under hela året* ordentligt förd bok, och torde denna ersättning kunna sättas till 50 à 30 kr. för Eder ort förslagsvis 50 kr.). Därjämte synes vara lämpligt att utfästa några extrabelöningar för de bäst förda böckerna (exempelvis tre premier å 100, 75 och 50 kr.). Ett visst belopp torde nog även få anslås till insrunktörer och kontrollanter vid hushållsböckernas förande, därest icke för saken intresserade personer frivilligt åtaga sig detta arbete. Själva hushållsböckerna tillhandahållas gratis från socialstyrelsen, som jämväl ombesörjer bearbetningen och publiceringen av det insamlade materialet.

Vid förevarande undersökning kommer även ett antal tjänstemannafamiljer med högre inkomster att medtagas; för distribueringen av hushållsböckerna till dessa har emellertid styrelsen för avsikt att vända sig i första rummet till deras organisationer.

Vid 1913—1914 års undersökning gällde som villkor för en ort att få deltaga i undersökningen, att orten själv ombesörjde materialets införskaffande och bestred samtliga kostnader härför. Då erfarenheten från nämnda undersökning givit vid handen, att intresserad medverkan från kommunens sida är en av de viktigaste förutsättningarna för att ett gott resultat ska'l ernås, kommer styrelsen givetvis även vid detta tillfälle att vid urvalet av orter i främsta rummet taga hänsyn till om vederbörande ort förklarat sig vilja ombesörja materialinsamlingen och bidra till bestridande av de därmed förknippade, jämförelsevis små kostnaderna. Styrelsen vill i detta sammanhang betona den stora vikten av att undersökningen, vilken såsom ovan framhållits skall ligga till grund för styrelsens indexberäkningar och dyrortsgrupperingar, med hänsyn till den alltmör omfattande betydelse, som dessa beräkningar erhållit vid fastställandet av dyrtidstillägg och ortstillägg åt arbetare och tjänstemän i statens, kommunernas och den enskilda företagsamhetens tjänst, grundar sig på ett i görligaste mån representativt och fylligt primärmaterial.

Vid beräkning av kostnaderna för en eventuell levnadskostnadsundersökning å Eder ort torde följande tjäna till ledning. Under förutsättning att, såsom i regel skedde vid 1913—1914 års levnadskostnadsundersökning, det uppdrages åt en särskild kommitté att, utan ersättning eller mot en mindre sådan, övervaka och leda

utdelningen och insamlingen av hushållsböckerna samt i erforderliga fall bistå bokförarna med råd och upplysningar, komma kostnaderna att nästan helt och hållet bestå i ersättning för de slutförda hushållsböckerna. För Eder orts vidkommande torde det vara tillräckligt med c:a 30 stycken under ett helt år förda och för bearbetning dugliga böcker. (På grund av den stora kassationsprocent, som plägar utmärka undersökningar av denna art, torde det vara nödvändigt att utdela ett betydligt större antal eller c:a 55 stycken böcker). Läggas till ersättningsbeloppet för hushållsböckerna, vilket ovan förslagsvis angivits till 50 kr. pr bok, extrapremier av förut angiven storlek, skulle sammanlagda kostnaderna belöpa sig till c:a 1,725 kr. Då styrelsen vid denna undersökning är i tillfälle att betala en del även av ifrågavarande kostnader, nämligen 25 kr. för varje slutförd bok, torde kostnaderna för Eder ort kunna beräknas till endast c:a 975 kr., vartill kommer ev. ersättning till den ovannämnda kontrollkommittén.

I anslutning till vad sålunda anförts får socialstyrelsen anhålla om meddelande, så snart ske kan, huruvida Ni önskar, att Eder ort medtages vid 1921 års levnadskostnadsundersökning och i så fall dels åtager Eder uppdraget med primärmaterialens införskaffande, dels är villig att på sätt ovan sagts bidra till bestridande av de därmed förknippade kostnaderna.

Styrelsen är givetvis beredd att lämna alla de ytterligare upplysningar i ämnet, som kunna befinnas nödiga, och torde förfrågningar häutinnan ställas till Socialstyrelsen, Byrån för allmän socialstatistik, Rikstel. 14078.

Direkt Eder ort kommer att medtagas vid förevarande undersökning, skall styrelsen i sinom tid översända erforderligt antal hushållsböcker jämte utförliga instruktioner för såväl hushållsbokförare som kontrollanter.

GUNNAR HUSS.

Nils Bergsten.

Upptages som motion.

A. NORSELL,

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 november 1920.

§ 649.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över Kungl. Socialstyrelsens av Herr A. Norsell som motion upptagna framställning om anslag till 1921 års levnadskostnadsundersökning m. m.

Enär drätselkammaren fann det vara av intresse att få utrönt stadens ställning i dyrortsavseende, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte dels förklara sig önska stadens medtagande vid 1921 års levnadskostnadsundersökning; dels uppdraga åt en särskild kommitté att på sätt i framställningen angives biträda med primärmaterialets anskaffande; dels slutligen för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 181.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Kungl. Socialstyrelsens av Herr Norsell som motion upptagna framställning om anslag till 1921 års levnadskostnadsundersökning m. m.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte dels uttala sig för att staden medtages vid 1921 års levnadskostnadsundersökning, dels uppdraga åt en särskild kommitté på fyra personer att, på sätt i Kungl. Socialstyrelsens framställning angives, biträda med primärmaterialets anskaffande, dels ock för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 1,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Tillika beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till ledamöter av ifrågavarande kommitté utse Handlanden Alfr. Nyberg, Andre stadsläkaren H. Severin, Lektorn E. Lundholm och Fru Alma Norsell med Doktor Hugo Severin såsom sammankallande ledamot.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag å vattenverkets extra stat för år 1921.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 november 1920

§ 662.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för år 1921 för stadens vattenverk.

I den extra staten funnos upptagna följande utgiftsposter, vartill medel ej ännu vore anslagna nämligen.

till servisledningar	Kr. 4,000: —
» vattenmätare	» 2,000: —
» inventarier	» 500: —

Drätselkammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till nysnämnda utgifter anslå ett belopp av 6,500 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda belopp 4,000 kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 2,500 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

Med godkännande av statförslaget beslöt drätselkammaren överlämna detsamma tillika med därvid fogat statavräkningsförslag för år 1920 till magistraten.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.

§ 182.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning om anslag å vattenverkets extra stat för år 1921, beslöt att med tillstyrkande av framställningen föreslå,

att stadsfullmäktige måtte för å vattenverkets extra stat för år

1921 upptagna utgifter anslå ett belopp av 6,500 kronor ävensom bestämma att härav 4,000 kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och återstoden, 2,500 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom utlåning;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag å avloppsverkets extra stat för år 1921.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 november 1920.

§ 664.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för år 1921 för stadens avloppsverk; och blev detsamma av drätselkammaren godkänt.

Förslaget tillika med därvid fogat statavräkningsförslag för år 1920 skulle till magistraten överlämnas.

Beträffande en i extra staten upptagen utgiftspost å 2 000 kronor till servisleddningar, varför medel förut ej anslagits, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja det äskade anslaget 2,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid; samt

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.

§ 183.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning beslöt beredningsutskottet föreslå,

att stadstullmäktige måtte för utförande av å avloppsverkets extra stat för år 1921 upptagna servisledningar bevilja ett belopp av 2,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid ävensom å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag å Centralförrådets extra stat för år 1921.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 665.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för Centralförrådet för år 1921, och blev detsamma av drätselkammaren godkänt.

Beträffande den i extra staten upptagna utgiftsposten 5,000 kronor till inköp av inventarier, varför anslag ej förut beviljats, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja det äskade anslaget 5,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Statförslaget tillika med därvid fogade statavräkningsförslag för år 1920 skulle till magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 184.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord fr beredningsutskottet föreslå,

att stadsfullmäktige måtte för inköp av å cen stat för år 1921 upptagna inventarier bevilja där 5,000 kronor, att, i den mån tillgängliga medel ei gång anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

5t

Drätselkammarens framställning angående anskaffande av en brand- och dyrkfri dörr till kassavalvet i tullhuset.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 670.

Angående vissa säkerhetsanordningar i tullhuset hade inkommit en så lydande framställning:

«Till Drätselkammaren i Karlstad.

På grund av den rätt isolerade plats, varpå tullkammaren är belägen, och enär polisbevakning i dess omgivning ej finnes anordnad efter kl. 11 på natten, föreligger fara för att ett eventuellt inbrott i tullhuset rätt ostört kan försiggå, isynnerhet vintertid, då ingen trafik i hamnen pågår och icke håller tullbevakning är anordnad i tullhusets närhet. Då icke blott varor till stort värde äro magasinerade därstädes, utan ock och isynnerhet tullmedel till avsevärda belopp, kanske tiotusentals kronor, måste förvaras i kassaskåpet över natten beroende därpå att dylika medel kunna inflyta efter riksbankens stängning, torde det vara nödvändigt att på ett mera betryggande sätt än hittills skett sörja för att dessa varor och penningmedel säkerställas. Vad de förra angår torde det, som behöver åtgöras, bestå i insättande i stora ingångsdörren av ett säkrare och mera dyrkfritt lås äu det nuvarande. Vad åter angår pänningarnas säkerställande, och detta icke allenast mot inbrott utan ock mot förstöring genom eldsolycka, torde det vara nödvändigt att en ny dörr till kassavalvet insättes, vilken kan skydda för båda dessa eventualiteter. För närvarande är ingången till kassavalvet skyddad genom en vanlig trädörr jämte en plåtdörr, vilka dörrar icke nämnvärt försvåra ett inbrott, oj heller hindra elden att intränga i valvet.

På grund av det anförda har tullkammaren äran anhålla, att drätselkammaren godhetsfullt behagade dels insätta ett säkrare lås i stora ingångsdörren i tullhuset, åtföljt av erforderliga antal nycklar, dels insätta en inbrotts- och brandfri dörr till kassavalvet.

Karlstads tullkammare den 9 november 1920.

EDV. ALMER.α

Stadsarkitekten meddelade, att lås och nycklar till stora ingångsdörren redan anskaffats, samt att en dyrk- och brandfri dörr till kassavalvet torde betinga en kostnad av 2,000 kronor.

Drätselkammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till anskaffande och anbringande av en dyrk- och brandfri dörr till kassavalvet i tullhuset bevilja ett anslag av 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 8 december 1920.*

§ 185.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till anskaffande och anbringande av en brand- och dyrkfri dörr till kassavalvet i tullhuset bevilja ett anslag av 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående upptagande av lån ur statens bostadslånefond till främjande av bostadsproduktionen.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 november 1920.*

§ 703.

Angående beviljat statsunderstöd för bostadsproduktionen hade från statens byggnadsbyrå inkommit en så lydande skrivelse:

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

Statens Byggnadsbyrå har härmed äran meddela, att Kungl. Maj:t jämlikt beslut den 19 november 1920 beviljat Karlstads stad lån ur statens bostadslånefond till ett belopp av högst 125,000 kronor samt statsbidrag utan ränte- och

återbetalningsskyldighet till ett belopp av högst 30,000 kronor, att utgå under förutsättning att alla i Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen den 9 juli 1920 liksom ock nedan stadgade särskilda villkor av kommun fullgöras; skolande, där så erfordras enligt § 74 förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 beslut av stadsfullmäktige om upptagande av berörda lån underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Statsunderstödet skall tillgodokomma följande i Eder underdåniga ansökning den 13 september 1920 omförmälda byggnadsföretag, nämligen av enskilda personer uppförda egnahemsbyggnader, med en sammanlagd byggnadskostnad av omkring 400,000 kronor, och varom förslag hit införväntas. För varje särskilt byggnadsföretag må lån ej överstiga 32 proc. av verkliga byggnadskostnaden och statsbidrag ej överstiga 8 proc. av samma kostnad med den inskränkning, som i § 4 av förenämnda kungörelse stadgas.

Kungl. Maj:t har funnit gott att jämlikt § 13 i förenämnda kungörelse föreskriva följande särskilda villkor för statsunderstödet tillgodonjutande, nämligen:

att byggnadsföretagare skall eftersträva att förlägga byggnadsföretags igångsättande till sådan tid av året, att tillfälle till kontinuerligt arbete, så långt möjligt, beredes arbetarna inom byggnadsfacket eller, om bedömandet av förhållandena måste på grund av bristande överblick begränsas till den egna orten, att tillfälle till kontinuerligt arbete i olika grenar av byggnadsfacket i möjligaste mån beredes de inom orten sysselsatta arbetarne under den tid, arbete inom vederbörande gren av byggnadsfacket med statsunderstöd bedrives inom orten;

att byggnadsföretagare, som vid statsunderstödd byggnadsverksamhet sysselsätter eller beräknas komma att vid senare tidpunkt på en gång sysselsätta visst minsta antal arbetare, skall vara skyldig att, därest Kungl. Maj:t meddelar föreskrift därom, till vederbörande offentliga arbetsförmedlingskontor varje fjortonde dag anmäla beträffande varje särskilt byggnadsfack ej mindre det vid tidpunkten för anmälningen anställda antalet arbetare, än även det antal arbetare, som inom loppet av påföljande fjorton dagar beräknas bliva vid byggnadsföretaget anställda eller ock därifrån avskedade;

samt att därest Kungl. Maj:t skulle finna fara föreligga, att den statsunderstödda bostadsproduktionens bedrivande skulle så menligt återverka på prisbildning och tillgång å viktigare byggnadsmaterialier ävensom på andra för byggnadsindustrien väsentliga faktorer, att därigenom byggnadskostnaderna för statsunderstödda byggnadsföretag i avsevärd grad komme att överstiga de beräknade, och bostadsproduktionen inom landet kunde lida allvarlig skada, Kungl. Maj:t skall äga att ifråga om byggnadsföretag, som icke blivit igångsatt eller på bindande sätt förberett, föreskriva, att beviljat statsunderstöd ej må utan särskilt ytterligare medgivande tillgodonjutas.

Byggnadsbyrån anhåller om meddelande, huruvida kommunen, då sålunda endast en del av det begärda statsunderstödet kunnat erhållas, kommer att fullfölja ansökningsen, i vilket fall de i § 7 av förenämnda kungörelse omförmälda handlingar snarast möjligt torde till Byggnadsbyrån insändas, varvid jämväl torde iakttagas de i bifogade cirkulär lämnade anvisningar.

Formulär till förbindelse närslutes.

Stockholm den 24 november 1920.

Statens Byggnadsbyrå.

AXEL RYDIN.

K. Bergström."

Efter föredragning härav beslöt drätselkammaren *dels* uppdraga åt en komité bestående av Herrar Falk, Nyberg och Wästlund. att efter nödig utredning till drätselkammaren inkomma med förslag till fördelning av det beviljade statsunderstödet, *dels* ingå till stadsfullmäktige med hemställan;

att stadsfullmäktige måtte besluta att till verkställighet av sitt den 2 september 1920 § 182, fattade beslut angående sökande av statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen upptaga ett lån å 125,000 kronor ur statens bostadslånefond;

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att utfärda de förbindelser. som kunna erfordras för utfående av såväl berörda lånebelopp som det av Kungl. Maj:t beviljade statsbidraget;

samt att stadsfullmäktige måtte å detta beslut i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad ber edningsutskottet den 8 december 1920.*

§ 186.

Uppå remiss hade beredningsutskottet att yttra sig över en av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 29 november 1920, § 703, hos stadsfullmäktige gjord framställning angående upptagande av lån ur statens bostadslånefond till främjande av bostadsproduktionen.

Efter tagen del av handlingarna beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1920.	30 December.	N:o 19.
-------	--------------	---------

Magistratens skrivelse med överlämnande av budgetberedningens generalförslag över stadens inkomster och utgifter för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed äran överlämna det av budgetberedningen upprättade generalförslaget över stadens inkomster och utgifter 1921 jämte de av drätselkammaren och övriga delegationer upprättade statavräkningar för 1920 och statförslag för 1921.

Till 1921 beräknas en ingående brist av kr. 245,135: 47.

Anslaget till oförutsedda utgifter har upptagits till ett belopp av kr. 1,002,698: 64, vari ingå samtliga dyrtidstillägg, anslag till nödhjälpsarbeten och av vattenbrist förorsakade kostnader för elektricitetsverket.

Magistraten har emot generalförslaget, som upptar en uttaxering av åtta procent av den bevillningstaxerade inkomsten, och en avkortning av åtta procent, intet att erinra.

Uttaxeringen för den borgerliga kommunen utgör 7,⁵³ procent, återstoden avser kyrkliga ändamål och prästerskapets avlöning.

Magistraten föreslår:

att de särskilda staterna med av budgetberedningen föreslagna ändringar godkännas allenast med förbehåll för stadsfullmäktiges bifall till de särskilda anslag, som ännu ej kunnat prövas av stadsfullmäktige;

att bristen i hamnens ordinarie stat debiteras hamnen, men hos drätselkammaren föres som en tillgång inom linien;

att i avseende på tolaggersättningsmedlen stadsfullmäktige ville besluta, att de skola användas, så långt de förslå, till betalning av räntor å stadens fonderade lån; samt

att uppbörden av utskylder för den borgerliga och kyrkliga kommunen och prästerskapets löne-medel får ske gemensamt och fördelas på tre uppbördsstämmor.
Karlstads rådhus den 17 december 1920.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Protokoll, hållet vid Budgetberedningens sammanträde den 14 december 1920.

Närvarande: beredningens samtliga ledamöter, föreståndaren för elektricitetsverket, stadskamreraren och kamreraren vid belysningsstyrelsen.

§ 1.

Till ordförande valdes beredningsutskottets ordförande lektor W. Vendel.

§ 2.

Uppdrogs åt undertecknad att föra dagens protokoll.

§ 3.

Att jämte ordföranden justera protokollet utsågos herrar Noréus och Ankers.

§ 4.

Undertecknad, som under hand fått i uppdrag att vidtaga en förberedande granskning i formelt hänseende av stadens huvudbokslut den 31 december 1919 samt delegationernas statavräkningar för år 1920 och statförslag för år 1921, anmälde, att sådan granskning verkställts och att en sammanfattning av statavräkningarna och statförslagen jämte förslag till beräkning av statbristen till år 1921 blivit upprättad.

§ 5.

Beredningen, som därefter tog statbristen under omprövning, beslöt, att i beräkningen intaga den vid sammanträdet den 27 november 1919 fastställda bristen från år 1918, uppgående till 274,109 kr. 6 öre ävensom den i huvudbokslutet för år 1919 uppförda kapitalminskningen 68,882 kr. 66 öre, vilket senare belopp emellertid för att ställas i överensstämmelse med den för sistnämnda år av stadsfullmäktige beslutade staten ansågs böra undergå en del omföringar, på grund varav statbristen för år 1919 upptogs till 110,588 kr. 33 öre (se bil. 1).

§ 6.

Efter föredragning av delegationernas statavräkningar för år 1920 godkändes dessa med de förändringar, som finnas angivna i »balansräkningen för år 1920», utvisande ett överskott av 139,561 kr. 92 öre. Med ledning av de sålunda uppgjorda balanserna för åren 1918, 1919 och 1920 beslöt Beredningen föreslå att ingående bristen till 1921 års stat beräknas till 245,135 kr. 47 öre (se bil. 2).

§ 7.

Föredrogs delegationernas statförslag för år 1921 och tillstyrktes dessa med undantag av:

att de i Gasverkets och Elektricitetsverkets förslag till utgifter upptagna dyrtidstillägg 12,000 kr. resp. 45,000 kr. överfördes till oförutsedda utgifter och

att den i Hamnens förslag till inkomster upptagna posten »Driftapparater» 3,300 kr., utgörande ersättning för i Hamnens böcker upptagen tillgång, uteslutes ur förslaget (se bil. 3).

§ 8.

Antecknades, att till kyrkliga ändamål anslagits för Karlstads Pastorat 101,400 kr., för Karlstads stadsförsamling 15,000 kr., för kyrkogårdsnämnden 41,304 kr. 74 öre och till avlöning av prästerskapet i Karlstad för ecklesiastikåret $\frac{1}{3}$ 1920— $\frac{1}{3}$ 1921 13,969 kr. 38 öre, därav enligt löneresolutionen § 1 a) 9,634 kr, 13 öre samt enligt 4 § 4,335 kr. 25 öre (bil. 4, 5, 6, 7).

§ 9.

Det antecknades, att uttaxeringen, enligt gällande särskild överenskommelse angående kommunalutskylders utgörande, beräknats uppgå till 127,872 kr. 13 öre (bil. 8).

§ 10.

Med hänsyn till att, på grund av nuvarande ekonomiska läge, skatteinbetalningen under nästa år icke kunde väntas giva så gott resultat som de senare åren, beslöt Beredningen föreslå en avkortning av 8 proc. å samtliga skatteinkomster för år 1921.

§ 11.

Med instämmande i vad, som föreslagits beträffande medelanskaffning genom lån för kommande året och med ledning av vad som i övrigt förekommit upprättades generalstatförslag för år 1921 och beslöt Beredningen till väckande av den åter-

stående bristen föreslå en uttaxering av 7,539 proc. å den bevillningspliktiga inkomsten 39,468,831 kr. (bil. 9) och med hänsyn till att kyrkliga ändamål krävde en uttaxering av ett i allt 0,461 proc., skulle sålunda den för täckande av samtliga utgifter nödiga skatteprocenten uppgå till 8 proc., varvid Beredningen ansett sig böra upptaga till oförutsedda utgifter ett belopp av 1,002,698 kr. 64 öre, däri inberäknade event. dyrtidstillägg, nödhjälpsarbeten och kostnader för Elektricitetsverket i händelse nuvarande vattenbrist skulle fortfara.

§ 12.

Justering av detta protokoll skulle äga rum å Drätselkammarens lokal torsdagen den 16 december 1920 kl. 1/212 f. m.

Karlstad den ovan.

T. OSTERMAN.

Justerat den 16 december 1920.

VALDEMAR VENDEL.

J. NOREUS.

EMIL ANKERS.

Statförslaget 1921.

Bristberäkning för år 1919.

	Ökning av tillg.	Minskning av tillg.	
Brist i 1918 års stat, se Budgetsberedn. beslut ²⁷ /11 1919 § 3	—	—	274,100 06
Brist i Drätselverkets kapitalkonto 1919	—	68,882 66	
Drätselkammaren:			
Nedskrivningar å inköpta fastigheter	59,971: 58		
Avskrivna anläggningar, som bestritts av lånemedel	105,714: 18		
Återburna medel från Fattigvårdsstyrelsen	5,506: 55	171,192 31	
Återbetalningar å fastighetskontot	63: 12		
Utbetalningar för fast. Viken N:o 214	386: 87		
Nyanskaffade inventarier	17,943: 71		
Anläggningar, som bestritts av gatubyggnadslånet för:			
Vattenverket	10,922: 25		
Avloppsverket	16,646: 04	—	45,961 99
Gasverket:			
Anläggningar: överskridna anslag	3,035: 37		
Krediteringar	200: 60		
Lånemedel	2,000: —		
	834: 77		
Nyanskaffade inventarier	57: 42	—	892 19
Elektricitetsverket:			
Anläggningar: överskridna anslag till jordledn.	2,688: 54		
Överskridna anslag till luftledningar	2,953: 10		
Överskridna anslag till gatulyktor m. ledn.	5,591: 78		
Kristidstillägg	153: 84		
	11,387: 26		
Återbetalningar	46: 70		
	11,340: 56		
Tilläggsanslag av lånemedel § 24 ²⁰ /1 1920	11,240: 31	100: 25	
Driftapparater	92,469: 80		
Dyrtidstillägg	64: 41		
Arbeten mot ersättn.	8,249: 75		
	100,783: 96		

		Utgifter	Inkomster	Brister	Överskott
Elektricitetsverket.					
Enl. vinst- och förlust beräkn. inkomster		—	741,221 66		
Utgifter: under förutsättning att styr. framställningar av d. 15 sept. och 14 dec. bliva beviljade att täckas med lån	613,409: 60				
vartill komma överskridna anslag att uttax.:					
Huvudledning: vägbelysn.	1,712: 60				
Fastigheter: ombyggn. av verket	160: —				
Driftapparater: inst. av omf.-st.	10: —				
" " transform.	144: 44				
Magnetapp.	136: 96				
Elektromot.	7: 26				
Mätare	9,240: 36				
Spånfläkt	83: 50				
Spåndrag	17: 25				
Omändr. av transform.-st.	857: 92				
Transf. för Segerstad och Nor	1,620: —				
rep. av ångpannor	77: —				
d:o " ångpumpar	42: 50				
Nyanskaffade invent.	5,500: —				
Överskridna anslag att uttax.:					
Fastigheter: Ångcentralen	92: 01				
Omformarstationen	10,915: 93				
Förvaringsskjul	7,000: —				
Driftapparater: Dieselmotor	10,020: 94				
Transformator	600: —				
d:o	4,500: —				
	15,120: 94	666,148 27	—	—	75,073 39
Vattenverket.					
Enligt statavräkning		—	172,360 02		
Enl. statavräkning	226,662: 24				
varifrån avgå följ. poster att täckas gen. länemedel:					
Ledningar och rörnät till stadsdelen Marieberg	39,500: —				
i Rudsvägen	12,000: —				
i Mariebergsgatan	10,000: —				
servisledningar	3,000: —				
vartill använts 8,000	64,500: —				
		162,162 24	—	—	10,197 78
Avloppsverket.					
Enl. statavräkning	88,679: 17				
varifrån avgå följ. poster att täckas genom länemedel:					
ledningar och rörnät till stadsdelen Marieberg	24,000: —				
i Muraregatan	9,000: —				

	Utgifter	Inkomster	Brister	Överskott
i kv. Alen 4,100: —				
Servisledningar 1,500: —				
vartill använts 4,500 38,600: —	50,079 17			
Enl. statavräkning	—	570 —	49,509 17	
Fattigvården.				
Enl. statavräkning 535,024: 81				
varifrån avgår posten				
"Balanser fr. 1919" 9,185: 93	525,838 38			
Enl. statavräkning	—	55,546 21	470,292 17	
Hälsovårdsnämnden.				
Enl. statavräkning	163,862 04	20,705 —	143,157 04	
Folkskolorna.				
Enl. statavräkning	589,058 30	292,608 15	296,450 15	
Elem.-läroverk. för flickor.				
Enl. statavräkning	222,414 67	144,392 86	78,021 81	
Lärlings- och yrkesskolan.				
Enl. statavräkning	16,600 25	3,296 36	13,303 89	
Brandväsendet.				
Enl. statavräkning	157,476 92	16,730 —	140,746 92	
Polisväsendet.				
Enl. statavräkning	227,459 01	2,500 —	224,959 01	
Centralförrådet.				
Enl. statavräkning	348,934 52			
d:o 307,803: 28				
beräknas täckas genom lagerökning 15,131: 24	—	322,934 52	26,000 —	
Barnavårdsnämnden.				
Enl. statavräkning	16,791 48	6,123 08	10,668 40	
Varmbadhuset.				
Enl. statavräkning	97,140 65	55,900 —	41,240 65	
Saluhallen.				
Enl. statavräkning	32,369 65	19,500 —	12,869 65	
Mariebergsskogen.				
Enl. statavräkning	607 —	47 —	560 —	
Hamnen.				
Enl. statavräkning 329,916: 03				

	Utgifter	Inkomster	Brister	Överskott
varifrån avgå följ. poster att täckas gen. lånemedel:				
Muddring till Lamb.-tjärn	40,000:—			
Träkajer	90,118: 58			
Bryggor vid Tyggården	7,000:—			
Driftapparater	3,076:—			
	80,194: 58			
"Diverse debitorer"	2,464: 72			
Kassabehållning	206: 90	82,866: 20		
Enl. statavräkning	140,077: 50	247,049 83		
varifrån avgår				
"Diverse debitorer"	3,500:—			
	136,577: 50			
men tillkomma:				
Ersättningar för bryggor	2,569: 89	—	139,147 30	107,902 44
Tidigare beslutade lån, som skola täckas genom uttaxe- ring (se Budgetsberedn.-prot. 27/11 1919 § 6)	136,205 23	—	—	136,205 23
Fordran hos Livsmedelsnämnden den 21/12 1920	144,614 16	—	—	144,614 16
Dyrktidstillägg enl. St.-fs beslut	84,942—	—	—	84,942—
	6,002,851 32	3,572,413 24	2,902,747 13	87,611 66
Överskott	—	—	87,611 66	
Allm. uppbörden.			2,815,135 47	
Efter avdrag av för kyrkliga ändamål uppburna medel .	—	—	2,570,000—	
Brist till 1921	—	—	245,135 47	
Avräkning för 1920:				
Allmänna uppbörden	2,570,000:—			
Inkomster	3,572,413: 24			
	6,142,413: 24			
Utgifter	6,002,851: 32			
	139,561: 92			

Generalstatförslag för 1921.

Generalstatförlag

Delegation	Utgifter		Lån redan upp- tagna	
Brist från 1920	245,135	47	—	
Drätselkammarens ordinarie stat	1,355,045	50	—	
extra stat	99,922	15	287,053	—
Gasverkets ordinarie stat	562,588	—	—	
extra stat	2,600	—	—	
Elektricitetsverkets ordinarie stat	451,342	—	—	
extra stat	7,700	—	—	
Vattenverkets ordinarie stat	137,680	—	—	
extra stat	2,500	—	9,525	—
Avloppsverkets ordinarie stat	48,775	—	—	
extra stat	3,300	—	5,975	—
Fattigvårdsstyrelsens ordinarie stat	499,726	—	—	
Hälsovårdsnämndens ordinarie stat	149,318	60	—	
Folkskolestyrelsens ordinarie stat	448,549	99	—	
Elementarläroverkets för flickor ordinarie stat	211,114	—	—	
Karlstads Lärlinge- och yrkesskolas ordinarie stat	16,900	—	—	
Brandväsendets ordinarie stat	96,000	—	—	
Polisväsendets ordinarie stat	120,712	50	—	
Karlstad stads Centralförråds ordinarie stat	240,460	—	—	
extra stat	5,000	—	—	
Barnavårdsnämndens ordinarie stat	20,900	—	—	
Badhusstyrelsens ordinarie stat	69,400	—	—	
Saluhallsstyrelsens ordinarie stat	22,600	—	—	
Styrelsen för Mariebergsskogens ordinarie stat	660	—	—	
Hamnstyrelsens ordinarie stat	217,325	—	—	
extra stat	18,500	—	81,500	—
Oförutsedda utgifter	1,002,698	64	—	
Kronor	6,056,452	85	384,053	—
Kyrkliga ändamål:				
Karlstads pastorat	101,400	—	—	
Karlstads stadsförsamling	15,000	—	—	
Kyrkogårdsnämnden	41,304	74	—	
Avlöning till prästerskapet enligt löneregl.-resol. § 1 a	9,634	13	—	
Kronor	6,223,791	72	384,053	—
Överskottet	243,658: --			
Uttax. enl. särskild överenskommelse ..	117,642: 36			
	—		—	

för år 1921.

Lån att upptagas	Inkomster	Brist att täckas genom uttaxe- ring	Överskott	Anmärkningar
—	—	245,135 47	—	
—	930,045 50	425,000 —	—	
778,189 29	—	99,922 16	—	
—	574,588 —	—	12,000 —	
3,000 —	—	2,600 —	—	
—	650,000 —	—	198,658 —	
37,000 —	—	7,700 —	—	
—	170,680 —	—	33,000 —	
122,700 —	—	2,500 —	—	
—	700 —	48,075 —	—	
27,200 —	—	3,300 —	—	
—	69,050 —	430,676 —	—	
—	20,700 —	128,618 60	—	
—	137,716 90	310,833 09	—	
—	168,185 —	42,929 —	—	
—	5,118 —	11,782 —	—	
—	15,300 —	80,700 —	—	
—	2,500 —	118,212 50	—	
—	240,460 —	—	—	
—	—	5,000 —	—	
—	6,675 —	14,225 —	—	
—	60,900 —	8,500 —	—	
—	22,600 —	—	—	
—	—	660 —	—	
—	126,025 —	91,300 —	—	
6,000 —	—	18,500 —	—	
—	—	1,002,698 64	—	
974,089 29	3,201,243 40	3,098,867 45	243,658 —	
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	167,338 87	—	
974,089 29	3,201,243 40	3,266,206 32	243,658 —	
—	—	361,300 36	—	
—	—	2,904,905 96	—	

Uttaxering

enligt gällande överenskommelse angående kommunalutskylders utgörande:

a)	Avgift för mantalsskrivna personer, som innevarande år debiterats med	20,342: —
b)	Avgift enligt 4 § av prästerskapets löneregleringsresolution:	
	5,388 män å 50 öre	2,694: —
	6,565 kvinnor å 25 öre	1,641: 25
		4,335: 25
c)	Grundskatt av bevillningsfri fast egendom ej tillhörig staten, och med undantag av lasaretsfastigheten, med ett taxeringsvärde av kr. 2,498,500: — å 2 %	4,997: —
d)	Grundskatt av bevillningspliktig jordbruksfastighet med taxeringsvärde av kr. 1,118,600: — å 4,5 %	5,033: 70
e)	Grundskatt av annan bevillningspliktig fastighet med taxeringsvärde av kr. 41,406,300: — å 2,25 %	93,164: 18
		Kronor 127,872: 13
	som efter 8 % avkortning	10,229: 77
		beräknas giva 117,642: 36

Sammandrag av taxeringslängderna i Karlstad stad för år 1920.

Av taxeringsnämnden uppskattade värden å fast egendom,
för vilken bevillning erlägger:

Jordbruksfastighet	1,118,600: —	
Annan fastighet	41,406,300: —	42,524,900: —

för vilken bevillning icke erlägges:

Tillhörig staten:

Jordbruksfastighet	307,000: —	
Annan fastighet	2,976,500: —	3,283,500: —
Tillhörig kommuner och menigheter m. fl.	4,095,700: —	7,379,200: —

Summa värde å all fast egendom 49,904,100: —

Av taxeringsnämnden taxerad inkomst:

Av kapital	2,128,340: —	
Av arbetsanställning, tjänst eller pension	22,887,900: —	
Av rörelse, yrke eller eljest	14,958,540: —	39,974,780: —
Medgivet avdrag		2,643,380: —
		Summa beskattningsbar inkomst 37,331,400: —

Beräknad inkomst efter vilken skatt utgår:

För jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 1,118,600: — å 6 %	67,116:
För annan fastighet med taxeringsvärde av 41,406,300: — å 5 % ..	2,070,315: —
För inkomst av kapital och arbete	37,331,400: —
	<u>Summa Kronor 39,468,831: —</u>

Karlstad i Kronokassörskontoret den 16 December 1920.

GUST. JOHANSSON.

Sammandrag.

Erforderliga medel:

Lånemedel	1,358,142: 29
Uttaxeringsmedel	3,266,206: 32
Prestlöner: personella	4,335: 25
	<u>Kronor 4,628,683: 86</u>

Föreslås att täckas sålunda:

Överskott från delegationer	243,658: —
Redan upptagna lån	384,053: —
Nya och tillfälliga lån	974,089: 29
Uttaxering enl. särskild överenskommelse efter 8 % avkortning	117,642: 36
Uttaxering för kommunala behov på den bevillningstaxerade inkomsten, efter årets taxeringslängder beräknad till kr. 39,468,831: — å kr. 7,539 utgörande	2,975,616: 60
varifrån avgår 8 % avkortn.	<u>238,049: 51</u>
	2,737,567: 09
Uttaxering för kyrkliga ändamål:	
Till Pastoratet, stadsförsamlingen och kyrkogårdsnämnden å kr. 0,454 beräknad på samma sätt som för borgerliga kommunen	171,418: 28
varifrån avgår 8 % avkortn.	<u>13,713: 54</u>
	157,704: 74
Uttaxering till prästlönemedel å kr. 0,027 beräknad på förenämnda sätt	10,471: 88
varifrån avgår 8 % avkortn.	<u>837: 75</u>
	9,634: 13
d:o personella	<u>4,335: 25</u>
	<u>13,969: 38</u>
	<u>Kronor 4,628,683: 86</u>

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 10 december 1920.*

§ 713.

Företogs ånyo till behandling frågan om igångsättande av nödhjälpsarbeten under innevarande vinter.

Byggnadschefen påpekade, att genom ett omedelbart påbörjande av redan beslutade företag, såsom ledningsarbetena till Ulleberg, ävensom en del arbeten i hamnen samt gatuschaktningsarbeten skulle sysselsättning under cirka tre månader kunna beredas 50 à 60 arbetare utöver de ordinarie. Andra arbeten, som lämpligen kunde ifrågakomma, men till vilka anslag ej funnos beviljat, vore pålningsarbeten och reparation av strandskoningen vid Sundstalandet, Romstadsvägen och Hammarövägen, ävensom diverse schaktning för gatorna å södra Herrhagen. Genom igångsättande av dessa arbeten, vilka krävde en kostnad å omkring 50,000 kronor, skulle arbete kunna beredas ytterligare 40 à 50 personer.

I anledning av vad sålunda förekommit beslöt drätselkammaren hemställa hos budgetberedningen att i 1921 års utgiftsstat upptaga ett belopp av 50,000 kronor till nödhjälpsarbeten i enlighet med de närmare förslag, varmed kammaren sedermera ville inkomma till stadsfullmäktige.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 november 1920.

§ 661.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort förslag till utgifts- och inkomststat för drätselkammaren för nästa år och blev detsamma av kammaren godkänt.

Förslaget tillika med däröver fogat statavräkningsförslag för år 1920 skulle till magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

För Drätselkammarens godkännande överlämnas härjämte Drätselkammarens statförslag för år 1921 utarbetat med ledning av likaledes närlagda statavräkningsförslaget för innevarande år.

Handlingarne torde efter godkännande benäget tillställas Magistraten.

Beträffande avvikelserna från fjolårets stat ber jag att få anföra följande:

Skuldräntor och kapitalavbetalningar:

Ökningen färetträdesvis beroende på upptagandet av nya lån för bostadsverksamhetens understödjande, vilka öknings delvis motsvaras av öknings å inkomst-räntor och kapitalinbetalningar.

Posten »bankräntor och dylikt» har jämväl ökats från 25,000 till 50,000 kr.

Underhåll.

Fastigheters underhåll har, i enlighet med drätselkammarens framställning till stadsfullmäktige i detta ärende, ökats från kronor 31,725: — till kronor 41,545: —. Likaledes har på samma grunder underhåll av gator, torg och öppna platser ökats med kronor 14,000. — och landsvägarnas underhåll med kronor 8,900: —. Under landsvägars underhåll har jämväl upptagits av drätselkammaren föreslaget iständsättande av Romstadsvägen med kronor 10,000: —.

Underhåll av strandskoningar har ökats från 1,200: — till 7,000: — kronor. Häri ingår arbeten för förstärkning av strandskoningarna vid Sundsta och koloni-

trädgårdarne samt höjning av s. k. Arvidslundsvägen att utgöra skydd mot elvens inträngande därstädes, ävensom förstärkning av strandskoningarne vid Romstadsvägen.

Renhållning.

Kostnaderna för sopning av gator och allmänna platser har höjts med kronor 5,000: --.

Kommittéer, tillfälliga styrelser och nämnder.

Hyresnämndens anslag för år 1921 har upptagits med det av drätselkammaren tillstyrkta beloppet, kronor 7,000: —.

Skatterestantier

hava ökats från 35,000: — till 50,000: —.

Ökningen motiveras med de höga skattebeloppen.

Tolagsmedel.

Enligt uppgift från Tobaksmonopolet väntas förtullningen av tobak under år 1921 bli densamma som under innevarande år, men som importen i övrigt torde nedgå, har beräknade inkomsten minskats med 25,000: — kronor.

Anläggningar.

I extra staten upplagna nyanläggningar av gator hava såväl ifråga om anslagens storlek som medelsanskaffningen beräknats i enlighet med beredningsutskottets förslag av den 10 dennes.

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 16 november 1920.

H. WESTLIN.

Karlstads Drätselkammares stafförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.	U t b e t a l n i n g a r	1921	Motsvarande belopp			
			i 1920 års stat		Beräknade 1920	
401	Skuldräntor.....	489,216 21	442,409 71	436,456 11		
402	Kapitalavbetalningar	176,293 65	164,965 27	170,559 31		
403	Personalkostnader.....	128,025 —	120,450 —	124,456 66		
404	Underhåll	169,045 —	125,425 —	206,808 35		
406	Drifts- och tillverkningskostnader.....	4,560 —	4,360 —	4,340 —		
407	Allmänna utgifter	89,502 36	81,572 36	93,269 91		
408	Renhållning	50,000 —	43,250 —	51,022 —		
409	Allmänna lyshållningen	58,165 —	56,525 —	56,525 —		
410	Restitutioner.....	830 —	830 —	1,200 —		
417	Dyrtidstillägg	—	—	113,594 74		
418	Avskrivningar.....	25,000 —	25,450 —	25,450 —		
419	Arbete mot ersättning.....	10,000 —	5,000 —	20,000 —		
420	Diverse utgifter	10,800 —	10,750 —	22,451 22		
421	Skatteindrivningskostnader	4,000 —	3,000 —	3,090 —		
422	Kungl. pensionsstyrelsen	34,000 —	34,000 —	31,807 —		
423	Omkostnader för folkpensioneringen ..	7,150 —	6,550 —	5,839 24		
424	Stadens planmätning	18,000 —	17,000 —	17,200 —		
425	Fastighetsförvaltningen	2,300 —	2,300 —	2,300 —		
427	Omkostnader för tobaksnederlag ...	6,000 —	11,000 —	5,000 —		
428	Tomtregleringskostnader . . .	1,000 —	1,000 —	2,160 33		
429	Kostnader för registerkarta.....	6,000 —	6 000 —	3,500 —		
448	Anslag för sociala ändamål	31,200 —	32,027 50	32,579 80		
449	Kommittéer, tillfälliga styrelser osh nämnder	12,724 90	51,924 90	60,650 85		
700	Oförutsedda utgifter.....	21,233 38	16,714 91	6 714 91		
Kronor		1,355,045 50	1,262,504 65	—		

Ordinarie stat 1921.

Litt.	Inbetalningar	1921	Motsvaraade belopp	
			i 1920 års stat	Beräknade 1920
101	Inkomsträntor	257,614 05	223,924 67	249,997 20
102	Kapitalinbetalningar	20,438 79	16,552 32	14,931 21
103	Arrenden	21,000 —	21,000 —	20,641 01
104	Hushyror	176,465 —	174,865 —	174,665 —
105	Tomt och platshyror	6,000 —	5,000 —	8,000 —
107	Statsanslag	60 —	20,060 —	27,304 33
108	Gåvomedel	—	20,000 —	—
120	Diverse inkomster	2,902 66	2,802 66	3,002 66
122	Skatterestantier	50,000 —	35,000 —	70,000 —
123	På konkurs beroende	100 —	100 —	241 54
124	Brännvinsförsäljningsmedel	54,665 —	56,550 —	56,550 —
125	Tolagsmedel	75,000 —	100,000 —	100,121 04
126	Hundskatt	3,000 —	3,000 —	3,523 —
127	Artistskatt	2,000 —	1,000 —	2,000 —
128	Växelprotester	1,000 —	900 —	900 —
129	Bötesandelar	200 —	200 —	350 —
130	Skogsaccis	100 —	100 —	—
131	Stadens skogar	2,000 —	2,000 —	2,000 —
132	Andel i hamnavgifter	13,000 —	12,000 —	14,600 —
133	Allmänna pensionsuppbörden	20,000 —	19,000 —	19,000 —
134	Folkpensioneringsrestantier	9,000 —	9,000 —	9,000 —
137	Nöjesskatt	50,000 —	50,000 —	65,000 —
139	Förlitningsmedel	135,500 —	119,950 —	119,950 —
419	Arbete mot ersättning	10,000 —	5,000 —	20,000 —
F	Fastigheter:			
	Tomt- och fastighetsförsäljningar	20,000 —	20,000 —	100,000 —
		930,045 50	918,004 65	—
	Brist att täckas genom uttaxering	425,000 —	344,500 —	—
	Kronor	1,355,045 50	1,262,504 65	—

Extra stat 1921.

Lit.	Utbetalningar 1921	Att täckas genom			
		Redan upp- tagna lån	Nya och till- fälliga lån	Uttaxering	
E	Anläggningar:				
1	Gator, torg och öppna platser:				
d	Haga:				
1	Garvaregatan	2,500: —	2,500 —	—	—
e	Herrhagen:				
1	Geijersgatan	4,000: —	—	—	4,000 —
2	Långgatan	14,000: —	14,000 —	—	—
3	Herrhagsgatan	1,822: 15	—	—	1,822 15
4	Tegnérsgatan	17,500: —	17,500 —	—	—
5	John Ericsonsgatan	8,000: —	8,000 —	—	—
f	Kvarnberget:				
1	Kvarnbergsgatan	4,500 —	4,500 —	—	—
2	Muraregatan	7,500: —	7,500 —	—	—
3	Hööksgatan	28,500: —	28,500 —	—	—
4	Mariebergs egnaheomsområde	29,000: —	—	—	29,000 —
3	Planteringar och promenader:				
a	Vägporten	350: —	—	—	350 —
4	Landsvägar:				
a	Breddning av Hammarövägen	12,000: —	—	—	12,000 —
17	Vägporten:				
	Färdigställande av	1,000: —	—	—	1,000 —
21	Bekvämlighetsinrättningar:				
	Vid hamntorget	13,989: 29	—	13,989 29	—
26	Järnvägsövergångar:				
a	Vid elektricitetsverket	800: 60	800 60	—	—
29	Kallbadhus:				
	Vid Sundsta	500: —	—	—	500 —
F	Fastigheter:				
1 a	Ombyggnad av "gamla Folkskolan" för praktiska Ungdomsskolorna	764,200: —	—	764,200 —	—
b	Ändringsarbeten i Rådhuset	22,000: —	—	—	22,000 —
d	Inredning av nya lokaler i högre allmänna Läroverket	16,000: —	—	—	16,000 —
20	Färdigställande av fastigheten n:o 218 kv. Loke	3,752: 40	3,752 40	—	—
I	Inventarier:				
a	Stadskamrerarens längd:				
1	Drätselkammaren	4,000: —	—	—	4,000 —
2	Fattigvårdsstyrelsen	500: —	—	—	500 —
3	Hälsövardsnämnden	500: —	—	—	500 —
5	Folkskolestyrelsen	2,500: —	—	—	2,500 —
6	Elementarläroverket för flickor	2,000: —	—	—	2,000 —
7	Karlstads lärings- och yrkesskolor	100: —	—	—	100 —

Litt,	Utbetalningar 1921	Att täckas genom			
		Redan upptagna lån	Nya och tillfälliga lån	Uttaxering.	
8	Brandväsendet	2,000: —	—	—	2,000 —
9	Polisverket	100: —	—	—	100 —
11	Badhusstyrelsen	300: —	—	—	300 —
12	Saluhallsstyrelsen	500: —	—	—	500 —
d	Stadsarkitektens längd	50: —	—	—	50 —
e	Stadsingenjörens längd	700: —	—	—	700 —
R	Subventionsmedel:				
	Beräknad återstod av anslag	200,000: —	200,000 —	—	—
Kronor 1,165,164: 44		287,053	—	778,189 29	99,922 15

Inbetalningar:

Brist att täckas genom:

Redan upptagna lån	287,053: —
Ny och tillfällig upplåning	778,189: 29
Uttaxering	99,922: 15

Kronor 1,165,164: 44

Sammandrag.

Ordinarie stats brist, att täckas genom uttaxering	425,000: —
Extra stats brist att täckas genom uttaxering	99,922: 15

Summa uttaxering 524,922: 15

Extra stats brist, att täckas genom:

Redan upptagna lån	287,053: —
Ny och tillfällig upplåning	778,189: 29

Summa erforderliga medel Kr. 1,590,164: 44

Karlstad den 16 november 1920.

För Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Specifikation.

Lfft.	Utbetalningar.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
401.	Skuldräntor:		
a)	Fonderade lån:		
	1888 års	1,700: —	1,880: —
	1896 ”	1,176: 44	2,310: 57
	1902 ”	36,153: 88	37,137: 48
	1907 ”	99,313: 92	101,248: 84
	1913 ”	124,945: 93	126,470: 34
	1916 ”	32,809: 70	33,177: 66
	1917 ”	4,618: 60	4,664: 45
	1919 ”	72,717: —	73,817: 12
	1920 års lån hos Karlstads Sparbank	24,793: 05	25,000: —
	1920 års lån hos Kungl. Pensionsstyrelsen	6,771: 86	7,500: —
	1920 års lån hos Riksförsäkringsanstalten	16,379: 21	3,500: —
	1920 års lån hos Kungl. Postsparbanken	17,221: 35	438,600: 94
			416,706: 46
2.	Tillfälliga lån:		
	Bankräntor och dylikt	50,000: —	25,000: —
3.	Övertagna lån:		
	Karlstads Sparbank	550: —	600: —
	Stadshypotekskassan	65: 27	103: 25
		615: 27	703: 25
	Kronor	489,216: 21	442,409: 71
402.	Kapitalavbetalningar:		
a)	Fonderade lån:		
	1. 1888 års	4,500: —	4,500: —
	2. 1896 ”	31,539: 98	30,405: 70
	3. 1902 ”	24,127: 27	23,143: 67
	4. 1907 ”	44,000: —	42,000: —
	5. 1913 ”	32,000: —	30,000: —
	6. 1916 ”	7,000: —	7,000: —
	7. 1917 ”	1,011: 07	965: 22
	8. 1919 ”	21,000: —	20,000: —
	9. 1920 års lån hos Karlstads Sparbank	4,346: 03	4,139: 08
	10. 1920 års lån hos Kungl. Pensionsstyrelsen	1,065: 37	1,350: —
	11. 1920 års lån hos Riksförsäkringsanstalten	2,316: 89	—
	12. 1920 års lån hos Kungl. Postsparbanken	2,021: 49	—
	25. Tingshuslånet	19: 48	19: 48
		174,947: 58	163,523: 15
d)	Övertagna lån:		
	1. Karlstads Sparbank	1,250: —	1,250: —
	2. Stadshypotekskassan	96: 07	192: 12
		1,346: 07	1,442: 12
	Kronor	176,293: 65	164,965: 27

Litt.		Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner:		
	1. Magistraten:		
	Borgmästaren:		
	Lön	6,000: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	2,000: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		9,000: —	9,000: —
	1:ste Rådmannen:		
	Lön	2,500: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,200: —	
	Personligt lönetillägg . . .	2,000: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		6,700: —	4,700: —
	2:dre Rådmannen:		
	Ålderstillägg	1,000: —	1,000: —
	3:dje Rådmannen:		
	Lön	3,300: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,200: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		5,500: —	5,500: —
	Kronokassören:		
	Lön	3,000: —	3,000: —
	Stadsfiskalen:		
	Lön	2,200: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,000: —	
	Ålderstillägg	300: —	
		3,500: —	3,500: —
	Stadsfogden:		
	Lön	3,200: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	800: —	
	Ålderstillägg	800: —	
		4,800: —	4,800: —
	1:ste Exekutionsvaktm.:		
	Lön	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Ålderstillägg	450: —	
		1,950: —	1,950: —
	2:dre Exekutionsvaktm.:		
	Lön	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Ålderstillägg	337: 50	
		1,837: 50	1,800: —
	3:dje Exekutionsvaktm.:		
	Lön	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Ålderstillägg	150: —	
		1,650: —	1,500: —
	4:de Exekutionsvaktm.:		
	Lön	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Ålderstillägg	137: 50	
		1,637: 50	
		40,575: —	1,500: —
			38,250: —
	2. Stadsfullmäktige:		
	Sekreteraren	2,000: —	2,000: —

Litt.		Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
3.	Drätselkammaren:		
	Stadskamrerarekontoret:		
	Stadskamreraren:		
	Lön	4,500: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,500: —	
	Ålderstillägg	500: —	
		6,500: —	6,000: —
	Stadskassören:		
	Lön	2,000: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,000: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		4,000: —	4,000: —
	1:ste Stadsbokhållaren:		
	Lön	1,600: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	800: —	
		2,700: —	2,700: —
	Stadsbokhållaren:		
	Lön	1,400: —	
	Lönetillägg	300: —	
	Tjänstgöringspenningar . .	700: —	
		2,400: —	2,400: —
	Kontorsbiträdet:		
	Lön	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	
		1,500: —	1,500: —
	Kontorsvakten:		
	Lön	900: —	900: —
	Övriga:		
	Stadsombudsmannen:		
	Lön	4,666: 67	
	Tjänstgöringspenningar . .	2,333: 33	
	Stadsombudsmannens skrivtråde . .	600: —	
		7,000: —	7,000: —
	Byggnadschefen:		
	Andel i lön	4,400: —	4,000: —
	1:ste Gatuförman: Gatufogden:		
	Lön	4,200: —	2,400: —
	2:dre Gatuförman:		
	Lön	2,100: —	
	Lönetillägg	300: —	
		2,400: —	2,100: —
	Byggnadsförman:		
	Lön	2,100: —	
	Lönetillägg	300: —	
		2,400: —	2,400: —
	Skorstensfejaren:		
	Lön	13,000: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		14,000: —	58,000: —
4.	Byggnadsnämnden:		
	Stadsarkitekten:		
	Lön	3,333: 33	
	Tjänstgöringspenningar . .	1,666: 67	
	Ålderstillägg	1,000: —	
		6,000: —	6,000: —
			49,400: —

Litt.		Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
	Stadsingenjören:				
	Lön	3,333: 33			
	Tjänstgöringspenningar	1,666: 67	5,000: —	5,000: —	
	Ritbiträdet:				
	Lön	1,200: —	12,200: —	1,200: —	12,200: —
d)	Semester och vikariatsarvoden:				
1.	Magistraten:				
	Rådmännen	900: —		900: —	
	Stadsfogden	100: —		100: —	
2.	Drätselkammaren:				
	Stadskamrerarekontoret	1,000: —		1,000: —	
	Byggnadskontoret	600: —		600: —	
	Ombudsmannen	400: —	3,000: —	400: —	3,000: —
e)	Pensioner och understöd:				
f.	Kronokassören G. Nymansson	3,000: —		3,000: —	
f.	Stadsbyggm. C. F. Andersson	2,000: —		2,000: —	
f.	Stadsförm. C. Johansson	900: —		900: —	
f.	Exekutionsvaktmästaren A. Höglind	400: —		400: —	
f.	Stadsarbetaren And. Olsson	500: —		400: —	
f.	Stadsarbetaren A. Bergman	500: —		500: —	
f.	Stadsarbetaren A. G. Andersson	400: —		400: —	
f.	Stadsarbetaren A. G. Pettersson	600: —		600: —	
f.	Stadsläkaren Söderbaums änka och barn	1,600: —		1,600: —	
f.	Magistratssekreteraren Falks änka	500: —		500: —	
f.	Stadskamrer Enanders änka	1,000: —		1,000: —	
f.	Städerskan Anna Schröder	950: —	12,350: —	—	11,300: —
ä)	Tiltfälligt skrivbiträde:				
	Drätselkammaren	1,500: —		1,500: —	
	Stadsfullmäktige	350: —	1,850: —	350: —	1,850: —
ö)	Diverse arvoden:				
1.	Upprättande av uppbördsbok	800: —		800: —	
2.	Upprättande av statistiskt räkenskapssammandrag	400: —		400: —	
4.	Byggnadsnämndens sekreteriat	900: —		900: —	
5.	Extra uppbörds-kassör samt utskrift av uppbördslängd	600: —		—	
6.	Skogsförvaltaren	250: —		250: —	
7.	Ombud vid mantalsskrivningen	100: —	3,050: —	100: —	2,450: —
	Kronor		128,025: —		120,450: —

401. Underhåll:

a)	Fastigheter för allmänna behov	13,825: —		7,175: —
b)	Fastigheter för annat ändamål	27,720: —		24,550: —
e)	Inventarier:			
1.	Stadskamrerarens längd	1,000: —		1,000: —
2.	Stadsingenjörens längd	300: —		300: —
3.	Stadsarkitektens längd	200: —		200: —
4.	Trädgårdsförvaltningens längd	1,000: —	2,500: —	500: —
				2,000: —

Litt.

Utbetalningar 1921.

Motsvarande 1920.

f) Anläggningar:

1. Gator, torg och öppna platser:

a) Tingvallastaden

b) Klara

d) Haga

e) Herrhagen

f) 1. Berget

f) 2. Rosenborgsgatan

g) Viken

h) Norr-Strand

i) Vester-Strand

j) Övriga

2. Broar:

a) Östra bron

d) Gångbron över pråmkanalen

e) Västra bron

3. Planteringar och promenader:

a) Planteringar enl. kontrakt

b) Planteringar utan kontrakt

d) Hyra för växthus

e) Gångar och grus

f) Matjord och dylikt

4. Landsvägar:

a) Västra landsvägen

h) Östra landsvägen

d) Hammarövägen

e) 1. Rudsvägen

2. Arvidslundsvägen

f) Sandbäcksvägen

g) Romstadsvägen

f) 5. Ledningar och rörnät

11. Strandskoningar

13. Pålarmar

19. Lekplatser

20. Stängsel

21. Bekvämlighetsinrättning

22. Vattenkonster

25. Diken

28. Livräddningsredskap

Kronor

169,045: —

125,425: —

106. Drifts- och tillverkningskostnader:

m) Kallbadhus

o) Klapphus:

1. Pumpens drift

2. Avlöning

p) Bekvämlighetsinrättningar

q) Stadens ur

r) Annonskioskerna

100: —

760: —

400: —

1,160: —

1,200: —

250: —

250: —

100: —

760: —

400: —

1,160: —

1,000: —

250: —

250: —

Litt.	Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
s) Vattenkonster:				
1. Stadsträdgården	500: —		500: —	
2. Residenstorget	500: —		5: 0: —	
3. Herrhagsparken	400: —	1,400: —	400: —	1,400: —
t) Trädgårdssoffor:				
Transport av		200: —		200: —
	Kronor	4,560: —		4,360: —

407. Allmänna utgifter:

a) Utskylder:				
1. Krono-	1,000: —		1,000: —	
2. Kommunal-	9,000: —		10,000: —	
3. Ersättning till landsförsamlingen	4,096: 46	14,096: —	4,096: 46	15,096: 46
b) Försäkringsavgifter:				
1. Brand-	5,700: —		5,500: —	
2. Sjuk- och olycksfalls-	3,800: —	9,500: —	3,500: —	9,000: —
e) Hushyror:				
Auktionslokalen		300: —		200: —
f) Platshyror		930: 90		1,205: 90
g) Uppvärmning:				
1. Ved	2,000: —		1,000: —	
3. Koks	200: —		200: —	
6. Gas	2,000: —		1,000: —	
8. Elektricitet	5,000: —		5,000: —	
10. Arbetskostnad	600: —		300: —	
11. Diverse utensilier	200: —	10,000: —	200: —	7,700: —
h) Belysning:				
1. Gas	50: —		50: —	
2. Elektricitet	3,800: —		3,800: —	
9. Elektriska lampor	150: —		150: —	
11. Diverse utensilier	100: —	4,100: —	100: —	4,100: —
i) Vattenavgifter:				
1. Allmänna byggnader	800: —		800: —	
2. Andra byggnader	1,000: —	1,800: —	1,000: —	1,800: —
j) Kontorsutensilier:				
1. Stadskamrerarekontoret	2,000: —		2,300: —	
2. Byggnadskontoret	300: —		300: —	
3. Stadsarkitektkontoret	300: —		300: —	
4. Stadsingenjörskontoret	1,000: —		1,000: —	
5. Stadsfullmäktige	100: —		100: —	
6. Magistraten	1,500: —		1,000: —	
7. Kronokassorskontoret	300: —		300: —	
8. Stadsfogdekontoret	300: —		300: —	
9. Exekutionsvaktm.-kontoret	100: —		100: —	
10. Stadsombudsmannen	500: —		500: —	
15. Övriga	100: —	6,500: —	100: —	6,000: —
k) Trycksaker:				
1. Stadskamrerarekontoret	3,000: —		2,000: —	
2. Byggnadskontoret	50: —		50: —	

Litt.	Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
3. Stadsingeniörskontoret	400: —		100: —	
4. Stadsombudsmannen	300: —		300: —	
5. Stadsfullmäktige	9,000: —		9,000: —	
6. Magistraten	1,000: —		1,000: —	
7. Kronokassörskontoret	300: —		200: —	
8. Stadsfogdekontoret	200: —		200: —	
9. Exekutionsvaktmästarnes kontor	150: —		50: —	
10. Övriga	100: —	14,500: —	100: —	13,000: —
l) Annonser;				
1. Drätselkammaren	1,500: —		1,500: —	
2. Stadsfullmäktige	400: —		600: —	
3. Magistraten	1,000: —		1,000: —	
4. Byggnadsnämnden	100: —		300: —	
5. Övriga	200: —	3,200: —	200: —	3,600: —
m) Telefonavgifter		5,200: —		4,000: —
n) Telegram och porto		1,000: —		1,000: —
o) Lagsökning, protokollslösen, stämpel, delgivning, indrivningskostnader, skiljenämndskostnader o.d.				
		1,500: —		1,500: —
p) Resekostnader:				
1. Drätselkammaren	500: —		500: —	
2. Byggnadsnämnden	500: —	1,000: —	500: —	1,000: —
q) Föreningsavgifter:				
Svenska stadsförbundet		1,890: —		1,880: —
r) Utredningskostnader:				
1. Tekniska-	1,500: —		1,000: —	
2. Stadsplane-	3,000: —		1,000: —	
3. Ekonomiska och andra	3,000: —	7,500: —	3,000: —	5,000: —
x) Medicin och sjukvårdsutensilier		100: —		
y) Sjuk- och olycksfallsersättning		1,500: —		1,500: —
z) Representationskostnader		500: —		500: —
ä) Arbetares semester		3,100: —		2,500: —
ö) Övriga:				
1. Fraktkostnader, som ej kunna på annat littera fördelas	50: —		50: —	
2. Velocipedslitningsersättning	300: —		300: —	
3. Kassafackshyra	160: —		40: —	
6. Tidningar och tidskrifter:				
Svenska stadsförbundets tidskrift	675: —		450: —	
Övriga	200: —	1,385: —	150: —	990: —
	Kronor	89,502: 36		81,572: 36

103. Renhållning:

a) Allmänna renhållningen:

1. Bekvämlighetsinrättningar, slask och avskräde	5,700: —	6,340: —
2. Avstjälningsplatser	3,000: —	3,000: —
3. Sopning av gator och allmänna platser	15,000: —	10,000: —
4. Vattning av gator och allmänna platser	5,000: —	5,000: —
5. Snöplöjning	4,000: —	3,500: —

Litt.	Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
6. Is-, snö- och sandkörning	7,500: —		6,000: —	
7. Diken	700: —		600: —	
8. Gatubrunnar o. d.	2,500: —		2,500: —	
14. Renhållningsmateriel	250: —	43,650: —	260: —	37,200: —
b) Stadens fastighetdr:				
1. Gård och gata	1,000 —		1,000: —	
2. Gårdsbrunnar, kalkning o. d.	3,600: —	4,600: —	3,600: —	4,600: —
d) Städning och skurning:				
1. Materiel	150: —		150: —	
2. Arbetskostnad	1,500: —	1,650: —	1,200: —	1,350: —
e) Tvätt:				
1. Material	25: —		25: —	
2. Arbetskostnad	75: —	100: —	75: —	100: —
	Kronor	50,000: —		43,250: —
409. Allmänna lyshållningen:				
a) Gator och allmänna platser:				
1. Gas	40,000: —		40,000: —	
2. Elektricitet	18,165: —	58,165: —	16,525: —	56,525: —
	Kronor	58,165: —		56,525: —
410. Restitutioner:				
a) Kommunkatt		800: —		800: —
g) Grundavgifter		30: —		30: —
	Kronor	800: —		800: —
418. Avskrivningar:				
a) Euligt plan:				
Förslitningsmedel		25,000: —		25,450: —
	Kronor	25,000: —		25,450: —
420. Diverse utgifter:				
b) Lånepåkostnader		1,000: —		1,000: —
d) Revisionsanmärkningar		—		—
e) Fångars och luffares vård och underhåll		1,000: —		750: —
f) Tillfällig maskinskrivning, som ej kan på annat littera uppdelas		100: —		100: —
g) Hyresbidrag till rektor vid Karlstads h. allmänna läroverk		2,000: —		1,440: —
n) Markiser och innanfönster		50: —		50: —
ii) Ersättning för skötsel av:				
2. Gatubrunnar	500: —		500: —	
3. Vattenkastare	6,750: —		6,750: —	
5. Tyggårdspumpen	—	7,250: —	200: —	7,450: —
	Kronor	10,800: —		10,750: —

Litt.	Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
421. Skatteindrivningskostnader:				
a) Exekutionsvaktmästarnes provisioner	4,000: —		3,000: —	
	Kronor	4,000: —		3,000: —
423. Omkostnader för folkpensioneringen:				
a) Pensionsnämndsarvode	2,000: —		1,400: —	
b) Annonser och trycksaker	100: —		100: —	
e) Pensionstillägg	5,000: —		5,000: —	
f) Prenumerationskostnader	50: —		50: —	
	Kronor	7,150: —		6,550: —
424. Stadens planmätning:				
a) Löner	15,500: —		14,000: —	
b) Materiel	1,500: —		1,500: —	
g) Övriga	1,000: —		1,500: —	
	Kronor	18,000: —		17,000: —
425. Fastighetsförvaltningen:				
a) Fastighetsförvalterens lön	1,500: —		1,500: —	
b) Anslag för mindre reparationer	500: —		500: —	
f) Övriga utgifter	300: —		300: —	
	Kronor	2,300: —		2,300: —
427. Omkostnader för tobaksnederlag:				
a) Järnvägsfrakter	100: —		500: —	
b) Åkarepengar	100: —		300: —	
d) Arbetskostnader	100: —		100: —	
e) Hamnavgifter, tullbevakning m. m.	5,700: —		10,100: —	
	Kronor	6,000: —		11,000: —
429. Kostnader för registerkarta:				
a) Löner:				
1. Stadsingenjören	1,000: —		1,000: —	
2. Biträden	4,000: —	5,000: —	4,000: —	5,000: —
b) Papper, trycksaker o. d.		1,000: —		1,000: —
	Kronor	6,000: —		6,000: —
448. Sociala ändamål:				
a) Arbetsförmedlingen	3,000: —		3,000: —	
b) Arbetslöshets- och hjälpkommittén	2,000: —		2,000: —	
d) Arbetsstugor	1,500: —		1,500: —	
e) Barnhem	2,000: —		1,100: —	
f) Barnkrubbor	6,300: —		6,300: —	
i) Föreläsningsanstalten	1,800: —		1,800: —	
l) Intressekontoret	400: —		400: —	
n) Läsestugor och folkkök	—		1,550: —	
o) Nykterhetsnämnden	500: —		677: 50	

Litt.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
p) Nykterhetsföreningar	300: —	300: —
s) Stadsbiblioteket	11,000: —	11,000: —
t) Skollovskolonier	1,000: —	1,000: —
u) Sjukkasen	1,100: —	1,100: —
v) Vita bandet	300: —	300: —
	Kronor 31,200: —	32,027: 50
449. Kommittéer, tillfälliga styrelser och nämnder:		
a) Spårvägskommittén	124: 90	124: 90
b) Kommunikationskommittén	—	—
d) Pensioneringskommittén	900: —	900: —
e) Taxeringsnämnden	600: —	600: —
f) Egnahemskommittén	—	—
g) Lönenämnden	1,000: —	1,000: —
i) Stadsrevision:		
1. Lönerna	1,500: —	1,700: —
2. Papper och utskrift	600: —	100: —
j) Budgetföreningen	2,100: —	1,800: —
k) Hyresnämnden:	1,000: —	1,000: —
1. Arvode till ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren	3,900: —	3,600: —
2. Sammanträdesersättning	1,500: —	1,500: —
3. Hyresförmedling	500: —	800: —
4. Blanketter och papper	350: —	350: —
5. Annonskostnader	350: —	250: —
6. Porton o. d.	200: —	100: —
7. Oförutsedda utgifter	200: —	500: —
l) Livsmedelsnämnden:	7,000: —	7,100: —
1. Dyrtidslindring:		
a) Beklädnadsartiklar	—	16,300: —
b) Ved	—	10,000: —
d) Mjölk	—	10,000: —
2. Administrationskostnader:		36,300: —
a) Lönerna:		
Föreståndaren	—	1,500: —
Skrivbiträde	—	960: —
b) Lokalhyra	—	200: —
d) Värme	—	200: —
e) Kontorsutensilier o. d.	—	100: —
f) Trycksaker	—	500: —
g) Annonser	—	50: —
h) Telefon och telegram	—	100: —
ö) Diverse	—	90: —
	Kronor 12,724: 90	51,924: 90

	Inbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
Inbetalningar:				
Litt.				
101. Inkomsträntor:				
a) Utdelning av aktier:				
b) Utlånta medel:				
1. Hamnen	71,595: 66		74,458: 80	
Gasverket	17,000: —		15,000: —	
Elektricitetsverket	55,000: —		45,000: —	
Vattenverket	36,000: —		35,000: —	
Avloppsverket	17,000: —		16,000: —	
Centralförrådet	15,000: —	211,595: 66	15,000: —	200,458: 80
2. A.-B. Smålägenheter	6,210: 91		5,965: 87	
Diverse personer (subventionslån)	37,807: 48	44,018: 39	12,500: —	18,465: 87
d) Bankräntor		2,000: —		5,000: —
	Kronor	257,614: 05		223,924: 67
102. Kapitalinbetalningar:				
a) Hamnen		13,956: 01		13,913: 47
b) A.-B. Smålägenheter	1,129: 83		1,169: 31	
Diverse personer (subventionslån)	5,352: 95	6,482: 78	2,069: 54	3,238: 85
	Kronor	20,438: 79		16,552: 32
103. Arrenden:				
a) Markarrenden:				
1. Diverse jordar	17,000: —		16,000: —	
2. Potatis och grönsaksland	3,000: —	20,000: —	4,000: —	20,000: —
d) Fiskarrenden		750: —		750: —
e) Bergbrott		150: —		150: —
f) Gräs- och vasskörd samt beten		100: —		100: —
	Kronor	21,000: —		21,000: —
104. Hushyror:				
a) Stadens delegationer:				
Gasverket	1,055: —		1,055: —	
Elektricitetsverket	1,725: —		1,725: —	
Vattenverket	650: —		650: —	
Fattigvårdsstyrelsen	—		21,900: —	
Hälsövärdsnämnden	9,000: —		9,000: —	
Folkskolestyrelsen	36,400: —		36,400: —	
Elementarläroverket för flickor	20,000: —		20,000: —	
Karlstads yrkes- och lärlingsskolor	1,500: —		1,500: —	
Brandväsendet	10,500: —		10,500: —	
Polisväsendet	2,400: —		2,400: —	
Centralförrådet	2,000: —		2,000: —	
Badbusstyrelsen	3,000: —		3,000: —	
Saluhallsstyrelsen	9,000: —		9,000: —	
Styrelsen för Mariebergsskogen	360: —		360: —	
Livsmedelsnämnden	—		400: —	

Litt.	Inbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
Hamnstyrelsen	1,375: —	1,375: —
Trädgårdsförvaltningen	2,400: —	2,400: —
Stadsbiblioteket	600: —	600: —
Barnhemmet	600: —	600: —
b) Andra byggnader:		
Diverse utbyrda lägenheter	52,000: —	50,000: —
	Kronof 176,465: —	174,865: —
107 a) Statsanslag:		
1. För dyrtidslindring	—	20,000: —
2. För vägunderhåll	60: —	60: —
	Kronor 60: —	20,060: —
108. Gåvomedel:		
Under år 1918 skänkta medel som beräknas komma till användning först år 1920		20,000: —
		Kronor 20,000: —
120. Diverse inkomster:		
d) Bekvämlighetsinrättningar	1,400: —	1,400: —
e) Stadskassans andel i hamnens platshyror	340: —	340: —
f) Tullfrihetsersättning	132: 66	132: 66
g) Annonskioskerna	300: —	200: —
h) Kartor och böcker	10: —	10: —
ä) Ersättning för:		
7. Polisbevakning vid hamnen	720: —	720: —
	Kronor 2,902: 66	2,802: 66
137. Nöjesskatt:		
a) Biografer	40,000: —	40,000: —
b) Teatrar, konsert o. d.	5,000: —	5,000: —
d) Cirkus, kabaret, bal o. d.	5,000: —	4,000: —
e) Tillställning vartill biljetter icke säljas	—	1,000: —
	Kronor 50,000: —	50,000: —
139. Förslitningsmedel:		
Drätselkammaren	25,000: —	25,450: —
Gasverket	16,000: —	17,000: —
Elektricitetsverket	60,000: —	45,000: —
Vattenverket	23,000: —	22,000: —
Avloppsverket	11,500: —	10,500: —
	Kronor 135,500: —	119,950: —

Utdrag ur protokoll hållet hos Belysningsstyrelsen i Karlstad den 27 oktober 1920.

§ 2.

Gas- och Elektricitetsverkens statavräkningsförslag för år 1920 samt förslag till nya stater för 1921 med tillhörande verifikationer, vilka handlingar för genomseende varit utlämnade till styrelsens medlemmar, blevo nu efter ytterligare granskning justerade och skulle till Magistraten överlämnas.

Denna § justerades genast.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

Karlstads Gasverk. Statförslag för år 1921.

Ordinarie stat.

Litt.	Utbetalningar:	
401.	Skuldräntor	17,000: —
403.	Personalkostnader	11,933: —
404.	Underhåll	24,200: —
405.	Driftmateriel och förbrukningsartiklar	404,700: —
406.	Drift- och tillverkningskostnader	46,200: —
407.	Allmänna utgifter	19,955: —
408.	Renhållning	1,250: —
409.	Allmänna lyshållningen	10,000: —
410.	Restitutioner	50: —
412.	Distributionskostnader	5,300: —
417.	Dyrtidstillägg (förslagsvis)	12,000: —
418.	Avskrivningar enl. plan	16,000: —
419.	Arbeten mot ersättning	5,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	1,000: —
		Kronor 574,588: —
	Inbetalningar:	
104.	Hushyror	2,000: —
171.	Gasförbrukningen	284,888: —
172.	Biprodukter	282,200: —
419.	Arbete mot ersättning	5,500: —
		Kronor 574,588: —

Extra stat.

Litt.	Utbetalningar:	
E.	Anläggningar.	
	5 b) Servisledningar	3,000: —
G.	Driftapparater:	
	Gasmätare	2,000: —
I.	Inventarier ..	600: —
		Kronor .. 5,600: —
	Inbetalningar:	
	Erforderligt anslag	5,600: —
		Kronor 5,600: —

Karlstad den 31 oktober 1920.

ALB. ZACHRISSON.

ERIK BJÖRKMAN.

THURE BYTTNER.

Karlstads Gasverk.**Specifikationer av utbetalningar å ordinarie stat.**

Litt.			
403.	<i>Personalkostnader:</i>		
a)	Löner:		
	Andel i sekreterarens lön	200: —	
	» i kamrerarens lön	1,333: —	
	» i 1:ste bokhållarens lön	900: —	
	» i 2:dre »	1,600: —	
	» i skrivbiträdens lön	525: —	
	Gasverksföreståndarens lön...	3,000: —	
	Gasmästarens lön	2,000: —	9,558: —
b)	Tantiem:		
	Gasmästarens tantiem	600: —	
e)	Pensioner:		
	f. retorteldaren C. A. Nyqvist	500: —	
l)	Hyresersättning:		
	Gasmästarens	600: —	
ä)	Skrivbiträden och kontorsvakt	675: —	11,933: —
404.	<i>Underhåll:</i>		
a)	Fastigheter	1,500: —	
d)	Driftapparater:		
	46. Gasmätare ..	2,000: —	
	57. Retortugnar	15,000: —	
	Övriga ..	1,000: —	18,000: —

e) Inventarier	900: —		
f) Anläggningar:			
5 a) Huvudledningar	2,500: —		
5 b) Servisledningar	300: —		
27. Gatulyktor ..	1,000: —	3,800: —	24,200: —

405. *Driftmaterial och förbrukn.-art:*

b) 1. Maskinförnödenheter	1,000: —		
d) Gaskol	400,000: —		
f) Sprit	300: —		
g) Myrmalm	1,200: —		
i) Elektrisk kraft:			
för exhaustern	500: —		
för pumpmotorn	400: —		
för värmeledningsfläkt	100: —	1,000: —	
j) Vatten	500: —		
r) Renhållningsutensilier	400: —		
ö) Övriga	300: —	404,700: —	

406. *Drift- och tillverkningskostnader:*

a) Gasberedningen:			
1. Retorteldare	26,000: —		
2. Extra eldning	100: —		
3. Maskinskötsel	3,600: —		
4. Reningskistornas skötsel	3,000: —	32,700: —	
b) Biprodukter:			
1. Koks	10,000: —		
2. Tjära och fat därtill	3,500: —	13,500: —	46,200: —

407. *Allmänna utgifter:*

a) Utskylder:			
1. Krono	230: —		
2. Kyrko	10: —		
3. Kommunal- ..	1,460: —	1,700: —	
b) Försäkringsavgifter:			
1. Brand-	2,250: —		
2. Olycksfalls-	500: —		
3. Ansvars-	150: —	2,900: —	
e) Hus och lokalhyror:			
Andel i kontorshyra	1,025: —		
Hyra för förrådslokal	200: —	1,225: —	

g) Uppvärmning:			
6. Gas	500: —		
8. Elektricitet	600: —		
10. Arbetskostnader	400: —	1,500: —	
h) Lyse och materiel därtill:			
2. Elektricitet	1,000: —		
9. Elektriska lampor	100: —		
10. Brännare, glas och glödnät	100: —		
11. Diverse utensilier	40: —	1,240: —	
j) Kontorsutensilier, skriv- och ritmateriel		800: —	
k) Trycksaker		1,500: —	
l) Annonser		500: —	
m) Telefonavgifter och telegram		900: —	
n) Postavgifter		300: —	
o) Indrivningskostnader		50: —	
p) Resekostnader		400: —	
q) Föreningsavgifter		250: —	
r) Utredningskostnader		1,000: —	
z) Medicin och sjukvårdsartiklar		50: —	
y) Sjuk- och olycksfallsersättning		500: —	
å) Förråds-kostnader		2,500: —	
ä) Arbetarsemester		2,600: —	
ö) Tidningar och tidskrifter		40: —	19,955: —
408. Renhållning:			
b) 1. Gård, gata och arbetslokaler	1,200: —		
d) Städning och skurning	50: —	1,250: —	
409. Allmänna lyshållningen:			
a) 4. Brännare, glas och glödnät	2,000: —		
6. Fjärrtändares skötsel	1,000: —		
7. Lyktskötares löner	7,000: —	10,000: —	
412. Distributionskostnader:			
a) Mätaruppsättning	1,500: —		
b) Mätaravläsning	1,300: —		
d) Tillsyn av inomhusanläggningar	2,000: —		
Inkassering och utbärn. av räkningar	500: —	5,300: —	

Specifikation av inbetalningar å ordinarie stat.

Litt.

171. Gasförbrukningen:

a) Allmänna lyshållningen:

1. Gatubelysningen	40,000: —	
2. Hamnbelysningen	1,250: —	41,250: —

b) Enskilda förbrukningen	243,638: —	284,888: —
---------------------------------	------------	------------

172. Biprodukter:

Koks	270,000: —	
Tjära	12,000: —	
Grafit	200: —	282,200: —

Karlstads Elektricitetsverk. Stafförslag för år 1921.

Ordinarie stat.

Litt.

Utbetalningar:

401. Skuldräntor	55,000: —
403. Personalkostnader	23,542: —
404. Underhåll	28,450: —
405. Driftmateriel och förbrukningsartiklar	202,850: —
406. Drifts- och tillverkningskostnader	20,300: —
407. Allmänna utgifter	43,725: —
408. Renhållning	1,550: —
409. Allmänna lyshållningen	6,000: —
410. Restitutioner	2,000: —
412. Distributionskostnader	7,300: —
417. Dyrtdstillägg	45,000: —
418. Avskrivningar	60,000: —
420. Diverse utgifter	125: —
700. Oförutsedda utgifter	500: —
Överskott	153,658: —

Kronor 650,000: —

Inbetalningar:

106. Mätarehyror	18,000: —
191. Strömförbrukningen	614,000: —
192. Ledningsamortering	3,000: —
419. Arbeten mot ersättning	15,000: —

Kronor 650,000: —

Extra stat.**Litt. Utbetalningar:**

E.	Anläggningar	25,000: —
F.	Fastigheter	700: —
G.	Driftapparater	14,000: —
I.	Inventarier	5,000: —
		Kronor 44,700; —

Inbetalningar:

Erforderliga anslag	Kronor 44,700: —
---------------------------	------------------

Karlstad den 31 oktober 1920.

ALBIN ZACHRISSON.

FRIK BJÖRKMAN,

THURE BYTTNER.

Karlstads Elektricitetsverk.**Specifikation av utbetalningar å ordinarie stat 1921.**

401. <i>Skuldräntor</i>	55,000: —
-------------------------------	-----------

403. *Personalkostnader:***a) Löner:**

Andel i sekreterarens lön	400: —	
» i kamrerarens lön	2,667: —	
» i 1:ste bokhållarens och registratorns lön ..	2,100: —	
» i 2:dre bokhållarens lön	800: —	
Föreståndarens lön	8,000: —	
Distributionsingenjörens lön	3,600: —	
Övermontörens lön	2,400: —	
Skrivbiträdens lön	1,575: —	
Kontorsvakt och tillfällig personal	2,000: —	23,542: —

404. *Underhåll:***a) Fastigheter:**

1. Ångcentralen	1,000: —	
2. Omformarestationen	1,000: —	
3. Primärstationen	500: —	
4. Sek. transformatorstationen	200: —	2,700: —

d) Driftapparater:

1. Aackumulatorbatteri	7,000: —
20. Instrumenter och förbindelseledningar	1,300: —

46. Mätare	7,500: —		
57. Omformare	500: —		
64. Eldningsapparater	500: —		
65. Bränsletransportörer	500: —		
71. Transformatörer	200: —		
73. Torbogenerator	300: —		
76. Utjämningsaggregat	50: —		
85. Ångpannor och rörledningar	1.000: —		
87. Ångturbiner	100: —		
43. Dieselmotor	500: —	19,450: —	
e) Inventarier		600: —	
f) Anläggningar:			
5. Ledningar	5,000: —		
27. Stolpar och lyktor ..	700: —	5,700: —	28,450: —
405. Driftmateriel och förbrukningsartiklar:			
b) Maskinförnödenheter	750: —		
i) Elektrisk kraft	200,000: —		
j) Vatten	1,000: —		
l) Bensin och sprit	200: —		
r) Renhållningsutensilier	200: —		
s) Ackumulatorsyra	500: —		
ö) Övriga	200: —	202,850: —	
406. Drift- och tillverkningskostnader:			
e) Elektriska strömberedningen:			
1. Primärstationen	600: —		
2. Omformarestationen	8,700: —		
3. Ångcentralen	10,000: —		
4. Sekundära transformatorstationer	1,000: —	20,300: —	
407. Allmänna utgifter:			
a) Utskylder:			
1. Krono-	200: —		
2. Kyrko-	10: —		
3. Kommunal-	1,200: —	1,410: —	
b) Försäkringspremier:			
1. Brand-	2,000: —		
2. Olycksfalls-	500: —		
3. Ansvars-	250: —		
4. Maskin-	6,500: —	9,250: —	

e) Hus- och lokalhyror:		
Andel i kontorshyra m. m.....	1,800: —	
f) Platshyra	2,700: —	
g) Uppvärmning material därtill.....	1,400: —	
h) Lyse och material därtill	500: —	
i) Vatteuavgifter	15: —	
j) Kontorsutensilier	2,000: —	
k) Trycksaker	2,700: —	
l) Annonser.	1,300: —	
m) Telefonavgifter och telegram.....	3,500: —	
n) Postavgifter	600: —	
o) Lagsökningar och indrivningar	100: —	
p) Resekostnader	1,500: —	
q) Föreningsavgifter	600: —	
r) Utredningskostnader	5,500: —	
s) Beklädnadspersedlar	100: —	
x) Medicin och sjukvård.....	50: —	
y) Sjuk- olycksfallsersättning ..	500: —	
z) Representationskostnader	600: —	
å) Förrådeskostnader.....	5,000: —	
ä) Arbetaresemester	2,000: —	
ö) Övriga	600: —	43.725: —

408. *Renhållning:*

b) Gård och gata	1,000: —	
d) Städning och skurning	500: —	
e) Tvätt.....	50: —	1,550: —

409. *Allmänna lyshållningen:*

a) Gator och allmänna platser:		
5. Elektriska lampor.....	3,000: —	
7. Lyktskötares avlöning	3,000: —	6,000: —

412. *Distributionskostnader:*

a) Mätareuppsättning	4,900: —	
b) Mätareavläsning	1,700: —	
c) Inkassering och utbärning av räkningar.....	700: —	7,300: —

Specifikation av utgifterna å extra stat för år 1921.

Litt.

E. *Anläggningar:*

5 a) Huvudledning:

Diverse erforderliga arbeten å kabelnät och luft-
ledningsnät.....

20,000: —

5 b) Servisledningar.....

5,000: —

25,000: —

F. *Fastigheter:*

Transformatorskjul vid Fredricelund.....

700: —

G. *Driftapparater:*

46 b) Mätare.....

2,000: —

24 b) Strömställare och instrumentering å högspän-
ningsnätet.....

7,000: —

71 Transformatorer för diverse ändamål

5,000: —

14,000: —

I. *Inventarier:*

Diverse inventarier

5,000: —

Specifikation av inkomster enl. staten för år 1921.

Ordinarie staten.

191. *Strömförbrukningen:*

a) Allmänna förbrukningen:

1. Gatubelysningen.....

18,165: —

3. Annan allmän belysning.....

1,215: —

b) Enskild förbrukning.....

594,620: —

614,000: —

P. M.

till Karlstads Elektricitetsverks statavräkning för år 1920.

Ordinarie staten.

Utgifter:

Totala utgiftssumman för året beräknas bliva 606,137: 02 kr. mot beräknade 470,402: — kr.; således en merutgift av 135,735: 02 kr. Merutgiften beror huvudsakligen på den genom vattenbristen ökade driften av ångcentralen. Det är emellertid att märka, att å bränslekontot är upptaget utgift för en avsevärd bränslekvantitet, som kommer till användning först nästa år.

Vidare har förhöjningen i arbetslönerna ävensom den förkortade arbetstiden bidragit till att öka driftskostnaderna. Anmärkningsvärt är även det ökade underhållskontot vilket huvudsakligen beror på under året verkställt utbyte mot kristidsmaterial utförda anläggningar.

Inkomster:

Totala inkomstsiffran beräknas bliva 729,844: 50 kr. mot i staten beräknade 591,245: — kr.; alltså en merinkomst på 138,599: 50 kr.

Som merinkomsten täcker merutgifterna kommer årets vinstresultat att motsvara vinstkalkylen vid statens uppgörande.

Extra staten.

Å extra stat behövliga medel beräknat till 525,737: 57 kr., därav stadsfullmäktige anvisat dels i staten 109,000: — och dels under året 191,475: — eller tillsammans 300,475: — vadan återstår att täckas 225,262: 57 kr.

I denna summa å 225,262: 57 kr. ingår en utgift på 35,959: 63 kr. som är ett från år 1919 balanserat anslag till en ny motorgenerator. Då medel till denua motorgenerator beviljades, beräknades att genom försäljning av befintliga ej nödvändiga mindre motorgeneratorer skulle erhållas en summa av 30,000: — kr. Denna försäljning kom ej till stånd år 1919, enär den nya motorgeneratoren först i år blev färdig och det torde även vara olämpligt att under nuvarande lågkonjunktur utbjuda maskinerna till salu. Den angivna summan av 30,000: — kronor, torde därför ej vara att påräkna förr än mot slutet av nästa år. Samma förhållande som ovan, gäller även beträffande en till dieselmotorn hörande trefasgenerator, som utbytts mot en likströmsgenerator till ett pris av 17,890: — kr. Det beräknas dock, att trefasgeneratoren skall kunna avyttras för en summa av 20,000: — kr.

Genom försäljning av en eldningsapparat nu i dagarna, d. v. s. efter 1 okt. då statavräkningen uppgjordes, inflyter å inkomstsidan 16,000: — kr., varmed utgifterna kunna reduceras. Vidare beräknas detta år eller nästa inflyta en summa av 5,000 kr. genom försäljning av några mindre obehövliga transformatorer.

Till sist må framhållas, att det å materialkontot överskridna anslaget Kronor 56,406: 98 genom försäljning av material för enskilda arbeten samt genom överföring till verkets egna anläggningar under 4:de kvartalet kommer till användning, så att denna merutgift på så sätt kommer att försvinna.

Med hänsyn till ovan nämnda försäljningar och överföring av material till övriga arbeten kommer den ovan beräknade merutgiften å 225,262: 57 kr. alltså att reduceras med följande summor:

genom försäljning av motorgenerator	30,000: — kr.
» » » trefasgenerator	20,000: — »
» efter statens uppgörande gjord försäljning av eldnings- apparat	16,000: — »
» försäljning av transformatorer	5,000: — »
» » » material och överföring av materiel å egna arbeten	50,000: — »

Summa Kronor 121,000: — kr.

eller till 104,262: 57 kronor.

Staten för år 1921.

Ordinarie staten.

Utgifterna:

Med ledning av detta årsresultat har utgiftsumman för nästa år beräknats till 496,342: — kronor.

Å bränslekontot har icke upptagits någon utgift, enär befintligt bränsleförråd beräknas förslå även för nästa saison. I stället har utgiftssumman för elektrisk energi ökat något genom inköp av kraft från Kohlsäters Kraft Aktiebolag.

Inkomsterna:

Inkomsterna beräknas komma att uppgå till 650,000: — kr. vilken beräkning likaledes grundar sig på innevarande års driftsresultat.

Överskottet

beräknas till 153,658: — kr.

Extra staten:

Å extra stat upptagna utgifter hava reducerats till det minsta möjliga och omfatta endast nödvändiga arbeten för tillgodoseende av utvecklingens krav.

Totala summan utgör Kronor 44,700: —.

Karlstad den 29 Oktober 1920.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 november 1920.

§ 662.

Genomgicks och grauskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för år 1921 för stadens vattenverk.

I den extra staten funnos upptagna följande utgiftsposter vartill medel ej ännu vore anslagna nämligen:

till servisledningar.....	Kr. 4,000: —
» vattenmätare.....	» 2,000: —
» inventarier	» 500: —

Drätselkammaren beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till nyssnämnda utgifter anslå ett belopp av 6,500: — kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda belopp 4,000: — kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betainingsid och 2,500 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

Med godkännande av statförslaget beslöt drätselkammaren överlämna detsamma tillika med därvid fogat statavräkningsförslag för år 1920 till magistraton.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Vattenverkets statförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litf.	Utbetalningar.	1920	Motsvarande belopp	
			I 1920 års stat	Beräknade 1920
401	Skuldräntor	36,000 =	35,000 —	36,000 —
402	Kapitalavbetalningar	23,000 —	22,000 —	21,965 68
403	Personalkostnader	5,200 —	6,520 —	5,620 —
404	Underhåll	12,000 —	12,400 —	11,100 —
405	Driftmateriel	19,475 —	14,275 —	19,975 —
406	Drifts- och tillverkningskostnader	24,800 —	20,800 —	23,200 —
407	Allmänna utgifter	11,655 —	10,595 —	10,768 40
408	Renhållning	2,200 —	2,100 —	2,400 —
410	Restitutioner	100 —	100 —	—
412	Distributionskostnader	450 —	450 —	275 —
417	Dyrtidstillägg	—	—	12,666 65
419	Arbete mot ersättning	800 —	800 —	3,600 —
700	Oförutsedda utgifter	2,000 —	2,000 —	1,000 —
	Överskott	33,000 —	26,900 —	23,789 29
	Kronor	170,680 —	153,940 —	172,360 02
	Inbetalningar.			
104	Hushyror	1,200 —	1,200 —	1,200 —
106	Mätarehyror	1,000 —	1,000 —	1,000 —
120	Diverse inkomster	1,760 —	1,760 —	1,760 —
201	Vattenförbrukningen	156,750 —	140 010 —	155,430 02
202	Avgift från Brandväsendet	8,970 —	8,970 —	8,970 —
419	Arbete mot ersättning	1,000 —	1,000 —	4,000 —
	Kronor	170,680 —	153,940 —	172,360 02

Extra stat år 1921.

Litt.	Utbetalningar:		
E.	<i>Anläggningar:</i>		
5	a) Huvudledningar:		
	1. Mariebergsområdet	10,000: —	
	2. Ulleberg	92,500: —	
	4. Kvarteret Lansen	4,700: —	
	7. Svinbäcksvägen	11,500: —	
	8. Muraregatan	9,525: —	128,225: —
5	b) Servisledningar	4,000: —	132,225: —
G.	<i>Driftapparater:</i>		
	Vattenmätare		2,000: —
I.	<i>Inventarier</i>		500: —
		Kronor	134,725: —

Inbetalningar:

Brist att täckas genom uttaxering ..	2,500: —
Redan upptagna lån	9,525: —
Ny upplåning	122,700: —
	Kronor 134,725: —

Karlstad den 16 november 1920.

Karlstads Drätselkammare:

J, NORÉUS.

H. Westlin.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar:	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	<i>Personalkostnader:</i>		
a)	Löner:		
	Andel i Rörnätsförmannens lön . . .	2,000: —	2,000: —
	Andel i Byggnadschefens lön . . .	1,800: —	1,800: —
d)	Semester och vikariatsarvoden . . .	200: —	200: —
e)	Pensioner . . .		1,620: —
a)	Tillfälliga skrivbiträden . . .	1,200: —	900: —
	Kronor	5,200: —	6,520: —
404.	<i>Underhåll:</i>		
a)	Fastigheter . . .	2,500: —	2,000: —
d)	Driftapparater . . .	2,500: —	2,500: —
e)	Inventariepersedlar . . .	600: —	500: —
f)	Anläggningar:		
	5. Ledningar och rörrät:		
a)	Huvudledningar . . .	3,000: —	4,000: —
b)	Servisledningar . . .	400: —	400: —
	28. Vattenkastare . . .	3,000: —	3,000: —
	Kronor	12,000: —	12,400: —

Litt.

405. Driftmaterial och förbrukningsartiklar:

	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
a) Bränsle:		
1. Ångkol	—	—
5. Ved	4,000: —	3,000: —
10. Diverse utensilier	—	—
b) Maskinförnödenheter:		
1. Smörjolja	150: —	150: —
5. Trassel och putsmedel	125: —	125: —
10. Diverse utensilier	200: —	200: —
	475: —	475: —
i) Elektrisk ström	15,000: —	10,800: —
	Kronor 19,475: —	14,275: —

406. Drifts- och tillverkningskostnader:

g) Vattenförbrukningen:		
1. Filtrering	14,000: —	13,000: —
2. Uppföring:		
Maskinmästaren	2,400: —	2,400: —
1:ste maskinist	2,100: —	2,100: —
2:dre maskinist	1,900: —	1,900: —
Extra maskinskötsel	2,400: —	400: —
	8,800: —	6,800: —
3. Vattenundersökning	2,000: —	1,000: —
	Kronor 24,800: —	20,800: —

407. Allmänna utgifter:

a) Utskylder:		
1. Krono-	190: —	190: —
2. Kyrko-	10: —	10: —
3. Kommunal-	1,600: —	1,600: —
	1,800: —	1,800: —
b) Försäkringsavgifter:		
1. Brand-	250: —	250: —
2. Olycksfalls-	200: —	200: —
3. Ansvars-	80: —	80: —
4. Maskin-	260: —	260: —
	790: —	790: —
e) Hushyror:		
Andel i kontorshyra, ljus och värme	650: —	650: —
g) Uppvärmning	5,600: —	3,500: —
h) Lyshållning	700: —	700: —
j) Kontorsutensilier	200: —	150: —
k) Trycksaker	300: —	200: —
l) Annonser	250: —	150: —
m) Telefon	500: —	400: —
n) Telegram och porto	35: —	25: —
p) Resekostnader	150: —	150: —
r) 1. Tekniska utredningskostnader	1,000: —	500: —
y) Sjuk- och olycksfallsersättning	500: —	300: —
z) Representationskostnader	50: —	50: —
ä) Arbetares semester	1,200: —	1,200: —
ö) 6. Tidningar och tidskrifter	30: —	30: —
	Kronor 11,655: —	10,595: —

Litt.		Utbetalningar 1921,	Motsvarande 1920.
408.	Renhållning:		
a)	Allmänna renhållningen:		
	9. Bassänger och reservoarer	900: —	900: —
b)	Fastigheter:		
	1. Gård och gata	1,200: —	1,000: —
d)	Städning och skurning:		
	1. Material	—	175: —
	2. Arbetskostnad	100: —	25: —
	Kronor	2,200: —	2,100: —
412.	Distributionskostnader:		
a)	Mätareuppsättning	200: —	200: —
b)	Mätareavläsning	50: —	50: —
d)	Tillsyn av privata ledningar och apparater . . .	100: —	100: —
e)	Inkasseringar och utbärningar av räkningar . . .	100: —	100: —
	Kronor	450: —	450: —
Litt.	Inbetalningar:		
120.	Diverse inkomster:	Inbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
ä)	1. Ersättning för skötsel av brandposter	1,000: —	1,000: —
	4. Ersättning för skötsel av klapphus	760: —	760: —
	Kronor	1,760: —	1,760: —
201.	Vattenförbrukningen:		
a)	Allmänna förbrukningen	6,750: —	6,750: —
b)	Enskilda förbrukningar:		
	1. Enligt rumsberäkningar eller ackord	150,000: —	133,260: —
	Kronor	156,750: —	140,010: —

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 664.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för år 1921 för stadens avloppsverk; och blev detsamma av drätselkammaren godkänt.

Förslaget tillika med därvid fogat statavräkningsförslag för år 1920 skulle till magistraten överlämnas.

Beträffande en i extra staten upptagen utgiftspost å 2,000 kronor till servisledningar, varför medel förut ej anslagits, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja det äskade anslaget 2,000 kronor att anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid; samt

att stadsfullmäktige måtte å detta beslut söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Avloppsverkets statförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	1921	Motsvarande belopp	
			i 1920 års stat	Beräknade 1920
401	Skuldräntor	17,000 —	16,000 —	16,500 —
402	Kapitalavbetalningar	11,500 —	10,500 —	11,053 13
403	Personalkostnader	1,500 —	1,500 —	1,500 —
404	Underhåll	2,350 —	1,750 —	1,550 —
405	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar...	6,075 —	4,575 —	6,375 —
406	Drifts- och tillverkningskostnader	7,400 —	6,200 —	5 800 —
407	Allmänna utgifter	2,350 —	2,360 —	2,265 —
408	Renhållning	100 —	100 —	100 —
417	Dyrtidetillägg	—	—	1,400 —
700	Oförutsedda	500 —	500 —	536 04
	Kronor	48,775 —	43,485 —	47,079 17
	Inbetalningar.			
120	<i>Diverse inkomster:</i>			
	ö 2 Ersättning för skötsel av gatubrunnar	500 —	500 —	570 —
	Ersättning för Tyggårdsdikets ränsning ..	200 —	—	—
	Brist att täckas genom uttaxering	48,075 —	42,985 —	46,509 17
	Kronor	48,775 —	43,485 —	47,079 17

Karlstad den 16 november 1920.

Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

J. Westlin.

Extra stat 1921.

Litt. Utbetalningar:

G. Driftapparater:

Övertagande av hamnens avloppspumpverk i Tyggårdsviken..... 3,300: —

E. Anläggningar:

5 a) Huvudledningar:

1. Mariebergssområdet	21,100: —	
2. Kvarteret »Alen»	1,000: —	
4. » » »Lansen»	3,100: —	
8. Muraregatan	5,975: —	31,175: —

5 b) Servisledningar 2,000: —

Kronor 36,475: —

Inbetalningar:

Brist att täckas genom uttaxering 3,300: —

Redan upptagna lån 5,975: —

Ny upplåning 27,200: —

Kronor 36,475: —

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner:		
	Andel i Byggnadschefens	700: —	700: —
	Andel i Rörnätstförmannens	700: —	700: —
		1,400: —	1,400: —
a)	Tillfälligt skrivbiträde	100: —	100: —
	Kronor	1,500: —	1,500: —
404.	Underhåll:		
a)	Fastigheter	500: —	200: —
d)	Driftapparater	800: —	500: —
e)	Inventarier	50: —	50: —
f)	Anläggningar:		
	5. Ledningar och rörnät:		
	Huvudledningar	800: —	800: —
	Servisledningar	200: —	200: —
		1,000: —	1,000: —
	Kronor	2,350: —	1,750: —
405.	Driftmaterial och förbrukningsartiklar:		
h)	Gas	1,500: —	1,500: —
i)	Elektrisk ström	4,500: —	3,000: —
b)	Maskinförnödenheter:		
	1. Smörjoljor	50: —	50: —
	5. Trassel och putsmedel	25: —	25: —
		75: —	75: —
	Kronor	6,075: —	4,575: —

	Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
406. Drift- och tillverkningskostnader:				
j) 1. Pumpverken	4,800: —		3,000: —	
2. Ledningar och brunnar	2,000: —	6,800: —	3,000: —	6,000: —
1) 5. Ränsningar av Tyggårdsdiket	600: —	600: —	200: —	200: —
	Kronor	7,400: —		6,200: —
407. Allmänna utgifter:				
a) Utskylder		100: —		100: —
b) Försäkringsavgifter:				
1. Brand-	50: —		50: —	
2. Olycksfalls-	20: —		20: —	
4. Maskin-	50: —	120: —	50: —	120: —
g) Uppvärmning		500: —		510: —
h) Belysning:				
1. Gas	—	—	—	—
2. Elektricitet	20: —		20: —	
9. Elektriska lampor	5: —		5: —	
11. Diverse utensiler	5: —	80: —	5: —	80: —
p) Utredningar		1,500: —		1,500: —
ä) Arbetaresemester		100: —		100: —
	Kronor	2,350: —		2,360: —
408. Renhållning:				
b) Gård och gata		100: —		100: —
	Kronor	100: —		100: —

*Utdrag ar protokoll, hållet vid sammanträde med
Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 2 november 1920.*

§ 113.

Föredrogs och godkändes upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för fattigvården för år 1921, utvisande en brist att genom anslag fyllas å 430,676 kronor.

Ifråga om utgifterna för löner åt sysslomannen, kassören och tillsyningsman Lindh ville styrelsen frambålla, att dessa uti 1920 års statförslag varit upptagna till de förhöjda belopp, varom styrelsen under år 1918 gjort särskild framställning hos stadsfullmäktige. Då emellertid denna framställning — ehuru nu mer än två år gammal — hittills icke blivit slutbehandlad ansåge styrelsen riktigast, att uti 1921 års statförslag nämnda löner icke upptogs till högre belopp än som enligt tidigare beslut finge för ändamålet disponeras. Styrelsen ville likväl ånyo framhålla nödvändigheten av att de begärda löneförhöjningarna bleve beviljade tjänstemännen ifråga snarast möjligt, att gälla retroaktivt från den tid varom i den tidigare avlåtna framställningen anhöllits.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
BIRGER GILLNER.

Fattigvårdsstyrelsens statförslag 1921.

Ordinarie stat för år 1921.

Litt.		Staten 1920		Staten 1921	
	Inkomster:				
101	Fondräntor	190	—	190	—
221	Ersättning för lämnad vård	6,000	—	10,000	—
419	Arbeten mot ersättning	7,000	—	9,000	—
225	Löseghendom som tillfallit kommunen	300	—	400	—
227	Pensionsavgifter från pensionsstyrelsen	1,000	—	1,000	—
205	Ersättning från landstinget	14,000	—	16,000	—
107	D:o från kungl. statsverket	4,000	—	4,000	—
403	Bostad, värme och lyse för personalen	5,000	—	8,020	—
	Kosthåll för personalen	17,520	—	20,440	—
		Kr. 55,010		69,050	
	Brist	404,470		430,676	
	Summa Kronor	459,480		499,726	
	Utgifter:	Staten 1920	Verkliga 1920	Staten 1921	
403	Personalkostnader	56,280	65,000	66,076	
404	Underhåll af byggnader och inventarier .	4,000	5,500	5,500	
405	Förbrukningsartiklar	8,000	9,000	8,000	
407	Allmänna utgifter	93,100	105,100	120,150	
502	Födoämnen ..	126,000	120,000	110,000	
503	Begravningskostnader	1,600	1,700	2,000	
504	Beklädnaden	16,000	14,000	14,000	
511	Understöd	70,000	67,000	70,000	
512	Utackorderade barn	30,500	27,000	29,000	
513	Ersättning för lämnad vård	32,000	35,000	35,000	
516	Bränsle för utdelning	22,000	30,000	40,000	
	Summa Kr.	459,480	479,300	499,726	

Specifikation.

Litt.		Staten 1920	Staten 1921
403	a) Personalkostnader:		
	Predikanten	500 —	500 —
	Sekreteraren	1,000 —	1,000 —
	Sysslomannen	4,000 —	3,250 —
	Kassören	2,200 —	1,800 —
	Tillsyningsman Lindh	2,600 —	2,250 —
	» Löf	2,000 —	2,000 —
	Vaktmästaren	1,620 —	1,620 —
	Rättaren	1,500 —	1,500 —
	Maskinisten	1,500 —	1,500 —
	Portvakten	1,500 —	1,500 —
	Förestånderskan	800 —	1,000 —
	3:ne Sjuksköterskor	1,850 —	2,600 —
	Barnavdelningsförestånderskan	600 —	800 —
	Kokerskan	800 —	800 —
	Tvättförestånderskan	480 —	600 —
	Sömmerskan	360 —	456 —
	8 Sjukhusbiträden	2,600 —	4,040 —
	4 köksbiträden	1,200 —	1,600 —
	4 Barnsköterskebiträden	1,200 —	1,600 —
	Extra köksbiträden	100 —	300 —
	b) Semester- och vikariatsarvoden	1,400 —	2,500 —
	d) Pensioner: Tillsyningsman Johnsons enka	—	550 —
	f. d. tillsyningsman Höglindh	400 —	400 —
	f. d. Sjuksköterskan Mellin	400 —	—
	» Larsson	300 —	300 —
	f. d. Förestånderskan Dyblén	750 —	750 —
	g) Kosthållning 1920 24 personer, 1921 28 personer	17,520 —	20,440 —
	o) Gratifikationer och julgåvor	900 —	1,200 —
	Bostad, värme och lyse	5,000 —	8,020 —
	Sjukvård	600 —	600 —
	Oförutsedda utgifter	600 —	600 —
	Kronor	56,280 —	66,076 —

Litt.		Staten 1920	Verkliga 1920	Staten 1921
404	Underhåll:			
	a) Fastigheten	3,000—	5,000—	5,000—
	Inventarier	1,000—	500—	500—
	Summa	4,000—	5,500—	5,500—
407	Allmänne utgifter:			
	a) Utskylder	900—	900—	900—
	b) Försäkringsavgifter	100—	300—	300—
	c) Hushyror	21,900—	21,900—	21,900—
	Kr.	22,000—	23,100—	23,100—
	Uppvärmning, kokning, tvätt och bak:			
	1. Ved	15,000—	15,000—	25,000—
	3. Koks 5,500 hl. à 9:50	33,000—	47,000—	52,250—
	6. Gas	2,000—	2,000—	2,000—
	11. Diverse utensilier	1,200—	1,000—	1,000—
	Kr.	51,200—	65,000—	80,250—
	h) Lyse	5,000—	4,000—	4,000—
	i) Vattenavgifter	1,000—	1,200—	1,200—
	j) Kontorsutensilier	800—	1,000—	1,000—
	k) Trycksaker	600—	600—	600—
	m) Telefonaavgifter och postporto	1,000—	1,600—	1,600—
	p) Resekostnader	200—	200—	200—
	u) Träull, krollspint och särgthalm	1,200—	600—	600—
	ö) Tobak och snus	800—	1,200—	1,200—
	Tillsyn af luffare	100—	100—	100—
	Oförutsedda utgifter	2,000—	2,000—	2,000—
	4. Is	300—	300—	300—
	Renhållning, städning, tvätt samt mate- rial härför	6,000—	4,000—	4,000—
	Kr.	19,000—	16,800—	16,800—
	Summa Kr.	93,100—	105,100—	120,150—
511	Understöd:			
	a) Kontanta	62,000—	62,000—	65,000—
	b) Naturapersedlar	8,000—	5,000—	5,000—
	Summa Kr.	70,000—	67,000—	70,000—

Litt.		Staten 1920	Verkliga 1920	Staten 1921
512	Utackorderingskostnader för barn:			
	genom Styrelsen	25,000	22,500	24,000
	, Barnavårdsnämnden	5,500	5,000	5,000
	Summa Kr.	30,000	27,500	29,000
513	Ersättning för lämnad vård:			
	Till andra kommuner	11,000	11,000	11,000
	Sjukvård.	6,000	8,000	8,000
	Sjukvårdsaustalter och lasaretsavgifter.	15,000	16,000	16,000
	Summa Kr.	32,000	35,000	35,000

Karlstad 2 November 1920.

För Karlstads Fattigvårdsstyrelse:

JOS. LÖFBERG.

Hälsovårdsnämndens statförlag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	Staten 1921			Motsvarande belopp	
					i 1920 års stat	beräknade 1920
	Allmänna hälsovården:					
403	Personalkostnader	25,575	—		21,495	24,298 74
407	Allmänna utgifter	5,176	60		2,705	3,541 75
408	Renbållning	11,600	—		11,600	11,600 —
417	Dyrtidstillägg	—			—	—
521	Bostadstillsyn	600	—		600	600 —
522	Yrkesinspektion	300	—		300	300 —
523	Desinfektion	4,000	—		1,200	2,500 —
524	Vaccination	—			—	8 —
525	Livsmedelsundersökning ..	500	—		500	500 —
526	Dispensärverksamheten	3,120	—		3,100	3,106 88
527	Bilambulans ..	2,000	—		—	—
700	Oförutsedda utgifter ..	500	—	53,371 60	400	600 —
	Epidemisjukhuset:					
403	Personalkostnader	18,415	—		15,975	18,548 —
404	Underhåll	12,900	—		9,990	11,590 —
407	Allmänna utgifter	62,432	—		50,565 60	52,760 03
408	Renhållning ..	1,700	—		2,450	1,800 —
417	Dyrtidstillägg ..	—			—	—
700	Oförutsedda utgifter ...	500	—	95,947 —	500	200 —
	Kronor			149,318 60	121,380 60	131,953 40
	Inbetalningar:					
241	Ersättning för lämnad sjukvård	20,700	—		15 500	20,700 —
	Bristatt täckas genom uttaxering	128,618	60		105,880 60	105,880 60
	Kronor	149,318	60		121,380 60	126,580 60

Karlstad den 30 oktober 1920.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar:	Utbetalningar 1921	Motsvarande 1920
Allmänna hälsovården.			
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner:		
	Sekreteraren ¹⁾	1,000: —	500: —
	1:ste Stadsläkaren	5,000: —	5,000: —
	2:dre Stadsläkaren	3,000: —	3,000: —
	Stadsveterinären ¹⁾ v	2,250: —	2,250: —
	4:ste Sundhetstillsyningsmannen .	2,550: —	2,250: —
	2:dre	2,250: —	2,250: —
	Stadsbarnmorska 1	950: —	950: —
	2	750: —	750: —
	Stadssjuksköterska 0 ¹⁾	1,800: —	1,200: —
	2 ¹⁾	1,800: —	1,200: —
		21,350: —	19,350: —
d)	Semester och vikariatsarvoden	1,000: —	120: —
e)	Pensionärer:		
	Emma Andersson	300: —	300: —
	W:a Adamsson	750: —	750: —
	Gerda Flack	500: —	500: —
		1,550: —	1,550: —
f)	Pensionsavgifter	75: —	75: —
i)	Beklädnadsersättning	400: —	400: —
l)	Hyresersättning åt stadssjuksköterskorna ¹⁾	1,200: —	—
	Kronor	25,575: —	21,495: —
407.	Allmänna utgifter:		
b)	1. Brandförsäkring av lab. invent.	1: 60	—
	2. Olycksfallsförsäkringspremier	125: —	125: —
e)	Expeditionslokaler	600: —	600: —
g)	Uppvärmning av laboratoriet	600: —	400: —
j)	Kontorsutensilier	600: —	300: —
k)	Trycksaker	1,000: —	300: —
l)	Annonser	700: —	400: —
m)	Telefon	800: —	505: —
n)	Telegram och porto	150: —	75: —
p)	Medicin och sjukvårdsutensilier	100: —	—
ö)	4. Resekostnader	500: —	—
	Kronor	5,176: 60	2,705: —
408.	Renhållning:		
a)	Ersättning till Renhållningsverket	11,600: —	11,600: —
	Kronor	11,600: —	11,600: —
523.	Desinfektion:		
a)	Smittrening	2,000: —	1,200: —
b)	Borttagande av ohyra	2,000: —	—
	Kronor	4,000: —	1,200: —

¹⁾ Beroende på särskild framställning.

Litt.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
525. Livsmedelsundersökning:		
a) Köttbesiktningsslokal	400: —	400: —
b) Mjölkprov m. m.	100: —	100: —
	Kronor 500: —	500: —
526. Dispensärverksamheten:		
a) Byrå	1,000: —	1,000: —
b) Avgifter till landstinget	770: —	750: —
c) Tillägg till läkarelön	600: —	600: —
d) Arvode till läkare vid tulerkulosavd. å Klaraborg	750: —	750: —
	Kronor 3,120: —	3,100: —

Epidemisjukhuset.

403. Personalkostnader:

a) Löner:			
Sköterskan ¹⁾	1,100: —	700: —	
Undersköterskan ¹⁾	800: —	500: —	
Sköterskebiträden 1 å 500, 4 å 400 ¹⁾	2,100: —	1,600: —	
Köksföreståndarinnan ¹⁾	900: —	600: —	
Kokerskan ¹⁾	480: —	360: —	
Köksbiträdet ¹⁾	340: —	240: —	
Tvätterskan ¹⁾	590: —	450: —	
Portvakten	1,300: —	1,300: —	5,750: —
d) Semester och vikariatsarvoden ²⁾	800: —	600: —	
h) Kosthåll	9,625: —	9,625: —	
ö) Ersättning för passande av port och telefon	400: —	—	
	Kronor 18,415: —	15,975: —	

404. Underhåll:

a) Byggnader:			
1. Att verkst. av stadsarkitekten	3,800: —	1,790: —	
2. " " av hälsovårdsnämnden	200: —	200: —	1,990: —
b) Grusning	100: —	750: —	
e) Inventarier	8,000: —	6,000: —	
f) Planteringar m. m.	800: —	1,250: —	
	Kronor 12,900: —	9,990: —	

407. Allmänna utgifter:

a) Utskylder	200: —	200: —	
b) Försäkringspremier:			
1. Brand-	32: —	25: 60	
2. Olycksfall-	50: —	50: —	75: 60
e) Hushyror	9,000: —	9,000: —	
g) Uppvärmning:			
1. a) Ved för kokning	2,000: —	1,000: —	
b) Ved för värme	—	—	

1) Beroende på särskild framställning.

2) För att icke behöva besvära Stadsfullmäktige vid alla tillfällen, då, på grund av ordinarie befattningshavares sjukdom eller av annan anledning vikarie måste anställas och ersättning till denne utgå, har Nämnden här upptagit runda belopp, som närmast hava karaktären av förslagsanslag.

Litt.	Utbetalningar 1921..		Motsvarande 1920.	
2. Ångkol	100: —		80: —	
3. Koks 1,600 hl. à 11: —	17,600: —		9,000: —	
6. Kokgas	1,800: —		1,000: —	
10. Arbetskostnader	100: —		100: —	
11. Diverse utensiler	100: —	21,700: —	200: —	11,380: —
h) Belysning:				
2. Elektricitet	2,000: —		2,000: —	
9. Elektriska lampor	200: —		200: —	
11. Diverse utensilier	300: —	2,500: —	300: —	2,500: —
i) Vattenavgifter		850: —		750: —
m) Telefon		1,000: —		610: —
n) Telegram och porto		100: —		50: —
t) Kosthåll		20,000: —		22,000: —
x) 1. Medicin och dylikt		5,500: —		4,000: —
2. Utensilier för laboratoriet		1,500: —		—
	Kronor	62,432: —		50,565: 60
408. Renhållning:				
b) Gård och gata		250: —		150: —
d) Städning och skurning:				
1. Material	400: —		500: —	
2. Arbetskostnad	200: —	600: —	500: —	1,000: —
e) Tvätt:				
1. Material	800: —		1,000: —	
2. Arbetskostnad	50: —	850: —	300: —	1,300: —
	Kronor	1,700: —		2,450: —

Litt. Inbetalningar:

241. Ersättning för lämnad sjukvård:	Inbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
a) Legosängsavgifter	20,000: —	15,000: —
d) Sjuksköterskeersättning	700: —	500: —
	Kronor	20,700: —
		15,500: —

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 26 oktober 1920.*

§ 136.

Folkskolestyrelsen beslöt antaga och för stadsfullmäktige framlägga följande av
Foskskoleinspektören ohh kassaförvaltaren uppgjort förslag till folkskoleväsendets ut-
gifts- och inkomststat för 1921.

Justerat:

AUG. BERGH.

ALB. OLSSON. ALB. SVENSSON.

In fidem:

AXEL RYDBORG.

Rätt utdraget bestyrkes:

AXEL RYDBORG.

Karlstads Folkskolestyrelses ordinarie stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	1921	Motsvarande belopp	
			1920 års stat	Beräknade för 1920
403	Personalkostnader	320,799 99	276,070 —	280,150 —
404	Underhåll	7,000 —	7,000 —	7,000 —
407	Allmänna utgifter	81,200 —	79,750 —	81,150 —
408	Renhållning	11,000 —	10,400 —	11,060 —
420	Diverse utgifter	250 —	250 —	250 —
541	Slöjdmateriell	7,550 —	7,550 —	7,550 —
542	Skolköksmateriell	6,800 —	7,300 —	6,800 —
543	Annan undervisningsmateriell	2,500 —	2,500 —	2,500 —
544	Skolbad	800 —	900 —	800 —
545	Skolresor	500 —	300 —	475 —
546	Skolträdgård	150 —	150 —	150 —
548	Skodon och skolagning	3,000 —	3,000 —	3,000 —
549	Fri undervisningsmateriell	3,000 —	3,000 —	3,000 —
553	Skolbiblioteket	1,000 —	1,000 —	1,000 —
554	Fortsättningsskoleunderstöd	1,000 —	—	—
700	Oförutsedda utgifter	2,000 —	2,000 —	1,000 —
	Kronor	448,549 99	401,170 —	405,885 —
	Inbetalningar.			
107	Statsanslag	137,221 90	138,009 50	138,009 50
119	Stadskassan	310,833 09	262,665 50	267,365 50
120	Diverse inkomster	495 —	495 —	510 —
	Kronor	448,549 99	401,170 —	405,885 —

Litt. **Utbetalningar:**

503. Personalkostnader:	Utbetalningar 1921.	Motsvaraode 1920.
a) Löner:		
Folkskoleinspektören	6,000: —	7,000: —
Översångsläraren	—	5,200: —
9 ord. lärare i 4:de lönegr. à 5,150	46,350: —	41,400: —
1 " " i 3:dje " à 4,750	4,750: —	8,400: —
3 " " i 2:dra " à 4,350	13,050: —	3,800: —
3 " " i 1:sta " à 3,950	11,850: —	17,000: —
2 vik. " à 3,550	7,100: —	3,000: —
8 ord. lärarinnor i 4:e lönegr. à 4,225	33,800: —	29,800: —
4 " " i 3:e " à 3,925	15,700: —	17,125: —
2 " " i 2:a " à 3,625	7,250: —	6,250: —
5 " " i 1:a " à 3,325	16,625: —	11,300: —
1 vik. " à 2,925	2,925: —	4,850: —
17 ord. småsk.-lär. i 4:e lönegr. à 2,755	46,835: —	31,850: —
3 " " i 3:e " à 2,555	7,665: —	13,500: —
3 " " i 2:a " à 2,355	7,065: —	6,150: —
1 " " i 1:a " à 2,155	2,155: —	3,700: —
Vikariatsarvoden	1,500: —	1,500: —
3 handarb.-lärarin. i 4:e lönegr. à 2,755	8,265: —	4,900: —
1 " " i 3:e "	—	2,250: —
2 " " i 1:a " à 2,155	4,310: —	3,700: —
Timarvoden	—	1,800: —
2 skolkökslärarinnor i 2:a lönegraden à 3,400	6,800: —	5,800: —
1 skolkökslärarinna i 1:a lönegraden à 3,100	3,100: —	2,600: —
1 vik. skolkökslärarinna à 2,700	2,700: —	—
2 gymnastiklärare à 1,200	2,400: —	2,400: —
1 slöjdlärare à 3,950	3,950: —	3,100: —
1 skolläkare à 1,000	1,000: —	1,000: —
Kassaförvaltaren	1,500: —	1,000: —
Skrivbiträde å expeditionen	1,000: —	600: —
Skolornas vaktmästare	4,500: —	4,500: —
b) Pensioner:		
Charlotta Hultman	300: —	300: —
Anna Lena Olsson	—	360: —
E. G. Ferm	250: —	250: —
Helena Hamnqvist	240: —	240: —
Augusta Lundgren	635: —	635: —
Matilda Olsson	710: —	710: —
E. W. Gelin	720: —	—
J. Carlstedt	720: —	—
K. J. Lindgren	720: —	—
N. Fr. Lindh	1,320: —	—
f) Pensionsavgifter:		
Avgifter för lärarekåren till statens anstalt för pensionering av folkskol-lärare m. fl.	4,589: 99	3,500: —
g) Diverse arvoden:		
För undervisning i fortsättningsskolan	30,000: —	15,000: —
" " i 20 slöjdgrupper à 300	6,000: —	5,400: —

För undervisn. i 8 slöjdgr. à 225	1,800: —		2,250: —	
För undervisning i trädgårdsskötsel	600: —		600: —	
För undervisning i särklass	250: —		250: —	
För undervisning i sång	600: —			
Tillsyningslärare vid Herrhagsskolan	300: —		300: —	
” vid Gamla skolan	150: —		150: —	
” vid Tjäderskolan	150: —		150: —	
” vid Norra skolan	50: —		50: —	
2 tillsyningsmän à 200: —	400: —		300: —	
2 slöjdföreståndare à 75: —	150: —	320,799: 99	150: —	276,070: —
401. Underhåll:				
a) Fastigheter	5,000: —		5,000: —	
e) Inventarier	2,000: —	7,000: —	2,000: —	7,000: —
407. Allmänna utgifter:				
a) Utskylder	1,200: —		1,200: —	
b) Försäkringsavgifter:				
Brandförsäkring	900: —		850: —	
Olycksfallsförsäkring	200: —		200: —	
e) Hyror:				
Folkskoleexpeditionen	750: —		500: —	
Norra skolan	1,500: —		1,500: —	
Herrhagsskolan	21,500: —		21,500: —	
Tjäderskolan	7,630: —		7,630: —	
Gamla skolan	5,270: —		5,270: —	
g) Uppvärmning och materiell härför	32,000: —		31,250: —	
h) Lyse och materiell härför	4,000: —		4,000: —	
i) Vattenavgifter	400: —		400: —	
j) Kontorsutensilier	300: —		300: —	
k) Trycksaker	1,500: —		1,500: —	
l) Annonser	750: —		750: —	
m) Telefonavgifter	800: —		600: —	
n) Porto och telegramavgifter	500: —		400: —	
p) Resekostnader	600: —		500: —	
r) Utredningskostnader	500: —		500: —	
x) Medicin och sjukvårdsutensilier	200: —		200: —	
ö) Övriga (frakter m. m.)	700: —	81,200: —	700: —	79,750: —
408. Renhållning:				
b) Stadens fastigheter	600: —		600: —	
d) Städning och skurning:				
Material	800: —		800: —	
Arbetskostnad	9,600: —	11,000: —	9,000: —	10,400: —
420. Diverse utgifter:				
f) Tillfällig maskinskrivning		250: —		250: —
541. Slöjdmateriell:				
Träslöjden	3,000: —		3,000: —	
Metallslöjden	800: —		800: —	
Pappslöjden	750: —		750: —	
Flickslöjden	3,000: —	7,550: —	3,000: —	7,550: —

Litt.		Utbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
542.	Skolköksmateriell:				
	Köksutensilier	800: —		800: —	
	Matvaror	6,000: —	6,800: —	6,500: —	7,300: —
543.	Annan undervisningsmateriell:				
	Böcker, kartor, planscher m. m.		2,500: —		2,500: —
544.	Skolbad:				
	Baderskans lön	600: —		600: —	
	Badutensilier	200: —	800: —	800: —	900: —
545.	Skolresor		500: —		300: —
546.	Skolträdgård		150: —		150: —
548.	Skodon och skollagning		3,000: —		3,000: —
549.	Fri undervisningsmateriell		3,000: —		3,000: —
553.	Skolbiblioteket		1,000: —		1,000: —
554.	Fortsättningsskoleunderstöd		1,000: —		—
700.	Oförutsedda utgifter		2,000: —		2,000: —
		Kronor 448,549: 99		401,170: —	

Inbetalningar:

		Inbetalningar 1921.		Motsvarande 1920.	
107.	Anslag (statsbidrag):				
	Folkskoleinspektören	1,910: —		1,910: —	
	9 ord. lärare à 2,810	25,290: —		28,100: —	
	1 " " à 2,510	2,510: —		5,020: —	
	3 " " à 2,210	6,630: —		2,210: —	
	3 " " à 1,910	5,730: —		9,550: —	
	2 vik. " à 1,550	3,100: —		1,550: —	
	8 ord. lärarinnor à 2,310	18,480: —		18,480: —	
	4 " " à 2,110	8,440: —		10,550: —	
	2 " " à 1,910	3,820: —		3,820: —	
	5 " " à 1,710	8,550: —		6,840: —	
	1 vik. lärarinna à 1,350	1,350: —		2,700: —	
	17 ord. småskollärarinnor à 1,530	26,010: —		19,890: —	
	3 " " à 1,380	4,140: —		8,280: —	
	3 " " à 1,230	3,690: —		3,690: —	
	1 " " à 1,080	1,080: —		2,160: —	
	28 goss-slöjdgrupper à 81: —	2,268: —		2,187: —	
	7 papp- " à 61: 20	428: 40		612: —	
	41 flick- " à 40: 50	1,660: 50		1,660: 50	
	15 skolköksgrupper à 100: —	1,500: —		1,800: —	
	Beräknat anslag till fortsättningsskolan	10,635: —	137,221: 99	7,000: —	138,009: 50
119.	Stadskassan:				
	Uttaxerade medel		310,833: 09		262,665: 50
120.	Diverse inkomster:				
	Hyra för gymnastiksalen	375: —		375: —	
	Telegrafverkets takhyra	120: —	495: —	120: —	495: —
		Kronor 448,549: 99		401,170: —	

Beträffande det uppgjorda statförslaget må särskilt påpekas:

att i detsamma lönerna upptagits med de belopp, som folkskolestyrelsen i särskild framställning till stadsfullmäktige kommer att föreslå;

att ökningen av »Allmänna utgifter» är betingad av ökade brandförsäkringsavgifter, hyror, bränsle-, telefon-, post- och telegramavgifter;

att den ökade utgiften för »Renhållning» är förorsakad av förhöjda löner åt vid folkskolan anställda städerskor;

att utgiften för »skolresor» ökats med hänsyn till stegrade biljettpriser;

att en särskild utgiftspost, benämnd »Fortsättningsskoleunderstöd», upptagits för att därigenom understödja sådana barn, som på grund av fattigdom äro förhindrade att besöka fortsättningsskolan;

att för undervisningen i fortsättningsskolorna upptagits ett högre belopp, dels beroende på att fortsättningsskolan numera är tvåårig, och dels beroende på att lönerna för lärarna inom fortsättningsskolan upptagits med de belopp, som folkskolestyrelsen i särskild framställning till stadsfullmäktige senare kommer att föreslå;

att statsbidraget för fortsättningsskolorna ej exakt kan bestämmas, enär det är omöjligt att på förhand avgöra huru många fortsättningsskoleavdelningar, som under nästa läsår kunna komma att bli erforderliga;

samt att statsanslagets minskning beror därpå, att flera lärare i högre lönegrad lämnat tjänsten och blivit ersatta med lärare, som befinna sig i lägre lönegrad, och för vilka erhålles ett mindre statsbidrag.

Karlstad i oktober 1920.

AUG. BERGH.

AXEL RYDBORG.

A. NORSELL.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 28 okt. 1920.

§ 5.

Granskades och godkändes följande av vederbörande uppgjorda förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1921. (Se medföljande handling).

Justeras:

MAURITZ TISELL.

In fidem:

NILS BURE.

Rätt utdraget, betygar:

NILS BURE.

Elementarläroverkets för flickor statförslag.

Ordinarie stat 1921.

Litt.		1921	Motsvarande belopp	
			i 1920 års stat	Beräknade 1920
	Utbetalningar:			
403	Personalkostnader.....	151,954 —	100,044 —	128,777 60
404	Underhåll	1,500 —	1,100 —	1,100 —
407	Allmänna utgifter	49,935 —	38,740 —	44,458 06
408	Renhållning	5,325 —	3,675 —	4,717 50
542	Skolköksmaterial	800 —	800 —	800 —
543	Annan undervisningsmaterial	1,000 —	1,000 —	1,000 —
546	Skolträdgården	100 —	100 —	100 —
700	Oförutsedda utgifter.....	500 —	500 —	300 —
	Summa	211,114 —	145,959 —	181,253 16
	Inbetalningar:			
107	Statsanslag	96,485 —	41,666 67	91,605 42
261	Skolavgifter	70,000 —	49,600 —	50,500 25
270	Övriga	1,700 —	1,675 —	2,289 19
	Brist att täckas genom uttaxering....	42,929 —	33,017 33	30,860 30
	Summa	211,114 —	145,959 —	181,253 16

Specifikation.

Lfft.	Utbetalningar.		
403.	Personalkostnader:	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
a)	Löner:		
	Föreståndarinnan	2,300: —	2,300: —
	16 ämneslärarinnor	27,400: —	27,400: —
	2 småskolelärarinnor	2,300: —	2,300: —
	5 övningslärarinnor	7,590: —	7,130: —
	Tillfälliga tjänster	5,000: —	4,300: —
	Studierektor	500: —	500: —
	Skolläkare	975: —	975: —
	Skrivbiträde	300: —	300: —
	Vaktmästare	1,500: —	1,500: —
		47,865: —	46,305: —
d)	Vikariatsarvoden:		
	Arvoden	215: —	100: —
	Avgift till vikariatkassan	785: —	500: —
		1,000: —	600: —
e)	Pensioner:		
	H. Renborg	541: —	541: —
	H. Tengberg	500: —	500: —
	M. Rosendahl	500: —	250: —
	E. von Wachenfeldt	500: —	250: —
		2,041: —	1,541: —
f)	Pensionsavgifter	3,300: —	3,100: —
l)	Hyresersättning för föreståndarinnan	1,448: —	1,142: —
m)	Värme till föreståndarinnan och vaktmästaren	850: —	700: —
n)	Lyse till	150: —	100: —
å)	Tillfällig löneförbättring av statsmedel	30,500: —	29,400: —
y)	” ” ” staden	12,000: —	17,156: —
z)	Statens dyrtidstillägg	52,800: —	—
		Kronor 151,954: —	100,044: —
404.	Underhåll:		
a)	Byggnader:		
	1. Enligt stadsbyggnästens förslag	1,000: —	600: —
	2. Enligt föreståndarinnans förslag	200: —	200: —
		1,200: —	800: —
e)	Inventarier	300: —	300: —
		Kronor 1,500: —	1,100: —
407.	Allmänna utgifter:		
a)	Utskylder	1,500: —	1,500: —
b)	Försäkringsavgifter:		
	1. Brand-	100: —	100: —
	2. Olycksfalls-	900: —	530: —
		1,000: —	630: —
d)	Arende	25: —	25: —
e)	Hushyra	20,000: —	20,000: —
g)	Uppvärmning:		
	1. Ved	1,000: —	1,000: —
	3. Koks	22,000: —	12,000: —
	6. Gas	420: —	350: —
	11. Diverse utensilier	50: —	50: —
		23,470: —	13,400: —

Litt.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
h) Belysning:		
2. Elektricitet	500: —	500: —
9. Elektriska lampor	100: —	100: —
41. Diverse utensilier	50: —	50: —
i) Vattenavgifter	750: —	450: —
j) Kontorsutensilier	500: —	400: —
k) Trycksaker	1,200: —	1,000: —
l) Annonser	200: —	160: —
m) Telefon	360: —	275: —
n) Porton	50: —	50: —
p) Resekostnader	150: —	150: —
ö) 6. Tidningar och tidskrifter	80: —	50: —
	Kronor 49,935: —	38,740: —

408. Renhållning:

b) 1. Bortkörning av slagg m. m.	150: —	75: —
d) Städning och skurning:		
1. Material	1,000: —	850: —
2. Arbetskostnad	4,000: —	2,600: —
	5,000: —	3,450: —
e) Tvätt:		
1. Material	50: —	50: —
2. Arbetskostnad	125: —	100: —
	175: —	150: —
	Kronor 5,325: —	3,675: —

Inbetalningar:

107. Anslag:	Inbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
a) Statsanslag:		
Allmänna anslaget	5,200: —	5,200: —
Till undervisning i huslig ekonomi	1,000: —	1,000: —
Lönebidrag	2,600: —	2,400: —
Ålderstillägg	4,385: —	3,666: 67
Tillfällig löneförbättring	30,500: —	29,400: —
Dyrtdstillägg	52,800: —	—
	96,485: —	41,666: 67
	Kronor 96,485: —	41,666: 67

270. Övriga:

Pensionsavgifter	1,600: —	1,175: —
Diverse	100: —	500: —
	1,700: —	1,675: —
	Kronor 1,700: —	1,675: —
Brist att täckas genom uttaxering:		
Stadens anslag:		
Allmänna anslaget	20,000: —	20,000: —
Till undervisning i huslig ekonomi	1,000: —	1,000: —
Ålderstillägg	2,195: —	1,833: 33
Pensionsavgifter	1,700: —	1,925: —
	24,895: —	24,758: 33
Därutöver	18,034: —	28,259: —
	Kronor 42,929: —	53,017: 33

Karlstad den 28 oktober 1920.

Å styrelsens vägnar:
MAURITZ TISELL
Ordförande.

Utdrag av protokoll vid sammanträde med styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor den 15 september 1920.

Styrelsen beslöt antaga och för stadsfullmäktige framlägga följande

Förslag till ordinarie stat för Karlstads lärlings- och yrkesskolor för år 1921.

Utbetalningar:

Litt. 503.	Personalkostnader.....	10,500: —
404.	Underhåll	100: —
405.	Förbrukningsartiklar	500: —
407.	Allmänna utgifter	3,935: —
408.	Renhållning	435: —
543.	Annan undervisningsmateriel	1,000: —
547.	Premier och stipendier	380: —
700.	Oförutssdda utgifter.....	50: —
Summa utbetalningar Kronor		16,900: —

Inbetalningar:

Litt. 101.	Räntemedel.....	300: —
107.	Statsanslag	4,238: —
108.	Gåvor	80: —
270.	Avgifter för skriv- och ritmaterialier.....	500: —
119.	Stadskassan	11,782: —
Summa inbetalningar Kronor		16,900: —

Specifikationer.

Utbetalningar:

Litt. 403.	Arvoden:	
	För undervisning i handelsavdelningen.....	2,000: —
	» » i ritareavdelning ..	2,000: —
	» » i metallarbetareavdelning	1,500: —
	» » i avdelning för husligt arbete	1,500: —
	» » event. tillkommande avdelningar.....	1,000: —
	» » fristående kurser för äldre arbetare.....	1,000: —
	För fristående föredrag.....	500: —
	» föreståndareskap	1,000: —
Kronor		10,500: —

Pensioner: N. Cæsar	1,500: —
Litt. 404 c. Inventariers underhåll	100: —
Litt. 405. e) Hyra för skollokalen	1,500: —
g) Ved och kol	1,500: —
b) Gas och elektricitet	400: —
j) Kontorsutensilier	25: —
k) Trycksaker	250: —
l) Annonser	200: —
n) Porto	10: —
Tidskrifter	50: —
Kronor	3,935: —
Litt. 408. d) Städning och skurning	435: —
Inbetalningar:	
Litt. 107. Beräknat statsbidrag för undervisningen	3,738: —
' ' ' undervisningsmateriel	500: —
Kronor	4,238: —
Litt. 270. Elevernas avgifter för rit- och skrivmaterialier	500: —

Beträffande det sålunda uppgjorda statförslaget ansåg sig styrelsen böra påpeka:
att beträffande utbetalningarna under litt. 403 desamma äro beräknade för mindre timantal än under föregående år, enär på grund av minskat elevantal en del undervisning måst indragas, men däremot med högre timarvode, enär det ej lyckats styrelsen att erhålla lärarekrafter mot samma arvode som under föregående år; och
att på grund av inskränkningen i undervisningen det beräknade statsbidraget minskats.

In fidem:
KARL AD. FALK.

*Utdrag ur protokollet fört vid brandstyrelsens
sammanträde den 1 november 1920.*

Närvarande: herrar ordföranden, vice ordföranden Ternqvist, V. Andersson, Wiktorin och J. A. Andersson.

§ 43.

Brandchefen hade uppgjort ett förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år. Detta förslag hade före sammanträdet varit utlämnat till styrelsens ledamöter; och blev nu detsamma upptaget till prövning (Bil. § 43).

I det av brandchefen uppgjorda förslaget gjorde styrelsen efter överläggning följande ändringar:

Extra stat 1921.

Utbetalningar å litt. 403 å löner skulle upptagas de å sammanträde den 7 sistlidne oktober (§ 37) föreslagna löneförbättringarna åt brandchefen med 1,500 kronor och åt brandmästaren med 1,200 kronor;

å litt. 403 i beklädnad och 404 e inventariepersedlar skulle det till beklädnad och utrustning åt reservbrandmännen föreslagna beloppet 3,200 kronor utgå. Beträffande reservbrandmännens utrustning beslöt styrelsen att vid kommande sammanträde upptaga denna fråga till förnyad prövning.

Ordinarie stat 1921.

Utbetalningar å litt. 403 d semester- och vikariatsarvoden upptaget belopp 2,550 skulle minskas till 2,400 kronor, enär styrelsen ansåg det icke vara nödvändigt att förordna vikarie under förste maskinistens semester;

anslaget å litt. 403 beklädnad skulle minskas med 1,150 kronor och 403 sjukvård och medicin med 100 kronor;

å litt. 407 g uppvärmning skulle begäras endast 13,300 kronor, enär styrelsen ansåg det av brandchefen begärda anslaget för brandstationens uppvärmning vare för stort;

å litt. 407 allmänna utgifter borde begäras 750 kronor för bestridande av resekostnader;

å litt. 408 renhållning borde anslaget till arbetskostnader för städning och skurning 100 kronor utgå.

I övrigt gjordes inga ändringar av de föreslagna anslagsposterna.

Inbetalningar. Brandchefen hade beräknat en dagsinkomst av 15 kronor pr häst för det körarbete, som av brandkåren utföres för gatuförvaltningens räkning.

Styrelsen beslöt, att denna ersättning skulle utgå efter 17 kronor per dag.

In fidem:
PER ÅGREN.

Justerat:
OLOF WÄSTLUND.

Rätt utdraget betygar å tjänstens vägnar:
PER ÅGREN.

Brandstyrelsen.

Förslag till utgifts- och inkomststat för år 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	1921	Motsvarande belopp			
			I 1920 års stat		Beräknade 1920	
403	Personalkostnader	41,070	—	35,656	—	44,012 16
404	Underhåll	8,600	—	6,670	—	14,600 —
406	Driftskostnader	8,200	—	13,000	—	11,400 —
407	Allmänna utgifter	27,789	10	21,478	60	25,499 06
408	Renhållning	236	—	336	—	256 —
420	Ersättning för skötsel av brandposter ...	1,000	—	1,000	—	1,000 —
571	Extra kostnader vid eldsläckning	600	—	200	—	1,000 —
572	Brandsyner	1,000	—	700	—	1,150 —
573	Avgift till vattenverket	8,970	—	8,970	—	8,970 —
700	Oförutsedda utgifter	534	90	389	40	389 40
	Kronor	96,000	—	88,400	—	108,276 62
104	Hushyror	150	—	150	—	
282	Ersättning för körarbete utfört för gatu- förvaltningens räkning	14,450	—	14,850	—	
283	Ersättning för hästspilling	700	—	350	—	
		15,300	—	15,350	—	
	Brist att täcka genom uttaxering	80,700	—	70,050	—	
	Kronor	96,000	—	88,400	—	

Extra stat 1921.

Litt.		Staten 1921	Motsvarande belopp 1920
403	Utbetalningar. Personalkostnader: a) Löner: tillfällig löneförbättring åt brandchefen enl. till stadsfullmäktige ingivet förslag D:o d:o åt brandmästaren enligt d:o d:o Tillfällig löneförbättring åt brandmästaren och 15 brandmän enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1917 D:o d:o enligt stadsfullmäktiges beslut den 9 juli 1920	1,500 — 1,200 — 4 800 — 4,800 — Kronor 12,300 —	— — 4,800 —

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
	a) Löner:		
	1. Kaserade kåren:		
	Brandchefen:		
	Lön	1,500: —	
	Ålderstillägg	300: —	1,800: —
	Brandmästaren:		
	Lön	1,500: —	
	Beklädnadsbidrag	150: —	1,650: —
	Förste maskinisten:		
	Arvode	350: —	
	Korpralen:		
	Lön med befälsarvode	1,200: —	
	Ålderstillägg	240: —	1,440: —
	Vice korpralen:		
	Lön med befälsarvode	1,140: —	
	Ålderstillägg	240: —	1,380: —
	Kusken:		
	Lön med befälsarvode	1,140: —	
	Ålderstillägg	240: —	1,380: —
	Andre maskinisten:		
	Lön	1,080: —	
	Ålderstillägg	240: —	1,320: —

11 brandmän:				
Löner	11,880: —			
Ålderstillägg	1,970: —	13,850: —		
2. Icke kasernerade kåren:				
Förste förmannen	400: —			
Andre d:o	200: —			
3 reservmaskinister	450: —			
27 brandmän	2,700: —	3,750: —	26,920: —	24,160: —
d) Semester- och vikariatsarvoden under				
240 dagar à 10 kr.			2,400: —	296: —
e) Pensioner och understöd:				
Förre brandchefen	2,000: —			
Förre brandmästaren	1,550: —	3,550: —		3,550: —
i) Beklädnad åt maskinist och 15 brandmän à 350		5,250: —		4,800: —
j) Sjukvård och medicin		300: —		200: —
m) Värme (kokgas)		2,500: —		2,500: —
å) Arvode åt sekreteraren		150: —	41,070: —	150: —
404. Underhåll:				
a) Brandstationsbyggnaderna:				
1. Reparationer som skola utföras genom stadsarkitektens försorg	3,684: —			3,470: —
2. Reparationer som skola utföras genom brandstyrelsens försorg	316: —	4,000: —		300: —
e) Inventariepersedlar:				
1. Kaserninventarier, körredskap m.m.	1,000: —			1,000: —
2. Brandredskap	1,200: —	2,200: —		1,500: —
f) Brandtelegraf och allarmledningar till reservkåren		400: —	6,600: —	400: —
406. Driftskostnader:				
b) Maskinförnödenheter		300: —		
l) Bensin		200: —		
m) Stallet:				
Underhåll av 7 hästar à 1,100 kr.		7,700: —	8,200: —	13,000: —
407. Allmänna utgifter:				
a) Utskylder		550: —		550: —
b) 1. Försäkringsavgifter	66: 60			
2. Sjuk- och olycksfall	200: —			
e) Hus- och lokalhyror		266: 60		266: 60
g) Uppvärmning:		10,500: —		10,500: —
1. Ved	800: —			300: —
3. Kokes 1,100 hl.	12,000: —			7,500: —
10. Skötare av värmeledningen	500: —	13,300: —		250: —
h) Belysning:				
1. Gas	50: —			
2. Elektrisk ström	800: —			
9. Lampor	50: —	900: —		880: —
i) Vattenavgifter		337: 60		242: —
j) Kontorsutensilier		200: —		200: —

h) Trycksaker	75: —	75: —
l) Annonser, som ej kunna fördelas på andra littera	25: —	25: —
m) Telefonavgifter	750: —	600: —
n) Post- och telegraphporton	100: —	55: —
p) Resekostnader	750: —	
ö) 6. Tidningar och tidskrifter	35: —	35: —
	<u>27,789: 10</u>	
408. Renhållning:		
a) Bekvämlighetsinrättning	36: —	36: —
d) Städning och skurning:		
1. Material	50: —	150: —
e) Tvätt:		
1. Material	75: —	
2. Arbetskostnad	75: —	
	<u>150: —</u>	<u>236: —</u>
420, ä) 1. Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposter	1,000: —	1,000: —
571. Extra kostnader vid eldsläckning	600: —	200: —
572. Brandsyner	1,000: —	700: —
573. Avgift till vattenverket:		
Motsvarande ränta och amortering på den del av vattentledningsanläggningen, som huvudsakligen tillkommit för eldsläckningsändamål 6,5 proc. å 135,000 kr.	8,970: —	8,970: —
700. Oförutsedda utgifter	584: 90	389: 40

Polisverkets statförlag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.		1921	Motsvarande belopp	
			I 1920 års stat	Beräknade 1920
	Utbetalningar.			
403	Personalkostnader	104,032 50	99,811 65	
404	Underhåll	1,000 —	1,000 —	
407	Allmänna utgifter....	11,930 —	9,780 —	
408	Renhållning	900 —	900 —	
417	Dyrtdstillägg....	—	—	
420	Diverse utgifter	1,850 —	650 —	
700	Oförutsedda utgifter	1,000 —	1,000 —	
	Kronor	120,712 50	113,141 65	
	Inbetalningar.			
107	Statsanslag	2,500 —	2,500 —	
	Brist att täckas genom uttaxering	118,212 50	110,641 65	
	Kronor	120,712 50	113,141 65	

Karlstad den 11 november 1920.

ALBERT NELSON.

Per Zandén.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner:		
	Poliskommissarien:		
	Lön	2,475: —	2,475: —
	Tjänstgöringspengar	825: —	825: —
	Ålderstillägg	125: —	
4	överkonstaplar:		
	Lön	6,600: —	6,600: —
	Tjänstgöringspengar	2,200: —	2,200: —
	Ålderstillägg	2,400: —	2,400: —

4 detektivkonstaplar:			
Lön	5,700: —	5,700: —	
Tjänstgöringspengar	1,900: —	1,900: —	
Ålderstillägg	950: —	825: —	
1 rådhusvaktmästare:			
Lön	1,350: —	1,350: —	
Tjänstgöringspengar	450: —	450: —	
Ålderstillägg	600: —	600: —	
24 ord. konstaplar:			
Lön	32,400: —	32,400: —	
Tjänstgöringspengar	10,800: —	10,800: —	
Ålderstillägg	7,700: —	6,262: 50	
4 extra konstaplar:			
Lön	6,000: —	4,800: —	
Ålderstillägg	—	366: 65	
2 distriktskonstaplar	2,000: —	2,000: —	81,954: 15
d) Semester- och vikariatsarvode	1,200: —	1,200: —	
g) Olycksfallsförsäkringsprem.	500: —	500: —	
i) Beklädnad	15,000: —	14,000: —	
j) Läkare och sjukvård	1,000: —	500: —	
å) Ersättning för extra tjänstgöring	1,000: —	800: —	
e) Pensioner och understöd	857: 50	857: 50	
Kronor		104,032: 50	99,811: 65

404. Underhåll:

e) Inventarier	1,000: —	1,000: —
Kronor		1,000: —

407. Allmänna utgifter:

e) Hyra för polisstation	2,400: —	2,400: —
g) Uppvärmning:		
1. Ved	4,000: —	2,500: —
3. Koks		
6. Gas		
10. Arbetskostnader	900: —	450: —
11. Diverse utensilier	300: —	300: —
h) Belysning:		
1. Gas	1,200: —	1,200: —
2. Elektricitet		
9. Elektriska lampor		
11. Diverse utensilier	1,200: —	1,200: —
j) Kontorsutensilier	1,200: —	1,200: —
k) Trycksaker	450: —	350: —
l) Annonser		
m) Telefon	1,300: —	1,200: —
n) Telegram och porto	80: —	80: —
u) Sängservis		
x) Förbandsartiklar		
ö) 6. Tidningar och tidskrifter	75: —	75: —
Kronor		11,930: —
		9,780: —

408. Renhållning:	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
d) Städning och skurning:		
1. Material	900: —	900: —
2. Arbetskostnader		
e) Tvätt:		
1. Material	900: —	900: —
2. Arbetskostnader		
Kronor	900: —	900: —
420. Diverse utgifter:		
c) Fångars vård och underhåll:		
1. Underhåll	1,200: —	600: —
2. Skjutslegor	150: —	
s) Kontanta utlägg i tjänsten	500: —	50: —
Kronor	1,850: —	650: —

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 665.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort statförslag för Centraförrådet för år 1921, och blev detsamma av drätselkammaren godkänt.

Beträffande den i extra staten upptagna ntgiftsposten 5,000 kronor till inköp av inventarier, varför anslag ej förut beviljats, beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja det äskade anslaget 5,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Statförslaget tillika med därvid fogade statavräkningsförslag för år 1920 skulle till Magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Centralförrådet statsförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.		1921	Motsvarande belopp	
			I 1920 års stat	Reräknade 1920
	Utbetalningar,			
401	Utgiftsräntor	15,000 —	15,000 —	15,000 —
403	Personalkostnader	5,200 —	5,000 —	5,125 —
404	Underhåll	3,600 —	3,600 —	3,600 —
407	Allmänna utgifter	6,560 —	4,041 —	6,081 20
417	Dyrtidstillägg	—	—	3,128 32
419	Arbeten mot ersättning	10,000 —	10,000 —	15,000 —
700	Oförutsedda utgifter	100 —	100 —	—
H	Varor: inköp av	200,000 —	200,000 —	275,000 —
	Kronor	240,460 —	237,741 —	—
	Inbetalningar.			
104	Hushyror	1,700 —	600 —	1,700 —
109	Inventariehyror	5,000 —	3,500 —	5,000 —
419	Arbete mot ersättning	12,000 —	12,000 —	18,000 —
H	Varor: försäljningar	221,760 —	221,641 —	283,103 28
	Kronor	240,460 —	237,741 —	—

Karlstad den 16 november 1920.

För Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Extra stat 1921.

Litt. **Utbetalningar.**

I. Inköp av inventarier 5,000: —

Kronor 5,000: —

Inbetalningar.

Brist att täckas genom uttaxering 5,000: —

Kronor 5,000: —

Specifikation.

Litt. Utbetalningar.

403. Personalkostnader:	Utbetalningar 1921		Motsvarande 1920	
a) Löner:				
Förrädsförvaltaren	2,300: —		2,100: —	
lönetillägg	300: —		300: —	
Övrig förrädspersonal	2,600: —	5,200: —	2,600: —	5,000: —
	Kronor	5,200: —		5,000: —
404. Underhåll:				
a) Byggnader	600: —		650: —	
e) Inventarier	3,000: —		3,000: —	
	Kronor	3,600: —		3,600: —
407. Allmänna utgifter:				
a) Utskylder	80: —		50: —	
b) Försäkringsavgifter:				
1. Brand-	400: —		400: —	
2. Olycksfalls-	25: —		25: —	
3. Automobil-	350: —	775: —	—	425: —
e) Hushyror	2,000: —		2,000: —	
f) Platshyror	2,200: —		275: —	
g) Uppvärmning	125: —		125: —	
h) Belysning	125: —		125: —	
j) Kontorsutensilier	200: —		150: —	
k) Trycksaker	30: —		30: —	
m) Telefon	200: —		136: —	
n) Telegram och porto	25: —		25: —	
y) Sjuk- och olycksfallsersättning	200: —		200: —	
ä) Arbetaresemester	600: —		500: —	
	Kronor	6,560: —		4,041: —

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med
Barnavårdsnämnden i Karlstad den 7 oktober 1920.*

§ 91.

Upprättades följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för Barnavårdsnämnden för nästkommande år.

Bilaga.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJEM.

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos Karl-
stads Folkskolestyrelse den 26 oktober 1920.*

§ 137.

Folkskolestyrelsen beslöt antaga och för stadsfullmäktige framlägga följande av barnavårdsnämnden uppgjort förslag till nämndens utgifts- och inkomststat för år 1921.

In fidem:

AXEL RYDBORG.

Justerat:

AUG. BERGH.

ALBIN OLSSON., ALB. SVENSSON.

Rätt utdraget bestyrkes:

AXEL RYDBORG.

Barnavårdsnämndens ordinarie stat 1921.

Litt.		Staten 1921	Motsvarande belopp	
			i 1920 års stat	beräknade 1920
	Utbetalningar.			
403	Personalkostnader	4,125 —	2,550 —	3,150 —
407	Allmänna utgifter	2,950 —	1,725 —	1,483 50
561	Utackorderingskostnader	9,350 —	9,000 —	9,775 —
562	D:o till främmande inrättningar	4,475 —	3,500 —	3,650 —
563	Organisationskostnader	—	2,000 —	650 —
417	Kristidstillägg	—	—	—
	Kronor	20,900 —	18,775 —	18,708 50
	Inbetalningar.			
107	Statsanslag	1,675 —	967 —	967 —
271	Ersättning från fattigvården	5,000 —	5,500 —	4,350 —
119	Stadskassan	14,225 —	12,308 —	13,372 64
417	» kristidstillägg	—	—	—
120	Diverse inkomster (räntor)	—	—	18 86
	Kronor	20,900 —	18,775 —	18,708 50

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar:	Utbetalningar 1921	Motsvarande 1920
403. a)	Barnavårdsföreståndarens arvode . .	1,500: —	1,500: —
	Sekreterarens arvode	900: —	900: —
	Kassaförvaltarens arvode	225: —	150: —
	Barnavårdsmäns arvode	1,500: —	4,125: —
407. j)	Skrifmaterialier	200: —	150: —
k)	Trycksaker	200: —	200: —
m)	Telefonavgifter	250: —	175: —
o)	Rättegångskostnader o. d,	1,000: —	—
p)	Resekostnader	500: —	500: —
s)	Beklädnadskostnader	600: —	500: —
v)	Sjukvård	150: —	150: —
x)	Medicin	50: —	50: —
631.	Utackorderingskostnader för 30 barn	7,850: —	7,226: —
	D:o för barn som under året tillkom-		
	ma	1,500: —	9,350: —
			1,774: —
			9,000: —

562.	Utackorderingskostnader:				
	för 3 barn å Kumla barnhem . .	1,350: —		1,000: —	
	för 6 „ å Älfåsen	1,500: —		1,250: —	
	för 3 „ å Hall	675: —		675: —	
	för barn, som under året tillkomma	950: —	4,475: —	575: —	3,500: —
563.	Organisationskostnader	—	—	2,000: —	2,000: —
417.	Kristidstillägg	—	—	—	600: —
		Kronor	20,900: —		19,375: —
Inbetalningar.					
107. a)	Statsanslag för 33 barn	1,675: —	1,675: —	967: —	967: —
271'	Ersättning från fattigvården för 42				
	barn	4,200: —		4,600: —	
	Ersättning för barn, som under året				
	tillkomma	800: —	5,000: —	900: —	5,500: —
119.	Stadskassan	14,225: —	14,225: —	12,308: —	
417.	„ kristidstillägg	—	—	600: —	12,908: —
		Kronor	20,900: —		19,375: —

Karlstad i november 1920.

DAVID KARLSTRÖM.

Till Magistraten.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för varmbadhuset för år 1921 intagen i utdrag av styrelsens protokoll för den 5 i denna månad.

Karlstad den 13 November 1920.

På Badhusstyrelsens vägnar:

AXEL DAHLMAN.

Erik Lundblad.

*Utdrag av Badhusstyrelsens i Karlstad protokoll
den 5 November 1920.*

§ 1.

Beslöts antaga ett så lydande förslag till stat.

Badhusstyrelsens statförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.		1921	Motsvarande belopp	
			i 1920 års stat	Beräknade 1920
	Utbetalningar:			
403	Personalkostnader	11,350 —	12,779 —	
404	Underhåll	7,180 —	7,400 —	
405	Driftmateriel	41,900 —	47,200 —	
407	Allmänna utgifter	7,270 —	5,991 —	
408	Renhållning och material	1,200 —	1,500 —	
700	Oförutsedda	500 —	330 —	
	Kronor	69,400 —	75,200 —	
	Inbetalningar.			
104	Hushyror	200 —	200 —	
120	Badavgifter	60,000 —	50,000 —	
	Vägnavgifter	700 —	600 —	
	Brist att täckas genom uttaxering	8,500 —	24,400 —	
	Kronor	69,400 —	75,200 —	

Vid statföreläget beslöt styrelsen göra följande erinringar:

1) 120 a. *Badavgifter*. Beloppet 60,000 kronor hade beräknats inflyta under förutsättning att nu gällande låga badavgifter bibehölles. Ifrågavarande inkomstbelopp kunde höjas med 5 à 6,000 kronor, därest Stadsfullmäktige skulle vilja bestämma badavgifterna att från början av 1921 utgå enligt följande taxeställning, varav framginge de höjningar, som av styrelsen ifrågasattes för varje särskild badform:

<i>Första klass:</i>	1920		1921	
	Enkel biljett.	Kupong.	Enkel biljett.	Kupong.
Karbad.....	2: —	1: 80	2: 25	2: —
Halvbad.....	1: 30	1: 20	1: 40	1: 20
Varmluftsbad med borstning.....	1: 75	1: 60	2: —	1: 80
Do utan do.....	1: 40	1: 20	1: 60	1: 40
Simhallsbad, dusch och bassäng.....	1: 10	1: —	1: 20	1: —
Ljusbad med dusch eller halvbad.....	3: —	2: 80	3: —	2: 80
Karbad med varmluft.....	2: 25	2: —	2: 50	2: 20
Karbad med tvålmassage.....	4: 50	4: —	4: 50	4: —
Skol- och sommarbad.....	0: 75	—	0: 75	—

Andra klass:

Karbad.....	1: 25	1: 10	1: 35	1: 20
Halvbad.....	1: —	0: 90	1: 20	1: —
Badstubbad.....	1: —	0: 90	1: 10	1: —
Simhallsbad.....	0: 75	0: 65	0: 75	0: 65
Billighetsbad (badstu lördagar).....	0: 65	—	0: 75	—

2) Under 404 a *underhåll av fastigheten* att verkställas av Drätselkammaren hade egentligen enligt av stadsarkitekten uppgjort kostnadsförslag beräknats ett erforderligt belopp av sammanlagt 6,630 kronor för olika arbeten. Däri inginge för fortsättning av den invändiga målningen 3,500 kronor, motsvarande hälften av det belopp 7,000 kronor, som redan år 1919 beräknats åtgå för målningsarbetet och som ansetts böra fördelas å 1920 och 1921. För att i sin mån bidra till genomförande av sparsamhet vid uppgörande av stadens budget för 1921 har styrelsen ansett sig under 1921 böra utföra endast det aldri nödvändiga målningsarbetet samt låta det övriga anstå till ett senare år. Styrelsen har därför för målning beräknat endast 1,500 kronor. Återstående delen av 4,630 kronor avser andra nödvändiga underhållsarbeten.

Som ovan.

EBIK LUNDBLAD.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner	9,500: —	10,629: —
b)	Semester- och vikariatsarvode	400: —	200: —
m)	Värme	450: —	450: —
	Extra arbetskraft	1,000: —	1,500: —
	Kronor	11,350: —	12,779: —
404.	Underhåll:		
a)	1. Fastigheter, att verkst. av Drätselkammaren	4,630: —	4,500: —
	2. Övriga	250: —	300: —
d)	Driftapparater	300: —	500: —
e)	Inventarier	2,000: —	2,100: —
	Kronor	7,180: —	7,400: —
405.	Driftsmaterial och förbrukningsartiklar:		
a)	Bränsle	30,000: —	35,000: —
b)	Maskinförnödenheter	200: —	200: —
i)	Elektrisk ström för bad	100: —	150: —
j)	Vatten	7,500: —	7,500: —
r)	Renhållningsutensilier:		
	1. Tvål	2,500: —	3,000: —
	3. Skur- och tvättpulver	300: —	300: —
	4. Borstar	300: —	300: —
	9. Salt	300: —	350: —
	10. Tallbarrsolja	500: —	300: —
ö)	Övriga	200: —	200: —
	Kronor	41,900: —	47,200: —
407.	Allmänna utgifter:		
a)	Utskylder	1,350: —	1,381: —
b)	Försäkringsavgifter	20: —	10: —
e)	Hushyror	3,000: —	3,000: —
h)	Lyse och material härför	1,000: —	750: —
j)	Kontorsutensilier	100: —	50: —
k)	Trycksaker	1,500: —	600: —
l)	Annonser		
m)	Telefonavgifter	300: —	200: —
	Kronor	7,270: —	5,991: —
408.	Renhållning:		
b)	Gård och gata	1,200: —	1,500: —
e)	Tvätt:		
	1. Material		
	2. Arbetskostnader		
d)	Städning och skurning:	1,200: —	1,500: —
	1. Material		
	2. Arbetskostnader	1,200: —	1,500: —
	Kronor		

*Utdrag av protokoll hållet hos Saluhallsstyrelsen
i Karlstad den 1:ste november 1920.*

§ 75.

Genomgicks och granskades av sekreteraren uppgjort förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år, och blev detsamma utan ändring av styrelsen godkänt.

Förslaget tillika med därvid fogat statavräkningsförslag för innevarande år skulle till Magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Saluhallsstyrelsens stafförslag 1921.

Ordinarie stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	1921	Motsvarande belopp			
			1920 års stat		Beräknade för 1920	
403	Personalkostnader	2,575 —	2,360 —	3,185 —		
404	Underhåll.	2,000 —	2,100 —	4,344 —		
407	Allmänna utgifter	14,200 —	13,960 —	14,655 65		
408	Renhållning	1,150 —	1,350 —	1,400 —		
417	Dyrtidstillägg	2,500 —	—	3,555 —		
700	Oförutsedda utgifter	175 —	230 —	230 —		
	Kronor	22,600 —	20,000 —	27,369 65		
	Inbetalningar.					
104	Hallhyror	22,000 —	15,200 —	19,000 —		
120	Vägavgifter	600 —	100 —	500 —		
	Brist att täckas genom uttaxering ...	—	4,700 —	7,869 65		
	Kronor	22,600 —	20,000 —	27,369 65		

Karlstad den 1:ste november 1920.

För Saluhallsstyrelsen:
HUGO BERG.

H. Westlin.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar:		
		Utbetalningar 1921.	Motsvarande 1920.
403.	Personalkostnader:		
a)	Hallmästarens lön	1,800: —	1,950: —
	” lönetillägg	300: —	300: —
	Sekreteraren	300: —	2,250: —
d)	Semesterarvode	150: —	100: —
i)	Beklädnad	25: —	10: —
	Kronor	2,575: —	2,360: —
404.	Underhåll:		
a)	Byggnader:		
	1. Stadsbyggmästaren	1,300: —	1,500: —
	2. Styrelsen	500: —	500: —
e)	Inventarier	200: —	100: —
	Kronor	2,000: —	2,100: —
407.	Allmänna utgifter:		
a)	Utskylder	1,200: —	1,200: —
b)	Försäkringspremier:		
	1. Brand-	5: —	60: —
	2. Olycksfall-	10: —	15: —
e)	Hushyror	9,000: —	9,000: —
g)	Uppvärmning:		
	6. Gas	200: —	200: —
	8. Elektricitet	1,400: —	1,400: —
	11. Div. utensilier	50: —	50: —
h)	Belysning:		
	2. Elektricitet	1,100: —	1,200: —
	11. Div. utensilier	100: —	100: —
i)	Vattenavgifter	800: —	500: —
j)	Kontorsutensilier	50: —	25: —
l)	Annonser	50: —	—
k)	Trycksaker	50: —	50: —
m)	Telefonavgifter	175: —	150: —
n)	Porto	10: —	10: —
	Kronor	14,200: —	13,960: —
408.	Renhållning:		
b)	1. Gård och gata	1,000: —	1,200: —
d)	Städning:		
	1. Material	50: —	50: —
	2. Arbetskostnader	100: —	100: —
	Kronor	1,150: —	1,350: —

Styrelsen för Mariebergsskogen.

Ordinarie stat 1921.

Litt. 407. Ränla och amortering å byggnader	360: —
Skogsplantering, underhåll och målning av hus, bord och bänkar	300: —
Brist för år 1921 kr.	660: —

Karlstad den 26 okt. 1920.

A. W. ADDE.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 25 oktober 1920.*

§ 122.

Med stöd av för året upprättat statavräkningsförslag företogs till behandling 1921 års stat, och beslöt styrelsen härefter för sin del antaga och till Magistraten och Budgetberedningen översända det förslag till stat, som är detta protokoll bilagt.

Samtidigt beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa om anslag till följande i staten upptagna större utgiftsposter och därvid anföra följande.

För kvarhållande på land av det vid muddringen av Lambergstjärnskanalen erhållna fyllnadsämnet, ävensom till förhindrande av att svallvågorna vid en blivande trafik undergräva kanalslänterna och orsaka ras och uppgrundning, erfordras en strandskoning av c:a 300 meters längd. Kostnaden beräknas till 35 kr. per löpmeter eller sammanlagt kr. 10,500.

I botten av den till Wargöns A.-B. upplåtna rundvirkeshamnen förekomma en del ojämnheter, som orsaka att virkesflottarna vid lågvatten ej ligga flott, och hava upprepade framställningar gjorts om undanröjande av denna olägenhet. På grund av mudderverkets djupgående kan en avjämning av botten icke utföras annat än vid högvatten, utan att fördjupningen blir för ifrågavarande ändamål obehövt stor och dyrbar. Då nu högvatten är rådande, vill hamnstyrelsen begagna tillfället och har därför i staten förslagsvis upptagit 10,000 kr. för arbetet.

Betäckningslisten och de närmast därunder varande partierna av kajen utanför varuskjulet hava under de senare åren succesivt förskjutit sig utåt hamnbassängen, så att fara för ras föreligger. En ombyggnad av kajen är därför nödigt att göra, så snart vattenståndet det medgiver. Stenöverbyggnaden upprivning, ommurning och bakgjutning med betong på en sträcka av c:a 40 meter, samt kajens förseende med inåt land gående förankringar, beräknas draga en kostnad av 400 kr. pr löpmeter, eller för hela arbetet 16,000 kr.

Då den s. k. Tingvallabryggan, Hammaröbåtens tilläggsplats, numera befinner sig i det skick, att den ej längre lämnar full trygghet för bestånd vid full belastning av människor, så är en ombyggnad nödvändig. För att emellertid ej behöva ombygga hela bryggan, har hamnstyrelsen tänkt sig att avstänga viss för Hammaröbåten uteslutande avsedd tilläggsplats och iordningställa denna. Kostnaden beräknas till 5,000 kr.

Staten slutar med en brist av kr 209,000; vari dock ingå förut anslagna medel med kr. 90,956: 32. Bristen i innevarande års stat var kr. 298,816: 40.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Hamnens statförslag för år 1921.

Ordinarie stat för år 1921.

Litt.	Utbetalningar.	1921 års stat		Innevarande års stat		Beräknade för innev. år		Verkliga år 1919.	
401	Skuldräntor	71,595	66	71,458	80	73,458	80	72,578	51
402	Kapitalavbetalningar	13,956	01	13,313	47	13,313	47	12,729	32
403	Personalkostnader	19,910	—	20,055	—	20,055	—	20,625	62
404	Underhåll	62,431	32	49,631	32	49,651	91	33,467	13
406	Driftkostnader	11,615	—	8,800	—	10,910	—	7,939	80
407	Allm. utgifter	13,167	—	11,486	—	12,905	—	12,255	81
408	Renhållning	955	—	315	—	1,555	—	93	70
409	Allm. lyshållningen	2,930	—	2,930	—	2,955	—	2,693	77
	Restitutioner	—	—	—	—	12	70	—	—
417	Dyrtdstillägg	—	—	23,000	—	23,000	—	27,931	02
419	Arbeten mot ersättning	—	—	—	—	572	83	—	—
420	Div. utgifter	2,630	—	2,505	—	2,575	—	1,533	07
	Förskott	—	—	—	—	125	—	—	—
451	Stadsandelen	13,000	—	12,000	—	11,600	—	17,602	41
452	Isbräkning	2,000	—	2,000	—	2,000	—	3,578	32
	Div. debitorer	—	—	—	—	2,461	72	—	—
700	Oförutsedda	3,135	01	2,636	73	2,636	73	1,735	27
	Kassa	—	—	—	—	206	90	—	—
	Summa utbetalningar	217,325	—	223,031	32	233,001	09	214,763	81
	Extrastaten	106,000	—	182,360	08	96,914	91	118,980	92
	Kronor	323,325	—	405,391	10	329,916	03	333,741	73
	Inbetalningar:								
103	Arrenden	10,950	—	8,400	—	10,900	—	9,755	71
104	Hushyror	1,775	—	1,775	—	1,775	—	1,575	—
105	Platshyror	24,200	—	20,000	—	24,000	—	20,061	01
109	Inventariehyror	—	—	—	—	265	—	7,091	33
120	Div. inkomster	600	—	400	—	400	—	4,899	04
151	Hamnavgifter	65,000	—	60,000	—	73,000	—	88,012	19
152	Kranhyror	22,000	—	15,000	—	22,000	—	20,100	55
143	Kölhalning och sjösättning	—	—	—	—	—	—	18	—
154	Lustbåtsavgifter	1,500	—	1,000	—	1,237	50	1,057	50
155	Varuskjulsavgifter	—	—	—	—	—	—	300	—
	Anläggningar	—	—	—	—	3,000	—	—	—
	Div. debitorer	—	—	—	—	3,520	—	—	—
	Driftapparater	3,300	—	—	—	—	—	—	—
	Summa inbetalningar	129,325	—	106,575	—	140,077	50	152,876	33
	Brist kronor	191,000	—	298,816	40	189,838	53	180,868	40
	Kronor	323,325	—	405,391	40	329,916	03	333,741	73

Hamnens extra stat 1921.

Litt.	Utbetalningar.	Att täckas genom			
		Lån		Uttaxering	
E.	Anläggningar:				
	1. Återstod av anslaget till makadamisering av hamnplanet norr om varuskjulet	7,500: —		7,500	—
	Återstod av anslaget till vägar på Tyggården	9,500: —		9,500	—
	2. Återstod av anslaget till Lambergstjärnskanalen	60,000: —	60,000	—	
	Strandskoning utmed Lambergstjärnskanalen	10,500: —	10,500	—	
	11. Oanvända anslaget till hamnspår på Tyggården	11,000: —	11,000	—	
	Båtbryggor	1,200: —	—	1,200	—
		99,700: —			
F.	Fastigheter:				
	Påbyggnad av hamnarbetsförmansbostället	6,000: —	6,000	—	
I.	Inventarier	300: —	—	300	—
	Brist Kronor	106,000: —	87,500	—	18,500

Sammandrag.

Ordinarie stats brist att uttaxera 88,000: —

Extra stats brist att uttaxera 18,500: —

Summa uttaxeringsmedel 106,500: —

Extra stats brist av lånemedel föreslås att täckas:

Av förut anslagna lånemedel 81,500: —

Genom ny upplåning 6,000: — 87,500: —

Summa erforderliga medel 194,000: —

Karlstad den 25 oktober 1920.

C. O. AHLMARK.

Ordförande.

Ivar Olsson.

Specifikationer.

Litt.	Utbetalningar.		
		Innevarande år.	År 1921.
401.	Skuldräntor:		
a)	1. Å fondgrade lån	37,967: 81	37,362: 47
	2. Å tillfälliga lån	32,490: 99	31,233: 19
	4. Å ny tillfällig upplåning	4,000: —	3,000: —
		Kronor 74,458: 80	71,595: 66
402.	Kapitalavbetalningar:		
a)	Fonderade lån:		
	4. 1907 års	10,932: 96	10,462: 16
	5. 1913 års	2,390: 51	2,193: 85
		Kronor 13,313: 47	12,956: 01
403.	Personalkostnader:		
a)	Löner, tjänstgöringsp., ålderstillägg:		
	1. Sekreteraren	400: —	800: —
	2. Hamnkassören	4,500: —	4,500: —
	3. Hamningeniören	2,100: —	2,100: —
	4. Hamnkaptenen	3,500: —	3,500: —
	5. 1:e bokhållaren	1,800: —	1,800: —
	6. 2:e bokhållaren	1,500: —	1,500: —
	7. Hamnarbetsförmannen	1,800: —	1,800: —
	8. 1:e hamnservisen	1,000: —	1,000: —
	9. 2:e hamnservisen	880: —	160: —
	11. Slussvakten	800: —	800: —
		18,280: —	17,960: —
d)	Semester- och vikariatsarvoden	325: —	500: —
e)	Pensioner och understöd	300: —	300: —
l)	Hysesersättning och -bidrag:		
	Hamnkaptenen	500: —	500: —
	Hamnarbetsförmannen	150: —	150: —
	Slussvakten	200: —	200: —
	1:e hamnservisen	200: —	200: —
		1,050: —	1,050: —
n)	Lyse: Hamnkaptenen	100: —	100: —
		Kronor 20,055: —	19,910: —
404.	Underhåll:		
a)	Fastigheter för allm. behov	500: —	
	Målningsarbeten å slussvaktstugan, hamnkiosk, transformatorhus och hamnkaptensbostad	—	700: —
	Varuskjulet	—	2,500: —
	Övrigt underhåll	—	1,500: —
			4,700: —
b)	Fastigheter för annat ändamål	200: —	200: —
d)	Driftapparater:		
	11 a) Tyggårdspumpen	200: —	
	17 b) Prämar	300: —	5,000: —
36.	Lyftkranar:		
	a) Temperleykranen	3,300: —	5,000: —
	b) Titankranen	2,000: —	2,500: —
	d) Portalsvängkranen	1,500: —	1,500: —
	e) 15-tonskranen	150: —	250: —
	f) 6½-tonskranen	100: —	250: —
	g) 1 tons trådkranen	50: —	50: —

Litt.	Utbetalningar:	Innevarande år	År 1921.	
	f) 1-tons järnkranen	1,000: —	250: —	
	44. Mudderverket	2,500: —	1,000: —	
	45. Mudderelevatoren	500: —	1,000: —	16,800: —
e)	Inventarier	800: —	300: —	
f)	Anläggningar:			
	1. Gator och torg	800: —	1,000: —	
	2. Broar:			
b)	Kanalbron	200: —	300: —	
	3. Planteringar och promenader	300: —	500: —	
	4. Landsvägar: Tyggården	1,500: —	2,000: —	
	Övriga	1,000: —	2,000: —	
	5. Ledningar och rörnät:			
	Tyggården	600: —		
	Övriga	300: —	900: —	500: —
7. e)	Röskärsleden:			
	Återstod av anslag	4,456: 32	4,456: 32	
8.	Slussar:			
a)	Slussportar	300: —	300: —	
f) 9. b)	Yttre hamnens träkaj	20,000: —		
d)	Inseglingskanalens kajer	500: —	16,000: —	
10.	Bryggor:			
a)	I inre hamnen:			
1.	Lastbryggor	2,000: —		
	Tyggårdsbryggor, återstod		5,000: —	
	d:o nytt anslag		1,000: —	
	Tingvallabryggan		5,000: —	
	Övriga		1,000: —	
4	Lustbåtsbryggor	300: —	400: —	
8	Båttrappor	500: —	1,000: —	
11.	Strandskoningar och slänter	300: —	300: —	
12.	Upplagsplatser och godsunderlag	300: —	600: —	
13.	Pålarmar och vågbrytare	500: —	500: —	
14.	Dykdalber	1,000: —	1,000: —	
15.	Fyrrar och sjömärken	500: —	500: —	
16.	Järnvägsspår	1,000: —	1,000: —	
20.	Stängsel	25: —	25: —	
21.	Bekvämlighetsinrättn.	50: —	50: —	
25.	Diken:			
a)	Tyggårdsdiket	200: —	300: —	
26.	Belysningsstolpar och armatur	100: —	100: —	
29.	Järnvägsövergångar	300: —	600: —	40,431: 32
		Kronor 49,631: 32		62,431: 32
406.	Driftkostnader:			
1) 2.	Lyftkranar: Temperley	3,000: —	3,800: —	
	Titan	2,000: —	3,800: —	
	Portal-	3,000: —	3,500: —	
	15-tons	300: —	300: —	
3.	Övriga	8,300: —	15: —	11,415: —
5.	Tyggårdspumpen	500: —	200: —	
		Kronor 8,800: —		11,615: —

Litt.	Utbetalningar.	Innevarande år.	År 1921.
407.	Allmänna utgifter:		
a)	Utskylder:		
1.	Kyrko-	50: —	50: —
2.	Krono-	3: —	5: —
3.	Kommunal-	350: —	350: —
		403: —	405: —
b)	Försäkringsavgifter:		
1.	Brand-	1,650: —	1,750: —
2.	Sjuk- och olycksfalls-		600: —
3.	Ansvars-	750: —	805: —
4.	Maskin-	1,500: —	1,550: —
		3,900: —	4,705: —
e)	Hus- och lokalhyra	1,375: —	1,375: —
g)	3. Koks	20: —	100: —
6.	Gas	400: —	200: —
8.	Elektricitet	450: —	650: —
		870: —	950: —
h)	Lyse:		
1.	Gas	40: —	
2.	Elektricitet	300: —	400: —
9.	Glödlampor	20: —	20: —
10.	Brännare, glas, glödlampor	20: —	20: —
		380: —	440: —
i)	Vattenavgift	18: —	22: —
j)	Kontorsutensiler	300: —	400: —
k)	Trycksaker	1,000: —	1,000: —
l)	Annonser	100: —	100: —
m)	Telafonavgifter	640: —	860: —
n)	Porto, telefon, telegram	100: —	200: —
o)	Lagsökning, protokollösen m. m.	100: —	100: —
p)	Resekostnader	300: —	300: —
q)	Föreningsavgifter	150: —	150: —
r)	Utredningskostnader:		
1.	Tekniska	200: —	200: —
2.	Ekonomiska och andra	100: —	100: —
		300: —	300: —
y)	Sjuk- och olycksfallsersättning	200: —	200: —
z)	Representationskostnader	300: —	300: —
ä)	Arbetares semester	1,000: —	1,300: —
8)	Övriga:		
6.	Tidningar och tidskrifter	50: —	60: —
		Kronor 11,486: —	13,167: —
408.	Renhållningen:		
a)	3. Sopning	100: —	700: —
7.	Diken	100: —	100: —
9.	Broar	20: —	50: —
14.	Renhållningsmaterial	50: —	50: —
		270: —	900: —
d)	Städning och skurning	40: —	50: —
e)	Tvätt	5: —	5: —
		Kronor 315: —	955: —
409.	Allm. lyshållningen:		
b)	Hamnbelysningen:		
1.	Gas	1,250: —	1,250: —
2.	Elektricitet	1,000: —	1,000: —
		2,250: —	2,250: —

Litt.	Utbetalningar.	Innevarande 1r.	År 1921.
d)	Fyrbelysningen:		
	1. Gas	400: —	500: —
	3. Tillsyn, fyrars och behållares in- och utfraktning	180: —	180: —
		580: —	680: —
420.	Diverse utgifter:	Kronor 2,830: —	2,930: —
	i) Stadskassans andel i platshyror	340: —	340: —
	j) Polisbevakning vid hamnen	720: —	720: —
	k) Godsbevakning	200: —	300: —
	l) Hamnroddare	120: —	120: —
	o) Pejling	600: —	600: —
	p) Prickhållning	225: —	250: —
	r) Vintervägar	300: —	300: —
		Kronor 2,505: —	2,630: —

Inbetalningar.

103.	Arrenden:		
	a) Markarrenden	7,000: —	9,600: —
	b) Vattenarrenden	1,200: —	1,200: —
	f) Gräs- och vassskörd	200: —	150: —
		Kronor 8,400: —	10,950: —
404.	Hushyror:		
	b) Andra byggnader	1,775: —	1,775: —
		Kronor 1,775: —	1,775: —
105:	Platshyror:		
	a) Tomthyror	12,500: —	17,700: —
	b) Upplagsplatshyror:		
	1. Fasta	7,300: —	6,000: —
	2. Tillfälliga	200: —	500: —
		7,500: —	6,500: —
		Kronor 20,000: —	24,200: —

Transumt.

*Utdrag ur protokoll vid Karlstads pastorats
andra ordinarie kyrkostämman den 28 oktober 1920.*

§ 12.

Kyrkostämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till stat för nästa år:

Utgifter.

Summa utgifter kronor 104,450: —

Inkomster.

Att uttaxera 101,400: —

Summa inkomster kronor 104,450: —

Och skulle dessa uttaxeringar av 101,400 kronor efter givna grunder fördelas mellan stads- och landsförsamlingarna,

att 96,330 kronor faller på stadsförsamlingen och 5,070: — kronor på landsförsamlingen.

Rätt utdraget betygar:

G. JAKOBSSON.

p. l.

Transumt.

Utdrag av protokoll vid Karlstads stadsförsamlings andra ordinarie kyrkostämman den 28 oktober 1920.

§ 3.

Kyrkostämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till stat för nästa år:

Utgifter:

Summa utgifter kronor 16,000: —

Inkomster:

Besparade medel	1,000: —
Uttaxering	15,000: —

	Summa inkomster kronor 16,000: —

Rätt utdraget betygar:

G. JAKOBSSON,
p. l.

Transumt.

*Utdrag av protokoll vid Karlstads pastorats
andra ordinarie kyrkostämma den 28 oktober 1920.*

§ 13.

Följande av kyrkogårdsnämnden framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa år antogs av kyrkostämman:

Utgifter:

Summa utgifter kronor 43,478: 67

Inkomster:

Att uttaxeras:

av stadsförsamlingen med 95 %	41,304: 74	
av landsförsamlingen med 5 %	2,173: 93	43,478: 67

Summa inkomster kronor 43,478: 67

Rätt uttdraget betygar:

G. JAKOBSSON,
p. l.

**Uppgift å uttaxering för avlöning av prästerskapet i Karlstad för ecklesiastikåret
1/3 1920—1/3 1921 inom Karlstads landsförsamling.**

A) Enligt löneredigeringsresolutionen § 1 a):

420 kbf. = 109,914 hl. råg å 16: 69	1,834: 46	
420 kbf. = 109,914 hl. korn å 13: 96	1,534: 40	
1,680 kbf. = 439,636 hl. havre å 9: 69	4,260: 27	
Kontant	2,005: —	9,634: 13

B) Enligt löneredigeringsresolutionen § 4:

5,388 man å 50 öre	2,694: —	
6,565 kvinnor å 25 öre	1,641: 25	4,335: 25

Kronor 13,969: 38

Karlstad den 29 november 1920.

GUSTAF BRAUNERHJELM.
Kyrkoråds-kassör.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 199.

Till stadsfullmäktige hade magistraten överlämnat av budgetberedningen upprättat generalförslag över stadens utgifter och inkomster för år 1921 jämte av drätselkammaren och övriga delegationer upprättade statavräkningar för år 1920 och statförslag för år 1921.

Med tillstyrkande av budgetberedningens statförslag hade magistraten tillika föreslagit:

att de särskilda staterna med av budgetberedningen föreslagna ändringar måtte godkännas allenast med förbehåll för stadsfullmäktiges bifall till de särskilda anslag, som ännu ej prövats av stadsfullmäktige;

att bristen i hamnens ordinarie stat debiteras hamnen, men hos drätselkammaren föres som en tillgång inom linjen;

att tolagersättningsmedlen måtte användas, så långt de förslå, till betalning av räntor å stadens fonderade lån; samt

att uppbörden av utskylder för den borgerliga och kyrkliga kommunen och prästerskapets löne-medel måtte få ske gemensamt och fördelas på tre uppbördestämmor.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet föreslå:

att stadsfullmäktige måtte, med godkännands av det av budgetberedningen upprättade statförslaget, bestämma en uttaxering för kommunala behov av 2,737,567 kronor 9 öre, motsvarande 7,539 % av den bevillningstaxerade inkomsten samt i följd härav och med hänsyn till att kyrkliga ändamål kräva en uttaxering av 0,434 % och prästlöne-medlen av 0,027 % av samma inkomst, bestämma uttaxeringen därå i sin helhet till 8 %;

samt att stadsfullmäktige måtte godkänna vad magistraten i övrigt föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning angående anslag å gasverkets extra stat för år 1921.

Till Stadsfullmäktige.

I de till Magistraten överlämnade statförslagen för år 1921 har Belysningsstyrelsen å extra stat upptagit för *Gasverket*:

Till servisledningar	3,000: —
» inköp av gasmätare	2,000: —
» » » inventarier	600: —
	Kronor 5,600: —

och får styrelsen härmed anhålla om anslags beviljande för sagda ändamål.
Karlstad den 27 oktober 1920.

ALBIN ZACHRISON.

John Rundgren.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 23 november 1920.*

§ 676.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning angående i styrelsens extra stat för år 1921 upptagna anslag till servisledningar, gasmätare och inventarier för gasverket; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja de begärda anslagen, tillhoppa 5,600 kronor, att anskaffas, 3,000 kronor genom upplåning på högst 40 års betalningslid samt 2,600 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 189.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över belysningsstyrelsens framställning om anslag å gasverkets extra stat för år 1921.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt beredningsutskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja de begärda anslagen, tillhoppa 5,600 kronor, att anskaffas, 3,000 kronor genom upplåning på högst 40 års betalningstid, och återstoden, 2,600 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, genom uttaxering;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning angående anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1921.

Till Stadsfullmäktige.

I de till Magistraten överlämnade statförslagen för år 1921 har belysningsstyrelsen å extra stat upptagit för *Elektricitetsverket*:

Till diverse nödvändiga arbeten å kabelnätet och luftledningar.....	20,000: —
» servisledningar	5,000: —
» transformatorskjul vid Fredricelund.....	700: —
» inköp av mätare.....	2,000: —
» strömställare och instrumentering å högspänningsnätet.....	7,000: —
» inköp av transformatorer	5,000: —
» » » inventarier	5,000: —
	Kronor 44,700: —

och får styrelsen härmed anhålla om anslags beviljande för sagda ändamål.
Karlstad den 27 oktober 1920.

ALBIN ZACHRISON.

John Rundgren.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 23 november 1920.*

§ 677.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över belyningsstyrelsens framställning om anslag till i elektricitetsverkets extra staf för år 1921 upptagna utgiftsposter.

Sedan antecknats, att av de uppgivna posterna följande, nämligen till transformatorskjul vid Fredricelund, inköp av mätare samt inköp av inventarier, vore av beskaffenhet att bära täckas genom uttaxering, varemot medel till de övriga syntes bära anskaffas genom upplåning på högst 20 års amorteringstid, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja de begärda anslagen, tillhoppa 44,700 kronor;

att stadsfullmäktige måtte föreskriva, att av sålunda beviljade anslagsbelopp 37,000 kronor skola anskaffas genom upplåning på högst 20 års betalningstid, samt återstående 7,700 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 190.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över belyningsstyrelsens av drätselkammaren tillstyrkta framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1921, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bevilja de begärda anslagen, tillhoppa 44,700 kronor att anskaffas, 37,000 kronor genom upplåning på högst 20 års betalningstid och återstoden, 7,700 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, genom uttaxering;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning angående påbyggnad av hamnarbetsförmannens tjänsteboställe.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 25 oktober 1920.

§ 113.

Föredrogs en från hamnarbetsförmannen inkommen hemställan att hamnstyrelsen måtte genom påbyggnad av det till honom upplåtna tjänstebostället bereda honom större utrymme, enär den av ett rum och kök bestående lägenheten var otillräcklig för hans av fem personer bestående familj.

Sedan hamningeniören med stöd av infordrade kostnadsförslag upplyst, att en påbyggnad, innehållande 2:ne rum skulle kunna göras för c:a 6,000 kr., så beslöt styrelsen för sin del bifalla framställningen och uppföra beloppet i nästa års stat, samt att hos stadsfullmäktige hemställa om erforderligt anslag av lånemedel.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 23 november 1920.

§ 674.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över hamnstyrelsens framställning om anslag till påbyggnad av det till hamnarbetsförmannen upplåtna tjänstebostället.

Sedan upplysts, att hamnarbetsförmannen förklarat sig villig att som hyra erlægga viss procent per år å halva kostnaden för ifrågavarande påbyggnad, beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anslå ett belopp av 6.000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 192.

I enlighet med en av hamnstyrelsen därom gjord framställning, som av drätselkammaren tillstyrks, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för verkställande av påbyggnad av hamnarbetsförmannen tjänstebostad anslå ett belopp av 6,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens förslag angående bestämmande av avgiften för stadens
vattenleverans till länslasarettet.**

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-
maren i Karlstad den 16 november 1920.*

§ 663.

Vid behandlingen av vattenverkets statförslag för nästkommande år framhölls, att den avgift, som av länslasarettet erlades för dess vattenförbrukning eller 16 öre per kubikmeter, väsentligt understeg den avgift utgörande 33 öre per kubikmeter, som betalades av övriga vattenförbrukare i staden. Då det nu vore ifrågasatt, att staden skulle ikläda sig betydande kostnader för utdragande av vattenledning till Ulleberg. huvudsakligen avsedd för en annan av landstingets inrättningar, den nya sinnesslöanstalten å Ulleberg, vilka kostnader, även om denna anstalts avgifter bestämdes i likhet med övriga vattenförbrukares, ej inom en avsevärd tid komma att förränta sig, syntes det kammaren skäligt, att lasarettets vattenavgift höjdes i samma mån som andra förbrukares. När lasarettets vattenavgift år 1903 bestämdes till 12 öre per kubikmeter, vilken avgift bibehållits t. o. m. år 1919, utgick avgiften för förbrukare av motsvarande kvantitet med 16 öre per kubikmeter. Då, som nämnts, vattenavgiften för samtliga övriga förbrukare nu höjts med cirka 100 procent till 33 öre, ansåg kammaren, att vattenavgiften för lasa-

rellet skäligen borde bestämmas till 25 öre per kubikmeter; och beslöt drätselkammaren fördenskull hos stadsfullmäktige hemställa:

att avgiften för vatten, som från stadens vattenverk levereras till härvarande länslasarett, måtte bestämmas att från och med den 1 januari 1921 utgå med 25 öre per kubikmeter.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 193.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning, beslöt beredningsutskottet föreslå,

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att avgiften för vatten, som från stadens vattenverk levereras till härvarande länslasarett, skall från och med den 1 januari 1921 utgå med 25 öre per kubikmeter.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående sökande av stadfästelse å vissa stadsfullmäktigebeslut om upptagande av lån.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkamma-
ren i Karlstad den 29 november 1920.*

§ 704.

Stadskamreraren ingav en så lydande skrivelse:

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

Efter upptagandet av 1919 års fasta lån ha stadsfullmäktige vid skilda tillfällen beslutat om anslag för olika ändamål att täckas genom upplåning utan att besluten i fråga blivit underställda Kungl. Maj:ts prövning, i vad desamma avsett upptagandet av lån.

Med överlämnande av förteckning å de sålunda fattade besluten tillåter jag mig härmed föreslå, att drätselkammaren måtte hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t söka tillstånd till upptagandet av ifrågasvarande lån.

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 27 november 1920.

H. WESTLIN.*

Härvid fanns fogad en förteckning över medel, som efter upptagande av 1919 års fasla lån, anvisats att täckas genom upplåning och vilka lånebeslut ännu icke blivit underställda Kungl. Maj:ts prövning.

Av förteckningen inhämtades, att stadsfullmäktige den 19 december 1918, §§ 258, 261 och 266, den 19 juni 1919, §§ 132 och 140, den 16 oktober 1919, § 201, den 29 januari 1920, § 24, den 29 mars 1920, § 69 och den 17 juni 1920, § 148, beviljat anslag för åtskilliga ändamål, uppgående till ett sammanlagt belopp av 272,910 kronor 15 öre, därav 182,410 kronor 15 öre bestämts skola anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 90,500 kronor genom upplåning på högst 20 års betalningstid.

Drätselkammaren beslöt ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte å berörda beslut angående upptagande av lån söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Förteckning

över medel, som efter upptagande av 1919 års fasta lån, anvisats att täckas genom upplåning, och vilka lånebeslut ännu icke blivit underställda Kungl. Maj:ts prövning.

N:o	År	Mån.	Dag	§	Handlingar				Ändamål	Belopp	Att amorteras	
					Ser. A.	Ser. B.	N:o	Sid.			På 40 år	På 20 år
1	1918	Dec.	19	258	11 ¹ / ₂	15	12	14	Jordkabel för högsänd ström (elektr.)	25,000	—	25,000
2	—	—	—	—	—	—	—	—	” lågsänd ” (elektr.)	5,000	—	5,000
3	—	—	—	—	—	—	—	—	Utvidgning av elektriska luftledningsnätet	5,000	—	5,000
4	—	—	—	—	—	—	—	—	Servisledningar, Elektr.-verket	3,000	—	3,000
5	—	—	—	—	—	—	—	—	Reservtransformatorn	15,000	—	15,000
6	—	—	—	—	—	—	—	—	Apparater för ställverksbyggnad	15,000	—	15,000
7	—	—	—	—	—	—	—	—	” primärstationen	8,000	—	8,000
8	—	—	—	—	—	—	—	—	” omformarestationen	8,000	—	8,000
9	—	—	—	—	—	—	—	—	Servisledningar, Gasverket	2,000	—	2,000
10	—	—	—	261	11 ¹ / ₂	22	12	15	Inköp av ägofiguren nr 1057 å Löt- udden	150	—	150
11	—	—	—	266	11 ¹ / ₂	34	12	16	Förstärkning av hamnkajen	5,000	—	5,000
12	—	—	—	—	—	—	—	—	Inköp av elektrisk motor	4,500	—	4,500
13	1919	Juni	19	132	9	26	7	9	Marklösen inom kvarteret Uttern	6,498 87	—	6,498 87
14	—	—	—	140	9	49	7	11	Inredning av skolkök i Gamla Folk- skolan	7,600	—	7,600
15	—	Okt.	16	201	13	27	10	8	Färdigställande av fastigheten nr 218 i kvarteret Loke	3,760	—	3,760
16	1920	Jan.	29	24	1	41	2	7	Utvidgning av elektriska luftlednings- nätet	11,240 31	—	11,240 31
17	—	—	—	—	—	—	—	—	Utvidgning av Ångcentralen	40,000	—	40,000
18	—	—	—	—	—	—	—	—	Servisledningar, Gasverket	2,000	—	2,000
19	—	—	—	—	—	—	—	—	Utvidgning av jordledningar	50,000	—	50,000
20	—	—	—	—	—	—	—	—	Förvaringsskyl för sågavfall	10,000	—	10,000
21	—	—	—	—	—	—	—	—	Inköp av driftapparater för elektrici- sötsverket	30,000	—	30,000
22	—	Mars	29	69	3	17	4	6	Inlösen av mark inom kvarteret Uttern	160 97	—	160 97
23	—	Juni	17	148	9	51	7	10	Inredning av två klassrum och ett mörkrum i läroverksbyggnaden	16,000	—	16,000
Kronor										272,910 15	182,410 15	90,500 —

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 194.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren jämlikt sitt beslut den 29 november 1920, § 704, hemställt att stadsfullmäktige måtte söka fastställelse å vissa i protokollet och en detsamma bifogad förteckning närmare angivna fullmäktigebeslut, avseende upptagande av lån.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte å ifrågavarande i drätselkammarens
framställning avsedda lånebeslut söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning om anslag till vissa å 1921 års stat upptagna utgiftsposter.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen
i Karlstad den 25 oktober 1920.*

§ 122.

Med stöd av för året upprättat statavräkningsförslag förelogs till behandling 1921 års stat, och beslöt styrelsen härefter för sin del antaga och till Magistraten och Budgetberedningen översända det förslag till stat, som är detta protokoll bilagt.

Samtidigt beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa om anslag till följande i staten upptagna större utgiftsposter och därvid anföra följande:

För kvarhållande på land av det vid muddringen av Lambergstjärnskanalen erhållna fyllnadsämnet, ävensom till förhindrande av att svallvågorna vid en blivande trafik undergräva kanalslänterna och orsaka ras och uppgrundning, erfordras en strandskoning av c:a 300 meters längd. Kostnaden beräknas till 35 kr. per löpmeter eller sammanlagt 10,500 kronor.

I bottnen av den till Vargöns A.-B. upplåtna rundvirkeshamnen förekomma en del ojämnheter, som orsaka att virkesflottarna vid lågvatten ej ligga flott, och hava upprepade framställningar gjorts om undanrödjande av denna olägenhet.

På grund av mudderverkets djupgående kan en avjämning av botten icke utföras annat än vid högvatten, utan att fördjupningen blir för ifrågavarande ändamål obehövt stor och dyrbar. Då nu högvatten är rådande, vill hamnstyrelsen begagna tillfället och har därför i staten förslagsvis upptagit 10,000 kronor för arbetet.

Betäckningslisten och de närmast därunder varande partierna av kajen utanför varuskjulet hava under de senare åren successivt förskjutit sig utåt hamnbassängen, så att fara för ras föreligger. En ombyggnad av kajen är därför nödigt att göra, så snart vattenståndet det medgiver. Stenöverbyggnadens upprivning, ommurning och bakgjutning med beton på en sträcka av c:a 40 meter, samt kajens förseende med inåt land gående förankringar, beräknas draga en kostnad av 400 kr. per löpmeter, eller för hela arbetet 16,000 kronor.

Då den s. k. Tingvallabryggan, Hammaröbåtens tilläggsplats, numera befinner sig i det skick, att den ej längre lämnar full trygghet för bestånd vid full belastning av människor, så är en ombyggnad nödvändig. För att emellertid ej behöva ombygga hela bryggan, har hamnstyrelsen tänkt sig att avstänga viss för Hammaröbåten uteslutande avsedd tilläggsplats och iordningsställa denna. Kostnaden beräknas till 5,000 kronor.

Staten slutar med en brist av 209,000 kr., vari dock ingå förut anslagna medel med kr. 90,956:32 Bristen i innevarande års stat var kr. 298,816:40

In fidem:

IWAR OLSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 november 1920.*

§ 702.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över hamnstyrelsens framställning om anslag till vissa i 1921 års stat upptagna utgiftsposter.

Med hänvisning till den från finansrådet utgångna maningen till inskränkning i den kommunala kredithushållningen hade drätselkammaren anhållit om hamnstyrelsens yttrande, huruvida ej vissa i framställningen upptagna arbeten vore av beskaffenhet, att med deras utförande kunde anstå, och hade hamnstyrelsen utlåtit sig på sätt nedanintagna protokollsutdrag utvisade:

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen
i Karlstad den 24 november 1920.*

Sedan stadsfullmäktige för yttrandes avgivande till drätselkammaren remitterat hamnstyrelsens framställning om anslag till vissa i nästa års stat upptagna utgiftsposter, hade kammaren, under erinran om den från finansrådet utgångna maningen till inskränkning i den kommunala kredithushållningen, med utdrag av sitt protokoll för den 23 innevarande november överlämnat ärendet till hamnstyrelsen, enär det syntes kammaren kunna ifrågasättas, om ej vissa i framställningen upptagna arbeten vore av beskaffenhet, att med deras utförande kunde anstå.

Efter i anledning härav företagen granskning av ifrågavarande utgiftsposter, varvid antecknades, att endast den till strandskoning utmed Lambergskanalen å 10,500 kr. vore föreslagen att täckas av lånemedel, beslöt styrelsen att uppskjuta utförandet av, dels muddring i Vargöns rundvirkeshamn, så vida icke ett fallande vattenstånd nödvändiggjorde detta arbetes utförande, i vilket fall erforderliga medel härtill kunna tagas av det redan beviljade anslaget till Lambergskanalen, vilket arbete i varje fall ej kunde hinna att fullbordas under nästa år, och dels Tingvallabryggans ombyggnad, varigenom anslagsäskandet komme att minskas med sammanlagt 15,000 kronor.

In fidem:

IWAR OLSSON.*

Med hänsyn till den befarade arbetsbristen under innevarande vinter beslöt drätselkammaren tillstyrka utförandet av strandskoningen vid Lambergstjärnskanalen, arbetena med kajen utanför varuskjulet samt ombyggnaden av Tingvallabryggan, varemot arbetet med Vargöns rundvirkeshamn syntes kammaren böra anstå. Beträffande förstnämnda arbete fann drätselkammaren detsamma stå i så nära samband med arbetet med kanalens uppmuddring, vartill medel beslutats skola anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid, att medelanskaffningen för detta ändamål borde ske på enahanda sätt. Till täckande av de övriga tillstyrkta anslagen syntes medlen böra anskaffas genom uttaxering.

Drätselkammaren beslöt alltså hemställa:

att stadsfullmäktige måtte till utförandet av de av drätselkammaren sålunda tillstyrkta arbeten anvisa ett anslag av 31,500 kronor;

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att av berörda anslagsbelopp 10,500 kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och 21,000 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uttaxering, samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upplagande av lån, söka vederbörlig stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 195.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över hamnstyrelsens framställning om anslag till vissa å 1921 års stat upptagna utgiftsposter, sådan denna framställning blivit enligt styrelsens beslut den 24 november 1920 slutligen avfärdad.

Med instämmande i vad drätselkammaren i avgivet utlåtande i ärendet föreslagit, beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till utförande av de av drätselkammaren tillstyrkta arbetena anvisa ett anslag av 31,500 kronor ävensom bestämma, att av detta anslagsbelopp 10,500 kronor skall anskaffas genom upplåning på högst 40 års betalningstid och återstoden, 21,000 kronor, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, täckas genom uthaxering;

samt att stadsfullmäktige måtte å beslutet i vad det avser upptagande av lån, söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående tecknande av borgen för stadens räkning för kraftleverans från Trollhätte kraftverk till Kohlsäters Kraftaktiebolag.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 23 november 1920.*

§ 684.

Från Kohlsäters Kraftaktiebolag hade inkommit ett så lydande protokollsutdrag:

*“Utdrag av protokoll, hållet vid styrelsens för
Kohlsäters Kraftaktiebolag sammanträde i Karlstad
den 3 november 1920.*

§ 30.

Sedan stadens belysningsstyrelse till styrelsen överlämnat ett med därvid fogade skrivelse så lydande protokollsutdrag: (Bil.) och styrelsen uppdragit åt Herrar Ordföranden, Ingenjören Thalén och undertecknad Ågren att med Kungl. Vattenfallsstyrelsens ombud, Direktören Einar Sylvan, slutföra underhandlingarna om abonnemang av högst 900 kilowatt överskottskraft från Trollhätte kraftverk och upprätta förslag till kontrakt därom samt kommitterade den 1 innevarande månad fullgjort detta uppdrag och med några mindre ändringar för sin del godkänt ett genom direktör Sylvans försorg utskrivet förslag till avtal, överlämnade dessa till styrelsen följande kontraktsförslag: (Bil.)

Kontraktet föredrogs nu i sin helhet.

Därvid upplästes, *dels* att ledningsavgiften 5,000 kronor om året vid kontraktets fulla utnyttjande motsvarade mindre än $\frac{1}{3}$ öre per kilowattimme *dels ock* att för strömmens transformerande från 20,000 till 50,000 volts spänning möjligen framdeles komme att erfordras en ny transformator vid Blixbol, vars förräntande och amortering skulle draga en kostnad av omkring $\frac{1}{3}$ öre per kilowattimme, men att tillsvidare en transformator kunde tillhandabållas av stadens belysningsstyrelse, varjämte anmärktes, att, även om kraften toges från annat håll, samma behov av transformator komme att göra sig gällande.

Efter därpå följande överläggning i saken, varunder enstämmigt framhölls, att krafttillskott enligt uttalande både av belysningsstyrelsen och Kohlsätersbolagets styrelse vore behöfelig såväl för Karlstad stad som Kohlsätersfabriken, att det, såsom även belysningsstyrelsen funnit, vore lämpligare, att avtalet träffades mellan Kraftbolaget och Vattenfallsstyrelsen, än att belysningsstyrelsen bleve abonnent, ävensom att på de av kraftkommitterade anförda skäl priset och övriga villkor i kontraktet med abonnentens ekonomiska risk begränsad till överföringsavgiften 5,000 kronor om året vore jämförelsevis förmånliga, beslöt styrelsen godkänna kontraktet samt uppdraga åt Herr Ordföranden att å bolagets vägnar underskriva detsamma.

Tillika beslöt styrelsen *dels* hos drätselkammaren i Karlstad hemställa, att kammaren ville gå i författning om ställandet av den borgen eller säkerhet, som förutsattes i kontraktets 12 §, *dels ock* till belysningsstyrelsen överlämna en avskrift av kontraktet med anhållan, att belysningsstyrelsen ville för stadens del godkänna bestämmelserna i § 9 mom. C av kontraktet och förbinda sig att ställa sig dessa till äfterrättelse.

In fidem:
OTTO ÅGREN.“

Härvid funnos fogade de i protokollet återopade bilagor.

Enligt § 12 i kontraktet mellan vattenfallsstyrelsen och bolaget hade bolaget att till styrelsen överlämna sådan borgen eller annan säkerhet, som av styrelsen kunde godkännas, för den riktiga betalningen av de belopp, bolaget hade att utgiva för levererad energi m. m., dock att borgen eller annan säkerhet ej behövde ställas till större belopp än 25,000 kronor.

Drätselkammaren beslöt att ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att för stadens räkning teckna borgen såsom för egen skuld för ett belopp ej överstigande 25,000 kronor av de avgifter, Kohlsäters Kraftaktiebolag har att jämlikt förenämnda kontrakt till Kungl. Vattenfallsstyrelsen erlägga.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 196.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren därom gjord framställning beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att för stadens räkning teckna borgen som för egen skuld för ett belopp, ej överstigande 25,000 kronor, av de avgifter, som Kohlsäters Kraftaktiebolag har att, jämlikt kontrakt den 1 och 6 november 1920, till Kungl. Vattenfallsstyrelsen erlägga.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfiskalen A. Nelsons skrivelse angående testamentarisk donation till staden av framlidne Fabrikören H. Narum.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan avlidne garverifabrikören Helmer Mattiasson Narum, på sätt bilagda handling innehåller i livstiden genom testamente till staden donerat ett belopp av

femtiotusen kronor, får jag, med tillkännagivande, att testamentet, som av mig för stadens räkning i laga ordning bevakats, numera vunnit laga kraft, å sterbhusdelägarnes vägnar härigenom äran anhålla om Edert beslut, huruvida staden är villig att på de i testamentet föreskrivna villkor mottaga donationen.

Karlstad den 24 november 1920.

ALBERT NELSON.

Avskrift.

Utdrag av protokollet angående bouppteckningar, bevakade testamenten, morgongåvobrev och avhandlingar om lösöre köp, hållet hos rådhusrätten i Karlstad å rådhuset den 5 maj 1919.

§ 63.

I bevakningsändamål efter avlidne fabrikören Helmer M. Narum, ingav stadsfiskalen Albert Nelson å testamentstagarnes vägnar ett så lydande testamente:

“Testamente.

Som det är en plikt för varje förständig människa, vilken äger några jordiska ägodelar att förvalta, att redan i hälsans dagar träffa de anstaller, man anser bäst och klokast beträffande dessa ägodelars användning och fördelning efter den oss obekanta stund då man hädankallas, så har jag velat bestämma om min kvarlåtenskap medan jag ännu är vid full hälsa samt oförminskade själs- och kroppskrafter oviss om huruvida tid mig därtill skulle blivit mig förunnat, därest jag längre uppskjuter denna angelägenhet.

På grund härav förordnar och bestämmer jag såsom min yttersta vilja och testamente, att efter min död, sedan skulder och avgäende poster blivit avdragna, återstoden av kvarlåtenskapen skall på följande sätt fördelas:

1) Sedan boet på det fördelaktigaste sätt realiserats, skall 50,000 (femtiotusen) kronor tillfalla min födelseort Västra Toten i Norge och förvaltas av den Kommunala myndigheten, under benämning “Garfvermester Helmer Narums Legat”, skolande räntan härå utdelas i portioner av 200 (tvåhundra) kronor till mindre bemedlade ogifta barnaföderskor företrädesvis inom den tjänande klass inom min födelseort. Denna myndighet må ombesörja och låta bekantgöra detta två gånger årligen i ortens mest lästa tidning.

2) Femtiotusen (50,000) kronor tillfaller Karlstads stad, att förvaltas av Karlstads drätselkammare under benämning “Fabrikör H. Narums Testamente”,

skolande röntan därå utdelas i portioner av 200 (tvåhundra) kronor till mindre bemedlade ogifta barnaföderskor företrädesvis tjänarinnor inom Karlstads stad, eventuellt Värmlands Län. Detta förordnande skall kungöras två gånger årligen i Värmlands tvenne mest spridda tidningar, och hoppas jag att Karlstads drätselkammare icke skall undandraga sig detta bestyr.

3) Till Fru Ingrid Monsen, nu boende Bredgatan 13 i staden Lund, Sverige, erhåller 20,000 (tjugutusen) kronor.

4) Till Fröken Karin Kokborg, nu boende Skolgatan 9 i staden Silkeborg, Danmark 10,000 (tiotusen) kronor.

5) Allt vad härutöver av min kvarlåtenskap återstår, skall tillfalla mina laga arvingar och fördelas enligt lag.

Vid sunt förnuft och av fri vilja har jag upprättat och egenhändigt under-tecknat detta testamente i nedanskrivna tillkallade vittnen.

Karlstad den 19 mars 1918.

HELMER M. NARUM.

Att Fabrikör Helmer M. Narum, vilken vi personligen känna, vid sunt och fullt förstånd förklarat denna av honom undertecknade handling utgöra hans yttersta vilja och testamente intygas av oss på en gång närvarande och särskilt tillkallade vittnen.

Karlstad den 19 Mars 1918.

G. A. WELIN.

J. A. HÅKANSSON."

Härjämte företeddes ett uppskuret kuvert försett med fem stycken lacksigil innefattande namnen: ett "H. Narum"; två "Gust. Ad. Welin" samt två "J. A. Håkansson", varå fanns tecknat följande:

"§ 59.

Den 25 Mars 1918 blevo vid Rådhusrätten i Karlstad nedannämnda vittnen på ed avhörda betygat

Ex. officio:

ERIK LUNDBLAD.

Att Fabrikören Helmer Narum, vilken vi personligen känna, vid sunt och fullt förstånd förklarat den i förevarande, med hans och våra sigill förseglade konvolut inslutna handling innefatta hans yttersta vilja och testamente, intygas av oss på en gång närvarande och särskilt anmodade vittnen.

Karlstad den 19 Mars 1918.

G. A. WELIN.

Brandmästare.

J. A. HÅKANSSON.

Godsexpeditör."

Rådhusrättens ordförande meddelade, att detta kuvert den 1 innevarande maj månad inför honom öppnats i närvaro av arvingar efter H. M. Narum.

Efter föredragning av testamentet och anteckning härav

resolverades:

Testamentet skall genom en bestyrkt avskrift delgivas den avlidnes närmaste arvingar, vilka äga att inom natt och år från delfåendet däremot anhängiggöra klandertalan i fall av befogenhet.

Som ovan.

In fidem:
R. RHODIN.

Vidimeras:

RAGN. LUNDQUIST. JOHN BERGDAHL.

*Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 november 1920.*

§ 712.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig örer en från stadsfiskalen Albert Nelson inkommen skrivelse angående en av garverifabrikören Helmer Narum till staden gjord testamentarisk donation; och beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att på i testamentet föreskrivna villkor mottaga donationen.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 197.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig i anledning av en från stadsfiskalen Albert Nelson såsom utredningsman i stärbhuset efter garverifabrikören Helmer Narum till stadsfullmäktige ingiven skrivelse angående en av Narum till staden gjord testamentarisk donation.

I ärendet hade infordrat utlåtande avgivits av drätselkammaren; och beslöt utskottet att med instämmande däri hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förktara sig villiga att på i testamentet angivna villkor mottaga donationen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över av Isak Larsson och K. J. V. Jonsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställningar angående rätt att försälja pilsnerdricka.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att vid Karlagatan 281 Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka. Åldersbetyg vidfogas.

Karlstad den 16 febr. 1920.

ISAK LARSSON.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed sedermera hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 20 februari 1920.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att i Bärnstad, Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka. Frejdebetyg vidfogas.

Karlstad den 10 februari 1920.

K. J. W. JONSSON.
Handlande.

Resolution.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäk-

tiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed sedermera hit inkomma och remisshandlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 18 februari 1920.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.

Karlstads rådhus den 23 februari 1920.

På Magistratens vägnar:
C. LIDBERG.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

*Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Karlstads stads nykterhetsnämnd den 10 dec. 1920.*

§ 11.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Nykterhetsnämnden att yttra sig över till Konungens Befallningshavande i Värmlands län av handlandena K. J. V. Jonsson, Bärnstad, och Isak Larsson, Karlagatan 281, Karlstad, ingivna ansökningar om rätt att i sina resp. affärslokaler få till avhämtning försälja pilsnerdrika.

Nykterhetsnämnden beslöt efter överläggning enhälligt att uttala, att den icke finner något av de ifrågasatta försäljningsställena behövtligt.

Å Herrhagen äro redan två försäljningsställena medgivna, belägna i olika delar av denna stadsdel, och de torde vara fullt tillräckliga för fyllandet av det behov, som kan anses föreligga, och vad Bärnstad angår, är antalet därute boende allt för ringa att motivera inrättandet av det ifrågasatta försäljningsstället; vartill kommer att den långt från staden och avsides liggande platsen för detsamma omöjliggör ett effektivt övervakande av försäljningen från såväl ordningsmaktens som Nykterhetsnämndens sida.

Nykterhetsnämnden beslöt därför hemställa att stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall å båda de ingivna ansökningarna.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

Karlstad som ovan.

ERNST STRANDMAN.

Rätt utdraget betygar:
ERNST STRANDMAN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges
i Karlstad beredningsutskott den 23 december 1920.*

§ 198.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av handlanden Isak Larsson och K. J. W. Jonsson hos Konungens Befattningshavande gjorda framställningar om rätt att få, den förre i fastigheten Karlagatan N:o 281 och den senare i Bärnstad, till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Nyktterhetsnämnden, som hörts i ärendet, hade i avgivet utlåtande på anförda grunder hemställt, att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande ansökningar.

Beredningsutskottet beslöt, enär enligt utskottets åsikt sökandena vore lämpliga att handhava dylik försäljning och de begärda försäljningsrättigheterna vore behövliga, att föreslå,

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka ifrågavarande ansökningar.

Mot detta utskottets beslut reserverade sig Herr Ankers till förmån för ett av honom framställt yrkande att utskottet måtte biträda nyktterhetsnämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.
